

Cao Xueqin

KIZIL OĞLANIN RÜYASI

II. Cilt

Tercüme: Serpil Demirci

ELİPS KİTAP

Cao Xuequin tarafından 18. yüzyılın ortalarında yazılan *Kızıl Odanın Rüyası*, Çin'in dört büyük klasik eserinden biri olarak kabul ediliyor.

İlk kez 1792'de yayımlanan ve yarı otobiyografik nitelikler de taşıyan romanın, Çing (Mançu) Hanedanlığı'na tekabül eden dönemi anlattığı kabul ediliyor.

Yan yana konaklarda yaşayan Jia sülalesinin iki kolunun günlük yaşamlarının ayrıntılarıyla anlatıldığı, yüzlerce karakterin yer aldığı sayfalar, âdeta büyülü bir masal tadı bırakıyor okuyucuda.

Çin feodal toplumunu çok iyi analiz etmiş olan Cao Xuequin, üst ve alt sınıftan karakterler aracılığıyla feodalizmin açmazlarını, zalimliğini, ikiyüzlülüğünü ve ahlaki durumlarını da cesaretle gözler önüne seriyor. Bunu da zaafları, acziyeti ve yüceliği ile insan doğasını muazzam yansıtarak ve hayaller, rüyalar, şiirler, şarkılar eşliğinde yaptığı için hem kadim Çin medeniyeti ve sanatıyla yakından tanışıyoruz hem de düzen eleştirisi havada ve gerçeklikten kopuk kalmıyor.

"Gerçek, kurgudan daha tuhaftır." der Mark Twain. Kim bilir, *Kızıl Odanın Rüyası*'nın yüzlerce yıldır ayakta kalmasının bir sebebi de budur...

Bir gün ölümsüz Taocu Saygıdeğer Hükümsüz, tekrar Mavi Bayır Zirvesi'nden geçerken, gökyüzünün tamirinde kullanılmayan taşı gördü; önceki gibi üzerindeki yazılarla orada hareketsiz duruyordu. Bir kere daha dikkatle okuyunca, şiire yeni bir bölüm eklenerek tamamlandığını fark etti. Bu yeni ifadeler birkaç akıbeti ortaya koyuyor ve olaylarda eksik kalan parçaları birleştirip, orijinal hikâyenin altında yatan kader örgüsünü tamamlıyordu.

T GRUP
ELİPS
ISBN 978-605-121-790-1
9 786051 217901
www.elipskitap.com.tr

ELİPS
kitap

Elips Kitap / 793

Kitabın Adı / Kızıl Odanın Rüyası
II. Cilt
Kitabın Orijinal Adı / Hung Lou Meng,
The Dream of the Red Chamber
Yazar / Cao Xueqin
Editör / Yasin Topaloğlu
Tercüme / Serpil Demirci
Baskı / Altan Özyurt Matbaası

1. Baskı Aralık 2022
ISBN / 978-605-121-790-1
Yayıncı Sertifika No / 43337

© Bu kitabın tercüme hakları Elips Kitap'a aittir.

İnternetten satış

ELİPS KİTAP TİCARET AŞ
Akpınar Mahallesi 826. Sokak
No: 30 / 13 Dikmen - Çankaya / ANKARA
Tel: +90(312) 475 40 33
www.elipskitap.com.tr / e-posta: elipskitap@elipskitap.com.tr
http://twitter.com/ElipsKitap
www.facebook.com/elipskitap
www.instagram.com/elipskitap
elipskitap.tumblr.com

Genel Dağıtım

POINT

Point Kitap Dağıtım Ticaret AŞ
www.pointdagitim.com

KIZIL ODANIN RÜYASI

II. CİLT

CAO XUEQIN

Tercüme
Serpil Demirci

Aralık 2022

Cao Xueqin (Ts'ao Hsueh-Ch'in), Çing Hanedanlığı döneminde, çeşitli kaynaklara göre 1715, 1724-1763 ya da 1764 yıllarında yaşayan Çinli yazardır. Çin edebiyatının dört büyük klasik romanından biri olarak kabul edilen *Kızıl Odanın Rüyası* ile tanınır.

1610'ların sonlarında, Mançu Hükümdarlığı'nın özel hizmetindeki bir Han sülalesinde doğmuştur. Ataları, Sekiz Sancak'ın Beyaz Sancak birliklerindeki askerî hizmetleriyle kendilerini göstermişler; ardından saygınlık ve zenginlik kazandıkları resmî görevlere gelmişlerdir.

İmparator Kangxi döneminde sülalenin prestiji ve gücü zirveye ulaşmıştır. Cao Xueqin'in büyükbabası Cao Yin, Kangxi'nin çocukluk arkadaşı annesi Sun Hanım, Kangxi'nin sütannesidir. Kangxi, hükümdarlığının ikinci yılında, Cao Xueqin'in büyük büyükbabası Cao Xi'yi Nanking'de İmparatorluk Tekstil Müdürü olarak atamıştır. Cao Xi 1684 yılında ölünce, Cao Yin görevi devralmıştır. Cao Yin dönemin en önde gelen ediplerinden biri ve meraklı bir kitap koleksiyoncusudur.

1712 yılında Cao Yin ölünce, Kangxi görevi Cao Yin'in tek oğlu Cao Yong'a vermiş; o da 1715 yılında ölünce, Kangxi ailenin baba tarafından yeğeni Cao Fu'yu evlat edinmelerine izin vermiş ve bu görevi o sürdürmüştür. Böylece sülale üç kuşak boyunca İmparatorluk Tekstil Müdürlüğü'nü üstlenmiştir.

Ailenin talihi, Kangxi'nin ölümünden sonra İmparator Yongzheng'ın tahta geçişine kadar devam etmiştir. Yongzheng aileye karşı ciddi şekilde saldırıya geçmiş, mülküne el koymuş, Cao Fu hapse atılmıştır. Bir yıl sonra Cao serbest bırakılınca, iyiden iyiye fakirleşen aile Pekin'e taşınmak zorunda kalmıştır. Cao Xueqin, küçük bir çocukken yoksulluk içinde yaşamıştır.

Cao Xueqin'in çocukluğuna ve yetişkinliğine dair hemen he-

men hiç kayıt yoktur. Redoloji âlimleri Cao'nun doğum tarihini hâlâ tartışmakta, öldüğünde kırklı yaşlarında olduğunu düşünmektedirler. Cao'nun, Cao Fu'nun mu, yoksa Cao, Yong'un mu oğlu olduğu bilinmemekle beraber, Cao Yong'un tek oğlunun 1715 yılında doğduğu kesin olarak bilinmektedir; bazı redoloji âlimleri bu çocuğun Cao Xueqin olduğuna inanırlar. Aile kayıtlarında Cao Yong'un tek oğlu Cao Tianyou olarak geçer. Kayıtlarda ne Cao Zhan ne de Cao Xueqin'in izine rastlanır.

Cao Xueqin hakkında tüm bilinenler, çağdaşları ve arkadaşlarından edinilen bilgilerdir. Cao, Pekin'in batı kırsalında, resimlerini satarak, yoksulluk içinde yaşamıştır. Alkoliktir; arkadaş ve tanıdıkları zeki ve yetenekli biri olduğunu; on yıl, bir kitap -muhtemelen *Kızıl Odanın Rüyası*- üzerinde sebatla çalıştığını söylerler. Özellikle tepe ve kayalık resimleri ve şiir konusundaki yaratıcılığı övgü almıştır. Cao, romanını tamamlanmaya yakın bir noktadayken 1763 ya da 1764 yılında ölmüştür. Romanının, en azından taslağı tamamlanmış el yazmalarının bazı sayfaları dost ve akrabaları arasında dolaşırken kaybolmuştur. Cao sağken bir oğlunu kaybetmiş, karısı kendisinden sonra ölmüştür.

Çocukluğundaki lüks yaşam, onu soylu ailelerin ve yönetici sınıfın yaşam tarzlarıyla tanıştırmış; ileri yaşındaki yoksulluk, hayatı daha açık ve etkili bir şekilde gözlemlemesini sağlamıştır. Kendi hayat anlayışı, yenilikçi fikirleri, ciddi tutumu ve büyük ustalığıyla birleşince, Çin klasik romanının zirvesi olarak kabul edilen *Kızıl Odanın Rüyası* ortaya çıkmıştır.

Hayatının eseri, ölümünden sonra ün kazanır. Bir yorumcunun dediği gibi, "kan ve gözyaşı" içinde yazılan bu eser, şöhretli bir ailenin zirveye çıktıktan sonra düşüşünü bütün canlılığıyla ortaya koyar. Cao'nun, muhtemelen oğlunu kaybetmenin acısına dayanamayarak aniden öldüğü dönemde, ailesi ve arkadaşları el yazmalarını temize çekiyorlardı. 80 bölümlük bu çalışma, Cao'nun ölümünden sonra Pekin'de elden ele dolaşmaya başlamış ve kısa sürede koleksiyoncuların gözdesi olmuştur. 1791 yılında Cao'nun çalışmalarına ulaştıklarını iddia eden Cheng Weiyuan ve Gao E. 120 bölümlük "tamamlanmış" versiyonunu düzenleyip basarlar. Pek çok modern âlim, son 40 bölümün Cao Xueqin tarafından tamamlanıp tamamlanmadığını sorgulamaktadır.

Serpil Demirci, Ankara'da doğdu. Hacettepe Üniversitesinde İngiliz Dil Bilimi okudu. Reklam sektöründe çalıştı. Edebiyat ve edebiyat dışı çevirileri var.

Çevirilerinden Bazıları: *Kızıl Şefin Fidyesi* (O'Henry), *Başaran Akıl* (J. Brown), *Bütün Pazarlamacılar Yalancıdır* (S. Godin), *Gece Dönencesi* (M. Gruber), *Lanetli Kadın* (D. Lindsay). *Ben-Hur: Bir İsa Hikâyesi* (L. Wallace).

GİRİŞ

Kızıl Odanın Rüyası (*Hóng Lóu Mèng*) ya da *Taşın Hikâyesi* olarak adlandırılan ve Çin'in dört büyük klasik romanından biri olarak kabul edilen, bir şaheser niteliğindeki bu kitap, Cao Xueqin tarafından 18. yüzyılın ortalarında yazılmış, ilk kez 1792 yılında yayımlanmıştır.

Dört yüzü aşkın karakterin yer aldığı roman, yan yana konaklarda yaşayan iki koluyla Jia sülalesinin altın çağını, günlük ilişkilerini, hayal kırıklıklarını, ümitlerini, ümitsizliklerini ve çöküşünü anlatır.

İlk bakışta sayısız karakter ve olayın esrarengiz bir karmaşası izlenimi veren roman, muhteşem bir psikolojik derinlik, felsefi yaklaşım ve çok katmanlı yapısıyla, zengin bir aile destanını, trajik bir aşk üçgenini, aşamalı bir uyanışı ve arınmayı, gayet yalın bir şekilde ortaya koyar.

Dil açısından, her biri bir mesaj iletmek üzere incelikle seçilmiş, iki, hatta üç anlam taşıyan eş sesli kelimelerle dolu olan ve yazarın, yer yer kader ve reenkarnasyon göndermelerine yer verdiği eserde, 120 bölüm boyunca, hayal ile gerçeğin iç içe geçtiği, kesintisiz bir diyalog sürüp gider.

Roman bir taraftan, maddi dünyanın (kızıl toz) hayalî ve geçici doğası üzerine Budist bir yaklaşım; diğer taraftan, soylu ve büyük bir ailenin zenginlik, şan şeref ve kendi kendisini yok ediş hikâyesidir.

Roman, yazarı Cao Xueqin'in kendi ailesi ve buna bağlı olarak Çing (Mançu) Hanedanlığı'nın yükselişi ve çöküşünü yansıtan, yarı otobiyografik bir eserdir. Yazar, birinci bölümde ifade ettiği gibi, "Bu hareketli ve tozlu dünyada, hiçbir şey başaramamış biri olarak, birden geçmişte tanıdığı bütün genç kızları hatırlamış... Ve onların unutulup gitmelerine izin vermek istememiş." Bunu yaparken de zamanın Çin kültürünü, şiirler, bilmeceler, hayaller, rüyalar ve masallar eşliğinde muhteşem bir şekilde gözler önüne sermiştir. Esaslı bir aile destanını, pek çok hayatın birbirine geçmiş dokusuyla örerken, 18. yüzyıl Çin toplumuna ilişkin protokol, toplumsal yapı, aile yapısı, eğitim, yeme içme şekli, çay kültürü, festivaller, atasözleri, tiyatro, müzik, mimari, cenaze âdetleri, gelenekler, batıl inançlar gibi unsurları ayrıntısıyla sunmuştur.

Romanda, idealist ile gelenekselin, aşk ile kaderde yazılı evliliğin, Konfüçyüsçü bir baba ile asi oğlunun, fâni ile ruhani dünyanın, gerçek ile hayalin çatışması da sergilenir.

Yazar, kitabın tam da kalbinde yer alan trajik aşk hikâyesini yüzeysel olarak anlatmak yerine, karakterlerin zihinlerinin ve aralarındaki girift ilişkilerin derinliklerine inerek, feodalizmin ikiyüzlülüğünü ve zalimliğini, üst sınıfın gerileyişini ortaya sererek, trajedinin sosyal kökenine dokunur. Roman, feodalizmi, onun kokuşmuş siyasetini, evlilik sistemini, ahlaki ilişkileri eleştirir; acımasızlığını ve insaniyetsizliğini kınar. Bu yönüyle Çin'deki feodal toplumun bir analizi olarak ansiklopedi niteliğinde görülmektedir.

Kızıl Odanın Rüyası, âdeta bir karakter deryasıdır. Romanın başkahramanı Baoyu, soylu, feodal sınıfa başkaldıran, aristokrat yaşam tarzını reddeden, erkekleri hor görüp, feodal sistem tarafından baskılanan ve ezilen kadınlara ilgi gösteren bir asidir. Kadın kahramanı Daiyu de isyankâr bir karakterdir, feodal toplumdaki kadınların kötü kaderini ve baskılarına direnci temsil eder ama soylu kızlara özgü olduğu üzere, onun da zayıflığı sakin ve aşırı kırılgan yapısıdır. İkisinin tersine, diğer bir kahraman olan Baochai, feodal toplumun geleneksel bir kadını olarak resmedilir. Aynca söz konusu ailenin alt basamadığında, türlü türlü iyi, saf ve cesur hizmetçi kızlar vardır. Roman, özellikle insan karakterini irdeleyişi, fiziki görünüşlerini, duygu ve düşüncelerini ortaya koyuşu ve karakterleriyle mükemmel bir uyum içindeki günlük yaşantılarını ayrıntısıyla gözler önüne serişi açısından büyük bir sanatsal başarıdır.

Romana adını veren "Kızıl Oda"nın, Çin'in varlıklı ailelerinin kızlarının yaşadıkları, iç içe bölümlerden geçilerek ulaşılan, korunaklı özel odalarını ya da kitabın beşinci bölümünde, roman kahramanı Baoyu'nün rüyasında gittiği kırmızı odayı ifade ettiği düşünülmektedir.

Aynı zamanda, "Kızıl" kelimesiyle, Budist düşüncede, dünyevi ihtişam, lüks, zenginlik ve şeref gibi kavramları içeren, her şeyin bir illüzyondan ibaret olduğu maddi dünya için kullanılan "Kızıl Toz" ifadesine atıfta bulunduğu da söylenebilir.

Romanda belli bir zamandan söz edilmez ama Çing (Mançu) Hanedanlığı (1644-1912) döneminde geçtiğine dair bazı üstü kapalı göstergeler bulunmaktadır.

İlk kez 1792 yılında yayımlanan eserin ilk 80 bölümü Cao Xueqin tarafından yazılmış; Cao'nun el yazmalarına ulaştıklarını iddia eden Cheng Weiyuan ve Gao E bunları düzenlemiş ve 120 bölüm hâlinde basmıştır. Pek çok modern âlim, son 40 bölümün Cao Xueqin tarafından tamamlanıp tamamlandığını sorgulamaktadır. Cao Xueqin hayattayken, ilk 80 bölümün el yazmaları arkadaşları arasında dolaşmış ve büyük bir ilgi görmüştür.

60 yılı aşkın bir zamandır, bazı Çinli âlimler tarafından bu esere ilişkin modern eleştirel çalışmalar yürütülmektedir. Bütün bu akademik çalışmalar, Redoloji olarak adlandırılan özel bir alanın oluşmasını sağlamıştır. Redoloji'deki çalışmalar genellikle dört grupta toplanmaktadır. Birincisi, Zhou Chun, Chen Yupi, Xu Fengyi gibi âlimlerin yer aldığı, eleştirel düşünce grubu yorumcular; ikincisi Wang Mengruan ve Cai Yuanpei'nin yer aldığı alegorik düşünce grubu endeksçiler; üçüncüsü Hu Shi, Yu Pingbo ve Zhou Ruchang'ın yer aldığı araştırmacı düşünce grubu metin eleştirmenleri ve dördüncüsü de Zhou Ruchang ve Li Xifan gibi âlimlerin yer aldığı edebî düşünce grubu edebiyat eleştirmenleridir.

ÇEVİRİDE KULLANILAN KAYNAKLAR

-*The Story of the Stone, or The Dream of the Red Chamber*, David Hawkes, John Minford

-*A Dream of Red Mansion, Glayds Yang*

https://dream-of-the-red-chamber.fandom.com/wiki/Dream_of_the_Red_Chamber_Wiki

AÇIKLAMALAR

5. Bölüm'de, Baoyu'nün gördüğü kayıtlardaki resimler ve dizeler, ilk üç kayıttaki otuz altı kızın her birini bekleyen kadere dair üstü örtülü işaretler ortaya koyar.

Baktığı ilk şey, üçüncü kaydın ilk sayfasıdır. Karanlık bir gökyüzü resmi ve *Bulutsuz bir gökyüzünde / Berrak aya nadiren rastlanır,* dizeleri Baoyu'nün hizmetçisi Qingwen'in (rengârenk berrak bulutlar) hüzünlü kaderine bir göndermedir. Adının anlamı üzerine küçük bir oyun yapılmıştır.

Sonra üçüncü gruptaki ikinci kızın kaydı gelir: Xiren. Resimdeki çiçek demeti, çiçek anlamındaki soyadı Hua'yı temsil eder. Benzer şekilde minder de isminin Çince anlamı Xiren'e gönderme yapar. Arkasından gelen *talihten iltimaslı aktör,* onun sonunda evlendiği Jiang Yuhan'dır.

Baoyu, daha sonra İkinci Kayıt dolabına gider, bunlar ikinci gruptaki kızlarla ilgilidir. Bu sefer, Xiangling'i anlatan ilk resme bakar. Resim Xiangling'i değil de küçük bir kızken, kaçırılmadan önceki adı Yinglian'i (lotus) ifade eder. Xiangling hayatı boyunca çok zulüm görmüş; Xue Pan'in, adı osmantus anlamına gelen, korkunç karısı Xia Jingui'den de çok çekmiştir. Keşişin söylediği sözlerdeki gizemli "eriyen kar" ifadesi, soyadı Çincede kar ile eş sesli olan Xue Pan'i belirtir.

Baoyu, Birinci Kayıt dolabına döner. Burası birinci gruptaki on

iki kızın kaderiyle ilgilidir. Sıralaması, kendisi için söylenen *Altın Günlerin Rüyası* şarkılarınınkiyle aynıdır:

Bir ve İki: Lin Daiyu ve Xue Baochai

Resim basit bir işareti ortaya koyar. İki ağaç Lin'in (ağaç, orman) Çince karşılığını, "yeşimden kemer" ise Daiyu'yü ifade eder. Daiyu'nün ismindeki dai "kemer" kelimesiyle eş seslidir; yu da "yeşim taşı" demektir. Kar yığını, Baochai'in soyadını, yani Çince kar kelimesiyle eş sesli olan Xue'yi; altın toka da, "değerli saç tokası" anlamındaki ismi Baochai'i ifade eder.

Birinci şarkıda, *Varsın yakıştırsın onlar birbirlerine / Altın ile yeşim taşını* dizeleri Baochai (altın) ile Baoyu'nün (yeşim taşı) evliliğini ifade eder. Malum taş ve çiçek Baoyu ile Daiyu'nün sembolleridir. "Kristal kar" Baochai'in soyadı Xue'yi, "ormandaki yapayalnız peri" Daiyu'nün soyadı Lin'i anlatır.

İkinci şarkı zaten kendi kendisini açıklar.

Üç: Yuanchun

Yuan anlamındaki "ağaç kavunu" Yuanchun'e gönderme yapar. "Üç bahar" Yingchun, Tanchun ve Xichun'dür. "Tavşan" ile "kaplan" Çin yıllarına isim veren astrolojik işaretlerdir. Yuanchun, tavşan yılından hemen önceki kaplan yılında ölür.

Dört: Tanchun

Roman boyunca Tanchun uçurtmayla ilişkilendirilir. Bu onun ana motifidir. Bu nedenle 22. Bölüm'de Büyükanne Jia'nın partisinde, Tanchun'ün sorduğu bilmecenin cevabı uçurtmadır.

Tanchun üç baharın içindeki en yetenekli ve en zeki olanıdır. Kaderinde uzak bir vilayette görev yapan genç bir delikanlıyla evlenip gitmek vardır ve ailesini belki de bir daha hiç göremeyecektir. Dördüncü Şarkı, gözyaşları içindeki gelini evlilik sürgününe götüren tekneye gönderme yapar.

Beş: Shi Xiangyun

Xiang, Hunan vilayetinde kuzeye doğru, Dongting Gölü'ne akan nehirdir. Yun "bulut" demektir. Shi Xiangyun, Büyükanne Jia'nın ağabeyinin torunudur. Çocukluğunda öksüz kalıp sevgi-

siz ve sert bir amca ve yenge tarafından büyütülmüştür. Onun kaderinde de mutlu bir evlilik yapmak ama kısa bir süre sonra kocasını kaybetmek vardır.

Beşinci şarkıdaki *Gaotang üzerindeki bulutlar* ve *Xiang Nehri'nin suları,* bir kere daha Xiangyun'ü ima eder.

Altı: Miaoyu

Miaoyu'nün Çincedeki anlamı yeşimdir. Bu nedenle resimde yeşim taşı vardır. On iki kız arasında Jia ailesiyle akrabalığı olmayan tek kişi o olsa da birkaç yıl Baoyu ve diğerleriyle Manzara Bahçesi'nde yaşamıştır. Temizliğe hastalıklı bir düşkünlüğü ve saflığa takıntısı vardır ama sonu kaçırılmak ve tecavüze uğramak olur.

Yedi: Yingchun

Yingchun üç baharın en büyüğüdür; diğer herkesin karşı çıkmasına rağmen duygusuz ailesi tarafından kendisine çok kötü davranan, sarhoş, kumarbaz, ahlaksız ve korkunç Sun Shaozu ile evlendirilir. Çin'deki çok eski bir fablda, Dongguo Bey ve kurt Zhongshan arasında geçen bir olay anlatılır. Çok okuyan, âlim Dongguo Bey, kurdu avcılardan kurtarır ama avcılar gittikten sonra çok aç olan kurt onu yemeye niyetlenir. Bu nedenle Kurt Zhongshan yalnızca gaddarlığın değil, aynı zamanda nankörlüğün de sembolü olmuştur. Sun ve ailesinin bir şekilde Jialara borçlu oldukları ima edilir.

Sekiz: Xichun

Üç baharın en gencidir. Tıpkı kuzeni Baoyu gibi sonunda dünyadan elini eteğini çekip, kendisini dine adar.

Dokuz: Wang Xifeng

Xifeng'ın adı Zümrüdüanka anlamına gelir. Buz dağı belki de ailenin çöküşünden sonra Xifeng'ın yaşadıklarına gönderme olabilir.

Dokuzuncu şarkı daha açık ve anlaşılırdır.

On: Qiaojie

Xifeng'ın kızıdır. Bu isim Xifeng'ın ricası üzerine Liu nine tarafından verilmiştir ve Çin mitolojisine göre Dokumacı Kız'la ilişkilendirilen bir festivalle aynı adı taşır. Odalık olarak satılmaya kalkışılınca Liu nine tarafından köye götürülerek kurtarılır.

On Bir: Li Wan

Li soyadı erik demektir. Li Wan, Baoyu'nün küçük yeğeni Jia Lan'ın annesidir; onun adı orkide anlamındadır. Jia Lan, ailenin talihinin enkazından yüksek bir memur olmak üzere çıkar ve törenlerde annesine saray kıyafetleri giymeye hak kazandırır.

On İki: Qin Keqing

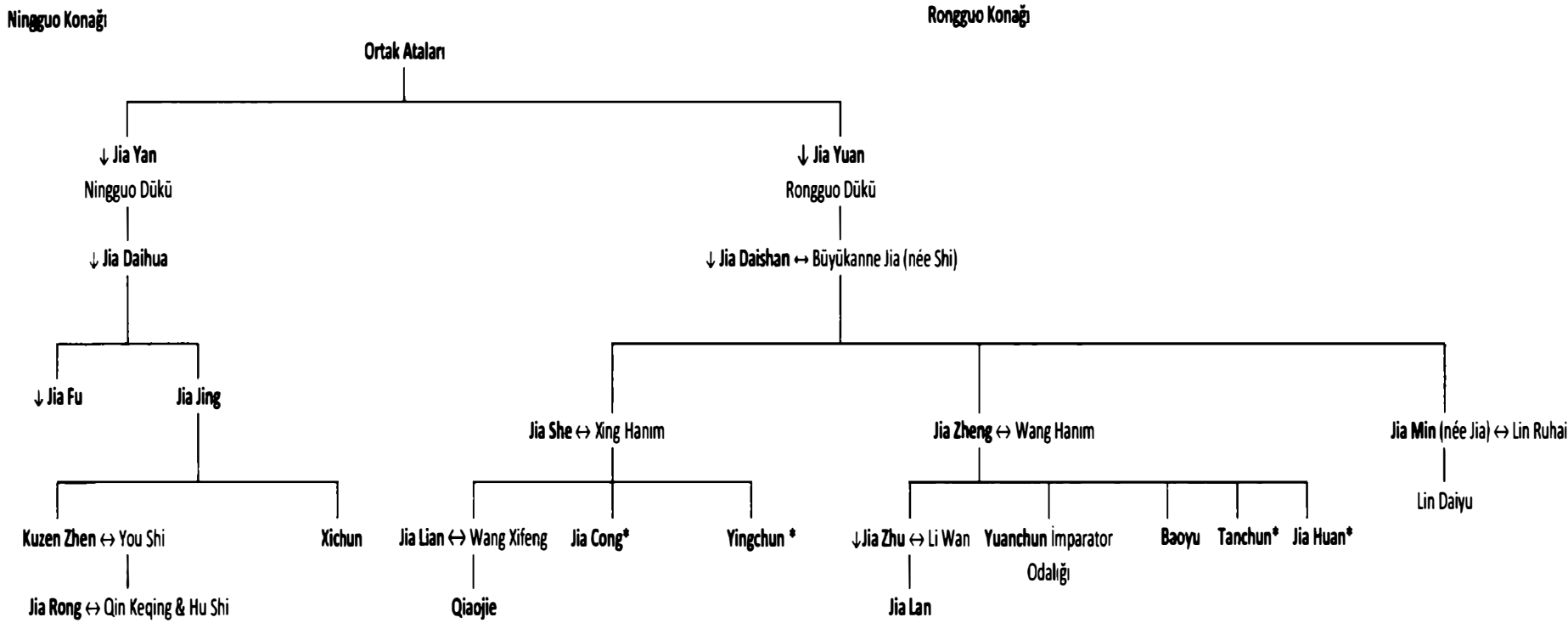
Görünüşe göre, çok güzel ve cilveli bir kadındır ve 7. Bölüm'de Jiao Da'nın iddia ettiği gibi kayınpederi ile ilişkisi vardır.

Yatak odası, şehvet düşkünü bir kadına yakışır paha biçilmez eserlerle doludur. Baoyu, onun yatağında uyurken rüyasında Büyük Boşluk Hayalî Diyarı'na gider ve hem Xue Baochai hem de Lin Daiyu'yü temsil eden, Keqing ile beraber olur.

Ölüm nedeni belirgin bir şekilde ifade edilemese de intihar ettiği ima edilir.

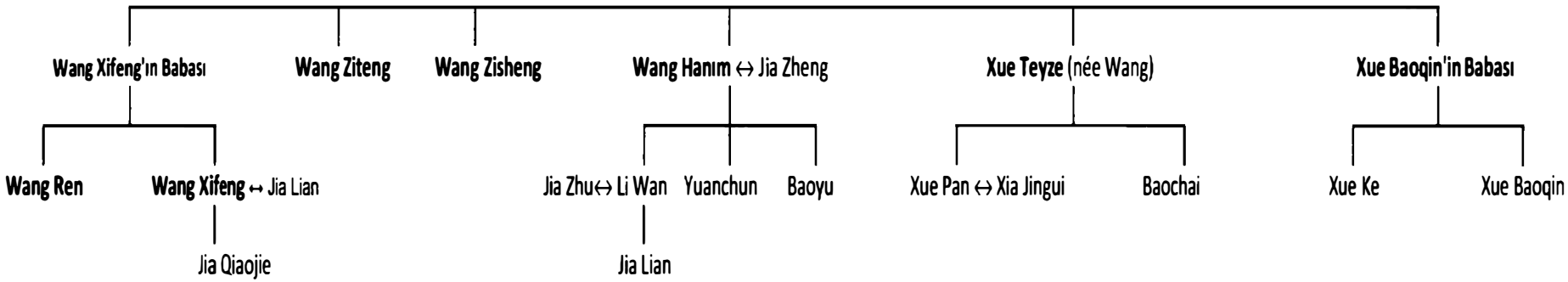
Öte yandan, Ningguo Konağı'ndaki şaşkınlık doğuran olayların asıl suçlusu, ailenin reisi olarak sorumluluk üstlenmeyi reddeden Jia Jing'dir.

Jia Ailesi Soyağacı

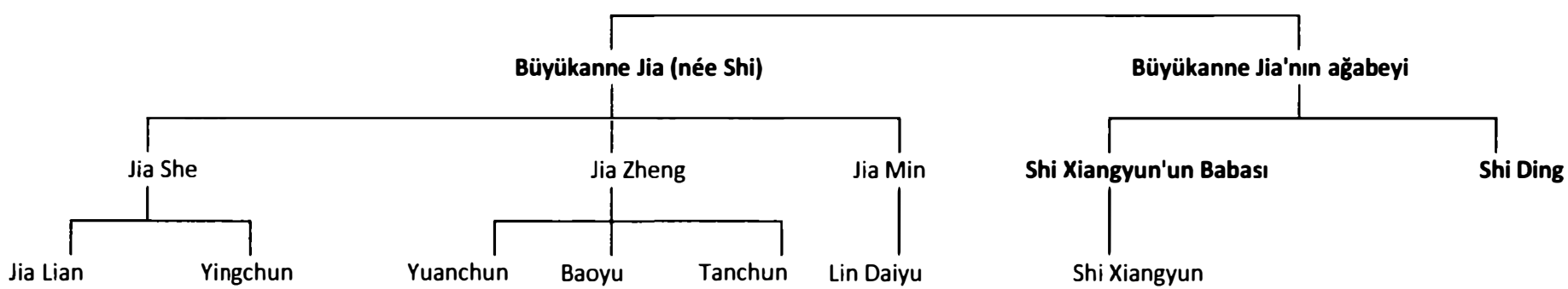

↓ Ölmüş
↔ ile evli
* Odalık çocuğu

Wang Ailesi Soyağacı

Shi Ailesi Soyağacı

Dadı Li	Baoyu'nün sütannesi; Qiaojie'nin dadısı.
Feng Ziying	Jiaların aile dostu.
He ana	Chunyan'ın annesi, Fangguan'ın analığı
Huang hala	Kuzen Zhen ve Jia Lian ile aynı kuşaktan bir aile üyesi olan Jia Huang'ın karısı, Jin Rong'un halası.
Jia Bin	Kuzen Zhen ve Jia Lian ile aynı kuşaktan bir aile üyesi.
Jia Cong	Jia She'nın odalıklarından birinin oğlu.
Jia Dairu	Jia aile okulunun müdürü olan yaşlı âlim.
Jia Jun	Jia aile okuluna giden bir öğrenci.
Jia Lan	Jia aile okuluna giden bir öğrenci.
Jiang Yuhan	Genç aktör; sonrasında aktörlerin idarecisi; Xiren'in kocası.
Jia Qiang	Ninggou Konağı Jialarının uzak bir akrabası; Jia Rong'un çok yakın arkadaşı.
Jia Qin	Rongguo Konağı Jialarının şehir dışındaki tapınağın rahibelerine göz kulak olması için işe aldıkları, sülalenin genç bir üyesi.
Jia Qiong	Jia ailesinin, Kuzen Zhen ve Jia Lian ile aynı kuşaktan bir üyesi.
Jia Rui	Okul Müdürü Jia Dairu'nun torunu.
Jia Sijie	Jia Qiong'un kız kardeşi.
Jia Xiluan	Jia Bin'in kız kardeşi.
Jia Yun	Rongguo Konağı Jialarının fakir bir akrabası; Wang Xifeng tarafından işe alınır.
Jin Rong	Jia aile okuluna giden bir öğrenci.
Lai Da	Rongguo Konağı'nın başuşağı.
Lai Shangrong	Lai Da'nın oğlu; Jia ailesinin himayesi altında büyük bir ilerleme kaydeder.
Li Gui	Dadı Li'nin oğlu; Baoyu'nun süt kardeşi.
Li Qi	Li Wan'in kuzeni; Li Wen'in kız kardeşi.
Li Wen	Li Wan'in kuzeni; Li Qi'nin ablası.

Liu Xianglian	İyi bir ailenin oğlu olan amatör bir oyuncu; Lai Shangrong'un ve genç Jiaların yakın arkadaşı; You Sanjie'nin nişanlısı.
Maioyu	Jialar tarafından Manzara Bahçesi'deki manastırda kalmaya ikna edilen, asil, gururlu ve soğuk Budist rahibe.
Peifeng	Kuzen Zhen'in odalığı.
Qin Zhong	Baoyu'nün en iyi arkadaşı; Jia Rong'un ilk karısı Qin Keqing'in erkek kardeşi.
Sun Shaozu	Jia Yingchun'ün zalim kocası.
Wang Ren	Wang Xifeng'ın ağabeyi.
Xia ana	Manzara Bahçesi'nde çalışan yaşlı kadın; Chunyan'in teyzesi, Chanjie'nin anneannesi.
Xia San	Xia Jingui'nin üvey ağabeyi.
Xieuyan	Kuzen Zhen'in odalığı.
Xing Dequan	Xing Hanım'ın işe yaramaz kardeşi; Xing Xiuyan'in babası.
Xing Xiuyan	Xing Hanım'ın yeğeni; müsrif ve asalak bir ailenin kızı; Xue Ke'nın nişanlısı.
You Erjie	You Shi'nin iki üvey kardeşinden küçük olanı.
You Sanjie	You Shi'nin iki üvey kardeşinden büyük olanı; Jia Lian'in metresi.
Zhang Hua	Genç ve çapkın kumarbaz; bebekliğinden itibaren You Erjie'nin nişanlısı.
Zhao, Odalık	Jia Zheng'ın odalığı; Tanchun ve Jia Huan'ın annesi.
Zhen Shiyin	Bir zamanlar Suzhou'da yaşayan, sonra Tacou bir keşiş olan yaşlı beyefendi; Yinglian'in babası.
Zhou Qiong	Haimen Kıyı Bölgesi Kumandanı; Tanchun'ün kayınpederi.

30. BÖLÜM

Baochai bir yelpaze meselesinde alaycılara laf dokundurur.

Lingguan yere yazı yazar, aptal bir gencin de aklı karışır.

Anlattığımız gibi Daiyu, Baoyu ile tartışmasının hemen ardından pişmanlık duydu ama arkasından gidip bunu ona söylemek için makul bir bahane olmayınca, bütün günü ve geceyi tam bir bunalım içinde geçirdi; sanki bir parçasını kaybetmiş gibi hissediyordu. Zijuan onun neler hissettiğini tahmin ederek onu ikna etmeye çalıştı.

"Bence önceki gün biraz aceleci davrandın, küçük hanım. Efendi Bao'nın hangi konularda hassas olduğunu herkesten iyi bizim bilmemiz lazım. Geçmişte o taş yüzünden yapılan kavgalara bir baksana!"

"Hıh!" dedi Daiyu, küçümseyerek. "Sen de onun tarafını tutup beni suçluyorsun demek. Hiç de aceleci davranmadım."

"Öyle mi? O zaman neden durduk yere kordonu kestin? Suçun onda üçü Baoyu'nünse, yedisi de senin. Benim gördüğüm kadarıyla, sen izin verdiğin sürece sana karşı gayet iyi; sen ona huysuzluk edip sözlerini çarpıtmaya çalıştığında, öfkeleniyor."

Daiyu ters bir cevap verecekti ama avlu kapısında birisinin içeri girmek istediğini duydular. Zijuan sese kulak verdi.

"Baoyu bu." dedi. "Özür dilemeye geldi bence."

"Sakın içeri alma!" dedi Daiyu.

"Bak yine başladın!" dedi Zijuan. "Böyle bir günde, kavurucu sıcakta onu dışarıda mı bekleteceksin? Bu çok yanlış."

Hanımının uyarısına aldırmadan dışarı çıktı. Gelen Baoyu'ydü. Dostça bir gülümsemeyle kapıyı açıp onu içeri aldı.

"Efendi Bao! Ben de artık bizi görmeye gelmeyeceğinizi düşünmeye başlamıştım. Sizi burada görmeyi hiç beklemiyordum."

"Ah, sen de pireyi deve yapıyorsun." dedi Baoyu, gülümsemesine karşılık vererek. "Neden gelmeyeyim? Ölsem bile, hayaletim günde yüz kere buraya uğrar. Kuzenim nasıl? Daha iyi mi?"

"Fiziksel olarak iyi ama hâlâ keyfi yok."

"Ah evet, üzgün olduğunu biliyorum."

Böyle konuşarak avludan geçtiler. Sonra Baoyu odaya girdi. Daiyu gözyaşları içinde yatağında oturuyordu. Aslında ağlamıyordu ama Baoyu'nün geldiğini duyunca buruk bir sızı gözyaşlarının dökülmesine neden oldu. Baoyu yatağın yanına gidip kıza gülümsedi.

"Nasılsın, kuzen? Daha iyi misin?"

Daiyu cevap vermeden gözlerini silerken, yatağın kenarına, kızın yanına oturdu.

"Bana gerçekten kızmadığını biliyorum." dedi. "Eğer herkes benim buraya gelmediğimi fark ederse, tekrar kavga ettiğimizi sanır. Sanki iki yabancıymışız gibi aramızı düzeltmeye kalkarlar. En iyisi istediğin kadar bana vur, bağır çağır ve bu meseleyi bitir ama ne olur beni görmezden gelme. Sevgili kuzen, canım kuzen!"

Bu iki kelimeyi aynı yakarış tonuyla belki yirmi kere tekrarladı. Aslında Daiyu onu yok sayacaktı ama başkalarının aralarına girmeleri konusunda söyledikleri, onun kendisini diğerlerinden daha yakın gördüğünü kanıtlıyordu ve sessizliğini daha fazla sürdüremedi.

"Bana çocuk gibi davranmana gerek yok." dedi gözünde yaşlarla. "Bundan sonra senden hiçbir talebim olmayacak. Artık ben gitmişim gibi davranabilirsin."

"Gitmek mi?" dedi Baoyu gülerek. "Nereye gideceksin?"

"Eve."

"Ben de gelirim."

"Ya ölürsem?"

"Sen ölürsen, ben rahip olurum."

"Ne aptalca bir laf!" dedi Daiyu, kaşlarını çatarak. "Saçmalık! Kardeşlerini ve bütün kuzenlerini bir düşün. Onlar ölse, kaç kere rahip olacaksın? Bakalım insanlar duyunca buna ne diyecekler."

Baoyu yine onu kırdığını fark etti ama kelimeler ağzından çıkmıştı bir kere. Kıpkırmızı oldu ve sessizce başını önüne eğdi. Neyse ki o anda odada onu görecek başka kimse yoktu. Daiyu bir süre ona baktı, konuşamayacak kadar sinirli olduğu belliydi; homurtuyla iç çekme arasında bir ses çıkardı ama bir şey söylemedi. Sonra Baoyu'nün içine attığı duygularla mosmor olduğunu görünce dişlerini sıkıp parmağını ona doğru uzattı ve alnına bastırdı.

"Sen..."

Ama her ne diyecekse söylenmeden kaldı. Sadece içini çekip mendiliyle gözlerini kuruladı. Baoyu buraya geldiğinde zaten çok duygusal bir hâldeydi; gelir gelmez onu istemeden kırdığı için daha da üzüldü. Daiyu'nün bu öfkeli hareketi, demek istediği şeyi söylemeyip içini çekmesi ve ağlaması Baoyu'yü o kadar etkiledi ki o da ağlamaya başladı. Mendile ihtiyaç duyup bulamayınca koluyla sildi gözyaşlarını. Daiyu de ağlıyordu ama Baoyu'nün mendil yerine yepyeni, leylak rengi, yazlık gömleğinin koluyla gözlerini silmesi dikkatinden kaçmadı. Bir eliyle kendi gözlerini silerken, diğer eliyle de katlanıp yatağın ucuna konmuş ipek mendile uzandı. Onu alıp hiçbir şey söylemeden Baoyu'ye attı, sonra yine yüzünü mendiline kapatıp ağlamaya devam etti. Baoyu attığı mendili aldı, hemen gözyaşlarını sildi, sonra Daiyu'ye yaklaşıp, nazikçe gülümseyerek elini avucuna aldı.

"Neden ağlıyorsun, anlamıyorum." dedi. "Sanki yüreğim parçalanıyormuş gibi hissediyorum. Hadi, beraber büyükanneye gidelim."

Daiyu elini hızla çekti.

"Dokunma bana! Artık çocuk değiliz. Beni sürekli böyle hırpalamaya devam edemezsin. Hiçbir şey anladığın yok! Kendine gel..."

"Bravo!"

Lafını kesen bu sesle ikisi de irkildi. Başlarını çevirip baktıklarında, yüzünde gülücüklerle Xifeng'ın içeriye girdiğini gördüler.

"Büyükanne verip veriştiriyor." dedi. "İkiniz de iyi misiniz diye bakmam için gönderdi beni. 'Gerek yok, biz araya girmeden de barışır onlar.' dedim. Ama beni tembellikle suçladı. Ben de geldim. Tabii aynen dediğim gibi olmuş. İkinizi hiç anlamıyorum. Tartışacak ne buluyorsunuz? Üç gün arkadaşsanız, iki gün kavga ediyorsunuz. Gerçekten çocuktan betersiniz. Büyüdükçe daha da kötü oldunuz. Hâlinize bir bakın! El ele tutuşmuş ağlıyorsunuz. İki gün önce dövüşen horozlar gibi bakıyordunuz birbirinize. Haydi! Büyükanneye gidelim. Kadıncağız rahatlasın."

Böyle diyerek Daiyu'nün elinden tutup çekti. Ama kız geri dönüp hizmetçisine seslendi; cevap alamadı.

"Onu niye çağırıyorsun?" dedi Xifeng. "Ben varım ya!"

Daiyu'nün elinden tutup yürümeye devam etti. Baoyu de arkalarından geliyordu. Bahçe'den çıkıp Büyükanne Jia'nın dairesine gittiler.

"Kendi hâllerine bırakılırlarsa barışacaklarını, endişelenmene gerek olmadığını söylemiştim sana." dedi Xifeng büyükanneye. "Ama bana inanmadın. İlla ara buluculuk yapayım diye ısrar ettin. Gittim ki ne göreyim? Birbirlerinden özür diliyorlardı. Pençesini şahine atmış kartal gibi kenetlenmişlerdi. Yardıma ihtiyaçları yoktu."

Odada bir kahkaha koptu. Baochai de oradaydı ama Daiyu ona hiçbir şey demeden gidip Büyükanne Jia'nın yanına oturdu. Baoyu ne diyeceğini bilemeden Baochai'e döndü.

"Ağabeyinin yaş gününde biraz keyifsizdim; bu yüzden ne hediye gönderebildim ne de tebrik etmeye gidebildim. Hasta olduğumu fark etmeyip bahane uydurduğumu sanmasından korkuyorum. Onu gördüğünde, benim adıma bir açıklama yapar mısın, kuzen?"

Baochai çok şaşırdı.

"Fazla titizlik gösteriyorsun." dedi. "Gelseydin bile seni sıkıntıya sokmak istemezdik, değil ki hasta olduğunda! Birbirlerini sık sık gören kuzenler arasında böyle önemsiz meselelerin lafı bile olmaz."

Baoyu gülümsedi.

"Sen anlayış gösterdiğin sürece sorun yok. Peki, neden oyunları seyretmiyorsun?"

"Sıcağa dayanamadım." dedi Baochai. "İki oyun seyrettim, o kadar sıcaktı ki daha fazla kalamadım. Ama misafirlerden hiçbiri gitmeye kalkışmadığı için, ben hasta numarası yapıp kaçtım."

Baoyu bu sözlerden biraz rahatsızlık duydu, sanki kendisini kastediyor gibiydi. Utanarak aptal aptal güldü.

"Seni Yang Guifei'ye benzetmelerine şaşmamak lazım, kuzen. O da tombul ve sıcağa karşı çok duyarlı."

Baochai'in yüzünün rengi değişti. Ters bir cevap dilinin ucuna kadar geldi ama herkesin içinde söyleyemedi, kendini tuttu. Bu şaka içine o kadar dert oldu ki burun kıvırıp gülerek; "Ben bazı açılardan Yang Guifei'ye benzeyebilirim ama siz genç beylerin arasında Yang Xuanzong'un rolünü üstlenmeye uygun kimse yok." dedi.

Tam o anda, yelpazesini kaybeden Dianer adındaki hizmetçisi araya girdi.

"Siz sakladınız, değil mi küçük hanım?" dedi neşeyle. "Geri verin lütfen."

"Kendine gel!" dedi Baochai alışılmadık bir ses tonuyla ve kıza parmağını sallayarak. "Sana hiç böyle oyunlar yaptım mı ki şimdi benden şüpheleniyorsun? Seninle şakalaşma alışkanlığı olan hanımlara sorsan daha iyi edersin."

Bu paylama Dianer'ı korkutarak kaçırdı.

Baoyu yine düşüncesizce konuşarak gaf yaptığını anladı; hem de bu sefer bir sürü insanın önünde olduğu için utancı daha da büyük oldu. Başını çevirip başkalarıyla sohbete başladı.

Baoyu'nün Baochai'e karşı kabalığı Daiyu'yü içten içe memnun etti. Tam Dianer yelpazesini sormaya geldiğinde, kendisi de Baochai'e bir şaka yapmak üzereydi ama Baochai'in patlaması hazırladığı şakadan vazgeçmesine neden oldu, onun yerine hangi iki oyunu seyrettiğini sordu.

Baoyu'nün lafı üzerine bozuntuya uğramasına Daiyu'nün sevinmesi Baochai'in dikkatinden kaçmadı. Sorusuna gülerek verdiği cevap biraz iğneleyici oldu.

" '*Li Kui, Song Jiang'a Hakaret Eder, Sonra da Af Diler*' oyununu seyrettim." dedi.

Baoyu kahkaha attı.

"Çok isabetli! Eski ve modern edebiyat konusundaki bilginle o oyunun asıl adının *Korkunç Bir Özür* olduğunu biliyorsundur."

"*Korkunç Bir Özür mü*?" dedi Baochai. "Şüphesiz sizin gibi zeki insanlar korkunç bir özrün ne olduğunu bilirler. Ne yazık ki bu benim bilmediğim bir şey."

Bu sözler Baoyu ile Daiyu'nün hassas noktasına dokundu; ikisi de utançtan kıpkırmızı oldular.

Xifeng bütün bunları anlayacak kadar eğitimli değildi ama konuşanların yüz ifadelerini görünce neden söz ettikleri konusunda bir fikir edindi.

"Çiğ zencefil yemek için oldukça sıcak bir hava, değil mi?" diye sordu.

Oradaki hiç kimse ne demek istediğini anlamadı.

"Çiğ zencefil yiyen yok ki!" dediler.

Xifeng çok şaşırarak iki elini yanaklarına koydu.

"Madem yemediniz, o zaman neden bu kadar kızardınız?"

Bu sözler Baoyu ile Daiyu'yü daha da rahatsız edip utandırdı. Baochai de bir şey ekleyecekti ama Baoyu'nün yüzündeki kötü ifadeyi görünce gülüp dilini tuttu. Odada bulunan diğer hiç kimse dördünün neden söz ettiğini anlamadı ve tüm bunlara şaka gözüyle baktı.

Kısa bir süre sonra Baochai ve Xifeng odadan çıktılar.

"Görüyor musun?" dedi Daiyu Baoyu'ye. "Benden daha sivri dilli birisine çattın. Eğer ben ağzı var dili yok ve basit biri olmasaydım, bu kadar sık benimle uğraşamazdın, dostum."

Baoyu hâlâ Baochai'in kırgınlığının etkisindeydi. Şimdi de Daiyu'nün üstüne gelmesi bardağı taşıran son damla oldu. Ama cevap vermek istemesine rağmen Daiyu'nün ne kadar kolay alındığını bildiğinden, kendine hâkim olmak için çaba gösterdi. Çok keyifsiz bir şekilde oradan çıkıp kendi odasına gitti. Günün en sıcak saatiydi. Öğle yemeği çoktan bitmişti ve her dairede hanımlar ve hizmetçileri bitkinliklerine yenik düşmüşlerdi. Ellerini arkasında kenetleyip, aylak aylak dolaşırken gittiği her yerde öğlenin soluksuz sessizliği hâkimdi. Büyük Hanımefendi Jia'nın dairesinin arkasında Xifeng'ın avlusundaki duvara kadar uzanan geçitten geçti. Kapı kapalıydı. Xifeng'ın hava sıcak olduğu zamanlar, gün ortasında iki saat kestirme âdeti olduğunu hatırlayarak içeri girmemenin daha iyi olacağını düşündü. Bunun üzerine kendi ailesinin avlusuna açılan köşe kapısından geçti.

Annesinin dairesine girince, birkaç hizmetçinin ellerinde nakışlarıyla uyuyakaldıklarını gördü. Wang Hanım da iç odadaki yazlık yatağında uzanmış uyuyordu. Yanında oturup bacaklarına masaj yapan hizmetçisi Jinchuan'ın da gözleri kapanmış, başı önüne düşmüştü. Baoyu parmak uçlarına basarak yanına gitti ve hafifçe küpesini çekti. Kız gözlerini açıp Baoyu olduğunu gördü.

"Seni uykucu!" diye fısıldadı Baoyu gülerek.

Jinchuan dudaklarını büzüp gülümsedi, eliyle gitmesini işaret etti, sonra tekrar gözlerini kapattı. Ama Baoyu oyalanmaya devam etti. Sessizce uzanıp annesinin gözleri kapalı mı diye kontrol ettikten sonra, belindeki işlemeli keseden naneli pastil çıkarıp Jinchuan'ın ağzına tıkıverdi. Kız gözlerini açmadan pastili alıp çiğnemeye başladı. Bunun üzerine Baoyu yanına sokulup elini tuttu.

"Hanımından senin için izin alacağım, böylece beraber olabiliriz." diye fısıldadı, şakayla karışık.

Jinchuan cevap vermedi.

"Uyandığında onunla bu konuyu konuşacağım." dedi Baoyu.

Jinchuan gözlerini açıp Baoyu'yü hafifçe itti.

"Acelen ne? 'Altın tokan kuyuya düşse bile, senin olan şey senindir.' demişler. Bu sözü bilmiyor musun? Canın eğlenmek istiyorsa, ben sana yapacağın şeyi söyleyeyim. Doğu avlusuna git de kardeşin Huan ile Caiyun ne yapıyorlar gör."

"Onlardan bana ne?" dedi Baoyu. "Biz kendimizden söz edelim!"

O anda Wang Hanım doğrulup oturdu ve Jinchuan'ın suratına bir tokat attı.

"Utanmaz kaltak!" diye payladı öfkeyle. "Senin gibi alçak yaratıklar genç efendileri baştan çıkarıyorlar."

Annesi kalkar kalkmaz Baoyu duman gibi sessizce ortadan kayboldu. Jinchuan'ın yanağı ateş gibi yanıyordu ama sesini çıkaramadı. Hanımlarının sesini duyan diğer hizmetçiler hızla içeri girdiler.

"Yuchuan!" dedi Wang Hanım. "Gidip anneni çağır hemen. Gelsin kardeşini alsın!"

Jinchuan ağlayarak kendisini yere attı.

"Hayır, hanımefendi, lütfen! İstediğiniz kadar dövün, sövün ama lütfen göndermeyin beni. Neredeyse on yıldır yanınızdayım. Beni kovarsanız, insanların yüzüne nasıl bakarım?"

Wang Hanım genel olarak hizmetçileri dövmeyecek kadar iyi kalpli ve uysal biriydi; her zaman yumuşak bir hanım olmuştu. Aslında hayatında ilk kez bir hizmetçiye vuruyordu. Ama kendi fikrince Jinchuan'ın yaptığı bu utanmazlık her zaman en nefret ettiği şeydi. Bu nedenle bu kadar öfkelenip tokat atmış ve hakaret etmişti. Şimdi Jinchuan ne kadar yalvarıp yakarsa da vazgeçmedi. Annesi yaşlı Bayan Bai geldiğinde, zavallı kızcağız utançtan yerin dibine girerek gitmek zorunda kaldı. Bu konuyu burada bırakalım.

***

Annesi uyanınca çok utanan Baoyu hızla Bahçe'ye kaçmıştı.

Yakıcı güneş en tepedeydi ve kısalan gölgeler ağaçların arkasında yoğunlaşmıştı. Öğlen saatinin sükûneti ağustos böceklerinin tiz çığlıklarıyla dolmuştu ama hiç insan sesi yoktu. Gül çardağına yaklaştığında, sanki içeriden bastırılmış hıçkırık sesleri duyar gibi oldu. Bunun ne olduğunu bilemedi ve durup kulak kabarttı. İçeride birisinin olduğuna hiç şüphe yoktu. Yılın beşinci ayı olduğundan, sarmaşık gülleri açmıştı. Bütün çardağı kaplayan gül demetlerinin arasından içeri bakınca, bir kızın yere çömelmiş, kızların saçlarını topladıkları uzun bir tokayla yeri kazıdığını gördü.

"Bu da Daiyu gibi çiçekleri gömmeye gelen budala bir hizmetçi olabilir mi?" diye düşündü.

Güzeller güzeli Xi Shi'nin çirkin komşusu Dong Shi'nin hikâyesini hatırladı. Xi Shi'yi o kadar çekici yapan küçük kaş çatma ifadesini taklit etme çabaları o kadar korkunç bir görüntü oluşturuyordu ki insanlar dehşet içinde kaçışıyorlardı. Bu aklına gelince gülümsedi.

"Yaptığı gerçekten de buysa, 'Taklitçi Kaş Çatan' denir buna. Sadece sahte değil, aynı zamanda da iğrenç!" diye düşündü.

"Bayan Lin'i taklit etme!" diye bağıracaktı ama kızın yüzünü görünce onun hizmetçilerden biri olmadığını fark etti. Armut Ağacı Avlusu'ndaki on iki küçük oyuncudan biriydi. Ama sahnede onları makyajlı olarak gördüğü için hangisi olduğunu çıkaramadı. Yüzünü ekşiterek dilini çıkardı ve eliyle ağzını kapattı.

"İyi ki dilimi tutmuşum!" dedi kendi kendine. "Patavatsızlığımla Daiyu ve Baochai'in duygularını incittikten sonra, bugün yine başım derde girecekti az kalsın. Bir on iki oyuncuyu üzmediğim kalmıştı!"

Kızı tanımaya çalışırken ona daha da yaklaştı. Daiyu'nün taklitçisi olduğunu düşünmesi çok ilginçti; kız ince ve narin yüz hatları, zayıf bedeni, kavisli kaşları, sonbaharın durgun göllerini andıran berrak gözleriyle gerçekten de Daiyu'ye çok benziyordu. Hatta Daiyu'nün efsanedeki Xi Shi'yi akla getiren kaş çatışı bile aynıydı. Ayrılıp gidemiyordu bir türlü. Büyülenmiş bir şekilde kızı seyretti. Seyrederken de aslında çiçekleri gömmek için çukur kazmadığını, yazı yazdığını gördü. Elinin hareketlerini izledi,

yaptığı her dikey ve yatay darbeyi, her nokta ve kıvrımı kendisi de parmağıyla avucunun içinde tekrarladı. Toplam on sekiz darbeydi. Bir an düşündü. Avucuna yazdığı kelime, çardağı kaplayan çiçeklerin adıydı: Japon gülleri.

"Demek güllerin görüntüsü ona şiir yazma ilhamı verdi." diye düşündü. "Belki iyi bir beyit geldi aklına, unutmadan yazmak istedi; belki de zaten yazdı; şimdi üzerinde biraz daha çalışıyor. Bakalım başka ne yazacak."

Kız yazmaya devam ederken, Baoyu de deminki gibi el hareketlerini izledi. Yine Japon gülü yazdı, sonra bir daha, bir daha. Sanki bir büyünün etkisi altında gibiydi. Birini bitirip diğerini yazıyordu. Arka arkaya onlarca kere yazmış olabilirdi. Tıpkı kız gibi Baoyu de çardağın öbür tarafında sanki aynı büyüye kapılmış gibiydi çünkü artık hangi hareketi yapacağını iyi bildiği hâlde gözlerini ayırmadan tokayı seyretmeye devam ediyordu.

"Böyle davranması için aklında kimselere söyleyemediği bir şeyler olmalı." diye düşündü. "Dışarıdan davranışlarını gören, içten içe neler çektiğini anlar. Çok kırılgan görünüyor. Acı çekmek için fazla kırılgan. Ah keşke birazını senin yerine ben taşısam, canım!"

Yazın bunaltıcı günlerinde hava önceden tahmin edilemiyordu; berrakken birden bulanıveriyor, küçük bir bulut bazen bir sağanağın habercisi oluyordu. Baoyu kızı seyrederken, aniden serin bir rüzgâr esti, hemen arkasından tıslayan bir yağmur indirdi. Kızın saçlarından suların süzüldüğünü ve giysilerinin sırılsıklam olduğunu görüyordu.

"Yağmur yağıyor! Bu narin bedeniyle böyle bir sağanakta kalmamalı!" diye düşündü endişeyle. "Yazmayı bırak artık! Bak, ıslanıyorsun!" diye seslendi istemeye istemeye.

Kız sesi duyunca irkilip başını kaldırdı. Güllerin arkasında birisi olduğunu görebiliyordu ama kısmen Baoyu kız gibi güzel yüz hatlarına sahip olduğundan, kısmen de yüzünün ancak bir kısmını görebildiğinden onu hizmetçi sandı. Bu yüzden de Baoyu olduğunu bilseydi yapacağı gibi ondan kaçmak yerine, minnetle gülümsedi.

"Hatırlattığın için teşekkür ederim. Ya sen? Sen de ıslanmıyor musun?"

"Ay!" diye bağırdı Baoyu. Kızın bu sözleriyle bütün vücudunun buz gibi olduğunu fark etti. Islanmıştı da. "Olacak şey değil!" dedi.

Kızıl Neşe Avlusu'na doğru fırladı ama aklı yağmurda saklanacak yeri olmayan kızda kaldı.

***

Ertesi gün Dragon Teknesi Festivali olduğundan, Baoyu'nün yazı yazarken seyrettiği kız da dâhil, on iki oyuncu için tatil başlamış ve eğlenmek amacıyla Bahçe'ye gitmişlerdi. İçlerinden ikisi, genç delikanlıları canlandıran Baoguan ile genç hanımları canlandıran Yuguan, yağmur başladığında Xiren ile birlikte Kızıl Neşe Avlusu'nda neşeli zaman geçiriyorlardı. Hizmetçilerle beraber olukları tıkayıp, suyu avluda toplayarak eğleniyorlardı. Yeterince su birikince, yeşil başlı yaban ördeklerini, sunaları, mandarin ördeklerini ve diğer su kuşlarını yakalayıp kanatlarını bağladılar, sonra avlu kapısını kapatıp hayvanları yüzsünler diye suya bıraktılar. Hepsi verandada durmuş onları seyrederken, Baoyu geri gelip kapının kapalı olduğunu gördü ve birisi gelip açsın diye kapıya vurdu. Kızlar o kadar yüksek perdeden gülüyorlardı ki bu sesi duymalarına imkân yoktu. Baoyu birkaç dakika bağırıp, kapıyı sarsacak derecede yumruklamak zorunda kaldı ancak o zaman içeriden duydular. Xiren onun bu kadar erken dönmesini beklemiyordu.

"Acaba bu saatte kim geldi?" dedi. "Birisi gidip kapıyı açar mı?"

"Benim!" diye bağırdı Baoyu.

"Bayan Baochai mi o?" dedi Sheyue.

"Yok canım!" dedi Qingwen. "O bu saatte gelmez."

"Şu aralıktan bir bakayım." dedi Xiren. "Uygun görürsem alırım içeri. Bu yağmurda kimseyi geri çevirmek istemeyiz."

Üstü kapalı koridordan kapıya doğru yürüdü, iki kapı arasındaki aralıktan bakıp Baoyu'nün üzerinden sular damlayarak, perişan bir tavuk gibi orada durduğunu görünce hem dehşete kapıldı hem de gülmeden edemedi. Hemen kapıyı açtı ve ellerini çırparak gülmekten iki büklüm oldu.

"Efendi Bao! Senin olduğun hiç aklıma gelmedi! Bu yağmurda neden geldin?"

Baoyu çok sinirliydi ve kapıyı açan kim olursa olsun haddini bildirmeye kararlıydı. Kapı açılır açılmaz, kim diye bakmadan tekmeyi savuruverdi. Kapıyı genç hizmetçilerden birinin açacağını sanmıştı. Xiren kaburgalarına gelen tekmeyle acı içinde çığlık attı.

"Alçak yaratıklar!" diye bağırdı Baoyu. "Size hep iyi davrandığım için her şeyi yapabileceğinizi sanıyor, saygı duygusunu kaybediyorsunuz! İyice maskaranız oldum!"

O anda başını eğip bakınca, ağlayan Xiren'i gördü ve yanlış kişiyi tekmelediğini anladı.

"Ay! Sen miydin? Nerene vurdum?"

O ana kadar Xiren, Baoyu'den hiç böyle kötü sözler duymamıştı. Yediği tekme ve onca insanın içinde işittiği azar yüzünden hissettiği utanç, öfke ve acı karışımı duygu katlanılacak gibi değildi. Yine de dayanmaya çalıştı çünkü yaygara koparmak, Baoyu'nün kendisine vurmak istediğini kabullenmek demekti; hâlbuki durumun kesinlikle öyle olmadığını biliyordu.

"Vurmadın. Bana isabet etmedi." dedi. "Gel içeri de üstünü değiştir."

Baoyu içeri girip kıyafetlerini çıkarırken, "Bunca yıldır ilk kez birisine öfkeyle vuruyorum. Bunun da sana rastlamış olması çok kötü!" dedi şakayla karışık.

Xiren dayanmak için çaba gösterdiği acısına rağmen Baoyu'nün üstünü değiştirmesine yardım ediyordu. Onun bu sözleri üzerine güldü.

"Her şeyi yapmaya hep benimle başlıyorsun zaten." dedi. "Büyük ya da küçük, hoş ya da nahoş her şeyi ilk önce bende denemen çok doğal. Ama bu seferki farklı, umarım bundan sonra herkesi tekmeleyerek dolaşmazsın."

"Biliyorsun sana vurmak istemedim!" dedi Baoyu.

"İstedin diyen oldu mu?" dedi Xiren. "Normalde kapıyı daha küçükler açıyor ama son zamanlarda o kadar küstahlaştılar ki

herkesi çileden çıkarıyorlar. Onlardan birini tekmeleyip içlerine Tanrı korkusu soksaydın, çok iyi olurdu. Ama yok, hata bende. Kendim açacağıma onlara açtırmalıydım kapıyı."

Onlar konuşurlarken yağmur durdu. Baoguan ve Yuguan gittiler. Xiren'in yan tarafındaki acı o kadar fazlaydı ki midesi bulandığından akşam yemeği yiyemedi. Yatma zamanı geldiğinde üstünü çıkarınca, göğsünün yan tarafına yayılan tas büyüklüğünde bir morluk gördü. Çok korktu ama kendine hâkim olup bağırmadı. Yattıktan sonra da acısı devam etti ve uykusunda inledi. Baoyu onu bilerek tekmelememişti ama Xiren'in hareket ederken ne kadar acı çektiğini görünce rahatsızlık duydu; çok sert vurduğunun farkındaydı. Yatağından kalktı, parmak uçlarına basarak bir lamba alıp bakmak istedi. Yatağının ayakucuna geldiğinde Xiren'in iki kere öksürdüğünü ve balgam tükürdüğünü gördü. Kız nefesi kesilerek gözlerini açınca Baoyu'yü karşısında buldu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu, irkilerek.

"Uykunda inliyordun. Canını çok yaktım galiba. Bir bakayım."

"Başım dönüyor." dedi Xiren. "Ağzımda acı bir tat var. Yere bir baksana."

Baoyu lambayı yere doğru tuttu. Yatağın yanında, Xiren'in tükürdüğü yerde parlak kırmızı kan lekesi görünce dehşete kapıldı.

"Ne korkunç!" diye bağırdı.

Xiren de baktı ve kanı görünce içi fena oldu.

Sonra olanlar gelecek bölümde.

31. BÖLÜM

Parçalanan bir yelpaze gümüş bir kahkaha değerindedir.

Kayıp bir Tekboynuz mutlu bir evliliğin işaretidir.

Kanı göre Xiren fenalaştı çünkü hep insanların, "Gençken kan tükürürsen, erken ölürsün ya da hayatını hastalıklı olarak geçirirsin." dediklerini duyardı. Şimdi bunu hatırlayıp geleceğe dair bütün parlak ve tutkulu umutlarının boşa gittiğini hissetti. Acı acı gözyaşı döktü. Bunu gören Baoyu'nün de yüreği sızladı.

"Ne oldu?" diye sordu.

"Yok bir şey." dedi Xiren zoraki gülümseyerek. "İyiyim."

Baoyu hizmetçilerden birini çağırıp biraz pirinç şarabı ısıtmasını ve keçi kanı hapı getirmesini isteyecekti ama Xiren gözyaşlarının arasından gülümseyerek elini tutup onu durdurdu.

"Eğer velvele koparırsan, herkes buraya doluşur ve caka satıyorum diye beni suçlar. Hem zaten kimse bir şeyin farkında değilken, dikkatleri üzerimize çekmemiz ikimiz için de iyi olmaz. Yapacağın en mantıklı şey, yarın çocuklardan birini Dr. Wang'a gönderip ilaç aldırman. Kimse anlamadan, birkaç dozdan sonra iyileşirim herhâlde. En iyisi bu, değil mi?"

Baoyu ona hak verdi ve başkalarını ayağa kaldırma fikrinden vazgeçti. Masanın üzerindeki çaydanlıktan bir fincan çay koyup, ağzını çalkalaması için Xiren'e verdi. Xiren efendisinin başında beklemesinden rahatsız oldu ama yardımını geri çevirirse herkesi

ayaklandıracağından korkarak, yatağına yatıp delikanlının üzerine titremesine izin verdi.

Ertesi gün, şafak sökerken, Baoyu kıyafetlerini üstüne geçirdi, yıkanıp taranmayı bile beklemeden Bahçe'den çıktı, konağın ön tarafındaki çalışma odasına gitti. Doktor Wang Jiren'i çağırtıp soru yağmuruna tuttu. Doktor söz konusu kanamanın tekmeden kaynaklandığını öğrenince, durumu fazla ciddiye almadı; sadece bazı hapların adını verip lapanın içine katılmasını söyledi. Baoyu onun talimatlarını not etti ve yerine getirmek için Bahçe'ye döndü. Ama burası bizim hikâyemizin bir parçası değil.

***

Festival günü gelmişti. Eğir otları ve pelinler kapılara asılmış, herkes giysisine kaplan muskası takmıştı. Öğlen Wang Hanım küçük bir parti verdi, Xue teyze ve Baochai de davetliler arasındaydı. Baoyu kızın tavırlarının buz gibi olduğunu ve kendisiyle gönülsüz konuştuğunu görünce önceki gün ona karşı patavatsızlığı yüzünden olduğunu anladı. Wang Hanım da Baoyu'nün keyifsizliğini önceki gün Jinchuan ile yaşananlara atfedip ona aldırış bile etmedi. Baoyu'nün somurtkanlığını gören Daiyu ise Baochai'i gücendirdiği için böyle olduğunu düşünüp, bu konuya böylesine önem vermesine içerleyip kendisi de surat astı. Önceki gece Baoyu ile Jinchuan arasında olanları Wang Hanım'dan öğrenen Xifeng'a gelince, yengesinin hoşnutsuzluğunu düşünerek neşesi kaçtı, her zamanki gibi gülüp şakalaşmadı; böylelikle atmosfer daha da soğudu. Herkesin son derece keyifsiz olduğunu gören Yingchun, Tanchun ve Xichun de rahatsız oldular. Sonunda, çok kısa bir süre daha oturmaya devam eden grup dağıldı.

Daiyu normalde yalnızlığı toplantılara tercih ederdi. Bunun nedeni olarak da "Bir araya gelmenin kaçınılmaz sonucu ayrılmaktır ve insanlar birlikteliklerden ne kadar keyif alırlarsa, ayrıldıklarında kendilerini o kadar yalnız ve mutsuz hissederler. O zaman en başından bir araya gelmemek daha iyi. Aynı şey çiçekler için de geçerli. Açtıkları zaman insanları sevindirirler ama solduklarını görmek ekstra hüzün getirir; o zaman hiç açmasınlar daha iyi." derdi.

Öte yandan Baoyu bunun tamamen tersini düşünüyordu. Partilerin sonsuza kadar devam etmesini, çiçeklerin de sürekli

açmalarını isterdi. Sonunda partiler bittiğinde ve çiçekler solduğunda, tabii ki çok üzülürdü ama bunun bir çaresi yoktu.

Bugün de herkes kasvetli bir şekilde partiden ayrılınca, Daiyu bundan hiç etkilenmedi. Baoyu ise moral bozukluğu içinde, iç çekerek ve kendi kendine söylenerek odasına döndü. Maalesef üstünü değiştirmesine yardım etmek için Qingwen gelmişti. Can sıkacak derecedeki savrukluğu yüzünden bir yelpazeyi yere düşürüp, sonra da üstüne basarak kırdı. "Sakar!" diye azarladı Baoyu. "Kendi evin olduğunda da bu kadar dikkatsiz mi olacaksın?"

Qingwen alaycı bir şekilde burun kıvırdı.

"Son zamanlarda ne kadar huysuz oldunuz, Efendi Bao." dedi. "Nereye dönsek ters bir bakışınızla karşılaşıyoruz. Dün Xiren bile payını aldı. Bugün de bende kusur buldunuz. Ben de tekme bekleyeyim mi? Vurun! Bir yelpazeye basıp kırmanın bu kadar korkunç bir şey olduğunu sanmıyorum. Geçmişte sayısız kâse ve fincan kırıldı ama kılınızı kıpırdatmadınız. O zaman şimdi bu yaygara niye? Benim hizmetimden memnun değilseniz, kovun ve daha iyisini alın. Lafı dolandırmaya lüzum yok."

Onu dinlerken Baoyu o kadar sinirlendi ki tir tir titriyordu.

"Merak etme, yakında gideceksin zaten!" diye bağırdı.

Yan odadan bu konuşmaya kulak misafiri olan Xiren hemen içeri girdi.

"Yine ne oldu?" diye sordu, Baoyu'ye dönerek. "Arkamı döner dönmez bir sorun çıkıyor demiştim ben sana."

"Bunu biliyordun madem, biraz daha erken gelip bu krizi önleseydin ne iyi olurdu!" dedi Qingwen. "Ona en iyi hizmet eden tek kişinin sen olduğunu hepimiz biliyoruz. Ama hiçbirimiz bunu nasıl başardığını anlayamıyoruz. Sanırım bu işi o kadar iyi becerdiğin için dün kaburgalarına tekmeyi yedin. Bu kötü hizmetimin karşılığında beni neler bekliyor kim bilir!"

Xiren, duyduğu öfke ve utançla ters bir cevap verecekti ama Baoyu'nün sinirden mosmor kesilen yüzünü görünce kendini tuttu.

"Hadi şimdi iyi bir kız ol ve gidip dışarıda oyalan! Suçlu olan biziz."

Qingwen, doğal olarak "biz" diyerek Baoyu ile kendisini kastettiğini düşündü ve kıskançlıktan kudurdu.

"Biz de ne demek?" diye sordu, alaycı bir şekilde gülerek. "Sizin adınıza ben utanıyorum. Bu şeytanca oyunlarınızla beni kandıramazsınız! Kimse görmediği zaman, aranızda neler olduğunu biliyorum. Biz diyerek neyin peşinde olduğunun da farkındayım. Ama daha odalık seviyesine bile gelemedin. Yani hiçbirimizden tek bir farkın yok. 'Biz' olma durumunu nereden çıkarıyorsun bilmem."

Xiren onun bu patavatsızlığı karşısında kıpkırmızı kesildi. Dilinin sürçtüğünü çok geç anladı. Aslında "biz" demekle kendisiyle Qingwen'i kastetmişti, onun düşündüğü gibi Baoyu ile kendisini değil. Ama yanlış anlaşılmaya yol açmıştı.

Ters cevap veren Baoyu oldu.

"Eğer endişelendiğin şey buysa, sırf sana nispet olsun diye, yarın onu terfi ettirip odalığım yapacağım. Kıskançlığını buna sakla!" dedi Baoyu öfkeyle.

Xiren onu zapt etmek için elinden tuttu.

"Aptal bir kızla neden tartışıyorsun? Geçmişte bundan çok daha beter şeylere bile aldırış etmedin. Şimdi ne oldu?"

Qingwen cırtlak bir kahkaha attı.

"Evet ya! Ben sizinle konuşamayacak kadar aptalın tekiyim! Köleden başka bir şey değilim zaten."

"Benimle mi tartışıyorsunuz, küçük hanım, yoksa Efendi Bao ile mi?" diye sordu Xiren. "Eğer garezin banaysa, benimle başka bir yerde konuşabilirsin. Efendi Bao'nın önünde kavga etmene gerek yok. Eğer Efendi Bao ile tartışmak istiyorsan, o zaman en azından biraz daha sakin olabilir, kimseye duyurmazsın. Ben herkesin iyiliği için, durumu yatıştırmak ve huzuru sağlamak üzere içeri geldim. Neden bana saldırıp kusurlarımı çıkarmaya başladığını anlayamadım. Bana mı, yoksa Efendi Bao'ya mı kızdığına kendin de karar veremiyor gibisin. Bir oraya, bir buraya saldırıyorsun. Neyse, başka bir şey demeyeceğim. Ben gidiyorum, artık meseleyi kendin hallet."

Böyle söyleyip dışarı çıktı.

"Bu kadar öfkelenecek bir şey yoktu." dedi Baoyu, Qingwen'e. "Senin canını sıkan şeyin ne olduğunu biliyorum. Artık eve gönderilmen gereken yaşa geldiğini söyleyeceğim anneme. Senin asıl istediğin bu, değil mi?"

"Ben gitmek istemiyorum. Neden isteyeyim ki?" dedi Qingwen, gözünde yaşlarla. "Benden kurtulmak için uyduruyorsunuz bunları, değil mi çünkü yolunuza çıkıyorum. Ama kolay kurtulamayacaksınız!"

"Bak, daha önce hiç böyle bir şeye katlanmak zorunda kalmamıştım." dedi Baoyu. "Gitmeyi aklına koymuşsun sen. En iyisi gidip annemden bu meseleyi halletmesini isteyeyim."

Gitmek üzere kapıdan çıkarken Xiren gelip yolunu tıkadı.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu gülerek.

"Anneme anlatmaya."

"Ne saçma!" dedi Xiren. "Hiç utanmayacak mısın? Qingwen gerçekten gitmek istiyorsa bile, bunu hanımefendiye söylemek için uygun çok zaman olacak; herkes biraz yatışsın, sen de sakinleş ve toparlan. Şu hâlinle koşup gidersen, hanımefendi bir şeylerden şüphelenir."

"Hiçbir şeyden şüphelenmez." dedi Baoyu. "Qingwen'in gitmek için can attığını açık açık söyleyeceğim."

"Ne zaman can attım ki?" dedi Qingwen, hıçkırarak. "Çok öfkeli olduğunuzdan, beni alt etmek için lafımı çarpıtıyorsunuz. Gidin, söyleyin! Beynimi patlatsalar bu odadan çıkmam!"

"Gerçekten çok tuhaf!" dedi Baoyu. "Gitmek istemiyorsun ama sesini de kesmiyorsun. Bu iyi bir şey değil. Ben böyle tartışmalara gelemem. Anneme anlatıp konuyu halledeceğim."

Bu sefer gitmeye çok kararlı görünüyordu. Onu durduramayacağını anlayan Xiren dizlerinin üzerine çöktü. Her zamankinden daha büyük bir kavga çıkacağının farkında olan Bihen, Qiuwen ve Sheyue dışarıda nefeslerini tutmuş bekliyorlardı. Xiren'in diz çöküp Qingwen için yalvardığını anlayınca, sessizce içeri girip onun arkasında diz çöktüler. Baoyu Xiren'i ayağa kaldırdı, içini çekip yatağının kenarına oturdu, diğerlerine de kalkıp dışarı çıkmalarını söyledi.

"Ne yapmamı istiyorsun?" diye sordu Xiren'e. "Kalbim paramparça oldu, kimsenin umurunda değil."

Gözlerine dolan yaşlar yanaklarından aşağıya süzüldü. Bunu gören Xiren de ağlamaya başladı. Ağlayarak yanlarında dikilen Qingwen bir şey diyecekti ama tam o anda Daiyu içeri girince kaçıp gitti.

"Bu festival gününde böyle ağlamak da ne?" diye sordu Daiyu alaycılıkla, ağlayan ikiliye bakıp. "Yoksa zongzi[1] için mi kavga ediyordunuz?"

Baoyu ve Xiren bir kahkaha attılar.

"Eğer Kuzen Bao söylemezse sen söylersin. Hadi!" diye devam etti Daiyu, Xiren'in omuzuna dostça vurarak. "Her şeyi anlat. Belli ki ikiniz bir şey için kavga ediyordunuz. Ne için olduğunu söyle bana da aranızı düzelteyim."

"Aman küçük hanım! Şaka mı yapıyorsun?" dedi Xiren, onu koluyla hafifçe iterek. "Ben sadece bir hizmetçiyim. Böyle şeyler söyleme bana!"

"Sen kendine hizmetçi diyebilirsin ama ben seni yengem olarak kabul ediyorum."

"Neden insanların dalga geçecekleri isimler takıyorsun ona?" diye karşı çıktı Baoyu. "Zaten insanlar yeterince dedikodu yapıyorlar. Bir de sen eklenirsen nasıl başa çıkacak?"

"Neler hissettiğimi bilmiyorsun, küçük hanım." dedi Xiren. "Ölmeden bana huzur yok."

"Sen ölürsen başkaları ne yapar bilmem ama ben üzüntüden ölürdüm!" dedi Daiyu.

"Ben de rahip olurdum." dedi Baoyu.

"Biraz daha ciddi olun." dedi Xiren. "İkiniz de benimle dalga geçiyorsunuz."

Daiyu iki parmağını havaya kaldırıp, muzip bir ifadeyle Baoyu'ye baktı.

---

1) Farklı şeylerle doldurulmuş ve bambu yapraklarına sarılmış, yapışkan pirinçten yapılan geleneksel Çin pirinç yemeği. Geleneksel olarak Dragon Teknesi Festivali'nde yenir. (ç.n.)

"Rahip oluşun iki etti. Bundan sonra hesap tutacağım."

Baoyu önceki gün söylediği şeyi ima ettiğini biliyordu ve konuyu gülerek geçiştirdi. Kısa bir süre sonra Daiyu gitti. Hemen onun ardından birisi Xue Pan'den bir davet haberi getirdi. Baoyu bu defa gitmesinin iyi olacağını düşündü. Bu seferkinde sadece içki vardı ama Xue Pan parti bitene kadar onu bırakmadı. Akşam bayağı sarhoş hâlde döndü eve.

Sallanarak avlusuna girdiğinde, birisinin serinlemek için yatağını dışarıya çıkarıp uyuduğunu gördü. Xiren olduğunu düşünerek yatağın kenarına oturup onu dürttü.

"Ağrın geçti mi?"

"Beni rahat bırakır mısınız?" dedi yataktaki kişi doğrulup otururak.

Xiren değil de Qingwen olduğunu gören Baoyu kızın elinden tutup yanına çekti.

"Giderek daha da inatçı oluyorsun." dedi gülerek. "Bu sabah yelpazeyi kırdığında sadece birkaç zararsız söz söyledim ama sen veryansın ettin! Sonra Xiren bütün iyi niyetiyle seni ikna etmeye çalışırken, ona saldırdın! Gerçekten bunun yersiz olduğunu düşünmüyor musun?"

"Hava çok sıcak, ellerinizi üzerimden çekin." dedi Qingwen. "İnsanlar görseler ne derler? Sizinle burada böyle oturmam doğru değil."

"Madem burada oturmanın doğru olmadığını biliyorsun, neden yatıyorsun?" diye takıldı Baoyu. Bir cevap veremeyen kız kıkırdadı.

"Siz burada yokken sorun değil. Bunu yanlış yapan şey sizin burada olmanız. Şimdi izin verin de kalkıp banyo yapayım. Xiren ile Sheyue yıkandılar, onları size göndereyim."

"Çok içtim, bana da yıkanmak iyi gelir. Sen de yıkanmadığına göre küveti doldur da beraber yıkanalım."

Qingwen gülerek bu teklifi reddetti.

"Yok olmaz! Buna cesaret edemem. Bihen yıkanmanıza yar-

dım ederken neler olduğunu unutmadım. İki üç saat sürmüştü de hepimiz çok endişelenmiştik. Siz orada olduğunuz için içeri de girmek istemedik, sonradan girip baktık ki her yer su içinde kalmıştı, yatağın ayakları göl olmuş, hatta üzerine bile suç sıçramıştı. Kim bilir nasıl yıkanıyordunuz! Günlerce buna güldük. Benim o kadar suyu temizleyecek zamanım yok, o nedenle sizinle yıkanamam. Hem zaten hava serinledi, yıkanacağımı hiç sanmıyorum. Size bir tas su getireyim, yüzünüzü yıkayıp saçınızı tarayın. Yuanyang bir sürü meyve gönderdi, büyük bir kâse buzlu suyun içine koyduk. Size getirmelerini söyleyeyim."

"Peki o zaman!" dedi Baoyu. "Sen yıkanmıyorsan, ben de sadece ellerimi yıkarım. Biraz meyve gönderebilirsin."

Qingwen güldü.

"Daha bugün bana sakar olduğumu söylediniz. Yelpazeyi bile kırmadan taşıyamıyorum. Meyve nasıl getireyim? Ya tabağı kırarsam? Bunun sonucunu düşünemiyorum bile!"

"Ne istersen yap!" dedi Baoyu. "Bu eşyalar bizim kullanmamız için var. Nasıl kullanacağımız kişisel tercihimize kalmış. Örneğin, yelpazeler serinlemek içindir ama eğer sen onları parçalamaktan zevk alıyorsan, bunu yapmaman için bir neden yok. Yapmaman gereken şey, öfkeni onlardan çıkarmak. Tabaklar ve fincanlar için de aynı şey geçerli. Onlar yiyecek ve içecekleri koymak içindir. Ama eğer sen sırf çıkan sesi seviyorsun diye onları kırmak istersen, bunu yapabilirsin. Yeter ki hırsa kapılıp sinirini onlardan çıkarma! Altın kural bu."

"Peki o zaman." dedi Qingwen, sinsi bir gülüşle. "Yelpazenizi verin de parçalayayım. Yırtılan yelpaze sesine bayılıyorum."

Baoyu çıkarıp verdi. Kız hevesle alıp 'çıt' diye ikiye ayırdı. Sonra tekrar ve tekrar. Baoyu takdir eden bir izleyici olarak gülerek teşvik etti.

"Aferin! Daha çok ses çıkar!"

Tam o sırada Sheyue geldi. İkisine de öfkeyle baktı.

"Yapmasana!" dedi. "Eşyaları böyle ziyan etmek çok kötü bir şey!"

Ama Baoyu ayağa fırlayıp onun yelpazesini de elinden aldı ve Qingwen'e verdi. Kız hemen paramparça etti. Bunun üzerine ikisi bir kahkaha kopardılar.

"Ne yaptığınızı sanıyorsunuz?" dedi Sheyue. "Kırdığınız benim yelpazemdi. Eğlence anlayışınız bu mu?"

"Eski bir yelpazeydi zaten!" dedi Baoyu. "Yelpaze kutusundan başka bir tane al kendine."

"En iyisi kutuyu buraya getirin de hepsini kırsın!"

"Tamam. Hadi git, getir." dedi Baoyu.

"Böyle bir saçmalık yapmam! Bileğini kırmadı ya, o gidip getirsin."

"Yoruldum ben." dedi Qingwen, kendini beğenmiş bir şekilde yatağa uzanarak. "Birazını da yarın parçalarım."

Baoyu güldü.

"Eskiler ne der bilirsin." dedi Baoyu. "Bin parça altın bile güzel bir kadının gülümsemesini satın alamaz. Birkaç yelpazenin lafı mı olur?"

Sonra Xiren'e seslendi. Üzerine temiz kıyafetlerini giyen Xiren dışarı gelip, onlara katıldı. Küçük Jia Hui kırılan yelpaze parçalarını temizledi. Sonra hepsi bir süre oturup serinliğin tadını çıkardılar. Ama hikâyemiz bu akşama dair başka bir ayrıntı vermiyor.

***

Ertesi gün öğlen Wang Hanım, Baochai, Daiyu ve kızlar Büyük Hanımefendi Jia'nın salonunda otururlarken, birisi Shi Xiangyun'ün geldiğini haber verdi. Kısa bir süre sonra bir grup yaşlı kadın ve genç hizmetçi eşliğinde Shi Xiangyun avluya girdi. Baochai, Daiyu ve diğerleri onu karşılamak için dışarı koştular. Bir aydır birbirlerini görmeyen genç kızlar için tekrar kavuşmak sevgi göstermek için bir fırsattı. Karşılıklı olarak duyguların ifade edilmesinden sonra hepsi içeri girince, selamlaşmalar, hatır sormalar tamamlandı ve Büyükanne Jia, hava çok sıcak olduğundan Xiangyun'e üstünü çıkarmasını önerdi. Kız hevesle ayağa kalktı ve üst üste giydiği iki parça kıyafetini çıkardı.

"Hayret çocuğum!" dedi Wang Hanım, şaşkınlık içinde. "Ne kadar çok şey giymişsin! Hiç bu kadar sıkı giyinen birini görmemiştim."

"Shi teyzem giydirdi hepsini." dedi Xiangyun. "Mecbur kalmasam asla giymezdim!"

"Sen Xiangyun'ü bilmezsin, teyze." diye araya girdi Baochai, gülerek. "Başkalarının kıyafetlerini giymeye bayılır. En çok da erkeklerinkini. Geçen yıl üçüncü ya da dördüncü ayda buraya geldiği zaman, Baoyu'nün kürklerinden birini ve çizmelerini giymiş, beline de kemerlerinden birini takmıştı. İlk bakışta Kuzen Bao'ya benziyordu. Sadece küpeleri onu ele veriyordu. Şu sandalyenin arkasında durunca, Büyükanne Jia bile aldanıp, 'Baoyu, gel buraya! Dikkatli olmazsan o lambanın püsküllerinden gözüne toz kaçacak!' demişti. Ama Xiangyun sadece gülmüş ve yerinden kıpırdamamıştı. Sonunda insanlar daha fazla dayanamayıp gülünce, büyükanne de kim olduğunu anlayıp gülmüş; çok yakışıklı bir delikanlı olduğunu söylemişti."

"Bu bir şey mi?" dedi Daiyu. "Ya geçen yıl, birinci ayda iki günlüğüne bize kalmaya geldiğinde, kar yağdığı zaman olanlar? Büyükanne ve Wang teyze bir yerden yeni gelmişlerdi, galiba atalarımızın resimlerine saygılarını sunup dönmüşlerdi. Xiangyun büyükannenin yeni kırmızı yün pelerinini görünce kaptığı gibi üstüne geçirmiş, ona çok büyük ve uzun geldiğinden bir mendille belinden bağlayıp öyle dışarı çıkmış, hizmetçilerle beraber kardan adam yapmıştı. Sonra su oluğunun üstüne düşmüştü de her tarafı çamur olmuştu."

Diğerleri de bu olayı hatırlayıp güldüler.

Baochai, Xiangyun'ün dadısı Bayan Zhou'ya, Xiangyun'ün hâlâ eskisi kadar erkeksi olup olmadığını sordu. Dadı Zhou hiçbir şey söylemeden güldü.

"Ben muzipliklerine pek aldırmıyorum da keşke bu kadar geveze olmasaydı." dedi Yingchun. "İnanmazsınız, gece yatağında bile konuşmaya devam ediyor, sonra gülüyor ve tekrar konuşuyor, tekrar gülüyor. Anlattığı saçmalıkları hayatınızda duymamışsınızdır. Nereden buluyor bunları, bilmem!"

"Belki de artık düzelmiştir." dedi Wang Hanım. "Geçen gün birisinin bir nişan meselesinden söz ettiğini duydum; belki de yakında kayınvalidesiyle beraber oturacak. O zaman bu kadar erkeksi olamaz, kendisine çekidüzen vermesi gerekir."

"Bu sefer kalıyor musun, yoksa dönecek misin?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Hanımefendi getirdiğimiz kıyafetleri görmedi." diye cevap verdi Dadı Zhou. "Bir iki gün kalmak istiyoruz."

"Bao evde yok mu?" diye sordu Xiangyun.

"Şuna bakın!" dedi Baochai. "Aklı fikri Kuzen Bao'da. İkisi de yaramazlığa düşkün olduğundan çok iyi anlaşıyorlar. Demek ki muziplikleri henüz geçmemiş."

"Artık yeterince büyüdünüz, birbirinize bebeklik isimlerinizle hitap etmeseniz iyi olur." dedi Büyükanne Jia, nişandan söz edilince artık bebeklerinin hızla birer yetişkin olduklarını hatırlayarak.

O sırada Baoyu geldi.

"Ah! Merhaba, Yun!" diye bağırdı. "Geçen seni davet ettiğimizde neden gelmedin?"

"Büyükanne daha demin artık birbirinize bebeklik isimlerinizle hitap etmemenizi söyledi." dedi Wang Hanım. "Sanırım bu iyi bir başlangıç olmadı."

"Kuzenimiz sana güzel bir şey verecek." dedi Daiyu, Xiangyun'e.

"Öyle mi? Neymiş?" dedi Xiangyun.

"İnanma sen ona!" dedi Baoyu, gülerek. "Tanrı'm! Geçen kısa zaman içinde ne kadar da uzamışsın!"

Xiangyun güldü.

"Xiren nasıl?"

"Çok iyi, teşekkürler."

"Onun için bir şey getirdim." dedi Xiangyun. Düğüm yapılmış, ipek bir mendil çıkardı.

"O da ne?" diye sordu Baoyu. "Neden geçen gün gönderdiklerin gibi bir çift kırmızı, akik küpe getirmedin?"

"Bunların ne olduğunu sanıyorsun?" dedi Xiangyun ve gülerek mendili açıp öncekilere benzeyen dört küpe çıkardı.

"Şu kıza bir bakın!" diye bağırdı Daiyu. "Bunlar geçen gün uşağınla gönderdiklerinin aynısı. O zaman bunları da ekleyip zahmetten kurtulsaydın ya! Ben de mendile sarıp kendin getirince, daha nadir bulunan bir şey olduğunu sandım. Aynısından birkaç tane daha! Ne aptalsın!"

"Sensin aptal!" dedi Xiangyun. "Niyetimi anlattığım zaman, buradakiler hangimizin daha aptal olduğuna karar verirler. Sana ve kızlara bir şeyler gönderdiğimde, uşağın bir şey söylemesine gerek kalmadan sizin için olduğunu anlayacağınızı düşünüyorum ama eğer hizmetçilerden birine bir şey gönderiyorsam, uşağa kimin için olduğunu iyice açıklıyorum. Eğer uşak akıllı biriyse, sorun yok ama pek de parlak bir zekâya sahip biri değilse ve isimleri hatırlamakta zorluk çekerse, sizinkiler de dâhil her şeyi birbirine karıştırabilir. Eğer gönderdiğim kişi kadınsa, durum o kadar kötü olmaz ama geçen günkü erkekti ve onların kız isimleri konusunda ne kadar umutsuz vaka olduklarını bilirsiniz. Yani, hizmetçilerin hediyelerini kendim getirirsem çok daha iyi olur diye düşündüm. İşte!" Küpeleri birer birer masaya koydu.

"Biri Xiren'e; biri Yuanyang'a, biri Jinchuan'a, biri de Pinger'ya. Bir uşak bu isimleri doğru hatırlayabilir mi sence?"

Herkes güldü.

"Zekice!" dediler.

"Ne güzel konuştun!" diye bağırdı Baoyu. "Her zaman ne yapacağını iyi bilir!"

"O kadar güzel konuşmasaydı, o altın Tekboynuz'u hak etmezdi." dedi Daiyu, öfkeyle ayağa kalkıp salondan çıkarak.

Neyse ki dediklerini sadece Baoyu ve Baochai duydu. Baochai yüzünü ekşiterek güldü; Baoyu de yine yersiz konuştuğu için pişmanlık duydu ama Baochai'in yüz ifadesini görünce kendisi de güldü. Sonra Baochai ayağa fırlayıp Daiyu'ye takılmaya gitti.

"Çayını içip dinlendikten sonra, gidip evli kuzenlerini görebilirsin. Kızlarla Bahçe'de gezinirsin. Çok güzel ve serindir orası." dedi Büyükanne Jia.

Xiangyun teşekkür etti. Küpeleri tekrar mendile sardı; dadılarının ve hizmetçilerinin eşliğinde Xifeng'a uğradı; bir süre onunla sohbet ettikten sonra Bahçe'ye gidip Li Wan'i gördü; onunla da kısa bir süre oturup Xiren'i bulmak için Kızıl Neşe Avlusu'na gitti.

"Hepinizin benimle gelmesine gerek yok." dedi dadılarına ve hizmetçilerine. "Siz de gidip dost ve akrabalarınızı görebilirsiniz. Sadece Cuilu kalsın yeter."

Diğerleri teşekkür edip dağıldılar. Xiangyun Cuilu ile kaldı.

"Neden lotuslar açmamış?" diye sordu Cuilu.

"Henüz zamanı gelmedi." dedi Xiangyun.

"Bak, onlar da bizim havuzdakiler gibi çift çiçekli olacak." dedi Cuilu.

"Bizimkiler daha güzel." dedi Xiangyun.

"Nar ağaçlarına bak! Dört beş dal üst üste birleşmiş. Pek kolay bir şey değil! Nasıl olmuş acaba?"

"Bitkiler de insanlar gibidir." dedi Xiangyun. "Yapıları ne kadar sağlıklı olursa, o kadar iyi büyürler."

"Buna inanmıyorum ben!" dedi Cuilu, başını sallayarak. "Madem insanlarla bitkiler aynı, neden başının üstünde bir baş daha olan kimse görmüyoruz?"

Xiangyun kızın saflığı karşısında kahkahasını tutamadı.

"Sana daha önce de söyledim, çok konuşuyorsun!" dedi. "Şimdi sana bunu nasıl açıklayacağıma bir bakalım. Dünyadaki her şey Yin ve Yang denilen ikili prensiple şekillenir. Yani iyi ya da kötü, tuhaf ya da harika olsun meydana gelen her şey, bu iki gücün olumlu ya da olumsuz etkisine bağlıdır. Kimsenin daha önce görmediği en nadir, en tuhaf şeyler için de bu geçerlidir."

"Dediğine göre, dünyanın başlangıcından bugüne kadar var olan her şey Yin ve Yang'dı."

"Hayır, aptal!" dedi Xiangyun. "Konuştukça saçmalıyorsun! O kadar çok Yin ve Yang olabilir mi? Aslına bakarsan Yin ve Yang tek ve aynı şeydir. Birisinin bittiği yerde diğeri başlar. Ama biri sona erince öbürü yoktan var olur anlamına gelmiyor."

"Bu benim için fazla karışık!" dedi Cuilu. "Ne biçim şey bu Yin ve Yang? Bir biçimleri var mı? Hiç gören olmuş mu? Sadece bunu söyle. Neye benziyorlar?"

"Yin ve Yang bir tür doğal kuvvet." dedi Xiangyun. "Her şeye kendi ayırt edici biçimini verir. Örneğin, gökyüzü Yang, yeryüzü Yin'dir; su Yin, ateş Yang'dır; güneş Yang, ay Yin'dir."

"Ah evet! Şimdi anladım." dedi Cuilu, sevinçle. "Demek bu yüzden yıldız falcıları güneşe 'Yang yıldızı,' aya da 'Yin yıldızı' diyorlar."

"Buda'ya şükür! Sonunda anladın!"

"O kadar zor değilmiş! Peki, ya sivrisinek, pire, tatarcık, bitki, çiçek, tuğla, kiremit gibi şeyler? Onlar için de Yin ve Yang var mı?"

"Var tabii! Örneğin yaprak. Yin ve Yang diye ikiye ayrılıyor. Gökyüzüne doğru bakan, üst kısmı Yang, yere bakan, alt kısmı Yin."

"Anlıyorum. Evet." diyerek başıyla onayladı Cuilu. "Peki, elimizdeki yelpazeler? Herhâlde onlar için Yin ve Yang yoktur?"

"Var. Ön tarafı Yang; arka tarafı Yin."

Cuilu tatmin olup başını salladı yine. Soracağı başka nesneler düşündü ama o anda aklına gelmeyince ilham almak için etrafına baktı. O sırada hanımının kuşağına takılı olan altın Tekboynuz gözüne takıldı.

"Peki, hanımım." dedi eliyle işaret ederek. "Şunun için de Yin ve Yang olduğunu söylemeyeceksin herhâlde?"

"Elbette. Kuşlar ve hayvanlarda erkekler Yang, dişiler Yin'dir."

"O zaman bu Yang mı, yoksa Yin mi?"

"Yine başlama, aptal kız!" diye bağırdı Xiangyun.

"Tamam, boş ver! Ama her şey için Yin ve Yang varsa, ya biz insanlar?"

"Git şuradan seni sefil şey!" diye bağırdı Xiangyun, tükürerek. "Artık çok ileri gidiyorsun!"

"Neden söylemiyorsun? Neyse, ben biliyorum. Bana bu kadar kötü davranmana gerek yok."

Xiangyun gülmemek için kendisini tuttu.

"Ne biliyormuşsun bakalım?"

"Sen Yang'sın, ben Yin." dedi Cuilu.

Xiangyun mendilini ağzına kapatıp kahkaha attı.

"Doğru, değil mi?" diye ısrar etti Cuilu. "Nesi komik?"

"Evet, evet!" dedi Xiangyun. "Çok doğru."

"Hep öyle demezler mi?" dedi Cuilu. "Efendi Yang'dır; hizmetçi Yin. Ben bile bu kuralı biliyorum."

"Bildiğinden eminim! Çok güzel."

Onlar böyle konuşurlarken, gül çardağının kenarında parlayan bir şey Xiangyun'ün gözüne takıldı. Parmağıyla Cuilu'ya işaret etti.

"Gidip baksana, neymiş." dedi.

Cuilu hemen gidip aldı.

"Ha, ha!" dedi, elindeki nesneyi inceleyerek. "Yang mı, yoksa Yin mi şimdi göreceğiz."

Böyle dedikten sonra Xiangyun'ün kuşağındaki Tekboynuz'u alıp yakından baktı. Xiangyun elindekini görmek istedi ama Cuilu izin vermedi.

"Gösteremem, hanımım, benim definem." dedi gülerek. "Ne komik! Nereden geldi acaba? Burada böyle bir şey takan kimse görmedim."

"Hadi! Göstersene!" dedi Xiangyun.

"İşte!" dedi Cuilu, avucunu açarak.

Xiangyun baktı. Çok güzel, ışıl ışıl, altın bir Tekboynuz'du, kendisininkinden daha büyük ve süslüydü. Uzanıp elinden aldı, avucunun içine koyup bir süre sessizce baktı. Her ne düşündüyse, Baoyu'nün ani gelişiyle yok olup gitti.

"Bu kavurucu güneşin altında durmuş ne yapıyorsunuz?" diye sordu Baoyu. "Neden Xiren'i görmeye gitmedin?"

"Gidiyorduk." dedi Xiangyun, hemen altın Tekboynuz'u saklayarak.

Üçü beraber Kızıl Neşe Avlusu'na girdiler. Xiren, giriş merdivenlerinin altındaki verandanın parmaklıklarına dayanmış, hava alıyordu. Xiangyun'ü görür görmez, karşılamaya gitti. Onu elinden tutup eve doğru yöneltti. Giderken, neşeyle görüşmeyeli neler yaptıklarını konuştular.

"Daha önce gelmeliydiniz." dedi Baoyu, içeri girip oturdukları zaman. "Burada senin için sakladığım güzel bir şey var, vermek için gelmeni bekliyordum."

Bunu söylerken ceplerini karıştırıyordu. Aradığı şeyi bulamayınca, çok şaşırdı.

"Hayret!" Sonra Xiren'e döndü. "Başka bir yere mi kaldırdın?"

"Neyi?" diye sordu Xiren.

"Geçen gün aldığım altın Tekboynuz'u."

"Her yere yanında götürüyordun. Neden bana soruyorsun?" dedi Xiren.

Baoyu üzüntüyle ellerini kenetledi. "Ah, kaybettim! Şimdi nereden bulacağım?"

Çıkıp aramak için ayağa kalktı. O anda Xiangyun biraz önce dışarıda buldukları o Tekboynuz'u Baoyu'nün düşürdüğünü anladı.

"Ne zamandan beri sendeydi?" diye sordu.

"Birkaç gün oluyor. Tüh! Bir daha onun gibisini bulamam. Asıl sorun, ne zaman kaybettiğimi bilmemem. Ah! Ne aptalım!"

"Bir süs eşyası için mi bu kadar üzülüyorsun?" diye sordu Xiangyun. "Neyse ki daha önemli bir şey değilmiş!" Sonra avucunu açtı. "Bak! Bu mu yoksa?"

Baoyu görünce çok sevindi.

Devamı gelecek bölümde anlatılıyor.

32. BÖLÜM

Baoyu yanlış kişiye itirafta bulununca şaşkına döner.

Utanç Jinchuan'ı intihara sürükler.

Altın Tekboynuz'u gören Baoyu'nün çok sevindiğini söylemiştik. Uzanıp Xiangyun'den hevesle aldı.

"Senin bulmam şaşılacak şey! Neredeydi?"

"Neyse ki kaybettiğin şey buymuş. Bir gün resmî mührünü kaybedersen, o zaman ne olacak?"

"Ah, resmî mühür de bir şey mi?" dedi Baoyu. "Böyle bir şeyi kaybetmek çok daha önemli."

Bu arada Xiren çayları koyuyordu.

"Önceki gün güzel haberlerini duydum." dedi Xiangyun'e çayını verirken. "Tebrikler!"

Xiangyun kızardığını göstermemek için fincanının üzerine eğildi ve cevap vermedi.

"Utanacak ne var?" dedi Xiren. "Yıllar önce Büyükanne Jia'nın dairesindeki küçük oyukta beraber yattığımız bir gece bana söylediklerini unuttun mu? O zamanlar utanmıyordun. Şimdi birdenbire ne oldu?"

Xiangyun'ün yüzü daha da kızardı. Zoraki bir şekilde gülümsedi.

"Hâlâ onu mu söylüyorsun?" diye karşı çıktı. "O zamanlar ne kadar yakındık. Sonra amcamın ilk karısı ölünce, ben eve dönmek zorunda kaldım; seni de Kuzen Bao'ya verdiler. Neden bilmem ama ondan sonra ne zaman buraya gelsem, seni bana karşı değişmiş buluyorum."

Şimdi kızarıp itiraz etme sırası Xiren'e gelmişti.

"Asla!" dedi Xiren. "Burada yaşamak için ilk geldiğinde hep bana 'kardeşim,' 'sevgili kardeşim' derdin. Saçını taramamı ya da yüzünü yıkamamı istediğinde tatlı dille söylerdin. Ama şimdi her şey değişti. Artık genç bir hanım oldun, değil mi? Hem bana bir hanım gibi davranıp hem de aynı samimiyette olmamı bekleyemezsin."

"Buda aşkına! Bu haksızlık!" dedi Xiangyun, gerçekten içerleyerek. "Sana hanım gibi davranmaktansa ölmeyi tercih ederim. Bu korkunç sıcakta buraya kadar geldim ve ilk görmek istediğim kişi sen oldun. Bana inanmıyorsan Cuilu'ya sor. O sana söylesin. Evde hep seni ne kadar özlediğimi söylüyorum."

Xiren ve Baoyu güldüler.

"Üzme kendini, şaka yaptım! Ne telaşelisin."

"Söylediğin şeyin ne kadar yaralayıcı olduğunu kabul etmeyip bir de bana telaşeli mi diyorsun?"

Bunu söylerken ipek mendilin düğümünü açıp küpelerden birini çıkardı. Xiren'e verince genç kadın çok duygulandı.

"Aslında benim aynısından vardı." dedi. "Geçen gün küçük hanımlara gönderdiğinde bana vermişlerdi. Ama özellikle buraya kadar getirdiğin için çok düşüncelisin! Demek beni unutmadın! Böyle küçük şeyler bile nasıl biri olduğunu gösteriyor. Çok büyük bir değeri olmadığını biliyorum. Önemli olan ardındaki düşünce."

"Gönderdiğimi sana kim verdi?" diye sordu Xiangyun.

"Bayan Baochai." dedi Xiren.

"Ah!" dedi Xiangyun. "Demek Bayan Bao'ymış, ben de Bayan Lin olduğunu sanmıştım. Evdeyken Baochai'in bütün kuzenlerimin içinde en iyisi olduğunu düşünürdüm. Aynı anneden doğ-

mamamız ne üzücü! Kardeş olsaydık, o zaman yetim olmak o kadar kötü bir şey sayılmazdı."

Bunları söylerken, göz kapakları kızardı, neredeyse ağlayacaktı.

"Tamam, tamam!" diye bağırdı Baoyu. "Böyle konuşma!"

"Niye ki?" dedi Xiangyun. "Ben senin derdini biliyorum. Kuzen Lin duyar, Kuzen Bao'yı övdüğüm için yine bana kızar diye korkuyorsun. Bu yüzden endişeleniyorsun, değil mi?"

"Ah Bayan Yun! Hâlâ eskisi gibi dobrasın!" dedi Xiren, gülerek.

"Hep söylerim, siz kızlarla konuşmak ne kadar da zor!" dedi Baoyu. "Haklıymışım!"

"Böyle konuşup da beni kızdırma, kuzen. Bizimle dilediğin şekilde konuşabilirsin ama Kuzen Lin'e karşı dikkatli olmalısın."

"Boş ver bunu şimdi!" dedi Xiren. "Senden bir şey isteyeceğim."

"Nedir o?" dedi Xiangyun.

"Bir çift terlik yapmaya başlamıştım ama son bir iki gündür pek iyi olmadığımdan bitiremedim. Senin yapacak zamanın var mı?"

"Ne tuhaf bir istek!" dedi Xiangyun. "Onca becerikli hizmetçinin haricinde, bu evde tüm gün çalışan terzileriniz ve nakışçılarınız var. Neden benden istiyorsun? Onlar seni geri çevirmezler ki?"

"Ne diyorsun sen?" dedi Xiren. "Bu dairedeki dikiş işlerinin hiçbiri terziler tarafından yapılmıyor. Bunu biliyor olmalısın."

Xiangyun bu terliklerin Baoyu için olduğu sonucunu çıkardı.

"Peki." dedi. "O zaman senin için ben yaparım. Ama bir şartla: Eğer sen giyeceksen. Başkası içinse yapamam."

"Yok artık!" dedi Xiren. "Senden kendim için terlik isteyecek değilim ya! Dürüstçe söylemek gerekirse benim için değil ama kim için olduğunu da sorma. Bana bir iyilik yaptığını düşün."

"Mesele o değil." dedi Xiangyun. Geçmişte senin için bir sürü şey yaptım. Bu sefer neden yapmak istemediğimi bilmen gerekir."

"Üzgünüm ama bilmiyorum." dedi Xiren.

"Senin için yaptığım yelpaze kılıfını kendisininkiyle karşılaştırılınca öfke nöbeti geçirip, makasla paramparça eden birisini duydum. Her şeyi biliyorum, o yüzden bana karşı çıkma sakın! Durum böyle olunca, benden bunu yapmamı bekliyorsan, bana köle muamelesi yapıyorsun demektir."

"Ben o zaman kılıfı yapanın sen olduğunu bilmiyordum." diye araya girdi Baoyu hemen.

"Gerçekten bilmiyordu." dedi Xiren. "Çok ince ve orijinal iğne işi yapabilen birisini bulduğumuzu ve o yelpaze kılıfını da deneme olarak ona yaptırdığımızı söylemiştim. Dediğime inandı ve herkese göstererek dolaştı. Maalesef bu, bildiğin o kişiyi rahatsız etti ve makası alıp parçaladı. Sonra Baoyu aynı kişinin başka bir tane daha yapmasını isteyince, senin yaptığını söyledim. O zaman çok üzüldü."

"Yine de bence çok tuhaf bir istek bu!" dedi Xiangyun. "Madem Bayan Lin bir şeyleri kesebiliyor, o zaman senin için dikebilir de. Neden ondan istemiyorsun?"

"Ah, yapmaz ki!" dedi Xiren. "Hem o yapsa bile, Büyükanne Jia yorulur diye izin vermez. Doktorlar sakin bir şekilde dinlenmesini söylediler. Bu işle onu sıkıntıya sokmak istemem. Küçücük bir cüzdanı işlemesi tam bir yıl sürmüştü. Son altı aydır eline iğne aldığını görmedim."

Bir haberle gelen bir hizmetkâr konuşmalarını böldü.

"Refah Sokağı'ndan Bay Jia geldi. Beyefendi, küçük beyin onu karşılamasını istiyor."

Söz konusu Bay Jia'nın Jia Yucun olduğunu anlayan Baoyu biraz huzursuz oldu ve gitmek istemedi. Ama Xiren hemen kıyafetlerini getirmek için fırladı. Baoyu oturup çizmelerini giyerken homurdandı.

"Babamın ona eşlik etmesi yeterdi. Neden her seferinde beni görmek istiyor?"

Xiangyun onun memnuniyetsizliğine güldü.

"İnsanları ağırlamakta çok iyi olduğundan eminim." dedi. "Bu yüzden Beyefendi Zheng seni istiyor."

"Bu mesaj babamdan gelmedi." dedi Baoyu. "Kendisi uydurdu."

" 'Ev sahibi kibar olunca misafir eksik olmazmış.' " dedi Xiangyun. "Demek ki seni görmekten memnun oluyor, yoksa istemezdi."

"Pek kibar sayılmam, yine de teşekkürler." dedi Baoyu. "Pisliğin tekiyim. Ayrıca böyle insanlarla bir arada olmak da istemiyorum."

"Hiç değişmedin." diyerek iç çekti Xiangyun. "Artık büyüyorsun, böyle mevki sahibi ve idareci insanlarla olabildiğince çok görüşmen lazım. Kendin memuriyet imtihanlarına girip idareci olmak istemesen bile, İmparatorluk'un nasıl ve kimler tarafından yönetildiği konusunda bu insanlarla konuşmakla, ileride kendi işlerini idare ederken ve toplumda yerini aldığında çok işine yarayacak bir sürü şey öğrenirsin. Bu şekilde bir iki tane düzgün ve saygıdeğer arkadaş bile edinirsin. Bütün zamanını biz kızlarla geçirerek hiçbir yere varamazsın."

Baoyu bu konuşmadan hiç hoşlanmadı.

"Sen de gidip başka birinin yanında otur, küçük hanım." dedi. "Senin gibi düzgün ve saygıdeğer birisinin burada kirlenmesini istemem."

"Onu ikna etmeye çalışma, küçük hanım." dedi Xiren. "Geçen sefer Bayan Bao da denedi, duygularına bile aldırmadan, ona da böyle kaba davrandı. Kızın daha lafı bile bitmeden kalkıp odadan çıktı. Zavallı Bayan Bao! Utancından kıpkırmızı oldu. Ne diyeceğini bilemedi. Neyse ki Bayan Lin değildi. Yoksa ağlamalar, meseleyi uzatmalar, neler neler olurdu! Bu gibi durumlarda Bayan Bao'nın tavrına gerçekten hayranım. Bir süre durup kendisini toparladı, sonra sessizce odadan çıktı. Ben kırıldığını düşünüp çok üzüldüm. Ama sonra hiçbir şey olmamış gibi davrandı. Tam bir hanımefendi, iyi huylu ve hoşgörülü. İşin komik tarafı, o zamandan beri küçük bey ondan uzak duruyor. Hâlbuki her zaman tepeden bakan ve onu hiçe sayan Bayan Lin olsaydı, etrafında dolanıp özür üstüne özür dilerdi."

"Sen hiç Bayan Lin'in böyle saçma sapan şeyler söylediğini duydun mu?" dedi Baoyu. "Yapsaydı, onunla olan ilişkimi çoktan keserdim."

Xiren ve Xiangyun başlarını sallayarak güldüler.

"Demek 'saçma sapan' öyle mi?" dediler.

***

Daiyu, Xiangyun geldiğine göre, Baoyu'nün hiç zaman kaybetmeden ona altın Tekboynuz'dan söz edeceğini tahmin etti. Bu onu birtakım düşüncelere soktu. Son zamanlarda Baoyu'nün anlattığı ve kendisinin de hevesli bir müşterisi olduğu aşk hikâyelerinde, kahramanları bir araya getiren şey, her zaman ya bir süs eşyası ya küçük bir giysi ya bir çift muhabbetkuşu veya Zümrüdüanka takısı, bir yüzük, altın bir toka, ipek bir mendil ya da işlemeli bir kuşak oluyordu. Bu talihli kişilerin kaderi ve ileride-ki mutluluğu bu tür ıvır zıvıra bağlı olduğundan, Baoyu'deki altın Tekboynuz'un da kendisinden ani bir şekilde kopup, Xiangyun ile birlikteliğinin başlangıcı için bir vesile olabileceğini sanması doğaldı. Baoyu ve Xiangyun de okuduğu o aşk hikâyelerindeki bütün güzel şeyleri yapacaklardı. Bu endişeler içinde gizlice Kızıl Neşe Avlusu'na doğru gitti; ikisinin birbirlerine nasıl davrandıklarını görmek ve kendi hareketlerini ona göre şekillendirmek niyetindeydi. Tam içeri girmek üzereyken, Xiangyun'ün Baoyu'ye toplumsal zorunluluklar üzerine verdiği dersi ve Baoyu'nün de ona "Kuzen Lin böyle saçma sapan şeyler söylemez; yapsaydı, onunla olan ilişkimi çoktan keserdim." dediğini duydu. Mutluluk, dehşet, üzüntü ve pişmanlık karışımı duygular sardı her yanını.

Mutlu oldu çünkü demek ki onun hakkındaki düşüncelerinde yanılmamıştı. Onu her zaman gerçek dostu olarak görmüş ve haklı çıkmıştı.

Dehşete kapıldı çünkü eğer kendisini başkalarının yanında böyle açık açık övüyorsa, içtenliği ve sevgisi önünde sonunda şüphe uyandırıp, yanlış anlaşılacaktı.

Pişmanlık duydu çünkü eğer kendisinin gerçek dostuysa, o zaman kendisi de onun gerçek dostuydu ve ikisi mükemmel bir uyum oluşturuyorlardı. Madem öyle, neden hep "altın ve yeşim

taşı" lafları ediliyordu? Bütün bu konuşmalar olmak zorundaysa, neden altın kolye Baochai yerine kendisinde değildi?

Üzgündü çünkü annesi ve babası çok erken yaşta ölmüştü ve kalbine gömdüğü duyguları konusunda danışabileceği hiç kimsesi yoktu. Ayrıca son zamanlarda başı dönüp duruyordu ve hastalığı onu giderek daha çok etkiliyordu; doktorlar zayıflığının ve kansızlığının bir verem başlangıcı olabileceğini söylüyorlardı. Dolayısıyla Baoyu'nün gerçek aşkı olsa bile, onu bekleyemeyeceğinden korkuyordu. Birlikte olsalar da Baoyu onun kaderini değiştiremezdi.

Böyle düşünürken yaşlar yanaklarından aşağı süzülmeye başladı. İçeri girecek hâlde olmadığını hissederek, geri döndü.

Baoyu üstünü değiştirmiş, evden çıkıyordu. Daiyu'nün önünde ağır ağır yürüdüğünü görünce hareketlerinden gözyaşlarını sildiğini anlayıp hızla ona yetişti.

"Nereye gidiyorsun, kuzen? Yine mi ağlıyorsun? Bu sefer kim canını sıktı?"

Daiyu dönüp bakınca Baoyu olduğunu gördü.

"Çok iyiyim." dedi zoraki gülümseyerek. "Niye ağlayayım ki?"

"Baksana hâline! Yüzün hâlâ ıslak. Neden yalan söylüyorsun?"

Gözyaşlarını silmek için içgüdüsel olarak elini uzattı. Daiyu birkaç adım geriledi.

"Delirdin mi sen? Kafanı kopartırlar! Ellerine hâkim ol!" dedi.

"Affedersin. Duygularıma kapıldım. Kafam hiç aklıma gelmedi!" dedi Baoyu, gülerek.

"Unutmuşum." dedi Daiyu. "Kafanı kaybetmen bir şey değil. Asıl önemli olan altın kolyeyi ve Tekboynuz'u kaybetmemek!"

Bu sözler Baoyu'yü deli etti. İyice yanına yaklaştı.

"Beni lanetlemek için mi böyle konuşuyorsun? Yoksa kızdırmak mı istiyorsun?"

Son kavgalarını hatırlayan Daiyu düşüncesizce bu konuyu yeniden açtığına pişman olup, kendisini affettirmeye çalıştı.

"Tamam, sinirlenme. Öyle söylememeliydim, o kadar önemli değil! Şu hâline bak! Alnındaki damarlar şişmiş, yüzün ter içinde."

Böyle diyerek uzanıp terini sildi. Baoyu bir an hiç kıpırdamadan ona baktı.

"Merak etme!" dedi sonra.

Daiyu de bir süre sessizce ona baktı.

"Neden merak edeyim?" dedi sonunda. "Seni hiç anlamıyorum. Ne demek istediğini açıklar mısın?"

Baoyu iç çekti.

"Gerçekten anlamıyor musun? Bunca zamandır sana karşı olan duygularımda yanılmış olabilir miyim? Ben de senin duygularına giremediysem, sürekli olarak bana kızıp durmana şaşmamak gerekir."

"Ama 'merak etme' diyerek neyi kastettiğini gerçekten anlamıyorum." dedi Daiyu.

Baoyu tekrar içini çekip başını salladı.

"Dalga geçme, sevgili kuzen! Benim ne dediğimi anlamadıysan, sadece sana olan duygularımda yanılmakla kalmam, senin duyguların da boşa gitmiş demektir. Öyle çok endişeleniyorsun ki kendini hasta ediyorsun. Her şeyi bu kadar ciddiye almasan, hastalığın da gün geçtikçe kötüleşmezdi."

Daiyu yıldırım çarpmışa döndü. Âdeta zihnini okumuştu; iç organlarını çıkarıp önüne koysaydı, ancak bu kadar iyi görebilirdi. Şimdi ona söylemek istediği bin tane şey vardı ama çok istese de tek kelime bile edemiyor; sessizce yüzüne bakıp ahmak gibi dikiliyordu.

Baoyu'nün de söyleyeceği binlerce şey vardı ama o da sesini çıkarmadan Daiyu'ye bakıyor, nereden başlayacağını bilemiyordu. İkisi böyle birbirine bir süre baktıktan sonra, Daiyu derin bir iç geçirdi. Gözlerinden yaşlar süzüldü ve arkasını dönüp yürüdü. Baoyu arkasından koşup elbisesinden yakaladı.

"Kuzen, dur bir dakika! Bir şey söylememe izin ver."

Daiyu bir eliyle gözlerini silerken, diğeriyle de Baoyu'yü itti.

"Söyleyecek bir şey yok. Ne diyeceğini biliyorum zaten."

Böyle dedikten sonra hızla dönüp gitti; arkasına bile bakmadı. Baoyu hayretle ona bakarak, olduğu yerde kalakaldı.

Evden aceleyle çıktığı için yelpazesini almayı unutmuştu. Xiren o olmadan çok bunalacağını düşünerek, hemen arkasından fırladı ama biraz ileride Daiyu ile konuştuğunu görünce durdu. Kısa bir süre sonra Daiyu yürüyüp gitti, Baoyu ise olduğu yerde hareketsiz duruyordu. Xiren de yanına gidip konuşmak için o anı seçti.

"Yelpazeni almadan çıkmışsın." dedi. "İyi ki fark ettim. Al. Sana vermek için koştum, geldim."

Hâlâ şaşkın bir hâlde orada duran Baoyu, Xiren'in kendisiyle konuştuğunu gördü ama kim olduğunu algılayamadı. Gözlerinde yine aynı bakışla konuşmaya başladı.

"Sevgili kuzen! Sana karşı hislerimi daha önce söylemeye cüret edemedim. Şimdi bütün cesaretimi toplayıp söylüyorum, sonra ne olursa olsun. Senin yüzünden ben de kendimi hasta ettim; kimselere söyleyemedim, sessizce katlanmak zorunda kaldım. Sen iyileştiğin gün ben de iyileşeceğim, buna inanıyorum. Gece gündüz, uyurken ve uyanıkken, hep aklımdasın."

Xiren bu itirafı şaşkınlık içinde dinledi.

"Merhametli Buda, beni koru!" diye bağırdı. "Bu beni öldürecek!" Baoyu'yü sarstı. "Neler diyorsun sen? Büyü mü yaptılar sana? Acele etsen iyi olur!"

Baoyu kendisine gelince, konuştuğu kişinin Xiren olduğunu gördü. Utançtan kıpkırmızı oldu ve yelpazeyi elinden kapıp kaçtı.

***

Baoyu gittikten sonra, Xiren az önce söylediklerini düşündü ve Daiyu için olduğunu anladı. Eğer ikisinin arasında olanlar Baoyu'nün sözlerinin ifade ettiği gibiyse, çirkin bir skandal çıkmasının muhtemel olduğunu hissetti ve bunu önlemek için ne yapabileceğini merak etti. Tıpkı Baoyu gibi, o da hiçbir şey gör-

meden ve kıpırdamadan durmuş düşünüyordu. O anda gelen Baochai onu bu hâlde buldu.

"Bu kızgın güneş altında durmuş ne düşünüyorsun?" diye sordu, gülerek.

Xiren de güldü.

"İki serçe kavga ediyordu. Öyle komiklerdi ki durup onları seyrettim." dedi.

"Kuzen Bao sokak kıyafetlerini giymiş, hızla nereye gidiyordu?" diye sordu Baochai. "Seslenip soracaktım ama son zamanlarda o kadar aksi ki soramadım."

"Beyefendi çağırmış." dedi Xiren.

"Ya! Bu sıcakta neden acaba? Umarım bir şeye sinirlenip onu cezalandırmak için çağırmamıştır."

"Yok, ondan değil. Sanırım bir misafir gelmiş."

"Galiba düşüncesiz bir misafir." dedi Baochai. "Böyle kavurucu bir günde, evinde kalıp serinleyeceğine gelip insanları rahatsız ettiğine göre."

"Bunu ona söyle bakalım!" dedi Xiren, gülerek.

"Xiangyun senin orada ne yapıyordu?" diye sordu Baochai, konuyu değiştirerek.

"Biraz sohbet ettik." dedi Xiren. "Benim yaptığım terlikleri biliyorsun, dikip tamamlamasını rica ettim ondan."

"Sen akıllı bir kadınsın." dedi Baochai, sağına soluna bakıp kimse olmadığından emin olunca. "Birkaç dakika onu rahat bırakacak kadar düşünceli olmanı beklerdim. Son zamanlarda Yun'ün hâline ve etraftan duyduklarıma bakılırsa, evde artık bir hanım gibi değilmiş. Ailesi masrafları kısmak için terzi çalıştırmıyormuş, bütün dikiş işlerini kendileri yapıyorlarmış. Eminim bu yüzden, son ziyaretlerinde benimle yalnız kaldığında, evde ne kadar yorulduğundan söz edip duruyordu. Onu konuşturmak için sıkıştırdığımda, gözleri yaşarıyor, kaçamak cevaplar veriyordu; söylemek istiyor ama cesaret edemiyordu. Bu kadar genç yaşta anne ve babasını kaybetmek çok zor olmalı. Bu kadar sömürülmesine çok üzülüyorum."

"Anlıyorum!" dedi Xiren ellerini kavuşturarak. "Geçen ay on tane kelebek fiyongu yapmasını istediğim zaman, neden o kadar geç gönderdiği şimdi anlaşılıyor. Sadece şöyle bir tutturduğunu, işe yarayacağını umduğunu, yoksa kalmaya geldiğinde daha iyisini yapacağını söylemişti. Demek bundanmış. Ben rica edince reddedemedi ama sanırım zavallıcık onları yapmak için gece geç saatlere kadar uğraşmak zorunda kaldı. Ah, ne aptalım! Bilseydim hiç istemezdim."

"Geçen sefer geldiğinde, gece yarılarına kadar oturup dikiş dikmesinin normal olduğunu söyledi." dedi Baochai. "Eğer evdeki kadınlar onun başkaları için dikiş diktiğini görürlerse kızıyorlarmış."

"Ama öyle aksi ve inatçı bir küçük beyimiz var ki kendi dikişlerinin evdeki terziler tarafından yapılmasını istemiyor. Büyük ya da küçük, her türlü iş illa ki kendi odasında yapılacak, ben hepsiyle başa çıkamıyorum."

Baochai güldü.

"Neden onu dikkate alıyorsun ki? Ona söylemeden terzilere yaptırabilirsin, senin yaptığını söylersin."

"Onu kandırmak o kadar kolay mı?" dedi Xiren. "Farkı hemen anlar. Hiç kaçış yok. Kendim yavaş yavaş yapmaya devam edeceğim."

"Bir dakika!" dedi Baochai. "Bu konuda bir çare düşünelim. Ben sana yardım edeyim."

"Gerçekten mi?" dedi Xiren. "Yaparsan çok memnun olurum. O zaman bu akşam getiririm."

Onlar konuşurken yaşlı bir hizmetçi büyük bir heyecan içinde koşarak geldi.

"Korkunç bir şey!" dedi. "Jinchuan durduk yere kuyuya atlayıp boğulmuş!"

"Hangi Jinchuan?" dedi Xiren, irkilerek.

"Burada kaç tane Jinchuan var ki? Hanımefendiye hizmet eden Jinchuan tabii ki; önceki gün işten kovulmuştu. Evde ağlayıp durmuş ama kimse umursamamıştı. Sonra birden ortadan

kaybolmuş. Şimdi birisi güneydoğudaki kuyudan su çekmeye gidince, kuyuda birini görmüş, hemen yardım çağırmış; çıkardıklarında Jinchuan olduğunu görmüşler. Onu kurtarmak için çok uğraşmışlar ama çok geçmiş. Ölmüş!"

"Ne tuhaf!" dedi Baochai.

Xiren başını sallayıp içini çekti. Yanaklarından yaşlar süzüldü. Jinchuan'la ikisi kardeş gibiydiler. O Kızıl Neşe Avlusu'na dönerken, Baochai de Wang Hanım'a başsağlığı dilemeye gitti.

***

Wang Hanım'ın dairesi tuhaf derecede sessizdi; hanımefendi de kendi odasında yalnız başına oturmuş ağlıyordu. Baochai ziyaret nedenini söylemek için uygun bir zaman olmadığını düşünerek, sessizce yanına oturdu.

"Nereden geliyorsun?" diye sordu Wang Hanım.

"Bahçe'den."

"Bahçe'den demek. Kuzenin Baoyu'yü gördün mü?"

"Giyinmiş gidiyordu ama nereye olduğunu bilmiyorum."

Wang Hanım başını sallayıp iç çekti.

"Bilmem duydun mu; bugün çok tuhaf bir şey oldu. Jinchuan kuyuya atlayıp intihar etti."

"Çok şaşırtıcı!" dedi Baochai. "Neden böyle bir şey yaptı ki?"

"Önceki gün benim bir şeyimi kırmıştı; ben de bir anlık öfkeyle ona vurdum ve kovdum. Sadece bir iki gün cezalandırmak istemiştim. Sonra tekrar geri alacaktım. Kendisini kuyuya atacak kadar bana kızdığı hiç aklıma gelmedi. Benim suçum!"

"Senin gibi iyi yürekli birisinin böyle hissetmesi gayet doğal, teyze." dedi Baochai. "Ama bence Jinchuan öfke yüzünden intihar etmedi. Muhtemelen kuyunun yanında oynuyordu ve kazayla kayıp içine düştü. Burada çalışırken istediğini yapamıyordu, dışarıdaki ilk günlerinde etrafta gezinmesi normal. İntihar edecek kadar sana kızmış olması için makul bir neden yok. Eğer öyleyse, o zaman aptalın teki olduğunu ve onun için üzülmene değmeyeceğini söyleyebilirim!"

Wang Hanım iç çekti ve şüpheyle başını salladı.

"Belki dediğin gibidir ama yine de içim rahat değil."

"Bunun için bir neden yok, teyze!" dedi Baochai. "Eğer o kadar çok üzülüyorsan, cenazesi için ailesine fazladan birkaç tael verirsin. Böylelikle hanımı olarak manevi yükümlülüklerinden fazlasını yerine getirmiş olursun."

"Annesine elli tael verdim zaten." dedi Wang Hanım. "Kızların dolabından iki yeni kıyafet de vermek istemiştim ama kuzenin Lin'den başka hiçbirinin yeni bir şeyi yoktu. Ona yaş günü için iki yeni takım yaptırmıştık ama öyle hassas bir çocuk ve hayatında öyle hastalıklar, öyle talihsizlikler oldu ki onun yaş günü için dikilen bir kıyafetin bir ölüye giydirilmesinden batıl inanca kapılabilir diye korktum; onun için terzilerden hemen yeni bir şey dikmelerini istedim. Tabii başka bir hizmetçi olsaydı, annesine birkaç tael verir, konuyu kapatırdım. Ama Jinchuan sadece bir hizmetçi değildi, o kadar uzun zamandır benimleydi ki neredeyse kızım gibiydi."

Böyle söylerken tekrar ağlamaya başladı.

"Terzileri acele ettirmeye gerek yok." dedi Baochai. "Benim kendim için diktiğim iki kıyafetim var. Neden onları verip bu sıkıntıdan kurtulmuyorsun? Jinchuan geçmişte benim bir iki eski elbisemi giymişti, onun için bunlar ona tam gelir."

"Çok düşüncelisin ama batıl inancın yok mu?" dedi Wang Hanım.

Baochai güldü.

"Merak etme, teyze. Böyle şeylere hiç aldırmam."

Bunun üzerine kalktı ve kıyafetleri getirmeye gitti. Wang Hanım iki hizmetçisini peşinden gönderdi. Baochai geri gelince, Baoyu'yü annesinin yanında oturmuş ağlarken buldu. Belli ki Wang Hanım bir şey için onu azarlıyordu ama Baochai gelir gelmez susmuştu. Gördüğü manzara ve duyduğu bir iki kelimeden neler olduğu konusunda bir fikir sahibi oldu. Kıyafetleri Wang Hanım'a verdi, o da gelip alsın diye Jinchuan'ın annesini çağırttı.

Bundan sonra olanlar gelecek bölümde.

33. BÖLÜM

Kıskanç bir erkek kardeş kötü niyetli sözler söyler.
Hayırsız bir oğul korkunç bir dayak yer.

Hikâyemiz en son, Baochai'in cenaze için getirdiği kıyafetleri alsın diye Jinchuan'ın annesinin çağrıldığından söz etmişti. Kadıncağız gelince Wang Hanım onu içeri odaya aldı, fazladan bazı mücevherler de hediye ettikten sonra, merhum kızın ruhunu kurtarmak için sutra okumak üzere Budist rahipler getirtmeyi teklif etti. Jinchuan'ın annesi secde ederek teşekkürlerini sundu ve hediyeleri alıp gitti.

Baoyu, Jia Yucun'la görüşüp geri dönerken, Jinchuan'ın utançtan dolayı intihar ettiği haberi kulağına geldi. Büyük bir şok içinde annesinin yanına gittiğinde, kadının suçlamalarına ve azarlamalarına maruz kaldı; hiçbir şey diyemedi. Baochai'in gelişi sessizce oradan kaçması için bir fırsat yarattı. Hâlâ şaşkınlık içinde, nereye gittiğini bilmeden, ellerini arkasında kenetleyip, başı önünde, iç çekerek dolaşıp durdu. Sonra kendisini ana kabul salonunun önünde buldu; konağın girişini kapatan ruh perdesini dönünce, karşı taraftan gelen birisine çarptı.

"Dur bakalım!" dedi karşısındaki kişi, sert bir şekilde.

Baoyu kafasını kaldırıp bakınca, babasını gördü. Elinde olmadan korkuya kapılıp, elleri yanına düştü, hemen saygı duruşuna geçti.

"Evet." dedi Jia Zheng. "Bu iç geçirmelerin, sıkkın ve perişan hâllerin ne anlama geldiğini açıkla bakalım. Yucun seni çağırdığında gelmen çok zaman aldı; sonunda lütfedip boy gösterdiğinde de neşeli tek kelime etmeden, cansız ve moralin bozuk bir hâlde durdun. Şimdi de iç çekiyorsun. Yüzünden düşen bin parça. Ne demek oluyor bunlar? Memnun olmadığın ne var? Gel, otur! Neden böylesin anlat."

Baoyu normalde hazırcevaptı ama Jinchuan için duyduğu keder zihnini o kadar esir almıştı ki (o anda seve seve onunla yer değiştirebilirdi) babasının sözlerini duyduğu hâlde, anlamlarını kavrayamadı ve aptal aptal bakakaldı. Onun bu sersemlemiş sessizliği ve her zamanki çevikliğiyle cevap vermemesi, başta kızgın olmayan Jia Zheng'ı çok sinirlendirdi. Tam ters bir şey söylemek üzereyken, dış kapıdan bir hizmetkâr Zhongshun Prensi'nin başkâhyasının geldiğini haber verdi.

Jia Zheng çok şaşırdı.

"Zhongshun Prensi mi?" diye düşündü. "Onunla hiçbir ilgim yok ki. Neden şimdi bana birini gönderdi acaba?"

Sonra hemen kabul salonuna alınmasını söyleyip hızla üzerini değiştirmeye gitti. Salona girdiğinde, prensin sarayındaki başkâhya olduğunu gördü. Karşılıklı selamlaştıktan sonra, iki adam oturdular, çay servisi yapıldı. Başkâhya geleneksel incelikleri kısa kesip doğrudan konuya girdi.

"Soylu bir âlimi evinde böyle rahatsız ettiğim için cüretimi bağışlayın ama ziyaret amacıyla değil, Ekselanslarının emri üzerine geldim. Eğer lütfederseniz, sadece Ekselansları memnun olmakla kalmayacak, ben ve meslektaşlarım da size minnettar olacağız."

Bu adamın neden gelmiş olabileceğini düşünemeyen Jia Zheng daha çok şaşırdı; Prens için saygıyla ayağa kalkıp kibarca gülümsedi.

"Benim için Ekselansları'ndan emir getirdiniz yani? Açıklayacak olursanız, yerine getirmekten memnuniyet duyarım."

"Yerine getirilecek bir şey değil, Lordum." dedi adam. "Sizden beklediğimiz sadece birkaç kelime. Sarayda kadın rolleri oynayan Qiguan adında genç bir aktör vardı; daha önce herhangi

bir sorun çıkarmamıştı ama birkaç gün önce ortadan kayboldu. Aklımıza gelen her yere bakmamıza rağmen nerede olduğunu bulamadık. Şehrin içinde ve dışında geniş çaplı bir araştırma yapınca, konuştuğumuz insanların onda sekizi, son zamanlarda onun, ağzında değerli bir taşla doğan genç beyefendiyle çok yakın olduğunu söyledi. Tabii ki başka birisinin evine girdiğimiz gibi buraya gelip araştırma yapamazdık. Dönüp Ekselansları'na konuyu bildirdik. Ekselansları, yüz sıradan aktörün kaybolmasını sükûnetle karşılasa da bu Qiguan, kendisinin arzularını tahmin etme konusunda çok becerikli ve iç huzuru için çok gerekli olduğundan, ondan vazgeçmesinin mümkün olmadığını söyledi. Bu yüzden oğlunuzdan Qiguan'ın dönmesine izin vermesini istemeniz için geldim. Böylelikle sadece Prens'in sonsuz minnetini kazanmakla kalmayıp, beni ve meslektaşlarımı da yorucu ve nafile bir araştırmadan kurtarmış olacak."

Başkâhya eğilip selam vererek konuşmasını bitirdi.

Duyduklarına çok şaşıran ve öfkelenen Jia Zheng hemen Baoyu'yü çağırttı. Nedenini bilmeyen Baoyu aceleyle geldi.

"Seni sefil serseri!" diye gürledi babası. "Evdeyken çalışmalarını aksattığın yetmedi, dışarıda da kabahatlerine devam ediyorsun demek. Sürekli adını duyduğum bu Qiguan meğer Zhongshun Prensi'nin hizmetindeymiş. Sen nasıl oluyor da korkunç bir arsızlıkla onu ayartıp, beni kabahatlerinin sonuçlarına muhatap ediyorsun?"

Baoyu bu soru karşısında afalladı.

"Bu konuda hiçbir bilgim yok gerçekten." dedi ve ağlamaya başladı. "Onu ayartmak bir yana, kim olduğunu bile bilmiyorum."

Jia Zheng konuşmaya devam edemeden, başkâhya alaycı bir gülümsemeyle atıldı.

"Gizlemeye gerek yok, genç beyefendi. Onu burada saklamıyorsanız bile, nerede olduğunu bildiğinizden eminiz. Her iki durumda da doğrudan söylemeniz ve bizi dertten kurtarmanız çok iyi olur. Size minnettar olurum."

"Gerçekten bilmiyorum." dedi Baoyu. "Yanlış bilgi almış olmalısınız."

Başkâhya yine alaycılıkla güldü.

"Elbette ki söylediklerim konusunda kanıtlarım var ve beni babanızın önünde bunlardan söz etmeye zorlamakla iyi etmiyorsunuz. Qiguan'ı tanımadığınızı söylüyorsunuz. Çok güzel. O zaman söyler misiniz ona ait olan belinizdeki bu kırmızı kuşak buraya nasıl geldi?"

Baoyu ağzı açık adama bakakaldı, cevap veremeyecek kadar şaşkındı.

"Böyle özel bir konuyu bile biliyorsa, onu kandırma ihtimalim hiç yok demektir. En iyisi başka bir şey daha söylemeden, mümkün olduğunca çabuk ondan kurtulmak." diye düşündü.

"Onun hakkında bu kadar çok şey bulmayı başardığınıza göre, ev almak gibi önemli bir şeyi kaçırmanıza çok şaşırdım." dedi, dili çözülerek. "Duyduğuma göre, şehrin on kilometre doğusunda, Kızılağaç Kalesi denilen yerde bir ev ve birkaç dönüm arsa satın almış. Herhâlde oradadır."

Başkâhyanın yüzü aydınlandı.

"Eğer öyle diyorsanız, o zaman kendisini orada bulacağımıza hiç şüphe yok. Hemen gidip bakacağım. Bulursam, bir daha karşınıza çıkmam ama eğer bulamazsam, gelip daha derin bir araştırma yapacağım."

Böyle dedikten sonra dönüp hızla yürüdü.

Gözleri alev saçan, ağzı öfkeden yamulan Jia Zheng, onu geçirmek için arkasından gitti. Salondan çıkarken de Baoyu'ye dönüp, "Burada bekle! Dönünce seninle görüşeceğiz." dedi.

Başkâhyayı yolcu ettikten sonra geri dönerken, Jia Huan iki üç hizmetkârıyla beraber karşısına çıktı. Zaten öfkeli olan adam, "Dövün şunu!" diye emretti adamlarına.

Babasını görünce korkudan pelte gibi titreyen Jia Huan zaten hemen durup başını önüne eğmişti.

"Bu da ne demek oluyor?" diye gürledi Jia Zheng. "Sana göz kulak olması gereken onca insan nerede? Sen etrafta koşuştururken onlar eğlenmeye mi gittiler?"

Okula giderken Huan'a eşlik eden hizmetkârlara seslenirken, Jia Huan babasının öfkesini kendi kötü niyeti için kullandı.

"Öncelikle bir yere koşuşturmuyorum, baba; intihar eden hizmetçinin cesedini gördüğüm kuyuya geri gidiyordum. Kafası kocaman olmuş, bütün vücudu sudan şişmişti. O kadar korkunçtu ki dayanamayıp kaçtım."

Jia Zheng dehşete kapıldı.

"Ne diyorsun sen? Kim intihar etti? Ailemizde hiç görülmemiş bir şey bu! Ailemiz çalışanlarına karşı her zaman hoşgörülü ve nazik davranmıştır. Bu bizim geleneğimizdir. Galiba son yıllarda ev meseleleriyle ilgilenmeyi ihmal ettiğim için oluyor bunlar. Sorumluluğu olanlar yetkilerini kötüye kullanma cüreti gösteriyorlar ve sonunda böyle korkunç bir şey meydana geliyor, masum biri canından oluyor. Bu bir duyulsa, atalarımız için ne büyük bir utanç olur!" Sonra Jia Lian, Lai Da ve Lai Xing'i çağırdı.

Birkaç hizmetkâr onları getirmeye giderken, Huan ileri atılıp diz çöktü, babasının ceketinin eteklerine yapıştı.

"Bana kızma, baba!" diye yalvardı. "Wang Hanım'ın odasındaki hizmetçilerden başka kimsenin haberi yok. Annem dedi ki..."

Sustu ve etrafına baktı; Jia Zheng hemen anladı ve bir işaretiyle etraftaki hizmetkârları gönderdi. Jia Huan neredeyse fısıltıyla sözlerine devam etti.

"Annem, önceki gün Wang Hanım'ın odasında ağabeyim Baoyu'nün hanımefendinin Jinchuan adlı hizmetçisine tecavüz etmeye kalktığını söyledi. Kız izin vermeyince, Baoyu onu dövmüş. Jinchuan o kadar üzülmüş ki kendisini kuyuya atıp boğulmuş..."

Öfkeden yüzü korkunç bir altın varak rengine dönen Jia Zheng, Huan daha cümlesini bitiremeden haykırdı.

"Baoyu'yü getirin! Hemen!"

Çalışma odasına doğru giderken karşısına çıkan herkese bağırdı.

"Eğer bu sefer de biri beni durdurmaya kalkarsa, evimi, mül-

kümü, bakanlıktaki görevimi ve sahip olduğum her şeyi ona ve Baoyu'ye devredeceğim! Bundan sonra bu çocuktan ben sorumlu değilim! Bütün bu endişelerden ve perişanlıktan geriye kalan azıcık saçımı da kazıtıp, bir manastıra çekilecek ve ömrümün sonuna kadar orada kalacağım. Belki o zaman böyle canavar bir evlat yetiştirip atalarımı utandırmanın sorumluluğundan kurtulabilirim!"

Onu çalışma odasında bekleyen sekreterleri ve kıdemli uşakları, yine Baoyu'ye öfkelendiğini anlayıp yüzlerini ekşiterek, parmaklarını ısırarak ya da dillerini dışarı çıkararak birbirlerine baktılar, odadan çıktılar. Jia Zheng hışımla içeri girip bir sandalyeye dimdik oturdu. Hızlı hızlı nefes alıp veriyordu, yüzü yaşla ıslanmıştı. Nefesi tekrar düzene girince, bağırarak emirlerini sıraladı.

"Baoyu'yü buraya getirin! Bir de bambu sopa bulun. Onu bağlamak için ip getirin. Avlu kapılarını kapatın. İçeriye haber götüren olursa vurun!"

Uşaklar emirlerini yerine getirmek için koşuştular. Birkaç hizmetkâr da Baoyu'nün yanına gitti.

Başkâhyayı geçirmeye giderken Jia Zheng'ın "Burada bekle!" deyişinin hayra alamet olmadığını bilen Baoyu, başına bir şeylerin geleceğini tahmin ediyordu ama Jia Huan'ın kötü niyetli müdahalesinin sonucunda bunun ne kadar büyük olacağını bilmediğinden, babasının onu bıraktığı yerde bekliyor; içerideki hanımlara haber göndermek için oralardan geçen birilerini görmeyi umuyordu. Ama gelen giden yoktu. Her zaman, her yerde olan Mingyan bile ortalarda görünmüyordu. Sonra birden dualarının karşılığını aldı ve yaşlı bir dadı çıkageldi. Ne sevgili, ne değerli bir kadıncağızdı bu ya da ona öyle görünmüştü. Hemen fırlayıp kadına yapıştı.

"Çabuk!" dedi. "İçeridekilere Beyefendi Zheng'ın beni döveceğini söyle! Çabuk! Çabuk! Git, ihtar et! Git!"

Kısmen heyecandan lafları ağzında geveledeğinden, kısmen de yaşlı kadın çok az duyduğundan söylediği hemen hiçbir şey anlaşılmadı; sadece "ihtar" sözünü "intihar" diye anlayan kadın, gülümseyerek onayladı.

"Bunu kendisi istedi, küçük bey." dedi onu yatıştırmak ister gibi. "Siz bunun için kendinizi üzmeyin!"

Bir de sağırlıkla başa çıkması gerektiğini fark eden Baoyu deliye döndü.

"GİT VE HİZMETKÂRLARIMI ÇAĞIR!" diye bağırdı.

"Bitti artık. Hanımefendi hem gümüş hem de kıyafet verdi. Siz canınızı sıkmayın." dedi kadın.

Baoyu sabırsızlıkla ayaklarını yere vurup duruyordu. Ona derdini nasıl anlatacağını kara kara düşünürken, Jia Zheng'ın adamları gelip onu zorla çalışma odasına götürdüler.

Odaya girince Jia Zheng alev saçan ve kan çanağı gibi gözlerini ona çevirdi. Dışarılarda sorumsuzca gezip, bir tiyatro oyuncusuyla hediye alışverişi yapmasını, evde derslerini ihmal edip annesinin hizmetçisine tecavüze kalkışmasını ve söyleyeceği diğer bir sürü şeyi unutan ve ona kendisini savunma fırsatı bile vermeyen Jia Zheng adamlarından iki şey istedi.

"Ağzına bir şey tıkayın! Öldüresiye dövün!"

Hizmetkârlar itaat etmemeyi göze alamazlardı. İkisi Baoyu'yü kanepeye yüzüstü yatırdı, üçüncüsü de bambu sopayla poposuna vurmaya başladı. Yaklaşık bir düzine darbeden sonra Jia Zheng, infazcının yeterince sert vurmadığına kanaat getirip, onu sabırsızca tekmeleyerek kenara itti, elinden sopayı alıp dişlerini sıkarak, zaten daha önce vurulmuş olan yerlere sopayı acımasızca indirmeye başladı.

O anda sekreterleri Baoyu'nün hayatının ciddi şekilde tehlikede olduğunu hissederek müdahale etmeye geldiler ama Jia Zheng onlara kulak asmadı.

"Sorun bakalım, yaptığı şey affedilebilir miymiş?" dedi. "Zaten sizin gibilerin verdiği cesaretle bu hâle geldi. İşler bu noktaya gelince araya giriyorsunuz. Bizi de öldürmesini beklememi istiyorsunuz herhâlde. O zaman da araya girecek misiniz?"

Verdiği cevaptan kendinde olmadığını anladılar. Konuşarak zaman kaybetmek yerine geri dönüp, içeriye haber gönderecek birilerini aradılar.

Wang Hanım durumu öğrenince kayınvalidesine söylemeye cesaret edemedi. Hemen üzerine bir şey aldı ve tek bir hizmetçiyle beraber dışarı fırladı; erkeklerin onu göreceğine aldırmadan çalışma odasına daldı; bu öyle ani bir dalıştı ki sekreterler ve orada bulunan diğer erkekler kenara bile çekilemediler.

Karısının gelişi Jia Zheng'ı daha da öfkelendirdi. Bambu Baoyu'nün perişan hâldeki vücuduna daha hızlı ve sert inmeye başladı. Belli ki Baoyu kendini kaybetmişti çünkü onu tutan hizmetkârlar hanımefendi içeri girince ellerini çekip kaçıştılar; zaten uzun zamandır kıpırdamıyordu. O zaman bile Jia Zheng vurmaya devam edecekti ama Wang Hanım sopayı elinden alıp ona engel oldu.

"Tamam!" dedi Jia Zheng. "Bugün hepiniz beni delirtmeye kararlısınız."

"Baoyu'nün dayağı hak ettiğine hiç şüphe yok." dedi Wang Hanım, gözyaşları içinde. "Ama bu kadar heyecanlanman iyi bir şey değil. Ayrıca Büyük Hanımefendi Jia'yı da düşünmelisin. Bu korkunç sıcakta kendisini iyi hissetmiyor. Baoyu'yü öldürmek senin için önemli olmayabilir ama onu nasıl etkileyeceğini bir düşün."

"Bana böyle şeyler söyleme!" dedi Jia Zheng, küçümsercesine. "Zaten böyle bir canavara babalık etmekle hain bir evlat olduğumu kanıtladım ama geçmişte onu terbiye etmeye çalıştığımda, hepiniz onu korumak için bana karşı plan yapıyordunuz. Sonunda fırsatını yakalamışken, başladığım şeyi bitirip haşere gibi ezeyim onu, bir daha sorun çıkaramasın!"

Böyle diyerek tehdidini gerçekleştirmek için eline bir ip alınca Wang Hanım ona engel olmak için kollarını bedenine doladı.

"Oğlunu terbiye edebilirsin tabii ki." dedi ağlayarak. "Ama senin bir de karın var, Beyefendi Zheng, bunu unutma. Neredeyse elli yaşıma geldim, bu sefil çocuk benim tek oğlum. Onu ibret olsun diye cezalandırmak istiyorsan sana engel olmam. Ama onu öldürürsen beni çocuksuz bırakırsın. Ondan önce beni öldür o zaman. İkimiz de ölelim. En azından öteki dünyada birbirimize destek oluruz."

Bu sözlerle kendisini Baoyu'nün üzerine attı ve daha yüksek sesle ağlamaya başladı. Jia Zheng iç geçirerek bir sandalyeye çöktü ve o da ağlama nöbetine girdi.

Wang Hanım sıkı sıkı kenetlendiği bedeni incelemeye başladı. Baoyu'nün yüzü kül gibiydi, nefesi zor duyuluyordu. Yeşil ipekten, ince pantolonu o kadar kana bulanmıştı ki artık rengi ayırt edilmiyordu. Annesi hızla kuşağını çözüp pantolonunu çıkarınca, poposundan baldırlarına kadar her yerin ya kanlı açık yara ya da mosmor çürük içinde olduğunu gördü. Bir santim sağlam yer kalmamıştı. Bu manzara onu daha da fenalaştırdı.

"Ah benim oğlum! Talihsiz oğlum!"

Bir kere daha kontrol edilemez bir ağlama nöbetine girdi. Kendi sözleri ona kaybettiği oğlunu hatırlattı ve daha büyük bir acıyla onu çağırmaya başladı.

"Ah, Zhu! Zhu! Keşke hayatta olsaydın, yüz oğul kaybetsem aldırmazdım!"

Wang Hanım'ın gidişi iç dairelerdeki diğer sakinleri de ayağa kaldırdı; Li Wan, Xifeng, Yingchun, Tanchun ve Xichun yanına geldiler. Jia Zhu'nun adının anılması diğerleri için çok acı verici olmasa da onu duyan dul karısı Li Wan hıçkırarak ağlamaya başladı. Jia Zheng da derinden etkilendi ve koca koca gözyaşları yanaklarından süzüldü. Sanki hepsi beraber orada sonsuza kadar ağlayacak gibi görünüyorlardı; kimse yerinden kıpırdamıyordu. Ama tam o sırada hizmetçilerden biri "Büyük hanımefendi!" diye bağırdı ve dışarıdan titrek bir ses araya girdi.

"Önce beni öldür! Kökten temizlik olur!"

Annesinin gelişiyle olduğu kadar sözleriyle de rahatsız olan Jia Zheng onu karşılamak için dışarı çıktı. Yaşlı kadın küçük bir hizmetçinin omuzuna yaslanmış, koşmaya çalışırken nefes nefese kalmış başı bir o yana bir bu yana sallanıyordu.

Jia Zheng yüzünde eğreti bir gülümsemeyle kadının önünde eğildi.

"Böyle bir havada buraya kadar gelmene gerek yoktu, anne. Eğer bir emrin varsa, beni çağırtsaydın, gelirdim."

Büyükanne Jia onun sesini duyunca durdu, bir süre nefesi düzelene kadar bekledi. Konuşmaya başladığında, sesinde alışılmadık bir tizlik vardı.

"Ah! Bana mı diyorsun? Evet, aslına bakarsan dediğin gibi bazı emirlerim var ama ne yazık ki bana hiç aldırmayan bir oğlum olduğundan, bunları söyleyecek kimsem yok!"

En hassas noktasından vurulan Jia Zheng annesinin önünde diz çöktü. Gözyaşlarıyla kesilen bir sesle cevap verdi.

"Böyle konuşmana nasıl dayanayım, anne? Ailemizin şerefi için oğlumu terbiye etmeye çalışıyorum."

Büyükanne Jia nefretle tükürdü.

"Tek bir sert sözüme bile dayanamıyor, sızlanmaya başlıyorsun. Peki, Baoyu senin acımasız dayağına nasıl dayansın? Ailemizin şerefi için cezalandırıyorsun ama baban seni hiç böyle cezalandırdı mı, söyle bana. Tabii ki hayır."

Şimdi kadıncağız da ağlıyordu.

"Üzme kendini, anne." dedi Jia Zheng, zoraki bir gülümsemeyle. "Sinirlerime hâkim olamadım. Eğer öyle istiyorsan, bundan sonra onu asla dövmeyeceğim."

"Sinirini benim üstümde denemeye kalkma!" dedi Büyükanne Jia. "O senin oğlun. Dövmek istersen bu sana kalmış. Eğer biz kadınlar sana engel oluyorsak, yolundan çekilir, seni rahat bırakırız." Sonra refakatçilerine döndü. "Arabamı çağırın. Hanımınız, ben ve Baoyu hemen Nanking'e dönüyoruz."

Hizmetkârlar hemen harekete geçer gibi yaptılar. Sonra yaşlı kadın gelinine döndü.

"Artık ağlamana gerek yok!" dedi. "Şimdi daha genç olduğu için Baoyu'yü seviyorsun ama büyüyüp de önemli bir mevkiye geldiğinde senin annesi olduğunu unutacak. En iyisi onu sevmemek için kendini zorla da daha sonra acı çekmekten kurtul."

Jia Zheng yüzüstü yere kapaklandı.

"Öyle söyleme, anne! Kendi oğlunu reddetme!" dedi.

"Tam tersi." dedi Büyükanne Jia. "Asıl sen beni reddettin. Ama merak etme. Nanking'e döndüğüm zaman, burada sana

engel olacak kimse kalmayacak. O zaman istediğin kişiyi dövebilirsin." Sonra refakatçilerine döndü.

"Hadi, çabuk toplanın! Arabayı ve atları hazırlayın da bir an önce yola çıkalım!"

Jia Zheng kendini yerlere atıp secde ederek af diledi. Ama oğlunu azarlarken yaşlı kadının aklı torunundaydı; bu yüzden de oğluna hiç aldırmadan içeri girdi.

Gördüğü manzaradan bunun hiç de sıradan bir dayak olmadığını anladı. Mağdura karşı büyük bir acı, bunu yapana karşı da yeniden korkunç bir öfke duydu. Uzunca bir süre çocuğu sımsıkı kucaklayıp ağladı, sonra Wang Hanım, Xifeng ve Li Wan'in beraber teselli etme çabalarıyla biraz toparlandı. O sırada birkaç hizmetçi ve yaşlı kadın gelip Baoyu'yü ayağa kaldırmaya çalıştılar.

"Aptallar!" dedi Xifeng. "Gözünüz kör mü? Yürüyecek hâlde olmadığını görmüyor musunuz? Gidip içeriden yazlık, hasır yatağı getirin, onunla taşıyın."

Dediği gibi yaptılar ve Hint kamışından örülmüş, uzun ve dar bir yatağı getirip Baoyu'yü üzerine yerleştirdiler. Sonra Büyükanne Jia, Wang Hanım ve diğerleri önden giderek, delikanlıyı Büyükanne Jia'nın dairesine taşıdılar. Annesinin kendisine çok öfkelendiğini iyi bilen Jia Zheng bir türlü yatışmamıştı ve her şeyi olduğu gibi bırakmak istemediğinden, grubun peşinden içeri gitti. Gözleri, şimdi gerçekten çok korkunç dövüldüğünü gördüğü Baoyu'den Wang Hanım'a yöneldi. Kadıncağız acı acı ağlıyordu, hıçkırıklarının arasına, "Ah çocuğum benim!", "Oğlum!" nidaları karışıyordu. Sonra bu sözleri kesip, üzüntüsünün kaynağına çıkışmaya başladı.

"Neden Zhu yerine sen ölmedin? Zhu senin gibi babasını kızdırmazdı, ben de bu bitmeyen endişeden kurtulmuş olurdum. Sen de beni bırakıp gidersen, ne hâle gelirim ben?" Ardından "Ah zavallı çocuğum!" çığlığı atarak tekrar ağlamaya başladı.

Jia Zheng bunu duyunca yüreği yumuşadı, çocuğu bu kadar vahşice dövdüğüne pişman oldu. Yaşlı annesini teselli edecek sözler bulmaya çalıştı ama kadın gözünde yaşlarla ona saldırdı.

"Bir baba yanlış bir şey yapan oğlunu cezalandırabilir ama böyle değil! Neden gitmiyorsun? Öldüğünü gözünle görmeden için rahat etmeyecek mi?"

Jia Zheng saygıyla çekilmek zorunda kaldı.

O zamana kadar Xue teyze, Baochai, Xiren, Xiangling ve Xiangyun de gelmişlerdi. Xiren o kadar üzgündü ki herkesin içinde duygularını ifade edemiyordu. Herkes Baoyu'nün etrafına toplanmış, kimisi yelpaze sallıyor, kimisi su içmeye zorluyordu; onun yapabileceği bir şey yoktu. Kendisini gereksiz hissedip oradan ayrıldı, iç kapıdan çıkınca, hizmetkârlardan Mingyan'i bulmalarını istedi; neler olduğunu soracaktı ona.

"Beyefendi onu neden böyle dövdü?" dedi delikanlı gelince. "Kötü bir şey yapmıyordu ki. Neden zamanında bizi uyarmadın?"

Mingyan içerledi.

"Bu olurken ben orada değildim ki! Duyduğumda zaten dayak yemişti. Nedenini öğrenmek için elimden geleni yaptım. Beyefendiyi sinirlendiren iki konu var gibi görünüyor. Birisi, Qiguan ile ilgili, diğeri de Jinchuan ile."

"Beyefendi bunları nasıl öğrendi?" diye sordu Xiren.

"Qiguan meselesinin arkasında Bay Xue var herhâlde." dedi Mingyan. "Bay Xue onu öyle kıskanıyordu ki başka birini araya sokup beyefendiye anlatılmasını sağlamış olabilir. İşte o zaman kıyamet koptu! Jinchuan meselesine gelince, onu da Efendi Huan'dan duydu; en azından beyefendinin kendi hizmetkârları bana öyle söylediler."

Mingyan'in ileri sürdüğü iki neden Xiren'in kendi gözlemleriyle uyuşuyordu. Dolayısıyla aklı yattı. Olanların böyle meydana geldiği konusunda kendinden emin bir şekilde tekrar içeri döndü. Herkes Baoyu için bir şeyler yapmaya çalışıyordu. Yapılacak fazla bir şey kalmayınca, Büyükanne Jia onu itinayla kendi odasına götürmelerini emretti. Bir bağırtı ve telaş içinde bütün eller yatağını taşımak için uzandı. Sonra önceki gibi Büyükanne Jia, Wang Hanım ve diğerlerinin öncülüğünde onu Bahçe'ye, Kızıl Neşe Avlusu'na götürüp yatağına yatırdılar. Biraz daha telaştan sonra yavaş yavaş herkes çekildi; sonunda Xiren, Baoyu ile yalnız kaldı.

Baoyu'nün onun sorularına ne cevaplar verdiği gelecek bölümde.

34. BÖLÜM

Daiyu'nün Baoyu'ye duyduğu büyük sevgi diğer kuzenini öfkelendirir.

Asılsız bir suçlama hak edilmemiş bir paylamaya yol açar.

Herkes çıkınca, Xiren, Baoyu'nün yatağının kenarına oturdu ve gözyaşları içinde neden böyle dayak yediğini sordu. Baoyu içini çekti

"Her zamanki şeyler. Soruyor musun? Vücudumun aşağısı çok acıyor, kırık falan var mı, bir baksana." dedi.

Xiren nazikçe pantolonunu çıkarmaya çalıştı ama en ufak bir hareket bile Baoyu'nün dişlerini sıkıp inlemesine neden oluyordu; bu yüzden Xiren hemen vazgeçmek zorunda kaldı. Üç dört denemeden sonra çıkarmayı başardı. Gördüğü manzara karşısında kendisi de dişlerini sıktı. Kalçaları dört parmak genişliğinde siyahlık ve morluklarla doluydu.

"Ah anneciğim!" diye bağırdı Xiren. "Nasıl bu kadar acımasız olabildi? Çok fena vurmuş! Beni birazcık dinlemiş olsaydın, başına bunlar gelmeyecekti. Ömür boyu sakat kalabilirdin! Düşüncesi bile korkunç!"

Tam o sırada Baochai'in geldiğini haber verdiler. Baoyu'ye tekrar pantolonunu giydirecek zaman olmadığından, Xiren hafif bir örtü kapıp üzerine örttü. Baochai elinde büyükçe bir hapla içeri girdi.

"Bu akşam bu hapı şarapta eritip yaralarına sür." dedi Xiren'e. "Çürüklerin kötü kanını dağıtıp iltihabı keser. Ondan sonra da hızla iyileşir."

Sonra Baoyu'ye döndü.

"Şimdi biraz daha iyi misin?" diye sordu.

Baoyu teşekkür etti. Biraz daha iyi hissettiğini söyleyip yanına oturmasını istedi. Baochai onu gözleri açık ve yeniden konuşurken görünce çok rahatladı. Üzüntüyle başını salladı.

"Dediklerimize kulak verseydin, bunlar olmayacaktı." diyerek içini çekti. "Yalnızca Büyükanne Jia ve Wang Hanım değil, herkes çok üzüldü, biliyorsun. Hatta..."

Duygularına kapıldığına pişman olup birden sustu, kızararak başını önüne eğdi. Baoyu onun içten ses tonundaki gizli duyguları hissetti; birden şaşkınlık içinde bocalayıp kızarınca ve başını eğip kuşağıyla oynayınca öyle dokunaklı göründü ki delikanlı sevinçten acısını bile unuttu.

"Birkaç bambu darbesi aldıysam ne olmuş?" diye düşündü. "Ama benim için nasıl da endişelenip üzüldüler! Ne kadar tatlı, sevimli, şirin ve asil kızlar! Ölsem kim bilir nasıl acı duyacaklar. Bunu görmek için bile ölmeye değer! İnsanın hayatının tutkularını kaybetmesi çok küçük bir bedel. Bu tatlı yaratıklar benim için üzüldüklerinde gurur ve mutluluk duymamak için nankör bir hortlak olmak gerekir!"

Baochai'in Xiren'e sorduğu soruyla kendisine geldi.

"Babasının aniden bu kadar öfkelenip onu dövmesinin sebebi ne?"

Xiren, Mingyan'den öğrendiklerini alçak sesle anlatırken, Baoyu de bu talihsizliğinde Jia Huan'ın rolünün olduğunu ilk kez öğrendi. Xiren, Xue Pan'in de işe karıştığından söz edince, Baochai mahcup olabilir diye endişelenerek hemen araya girip daha fazlasını anlatmasını engelledi.

"Kuzen Xue öyle bir şey yapmaz!" dedi çabucak. "Böyle korkunç iddialarda bulunmak ahmaklık!"

Baochai, kendi duygularını incitmekten korktuğu için Xiren'i susturduğunu anladı ve bu kadar düşünceli olmasına şaşırdı.

"Ne incelik!" diye düşündü. "Bu korkunç dayaktan sonra bütün acılarına rağmen başka birisinin kırılabileceğinden endişeleniyor! Bu hassasiyetinin hiç olmazsa bir kısmını hayattaki daha önemli şeyler için göstersen keşke, dostum, o zaman enişte ne kadar mutlu olurdu! Hem o zaman belki de böyle korkunç şeyler yaşanmazdı. Tüm bu olanlardan sonra benim için bu hassasiyetin boşuna. Onun ne kadar kontrolsüz ve vahşi bir mizacı olduğunu bilmediğimi mi düşünüyorsun gerçekten? Pan'in isteklerinin önünde hiçbir şey duramaz! Qin Zhong için başına açtığı o korkunç belayı düşünsene! Üzerinden çok zaman geçti, eminim ki o zamandan beri daha da beter oldu!"

Böyle düşünüyordu ama sadece, "Etrafta suçlayacak birini aramaya gerek yok! Bana sorarsan, Kuzen Bao'nın böyle arkadaşlar edinmesi bile kendi başına enişteni kızdırmaya yetiyor. Ağabeyim çok düşüncesiz olabilir ve sohbet esnasında ağzından Kuzen Bao ile ilgili bir şeyler kaçırmıştır ama bilerek sorun çıkarmadığından eminim. Öncelikle, Kuzen Bao'nın o aktörle dolaştığı konusunda söyledikleri doğru. İkincisi, ağabeyim ağzı sıkı biri değildir. Sen hayatın boyunca Kuzen Bao gibi hassas ve düşünceli biriyle yaşadın, Xiren. Ağabeyim gibi, sonuçlarına aldırmadan aklına geleni söyleyiveren, nezaketsiz ve patavatsız biriyle muhatap olmadın hiç." dedi.

Baoyu, Xue Pan hakkındaki sözlerini kestiğinde, Xiren düşüncesizliğini hemen fark etti ve Baochai gücenmediği için şükretti. Baochai'in bu sözleri ise onu utandırdı, hiçbir şey diyemedi. Öte yandan Baochai'in dile getirdiklerini dinleyen Baoyu'nün, kısmen bu sözler çok yüce gönüllü ve asil olduğu, kısmen de yanlış düşünceleri kafasından attığı için, ruhu ve yüreği her zamankinden daha büyük bir heyecanla titredi. Tam bir şeyler söylemek üzereyken, Baochai gitmek üzere ayağa kalktı.

"Yarın yine seni görmeye gelirim. Şimdi dinlen ve iyileşmek için kendine fırsat ver. Xiren'e losyon yapması için bir şey verdim. Akşam yaralarına sürsün. İyileşmeni hızlandıracağına eminim." dedi, kapıya doğru ilerlerken.

O çıkınca, Xiren yolcu etmek üzere arkasından koştu ve zahmet edip geldiği için teşekkür etti.

"Baoyu iyileşir iyileşmez, bizzat gelip teşekkür eder, küçük hanım." dedi.

"Teşekkürlük bir şey yok." dedi Baochai ve gülümseyip arkasını döndü. "İyice dinlenmesini ve hiçbir şey düşünmemesini söyle. İstediği bir şey olursa, bana gelebilirsin. Büyük Hanımefendi Jia, Wang Hanım ya da başka birine gitme, eniştem duyabilir. Şimdi bir sorun olmasa da başka bir zaman olabilir."

Böyle deyip gitti ve Xiren, Baochai'in zarifliği karşısında yüreği minnetle dolu bir şekilde geri döndü. Baoyu'nün odasına girince, onun sessizce uzanıp düşüncelere daldığını gördü. Görünüşe bakılırsa, neredeyse uyumak üzereydi. Parmak uçlarına basarak, saçını yıkamak için çıktı.

Ama Baoyu için uzun süre sakin sakin yatmak çok zordu. Kalçaları sanki şişler ya da iğneler batıyor veya bıçak sokuluyor gibi sızlıyor; ateşte közleniyormuş gibi yanıyor; en küçük bir hareket acıyla bağırmasına yol açıyordu. Akşam oluyordu. Xiren gitmişti ama iki üç hizmetçi hâlâ kendisine refakat ediyordu. Onun için yapabilecekleri bir şey olmadığından, gidip gece hazırlıklarını yapabileceklerini söyleyip gönderdi onları. İstediği bir şey olursa seslenecekti. Bunun üzerine kızlar çıkıp onu yalnız bıraktılar.

Sonra uyuyakaldı. Rüyasında puslar içindeki Qiguan, Zhongshun Prensi'nin başkâhyasının gelip kendisini yakaladığını söyledi, hemen ardından Jinchuan gözyaşları içinde nasıl boğulduğunu anlattı. Bu yarı uykulu, yarı uyanık hâl içinde, ne söylediklerine tam olarak dikkatini veremiyordu; o sırada birden birisinin kendisini ittiğini hissetti ve kulağının dibinde belli belirsiz bir ağlama sesi fark etti. İrkildi. Uyanıp gözlerini açtı. Lin Daiyu'ydü. Rüya olup olmadığından emin olmak için başını kaldınp baktı. Şeftali gibi şişmiş bir çift göz ve yaşla ıslanmış bir yüzle karşı karşıya geldi. Daiyu olduğuna hiç şüphe yoktu. Biraz daha bakabilirdi ama doğrulma baskısı öyle şiddetli bir acıya neden oldu ki iniltiler içinde geriye doğru düştü.

"Gelmemeliydin." dedi. "Güneş daha yeni battı, yerler hâlâ

sıcaktır. Günün bu saatinde sıcak seni çarpabilir. Yediğim dayağa rağmen çok ağrım yok. Herkesi kandırmak için numaradan yaygara yapıyorum. Babam duysun diye ne kadar kötü olduğum konusunda dışarıya haber yaymalarını umuyorum. Gerçekten numara. Benim için endişelenme."

Daiyu'nün hıçkırıkları artık duyulmaz olmuştu ama gözyaşlarını sessizce içine atmaktan boğulacak hâle gelmişti. Baoyu'ye söylemek istediği binlerce şey vardı ama bir süre mücadele ettikten sonra hıçkırıkların arasından sadece, "Artık değişirsin sanırım." diyebildi.

"Merak etme, değişmem." dedi Baoyu derin bir iç çekerek. "Böyle insanların uğruna can verilir. Beni öldürseler bile değişmem!"

Bu sözler ağzından çıktığı anda avluda birisinin sesini duydular.

"Bayan Lian geldi."

Daiyu, Xifeng'ı görmek istemedi ve hemen ayağa fırladı.

Baoyu onu elinden yakaladı.

"Bu çok tuhaf! Şimdi durduk yere ondan niye çekiniyorsun?"

Kız sabırsızlıkla ayaklarını yere vurdu.

"Gözlerimin hâline baksana!" dedi. "Yine benimle dalga geçmelerini istemiyorum."

Baoyu hemen elini bıraktı; Daiyu yatağın etrafından dolanıp arka avluya çıkarken, Xifeng ön kapıdan girdi.

"Biraz daha iyi misin?" diye sordu. "Yemek istediğin bir şey var mı? Varsa gelip benden almalarını söyle."

Xifeng gider gitmez Xue teyze geldi, onun arkasından büyükannesi nasıl olduğunu öğrenmek için birisini gönderdi. Işıkların yakılma zamanı gelince, Baoyu birkaç kaşık çorba içtikten sonra bölük pörçük bir uykuya daldı.

Tam o sırada, Zhou Rui'in karısı, Wu Xindeng'in karısı, Zheng Haoshi'nin karısı ve geçmişte Baoyu ile çok ilgilenen konağın

diğer kadın personeli, dayak yediğini duyup nasıl olduğunu görmeye geldiler. Xiren gülerek verandaya çıkıp onları karşıladı.

"Biraz geç kaldınız, hanımlar." dedi onlara alçak sesle. "Yeni uykuya daldı."

Onları dış odaya alıp çay ikram etti. Birkaç dakika orada sessizce oturduktan sonra, Xiren'den Baoyu uyanınca onu merak edip geldiklerini söylemesini rica edip kalktılar. Xiren ileteceğine söz verdi ve onları geçirdi. Tekrar içeri girmek üzereyken, Wang Hanım'ın gönderdiği bir kadın, hanımefendinin Baoyu'nün hizmetçilerinden birini görmek istediğini haber verdi. Xiren bir an düşündükten sonra eve girip Qingwen, Sheyue, Tanyun ve Qiuwen'i çağırdı.

"Hanımefendi birisini istemiş, ben gidiyorum. Burada kalıp yokluğumda etrafa göz kulak olun. Çok geç kalmam." dedi.

Yaşlı kadının peşinden Bahçe'den çıktı ve Wang Hanım'ın avlunun ortasındaki dairesine gitti. Kanepenin üzerinde oturmuş palmiye yaprağından bir yelpazeyle serinlerken buldu onu. Hanımefendi gelenin Xiren olmasından pek memnun olmamış gibi görünüyordu.

"Diğerlerinden birini gönderseydin." dedi. "Onu yalnız bırakıp gelmene gerek yoktu."

Xiren rahatlatıcı bir şekilde gülümsedi.

"Efendi Bao uykuya daldı, hanımefendi. Bir şey isteyecek olursa, diğer kızlar ona bakabilecek durumdalar. Endişelenmenize hiç gerek yok. Belki söyleyeceğiniz önemli bir şey vardır diye başkasını göndermeyip bizzat gelmek istedim. Kızlardan birini gönderseydim, ne istediğinizi anlayamaz diye korktum."

"Sana özel olarak söyleyeceğim bir şey yok." dedi Wang Hanım. "Oğlumu sormak istemiştim. Ağrıları ne durumda?"

"Bayan Baochai'in getirdiği ilacı sürdükten sonra çok daha iyi oldu." dedi Xiren. "Ondan önce o kadar kötüydü ki yatamıyordu ama şimdi mışıl mışıl uyuyabiliyor. İyileşmeye başladığını söyleyebiliriz."

"Bir şey yedi mi?" dedi Wang Hanım.

"Büyük hanımefendinin gönderdiği çorbadan birkaç kaşık içti, o kadar. Susuzluktan kavrulduğundan şikâyetçi, biraz ekşi erik suyu istedi. Ama bunun kan durdurucu olduğunu düşündüm. Dayak yediği ve bağırmasına izin verilmediği için, bir sürü sıcak kan ve sıcak zehir iç organlarına doğru yürümüştür ve hâlâ kalbinin etrafında toplanmış olabilir. Eğer erik suyu içerse, bunları hareketlendirip onu daha ciddi hasta edebilir. Bunu ona anlatıp vazgeçirdim. Onun yerine gül şurubu içmeye ikna ettim, biraz su katıp verdim ancak yarım kâse içtikten sonra tadının iğrenç olduğunu söyleyip bitirmedi."

"Ah canım, keşke bana daha önce söyleseydin." dedi Wang Hanım. "Geçen gün birisi bize kokulu çiçek suyu göndermişti. Aslında birazını size gönderecektim ama ziyan olur diye düşündüm, göndermedim. Madem gül şurubunu beğenmedi, sana biraz ondan vereyim de götür. Bir fincan suya bir çay kaşığı katacaksın. Çok lezzetli." Sonra Caiyun'e dönüp, "Geçen gün gönderilen çiçek suyu şişelerini getir." dedi.

"İki tane yeter." dedi Xiren. "Yoksa ziyan olur. Biterse gelip biraz daha alırım."

Caiyun hemen gidip uzun bir süre gelmedi. Sonunda her biri yaklaşık sekiz santim uzunluğunda iki cam şişeyle geri döndü, Xiren'e verdi. Vidalı kapakları ve sarı etiketleri vardı. Birisinin üzerinde 'Saf Osmantus Suyu,' diğerinde de 'Saf Gül Suyu' yazıyordu.

"Ne kadar küçükmüş şişeler!" dedi Xiren. "İçindekiler azıcıktır. Herhâlde çok değerli."

"İmparator için özel yapılmış." dedi Wang Hanım. "Sarı etiketlerin anlamı bu. Daha önce hiç görmedin mi? Dikkatli kullan, ziyan etme."

Xiren öyle yapacağına söz verdi ve gitmek üzere harekete geçti.

"Bir dakika!" dedi Wang Hanım. "Sana sormak istediğim bir şey daha var."

Xiren döndü. Wang Hanım etrafına bakınıp odada kimse olmadığından emin olduktan sonra, "Bugün Huan'ın Beyefendi Zheng'a söylediği bir şeyden dolayı Baoyu'nün dayak yediği konuşuluyordu. Sen böyle bir şey duydun mu? Duyduysan ne

olduğunu bana söyle. Bunun için velvele yapmam. Senden öğrendiğimi kimse bilmeyecek." dedi.

"Hayır, duymadım." dedi Xiren. "Benim duyduğuma göre Efendi Bao bir prensin sarayındaki bir aktörü alıkoymuş, onlar da gelip beyefendiye anlatmışlar."

"Evet, nedenlerden biri buymuş. Ama bir sebebi daha varmış."

"Diğerini ben bilmiyorum, hanımefendi." dedi Xiren. Başını önüne eğdi ve gitmek için bir an tereddüt etti. "Acaba hanımefendiye açıkça bir şey söyleme cüretini gösterebilir miyim?" dedi biraz bocalayarak.

"Lütfen söyle."

"Umarım bunu küstahlık olarak görüp bana kızmazsınız." dedi sinsi bir gülümsemeyle.

"Tabii ki hayır! Ne demek istiyorsan söyle?"

"Şey, aslında, Efendi Bao'nın cezalandırılması gerekiyordu. Eğer beyefendi onu terbiye etmezse, gelecekte neler olur kim bilir."

Wang Hanım bunu duyunca ellerini kenetleyip, pek nadir görülen bir sıcaklıkla, "Buda aşkına! Sevgili çocuğum, tamamen aynı fikirdeyim. Senin de anladığına çok memnun oldum. Elbette Baoyu'nün disipline ihtiyacı olduğunu çok iyi biliyorum. Efendi Zhu'ya karşı ne kadar sert olduğumu görenler bunun farkındadırlar. Ama şimdiki hoşgörüm için bazı nedenlerim var. Elli yaşında bir kadın artık başka bir çocuk sahibi olmayı bekleyemez, Baoyu de benim tek oğlum. Çok güçlü bir çocuk değil ve Büyükanne Jia ona çok düşkün. Ben de sert olmayı göze alamıyorum. Bir oğul daha kaybetmeyi de! Büyük hanımefendiyi kızdırmayı ve bütün ev halkını üzmeyi de! Bu yüzden şımardı. Onu azarlıyorum, yalvarıyorum, kızıyorum, gözyaşı döküyorum ama kısa bir süre düzeliyor, sonra yine eski hâline dönüyor. Ona ulaşmayı başaramadığımı biliyorum. Öğrenmeden önce biraz sıkıntı çekmesi gerektiğinin farkındayım ama bu da çok aşırı! Ya bu dayağı atlatamasaydı, ne olacaktı? Benim hiçbir dayanağım kalmaz." dedi ve ağlamaya başladı.

Hanımının bu hâli Xiren'e dokundu, onun da gözyaşları süzüldü.

"O sizin oğlunuz, elbette üzülürsünüz." dedi. "Onunla birkaç yıldır beraber olan biz hizmetçiler bile endişeleniyoruz. Elimizden gelen tek şey, görevimizi yapmak ve olabildiğince sorunsuz idare etmek ama böyle şeyler yaptığında bu bile mümkün olmuyor. Artık değişmesi gerektiğini hep söylüyorum ona. Her gün, her saat konuşuyorum. Ama faydası yok. Dinlemiyor. Tabii bu insanlar ona bu kadar yaltaklanınca, onlarla gezip dolaştığı için onu çok da suçlamamak lazım. Biz onu ikna etmeye çalıştıkça sabrı taşıyor. Şimdi siz konuyu açınca, sizin tavsiyelerinizi almak istediğim, uzun süredir beni endişelendiren bir konu aklıma geldi. Ama yanlış anlamanızdan korkuyorum çünkü o zaman sadece boşuna konuşmuş olmakla kalmayıp, yatacak mezar da bulamayacağım..."

Wang Hanım bunun ardında önemli bir şeyler olduğunu anladı.

"Ne söylemeye çalışıyorsun, çocuğum?" dedi yumuşak bir tonda. "Son zamanlarda birçok kişi senden övgüyle söz ediyor. Bence bunun nedeninin Baoyu'ye iyi bakmaya ve herkese karşı nazik olmaya özel olarak itina göstermen. Ufak tefek düşüncesizlikler önemli değil. Zaten bu yüzden sana yaşlı dadılardan biriymişsin gibi davranıyorum. Şimdi bazı prensiplerin olduğunu da görüyorum, fikirlerin de benimkilere uyuyor. Eğer bana söyleyecek bir şeyin varsa duymak isterim. Ama başka kimseyle bu konuyu konuşmamalısın!"

"Sormak istediğim şey, Efendi Bao'nın ileride tekrar Bahçe'den taşınmasını sağlamak için bana ne tavsiye edersiniz?"

Wang Hanım irkildi ve dehşet içinde Xiren'in eline yapıştı.

"Umarım Baoyu kızlardan birine korkunç bir şey yapmıyordur!" dedi.

"Yo, hanımefendi, hayır! Beni yanlış anlamayın sakın!" dedi Xiren çabucak. "Onu kastetmedim. İzninizle söyleyeyim, Efendi Bao ve küçük hanımlar artık yetişkin oluyorlar ve her ne kadar kuzen olsalar bile, cinsiyetleri farklı. Böyle iç içe yaşamaları, özel-

likle de farklı sülalelerden olan Bayan Lin ve Bayan Bao için, bazen biraz uygunsuz olabiliyor. İnsan ister istemez rahatsızlık duyuyor. Hatta dışarıdan bakan birisine çok tuhaf bir aile izlenimi veriyor. Ne derler bilirsiniz: 'En kötüsü için hazırlıklı olmak en iyisi.' Düşünmeden yaptığımız bazı masum şeyler, başka birinin hayal âleminde yanlış anlaşılıp korkunç bir şey olarak anlatıldığı zaman, sayısız aksilikler baş gösterir. Böyle şeylerin olmaması için tetikte olmak zorundayız; hele de Efendi Bao gibi farklı karakteri olan biri bütün zamanını kızlarla geçirirken. Etrafta bu kadar insan varken ve bazıları da olmaları gerektiği kadar iyi niyetli değilken, tedbirsiz bir anımızda, kötü olsun ya da olmasın, en ufacık bir şey yapması bir skandala neden olur. Bazı insanlar nasıldır bilirsiniz. İnsanlar iyi niyetliyse sizi yere göğe sığdıramazlar ama değillerse o zaman vay hâlinize! İnsanlar Efendi Bao hakkında iyi şeyler söylüyorlarsa, kendimizi şanslı sayabiliriz. Ama yaptığı en ufak bir şey insanların kötü konuşmalarına meydan verirse, Efendi Bao'nın bedeninin lime lime ve kemiklerinin un ufak edilmesi bir yana, ömür boyu itibarı mahvolur ve hem sizin hem de Beyefendi Zheng'ın bunca fedakârlığı ve çabası boşa gider. 'Mükemmel bir insan önceden tedbir alır.' derler. Şimdiden gerekli adımları atmamız, bizi böyle şeylere karşı korumuş olmaz mı? Elbette ki siz çok meşgul olduğunuzdan her şeyi düşünmeniz beklenemez; benim de hiç aklıma gelmeyebilirdi ama madem geldi size söylememek hata olurdu. Son zamanlarda gece gündüz aklımdan çıkmıyor. Kimselere anlatamıyorum. Size daha önce söylemememin sebebi, bana kızacağınızdan korkmamdı."

Xiren'in yanlış anlamalar ve skandallar hakkında söyledikleri, Jinchuan olayında olanlara o kadar uyuyordu ki Wang Hanım yıldırım çarpmışa döndü. Ama düşününce, kendisi adına bu kadar endişelenen bu kızcağıza karşı sevgi ve minnet duydu.

"Sezgilerin ne kadar da kuvvetli, canım, her şeyi bu kadar ince düşünmüşsün!" dedi. "Bu mesele benim de aklıma geldi tabii ama başka şeyler çıkınca unutmuştum, şimdi bana hatırlattın. İtibarımızı düşünmene çok memnun oldum. Çok iyi bir kızsın sen. Şimdi gidebilirsin. Sanırım artık ne yapacağımı biliyorum. Ama gitmeden önce bir şey daha var. Benimle bunları konuştuğuna göre, artık Baoyu'yü tamamen senin ellerine bırakıyorum.

Ona çok dikkat et, olur mu? Onun için yapacağın her şeyi benim için de yaptığını unutma. Sana ne kadar minnettar olduğumu göreceksin."

Xiren bu sözlerin ağırlığını tartarak bir süre başını eğip durdu.

"Hanımefendinin benden istediklerini yerine getirmek için elimden geleni yapacağım." dedi.

Odadan ayrılıp düşünceler içinde Kızıl Neşe Avlusu'na döndü. Gittiğinde Baoyu yeni uyanmıştı. Xiren ona çiçek suyundan söz edince çok sevinip hemen biraz hazırlamasını istedi. Çok lezzetliydi. Sürekli Daiyu'yü düşünüyor, birini göndermek istiyordu ama Xiren'in karşı çıkmasından korkuyordu. Onu ekarte etmek için Baochai'den kitap almaya gönderdi. O gider gitmez, Qingwen'i çağırdı.

"Git, bak bakalım Bayan Lin ne yapıyor?" dedi. "Beni sorarsa daha iyi olduğumu söyle."

"Bir bahane olmadan oraya gidemem ki. Söylemek istediğiniz bir şey yok mu?"

"Yok." dedi Baoyu.

"O zaman götüreceğim bir şey verin. Ya da soracağım bir şey düşünün. Yoksa onu görünce ne diyeceğim?"

Baoyu biraz düşündükten sonra uzanıp eski mendillerinden ikisini aldı, gülümseyerek kıza fırlattı.

"Tamam. Bunları ona gönderdiğimi söyle."

"Ne acayip bir hediye!" dedi Qingwen. "Sizin eski mendillerinizi ne yapsın? Onunla dalga geçtiğinizi sanıp yine üzülecek."

"Hayır, üzülmez." dedi Baoyu. " O anlar."

Qingwen tartışmanın gereksiz olduğunu düşünüp mendillerle beraber Bambu Evi'ne doğru gitti. Orada Chunxian'yi veranda parmaklıklarına ıslak mendilleri asarken buldu. Kız onun avluya girdiğini görünce eliyle gitmesini işaret etti.

"Uyuyor."

Qingwen ona aldırmayıp içeri girdi. Lambalar yakılmadığı için

oda karanlıktı. Yatakta uyanık olarak uzanan Daiyu'nün sesi geldi.

"Kim o?"

"Qingwen."

"Ne istiyorsun?"

"Efendi Bao size mendil gönderdi, küçük hanım."

Daiyu afalladı. Bu hediyeyi biraz şaşırtıcı bulup ne anlama geldiğini merak etti.

"Herhâlde çok güzeller." dedi. "Ona biri vermiş olmalı. Söyle ona, başka birisine versin. Şu anda bana lazım değil."

Qingwen güldü.

"Yeni değiller, küçük hanım. Her gün kullandıklarından."

Bu daha da şaşırtıcıydı. Daiyu bir süre düşündü. Sonra birden anladı.

"Koy bir yere. Sonra da gidebilirsin." dedi.

Qingwen mendilleri bırakıp çıktı. Kızıl Neşe Avlusu'na giderken yolda olanlara bir anlam vermeye çalıştı ama başaramadı.

Bu arada Qingwen'in anlayamadığı mesaj Daiyu'yü çelişkili duygular içine soktu.

"Çok mutluyum." diye düşündü. "Kendi dertlerinin arasında benim sıkıntılarımın nedenini bile anlıyor. Aynı zamanda üzgünüm çünkü sıkıntılarımın nasıl sona ereceğini bilmiyorum. İki kullanılmış mendil hediyesiyle benim duygularımı tatmin etmeye çalışıyor olmalı, yoksa çok saçma olurdu! Ama yine de gizlice bana hediye göndermesi beni korkutuyor. Sürekli gözyaşı döküp durmamın boşuna olduğunu düşündükçe utanıyorum."

Böyle düşünüp dururken, içindeki heyecan ateşi dile getirilmek için çırpındı. Hizmetçilerin ne düşüneceklerine aldırmadan, bir lamba istedi ve masasına oturup biraz mürekkep öğüttü, fırçasını yumuşattı ve mendillerin üzerine şunları yazdı:

Bu yersiz gözyaşlarımı görünce,
Sorarsın kim için akıyor gizlice.
İpek mendiller ne zarif hediye,
Derinleştirir kasvetimi sadece.

Gün boyu hüzünle inci yaşlar dökerim,
Ya da gece yatağımda uykusuz dönerim;
Yastığımı lekelemesin diye yaşlarım,
Bu hediyelerin üzerine yağdırırım.

Hiçbir ipek ipliğe dizilmez gözyaşlarım,
Her bir tuzlu iz silinir geçtikçe yıllarım.
Binlerce bambu büyür penceremin önünde,
Gözyaşımın izleri mi görünen üzerinde?

İkinci mendilin yarısına kadar yazmıştı ve bir başka dörtlüğe hazırlanıyordu ama bütün vücudunun ateşler içinde olduğunu ve yüzünün yandığını fark etti. Makyaj masasına gidip aynanın ipek örtüsünü kaldırdı. Yanaklarının şeftali çiçeklerinden daha kırmızı olduğunu gördü ama bunun ciddi bir hastalığın ilk belirtileri olduğunu fark etmeden, elinde mendillerle yatağına gidip rüyalarda kayboldu.

***

Daiyu ve mendillerinden Xiren'e dönelim. Hatırlanacağı gibi kitap almak üzere Baochai'e gönderilmişti. Oraya vardığında, Baochai Bahçe'de değildi, annesine gitmişti. Eli boş dönmek istemediğinden geri gelmesini bekledi. Kız birinci saatin başında geldi. Ağabeyini gayet iyi tanıyan Baochai, daha hiçbir şey duymadan da Baoyu'nün başına gelenlerde onun parmağı olduğundan şüphelenmişti. Xiren'in söyledikleri de zaten var olan şüpheyi doğrulamıştı. Ama Xiren, Mingyan'den duyduklarını aktarmıştı; Mingyan hiçbir kanıtı olmadan sadece tahminlerini söy-

lemişti. Herkesin kafasında şüphe olarak başlayan şey kesinliğe dönüşmüştü. İşin tuhafı, geçmişte yaptıklarıyla ondan şüphelenmelerine neden olan kötü ününe rağmen bu sefer gerçekten tamamen masumdu ama herkes onun suçlu olduğuna sarsılmaz şekilde inanıyordu.

Bu yanlış anlamanın muhatabı olan Xue Pan, o gece dışarıda âlem yaptıktan sonra, eve sarhoş döndü. Annesini selamladı, kız kardeşinin de orada olduğunu görünce ona da tutarsız bir şeyler söyledi. Sonra birden aklına bir şey geldi.

"Baoyu'nün başı derde girmiş." dedi. "Ne oldu?"

Bu kadarı Xue teyze için çok fazlaydı. Zaten için için kaynayan kadın öfkeyle patladı.

"Utanmaz hain! Ne yüzle bunu sorabiliyorsun? Senin başının altından çıktığını bal gibi biliyorsun."

Xue Pan hayretler içinde kadına bakakaldı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Masum numarası yapma bana!" dedi annesi. "Herkes senin söylediğini biliyor."

"Ah, demek herkes benim birisini öldürdüğümü söylese, ona da inanacaksın."

"Kardeşin bile senin yaptığını biliyor. Herhâlde ona da yalancı demeyeceksin."

Baochai hemen lafa karıştı.

"İkiniz de bağırmayın! Biraz daha sakin olursanız, doğruya varma şansınız olur." dedi ve ağabeyine döndü. "Senin suçun olsa da olmasa da her şey yaşandı, bitti. Şimdi bağrışmanın bir yararı yok. Benim sana tavsiyem, bundan sonra haylazlık yapma ve başkalarının işlerine karışma. Sen böyle yaptıkça bir gün bir şeylerin olacağı kesin. Öyle düşüncesiz bir yaratıksın ki bir şey olduğunda, masum da olsan insanlar hemen senden şüpheleniyorlar. Ben bile!"

Xue Pan bütün hatalarına rağmen içten ve dobra bir adamdı; bir meseleden devekuşu gibi kaçmaya alışkın değildi. Baochai'in

haylazlık konusundaki eleştirisi ve kendi patavatsızlığı yüzünden Baoyu'nün dayak yediği konusunda annesinin ısrarı sabrını taşırdı. Heyecanla fırlayıp, masum olduğuna dair en ciddi ve büyük yeminler ederek karşı çıktı.

"Hakkımda bu hikâyeleri uyduranı bir elime geçirirsem!" diye bağırdı. "Suratını dağıtacağım! Baoyu'ye yaranmak için beni şamar oğlanı olarak kullandıkları çok açık. Kim ki o? Deva Kral mı? Ne zaman babası birkaç fiske vursa, bütün ev halkı günlerce ortalığı velveleye veriyor. Bir keresinde Zheng Enişte yaptığı bir şey yüzünden onu dövdüğünde, Büyük Hanımefendi Jia bunun altında Kuzen Zhen'in olduğuna hükmetmişti. Zavallı adamı apar topar karşısına getirtip azarlamıştı. Bu sefer de beni bu işe karıştırmak istiyorsunuz. Peki o zaman, umurumda bile değil! Gidip onu geberteyim, sonra bana ne istiyorsanız onu yapın!"

Böyle haykırarak kapının demirini kapıp tehdidini gerçekleştirmek için harekete geçti. Ama çılgına dönen annesi onu yakalayıp gitmesine engel oldu.

"Seni aptal yaratık!" dedi. "Kimi öldürmeye kalkıyorsun? Birini öldüreceksen benden başla!"

Xue Pan'in öfkesi öyle bir noktaya geldi ki gözleri yuvalarından fırladı.

"Ne saçma!" diye kükredi. "Hem gidip işini bitirmeme izin vermiyorsun hem de bu yalanları uydurarak beni kışkırtmaktan vazgeçmiyorsun. Bu çocuğun yaşamaya devam ettiği her gün benim dırdırlara ve yalanlara bir gün daha katlanmam demektir. En iyisi ikimiz de ölelim ve buna bir son verelim!"

"Biraz kendine hâkim ol!" dedi Baochai, annesinin onu zapt etme çabalarına katılarak. "Zavallı annemin ne kadar üzüldüğünü görmüyor musun? Her şeyi daha da berbat edeceğine onu sakinleştirmeye çalışman lazım."

"Ah evet! Şimdi böyle söylüyorsun ama ona anlatıp bütün bunları başlatan sensin, değil mi?"

"Sen anca beni suçlarsın!" dedi Baochai. "Bu kadar düşüncesiz olduğun için senin hiç mi suçun yok, boşboğaz?"

"Düşüncesiz mi?" dedi Xue Pan. "Ya sorun çıkarıp duran Baoyu? Bir örnek vereyim sana. Önceki gün Qiguan ile aralarında olanı anlatayım. Belki onunla on kere karşılaşmışımdır ama bir kere bile bana yaranmaya çalıştığını görmedim. Ama Baoyu o gün onu ilk kez görmesine rağmen Qiguan ona kuşağını verdi. Bu da mı benim kabahatim?"

Annesi ve kardeşi çok öfkelendiler.

"Ne güzel bir örnek! İşte bu yüzden dayak yedi zaten. Şimdi söyleyenin sen olduğun anlaşılıyor."

"Bu kadarı insanı deli etmeye yeter!" dedi Xue Pan. "Haksız yere suçlanmak değil beni çıldırtan, Baoyu için bu kadar kıyamet koparmanız!"

"Kıyamet koparan kim?" dedi Baochai. "Demiri kapıp gitmeye kalkışan sensin, şimdi bize mi diyorsun?"

Xue Pan, Baochai'in kendince haklılığını ve onu çürütmenin annesinden daha zor olduğunu görebiliyordu. Bu yüzden de onu susturacak bir şeyler bulmaya çalıştı; böylece itiraz edilmeden istediğini söyleyebilecekti. Bu, ağzından çıkanların ciddiyetini tartamayacağı kadar büyük bir öfkeyle birleşince, bağışlanamaz bir kinayeye yol açtı.

"Peki, kardeşim." dedi. "Benimle tartışmana hiç gerek yok. Ben senin derdini iyi biliyorum. Annem, Bay Doğru'nun ağzındaki değerli taşla senin altın kolyenin çok uygun olduğunu bana çok önceleri söylemişti; tabii hâliyle şimdi sen Baoyu'nün boynunda taşıdığı o lanet şeyi görünce onu savunmak için elinden geleni yapıyorsun."

Baochai önce öfkeden konuşamadı. Sonra annesine sarılıp ağlamaya başladı.

"Dediklerini duyuyor musun, anne?"

Kardeşinin gözyaşlarını gören Xue Pan çok ileri gittiğini fark ederek asık suratla kendi odasına çekilip yattı.

Kendisi de sinirden titreyen Xue teyze kızını yatıştırmaya çalıştı.

"Biliyorsun, bu canavar hep saçmalayıp durur." dedi. "Yarın senden özür dilemesini söylerim."

Baochai, annesini üzme korkusuyla dile getiremediği bir kırgınlık ve öfke içinde kalakaldı. Gözyaşları içinde iyi geceler dileyip Bahçe'deki odasına gitti ve bütün geceyi ağlayarak geçirdi.

Ertesi gün erkenden kalktı. Sabah bakımını yapamayacak kadar keyifsiz bir hâlde, sadece kendisine biraz çekidüzen verip annesine doğru yola koyuldu. Giderken, çiçek açmış bir ağacın altında kendi başına duran Daiyu'yü gördü.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu Daiyu.

"Anneme." diye cevap verdi, yoluna devam ederken.

Daiyu onun ne kadar keyifsiz olduğunu ve bütün gece ağlamış gibi gözlerinin şiştiğini fark etti.

"Kendine iyi bak, kuzen! Hasta olma!" diye seslendi arkasından, neşeyle. "İki fıçı gözyaşı döksen bile, o dayağın acısını geçiremezsin!"

Baochai'in verdiği cevap için bir sonraki bölümü okumalısın.

35. BÖLÜM

Yuchuan lotus yaprağı çorbasını tadar.

Yinger erik çiçeklerinden ustalıkla file örer.

Baochai, Daiyu'nün iğnelemesini gayet açık bir şekilde duydu ama zihni kendi aile meseleleriyle öylesine meşguldü ki hiç dikkate almayıp arkasına bile bakmadan yoluna devam etti.

Daiyu gölgesinde durduğu çiçekli ağacın altından uzaktaki Kızıl Neşe Avlusu'na bakarken, Li Wan, Yingchun, Tanchun ve Xichun'ün hizmetçileriyle birlikte kapıdan içeri girdiklerini gördü. Onları seyretmeye devam edince, girdikleri gibi teker teker kapıdan çıkıp kendi yollarına gittiklerini fark etti. Xifeng'ın aralarında olmayışına şaşırdı.

"Neden Baoyu'yü görmeye gelmedi acaba?" diye düşündü. "İşi bile olsa, insan büyük hanımefendi ve Wang Hanım'ı memnun etmek için ne yapıp edip boy göstermesini bekliyor. Gelmemesi için çok önemli bir neden olmalı."

Tam o sırada düşüncelerinden sıyrılıp kafasını kaldırınca, avluya girmek üzere olan rengârenk giysiler içinde bir grup gördü. Daha dikkatle bakınca, bunların Büyükanne Jia'nın koluna girmiş gelen Xifeng, Xing Hanım, Wang Hanım, arkalarında da Odalık Zhou ve kalabalık bir hizmetçi topluluğu olduğunu fark etti. Hep beraber avluya girdiler. Daiyu gıptayla başını sallayarak bir aileye sahip olmanın ne kadar hoş bir şey olduğunu düşündü; yüzü yine gözyaşlarıyla ıslandı. O sırada Xue teyze ile Baochai de geldiler. Çok geçmeden Zijuan arkasında beliriverdi.

"Su soğumadan gelip ilacınızı için, küçük hanım." dedi.

"Senin derdin ne?" dedi Daiyu. "Sürekli acele ettirip duruyorsun! İçerim içmem, sana ne?"

Zijuan neşeyle güldü.

"Hazır öksürüğünüz iyileşmeye başlamışken ilacı kesemezsiniz. Beşinci aya geldik, hava sıcak olabilir ama yine de dikkatli olmanız lazım. Sabahın neminde yeterince dışarıda kaldınız. Artık içeri girip biraz dinlenin." dedi.

Zijuan'in sözleri üzerine gerçekten de bacaklarının yorulduğunu fark etti. Kısa bir tereddütten sonra Zijuan'in koluna girip ağır ağır Bambu Evi'ne doğru yöneldi. Avluya girerlerken, çiyle ışıldayan yosunların üzerine vuran kafes kafes bambu gölgesi ona *Batı Odası*'nda okuduğu satırları hatırlattı.

Adımların değmediği ücra bir yerde,

Çiyler ışıldıyor ayak basılmamış çimlerde.

"Ne güzel!" diye düşündü iç geçirerek, kitabın kahramanı kız için. "Ying-ying talihsiz olabilir ama en azından dul bir annesi ve küçük bir erkek kardeşi var. Benim kimsem yok. Eskiler 'Bütün güzeller bahtsız olur.' derler. Ben güzel de değilim, neden talihim bu kadar kötü?"

Yine tam ağlamak üzereyken, verandanın saçağında tüneyen papağan, hanımının geldiğini görünce birden viyaklayarak aşağıya inip, onu yerinden sıçrattı.

"Seni musibet!" diye bağırdı Daiyu, irkilerek. "Başımı toz içinde bıraktın!"

Papağan tekrar yerine döndü.

"Perdeyi kaldır, Xueyan. Küçük hanım geldi." diye bağırdı ciyak ciyak.

Daiyu papağanın önünde durup tüneğine dokundu.

"Yemini ve suyunu verdiler mi, Polly?" diye sordu.

Papağan tıpkı Daiyu gibi uzun bir iç geçirdi ve kendine özgü sesiyle şu dizeleri söyledi:

Bırak gülsün herkes çiçekleri gömmeme,

Acaba kim gömecek beni ölünce?

Daiyu ve Zijuan bir kahkaha kopardılar.

"Sizin sürekli tekrarladığınız dizeler, küçük hanım." dedi Zijuan. "Hatırlaması şaşılacak şey!"

Daiyu papağanın tüneğini saçaktan indirtip odasındaki yuvarlak pencerenin dışına asılmasını istedi. Kendisi de içeri girip pencerenin kenarına oturdu; ilacını içti. Bambuların arasından süzülen ışık pencerenin tülünden geçip, içeriye yeşil bir loşluk dolduruyor, yere ve değdiği mobilyalara soğuk bir görüntü veriyordu. Bu neşesiz ortamda biraz olsun keyiflenmek için pencerenin dışındaki papağanla oynayıp, ona sevdiği şiirleri öğretmeye çalıştı.

Şimdi onu burada bırakıp Baochai'e dönelim.

***

Baochai annesinin dairesine gittiğinde kadını saçlarını tararken buldu.

"Sabahın bu saatinde burada ne arıyorsun?" diye sordu Xue teyze.

"Nasılsın diye bakmaya geldim, anne. Ben çıktıktan sonra tekrar gelip sorun çıkardı mı?"

Annesinin yanına oturup ağlamaya başladı. Kızının gözyaşlarını gören Xue teyze de kendisini tutamadı ama onu teselli etmek için de elinden geleni yaptı.

"Tamam, tamam, çocuğum! Üzülme! Ben ona dersini vereceğim, göreceksin! Kızıma bir şey olursa ben ne yaparım sonra? Kime güvenirim?"

Bu sözlere kulak misafiri olan Xue Pan koşarak içeri girdi. Pişmanlığının göstergesi olarak ellerini kavuşturup aşağı yukarı ve sağa sola salladı.

"Affet beni, sevgili kardeşim." dedi. "Dün gece çok içtim, sonra eve gelirken bir arkadaşıma rastladım. Geldiğimde daha ayılmamıştım. Neler söylediğimi hiç bilmiyorum ama aptalca saçmaladığımın farkındayım. Bana kızmana hiç şaşırmadım."

Ağabeyinin özür dileyişindeki beceriksizlik Baochai'i güldürdü. Yüzünü mendilinden kaldırıp alaycı bir şekilde buruşturdu.

"Numara yapma!" dedi, nefretle tükürerek. "Asıl amacının ne olduğunu çok iyi biliyorum. Etrafında kadınların olmasını istemiyorsun ve bizden kurtulmanın bir yolunu arıyorsun; böylece burası sana kalacak."

"Bu fikre nereden kapıldın bilmem, kardeşim." dedi gülerek. "Bu kadar şüpheci ve kötü olmak sana hiç yakışmıyor."

"Sen ona kötü mü diyorsun?" diye araya girdi annesi, öfkeyle. "Dün akşam senin kardeşine söylediklerin çok mu güzeldi sanki? Aklını kaçırmış olmalısın!"

"Kızma, anne!" dedi Xue Pan. "Sen de üzülme, kardeşim. Bir daha içmeyeceğime ve o serserilerle aylaklık etmeyeceğime söz veriyorum. Tamam mı?"

"Sonunda aklın başına geldi!" dedi Baochai gülerek.

"Sen bu sözünü tutarsan, dragonlar bile yumurtlar." diye alay etti annesi.

"Tamam o zaman." dedi Xue Pan. "Bir daha onlarla içtiğimi duyarsan, yüzüme tükür, bana hayvan, işe yaramaz serseri de! Bir daha benim yüzümden endişelenmenizi istemiyorum! Seni kızdırmak bile yetiyor, anne; bir de zavallı kardeşimi üzüyorum! İnsan değilim ben! Babam ölünce sana evlat, kardeşime de iyi bir ağabey olacağıma, ikinizi de üzüyorum. Gerçekten hayvanın tekiyim!"

Koca ahmak ağlamaya başladı. Annelerinin üzüldüğünü gören Baochai zoraki bir neşeyle araya girmek zorunda kaldı.

"Yaptıkların yetmedi mi ki bir de annemi ağlatıyorsun?"

"Ağlattığımı kim söyledi?" dedi Xue Pan, gözyaşlarına hâkim olup sırıtarak. "Tamam o zaman. Bu konuyu kapatalım ve bir daha konuşmayalım. Xiangling'i çağırayım da size güzel bir çay yapsın."

"Çay falan istemem, teşekkürler." dedi Baochai. "Annem hazır olduğunda Bahçe'ye gideceğiz."

"Şu kolyene bir bakayım. Parlatılması gerekiyor sanırım."

"Gerek yok. Hâlâ yeni gibi parıldıyor."

"Yeni giysiler almanın zamanı gelmedi mi?" dedi Xue Pan. "Hangi renk ve desen istediğini söyle bana."

"Daha bütün kıyafetlerimi giymedim bile. Yenisine ne gerek var?"

Bu sözlerden kısa bir süre sonra Xue teyze üstünü değiştirip geldi, Baochai'in elinden tutup Bahçe'ye götürdü, Xue Pan de kendi yoluna gitti.

Anne kız Baoyu'ye bakmak için Kızıl Neşe Avlusu'na geldiklerinde, büyük bir hizmetçi kalabalığının dışarıdaki verandada ve içerideki girişte beklediğini görüp, Büyükanne Jia ve diğer hanımların orada olduklarını anladılar. İçeri girip hanımlarla selamlaştıktan sonra Baoyu'nün yattığı sedirin yanına giderek kendisini nasıl hissettiğini sordular. Baoyu, Xue teyzeyi görünce doğrulmaya çalıştı.

"Teşekkür ederim." dedi. "Biraz daha iyiyim. Ne çok sıkıntıya neden oldum! Sırf beni görmek için gelmenizden çok utanıyorum!"

Xue teyze onu tekrar yatırdı. "İstediğin bir şey olursa bana haber ver."

"Tabii, teşekkürler." dedi Baoyu neşeyle.

"Yemek istediğin bir şey var mı?" diye sordu annesi. "Dönünce hemen yaptıralım."

"Aç değilim aslında ama bir keresinde küçük lotus yaprakları ve tohumlarıyla yaptığın çorbadan isterim."

Konuşmaları dinleyen Xifeng bir kahkaha attı.

"Şuna bir bakın! Ne kadar basit zevkleri var. O kösele gibi şey nereden aklına geldi?" dedi.

"Yaptırın! Yaptırın!" dedi Büyükanne Jia, coşkulu bir şekilde. "Yesin çocuk!"

"O kadar acele etme, büyükanne!" dedi Xifeng, gülerek. "O küçük şekilleri vermek için kalıpların nerede olduğunu hatırlamaya çalışıyorum."

Sonra kendilerine eşlik eden yaşlı hizmetçilerden birine dönüp, başaşçıya sormasını söyledi ama kadın uzunca bir süre sonra eli boş döndü.

"Aşçı, uzun zaman önce sizin talimatınızla dört kalıbın verildiğini söylüyor."

Xifeng bir süre düşündü.

"Kime gönderdiğimi hiç hatırlamıyorum." dedi. "Muhtemelen kilerdedir."

Sonra birisini kiler sorumlusuna gönderdi ama orada da yoktu. Sonunda altın ve gümüşlerle ilgilenen görevlide olduğu ortaya çıktı. Getirtilen kalıpları ilk inceleyen Xue teyze oldu. Bir kutunun içine oturtulmuş dört gümüş kalıptı. Yaklaşık otuz santim uzunluğunda, iki buçuk santim genişliğindeydi. Her birinin üzerinde bir fasulye tanesi büyüklüğünde otuz kırk şekil oyulmuştu. Birinde kasımpatılar, birinde erik çiçekleri, birinde lotus yaprakları ve tohumları, birinde de su kestanesi şekilleri vardı.

Xue teyze neşeyle Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a döndü.

"Her şeyi ayrıntısıyla düşünüyorsunuz! Bütün bunlar bir kâse çorba için mi! Siz demeseniz bunların ne işe yaradıklarını tahmin bile edemezdim." dedi.

Xifeng yaşlı hanımlardan önce atılıp araya girdi;

"Bilemezdin zaten, halacığım. Geçen yıl Majesteleri'nin ziyareti sırasında buldukları bir şey bu. Bunlarla, nasıl yapıldığını tam olarak bilmediğim bazı özel hamurlara şekil verdiler ve çorbanın içine kattılar. Sonbahar lotusuyla tatlandırılmış olabilir ama pek belli olmuyordu. Sık sık yemek isteyebileceğin türden bir şey değildi. Aslında ilk kez o ziyarette yemiştik. Hâlâ hatırladığına bile şaşırdım."

Kalıpları hizmetçilerden birine verdi.

"Mutfaktakilere söyle on kâse çorba pişirecek kadar tavuk kesip malzemeleri hazırlasınlar. Çok çabuk olsun!" dedi.

"Neden o kadar çok?" diye sordu Wang Hanım.

"Geçerli bir nedenim var." dedi Xifeng. "İnsanın her gün yediği bir şey değil bu. Şimdi Kuzen Bao sözünü edince, sadece onun

için yaptırıp da Büyükanne Jia, sen ve Xue halanın tatmaması aptallık olur. Madem yapıyoruz, herkese yetecek kadar olsun." Muzipçe gülümsedi. "Ben bile tatmak istiyorum."

Büyükanne Jia güldü.

"Seni küçük maymun! Halkın parasını özel eğlencelere harcamak denir buna!"

Ötekiler de güldüler. Hiç umursamayan Xifeng lafa girdi.

"Hiç sorun değil. Böyle küçük bir ikramı ben karşılayabilirim." Refakatçi kadına döndü. "Mutfaktakilere söyle, her şeyi bolca kullanıp benim hesabıma yazsınlar."

Kadın bir şeyler mırıldanıp emri yerine getirmek için çıktı. Baochai bu konuşmaları keyifle dinliyordu. "Kuzen Feng çok zeki bir kadın olabilir ama burada olduğum yıllar boyunca büyük hanımefendiyi alt edebildiğini hiç görmedim." dedi.

"Ah sevgili çocuğum, artık çok yaşlandım, bu yaşımda bende zekâ ne arar? Feng'ın yaşındayken onu gölgede bırakırdım. O zamanlar benim olduğum kadar keskin zekâlı olmasa da hiç fena sayılmazdı. Wang teyzenden daha iyi olduğu kesin. Zavallı teyzeciğin kendisini savunmak için bir odun parçasından daha fazla konuşmaz. Asla Feng gibi kendisini ortaya koymaz! Feng sivri dillidir. Zaten bu yüzden yaşlı büyükannen ona çok düşkün!"

Baoyu kıkırdadı.

"Yani çok konuşmayanları pek sevmediğini mi söylüyorsun, büyükanne?"

"Yok canım!" dedi Büyükanne Jia. "Sessizlerin de kendilerine özgü erdemleri var, tıpkı dilbazların kusurları olduğu gibi. İnsanın kendisi hakkında çok fazla konuşmaması en iyisi! Bazen dilbazlar çok yorucu oluyor, o zaman sessizleri tercih ediyorum."

"Çok doğru." dedi Baoyu. "Yengem Li Wan de çok konuşmaz ama onu da en az Feng kadar sevdiğinden eminim. Önemli olan tek şey dilbazlık olsaydı, ailede en çok Kuzen Feng ile Kuzen Lin'i severdin."

"Eğer bir kıyaslama yapıyorsak, Xue teyzene iltifat olsun diye

söylemiyorum ama doğrusu bu ailedeki bütün kızların içinde en çok Baochai'i seviyorum." dedi Büyükanne Jia.

"Öyle söylemeyin. Bunu demek istemediğinizden eminim." diye itiraz etti Xue teyze gülerek.

"Yok, yok, aynen öyle!" diye araya girdi Wang Hanım. "Biz yalnızken de büyük hanım Baochai'den övgüyle söz eder."

Baoyu, Büyükanne Jia Daiyu hakkında güzel bir şeyler söylesin diye araya girmişti ama onun yerine yaşlı kadının Baochai'i övmesine çok şaşırdı. Baochai'e bakıp gülümsedi ama kız hemen başını çevirip Xiren ile konuşmaya başladı.

O sırada bir hizmetkâr gelip yemeğin hazır olduğunu bildirdi. Büyükanne Jia ayağa kalktı. Önce Baoyu'ye iyice dinlenip bir an önce iyileşmesini tembihledikten sonra Xue teyzeyi önüne katıp, Xifeng'ın koluna yaslanarak kapıya yöneldi. Odadan çıkarlarken çorbanın hazır olup olmadığını sordu. Sonra Xue teyzeye dönüp özellikle yemek istediği bir şey var mı diye öğrenmek istedi.

"Varsa haberim olsun." dedi. "Feng'a nasıl yaptıracağımı bilirim ben."

Xue teyze güldü.

"Ona takılmayı nasıl da seviyorsunuz! Sizin için hep güzel şeyler hazırlatıyor ama siz pek bir şey yemiyorsunuz." dedi.

"Bakma sen ona halacığım!" diye karşı çıktı Xifeng. "Büyük hanım ne yiyeceğini iyi bilir. İnsan etinin ekşi olduğunu düşünmese çoktan beni bile yemişti!"

Bu sözler herkesi güldürdü. Baoyu de canının yanmasına rağmen içeriden onlara katıldı.

Yatağının yanında duran Xiren de gülmeden duramadı.

"Bayan Lian de ne kadar sivri dilli!"

Baoyu elinden tutup çekerek onu yanına oturttu.

"Gel! Saatlerdir ayakta durmaktan yorulmuşsundur!"

"Ah, az kalsın unutuyordum!" diye bağırdı Xiren. "Bayan Baochai henüz avludayken, bize birkaç file örmesi için Yinger'ı göndermesini isteyecektim."

"İyi ki hatırlattın." dedi Baoyu. Kafasını kaldırıp pencereye doğru seslendi.

"Kuzen Bao! Yemekten sonra Yinger'ı bana gönderir misin? Birkaç tane file örmesini istiyorum."

"Tabii ki." dedi Baochai, geri dönerek. "Hemen gönderiyorum."

Büyükanne Jia ve diğer hanımlar da durup dinlediler. Doğru dürüst duyamayan yaşlı kadın ne olduğunu sorunca, Baochai açıklama yaptı.

"Tamam, yavrucuğum, gönder! Onun yerine birine ihtiyaç duyarsanız, bomboş oturan bir sürü kız var benim orada. Onlardan birini çağırtabilirsiniz."

"Yinger olmadan da idare ederiz biz." diyerek onu ikna etti Xue teyze ve Baochai. "Yapacak fazla bir işi yok, aylaklık etmemesi için bir şeyler yapması lazımdı zaten."

Konuşarak yollarına devam ederlerken, Xiangyun, Pinger ve Xiangling'e rastladılar. Yapay bir dağın kenarında pelesenk topluyorlardı. Büyükanne Jia ve diğerlerinin geldiklerini görünce çiçekleri bırakıp onlara katıldılar. Kısa süre içinde grup Bahçe'den çıkmıştı. Büyükanne Jia'nın yorulmuş olmasından endişelenen Wang Hanım biraz durup kendi dairesinde dinlenmesini teklif etti. Gerçekten de yaşlı kadının ayakları sıkıntı vermeye başlamıştı, başını sallayarak kabul etti. Wang Hanım önden bir hizmetçi gönderip hazırlık yapılmasını istedi.

Odalık Zhao hastalık bahanesiyle ortalarda görünmediğinden, iki odalıktan sadece Bayan Zhou dairenin yaşlı kadınları ve hizmetçi kızlarıyla beraber Büyükanne Jia'yı karşılamak için çıktı. İçeri girmesi için kapının perdesini kaldırıp, sedirin üzerindeki yastıkları düzeltti. Xifeng'ın kolunda sedire doğru giden yaşlı kadın Xue teyzeyle birlikte şeref konuğu yerine oturdu. Baochai ve Xiangyun daha alçaktaki oturaklara oturdular. Wang Hanım fincanı gayet resmî bir şekilde iki eliyle tutarak kayınvalidesine bizzat çay servisi yaptı, Li Wan de Xue teyzeye.

"Bırak da gençler hizmet etsinler." dedi Büyükanne Jia, Wang Hanım'a. "Sen otur da sohbet edelim."

Wang Hanım itaatle sedirin yanındaki tabureye oturdu ve vekâletini Xifeng'a bıraktı.

"Büyük hanımefendinin yemeğini buraya getirmelerini söyle." dedi ona. "Bir iki porsiyon daha eklesinler."

Xifeng hemen çıkıp Wang Hanım'ın hizmetçileriyle büyük hanımefendinin hizmetçilerine haber gönderdi. Oradaki yaşlı kadınlar da bu emri hizmetçi kızlara iletince, büyük bir hizmetkâr ordusu Wang Hanım'ın dairesine koşuşturdu. Wang Hanım da diğer küçük hanımların davet edilmesini emretti ama uzun bir süre beklemelerine rağmen Tanchun ve Xichun'den başka kimse gelmedi. Yingchun pek iyi değildi, canı bir şey yemek istemiyordu. Daiyu de on öğünden yalnızca beşini yediğinden, onun yokluğunu fark eden olmadı. Kısa süre içinde yemekler getirildi. Sedirin üzerine alçak bir masa kuruldu. Xifeng elinde havluya sarılmış bir demet fildişi çubukla hazır bekliyordu.

"Büyük hanımefendi ve Xue hala, resmiyeti bir tarafa bırakıp rahat davranın lütfen, her şeyi bana bırakın!" dedi.

Büyükanne Jia, Xue teyzeye dönüp, "Biz de öyle yaparız!" dedi.

"Evet tabii." dedi Xue teyze, gülümseyerek.

Xifeng atılıp Büyükanne Jia ve Xue teyze için iki çift, Baochai ve Xiangyun için de birer çift çubuğu masaya yerleştirdi. Wang Hanım ve Li Wan de yemeklerin servisini denetliyorlardı. Xifeng bir kişilik daha servis getirtip, elinde çubuklarla tabaklar arasında dolaşarak Baoyu için yemek seçimi yaptı. Birkaç dakika sonra lotus yaprağı çorbası getirildi ve Büyükanne Jia'nın incelemesi için sunuldu. Wang Hanım hızla etrafına bakınınca Yuchuan'in hemen yakınında hazır beklediğini gördü; bir kâse çorba ile Xifeng'ın seçtiği yemekleri Baoyu'ye götürmesini emretti. Xifeng hepsini tek kişinin taşıyamayacağını söyledi. Tam o sırada Yinger ve Xier içeri girince, Baochai onların yemeklerini bitirdiklerini bildiğinden Yinger'ın yardım etmesini önerdi.

"Efendi Bao gidip onun için file örmeni istemişti. Sen de Yuchuan'le birlikte gidip o işi de halledersin."

"Tabii küçük hanım." dedi Yinger ve tabaklardan bazılarını alıp Yuchuan ile çıktı. İkisi yalnız kaldıklarında, "Bu tabaklar çok sıcak. Onca yolu nasıl gideceğiz?" dedi.

"Merak etme sen!" dedi Yuchuan. "Ben ne yapacağımızı biliyorum."

Yaşlı kadınlardan birine kapaklı bir sepet getirtti. Çorba kâsesi ve diğer tabakları içine yerleştirip taşıması için kadına verdi. Yinger ile ikisi ellerini kollarını sallayarak Kızıl Neşe Avlusu'na doğru yollarına devam ederken, her şeyi taşıyan yaşlı kadın arkalarından geliyordu. Avlunun kapısına geldiklerinde Yuchuan kadından sepeti aldı, iki kız eve doğru ilerledi. Xiren, Sheyue ve Qiuwen'i iç odada Baoyu'yle eğlenirken buldular. Üçü gülerek ayağa kalkıp onları selamladı. Xiren onların kendi dairelerinden geldiklerini düşünerek, nasıl aynı anda geldiklerini sordu, sepeti alırken. Yuchuan kendisini bir tabureye bırakıverdi; Yinger ise o kadar cüretkâr değildi. Xiren tabure getirdiği hâlde oturmak istemedi.

Baoyu Yinger'ın gelmesine çok memnun olmuş ama Yuchuan'i görünce ablası Jinchuan'ı hatırlayıp utanç ve üzüntü karışımı bir sancı duymuştu. Bu yüzden Yinger'ı boş verip sadece ona ilgisini yöneltti. Xiren bunu fark edince Yinger'ın alınmasından korktu. Kısmen bu nedenle kısmen de Yinger ayakta çok rahatsız göründüğünden ve belli ki Baoyu'nün yanında oturmak istemediğinden, elinden tutup onu yan odaya götürdü, çay ikram edip sohbete başladı. Bu arada Sheyue ve diğer kızlar Baoyu'nün yemeğini ve çubuklarını getirdiler. Ama Baoyu yemeğine başlayacağına, Yuchuan'le ilgilenmeye devam etti.

"Annen nasıl?" diye sordu.

Somurtan ve Baoyu'ye bakmaktan kaçınan Yuchuan, uzunca bir süre sesini çıkarmayıp sonunda "İyi." diye mırıldandı. Baoyu'nün canı sıkıldı ama nazik olmak için elinden geleni yaptı.

"Yemeğimi getirmenizi kim söyledi?" diye sordu.

"Tabii ki hanımefendiler."

Baoyu onun yüzündeki üzüntüyü görebiliyor ve Jinchuan nedeniyle bu hâlde olduğunu biliyordu. Onun gönlünü almanın yollarını aradı ama ötekilerin yanında kendisini küçük düşürmek istemedi ve çeşitli bahanelerle onlardan kurtulmaya çalıştı. Bunu başarınca, bütün cazibesini kızın üzerinde denedi. Yuchuan önce onun sorduğu soruları duymazdan gelmeye çalıştı ama Baoyu o

kadar sabırlı ve ısrarcıydı, kızın dirençli katılığını öyle bir sıcaklık ve zarafetle karşıladı ki sonunda yüreği yumuşadı ve hafif bir memnuniyet ifadesi yüzüne yerleşmeye başladı. Baoyu artık yemeğini isteme zamanının geldiğine hükmedince, "Çorbamı verir misin, sevgili kardeşim. Bir bakalım nasılmış." dedi gülerek.

"Ben kimseye yemek yediremem." dedi Yuchuan. "Hiç yapmadım. Diğerlerinin gelmesini beklemeniz lazım."

"Ben yedirmeni istemedim ki." dedi Baoyu. "Sadece bana getirmeni istiyorum çünkü yürüyemiyorum. Sonra çıkıp onlara görevini tamamladığını söyleyerek kendi yemeğini yiyebilirsin. Seni yemeğinden alıkoymak istemem. Açlıktan ölüyorsundur. Tabii getirmek istemiyorsan, ben acılara katlanıp kendim de alabilirim!"

Yatağından kalkmaya yeltendi ama bu çabası acı dolu çığlıklarına neden oldu. Bu duruma daha fazla dayanamayan kız hemen ayağa kalktı.

"Tamam. Yatın siz!" dedi. "Daha önceki yaşamınızda ne günahlar işlediyseniz şimdi böyle acı çekiyorsunuz! Cezanızı çekmek için çok beklemek zorunda kalmadınız. Size acımamı beklemeyin!"

Birden bir kahkaha attı ve çorbayı getirdi.

"Sevgili Yuchuan, eğer hâlâ öfke duyuyorsan, şimdi burada duyabilirsin." dedi Baoyu. "Hanımefendilerin yanında sinirlerine hâkim ol. Onlarla beraberken de böyle yaparsan başın derde girer."

"Çorbanızı için siz! Beni bu tatlı sözlerle kandıramazsınız. Her şeyin farkındayım."

Baoyu onun ısrarı üzerine birkaç kaşık çorba içti ama sonra beğenmemiş gibi yaparak bıraktı.

"Güzel değil."

"Değil mi?" dedi Yuchuan, yüzünde bir tiksinti ifadesiyle. "Kutsal Buda! Bunu beğenmiyorsanız başka neyi beğenirsiniz acaba?"

"Hiçbir lezzeti yok!" dedi Baoyu. "Bana inanmıyorsan kendin dene de gör!"

Yuchuan numarasını yuttu ve kaşığı alıp ağzına götürdü. Baoyu kahkahayı bastı.

"Şimdi lezzeti yerine gelmiştir!"

Yuchuan çorbayı içirmek için kendisini kandırdığını anladı.

"Daha demin beğenmemiştiniz, şimdi isteseniz de vermiyorum."

Baoyu gülerek yalvardıysa da geri vermedi ve öteki hizmetçileri içeri çağırıp yemeğinin devamını vermelerini söyledi. O anda Bay Fu'nun iki yaşlı dadısının Efendi Bao'yı ziyarete geldiği haberi geldi.

Baoyu bu 'Bay Fu'nun, bir zamanlar babasının himayesinde olan ve onun şöhreti sayesinde bir yer edinen Vali Yardımcısı Sekreteri Fu Shi olduğunu anladı. Jia Zheng onu takdir eder, himayesindeki pek çok gencin en akıllısı olduğunu düşünürdü; Fu Shi de bağlantıyı koparmamak için sürekli olarak konağa mesajlarını ve saygılarını gönderip dururdu. Baoyu'nün bu hayatta katlanamadığı iki tip insan varsa, o da aptal, yaşlı kadınlar ve sırnaşık gençlerdi. Bu yüzden de Fu Shi'nin gönderdiği bu iki yaşlı dadının hasta odasına hemen kabul edilmeleri çok tuhaftı. Tabii ki bunun bir nedeni vardı. Baoyu, Fu Shi'nin Fu Qiufang adında bir kız kardeşi olduğunu duymuştu. Muhteşem bir mücevher gibi güzel olduğu söylenen bu kız aynı zamanda çok da marifetliydi. Onu hiç görmemiş olsa da onu hayalinde canlandırıp, uzaktan uzağa hayranlık beslemişti. Yaşlı kadınları kabul etmemek onun gözünde Fu Qiufang'a karşı kabalık etmek demekti. Bu yüzden hemen içeri davet etti.

Fu Shi kız kardeşinin bu özelliklerinden yararlanarak, onu güçlü ve aristokrat bir aileye gelin olarak verip kendi pozisyonunu sağlamlaştırma ümidi besliyordu. Bu hırsı onun diğer önemsiz tekliflere yüz çevirmesine neden olduğundan, Fu Qiufang yirmi iki yaşına geldiği hâlde daha nişanlı bile değildi. Mesele şuydu ki akraba olmak istediği güçlü ve aristokrat aileler, Fu Shi'yi hem soy hem de yetiştirilme açısından yetersiz, fakir bir kâtip olarak küçümsüyorlar ve kız kardeşini gelin olarak alma konusunda en ufak bir eğilim göstermiyorlardı. Doğal olarak Fu Shi'nin Jia ailesine yaranmak için haklı nedenleri vardı. Aileyle yakınlığını ilerletmeye çalışıyor, tutkusunu gerçekleştirmek için umudunu kesmiyordu.

Baoyu'yü ziyaret için gönderilen iki yaşlı dadı pek sersemdi. Kabul edildiklerini duyduklarında, odaya girip Baoyu'nün sağlığını soran bir ya da iki cümle ettiler, sonra aptal bir sessizliğe büründüler. Yabancıların gelişiyle beraber Yuchuan Baoyu'ye yüklenmeyi bırakıp elinde çorba kâsesiyle sessizce dikilerek konuşmaları dinlemeye başladı. Artık iki yaşlı dadıya ne söylenebilirse tüm konuşmayı yapmak, bir yandan da yemeğine devam eden Baoyu'ye kalmıştı. Birden çorba için elini uzattığında Yuchuan de karşılık verince, ikisi de gözlerini misafirlerden ayırmadığı için bir çarpışma yaşandı. Kâse devrildi ve Baoyu'nün eline sıcak çorba döküldü. Kendisine bir şey olmamasına rağmen Yuchuan irkilip çığlık attı.

"Şu yaptığınıza bakın!"

Diğer hizmetçiler kâseyi almak için ileri atıldılar. Kendi acısına aldırmayan Baoyu, Yuchuan için endişelendi.

"Neren yandı? Canın acıyor mu?"

Yuchuan ve diğer kızlar güldüler.

"Asıl yanan sizsiniz. Neden bana soruyorsunuz?" dedi Yuchuan.

Ancak o zaman Baoyu kendi elinin yandığını fark etti. Hizmetçiler çabucak elini temizlediler. Artık yemeğine devam etmek istemeyen Baoyu ellerini yıkayıp çayını içti ve yaşlı kadınlarla biraz daha konuştu. Sonra kadınlar izin istediler. Qingwen ve diğer hizmetçiler köprüye kadar onlara eşlik ettiler. Kadınlar yalnız kaldıklarında, ziyaretleri hakkında konuşarak yollarına devam ettiler.

"İnsanlar Baoyu için kötü bir meyve gibi diyorlardı, görünüşü güzel ama içi çürük." dedi biri, gülerek. "Hiç şaşırmadım. Biraz budala görünüyor. Kendi elini yakıyor, sonra başkasına neresi acıyor diye soruyor! Ahmak galiba! Ha, ha, ha!"

"Gerçekten de öyle!" dedi diğeri. "En son buraya geldiğimde bana demişlerdi zaten. Bir keresinde sağanak yağmurda sırılsıklam olmuş da başkasına 'Yağmur yağıyor, dışarı çıkma.' demiş. Budala değil de ne? Ha, ha, ha! Yalnızken ağlar ya da kahkaha atarmış. Kırlangıç görse onunla konuşur, nehirde balık görse onunla sohbet eder diyorlar. Ay ve yıldız gördüğünde de iç geçirir, inler, deli gibi kendi kendisine mırıldanırmış. Bir bebek kadar

safmış. Küçük hizmetçiler bile her istediklerini yaparlarmış ona. Canı tasarruf etmek istediğinde bir parça ip için bile yaygara koparırken, başka bir zaman milyonları savururmuş."

Böyle konuşarak Bahçe'den çıkıp evlerine doğru yol aldılar. Onları burada bırakıyoruz.

Xiren'e dönecek olursak, iki misafir gidince Yinger'ı içeri çağırıp Baoyu'ye nasıl bir file istediğini sordu.

"Konuşmaya dalıp seni unutmuşum." dedi Baoyu gülerek. "Benim için file yap diye çağırdım seni buraya."

"Ne için?" diye sordu Yinger.

"Orasını boş ver." dedi Baoyu, neşeyle. "Her türlüsünden yap."

Yinger ellerini çırparak güldü.

"Ne! Bu on yılımı alır!"

"Sevgili küçük hanım, bütün zamanlar senin olsun." dedi Baoyu, gayet hoş bir havayla. "Eminim daha kısa süre içinde halledeceksin."

"Herhâlde bir oturuşta yapmasını beklemiyorsun?" dedi Xiren. "En iyisi en çok istediğin birkaç tanesini seç, önce onları yapsın."

"Çeşitlerinden söz ediyorsanız sadece üç türü var: Yelpazeler, kokulu keseler ya da kuşaklar için."

"Tamam." dedi Baoyu. "Kuşak için olsun."

"Kuşak ne renk?"

"Kırmızı."

"Siyah ya da lacivert kırmızıya yakışır." dedi Yinger. "Daha açık bir renkle kırmızı çok baskın durur."

"Açık yeşile ne yakışır peki?" dedi Baoyu.

"Şeftali pembesi."

"Çok şatafatlı görünür. Biraz daha gösterişsiz bir şey olsa?"

"Açık yeşil ve yeşilimsi sarıya ne dersiniz?" diye sordu Yinger. "Çok uyumlu bir karışım."

"Peki, üç tane yap o zaman, bir siyah, bir şeftali pembesi, bir de açık yeşil."

"Ne deseni istersiniz?"

"Ne desenler biliyorsun?" dedi Baoyu.

"Çubuk, merdiven, elmas, çift elmas, zincir, erik çiçeği, söğüt yaprağı..."

"Geçen gün Tanchun için hangisini yapmıştın?"

"Ortaları dolu erik çiçeği deseniydi."

"Ondan istiyorum."

Bu arada Baoyu Xiren'den ipleri getirmesini istedi. Geri döndüğünde pencereden bir hizmetçi seslendi.

"Yemeğiniz hazır, hanımefendi."

"Gidip yemeğini ye!" dedi Baoyu. "Bitirince hemen gel."

"Burada misafirimiz varken nasıl giderim?" dedi Xiren, gülümseyerek.

"Saçmalama!" dedi Yinger, ipleri seçerken. "Git haydi."

Xiren güldü ve ikisini yalnız bırakıp çıktı; sadece ihtiyaç olur belki diye çok genç iki hizmetçiyi bıraktı.

Baoyu uzanıp Yinger'ın file örüşünü seyrederken havadan sudan sohbet etmeye başladı.

"Kaç yaşındasın?"

Yinger işinden başını kaldırmadan cevap verdi.

"On altı."

"Soyadın ne?"

"Huang."

"Huang mı? 'Sarı' demek. Adınla çok uyumlu. Huang Yinger! Sarıasma Kuşu derler, değil mi?"

"Aslında adım Jinying'di ama küçük hanım söylemesini zor bulup Yinger olsun dedi. Şimdi herkes böyle çağırıyor."

"Bayan Bao seni çok seviyor herhâlde." dedi Baoyu. "Evlendiği zaman da seni yanında götürmek isteyecektir."

Yinger burun kıvırıp güldü.

"Ben her zaman Xiren'e söylerim, hanımını ve seni alacak erkek çok şanslı." dedi Baoyu.

"Bayan Bao sizin düşündüğünüzden çok daha iyi bir insan." dedi Yinger. "Güzelliğinin yanı sıra bu dünyada pek çok kişide bulamayacağınız harika özellikleri var. Güzellikten çok daha önemli şeyler."

Baoyu Yinger'ın yumuşacık sesinden, yapmacıklıktan uzak, sade konuşma şeklinden ve gülüşünden çok etkilendi. Hanımı hakkında bu şekilde konuşmasını dinlemek ona keyif verdi.

"Ne gibi şeyler?" diye sordu. "Söylesene bana."

"Söylerim ama ona bundan söz etmeyin."

"Elbette etmem."

O anda dışarıdan gelen bir ses araya girdi.

"Hiç sesiniz çıkmıyor!"

Aynı anda ikisi de dönüp bakınca Baochai'in odaya girdiğini gördüler. Baoyu hemen onu buyur etti. Kız oturunca Yinger'ın nasıl bir file yaptığını sordu ve eğilip inceledi.

"Bunun ilginç bir tarafı yok ki. Ne için istiyorsun?" diye sordu daha yarısı tamamlanan fileyi görünce. "Neden değerli taşı için bir şey yapmıyorsun?"

Baoyu sevinçle ellerini çırptı. En başında Yinger'dan kendisi için bir şey yapmasını isteyecekti ama unutmuştu.

"Zeki kuzen! Söylediğin çok iyi oldu! Unuttum gitti. Peki, ne renk olsun?"

"Bir bakalım." dedi Baochai. "Parlak renkler kesinlikle olmaz. Kırmızı yakışmaz. Sarı yeterince zıtlık taşımıyor. Siyah da çok kasvetli. Bak ne diyeceğim. Altın rengi bir ipi çok ince bir siyah iple birleştirip yaparsan çok güzel olur."

Baoyu bu teklifi çok beğendi ve Xiren'e birkaç kez seslenerek altın rengi ip getirmesini istedi. O da tam o sırada iki tabak yemekle içeri giriyordu.

"Çok tuhaf!" dedi. "Büyük hanımefendi iki tabak göndermiş."

"Ah demek çok fazla yemekleri varmış ki paylaşmanız için size göndermiş." dedi Baoyu.

"Hayır." dedi Xiren. "Bunlar özel olarak benim içinmiş ama gidip teşekkür etmeme gerek yokmuş. Çok tuhaf!"

Baochai güldü.

"Senin içinse gidip ye! Nedenini niçinini sorma!" dedi.

"Ama daha önce hiç böyle bir şey olmadı. Çok utandım."

Baochai alaycılıkla dudaklarını buruşturdu.

"Bunda utanılacak ne var? Bir gün daha utanç verici şeyler gelecek başına."

Xiren bu lafların arkasında başka şeyler olduğunu hissetti. Baochai'in iğneleyici sözler edecek biri olmadığını iyi biliyordu. Önceki gün görüştüklerinde Wang Hanım'ın da üstü kapalı sözler ettiğini hatırlayınca konuyu kapattı.

"Bunları yiyeyim o zaman, ellerimi yıkayınca ipi getiririm." dedi Baoyu'ye tabakları göstererek.

Ardından aceleyle dışarı çıktı. Daha sonra yemeğini bitirip iple beraber geri geldiğinde, ağabeyinin çağırması üzerine Baochai gitmişti.

Baoyu tekrar uzanıp Yinger'ı seyretmeye koyuldu ama bu sefer de Xing Hanım'ın gönderdiği iki hizmetçi araya girdi. İki çeşit meyve ve hanımlarından bir mesaj getirmişlerdi.

"Hanımefendi, eğer yürüyecek durumda olursanız, yarın yanına gidip biraz oyalanmanızı söyledi. Sizi görmek istiyormuş."

"Yürüyebildiğim zaman gidip saygılarımı sunacağımı ilet kendisine. Sancılarım biraz daha hafifledi, merak etmesin."

Kızların oturmasını istedi, Qiuwen'i çağırıp meyvelerin yarısını Daiyu'ye götürmesini söyledi ama kız tam gitmek üzereyken avludan Daiyu'nün sesi geldi. Baoyu Qiuwen'den hemen gidip onu içeri davet etmesini istedi.

Ayrıntılar için gelecek bölümü okumaya devam et.

36. BÖLÜM

Baochai Kızıl Neşe Avlusu'nu ziyareti sırasında, uykuda sayıklanan tuhaf sözleri duyar.

Baoyu Armut Ağacı Avlusu'nu ziyaret eder ve bir oyuncudan gerçekleri öğrenir.

Büyükanne Jia, Wang Hanım'la yemek yedikten sonra dairesine geri dönünce Baoyu'nün bu kadar çabuk ilerleme göstermesine çok memnun oldu ama bu sefer de iyice iyileştiğinde, Jia Zheng yine onu sormaya başladığı zaman ne olacak diye endişelenmeye başladı. Bu ihtimale karşı tedbirli olmak için Jia Zheng'ın bütün işlerini gören başuşağına bizzat talimat vermek üzere çağırttı.

"Bundan sonra, efendin misafir ağırlarken ya da biriyle görüşürken Baoyu'yü çağırırsa, bana haber vermeye gerek bile duymadan, hemen Efendi Bao'nın yediği dayaktan dolayı çok ciddi şekilde yaralandığını ve tekrar yürüyebilmesi için birkaç ay dinlenmesi gerektiğini söyleyeceksin. Sonra da yıldız haritasındaki şansız bir birleşme nedeniyle yıldız muhafızına adak adanırken, yabancıları görmesine ya da kapıdan dışarı adım atmasına izin verilmediğini bildireceksin." dedi.

Uşak gittikten sonra Dadı Li ile Xiren'i çağırttı ve aynı şeyi Baoyu'ye de anlatmalarını söyledi; böylece iyileşmesinde herhangi bir yavaşlama olmayacaktı.

Baoyu, âlimler sınıfından beylerle bir araya gelip sohbet et-

mekten hiç hoşlanmaz, tebrik, başsağlığı ve o sınıfın üyelerinin zamanlarının çoğunu adadıkları diğer resmî ziyaretler gibi, giyinip kuşanmayı gerektiren bütün ortamlardan nefret ederdi. Bu yüzden de büyükannesinin kararı onu çok memnun etti; bunu ziyarete gelen dost ve akrabalarla görüşmeyi kesmek için bahane olarak kullandı. Hatta aile büyüklerine yapılan geleneksel sabah ve akşam ziyaretlerini bile savsakladı. Her günü Bahçe'de oyalanarak ve dinlenerek geçiriyor, sabahın erken saatlerinde büyükannesini ve annesini kısa ziyareti dışında, bütün gün boyunca hizmetçilerinin gönüllü tutsağı oluyor, onları memnun edecek ufak tefek şeyler yapıyordu. Böyle eğlenceli bir miskinlik içinde birkaç hafta su gibi akıp geçti. Zaman zaman fırsat oldukça, Baochai ya da bir başkası onu bu durumundan dolayı kınayacak olursa, öfkelenerek karşı çıkıyordu.

"Neden senin gibi saf ve tatlı bir kız, kafasını 'şöhret' ve 'itibar' gibi saçmalıklara takıp fırsatçı ve mevki peşindeki iğrenç insanları taklit etmek ister ki? Tekrarlayıp durduğunuz bütün bu fikirler, eski zamanlardaki işgüzar yaşlılar tarafından, kendilerinden sonra gelen budalaların akıllarını çelmek için uydurulmuş. Güzel ve hassas kızların bu ahmaklıklarla kirletildikleri bir dönemde yaşamak zorunda olmak ne korkunç bir şey! Size doğuştan bahşedilen tüm güzel niteliklere bir hakarettir bu!"

Hatta eskilere karşı öfkesini daha da ileri vardırıp *Dört Kitap* hariç sahip olduğu bütün Konfüçyüsçü klasikleri yaktı. Onun bu sert tavırları karşısında itirazcıları, aklını kaçırdığı sonucuna vararak onunla ciddi konuları konuşmamaya karar verdiler. Sadece Daiyu, çocukluklarından beri bir kere bile ona resmî bir mevki ya da şöhret edinmesi konusunda tek bir söz söylememişti. Ona bu kadar hayranlık duymasının nedeni de buydu.

***

Şimdi hikâyemize dönelim.

Jinchuan'ın ölümünden bir süre sonra Xifeng, evin bazı kıdemli çalışanlarından hediyeler, nezaket ziyaretleri ve iltifatlar almaya başladı. Bu davranışların ardında neyin yattığını tahmin edemese de şüpheleri artmaya başladı ve yine böyle hediyeler aldığı bir gün, Pinger ile yalnız kaldıklarında, gülerek bu konuyu açtı.

"Daha önce bu insanların benimle pek ilgileri yoktu. Şimdi niye böyle şeyler yapıyorlar?"

"Tahmin edememenize çok şaşırdım!" dedi Pinger, biraz küçümseyerek. "Dikkat edecek olursanız hepsinin Wang Hanım için çalışan kızları olduğunu görürsünüz. Dairesindeki dört baş hizmetçisi ayda bir tael alırken, diğerleri sadece birkaç yüz nakit kazanıyor. Şimdi Jinchuan öldüğüne göre, ayda bir taellik bir pozisyon boşalmış oldu. Bence bu insanlar kızları için bu pozisyonun peşine düştüler."

"Tabii ya!" dedi Xifeng, gülerek. "Kesinlikle! Haklısın. Bazı insanların aç gözlerini doyurmak imkânsız. Oldukça iyi para kazanıyorlar, işleri de ağır değil, kendilerine ilave gelir getiren kızları da var. Bu pozisyona da göz dikmeleri bence biraz fazla oluyor. Bana böyle hediyeler gönderecek durumda olmadıklarını sanıyordum. Kendileri bilir! Hür iradeleriyle yapıyorlar bunu, bana da gönderdiklerini kabul etmek düşer! Ama kararımda bir değişiklik olmayacak, yine bildiğimi okumaya devam edeceğim."

Bu politikasını uygularken hizmetkârları kararı için bekletti ve hediyelerin yığılmasını seyretti; sonra artık arkası kesilince konuyu Wang Hanım'a açmak için fırsat kolladı. Bir gün öğlene doğru Xue teyze, Baochai ve Daiyu, Wang Hanım'ın dairesinde karpuz yerlerken bu fırsatı yakaladı.

"Jinchuan öldüğüne göre hizmetçi eksiğin var, halacığım." dedi. "Aklında birisi var mı? Bize de söyle ki gelecek ayın maaşlarını ne yapacağımızı bilelim."

Wang Hanım bir süre düşündü.

"Neden belli sayıda hizmetçim olması gerekiyor? Yeterince olduğuna göre bir tane daha istemiyorum."

Xifeng güldü.

"Aslında haklısın, hala ama bu tür konularda geleneklerimiz var. Odalıklar bile hizmetçi sayısını artırmak için yaygara koparırlarken, senin azaltman doğru olmaz. Hem zaten ayda sadece bir tael tasarruf olur, buna değmez!"

Wang Hanım yine biraz düşündü.

"Pekâlâ." dedi sonunda. "Sen aylıkları dağıtmaya devam et

ama benim için başka bir hizmetçi arama. Bir taeli Yuchuan'e veririz. Zavallı Jinchuan bu hazin sona varmadan önce uzun süre bana hizmet etti. Kardeşinin iki maaş alması daha adil olur."

Öyle yapacağına söz veren Xifeng gülerek Yuchuan'e dönüp tebrik etti. Kız ileri atılıp Wang Hanım'ın önünde minnetle secde etti.

"Odalık Zhao ve Zhou'nun her ay ne kadar ödenek aldıkları aklıma takıldı şimdi." dedi Wang Hanım.

"Sabit miktar her biri için ayda iki tael ama Zhao, Huan için ilaveten iki tael daha alıyor, dolayısıyla dört tael ediyor. Ayrıca her biri hizmetçileri için ayda iki dizi sikke alıyor."

"Her ay tam ödeme mi yapılıyor?" diye sordu Wang Hanım.

"Elbette. Neden olmasın?" dedi Xifeng biraz şaşırarak.

"Geçen gün sanki birisinin bir dizi eksik aldığı konusunda şikâyet ettiğini duydum. Bu nasıl olur?"

Xifeng rahatlatıcı bir havayla güldü.

"Eskiden onların hizmetçilerinin ödemeleri ayda birer dizi sikkeydi ama geçen yıl muhasebe dairesindeki beyler yarıya indirdiler, her biri için beş yüz sikke oldu. İkişer hizmetçileri olduğuna göre ödemeleri bir dizi azalmış oluyor. Bu tamamen benim kontrolüm dışında bir şey. Elimde olsa daha fazla ödemek isterdim ama kesintiyi muhasebeciler yaptı; ben sadece bana verileni dağıtıyorum. Kararı ben vermedim. Aslında konuyu bir iki kere dile getirdim, eski ödeme şekline dönmelerini söyledim ama böyle karar verildiğini, başka yapılacak bir şey olmadığını belirttiler. En azından paralarını zamanında ödüyorum, eskiden muhasebedeki insanlar onları bekletirdi. Daha önce paralarını böyle düzenli alamıyorlar ve borca giriyorlardı."

Kısa bir sessizlik oldu. Belli ki Wang Hanım düşünüyordu.

"Büyük hanımefendinin kaç hizmetçisi ayda bir tael alıyor?" diye sordu sonunda.

"Yedi. Xiren'i de sayarsan sekiz aslında."

"Anlıyorum." dedi Wang Hanım. "Baoyu'nün ayda bir tael alan hizmetçisi yok tabii. Xiren hâlâ Büyük Hanımefendi Jia'nın hizmetçisi sayılır."

"Evet. Hâlâ büyükannenin hizmetçisi." dedi Xifeng. "Baoyu'nün hizmetine verdi ama maaşını hâlâ kendisi ödüyor. Baoyu için çalışıyor diye maaşını kesmek söz konusu olamaz. Eğer bunu yapmayı düşünüyorsan, önce büyükanne için başka bir hizmetçi bulman gerekir. Bu durumda, Xiren'e Baoyu'nün hizmetçisi olarak ödeme yapılmasını istersen, adil olmak için Huan'a da başka bir hizmetçi bulman gerekir. Aslında, Büyükanne Jia'nın kişisel talimatları üzerine Qingwen ve Sheyue gibi Baoyu'nün kıdemli hizmetçileri birer dizi, Jiahui gibi küçükler de beş yüzer sikke alıyorlar. Bu nedenle hiç kimsenin bu konuda yaygara çıkaracak durumda olduğunu düşünmüyorum."

Xue teyze güldü.

"Xifeng'ı dinlemek, tıpkı bir arabadan cevizlerin boşaltılmasına benziyor. Her şey gayet adilane ve hakkıyla hesaplanıyor!" dedi.

"Yanlış bir şey mi söyledim, halacığım?"

"Tabii ki hayır! Biraz daha yavaş konuşup nefesini boşa tüketmesen iyi olur." dedi Xue teyze.

Xifeng gülmemek için kendisini zor tutarak öteki halasının talimatlarını bekledi. Wang Hanım açıklama yapmadan önce bir süre düşündü.

"Büyük Hanımefendi Jia için Xiren'in yerine birisini bul." dedi sonunda. "Parasını büyük hanımın cebinden ödemeyi kes. Benim yirmi taellik kişisel bütçemden aylık iki tael ve bir dizi sikke ödeme yaparsın. İleride Zhao ve Zhou'nun ödeneklerinde ne değişiklik yapılırsa Xiren'e de aynısını ödersin, tabii benim bütçemden. Muhasebecilerin bu konuya karışmalarını istemiyorum."

Bu talimatları aynen yerine getireceğine söz veren Xifeng Bayan Xue'yi hafifçe dürttü.

"Duydun mu, halacığım? Ne demiştim ben sana? Aynen çıktı."

"Bunun çoktan yapılması lazımdı." dedi Xue teyze. "Çok hoş bir kız o. Sadece görünüşünden söz etmiyorum. Çok hanımefendi, kibar ve sıcakkanlı. Güçlü bir iradesi ve kararlılığı var. Tam bir hazine."

"Çok düzgün bir çocuk." dedi Wang Hanım. "İyi niteliklerinin

yarısını bile bilmiyorsunuz. Baoyu'den on kat daha iyi, orası kesin! Eğer Baoyu onu sürekli yanında tutmayı başarırsa onun için büyük bir şans olur."

"O zaman, neden bütün gereklerini yerine getirip onu açık açık Baoyu'nün odalığı yapmıyorsun?"

"Hayır, olmaz." dedi Wang Hanım. "Her şeyden önce Baoyu daha çok genç; ikincisi Zheng Bey bunu asla kabul etmez. Üçüncüsü de bir parça yakınlaşmalarına izin versek bile, onu hâlâ hizmetçisi olarak gördüğü için söylediklerini dinleme ihtimali var ama odalığı olursa, aptalca şeyler yaptığında kızcağız ne düşündüğünü söylemeye yeltenemez. En iyisi şimdilik her şeyi olduğu gibi muallakta bırakalım. İki üç yıl sonra kesin bir düzenleme yaparız."

Xifeng, Wang Hanım'ın başka bir şey söylemeyeceğinden emin olmak için bir süre daha bekledikten sonra çıktı. Bir grup hizmetkâr karısı, ev işleriyle ilgili rapor vermek için arka taraftaki dar geçitte onu bekliyordu. Onu görünce gülümsediler ve içlerinden biri ziyaretinin uzunluğu konusunda ona takıldı.

"Bugün içeride çok kaldınız, hanımım. Bu kadar uzun süre sizi tutan şey neydi? Sıcakta çok konuşmaktan bunalmadınız umarım."

Xifeng kollarını sıvayıp bir ayağı eşikte, kapıda durdu.

"Burada hoş bir esinti var, biraz durup serinleyeyim." dedi. "İçeride uzun süre kaldığımı söylüyorsunuz ya. Bu hiç de şaşılacak bir şey değil. Bugün hanımefendi geçen iki yüzyıldır olup biten her şeyi sordu. Hepsine tek tek cevap verdim." Sonra sesindeki şakacı ton birden sertleşti. "Artık bundan sonra ne kadar gaddar olabileceğimi göstereceğim! Hanımefendiye şikâyet etmesi umurumda bile değil. Kuş beyinli, ağzı bozuk, sümüklü, rezil kaltak! Sonu hiç iyi olmayacak! Yakında her şeyini kaybedince sızlanacak bir şeyi olacak. Hizmetçisinin parası kesilince beni suçluyor ha! Kim olduğunu sanıyor? Hizmetçi onun neyine!"

Bu şekilde söylenmeye devam ederek büyük hanımefendi için yeni bir hizmetçi bulmaya gitti. Onu bu hâlde bırakıyoruz.

***

Xue teyze ve iki kız karpuzlarını yedikten sonra birkaç dakika

daha Wang Hanım ile sohbet edip ayrıldılar. Xue teyze kendi dairesine, Baochai ve Daiyu de Bahçe'ye döndü. Baochai Daiyu'ye beraber Xichun'e uğramayı teklif etti ama Daiyu banyo yapacağını söyleyip ondan ayrıldı. Baochai yolda Kızıl Neşe Avlusu'ndan geçerken biraz sohbet etmek için Baoyu'ye uğrayıp, öğlen mahmurluğunu atmayı düşündü. İçeri girdiğinde avlu çok sessizdi. Kuş cıvıltısı dahi yoktu. Leylekler bile bitkilerin gölgesinde kıvrılmış uyuyordu. Üstü kapalı geçidin altından eve doğru yürüdü. Dış odada hizmetçiler her yere yayılmış uyuyorlardı. Uzun aynanın ve incelikle oyulmuş paravanın yanından süzülüp Baoyu'nün yattığı odaya girdi. O da cibinliğin içinde mışıl mışıl uyuyordu. Xiren yatağının kenarında oturmuş nakış işliyordu, hemen yanında sapı beyaz gergedan boynuzundan, at kılı bir sineklik duruyordu. Baochai parmak uçlarına basarak yanına gitti.

"Biraz fazla tedbirlisin galiba." diye fısıldadı yumuşak bir gülüşle. "Bu sineklik de ne? Buraya hiçbir sinek giremez!"

Xiren irkilerek başını kaldırdı, nakışını bırakıp ayağa fırladı.

"Ah, Bayan Bao! Sizi beklemiyordum." diye fısıldadı. "Beni korkuttunuz. Sinek falan olmadığını biliyorum ama minicik bir böcek var, filenin deliklerinden bile geçiyor. O kadar ufacık ki fark edilmiyor. Uyurken çok fena ısırıyor insanı. Karınca ısırığı gibi."

"Bunda şaşılacak bir şey yok!" dedi Baochai. "Arkanda su var; dışarıda da şeker kokulu bir sürü çiçek; içerisi parfüm kokuyor. Bu tür böcekler çiçeklerin içine yavrularlar ve kokulu her şeyi severler. Onun için içeri giriyorlar."

Konuşurken Baochai'in gözü Xiren'in nakışına takıldı. Çocukların taktığı türden bir önlüktü, göğüslüğü de vardı. Kenarları kırmızı ipek biyeli, beyaz satendendi. Xiren üzerine lotuslarla oynayan Mandarin ördekleri işliyordu. Ördekler gökkuşağı renklerindeydi, lotusların da kırmızı çiçekleri ve yeşil yaprakları vardı.

"Ne kadar güzel!" diye bağırdı Baochai. "Kimin için? Bu kadar ince işlemeyi hak edecek kadar özel biri olmalı."

Xiren başını çevirip dudaklarını yatakta uyuyan kişiye doğru uzattı.

"Onun için mi? Böyle bir şeyi takmak için biraz büyük değil mi?"

"O da öyle diyerek takmak istemedi." dedi Xiren gülerek. "Bu yüzden taksın diye cazip hâle getirmeye çalışıyorum. Bu sıcakta uyurken üstünü açıyor, bunu takarsa akşamın serinliğinde üşütmez. Bu işlemeleri çok buluyorsanız bir de üzerindekini görün."

"Böyle sabırlı olman ne güzel!" dedi Baochai.

"Bugün o kadar çok işledim ki eğilmekten boynum tutuldu. Bize bir iyilik yapar mısınız, küçük hanım? Siz biraz benim yerime oturun, ben de dışarı çıkıp bacaklarımı esneteyim. Hemen dönerim." dedi yalvarırcasına.

Böyle söyledikten sonra cevabını beklemeden sessizce süzülerek dışarıya çıktı. Baochai işlemeye öylesine dalmıştı ki farkına bile varmadan Xiren'in kalktığı sandalyeye oturuverdi. Gerçekten de muhteşem bir nakıştı. Dayanamayıp iğneyi eline aldı ve Xiren'in bıraktığı yerden işlemeye devam etti.

Bu arada Daiyu banyo yapmaya giderken yolda Xiangyun ile karşılaştı ve onun Xiren'i terfisi için tebrik etme teklifini kabul etti. Kızıl Neşe Avlusu'na girdiklerinde tam bir sessizlikle karşılandılar. Xiangyun, Xiren'i aramak için hizmetçi odalarına doğru yöneldi. Daiyu ana binaya gidip pencerenin tülünden Baoyu'nün yatak odasına göz attı. Delikanlı üzerinde gül rengi keten bir gömlekle yatağında uyuyor, Baochai de kenarında oturmuş, nakış işliyordu. Yanında da sineklik duruyordu. Bir süre bu dokunaklı manzaraya şaşkınlık içinde bakakaldı; sonra bu görüntüyü bozmaktan korkarak eliyle ağzını kapatıp kahkahasını bastırdı. Biraz yatışınca eliyle Xiangyun'ü çağırdı. Onu bu hâle getirecek ne görmüş olabileceğini merak eden Xiangyun hemen geldi. O da içerideki manzarayı komik buldu; bir kahkaha kopartacaktı ama Baochai her zaman ona karşı çok nazik olduğundan kendisini tuttu. Daiyu'nün nüktelerinin ne kadar acımasız olduğunu bildiği için elinden tutup çekiştirerek oradan uzaklaştırdı. Bunu yaparken de Xiren'in öğlen gölde çamaşır yıkamaya gideceğini hatırladığını söyledi.

"Kesin oradadır!" dedi. "Gidip bakalım."

Daiyu bu numarayı yutmadı ve alaycı gülüşüyle belli etti. Yine de onun peşinden gitti.

Bu arada Baochai nakış işlemeye devam ediyordu. İkinci yaprağını tamamlamış, hatta üçüncüye başlamıştı ki rüya gören Baoyu uykusunda öfkeyle bağırdı.

"Bu yaşlı rahiplerin ve Taocuların söylediklerine ne diye güveneyim? Altın ve yeşim taşının evliliğine inanmıyorum ki. Taşla çiçeğin evliliğine inanıyorum ben."

Baochai bu sözlerle afalladı. Duyduklarının şokunu daha atlatamadan Xiren geldi.

"Uyanmadı mı hâlâ?" diye sordu.

Baochai kafasını salladı.

"Bayan Lin ve Bayan Shi'yle karşılaştım. Sanırım buraya gelmediler, değil mi?"

"Hayır, hiç görmedim. Sana bir şey söylediler mi?" dedi Baochai, muzip bir gülümsemeyle Xiren'e bakarak.

Xiren kızardı.

"Her zamanki gibi bir sürü saçmalık! Şaka yapıyorlar!"

"Yapmıyorlar." dedi Baochai. "Bu sefer değil. Ben de sana söyleyecektim ama fırsatını bulamadan sen çıkıp gittin."

O anda bir hizmetçi gelip Xifeng'ın Xiren'i çağırdığını söyledi.

"Gördün mü? Sana ima ettikleri konuyla ilgili olmalı." dedi Baochai gülerek.

Xiren uyuyan hizmetçilerden ikisini kaldırıp iç odaya geçmelerini söyledi. Sonra Baochai ile beraber Kızıl Neşe Avlusu'ndan çıktılar. Dışarıda birbirlerinden ayrıldılar; Xiren, Xifeng'ın dairesine yöneldi. Oraya vardığında, aynen Baochai'in tahmin ettiği gibi, maaşı ve mevkisi ile ilgili Wang Hanım'ın getirdiği yeni düzenlemeler konusunda resmî olarak bilgilendirildi. Wang Hanım'a gidip teşekkür etmesi söylendi ama Büyükanne Jia'yı görmesine gerek yoktu.

Xifeng ile görüşürken çok mahcup oldu. Wang Hanım'a da uğradıktan sonra geri döndüğünde Baoyu uyanmıştı. Nereden geldiğini sorunca kaçamak bir cevap verdi. Gayriresmî bir şekil-

de Baoyu'nün yatağına terfi ettiği haberini ancak akşam karanlığı çöküp, el ayak çekilince verebildi. Baoyu buna çok sevindi.

"Umarım artık beni bırakıp gitmekten söz etmezsin!" dedi, ağzı kulaklarında. "Aileni ziyarete gidip döndüğünde, ağabeyinin seni buradan almak istediğini, artık senin için burada bir gelecek ya da kalman için bir neden olmadığını ve daha bir sürü acımasız sözler söyleyerek beni nasıl korkutmaya çalıştığını hatırlıyor musun? Şimdi kim seni benden almaya cüret edecek görelim!"

"Hıh!" diyerek burun kıvırdı Xiren. "Durum hiç de öyle değil. Artık ben hanımefendiye aitim. Eğer seni bırakmak istersem seninle konuşmama gerek yok. Hanımefendiden izin alıp gidebilirim!"

Baoyu güldü.

"Diyelim ki ben bir kabahat işledim, sen de hanımefendiden ayrılmak için izin istedin. Benim hatam yüzünden buradan ayrıldığın ortaya çıktığında, bundan en ufak bir rahatsızlık duymaz mısın?"

"Neden duyayım?" dedi Xiren gülerek. "Eğer haydudun teki olursan neden seninle kalayım? Her zaman başka bir yolu vardır. Her zaman canıma kıyabilirim. Hepimiz bir gün öleceğiz nasılsa, sadece zamanı belli değil. Nefesin kesilecek o kadar. Hiçbir şey görmeyip duymayınca her şey bitmiş olur."

"Kes şunu! Sus!" dedi Baoyu eliyle kızın ağzını kapatarak. "Böyle şeyler söyleme!"

Xiren onun zaaflarını iyi biliyordu. Samimiyetten uzak iltifatları sahte ve boş bularak sinirlenirken, doğrular söylendiğinde de üzülüp somurturdu. Xiren hiç düşünmeden içini açtığı için çok pişman oldu ve lafı hoşuna gideceğini bildiği konulara, doğanın güzelliklerine ve hoş kızlara yöneltti. Ama nasıl olduysa konu yine dönüp dolaşıp kızların ölmesine geldi. Tam kendisi konuşurken birden bunu fark eden Xiren, bocaladı. Büyülenmiş bir şekilde onu dinleyen Baoyu bu ani sessizliği karşısında güldü.

"Senin de dediğin gibi bir gün hepimiz öleceğiz. Önemli olan nasıl öleceğimiz. O budalaların göklere çıkardıkları şey, bir âlimin imparatoru protesto ederken, bir askerin de savaş alanında öle-

rek ebedî bir ün kazanmasıdır. Hâlbuki ölmeseler daha iyi olmaz mı? Ama düşünüldüğünde, protesto etmenin tek geçerli zamanı hükümdar yanlış yönlendirildiğinde; dövüşmenin tek geçerli zamanı da ülke savaşta olduğundadır. Eğer âlimler şehit olmaya o kadar heves edip ilk fırsatta canlarını ortaya koyarlarsa, yanlış yönlendirilen zavallı hükümdar tavsiye alacak insanları nereden bulacak? Eğer bir asker kahramanca bir ölümün özlemini çekip daha ilk karşılaşmada kendisini öldürtürse, savaşta çarpışacak askeri olmayan ülkenin hâli ne olacak?"

"Ama hiç şüphe yok ki eski günlerdeki o ünlü insanlar mecbur oldukları için canlarını ortaya koydular." diye araya girdi Xiren.

"Saçmalık!" dedi Baoyu. "Gözü kara bir generalin strateji geliştirmeden kendisini ölüme atması mı gerekli olan? Memurların hâli daha da beter. Onlar kitaplardan birkaç paragraf ezberliyorlar, hükûmetin en ufak bir hatası olduğunda, sırf ün kazanmak adına rastgele protesto ediyorlar. Bir öfkeye kapılıp ölümüne susamak mı gerekli olan? Hâlbuki bir hükümdarın gücünü göklerden aldığını bilmeleri gerekir. Gökler böyle dev bir sorumluluğu değersiz birinin omuzlarına yükler mi? Şerefleri için ölen, çok önemsediğiniz o insanların hepsi sadece kendi ünlerinin ve zaferlerinin peşindedir aslında, asil ilkelerin değil.

"Benim şanlı ölüm düşüncem, şimdi siz hepiniz yanımdayken ölmektir. Gözyaşlarınız birleşip büyük bir nehir oluşturur, cesedim üzerinde yüzerek kuş uçmaz, kervan geçmez, uzak yerlere gider; orada rüzgâr kemiklerimi alıp götürür, bir daha asla insan olarak tekrar dünyaya gelmem. İşte o zaman bu güzel bir ölüm olur!"

Xiren böylesine delice konuşmaları kısa kesmek için yorgun olduğunu söyleyerek cevap vermeyi bıraktı. Baoyu de gözlerini kapatıp hemen uykuya daldı.

Ertesi sabah bu konu tamamen unutulmuştu.

***

O gün Baoyu artık Bahçe'den sıkılmış gibi görünüyordu; sanki bütün cazibesi onu bıktırmaya başlamıştı. *Ruhun Dönüşü*'nden bazı şarkılar hatırladı ve iki kere söylemesine rağmen tatmin

olmadı. Ona, Armut Ağacı Avlusu'ndaki on iki küçük sanatçı arasında en iyi şarkı söyleyenin genç hizmetçileri canlandıran Lingguan olduğunu söylemişlerdi. Gidip onu bulmaya karar verdi; kendisi için aryalar söylemesini isteyecekti. Avluda rastladığı Baoguan ve Yuguan onu sevinçle selamlayıp içeri davet ettiler.

"Lingguan nerede?" diye sordu.

Kızlar koro hâlinde, "Odasında." dediler.

Baoyu hemen gösterdikleri odaya gitti. Lingguan odada yalnızdı; yatağına uzanmıştı. Baoyu'nün girdiğini görünce hiç istifini bozmadı. Pes etmeyen Baoyu yanına oturdu; kızlarla birlikteyken alışkın olduğu gibi, gayet samimi bir şekilde gülümseyerek kendisi için *Ruhun Dönüşü*'nden bahçeyi ziyaret konulu bölümü okumasını istedi. Ama Lingguan beklendiği şekilde karşılık vermedi. Hemen doğrulup yanından kalktı. Şarkı söyleme ricasına karşı soğuk ve somurtkan bir ifadeyle sesinin kısıldığını söyledi.

"Ses tellerim gerildi. Geçen Majesteleri bizi çağırttığında da söyleyememiştim. Hâlâ dinlendiriyorum."

Bunları söylerken Baoyu'nün karşısında oturdu. Delikanlı yüzünü tam olarak görebiliyordu. Dikkatle bakınca onu daha önce nerede gördüğünü hatırladı. O gün sarmaşık güllerle kaplı çardakta yeri kazıyan kızdı. Şimdi kendisinin orada olmasından hiç hoşlanmamış gibi davranıyordu. Hayatında daha önce hiç böyle ani bir reddedilişle karşılaşmamıştı. Kıpkırmızı kesilip, daha fazla orada kalmanın anlamı olmadığından, utanç içinde bir şeyler mınldanarak çıktı.

Bu kadar kısa süre içinde dışarı çıktığını görenler şaşırıp, nedenini sordular. Olanları anlattı.

"Bay Qiang'ın gelmesini bekleyin." dedi Baoguan, gülerek. "O isterse reddedemez, söyler."

Baoyu bundan ne anlam çıkaracağını bilemedi.

"Qiang mı?" dedi. "Nerede peki?"

"Birkaç dakika önce çıktı. Herhâlde Lingguan bir şey istedi, onu almaya gitti."

Baoyu çok şaşırdı ve biraz daha kalıp neler olacağını görmek istedi. Jia Qiang biraz sonra elinde bir kafesle geri döndü. İçinde de bir kuş vardı. Kafesin üst kısmına minyatür bir sahne oturtulmuştu. Jia Qiang hâlinden gayet hoşnut bir şekilde Lingguan'ı görmek için içeri girerken, Baoyu'yü fark edip durdu.

"Ne kuşu o?" diye sordu Baoyu.

"Yeşil tepeli sarıasma kuşu." dedi Jia Qiang gülerek. "Gagasında bayrak taşıyıp sahnede yürüyebiliyor."

"Kaç para verdin ona?"

"Bir tael, yirmi beş gram gümüş."

Baoyu'yü buyur edip kendisi Lingguan'ı görmeye gitti. Baoyu Lingguan'dan şarkı istediğini tamamen unutmuş, Jia Qiang ile aralarında ne olduğunu öğrenme hevesine kapılmıştı. Kapıda dikilip içeriye bakan kızların arasına karıştı.

"Bak! Sana ne getirdim." dedi Jia Qiang, gülücükler saçarak.

"Nedir o?"

Lingguan yine yatağında uzanıyordu ama delikanlı içeri girince doğruldu.

"Canın sıkılmasın diye sana eşlik etmesi için bir kuş. Seyret bak, sana numaralar yapacak!"

Cebinden birkaç tahıl tanesi çıkarıp kuşu sahnenin üzerine doğru çekti. Kuş gagasıyla minicik bir maske ve bayrak alıp sanki bir oyunda savaşçı rolünü oynuyormuş gibi kurumlu bir şekilde yürümeye başladı. Bütün kızlar sevinçle gülüp, çok tatlı bir şey olduğunu söylediler. Lingguan hariç. O sadece küçümseyerek dudak büküp "Hıh!" dedi ve nefret içinde tekrar yatağına uzandı.

Jia Qiang neredeyse yalvarırcasına gülümseyerek, "Nasıl buldun?" diye sordu.

"Sen ve ailen yok mu!" dedi Lingguan acı acı. "Kızları evlerinden koparıp bütün gün berbat bir opera öğrensinler diye buraya tıkmanız yetmedi; şimdi bir de kuş getirmişsin. Herhâlde perişanlığımı hatırlatmak istiyorsun. Bir de 'Nasıl buldun?' diye soruyorsun küstahça."

Kızın sözleri Jia Qiang'ı deliye döndürmüş gibi görünüyordu çünkü büyük yeminler ederek karşılık verdi.

"Ne kadar aptalım ben, bunu düşünmem gerekirdi! Seni neşelendireceğini zannederek bütün paramı buna verdim. Böyle düşüneceğin hiç aklıma gelmedi. Tamam, bırakalım o zaman! Canlıları serbest bırakmak erdemdir, en azından sana faydası olur. Sonraki yaşamında sana yardım eder ya da bu dünyada hastalıklardan korur!"

Böyle söyleyerek kuşu serbest bıraktı, hayvan derhâl uçup gitti. Delikanlı da ayağıyla vura vura kafesi parçaladı.

"Belki kuşlar insanlar kadar önemli değildir." dedi Lingguan. "Ama onların da anne-babaları var. İnsanları eğlendirsinler diye onları yuvalarından koparıp almak ne zalimce bir şey görmüyor musun? Bugün iki kere ağız dolusu kan tükürdüm. Hanımefendi birini gönderip seni sordu. Ne olduğunu öğrenelim diye beni doktora göstermeni istedi ama sen alay eder gibi doktor yerine bunu getirdin. Bakacak kimsem yokken hasta olmam ne büyük şanssızlık!"

Ağlamaya başladı.

"Dün akşam doktorla görüştüm, çok ciddi bir şey olmadığını söyledi." dedi Jia Qiang. " 'O ilaçtan iki doz alsın, iki gün içinde gelip görürüm.' dedi. Ama kan tükürdüğünü bilmiyordum. Gidip hemen çağırsam iyi olacak."

Tam giderken Lingguan seslendi.

"Dur gitme! Güneş ortalığı kavuruyor. Sinirlendiğin için gidiyorsun. Artık getirsen de ona görünmem!"

Genç adam bu sözler üzerine durakladı.

Baoyu bu sahneyi hayranlıktan ağzı açık bir hâlde izliyordu. Sonunda yere kazılarak yazılan o kelimelerin gerçek anlamını kavradı. Burada yeri olmadığı çok açıktı, sessizce çekildi. Jia Qiang kendisini Lingguan'a öyle bir kaptırmıştı ki Baoyu'nün gittiğini fark etmedi bile. Onu uğurlamak genç oyunculara kalmıştı.

Düşünceler içinde Kızıl Neşe Avlusu'na doğru yürüyen Baoyu öyle şaşkındı ki nereye gittiğinin farkında bile değildi. Oraya

vardığında Daiyu, Xiren ile oturmuş sohbet ediyordu. Delikanlı doğru Xiren'in yanına gitti.

"Dün akşam söylediklerim doğru değildi." dedi iç geçirerek. "Babam bana kendini beğenmiş cahil demekte haklıymış. Anladım ki ben ölünce hepinizin gözyaşlarının nehir olması mümkün değil. Hepimizin payına düştüğü kadar gözyaşımız var ve sahip olduklarımızla yetinmemiz lazım."

Xiren bu konuyu tekrar açmasına çok şaşırdı. O akşam söylediklerinin şaka olduğunu ve çoktan unuttuğunu sanmıştı. Güldü.

"Biliyor musun, bazen gerçekten biraz çatlak olduğunu düşünüyorum!"

Baoyu sesini çıkarmadı. Bütün aşkların yazgı olduğundan ve herkesin kendi payına düşeni yaşadığından emin bir şekilde, ölünce kimin kendisi için gözyaşı dökeceğini merak ediyordu. Ama aklından geçen her şeyi tahmin etmeye kalkışmayacağız.

Daiyu onun bu tuhaf davranışlarını görünce bir şeyler olduğunu anladı ama sorgulamanın kendisine düşmediğine karar verdi. Konuyu bambaşka bir tarafa çevirdi.

"Demin annenin yanındaydım, bana yarın Xue teyzenin doğum günü olduğunu söyledi. Gitmek isteyip istemediğini sordu. Bir karar verdiğinde birini gönderip kendisine haber vermeni istiyor."

"Geçen sefer She amcamın doğum gününe de gitmedim." dedi Baoyu. "Şimdi gidersem ve She amcamınkilerden biriyle karşılaşırsam hiç hoş olmaz. Artık doğum günlerine katılmaktan tamamen vazgeçsem daha iyi olacak galiba. Hem bu sıcakta giyinip kuşanmak zorunda kalacağım. Gitmezsem teyzemin üzüleceğini sanmam."

"O da ne demek!" dedi Xiren. "Amcan başka, o başka! Uzak bir yerde değilsin ki. Hem annenin kardeşi. Gitmezsen nedenini çok merak edeceğinden eminim. Sıcaktan korkuyorsan, sabah erkenden, hava serinken gidersin. Saygılarını sunar, bir fincan çay içip gelirsin. Böylesi daha iyi olur."

"Tabii ki gitmen lazım!" dedi Daiyu, daha Baoyu cevap vere-

meden. "Seni sivrisineklerden koruyan kişiye bir ziyaret borçlusun!"

"Ne sivrisineği?" dedi Baoyu, afallamış bir şekilde. "Ne diyorsun sen?"

Xiren, o uyurken Baochai'in yanında sineklikle yatağının kenarında oturduğunu anlattı.

"Ne korkunç bir şey!" dedi Baoyu çok bozularak. "Onun yanında uyumam ne büyük kabalık! Neredeyse çıplaktım. Çok iğrenç!"

Bunun üzerine söylenecek bir şey yoktu. Kesinlikle Xue teyzenin doğum gününe gidecekti. Üçü böyle konuşurken, Xiangyun giyinip kuşanmış bir hâlde içeri girdi. Amcası onu aldırmak için adamlarını göndermişti, veda etmeye gelmişti. Baoyu ve Daiyu ayağa kalkıp onu buyur ettiler ama uzun kalamayacağını söyleyince kapıya kadar geçirdiler. Xiangyun gözyaşlarına hâkim olmaya çalışıyor; amcasının adamlarının yanında üzüntüsünü göstermek istemiyordu. Birkaç dakika sonra sevgili Baochai'in aceleyle onu yolcu etmeye gelişi, gidişini çok daha dayanılmaz bir hâle getirdi. Neyse ki her zaman diğerlerinden daha anlayışlı olan Baochai, onu almaya gelen adamlar eve döndükleri zaman halasına ağladığını söylerlerse başının derde gireceğini fark edip gidişini hızlandırmak için elinden geleni yaptı.

İki kız ve Baoyu Xiangyun'ü iç kapıya kadar geçirdiler. Baoyu daha da ileri gidecekti ama Xiangyun ona engel oldu. Arabasına doğru birkaç adım attıktan sonra vazgeçip geri döndü. Baoyu'yü yanına çağırdı.

"Büyük hanımefendiye beni sık sık hatırlat da unutmasın. O zaman belki birisini gönderip yine beni aldırır." diye fısıldadı kulağına.

Baoyu öyle yapacağına söz verdi.

Arabasına binişini seyrettikten sonra hep beraber içeri girdiler.

Sonra olanları öğrenmek için gelecek bölümü okumalısın.

37. BÖLÜM

Bir gün güzel bir ilham sayesinde Tanchun Sonbahar Tazeliği Stüdyosu'nda Begonya Kulübü'nü kurar. Bir akşam Alpinia Parkı'nda kasımpatılar şiir teması olarak seçilir.

Hikâyemize devam edelim.

Shi Xiangyun gittikten sonra Baoyu ve diğer kızlar eskiden olduğu gibi zamanlarını Bahçe'de gezinerek ve şiirler mırıldanarak geçirdiler. Neler yaptıkları konusunda fazla ayrıntıya girmeden Jia Zheng'a dönelim.

İmparator Eşi'nin evine yaptığı ziyaretten sonra Jia Zheng, İmparator'un kendisine gösterdiği lütfun karşılığını verebilmek için resmî görevlerini daha büyük bir hevesle gerçekleştirmeye başladı. Düzgün tavırları ve lekesiz şöhreti Majestelerinin gözünden kaçmadı ve gerçek yeteneğini ortaya çıkarmak için onu vilayetlerden birinin Eğitim Müfettişi olarak atadı. Meslek hayatına kamu imtihanlarından geçerek başlamamıştı ama ne de olsa kuşaklardır edebiyata tutkun bir aileden geliyordu. Jia Zheng bu atama kararını alınca, yola çıkmak için sekizinci ayın yirmisini seçti. Yolculuk günü geldiğinde, aile tapınağında büyükleriyle vedalaştı; annesinin önünde secde etti. Baoyu ve ailenin diğer genç erkekleri ona ilk durağı olan Acıklı Ayrılık Hanı'na kadar eşlik ettiler. Evden ayrıldıktan sonra Jia Zheng'ın yaptıkları hikâyemizde yer almıyor.

Onun gidişiyle Baoyu herhangi bir kısıtlama ve ceza korkusu olmadan, Bahçe'de gönlünce aylaklık etme ve oynama özgürlüğüne kavuştu. Zamanını boşa geçirip, yıllarına verimsiz günler ve aylar ekledi.

Bir gün kendisini çok keyifsiz hissediyordu. Annesine ve büyükannesine formalite icabı olan sabah ziyaretlerini yapıp dönmüş ve üzerini henüz değiştirmişti ki Tanchun'ün hizmetçisi Cuimo ona hanımından bir mektup getirdi.

"Geldiğin iyi oldu." dedi Baoyu, mektubu alırken. "Bu sabah hanımını ziyaret etmeye niyetliydim ama unutmuşum. Nasıl? Daha iyi mi?"

"Evet, gayet iyi." dedi Cuimo. "Bugün ilacı bıraktı. Hafif bir soğuk algınlığı kaldı sadece."

Baoyu zarif desenli mektubu açıp okudu.

Sevgili kardeşim,

Geçen gece, yağmurun ardından ay tüm berraklığıyla çıkınca, sanki bütün Bahçe'yi ışığıyla yıkadı. Böyle nadir bir manzara karşısında uyumak düşünülemezdi. Gece yarısını geçtiği hâlde ben hâlâ pavlonyaların altında geziniyordum, canım içeri girmek istemiyordu. Ama sonunda aldatıcı gece havası yapacağını yaptı ve sabah hastalandım. Dün gelip hasta yatağımda beni ziyaret etmen büyük inceliktı! Hemen ardından hizmetçilerinle o lezzetli liçileri ve Yan Zhenqing'in kaligrafisini gönderip sağlığımı soracak kadar da düşüncelisin! Yalnız başıma yatağımda sessizce yatarken, eski günlerde hayatları para ve şöhret elde etmek için işin gücün velvelesi içinde geçen insanların bile, minik bir dağ ya da nehir kenarında dinlenecekleri sakin bir yerleri olduğunu; tatlı dil dökerek uzak ya da yakın dostlarını bir araya toplayıp neşelerini paylaştıklarını, şiir kulüpleri ya da edebiyat forumları kurduklarını düşündüm. Böylelikle aylak bir saatin geçici ilhamı ölümsüz şiir şaheserine dönüşebiliyordu. Bu toplantıların şöhreti yüzyıllar sonra bize kadar geldi.

Benim şairlik yönüm olmasa da kayalıklar ve dereler içinde, Baochai ve Daiyu gibi şiir yeteneği bahşedilmiş insanlar

arasında yaşama ayrıcalığına sahibim. Bahçe'mizin romantik avlu ve kamelyalarının, bir araya toplanmış şairlerin neşeli âlemleriyle yankılanmaması, çiçekli korularının ve nehir kıyılarının şarap ve şarkı diyarı olmaması ne acı! Neden şiir kulüpleri kurmak sadece erkeklere özgü olsun; kadın şairler ancak saygın birisi uygun görüp davet ettiği zaman seslerini duyurabilsin? Eğer lütfedip gelirsen, yollarını temizleyip seni dört gözle bekliyorum.

Saygılarımla,

Ablan Tanchun

Baoyu okumayı bitirince sevinçle ellerini çırptı.

"Sevgili Tanchun! Ne kadar da şairane bir ruhu var! Hemen gidip onunla bu konuyu görüşmeliyim!"

Peşinde Cuimo ile fırlayıp gitti. Ama daha İçe İşleyen Koku Kameriyesi'ne yeni gelmişti ki Bahçe'nin arka kapısında yaşlı dadılardan birini elinde bir notla hızla girerken gördü. Kadın Baoyu'yü görünce yanına gelip notu ona verdi.

"Efendi Yun'den, küçük bey. Arka kapıda bekliyor. Selamlarını iletip bu notu size vermemi istedi."

Baoyu notu açıp okudu.

Sevgili Babacığım,

Saygılarımı sunarak size sonsuz bir mutluluk ve sağlık diliyorum. Büyük bir lütufta bulunup beni oğlunuz olarak kabul ettiğiniz günden beri, minnetimi göstermenin bir yolunu aradım durdum ama şu ana kadar hiç fırsat bulamadım. Geçenlerde bana çiçek satın alma görevi verildi ve sizin sayenizde pek çok bahçıvanla tanışma ve ünlü bahçeleri ziyaret etme fırsatım oldu. Bu bağlantılar sayesinde nadir bulunan beyaz bir begonya türü keşfettim ve büyük zorluklarla sadece iki saksı edinebildim. Umarım beni gerçek bir oğul olarak kabul edip bu çiçekleri reddetmezsiniz.

Hava çok sıcak olduğundan Bahçe'deki genç hanımları rahatsız etme korkusuyla bizzat gelmeye yeltenmedim.

Naçizane saygılarımı sunar, sağlık dilerim,

Sadık oğlunuz

Jia Yun

Okumayı bitiren Baoyu güldü.

"Yalnız mıydı?" diye sordu yaşlı kadına. "Yoksa yanında biri mi vardı?"

"Saksı taşıyan iki delikanlı vardı."

"Peki. Gidip benim adıma teşekkür et. Mektubunu okuduğumu ve düşünceliliğini takdir ettiğimi söyle. Saksıları odama gönder."

Bu talimatlardan sonra Cuimo ile beraber Sonbahar Tazeliği Stüdyosu'na doğru yoluna devam etti. Oraya vardığında Baochai, Daiyu, Yingchun ve Xichun'ün kendisinden önce geldiklerini gördü. Kızlar onu görünce "İşte biri daha geldi!" diye heyecanla bağrışarak güldüler.

"Birden aklıma geliveren bu fikir pek de fena değilmiş! Bu kadar sevildiğimi bilmiyordum. Bakalım ne olacak diyerek öylesine birkaç davetiye yazmıştım. Sadece bir öneriydi. Herkesin hemen karşılık vereceği hiç aklıma gelmemişti." dedi Tanchun.

"Keşke daha önce akıl etseydin." dedi Baoyu. "Böyle bir kulübü çoktan kurmamız gerekirdi."

"Geç değil!" dedi Daiyu. "Hepiniz bu kadar hevesliyseniz şiir kulübünüzü hemen kurun ama beni bu işe karıştırmayın, lütfen. Ben yokum."

"Sen yoksan kim olacak?" dedi Yingchun gülerek.

"Tevazu göstermenin sırası değil." dedi Baoyu. "Bu hepimizin hevesli olduğu ciddi bir iş. Birbirimizi cesaretlendirmeliyiz. Beraber tartışacağımız fikirlere ihtiyacımız var. Haydi, Bao! Önce seni dinliyoruz, belki sonra Kuzen Lin bir şeyler söyler."

"Bu ne acele?" dedi Baochai. "Henüz herkes gelmedi ki."

Lafını bitirir bitirmez Li Wan girdi içeri.

"Vay! Ne kadar da şiir severmişiz!" dedi gülerek. "Eğer bir şiir

kulübü kuracaksanız başkanı ben olabilir miyim? Bu yılın başında bu fikir benim de aklıma gelmişti ama kendim şiir yazamadığım için teklifin benden gelmesi küstahlık olur diye düşündüm, sesimi çıkarmadım. Şimdi şairane Tanchun kardeşim aynı şeyi düşündüğüne göre ben de elimden geleni yaparım."

"Eğer bir şiir kulübü kuracaksak, o zaman bu kulübün üyeleri olarak hepimiz eşit durumda ve şair olmalıyız. Artık birbirimize 'kuzen,' 'kardeş' ya da benzer şekilde hitap etmeyelim." dedi Daiyu.

"Kesinlikle katılıyorum." dedi Li Wan. "Kendimize güzel takma adlar bulalım; şiirleri bu adlarla yazar, birbirimize de öyle hitap ederiz. Benim adım Çeltik Çiftçisi olsun. Herhâlde başka hiç kimse istemez."

"Benimki de Sonbahar Tazeliği Efendisi." diye bağırdı Tanchun.

" 'Efendi' ifadesinde sahte ve tuhaf bir şey var." diye karşı çıktı Baoyu. "Etrafında bu kadar pavlonya ve muz ağacı varken neden onları kullanmıyorsun?"

"Peki o zaman." dedi Tanchun. "Muz ağaçlarımı çok seviyorum, Muzların Altındaki Yabancı olsun."

Herkes bunu daha orijinal bularak onayladı. Sadece Daiyu gülerek dalga geçti.

"Haydi canım!" dedi. "Tencereye koyup pişirin onu! Şarabımızla av eti iyi gider."

Diğerleri şaşkın şaşkın bakınca gülerek açıklama yaptı. "Eski bir Taocu hikâyede, bir oduncu öldürdüğü geyiği muz ağacının altına saklar. Bu isim de o geyiği hatırlatıyor. Kuzen Tan kendine bu adı alınca kulüp üyelerine av eti olarak kendisini sunmuş oluyor."

Herkes gülerken Tanchun araya girdi.

"Pekâlâ Bayan Zekâ! O zaman 'Muz Düşkünü' olsun. Ama dur sen! Seninle işim bitmedi." dedi ve ötekilere dönerek devam etti. "Onun için de harika bir isim buldum. İmparator Shun öldüğünde iki karısı Xiang Nehri kıyısına gidip onu aramış. Efsaneye göre, iki kadın nehir tanrıçasına dönüşmüş ve gözyaşları nehir

kıyısında büyüyen bambuların benekleri olmuş. Bu nedenle benekli bambulara onların adı verilmiş. O da Bambu Evi'nde yaşadığına ve sürekli ağladığına göre, bir gün avlusundaki bambular beneklenirse hiç şaşırmam. Bu durumda bence onun için en uygun takma ad 'Nehir Kraliçesi' olur."

Ötekiler alkışlayarak bu adın Daiyu'ye çok uyduğunu onayladılar. Daiyu hiç sesini çıkarmadan başını önüne eğdi.

"Ben de Kuzen Baochai için bir isim buldum." dedi Li Wan. "Daiyu'nünki gibi kraliyete ait değil ama soylu bir isim."

"Neymiş?" diye sordu Xichun ve Yingchun.

"Alpinia Hanımefendisi'ne ne dersiniz?"

"Çok yakışır bence." dedi Tanchun.

"Ya ben?" dedi Baoyu. "Kimse bana bir isim bulmayacak mı?"

"Sen mi!" dedi Baochai. "Senin zaten bir adın var. Boşa Telaşçı! Çünkü her zaman hiçbir şey yapmadan telaş içindesin."

"Eski adını kullanabilirsin." dedi Li Wan. "Çiçeklerin Prensi."

"Gençlik patavatsızlıklarımı hatırlatarak beni utandırman şart mıydı?" dedi Baoyu, gülerek.

"Senin bir sürü takma adın var zaten." dedi Tanchun. "Neden yeni bir tane istiyorsun? Beğendiğimiz bir tanesini kullanırız."

"Yok, senin adını ben seçeyim." dedi Baochai. "Aslında bir tane buldum. Belki biraz sıradan gelebilir ama bence sana çok uyar. Çok şanslı birisin sen; çok güzel bir ortamda, lüks içinde yaşıyorsun, bir sürü boş zamanın var. Üçüne birden sahip olacak kadar şanslı başka birileri olduğunu sanmam. Bu yüzden de 'Şanslı Aylak' senin için en uygun isim olur."

"İltifat ediyorsun! En iyisi herkes benim için hangi adı uygun buluyorsa onu kullansın." dedi Baoyu gülerek.

"Hayır, olmaz!" dedi Daiyu. "Kızıl Neşe Avlusu'nda yaşadığına göre neden 'Kızıl Neşe Prensi demiyoruz?"

"Tamam!" dediler diğerleri. "Güzel."

"Şimdi Kuzen Ying ve Kuzen Xi'ye ne diyeceğiz?" dedi Li Wan.

"İkimiz de şiir konusunda iyi değiliz." dedi Yingchun. "Takma isim kullanmamızın bir anlamı yok."

"Öyle bile olsa takma adlarınız olmalı." dedi Tanchun.

"Yingchun Nergis Adası'nda yaşadığı için adı 'Nergis Adalı' olabilir. Xichun de Kokulu Lotus Köşkü'nde yaşadığına göre onun adı da 'Lotus Sakini' olsun." dedi Baochai. "En basit çözüm buymuş gibi görünüyor."

"Güzel." dedi Li Wan. "Bu isimler çok yakıştı. Şimdi en büyüğünüz ben olduğuma göre, hepinizin kabul etmesini istediğim bazı şartlar teklif edeceğim. Ne olduğunu duyduğunuzda kabul etmekte zorlanmayacaksınız bence. İlki şu, bu kulübü kuran yedi kişi içinden üçü, yani Kuzen Ying, Kuzen Xi ve ben, şiir konusunda pek iyi olmadığımızdan, bizi şiir yazmaktan muaf tutmanızı ve kulübün memurları olarak görev yapmamıza izin vermenizi öneriyorum."

"Kuzen Ying ve Kuzen Xi mi!" dedi Tanchun. "Kullanmayacaksanız takma isim bulmanın ne anlamı var peki? Bence bundan sonra bu isimleri kullanmamanın cezası olsun."

"Her şeyin bir sırası var." dedi Li Wan. "Önce kulübü bir kuralım da cezaları sonra konuşuruz. Kulüp toplantıları benim dairemde yapılsın çünkü en geniş oda bende. Ben şiir yazamam ama cahil birinin ev sahibiniz olmasına itiraz etmezseniz, sizin etkinizle zamanla ben de daha şairane ve incelikli biri olurum. Diğer bir şartım, beni başkan yapmanız. Bütün resmî işleri kendi başıma yürütemeyeceğim için iki başkan yardımcısı seçmem gerekir. Nergis Adalı ve Lotus Sakini'ni yardımcılarım olarak tayin ediyorum. Birisi temaları ve kafiyeleri belirleyecek, diğeri de gözetmen ve yazman olacak. Son olarak, biz üç memur şiir yazmak zorunda olmasak bile, istediğimiz zaman denememize engel olmayacaksınız. Tabii diğer dört kişinin şiir yazmaktan başka seçeneği yok. İşte benim şartlarım bunlar. Eğer kabul ederseniz, kulübü kurmanıza yardımcı olmaktan memnuniyet duyarım. Kabul etmezseniz, aranızda olmamın bir anlamı kalmaz ve bu güzel topluluktan çekilirim."

Bu öneriler Yingchun ve Xichun için oldukça uygundu çün-

kü ikisi de şiir yazmak için hevesli değillerdi; Baochai ve Daiyu gibi ustalarla rekabete hiç niyetleri yoktu. Hemen kabul ettiler. Yingchun ile Xichun'ün memnuniyetle rıza gösterdiğini gören diğerleri de itiraz etmeyip razı oldular. Ama Tanchun aslında bu fikrin kendisine ait olduğunu ve gelinen noktada diğer üçünün sorumluluğu aldığını söylemeden edemedi.

"Tamam." dedi Baoyu. "Her şey ayarlandı. Şimdi Çeltik Kokan Köy'e gidebiliriz."

"Hep acele edersin." dedi Li Wan. "Bugünkü toplantı hazırlıklar için yapıldı. Artık size davet göndermemi beklemeniz lazım."

"Her şeyden önce ne sıklıkta toplanacağımıza karar verelim." dedi Baochai.

"Umarım çok sık olmaz." dedi Tanchun. "Aksi hâlde keyif olmaktan çıkar. Ayda iki ya da üçten fazla olmasın."

"Ayda iki yeterli bence." dedi Baochai başıyla onaylayarak. "Hangi günler olacağını belirlersek, hava nasıl olursa olsun mutlaka toplanırız. Ayrıca birisi isterse belirlenen günlerin dışında da toplantıya davet edebilmeli. Biraz esneklik sağlarsak çok daha keyifli olur."

Diğerleri bu fikri beğenip onayladı.

"Şiir kulübü benim fikrimdi." dedi Tanchun. "Bari ilk toplantısına benim ev sahipliği yapmama izin verin."

"Tamam." dedi Li Wan. "Yarın bir toplantı yapacağız ve bizi sen ağırlayacaksın."

"Neden yarını bekliyoruz ki?" dedi Tanchun. "Şu andan daha iyisi yoktur. Bir başlık seçin, Nergis Adalı kafiyeleri belirlesin; Lotus Sakini de şiirlerimizi yazarken bizi denetlesin."

"Bana sorarsanız, her zaman aynı iki kişinin temayı seçip kafiyeyi belirlemesindense kura çekelim."

"Ben buraya gelirken birilerinin iki saksı beyaz begonya taşıdığını gördüm. Çok güzeldi. Tema bu olsun mu?" dedi Li Wan.

"Hepimiz görmedik ki." dedi Yingchun. "Görmediğimiz şey hakkında nasıl şiir yazalım?"

"Hepimiz beyaz begonya nasıl olur biliyoruz." dedi Baochai. "Hakkında şiir yazmak için neden görmemiz gereksin? Eskiler şiirsel bir temayı, o anda ifade etmek istedikleri duygularına bir araç olarak kullanırlarmış. Hakkında şiir yazacakları şeyleri görmeyi bekleselerdi asla şiir falan yazılamazdı."

"Peki o hâlde, kafiyeyi belirliyorum." dedi Yingchun.

Raftan bir şiir kitabı aldı, rastgele bir sayfa açtı ve diğerlerine gösterdi.

"İşte böyle sekiz dizelik şiirler yazacaksınız." dedi.

Kitabı kapatıp, kapı eşiğinde durarak onları seyreden hizmetçiye döndü.

"Bize bir kelime söyle." dedi. "Herhangi bir kelime."

"Kapı." dedi kız.

"Demek oluyor ki ilk dize 'kapı' kelimesiyle bitecek." dedi Yingchun. Tekrar aynı kıza döndü. "Bir tane daha söyle." dedi.

"Saksı." dedi kız.

"Tamam, 'saksı.' " dedi Yingchun.

Sonra kafiye kartlarının saklandığı kutuyu aldı, on üçüncü çekmeceyi açıp hizmetçi kızın rastgele iki tane kart seçmesini istedi. 'Ruh' ve 'leke' kelimeleri çıktı.

"Şimdi, herhangi bir çekmeceden istediğin kartı seç. Sadece bir tane." dedi kıza.

Kızın seçtiği kartta 'gün' yazıyordu.

"Tamam." dedi Yingchun. "Demek oluyor ki ilk dizeniz 'kapı' ile bitecek, ikincisi 'saksı,' dördüncüsü 'ruh,' altıncısı 'leke' ve sekizincisi 'gün.' "

"Saksı ile kapı birbirine kolay kolay uymaz." dedi Baoyu.

Tanchun'ün hizmetçisi Daishu yarışmacılar için dörder takım kâğıt ve kalem hazırladı. Daiyu hariç hepsi sessizce ne yazacaklarını düşünmeye başladı. Daiyu dışarıda dolaşıyor, pavlonya ağacının kabuklarıyla oynuyor, sonbaharın Bahçe'deki belirtilerini hayran hayran seyrediyordu. Arada bir hizmetçilerle şakalaşıyor,

şiiri kafasına takmış gibi görünmüyordu. Yingchun hizmetçilerden birine Tatlı Rüya çubuğu yakmasını söyledi. Bu, yaklaşık sekiz santim uzunluğunda ve lamba fitili genişliğindeydi. Çabucak yanacak bir şeydi. Yarışmacılara şiirlerini bitirmek için çubuk yanıp bitene kadar zamanları olduğunu, aksi hâlde ceza alacaklarını söyledi.

İlk bitiren Tanchun oldu. Eline bir fırça alıp yazdıktan sonra tekrar üzerinden geçip birkaç düzeltme yaptı ve Yingchun'e teslim etti.

"Nasıl gidiyor, Alpinia Hanımefendisi? Şiirini düşündün mü?" diye sordu Baochai'e.

"Evet, bir şeyler düşündüm." dedi Baochai. "Ama pek hoşuma gitmedi."

Bu arada Baoyu ellerini arkasında kavuşturmuş koridorda bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu. Konuşmaları duyunca Daiyu ile konuşmak için durdu.

"Duydun mu?" dedi. "İkisi neredeyse şiirlerini bitirmişler."

"Sen kendi işine baksana." dedi Daiyu.

Baoyu içeriye bir göz attı ve Baochai'in şiiriyle meşgul olduğunu gördü.

"Vay canına!" diye bağırdı. "Çubuğun iki santimi kaldı ama ben anca dört dize yazabildim." Sonra Daiyu'ye döndü.

"Çubuk neredeyse bitiyor. Hâlâ o ıslak çimenlerin üzerinde çömelmiş ne yapıyorsun?"

Daiyu ona aldırmadı.

"Şimdi seni düşünecek hâlim yok." dedi Baoyu. "Ne kadar kötü olursa olsun şiirimi tamamlamam lazım." Böyle söyleyerek içeri girip masaya doğru gitti.

"Artık şiirleri görme zamanı geldi." dedi Li Wan. "Hepsini okuyana kadar şiirini teslim etmeyen olursa cezasını öder."

"Çeltik Çiftçisi kendi güzel şiir yazamasa da değerlendirme konusunda çok iyidir. Çok adaletli bir eleştirmendir. Hepimizin

onun kararlarını kabul etmeye hazır olduğumuzdan eminim." dedi Baoyu.

Diğerleri de onayladılar. Li Wan Tanchun'ün kâğıdını aldı, ötekiler de etrafından toplandılar.

Kış güneşi vuruyor asma kaplı kapıya,

Duruyor altında yağmurdan yosun tutmuş saksı.

Nazik bedeni kar kadar büyüleyici,

Yeşimi gölgede bırakır saf ruhu.

Mis kokulu kırılganlığı korkutuyor rüzgârı,

Işıl ışıl beyazlığı dolunay kadar lekesiz!

Beyaz çiçek perisi ipek kanatlarını silkele!

İlahiyi benimle söyle ölmekte olan güne.

Hepsi Tanchun'ün şiirini çok beğendi. Sonra Baochai'inkini okudular.

Tatlı koku duruyor ardında örtük avlu kapısının,

Sulamaya gidiyorum yosun kaplı saksıyı.

Kızıllara bürünmüş yaz kardeşleri,

Kar kadar, buz kadar saftır ruhu.

Yalnız saf beyazlık göz kamaştırır;

Ve yalnız beyaz yeşimde bulunmaz leke.

Sanki dua ediyor sonbaharın beyaz tanrısına

Güzelim çiçekler sessizce, biterken gün.

Li Wan gülümsedi.

"İşte Alpinia Hanımefendisi kendini gayet isabetli bir şekilde ifade etti." dedi.

Sonra Baoyu'nün şiirine sıra geldi.

Beyaz sonbaharın kız kardeşi durur kapıda,

Kar gibidir çiçekleri, büyür saksıda.

Yang Hanım çıkar banyodan, buz gibi saf,

Yeşim kadar temiz Xi Shi'nin yaslı ruhu.

Hiçbir sabah esintisi kurutamaz inci gözyaşlarını,

Yağmur geceye ekler taze lekeler.

Dalgın ve vakur çiçekleri salınır nazikçe,

Hüzünlü bir flüt yas tutar solan güne!

Herkes okuduktan sonra Baoyu üçünün içinde en çok Tanchun'ün şiirini beğendiğini söyledi ama Li Wan Baochai'ninkinin harika olduğu konusunda ısrar etti. Tam Daiyu'ye elini çabuk tutmasını söyleyecekti ki kız içeri girdi.

"Hepiniz bitirdiniz mi?" diye sordu.

Hemen fırçasını çıkarıp eline ilk gelen kâğıda hiç duraklamadan zihninde tamamladığı sekiz dizeyi karaladı ve masaya attı. Li Wan ve diğerleri okumaya başladılar.

Yarı açık bambu perde, yarı kapalı kapı,

Kırık buza benziyor kalıbın, yeşim gibi saksın.

Daha ilk iki dizeyi henüz okumuşlardı ki Baoyu övgüler yağdırmaya başladı.

"Mükemmel! Nereden buldun bu fikirleri?"

Armut çiçeklerinden çalmışsın beyazı,

Erik çiçeğinden ödünç almışsın ruhunu.

Hepsi bu dizelerden büyülendi.

"Çok güzel. Orijinal. Diğer üçünden çok farklı."

Ay tanrıçası beyaz bir elbise diker,

Sonbahar hüznüne kapılmış kızlar siler gözyaşı lekelerini.

Sessiz ve mahcup, tek kelime şikâyet etmez,

Dayanır sonbahar esintisine biterken gün.

"Evet, en mükemmeli bu." dediler. "Dördü içinde en şahanesi!"

"İncelik ve orijinallik açısından öyle." dedi Li Wan. "Ama nitelik ve dil sadeliği bakımından Alpinia Hanımefendisi'ninkini tercih ederim."

"Bence de doğru bir karar!" dedi Tanchun. "Nehir Kraliçesi ikinciliği almalı."

"Kızıl Neşe Prensi de sonuncu olur." dedi Li Wan. "Kabul mü?"

"Evet, tabii." dedi Baoyu gülerek. "Çok adil bir karar. Benim şiirim pek iyi değildi. Ama Alpinia Hanımefendisi ile Nehir Kraliçesi'ninkini yeniden değerlendirmelisiniz bence."

"Karar mercii benim. Uymayı kabul etmiştiniz." dedi Li Wan. "Sizin bu konuda söz hakkınız yok. Eğer birisi benim kararımı sorgulayacak olursa, ceza öder."

Baoyu konuyu kapatmak zorunda kaldı.

"Toplantılarımızın her ayın ikisinde ve on altısında yapılmasını teklif ediyorum." dedi Li Wan. "Bu toplantılarda konuyu ve kafiyeyi ben seçeceğim. Bu tarihler arasında başka bir toplantı daha yapmak isteyen olursa, buna bir engel yok. Aslında isterseniz her gün yaparız. Bu tamamen size kalmış. Ayın ikisinde ve on altısında hepiniz benim daireme geleceksiniz ve bu iki tarihteki toplantılar benim sorumluluğumda olacak."

"Kulüp için bir isim bulmamız lazım." dedi Baoyu.

"Sıradan bir şey olmasın." dedi Tanchun. "Ama öyle tuhaf ve fazla modern bir şey de istemeyiz. İlk şiirimize begonya ile başladığımıza göre, neden Begonya Kulübü demiyoruz? Biraz sıradan gibi görünebilir ama bizim için öyle olmaz çünkü kuruluş toplantımızın anısını taşır."

Tanchun'ün teklifi genel bir tartışmaya yol açtı. İkram ettiği yiyecek ve içecekleri paylaştıktan sonra ayrıldılar. Kimisi kendi dairesine döndü; kimisi de Büyükanne Jia ve Wang Hanım'ın dairelerine. Hikâyemiz onları bu noktada bırakıyor.

***

Baoyu Tanchun'ün mektubunu aldığı zaman Xiren de oradaydı ve okur okumaz Cuimo ile beraber heyecanla fırlayıp gittiğini

görmüş ama bu heyecanın sebebinin ne olabileceğini kestirememişti. O gittikten kısa bir süre sonra, iki yaşlı kadın ellerinde begonya saksılarıyla arka kapıdan girdi. Xiren çiçekleri kimin gönderdiğini sordu; kadınlar açıklayınca saksıları koymaları için yer gösterdi. Sonra onları hizmetçi odasına buyur edip kendisi para getirmek için Baoyu'nün odasına gitti. On sekiz gram gümüş tartıp paketledi, ilaveten üç yüz bakır sikke alıp kadınların yanına döndü.

"Gümüş, çiçekleri getiren çocuklar için." dedi. "Para da sizin, içecek bir şeyler alırsınız."

İki kadın yüzleri ışıldayarak kalktı. Defalarca teşekkür ederek istemiyormuş gibi yaptılar ama Xiren'in ısrarı üzerine kabul ettiler.

"Kapıda görevli kimse var mı?" diye sordu Xiren.

"Tabii, Bahçe'deki siz genç hanımlar dışarıdan bir şey istersiniz diye orada her zaman dört kişi olur." dediler. "Yapılmasını istediğiniz bir şey varsa, söyleyin, yaptıralım."

"Benim ne haddime, kendim için değil." dedi Xiren gülerek. "Efendi Bao, Bayan Shi için Zhongjing Markisi'nin evine bir şeyler göndermek istiyordu. Şimdi siz burada olduğunuza göre, sakıncası yoksa giderken kapıdaki çocuklara benim için bir araba bulmalarını söyler misiniz? Araba gelince de buraya gelip parasını alırsınız. Kapıdakileri bununla uğraştırmayalım."

Kadınlar bu işi halletmek için çıkınca, Xiren içeri gidip Xiangyun'e göndermeyi planladığı şeyleri koymak için tabak aradı. Ama dolabı açıp baktığında tabak rafını bomboş buldu. Arkasını dönüp nakış işleyen Qingwen, Qiuwen ve Sheyue'ye baktı.

"Buradaki helezon desenli, beyaz akik tabağa ne oldu?" diye sordu.

Kızlar birbirlerine boş gözlerle bakarak hatırlamaya çalıştılar. Biraz sonra Qingwen'in yüzünde bir gülümseme belirdi.

"Hatırladım. Ben onunla Bayan Tanchun'e liçi götürdüm. Geri göndermediler."

"Kullanacağın başka bir sürü günlük tabak varken neden onunla götürdün?" diye sordu Xiren.

"Ben de aynı şeyi düşündüm. Ama beyaz tabak koyu renk liçilere o kadar yakıştı ki Bayan Tanchun bile ne kadar hoş olduğunu söyledi ve meyvelerin tabakta kalmasını istedi. Bu yüzden tabağı geri getiremedim. Dolabın üzerinde duran iki vazo da geri gelmedi."

"Vazo deyince aklıma çok komik bir şey geldi." dedi Qiuwen. "Bilirsiniz Efendi Bao aklına koyduğu hiçbir şeyi yarım yamalak yapmaz. Geçen gün aniden bir sorumluluk duygusuna kapıldı. Bahçe'deki kokulu osmantusların çiçek açtığını görünce iki tanesini koparıp vazoya koyarken, birden fikrini değiştirdi. 'Bu çiçekler bizim Bahçe'mizde ilk defa açıyor. Keyfini yalnız başına sürmek olmaz.' dedi. O iki vazoyu alıp su doldurdu, içine çiçekleri yerleştirip Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a gönderdi. İşin güzel tarafı, vazoyu taşıyan kişi için de şans oldu, o da bendim. Büyük hanımefendi çiçeği görünce ne kadar sevindi, anlatamam. 'Ah, şuna bak! Ne kadar iyi bir çocuk! Yaşlı büyükannesini düşünmeden çiçek bile koklamıyor! Bir de ona çok düşkün olduğum için insanlar söyleniyorlar.' dedi. Bilirsiniz büyük hanımefendi normalde benimle pek ilgilenmez, neden bilmem ama sanki bende hoşuna gitmeyen bir şey var. Bu olayda bana yüz sikke verdi. 'Ah zavallıcık! Zavallı minik şey! Ne kadar da hastalıklı görünüyor.' dedi. Böyle bir şans aklıma bile gelmemişti! Yani yüz sikke bir şey değil ama o şeref! Hem de herkesin içinde! Wang Hanım'ın dairesine gittiğimde, hanımefendi Bayan Lian ve Odalık Zhao ile beraber sandıkları karıştırıp, birisine vermek için gençken giydiği bazı giysileri arıyordu. Kime verecekti bilmem. Neyse, çiçekleri görünce işini bıraktı. Tabii Bayan Lian de ona yaranmak için Efendi Bao'nın ne kadar hayırlı ve düşünceli bir evlat olduğu, şöyle mükemmel, böyle harika olduğu konusunda övgüler yağdırdı. Bir araba dolusu laf söyledi, yarısını bile hatırlamıyorum. Wang Hanım oğlunun herkesin içinde övülmesinden büyük bir memnuniyet duydu. Onun dedikodusunu yapanlar ağızlarını bile açamayacaklardı. O kadar sevindi ki hemen bana iki elbise verdi. Bize zaten her yıl iki yeni elbise veriliyor, bunları vermesi çok muhteşem bir şey sayılmaz ama ya şeref!"

"Aman canım! Ne aptalsın! Ne çabuk memnun oluyorsun! Başka birisine verilecek kadar iyi olmadıklarını düşünmüştür. Ben bunda şeref duyacak bir taraf görmüyorum." dedi Qingwen.

"Umurumda bile değil!" dedi Qiuwen. "Yine de hanımefendi büyük bir kibarlık yaptı!"

"Senin yerinde olsam onları almazdım." dedi Qingwen. "Başka birisinin eskilerini ne yapayım? Burada hepimiz hizmetçiyiz; hiçbirimizin diğerinden üstün bir tarafı yok. Neden iyi kıyafetleri başkasına versin, kötüler bana kalsın? Hayır, olmaz! Kırılacağını bilsem bile kabul etmezdim. Böyle bir hakareti sineye çekemem!"

"İyi elbiseleri hangimize verdi ki?" diye sordu Qiuwen, merakla. "Birkaç gündür evde hasta yatıyordum, haberim olmadı. Bir iyilik yap da kim olduğunu söyle."

"Söylersem o elbiseleri geri verecek misin?"

"Tabii ki hayır, budala! Sadece merak ettim." dedi Qiuwen. "Efendi Bao'nın köpeğine bile vermiş olsa aldırmam; bana iyilik yaptığını düşünürüm. Benim için önemli olan bu!"

Öteki hizmetçiler gülüştüler.

"Tam üstüne bastın! Efendi Bao'nın benekli küçük köpeği Çiçek'e verdi."

"Diliniz çürüsün!" dedi Xiren gülerek. "Benimle dalga geçmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyorsunuz! Teker teker hepinizin sonu kötü olacak."

"Ah, demek sendin, kardeşim!" dedi Qiuwen. "Bilmiyordum. Özür dilerim."

"Tamam, artık şamatayı bırakın." dedi Xiren. "Hanginiz o tabağı almaya gidecek?"

"Madem öyle, vazolar da alınsın." dedi Sheyue. "Büyük hanımefendinin dairesindeki güvende de Wang Hanım'ınkinden pek emin değilim. O kadar çok girip çıkan oluyor ki özellikle de Odalık Zhao ve kafilesi. Bizim daireye ait bir şeyi orada görürlerse, bir fırsatını bulup kaza süsü vererek kırarlar. Hanımefendi engel olamaz, hatta farkına bile varmaz. Çok gecikmeden geri almamız lazım."

"Haklısın." dedi Qingwen, nakışını bırakarak. "Ben gidip alayım."

"Ben alırım. Sen tabağı almaya git." dedi Qiuwen.

"Hayır sıra bende." diye ısrar etti Qingwen. "Neden iyi işleri hep siz yapıyorsunuz? Bana hiçbir şey bırakmıyorsunuz."

"Abartıyorsun." dedi Sheyue. "Şanslı olan sadece Qiuwen'di. Hanımefendi kıyafetlerini ayırırken orada olması büyük bir rastlantı. Şimdi sen gitsen yine aynı durumla karşılaşacağını mı sanıyorsun?"

"Olmayabilir." diye homurdandı Qingwen. "Belki de hanımefendi ne kadar güvenilir olduğumu anlayıp kendi cebinden bana ayda iki tael verir. Neler döndüğünü biliyorum, numara yapmaya gerek yok." Sonra alaycı bir gülüşle fırlayıp çıktı.

Qiuwen de Tanchun'ün dairesinden tabağı almaya gitti. Xiren, Xiangyun'e gönderilecek olan şeyleri hazırlayıp Kızıl Neşe Avlusu'nda çalışan yaşlı Dadı Song'u çağırdı.

"Üstüne başına çekidüzen ver, en iyi kıyafetlerini giy. Bayan Shi'ye bir şeyler götürmeni istiyorum."

"İleteceğim mesajla beraber bana verebilirsin." dedi dadı. "Hazırlanır hazırlanmaz giderim."

Xiren örgü işi iki tane bambu kutu getirdi, kapaklarını açıp birine taze lotus ve lotus tohumu, diğerine de ceviz unuyla yapılan ve osmantusla tatlandırılan bir tabak dolusu cevizli şekerleme koydu.

"Bunların hepsi Bahçe'den yeni toplanan kendi malzemelerimiz; Efendi Bao, Bayan Shi tatsın diye gönderiyor." dedi. "Ona söyle, içinde şekerleme olan tabağı geçen geldiğinde çok beğenmişti, onun olsun. İpek çantada benden kendisi için yapmamı istediği nakışlar var. Umarım nakışı çok kötü bulmaz. Efendi Bao'nın selamlarını söyle, tabii biz de saygılarımızı sunuyoruz. Sanırım hepsi bu kadar."

"Efendi Bao'nın bir mesajı yok mu?" dedi Dadı Song. "Kendisine sor istersen. Sonra bir şeyleri unuttuğumuzu söylemesin."

"Bayan Tan'in dairesine gitmemiş miydi?" diye sordu Xiren Qiuwen'e.

"Evet." dedi kız. "Hepsi orada. Bir şiir kulübü kurmaktan söz ediyorlar, bazıları da şiir yazıyordu." Sonra dadıya döndü. "Bir mesajı olduğunu sanmıyorum. Senin yerinde olsam acele ederdim."

Dadı Song kutuları alıp çıkarken Xiren arka kapıdan çıkmasını, orada bir arabanın beklediğini söyledi. Dadı gitti. Onun yolculuğuyla ilgili bir kayıt yok.

***

Baoyu geri döndüğünde ilk iş olarak, gidip begonyalara baktı. Hayran hayran seyrettikten sonra eve girip Xiren'e şiir kulübünü anlattı; Xiren de ona, Dadı Song'u Bahçe'den toplanan hediyelerle Shi Xiangyun'e gönderdiğini söyledi. Baoyu üzüntüyle ellerini kenetledi.

"Ah, onu tamamen unuttuk! Yapmamız gereken bir şeyler olduğunu biliyordum ama ne olduğu aklıma gelmemişti. Hatırlattığına memnun oldum. Hemen onu buraya davet etmemiz lazım. Şiir kulübü onsuz bir şeye benzemez."

"Senin yerinde olsam acele etmezdim." dedi Xiren. "Bu şiir kulübü zaman geçirmek için kurulan bir şey; Bayan Shi'nin eğlenmek için sizin kadar boş zamanı yok. Biliyorsun evde söz sahibi de değil. Ona söylesen gelmeyi çok ister ama göndermezler. O zaman da bunu dert edinir ve bir hiç uğruna onu üzmekten başka bir şey yapmamış olursun."

"Sorun değil." dedi Baoyu. "Büyükannemden onu çağırtmasını isterim."

O sırada Dadı Song görevini tamamlayıp geri döndü; Xiren'e gönderdikleri için Xiangyun'ün teşekkürlerini iletti.

"Efendi Bao'nın ne yaptığını sordu." dedi dadı. "Ben de genç hanımlarla beraber bir şiir kulübü kurduklarını söyledim. Çok üzüldü. 'Ah! Şiir mi yazıyorlar? Keşke bana da söyleselerdi!' dedi."

Baoyu daha fazla dinleyemedi. Hemen büyükannesine koşup, Xiangyun'ü bir an önce getirtmek için birini göndermesini istedi.

"Şimdi çok geç oldu." dedi Büyükanne Jia. "Yarın ilk iş olarak gönderirim."

Baoyu razı olmak zorunda kaldı ve mahzun bir şekilde dairesine döndü. Ertesi sabah hemen büyükannesine gidip yaşlı kadının başının etini yedi; Xiangyun anca öğleden sonra gelince rahat bir nefes alabildi. Bir araya geldikleri anda Baoyu ona kulübün nasıl kurulduğunu ve ilk toplantıda neler yaptıklarını anlattı. Yazdıkları şiirleri ona gösterecekti ama Li Wan engel oldu.

"Şimdi gösterme." dedi. "Ona kafiyeleri söyle. İlk toplantıyı kaçırdığına göre, aynı kafiyeleri kullanarak şiir yazma cezası verelim. Yapabilirse o zaman kulübümüze onu da davet ederiz. Yapamazsa, bir dahaki toplantımızda bizi ağırlama cezası veririz."

"Bunu sevdim!" dedi Xiangyun, gülerek. "Beni davet etmeyi unuttuğunuz için asıl cezalı sizsiniz. Haydi, gösterin kafiyeleri bana o zaman. Bu tür şeylerde pek iyi değilimdir ama komik duruma düşmeye aldırmam. Yeter ki beni kulübe alın, yerleri süpürüp tütsüleri yakmaya bile razıyım."

Onu bu kadar hevesli görmekten memnun olan ama açılışa davet etmedikleri için kendilerine kızan diğerleri bir an önce başlasın diye hemen kafiyeleri verdiler.

Xiangyun şiirine bütün dikkatini veremeyecek kadar heyecanlıydı. Diğerleriyle sohbet ederken birkaç dize düşünüp, düzeltmeye bile yeltenmeden çalakalem not etti.

"İşte!" dedi, kâğıdı uzatarak. "Verdiğiniz kafiyelerle iki tane şiir yazdım. İyi mi, kötü mü bilmem ama en azından bana söyleneni yaptım."

"Bizim dört şiir söylenecekleri tüketip bitirdi sanıyorduk. İki tane şöyle dursun, bir tane bile yazamazdık. Sen diyecek ne buldun acaba? Bahse girerim bizimkilerin tekrarıdır." dediler.

Sonra şiirleri okumaya başladılar.

1

Geç saatte bir peri geldi kapıma,

Beyaz yeşim tohumları ekti saksıya.

Soğuğu çok seven bir buz tanrıçası gibi,

Ama benzemiyor erdemli bir kızın ruhuna.

Bir sonbahar günü bu kar da nesi?

Gecenin yağmuru güzelliğini lekeler;

Ama şairler hiçbir yere ayrılmaz,

Yalnızlık içinde geçmesin diye gün.

Herkes alkışlayıp ikinci şiire geçti.

2

Merdivenler çiçeklerin arasından yükselir sarmaşık kaplı kapıya,

Ya duvarın dibindedir çiçekler ya da zarif bir saksıda.

Saflık tutkusu uzak tutar çiçekleri,

Sonbahar hüznü yorar ruhları.

Rüzgâr kurutur yeşim mumların yaşlarını.

Süzülen ay ışığı beneklenir lekelerle.

Ağlarlar çünkü gölgeler çalar tanrıçalarını,

Şimdi kim çevirecek kara geceyi güne.

Bu şiirler okunurken her dizesi hayranlık ve şaşkınlık ifadeleriyle noktalandı. Sonuna geldiklerinde hepsi, bu iki şiirin begonya fikrinin ne kadar doğru olduğunu ve yeni topluluklarına "Begonya Kulübü" demekte haklı olduklarını gösterdiği konusunda hemfikir oldular.

"Ceza olarak yarın ikramları benim hazırlamama izin verin." dedi Xiangyun. "Hepinizin misafirim olmak isteyeceğini umuyorum."

"Harika!" diye bağırdılar ve önceki gün yazdıkları şiirleri ona gösterip üzerinde konuştular.

***

O akşam Xiangyun'ü geceyi kendisiyle beraber geçirmek üzere Alpinia Parkı'na davet eden Baochai misafiriyle lambanın altında oturdu; Xiangyun ona ertesi günkü toplantı için hangi şiir temalarını düşündüğünü ve eğlence için neler planladığını

anlattı. Ama fikirlerinin uygulanabilir şeyler olmadığını düşünen Baochai araya girdi:

"Kulüp daha yeni kuruldu, bu da ilk eğlencesi olacak." dedi. "Bu bir oyun olsa da sen örnek teşkil edeceksin; onun için çok dikkatli düşünmelisin. Eğlence herkes için eşit derecede keyifli olmalı ama hem sana çok fazla yük getirmemeli hem de şikâyet edecekleri hiçbir bahane bulunmamalı. Sen evinin hanımı değilsin, sana ayda verdikleri birkaç dizi sikkeyle kendi ihtiyaçlarını bile karşılayamıyorsun. Eğer halan böyle önemsiz bir şey için para harcadığını duyarsa, her zamankinden daha çok söylenir. Hem zaten bütün paranı harcasan bile birkaç kişi için eğlence düzenlemeye yetmez. Ne yapacaksın? Evden para isteyemezsin, orası kesin. Buradakilere mi soracaksın?"

Xiangyun durumunun gerçekleriyle karşılaşınca perişan oldu. O tereddüt içinde dururken Baochai sözlerine devam etti:

"Aslında benim aklıma bir çıkış yolu geldi. Bizim rehin dükkânında çalışanlardan birinin güzel yengeçler yetiştiren bir çiftliği var. Büyük hanımefendi ve Wang teyzeden Bahçe'dekilere kadar buradaki hemen hemen herkes yengeçlere bayılır. Daha geçen gün Wang teyze büyük hanımefendi için Bahçe'de bir parti düzenleyip osmantus kokuları içinde yengeç yiyelim diyordu ama çok meşgul olduğundan bir şey yapamadı. Neden şiir kulübünden hiç söz etmeden herkesi davet etmiyoruz; herkes gittikten sonra istediğimiz şiiri yazarız; ben de ağabeyimden bizim için en irisinden ve tombulundan birkaç sepet yengeç ve dükkândan birkaç şişe şarap ile dört beş masa için mezeler getirmesini isterim. Bu seni pek çok sıkıntıdan kurtarır ve diğer herkes için de iyi bir eğlence olur."

Xiangyun, Baochai'e büyük bir minnet duydu ve düşünceliliğine övgüler yağdırdı.

"Şimdi aklına başka bir şey gelmesin, sakın seni fakir bir akraba gibi görüp küçümsediğimi düşünme! Seni çok sevdiğim için böyle bir şey teklif ettim. Yanlış anlamayacağına söz verirsen, hemen organize etmeye başlayacağım."

"Sevgili kuzenim!" dedi Xiangyun. "Tabii ki yanlış anlamam!

Nereden aklına geliyor bunlar? Bir daha böyle söylersen, beni gerçekten sevmediğini düşünmeye başlayacağım! Sersemin teki olabilirim ama bazı şeyleri anlarım. Eğer seni kardeşim olarak görmeseydim, geçen sefer gelişimde, evde katlanmak zorunda olduğum sıkıntıları sana anlatır mıydım?"

Bunun üzerine Baochai ağabeyine mesaj göndermek için yaşlı bir kadını içeri çağırdı.

"Bay Pan'e söyle, geçen gün yediğimiz yengeçlerden bize birkaç sepet göndersin. Yarın öğlenden sonra lazım olacak. Hanımefendileri Bahçe'ye davet edip kokulu osmantusların keyfini çıkaracağız. Sakın unutmasın çünkü herkesi davet ettim bile."

Yaşlı kadın mesajı iletmek için çıktı. Tekrar geri dönüp rapor verdi ama ayrıntılara girmeyeceğiz.

Baochai, Xiangyun ile sohbetine devam ediyordu.

"Yarının şiir temaları öyle tuhaf şeyler olmasın. Tarihteki büyük şairlerin eserlerine bakarsan, doğal olmayan, acayip konulara hiç girmediklerini ve günümüzde insanların çok meraklı oldukları kafiyelere yeltenmediklerini görürsün. Bu tür tema ve kafiyelerden güzel şiirler çıkmaz. Sadece şairin fikirlerinin yoksunluğunu ortaya koyar. Elbette insan klişelerden kaçınmak ister ama tuhaflık peşine düşen biri çok ileri gidebilir. Asıl önemli olan yeni fikirlerdir. Eğer insanın yepyeni fikirleri varsa, klişeler konusunda endişelenmesine gerek kalmaz. Kelimeler kendi işlerini kendileri halleder. Peki, ben neden bunları söylüyorum? Yün eğirme ve nakış bizim gibi kızlar için en uygun işler. Bunlardan kalan zamanımızı geliştirici bir kitaptan birkaç sayfa okumaya ayırmalıyız!"

"Evet." dedi Xiangyun, pek de ikna olmadan ama aklına bir fikir geldiğinden gülümsedi. "Bir şey düşündüm. Dünkü tema 'beyaz begonyalar'dı. Benim yazmak istediğim çiçekler ise kasımpatılar. Yarınki temamız kasımpatılar olamaz mı?"

"Kesinlikle mevsime çok uygun bir konu." dedi Baochai. "Sorun şu ki daha önce pek çok kişi bu konuda yazdı."

"Evet." dedi Xiangyun. "Sanırım çok bayatlamış bir tema."

Baochai bir süre düşündü.

"Ama kasımpatıları değil de insanların onlara bakışını vurgulayarak, bu çiçeğe karşı tepkilerini tema olarak alabiliriz. Böylelikle hem kasımpatılara övgüler yapar hem de duyguları tanımlarız. Böylesi daha önce hiç yapılmadığından basmakalıp bir şey de olmaz. Aslında hikâye ve şiir kaynaşması tazelik ve özgürlük getirir." dedi.

"Çok harika bir fikir!" dedi Xiangyun. "Ama duyguları işin içine nasıl katacaksın? Bir örnek verebilir misin?"

Baochai biraz düşündü.

" '*Kasımpatıların Rüyası*'na ne dersin?"

"Tabii, bu gayet güzel." dedi Xiangyun. "Benim de aklıma bir tane geldi: *Kasımpatıların Gölgesi*."

"Olabilir." dedi Baochai biraz tereddütle. "Ama bu daha önce kullanılmıştı. Yine de pek çok tema bulursak bunu da içine katabiliriz. Bir tane daha buldum."

"Söylesene!"

"*Kasımpatılara Sor*."

"Muhteşem!" dedi Xiangyun, elini masaya vurarak. "Bir tane de benden: *Kasımpatı Arayışı*."

"Güzel." dedi Baochai. "Haydi, on tane bulup bir liste yapalım."

İkisi bir süre mürekkep öğütüp fırçaları yumuşatmakla uğraştılar. Sonra Xiangyun Baochai'in söylediklerini yazmaya koyuldu. Kısa süre içinde on tane buldular. Xiangyun yüksek sesle okudu.

"On tane bir grup oluşturmaz. İki tane daha ekleyelim, bir düzine olsun, sonra kaligrafi ve resimler gibi bir albüm yapacak doğru sayıya ulaşmış oluruz."

Baochai fazla zorlanmadan iki tane daha söyledi.

"Eğer bir şiir dizisi düşünüyorsak, bu temaları bir sıraya koymalıyız." dedi.

"Tamam!" dedi Xiangyun. "Böylelikle daha sonra bir 'Kasımpatı Albümü' yapmak için hazır oluruz."

"*Kasımpatıları Hatırlamak* ilk sırada olsun." dedi Baochai. "Hatırladıktan sonra elinde hiç kasımpatı olmadığını fark edip aramaya gidersin. O zaman *Kasımpatı Arayışı* ikinci sırada olabilir. Onları bulduktan sonra yetiştiririz, üçüncüsüne de *Kasımpatı Dikmek* diyelim. Dikilip çiçek açtıktan sonra seyredip keyifleniriz; dördüncüsü *Kasımpatı Hayranlığı* olsun. Öyle durup seyretmekle yetinmeyip birazını toplayarak vazoya koymak isteriz. O zaman beşincisi *Kasımpatı Sergilemek* olabilir. Ne kadar beğenirsek beğenelim, onları övecek kelimeler olmadan güzellikleri eksik kalır; o zaman da şiirle anmak isteriz. Altıncısı *Kasımpatıları Anmak* olur. Diyelim şiir yazdık, elimizde mürekkep ve fırça hazır duruyoruz; kasımpatıları biraz daha takdir etmek istiyoruz. O zaman resimlerini yaparız. Yani yedincisi *Kasımpatıları Resmetmek* olur. Bütün bu sessiz övgülere rağmen kasımpatıların gizemli cazibelerinin sırrını bilmiyoruz ve sormadan duramıyoruz. Sekizincisi *Kasımpatılara Sor* olsun. Eğer kasımpatılar cevap verebilirlerse, onları sürekli yanımızda bulundurmak çok zevkli bir şey olur. Dokuzuncusu için *Kasımpatı Takmak* diyebiliriz. Böylece insanın yapabileceği şeyler bitmiş oluyor; şairi işin içine katmadan çiçeklerin kendileri için bir şeyler söyleyebiliriz. On ve on bir için *Kasımpatıların Gölgesi* ve *Kasımpatıların Rüyası* diyelim. Ve tabii ki albümün sonuna uygun bir hüzün ögesi katmak için *Kasımpatıların Ölümü* ile bitiririz. İşte! Böylece sonbaharın üç ayını on iki şiirlik bir dizi hâline getirmiş oluyoruz."

Xiangyun on iki başlığı Baochai'in belirlediği sırayla tekrar yazdı ve şöyle bir göz gezdirdikten sonra hangi kafiyeleri kullanacaklarını sordu.

"Sabit kafiyelerden hiç hoşlanmam." dedi Baochai. "Eğer iyi bir şiir yazacaksan, neden belirlenmiş bir kafiyenin içine sıkıştırasın? Sabit kafiye işini kuralcılara bırakıp biz bulduğumuz temaları söyleyerek, herkesin kendi kafiyesini seçmesine izin verelim. Ne de olsa amacımız insanların hoş dizeler yazmalarını sağlayarak onları eğlendirmek. İşleri zorlaştıracak değiliz!"

"Aynı fikirdeyim." dedi Xiangyun. "Hem bu şekilde çok daha güzel şiirler yazılacağından eminim. Tek problem, on iki temamız ve sadece beş şairimiz olması. Herhâlde her birisinin tüm temalarda birer şiir yazmasını istemeyeceğiz, değil mi?"

"Tabii hayır, bu çok fazla olur." dedi Baochai. "Tema listesinin kopyasını çıkarıp herkesin göreceği şekilde duvara asalım; sekiz dizelik bir şiir yazmalarını söyleyelim ve hangi temayı seçeceklerini kendilerine bırakalım. Eğer birisi hepsi için yazacak enerjiyi bulursa, buyursun, denesin. Bir taneden fazla yazmak istemezlerse öyle yapsınlar. Bizim aradığımız şey, yetenek ve hız. On iki tema da bittiği zaman, yazma işini durduracağız ve devam eden olursa ceza ödeyecek."

Xiangyun bu son maddeyi pek gerekli görmedi ama diğer konularda ona katıldı. İki kız ertesi gün için planlarının hazır olmasından duyduğu memnuniyetle ışığı söndürüp yattı.

Bundan sonra olacaklar için gelecek bölümü okumalısın.

38. BÖLÜM

Nehir Kraliçesi kasımpatılar konulu şiiriyle birinciliği kazanır.

Alpinia Hanımefendisi yengeç üzerine bir hiciv yazar.

Önceki bölümü, Baochai ile Xiangyun'ün ertesi gün için planlarını tamamladıktan sonra yatmalarıyla bitirmiştik. Şimdi sabahla devam ediyoruz. Xiangyun, Büyükanne Jia ve diğerlerini Bahçe'de osmantus partisine davet etti. Onun hevesinden etkilenen yetişkinler gelmeyi kabul ettiler.

"Ne güzel bir fikir! Kendisi de çok heyecanlı!" dedi Büyükanne Jia. "Bizim misafirimiz olsa da bunu yapmasına izin verelim."

Verdiği sözü tutup öğlen saatinde, yanında Wang Hanım, Wang Xifeng, Xue teyze ve bir sürü refakatçi hizmetçiyle Bahçe'ye gitti.

"Nerede olacak peki?" diye sordu onlara.

"Nerede istersen, anne." dedi Wang Hanım.

"Sanırım Kokulu Lotus Köşkü'nde hazırlık yaptılar." dedi Xifeng. "Tepenin eteğindeki iki osmantus ağacı bu yıl çok güzel çiçek açtı; su da zümrüt yeşili ve berrak. Ortadaki küçük köşkte oturmak harika bir ferahlık duygusu verecek sana. Suyu seyretmek de iç açıcı."

"Ne güzel!" dedi Büyükanne Jia ve Kokulu Lotus Köşkü'ne doğru yöneldi. Küçük nehrin Bahçe'de derin ve genişçe bir göl

oluşturduğu yerde kurulmuş olan köşkün dört tarafında pencereleri vardı. Her iki yanındaki verandalardan çıkan üstü kapalı, kıvrımlı koridorlar köşkü kıyıya bağlıyor, ayrıca bambudan bir köprü arkadaki verandaya uzanıyordu. Grup bu köprüye doğru yol aldı. Büyükanne Jia köprüye adımını atınca Xifeng fırlayıp koluna girdi.

"Korkmadan yürüyebilirsin, büyükanne." dedi. "Bambu köprüler her zaman böyle gıcırdar. Normaldir."

Kokulu Lotus Köşkü aslında iki yapıdan oluşuyordu; asıl binaya bu isim verilmişti; küçük köşke ise gölün tam ortasında olduğu için 'su köşkü' ya da 'orta köşk' deniyordu. Asıl köşke girdiklerinde verandada hazırlanan iki bambu masayla karşılaştılar. Bir tanesinin üzerinde şarap kadehleri, çubuklar ve şarap servisi yapmak için ihtiyaç duyulan malzemeler diziliydi; diğerinde ise çay fincanları, çaydanlıklar, tabaklar ve çay servisi için gereken şeyler vardı. Çay masasının yanında iki üç hizmetçi, üzerinde çay suyu kaynayan üç ayaklı küçük bir sobayı; verandanın öbür ucundaki hizmetçiler de şarabın ısıtılacağı sobayı yelliyordu. Büyükanne Jia özellikle çay organizasyonunu çok beğendi ve parti için seçilen yer de dâhil her şeyin ne kadar temiz olduğundan söz etti memnuniyetle.

"Kuzen Baochai hazırlıklara yardım etti." dedi Xiangyun.

"Çok tedbirli bir çocuk olduğunu her zaman söylerim." dedi Büyükanne Jia. "Bütün bu hazırlıklar çok iyi tasarlanmış olmalı."

Yaşlı kadın konuşurken gözü iki sütunda asılı olan tabelalara takıldı. Siyah cilalı bir zemin üzerine sedef kakmalı yazılar vardı. Xiangyun'den yüksek sesle okumasını istedi.

Lotusların yansımaları tembel küreğin üzerinde dağılır,

Nergis ve lotus kokuları bambu köprünün altında dolaşır.

Sonra Büyükanne Jia başını kaldırıp köşkün adının yazılı olduğu yatay levhaya baktı, yazılar okuyabileceği kadar büyüktü. Yanında duran Xue teyzeye döndü.

"Ben genç bir kızken, evimizin bahçesinde buna benzer bir köşk vardı. Adı da dur bakayım, şey 'Bulutların Üzeri'ydi. Çünkü

gökyüzünün aksi altındaki suya düşüyordu. Bu gençlerin yaşındayken, diğerleriyle beraber oraya oyun oynamaya giderdim. Bir gün kayıp suya düştüm. Az kalsın boğuluyordum. Beni sudan çıkarmak için çok uğraştılar. Çıkarken başımı tahta çivilerden birine çarptım. Hâlâ parmak ucu kadar bir oyuk var şakağımda. Tam şurada, saçımın altında. Tabii o zaman herkes benim kötü olacağımı düşündü. O kadar süre suda kaldıktan sonra çok fena üşüteceğimden emindiler. Ama atlattım."

Kimse bir şey söylemeye fırsat bulamadan Xifeng yaşlı kadına takıldı.

"Atlatamasaydın, bugün bu talihin keyfini kim sürecekti, büyükanne? Kaderinde varmış, yoksa neden başında oyuk olsun. Koruyucu ruhlar içine şans doldurmak için oydular herhâlde. Uzun Ömür Tanrısı'nın da başında bir oyuk var ama onunki o kadar büyük bir şansla dolu ki biraz çıkıntı yapmış."

Uzun Ömür Tanrısı'nın dev kafatasına yaptığı bu komik benzetme, yaşlı kadın da dâhil herkesi güldürdü.

"Şu muzip maymuna da bakın!" dedi. "Benimle dalga geçiyor. O sivri dilini koparırım senin!"

"Seni güldürmek istedim, büyükanne. Kahkahalar neşe saçar. Birazdan yengeç yiyeceğiz. Soğuk yengeç etinin bağırsaklarında toplanmasından korktum. Eğer seni güldürüp keyiflendirirsem, bir zarar görmeden dilediğin kadar yengeç yiyebilirsin diye düşündüm."

"O zaman hiç yanımdan ayrılma ki her zaman güleyim." dedi Büyükanne Jia. "Geceleri de seni eve göndermeyeceğim."

"Onu o kadar şımarttın ki böyle arsız oldu, anne." dedi Wang Hanım. "Böyle şeyler söylersen daha da beter olacak!"

"Ama ben onun arsızlığını seviyorum!" dedi Büyükanne Jia. "Hiçbir zararı yok! Çizmeyi aşmıyor. Biz bizeyken gençlerin özgürce şakalaşıp gülüşmeleri hoş bir şey. İçi doldurulmuş kuklalar gibi davranmalarını bekleyemeyiz."

O böyle konuşurken, herkes köşke geldi ve çay servisi yapıldı. Sonra Xifeng telaş içinde şarap kadehlerini ve çubukları yerleşti-

rerek masayı hazırladı. Büyükanne Jia, Xue teyze, Baochai, Daiyu ve Baoyu ile orta masaya oturdu. Xiangyun, Wang Hanım, Yingchun, Tanchun ve Xichun de doğudaki masada yerlerini aldılar. Xifeng ve Li Wan için batı tarafına küçük bir masa kondu ama bu, âdet yerini bulsun diye yapılan bir şeydi çünkü ikisi de ayakta diğer masaların başında beklediler.

"Yengeçlerin hepsini birden getirmeyin." dedi Xifeng, servis yapan hizmetçilere. "Başlangıç için on tane yeter. Diğerleri buharda beklesin."

Ellerini yıkamak için su istedi, sonra orta masada Büyükanne Jia'nın yanında durup yengeçlerin kabuklarını soymaya başladı. İlk önce Xue teyzeye ikram etti.

"Hayır, teşekkür ederim." dedi Xue teyze. "Kimsenin benim için zahmet etmesini istemem. Kendim ayıklarım. Bence insan kendi elleriyle yerse daha lezzetli olur."

Bunun üzerine Xifeng hazırladığı eti Büyükanne Jia'ya verdi, ikincisini de Baoyu'ye. Sonra dumanı tüten şarap getirtti. Herkesin ellerini temizlemesi ve yengeç kokusundan arınması için genç hizmetçilerden, toz hâline getirilmiş, kasımpatı ve osmantus kokan maş fasulyesi istedi.

Xiangyun bir süre kendi masasında diğerleriyle beraber oturdu ama daha ilk yengecini bitirir bitirmez, misafirlerine bakmak için kalktı. Ayrıca dışarı çıkıp odalıklar Zhao ve Zhou'ya da birer tabak yengeç gönderilmesini istedi. Xifeng hemen yanına koştu.

"Eğlenceye hiç alışkın değilsin. Yemeğini yemene bak sen, bu işleri bana bırak! Ben hepiniz yemeği bitirince yiyeceğim."

Ama Xiangyun bunu kabul etmeyip, verandanın uzak ucuna uzunca bir masa daha kurulmasını istedi ve Yuanyang, Hupo, Caixia, Caiyun ve Pinger'yı davet etti.

Yuanyang, Xifeng'a doğru bakarak, "Bayan Lian hizmet ederken ben nasıl oturup yemek yerim?" dedi.

"Tamam sorun değil." dedi Xifeng. "Hepiniz gidip oturun. Her şeyle ben ilgilenirim."

Bunun üzerine Xiangyun de masasına geri döndü. Li Wan ve

Xifeng âdet yerini bulsun diye kısa bir süre partiye katılıp bir iki lokma yediler ama Xifeng hemen ev sahipliği yapmak üzere ayağa kalktı. Birkaç dakika sonra hizmetçilerin lezzetli yemeklerin tadını çıkardıkları uzak masaya gitti. Onun geldiğini gören kızlar hemen ayağa fırladılar.

"Yine ta buralara kadar geldiniz, Bayan Lian?" dedi Yuanyang. "Bizi biraz rahat bırakın da eğlenelim."

"Yine huysuzlanmaya başladın!" dedi Xifeng. "Ben burada sizin işinizi yapıyorum, teşekkür edeceğine söyleniyorsun! Bana bir içki ikram edersiniz diye düşünmüştüm."

Yuanyang gülerek hemen bir kadeh şarap doldurup Xifeng'ın dudağına götürdü. Xifeng başını hafifçe arkaya doğru eğerek bir yudumda bitirdi. Hupo ve Caixia da aynı şeyi yaptı, iki kadeh daha benzer şekilde boşaldı. Bu arada Pinger altın rengi bir yengeç yumurtası hazırlayıp hanımına ikram etti. Xifeng üzerine bolca zencefil ve sirke dökmesini istedi. Hemen ağzına atıp yedikten sonra, "Şimdi hepiniz oturup partinize devam edin. Ben gidiyorum." dedi.

"Bizim masamızdan böyle otlakçılık yapmak ne kadar ayıp!" dedi Yuanyang kıkırdayarak.

"Ağzından çıkanlara dikkat etsen iyi olacak!" diye uyardı Xifeng, gülümseyerek. "Herhâlde Bay Lian'in seni sevdiğini ve büyük hanımefendiye gidip seni odalık olarak almak isteyeceğini biliyorsundur."

"Hıh!" dedi Yuanyang, başını sallayarak. "Bir hanımefendinin konuşma tarzına bakın! Kirli parmaklarımı yüzünüzde temizlemezsem içim rahat etmeyecek!"

Sanki bu tehdidini gerçekleştirecekmiş gibi ayağa kalktı.

"Yo, yo, lütfen beni affet!" diye yalvardı Xifeng.

"Yuanyang bunu yapmaya kalkışsa bile Pinger onu pişman eder." dedi Hupo gülerek. "Baksanıza! Henüz iki yengeç bile yemedi ama bir kâse sirkeyi bitirdi!"

Pinger bu sözler üzerine, yeni ayıkladığı yengeç etini Hupo'nun yüzüne sürmeye yeltendi.

"Seni pis hain!" dedi, hem gülerek hem de sinirle. "Şimdi seni..."

Hupo kıkırdayarak yana kaçınca Pinger dengesini kaybedip sendeledi ve yengeç etini hanımının yanağına sıvayıverdi. O anda hâlâ Yuanyang ile meşgul olan Xifeng afalladı. "Ay!" diye çığlık attı; bunun üzerine hizmetçiler bir kahkaha kopardılar. Kendisi de onlara katıldı.

"Aptal kaltak! Gözün kör mü!" diye bağırdı.

Pinger hemen atılıp Xifeng'ın yüzünü sildi ve su getirmeye gitti.

"Kutsal Buda!" dedi Yuanyang. "İşte adalet bu!"

Uzaktaki kahkahaları duyan Büyükanne Jia neler olduğunu sordu.

"Bu da nesi? Bu kadar gülecek ne var acaba? Bize de söyleyin, biz de gülelim!"

Yuanyang kahkahalar arasından cevap verdi.

"Bayan Lian buraya gelip yengecimizi çaldı. Pinger bundan hiç hoşlanmadı ve yengeç etini hanımımızın yüzüne sıvadı. Şimdi ikisi kavga ediyor!"

Büyükanne Jia ile Wang Hanım bir kahkaha kopardı.

"Zavallıcık!" dedi Büyükanne Jia. "Acıyın ona. Biraz bacaklardan ve iç organlardan ayırın onun için!"

Hizmetçilerin hepsi güldü.

"Bu masadaki bacaklardan istediği kadar yiyebilir!" diye bağırdı Yuanyang.

Xifeng hiçbirine alınganlık göstermeden yüzünü yıkadı; sonra Büyükanne Jia ve orta masadakilere yardımcı olmak için geri döndü.

Daiyu hastalanma korkusuyla çok fazla yemeye cesaret edemedi; bir parça yengeç eti tattıktan sonra kalkmak için izin istedi. Az sonra Büyükanne Jia da yemeğini bitirdi; herkes ellerini yıkayıp masadan ayrıldı. Kimisi çiçeklere bakmaya gitti, kimisi de suya bir şeyler atıp toplanan balıkları izledi.

"Bu rüzgâr sana dokunur, anne." dedi Wang Hanım. "Özellikle de o kadar yengeç yedikten sonra. Belki dairene dönüp biraz dinlensen iyi olur. Hoşuna gittiyse yarın yine geliriz."

"Evet, haklısın!" dedi Büyükanne Jia. "Baktım ki herkes çok eğleniyor, keyfinizi kaçırmaktan korktuğum için gitmeye kalkışmadım. Ama şimdi teklif senden geldiğine göre gitsek iyi olacak galiba."

Ayağa kalkıp Xiangyun'e döndü.

"Baoyu ve Daiyu'nün çok yemesine izin verme!" dedi.

"Tamam, büyükanne."

Tam giderken bu sefer de Baochai'e döndü.

"Siz ikiniz de çok yemeyin. Yengeç etini yemek güzeldir ama dokunur. Çok yerseniz karnınız ağrır."

"Tamam, büyükanne." dediler ve yaşlı kadını Bahçe'den uğurladıktan sonra geri dönünce, masaların temizlenip yeniden hazırlanmasını istediler.

"Hayır, buna gerek yok." diye itiraz etti Baoyu. "Artık şiir yazma zamanı geldi. Sadece ortaya yuvarlak bir masa kurup yiyecekleri koyalım; istediğimiz yere oturup canımız istediğinde kendimize servis yaparız. Böylesi daha rahat olmaz mı?"

Baochai onayladı ama Xiangyun diğerlerini de düşünmeleri gerektiğini söyledi. Önce başka bir masa kurularak sıcak yengeçler getirilmesini istedi. Sonra Xiren, Zijuan, Siqi, Ruhua, Yinger ve Cuimo'yu davet etti. Bir bayırın yamacındaki kokulu osmantus ağaçlarının altına iki kilim yayıldı; yaşlı dadılar ve küçük hizmetçi kızlar oraya oturtulup, çağrılmadan gelmemeleri söylendi; onlar da diledikleri gibi yiyip içmeye başladılar.

Sonra Xiangyun tema listesini getirip köşkün duvarına astı.

"Çok iyi fikir!" dedi diğerleri, yazılanları okuduktan sonra ama bu işin pek de kolay olmayacağını söylediler.

Xiangyun kafiyeler konusunda verdikleri kararı açıkladı: Belirlenmiş bir kafiye yoktu ve herkes kendi seçimini yapmakta özgürdü.

"İşte bu çok mantıklı!" dedi Baoyu. "Belirlenmiş kafiyelere hiç tahammülüm yok."

Daiyu daha fazla şarap ve yengeç istemediği için, verandanın kenarına yuvarlak bir tabure getirtip kendisine bir olta seçti ve balık tutmaya hazırlandı.

Baochai eline bir osmantus çiçeği alıp bir süre sessizce oturduktan sonra parmaklıklara yaslanarak çiçeğin yapraklarını koparıp teker teker suya attı; balıkların toplaşıp su yüzüne çıkarak yaprakları ısınşlarını seyretti.

Xiangyun çoğu zamanını sessizce oturup düşünerek geçirirken, arada bir kalkıp Xiren ve diğerlerinin oturduğu masaya ya da kilimlerde oturan hizmetçilerin yanına giderek bir şeye ihtiyaçları var mı diye kontrol ediyordu.

Tanchun, Li Wan ve Xichun ile birlikte bir salkım söğüdün gölgesinde durmuş su kuşlarını seyrediyordu. Yingchun ise diğerlerinden uzakta, çiçekli bir ağacın altında oturmuş, bir iğneyle yasemin çiçeklerini ipe diziyordu.

Baoyu bir süre Daiyu'yü seyrettikten sonra Baochai'in yanına gidip parmaklıklara yaslanarak sohbet etti. Ardından masalarında yiyip içen Xiren ile diğer kızları bir süre seyretti ve onlara katılıp içmeye başladı. Xiren onun için yengeç ayıkladı.

O anda Daiyu oltasını bırakıp orta masaya doğru gitti; üzeri erik çiçeği süslemeli, gümüş bir şarap demliğini aldı ve pembe kuvarstan, minik bir kadeh seçip kendisine şarap doldururken bir hizmetçi yardımına koştu.

"Hayır, kendim yaparım." dedi Daiyu. "Böylesi daha keyifli. Sen gidip eğlenmene bak."

Kadehini yarısına kadar doldurduktan sonra bunun sarı pirinç şarabı olduğunu anladı. Ama asıl istediği sert bir içkiydi.

"Çok yengeç yemedim ama yine de hazımsızlık yaptı. Sıcak şarap istemiştim." dedi.

"Bizde biraz var." dedi Baoyu ve hemen bir demlik mimoza aromalı şarabın ısıtılmasını emretti. Daiyu sadece bir yudum içip kadehi bıraktı. O sırada Baochai yanına gelip kendisine şarap

doldurdu. O da sadece bir yudum aldıktan sonra kadehini masaya koydu. Ardından bir fırçayı mürekkebe batırıp duvarda asılı olan listeye gitti ve ilk sırada olan *Kasımpatıları Hatırlamak* maddesini işaretleyerek, altına Alpinia yazdı.

"Lütfen iki numarayı bana bırak, Chai." dedi Baoyu hevesle. "Dört dize hazırladım bile."

Baochai güldü.

"İlki için yazacak şey düşünmek bana yeterince zor geliyor zaten, bu konuda hiç endişelenme." dedi.

Daiyu hiçbir şey demeden Boachai'den fırçayı alıp önce *Kasımpatılara Sor*, sonra da on birinci sıradaki *Kasımpatıların Rüyası*'nı işaretledi; her birinin altına "Nehir" diye yazdı.

Ondan sonra Baoyu aldı fırçayı ve *Kasımpatı Arayışı*'nı işaretledi; "Kızıl" diye yazdı.

Tanchun yanlarına gelip listeye baktı.

"Henüz *Kasımpatı Takmak* temasını alan olmadı mı? Ben alayım o zaman." dedi. Sonra Baoyu'ye döndü. "Yeni bir kuralımız var. İç odalardaki özel hayattan söz etmek yok. Haberin olsun!" dedi parmağını sallayarak.

Xiangyun gelip sırayla dört ve beş numaraları, *Kasımpatı Hayranlığı* ile *Kasımpatı Sergilemek* temalarını işaretledi; Xiang diye yazdı.

"Diğerleri gibi takma adını yazman lazım." dedi Tanchun.

"Evde çeşit çeşit köşk ve stüdyo var ama ben hiçbirinde yaşamıyorum. Herkes gibi kendime bir yer adı takmak saçma olur."

"Büyük hanımefendinin bize anlattığı köşkün adına ne dersin: *Bulutların Üzeri*." dedi Baochai. "Bu adı kullanabilirsin. Artık yoksa bile seninmiş gibi düşünebilir, dolayısıyla kendine *Bulutların Kızı* diyebilirsin."

"Tabii ya!" dedi diğerleri.

Daha Xiangyun harekete bile geçmeden Baoyu listedeki Xiang adını çizip onun yerine "Bulut" yazdı. Sonra bir yemeklik

süre içinde, on iki tema için bütün şiirler tamamlanıp Yingchun'e teslim edildi. O da hepsini yazarlarının takma adıyla beraber ince renkli kâğıtlara kopyaladıktan sonra Li Wan ile diğerleri okumaya başladılar.

KASIMPATILARI HATIRLAMAK

Hazan rüzgârı eser otların arasında;

Hüzünlü gözler akmayan yaşlarla bulanır.

Geçen yıl teşrif eden sonbahar misafiri,

Şimdi sadece gecenin rüyalarında görünür.

Yaban kazları dönüyor kuzeyden,

Çamaşırcının tokmak sesi dolduruyor kulaklarımı.

Yasını tuttuğum o altın rengi çiçekleri,

Bu yıl yine getirir Çifte Dokuzlar Festivali.[1]

Alpinia Hanımefendisi

KASIMPATI ARAYIŞI

Oyalanmak yerine çayla ve şarapla,

Gezmeye davet ediyor bizi serin hava.

Ay ışığında, ayaz öncesi kim dikti bu çiçeği?

Nasıl çıktı bu hazan güzelliği çitlerin kıyısında?

Yürüyüşten sonra yorgun argın bulunca,

Bir hazan şarkısı tuttururuz coşkuyla.

Eğer sarı çiçek şairin dediklerini anlarsa,

İtiraz etmez sunduğu altınlara.

Kızıl Neşe Prensi

---

1) Çin'de sonbaharın simgesi sayılan kasımpatı, tevazu ve uzun ömürlülüğü ifade eder. Çin sanatında da önemli bir yere sahiptir. Çin'in ay takvimine göre her yıl dokuzuncu ayın dokuzunda (güneş takvimine göre 26 Ekim) kutlanan Çifte Dokuzlar Festivali'nin en önemli ögelerinden biridir. Çinliler bu festivalde aile büyüklerini ve çocuklarını yanlarına alarak kasımpatı çiçeklerini seyretmeye giderler ve etraflarını bolca kasımpatı ile doldurup, kasımpatıdan elde edilen bir içki içerler. (ç.n.)

KASIMPATI DİKMEK

Sevgi dolu ellerle getirdim onları sonbaharda,
Diktim avlumda çitlerin kenarına.
Dün gece can verdi yağmur yapraklarına,
Ne hoştur görmek onları sabahın ayazında.
Binlerce şiir yazabilirim bu hazan harikasına,
Sarhoşum, kokusu şerefine içilen şarapla.
Köklerini mühürleyip çamurla, sularım kaynak suyuyla.
İzin vermem kirlenmesine patikanın tozuyla.

Kızıl Neşe Prensi

KASIMPATI HAYRANLIĞI

Başka bahçeden gelenler altından daha değerli,
Bazıları açık, bazılarıysa koyu renkli.
Soğuk yatağının yanında başım açık otururum,
Dizlerime sarılıp sana bir şarkı tuttururum.
Dünyada yok hiçbir şey senin kadar görkemli,
Benim kadar kimse anlamaz senin yüreğini.
Boşa harcamam hazanın değerli saatlerini,
Seninle beraber oturup sürerim keyfini.

Bulutların Kızı

KASIMPATI SERGİLEMEK

Kasımpatılarla bezeli bir masada,
Var mı şarap içip müzik dinlemekten daha keyiflisi?
Bahçenin tüm kokusunu toplamak bir vazoda,
Seyretmek sonbaharı tek bir dalda.
Ayaz gecelerde düşlerim seni,
Gün batarken bahçede cesurca beklemeni.

Mahcup gururunu çok iyi anlıyorum,

Yazın süslü çiçeklerini değil seni seviyorum.

Bulutların Kızı

KASIMPATILARI ANMAK

Bahçede ilham peşinde koşturuyor beni,

Yerinde duramayan bir peri.

Sonra fırça döktürür övgüler,

Ağız yücelterek kokuları, tatlı şarkılar söyler.

Doldurmak kolaydır sayfaları hüzünle,

Kim sığdırabilir hazanın sırrını bir dizeye.

Bir kere erişti yaşlı Tao Yuanming[1] o mucizeye,

O günden beri bin şair uğraşıp durdu beyhude.

Nehir Kraliçesi

KASIMPATILARI RESMETMEK

Onları öven fırça daha fazlasını yapmak ister,

Kırmızılara mavilere rastgele değer.

Bin mürekkep noktası şekil verir dallarına,

Beyazdır kırağı ile gümüşlenen yapraklar.

Kâğıttan taze hazan kokuları yükselir,

Rüzgârda kıpırdamayan çiçekler her yere saçılır.

Çifte Dokuzlar Festivali için canlısını toplama,

Bunlar canlı gibi durur, asılınca duvara!

Alpinia Hanımefendisi

---

1) Doğu Jin Hanedanlığı döneminde doğan ve Liu Song Hanedanlığı sırasında ölen, pastoral şiirlerin öncüsü, Çinli bir şairdir. (ç.n.)

KASIMPATILARA SOR

Sonbaharın gizemini açıklayamaz başka kimse,
Ondan geldim sorularımla senin eşiğine.
Hangi münzevi paylaşıyor gizlenme yerini?
Hepsinin içinde neden en son sen açarsın çiçeklerini?
Kırağılı bahçeler ve ayaz avlular artık ıssızdır,
Giden kazlar, öten çekirgeler yüreğini sızlatır.
Sessiz dünyanın sesini kesmeyelim,
Anlıyorsun sen beni, ikimiz sohbet edelim!

Nehir Kraliçesi

KASIMPATI TAKMAK

Çitlerin yanına diker, koparıp koyar vazoya,
Neden takmaz yakasına, bakıp da aynaya?
Changan lordu çok düşkün onlara,
Tıpkı şair Tao'nun deli olması gibi şaraba.
Birinin kısa saçları yoldaki çiyle sırılsıklam,
Hazan kokusu bulaşmış ötekinin şapkasına.
Hiçbir şeyden anlamayan kaba izdiham,
Alkışlarla alay ediyor, dizilip yol kenarına.

Muz Düşkünü

KASIMPATILARIN GÖLGESİ

Hazan mehtabı bahçeden içeri süzülür,
Türlü türlü parlak yamalar hâlinde.
Evin yanındaki çiçekler silüet gibi belirir,
Çitlerdeki çiçekler ışıkla beneklenir.
Soğuk kokuların ruhu bu yansımaları mesken tutar,
O donmuş şekillerin yanında rüyalar bile hafif kalır.

Hoş kokulu değerli gölgeleri ayaklar altında çiğnenir,

Sarhoş gözler bile gölgeleri kokusundan tanır.

Bulutların Kızı

KASIMPATILARIN RÜYASI

Sonbahar yatağımda çakırkeyif uzanırım,

Sanki gökyüzündeki mehtabı kovalarım.

Eğer ölümsüzse gidip yaşlı Tao'yu arayayım,

Zhuangzi'nın[1] kelebek rüyasını neden kıskanayım?

Yaban kazlarının peşinden uykuya dalarım;

Soğuk sis ve solan yaprakların ortasında

Çekirgelerin çığlığıyla irkilip uyanırım,

Kalp ağrımı anlatacak birisini ararım.

Nehir Kraliçesi

KASIMPATILARIN ÖLÜMÜ

Festival biter, ilk kar düşer,

Donan çiçekler boyun büker.

Altın renkleri solsa da kokuları sürer

Limelenen yaprakları yeşilini yitirir.

Çıplak kalan dalların altında dertli öter çekirgeler,

Yorgun yaban kazları buzlu bulutlarda kanat çırpar.

Bu kısa ayrılığa üzülmeme ne gerek var?

Gelecek yıl sonbaharda buluşacağız tekrar!

Muz Düşkünü

Her bir şiir övgüyle karşılandı ve on iki şiir hayranlık çığlıkları arasında okundu.

---

1) MÖ 4. yüzyılda Çin'de yaşamış bir filozoftur. Bir kere rüyasında bir kelebek olduğunu görmüş ve uyanınca, "Rüyamda bir kelebek olduğumu mu gördüm, yoksa şu an insan olduğunu düşleyen bir kelebek miyim, bilmiyorum." demiştir. (ç.n.)

"Bir dakika!" dedi Li Wan, tezahüratları keserek. "Önce tarafsız bir yargıda bulunmama izin verin. Bütün bu şiirlerde gayet güzel dizeler olduğunu düşünüyorum ama birbirleriyle karşılaştırdığımda, bence *Kasımpatıları Anmak* birinci; *Kasımpatılara Sor* ikinci ve *Kasımpatıların Rüyası* üçüncü sırada yer almalı. Bu başlıklar kendileri yeterince orijinal olmakla birlikte, bu temaların ele alınış biçimleri açısından bu üç şiir de çok sıra dışı. Dolayısıyla bugünün birincisi hiç şüphesiz Nehir Kraliçesi olmalı. Üçünün ardından *Kasımpatı Takmak*, *Kasımpatı Hayranlığı*, *Kasımpatı Sergilemek*, *Kasımpatı Resmetmek* ve *Kasımpatıları Hatırlamak* geliyor."

Baoyu memnuniyetle ellerini çırptı.

"Kesinlikle doğru! Çok adil bir karar!" dedi.

"Sanırım benimkiler o kadar da iyi değil." dedi Daiyu. "Biraz uydurma gibi!"

"Uydurmanın kötü bir tarafı yok!" dedi Li Wan. "Hiç zorlama olmamış!"

"Ben en çok Bulutların Kızı'nın dizelerini beğendim:

'Ayaz gecelerde düşlerim seni,

Gün batarken bahçede cesurca beklemeni.' " dedi Daiyu. "Ressamların 'beyaz arka plan' dedikleri bir teknik bu. Hele ondan önceki şahane iki dize:

'Bahçenin tüm kokusunu toplamak bir vazoda,

Seyretmek sonbaharı tek bir dalda.'

Çiçeklerin sergilenmesi konusunda söylenecek her şeyi özetliyor. Artık diyecek başka bir şey kalmadığını hissettiriyor size. Çiçeklerin vazoya konmasından, hatta toplanmasından da öncesine gidiyor. 'Ayaz geceler' dizesi, ana temayı ortaya çıkarmanın en incelikli yolu; tıpkı bir ressamın beyaz arka planının resmin diğer tarafındaki vurguları keskinleştirmesi gibi."

Li Wan güldü.

"Olabilir ama senin 'tatlı şarkılar' dizelerin buna daha çok uyuyor." dedi.

"Bence en çok Alpinia Hanımefendisi temasını etkili bir şekilde ele almış." dedi Tanchun.

Geçen yıl teşrif eden sonbahar misafiri,

Şimdi sadece gecenin rüyalarında görünür, dizeleri hatırlama kavramını çok canlı bir şekilde ortaya koyuyor."

"Hele de senin 'kısa saçları yoldaki çiyle sırılsıklam' ve 'hazan kokusu bulaşmış' ifadelerin kasımpatı takma temasını çok canlı bir şekilde resmediyor." dedi Baochai gülerek.

"Nehir Kraliçesi'nin 'hangi münzevi paylaşıyor gizlenme yerini?' ve 'neden en son sen açarsın çiçeklerini?' ifadeleri onları sorgulama işini o kadar mükemmel yapıyor ki zavallıcıkların dili tutuluyor." dedi Xiangyun, muzipçe gülerek.

"Ona bakarsan, senin soğuk yataklarının yanında başın açık oturarak ve dizlerine sarılıp onlara bir şarkı tutturarak kasımpatıları ısrarlı ziyaretin, onların bilinci olsa senden bıkacaklarını düşündürüyor insana!" dedi Li Wan, araya girerek.

Herkes buna güldü.

"Ben yine sonuncu oldum gibi görünüyor." dedi Baoyu üzüntüyle. "Aslında 'kim dikti bu çiçeği?' 'nasıl çıktı bu hazan güzelliği' ve 'yürüyüşten sonra yorgun argın bulunca' ifadelerinin kasımpatı arayışını mükemmel bir şekilde ortaya koyduğunu düşünmüştüm doğrusu.

Dün gece can verdi yağmur yapraklarına,

Ne hoştur görmek onları sabahın ayazında.

dizeleri kasımpatı dikmeyi gayet başarılı bir şekilde ele almıyor mu? Of ya! Galiba Nehir Kraliçesi'nin 'tatlı şarkılar' dizesi, Bulutların Kızı'nın 'soğuk yatağının yanında başım açık otururum' ya da Muz Düşkünü'nün 'hazan kokusu bulaşmış' ve 'limelenen yapraklar' veya Alpinia Hanımefendisi'nin 'sonbahar misafiri şimdi sadece gecenin rüyalarında görünür' ifadeleri kadar güzel şeyler bulamadım." Sonra biraz düşünüp devam etti. "Neyse canım! Belki yarın ya da öbür gün zaman bulursam, tüm temalarda birer şiir yazarım."

"Senin şiirlerin de fena değildi." diye avutmaya çalıştı Li Wan. "Sadece senin de dediğin gibi, diğerleri kadar incelikli değil."

Şiirler hakkında biraz daha konuşmaya devam ettiler, sonra tekrar yengeç getirtip, büyük masaya oturarak yediler.

"Şimdi kokulu osmantusları hayranlıkla izleyerek yengeç yiyoruz. Bu da iyi bir şiir teması olur." dedi Baoyu. "Benim bir tane aklıma geldi bile. Başka denemek isteyen var mı?"

Çabucak ellerini yıkadı ve bir fırça alıp düşündüğü şiiri yazdı. Sonra okumaları için diğerlerine verdi.

YENGEÇ YEMEK

Ne hoştur yengeç yemek, osmantusların serin gölgesinde,

Zencefil serperiz üzerlerine bolca, sirke dökeriz her birine.

Şarap da ister yanında gerçek bir obur,

Ama yan yan giden yaratığın hiç insafı yoktur.

Öyle lezzetli ki eti, umursamayız hastalanmayı,

Kokusundan kurtulamayız yıkasak da parmaklarımızı.

Yengecin tek işi memnun etmektir damak tadını,

Su Dongpo[1] der ki: "Yengeç boşa geçirmemiş hayatını!"

"Sen buna şiir diyorsan ben böylesinden yüz tane yazarım." dedi Daiyu burun kıvırarak.

"Yok canım, sen ilhamını tükettin; artık daha fazla yazamayacağını kabulleneceğine başkalarını kötülüyorsun." dedi Baoyu.

Daiyu cevap vermedi, başını geriye doğru iterek gözlerini yukarı dikti. Bir süre kendi kendine bir şeyler mırıldandıktan sonra fırçayı eline alıp hiç duraklamadan şu şiiri yazdı:

Ölümden kaçamazlar, olsa da uzun bacakları ve zırhları,

Tabakta yığılıyken görünüşleri nasıl da tatlı!

Lezzetli beyaz etle doludur kıskaçları,

Pembe bir eti saklar dolgun kabukları!

Ne hoştur ki dört değil sekiz tanedir bacakları.

Peki, hüznümü yenene kadar kim dolduracak bana şarapları?

---

1) Diğer adıyla Su Shi, Çin'de Song Hanedanlığı döneminde yaşamış bir şair, ressam, akademisyen, bilim ve devlet adamıdır. (ç.n.)

Kasımpatılar açmış, rüzgâr sallarken kokulu osmantusları,

Yengeçlerle şereflendirelim Çifte Dokuz Bayramı'nı.

Baoyu şiiri okuyup ne kadar güzel olduğunu söylemek üzereyken, Daiyu sert bir şekilde kâğıdı yırtıp hizmetçilerden birine yakmasını söyledi.

"Seninki kadar güzel olmadı." dedi. "Yakılmayı hak etti. Aslında şiirin çok iyiydi, hatta kasımpatı şiirlerinden bile daha iyi. Saklayıp herkese göstermelisin."

"Ben de bir tane düşündüm." dedi Baochai, gülerek. Çok iyi bir şey olmayabilir ama gülelim diye yazacağım."

Sonra kâğıda geçirdiği şiirini okudular.

Bir hazan günü osmantus gölgesinde kaldırınız kadehlerimizi,

Ağzımız sulanarak bekleriz küçük dostlarımızı.

Yan yan gelirler, engebelidir dünyanın yolları,

Baharda, hazanda sarı ve beyaz boşluktur kabuklarının altları.

Herkes hayranlık nidalarıyla alkışladı.

"Harika! Çok ince bir tarz bu!" dedi Baoyu. "Şimdi kendiminkini yakmam gerektiğini anlıyorum."

Okumaya devam ettiler.

Kasımpatı ve şarabımız var, gidermek için kokuları;

Zencefil gerekir yenmek için hazımsızlığı.

Ne yapsın bir kere boylamış kazanı?

Mehtaplı kıyıda geriye kalan yalnızca darı kokuları.

Okuduktan sonra hepsi yengeç yeme konusunda kusursuz bir şiir olduğunu onayladı.

"Sıradan bir temanın içindeki derin ve kinayeli anlamı görmek gerçek bir yetenek gerektirir!" dediler. "Öte yandan sert bir toplumsal hiciv!"

Tam o sırada Pinger, Bahçe'ye geri döndü. Ondan sonraki gelişmeler gelecek bölümde.

39. BÖLÜM

Hünerli bir köylü kadın inanılması güç bir hikâye anlatır.

Duyarlı bir genç dinleyici konunun peşini bırakmaz.

Hatırlayacağınız gibi Pinger partiye geri dönmüştü.

"Hanımına ne oldu? Neden yanımıza gelmedi?" diye sordular.

"Hiç zamanı yok, çok meşgul." dedi Pinger, gülerek. "Hiç yengeç kaldı mı diye size sormamı istedi. Daha önce yeme fırsatı bulamamış, şimdi de gelmeye zamanı olmadığı için beni gönderdi. Kaldıysa ona birkaç tane götüreceğim."

"Çok var." dedi Xiangyun ve en irilerinden on tanesinin bir kutuya konmasını emretti.

"Dişi olanlardan seç, lütfen." dedi Pinger, Xiangyun'ün emrini yerine getirmek için giden hizmetçiye.

Li Wan, Pinger'ya oturmasını söyledi ama kız reddetti.

"Israr ediyorum!" dedi Li Wan, kızın elinden tutup kendi yanına çekerken. Bir şarap kadehini dudaklarına dayayınca içmek zorunda kaldı Pinger. Ağzındaki şarabı yutup tekrar ayağa fırladı.

"Göndermiyorum seni!" dedi Li Wan. "Tek umursadığın kişi pek kıymetli Xifeng'ın. Bana itaat etme gereği duymuyorsun ama edeceksin."

Sonra elinde yengeçlerin olduğu kutuyla hazır bekleyen yaşlı kadına dönüp, onları Xifeng'a götürmesini ve Pinger'yı gönder-

mediklerini söylemesini istedi. Bunun üzerine yaşlı kadın gitti ama kısa bir süre sonra elinde aynı kutu ve bir mesajla geri döndü.

"Bayan Lian çok teşekkür etti. Yengeç istediği için kendisine gülmemenizi rica etti. Kutuya Wang Hanım'ın gönderdiği lotus unundan yapılmış kek ile tavuk yağından yapılmış ekmek koydu. Belki siz ve küçük hanımlar denemek istersiniz diye düşündü." Bir de Pinger için mesaj vardı. "Bayan Lian seni buraya bir şey alman için göndermiş, kalıp da keyif sürmen için değil. Ama yine de çok içmesin dedi."

"Ah!" dedi Pinger gülerek. "İçersem ne olurmuş!"

Sanki hanımının talimatlarını hiçe sayar gibi büyük bir iştahla yiyip içmeye başladı. Bu arada Li Wan kolunu sevgiyle kızın beline doladı.

"Bu kadar seçkin görünüşlü, genç bir kızın böyle aciz bir kaderle doğması ne yazık!" dedi. "Asıl hanım olması gereken sensin. Çok da iyi bir hanımefendi olurdun! Bilmeyen biri hizmetçi olduğunu hiç anlamaz."

Li Wan bunları söylerken Baochai ve Xiangyun ile beraber yiyip içmeye devam eden Pinger başını çevirip kıkırdayarak ona baktı.

"Yapmayın, Bayan Zhu! Gıdıklanıyorum!"

"Ay! Buradaki sert şey de ne?" dedi Li Wan.

"Anahtarlar." dedi Pinger.

"Anahtarlar mı?" dedi Li Wan. "Hanımının bu kadar kıymetli neyi var ki anahtarlarını sürekli üzerinde taşıyorsun? Ben hep insanlara senin hakkında ne diyorum, biliyor musun? Tripitaka nasıl ki beyaz atı olmadan Budist metinlerini getirmek için Hindistan'a gidemiyor ya da Liu Zhiyuan, Kavun Tarlalarının Ruhu ona zırhını vermeden imparatorluk için savaşamıyorsa, Wang Xifeng da Pinger'sız yapamaz. Sen hanımının başlıca anahtarısın. Bu anahtarları neden sürekli yanında taşıtıyor?"

Pinger sıkıntıyla güldü.

"Benimle dalga geçiyorsunuz, Bayan Zhu. Herhâlde çok içtiniz."

"Ama söyledikleri doğru!" dedi Baochai. "Ne zaman dedikodu yapsak, sonunda sen ve diğer baş hizmetçilerin ne kadar istisnai insanlar olduğunuzdan söz ediyoruz. Hepinizin kendine özgü iyi özellikleri var, harika olan da bu!"

"Sanki doğa hanımla hizmetçisini birbirlerine uyacak şekilde tasarlamış gibi." dedi Li Wan. "Mesela Büyükanne Jia ile Yuanyang. O olmasa büyükanne ne yapardı? Wang Hanım da dâhil ailede kim büyük hanımefendiye cevap verme cüretinde bulunabilir? Ama Yuanyang bunu yapıyor. Üstelik büyükanne onu dinliyor. Büyükannenin sahip olduğu onca şeyi bir düşün. Hiç kimse Yuanyang gibi hepsini aklında tutamıyor. Kız onlara sahip çıkmasa, yaşlı kadın kim bilir nasıl dolandırılırdı. Hepsinden önemlisi, çok adil biri. Herkes hakkında her zaman olumlu şeyler söyler. Büyükanne üzerinde bu kadar etkisi olmasına rağmen bunu başkalarının aleyhine kullanmaz."

Xichun güldü.

"Daha dün büyükanne onun hepimizden çok daha iyi olduğunu söyledi." dedi.

"Yuanyang çok iyidir." dedi Pinger. "Bizler onunla kıyaslanmayız bile."

"Annemin dairesindeki Caixia da çok dürüst bir kız." dedi Baoyu.

"Evet, öyle." dedi Tanchun. "Çok da akıllı. Annen etrafında olup bitenlerin yarısının bile farkında değil. Ama Caixia farkında. Her konuda daima anneni uyaran odur. Hatta dışarıda olup biteni dahi bilir. Babamızın evde ve dışarıdaki işleriyle ilgili bütün ayrıntılara dikkat eder, eğer hanımı unutursa, usulca ona hatırlatır."

"Onları bilmem ama küçük beyefendiye ne demeli?" dedi Li Wan, Baoyu'yü göstererek. "Eğer Xiren ona göz kulak olmasa ne hâlde olurdu, düşünebiliyor musunuz? Xifeng da öyle. Tam bir zalim kral olmasına rağmen tıpkı zalim kralın o koca kazanları kaldırmak için güçlü iki kola ihtiyacı olduğu gibi, o da Pinger'sız yapamaz."

"Bayan Lian evlenip buraya geldiğinde dört kişiydik biz." dedi Pinger. "Ama diğerleri ya öldü ya da ayrıldılar. Bu kadar uzun süre yanında kalan sadece benim."

"Şanslısın o zaman." dedi Li Wan. "Feng da şanslı. Efendi Zhu sağken bizim de birkaç hizmetçimiz vardı, herhâlde o kadar da sert bir hanım değilim ama neden bilmem hiçbir zaman memnun olmadılar. Bay Zhu ölünce, hâlâ çok genç olmalarının avantajını kullanıp onları evlendirdim. Keşke senin gibi güvenilir birini bulsaydım, yanımda tutar, şimdi kendimi bu kadar yalnız hissetmezdim."

Böyle söylerken gözleri kızardı, neredeyse ağlayacaktı.

"Ah, haydi canım!" dedi diğerleri. "Bu kadar üzülecek bir şey yok! Böyle devam edecekseniz partiyi bitirelim daha iyi."

Gerçekten de ellerini yıkadıktan sonra hep beraber gidip Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a saygılarını sunmaya karar verdiler. Bu arada yaşlı kadınlar ve hizmetçiler köşkü süpürüp, tabak çanağı toplamaya başladılar.

Xiren, Pinger'yı alıp Kızıl Neşe Avlusu'na götürdü. Onu çaya davet etti ama kız başka sefere uğrayacağını söyleyerek reddetti ve gitmek üzere kalktı. Xiren ona bir şey sormak istiyordu, giderken arkasından seslendi.

"Bu ayın ödemeleri ne oldu? Büyük hanımefendi ve Wang Hanım'ın çalışanları bile henüz paralarını almamışlar."

Bunu duyan Pinger hemen dönüp geri geldi.

"Bunu bana sorma lütfen!" dedi, alçak sesle ve endişeli bir şekilde; kimse var mı diye etrafına bakındıktan sonra. "Sadece bir iki gün daha beklemen lazım, emin ol."

Xiren onun endişesini görünce şaşırdı.

"Ne oldu ki? Nedir bu hâlin?" diye sordu.

Pinger sesini daha da alçalttı.

"Bayan Lian bu ayın ödemesini bir süre önce aldı ama borç verdi. Onun faizini bekliyor, gelince aylıklarınızı ödeyecek. Sana söyledim ama sakın bu konuda kimseye bir şey deme!"

Xiren güldü.

"Parası olmadığına asla inanmam." dedi. "Neden kendisini bu kadar sıkıntıya sokuyor?"

"Tabii ki parasız değil." dedi Pinger. "Birkaç yıl önce bu işi yapmaya başladığından beri aldığı faiz ortaya koyduğu paranın yüz katı olmuştur. Ödeneğinin tamamını da harcamıyor. Ne zaman dokuz on tael biriktirse hemen yatırım yapar. Aldığı faizden ödemeleri çıkardıktan sonra bile kalan kâr yılda bin tael vardır."

"Hanımın da sen de tam bir ikilisiniz!" dedi Xiren. "Bize ödemediğiniz parayla faiz kazanıyor, bizi de parasız bırakıyorsunuz."

"Haydi canım!" dedi Pinger, öfkeyle. "Parasız kaldığını hiç sanmıyorum!"

"Kendim için söylemiyorum." dedi Xiren. "Benim para harcayacağım bir şey yok. Ben daha çok küçük beyi düşünüyorum. İhtiyacı olur diye kenarda biraz param olsun istiyorum."

"Bak, eğer paraya acil ihtiyacın varsa benim kenarda birkaç taelim var, sana borç verebilirim." dedi Pinger. "İstersen bu ayın ödemesi için avans olarak alabilirsin."

"Şu anda ihtiyacım yok." dedi Xiren. "Ama eğer olursa teklifin her zaman geçerli mi?"

"Elbette." dedi Pinger ve gitti.

Avlu kapısından çıktığında Xifeng'ın gönderdiği bir hizmetçi kız onu arıyordu.

"Hanımım seni görmek istiyor." dedi.

"Bu kadar acelesi ne ki beni sıkıştırıp duruyor?" dedi Pinger. "Bayan Zhu beni zorla alıkoydu. Sanki kaçıyorum!"

"Kendin sor!" dedi kız. "Seni çağıran ben değilim."

"Seni arsız!" dedi Pinger ve yoluna devam etti.

Eve gittiğinde Xifeng'ı değil, daha önce gelip ricacı olan yaşlı köylü Liu nine ile küçük torunu Baner'ı kendisini beklerken buldu. Dış odadaki sedirde, bir tarafında Zhang Cai'nin, diğer tarafında Zhou Rui'in karısıyla oturuyordu. Hizmetçiler de hünnap, kavun ve diğer çiftlik ürünleriyle dolu çuvalları yere boşaltıyorlardı. Pinger içeri girince hepsi ayağa kalktı. Son ziyaretinden onu hatırlayan Liu nine yerinden fırlayıp, geçen seferki gibi şaşırmadan onu "Bayan Pinger" diye selamladı.

"Bütün aile selamlarını yolladı, bayan. Uzun zamandır kendileri gelip size ve Bayan Lian'e saygılarını sunmak istiyorlardı ama çiftlik işleri çok yoğun. Neyse ki bu yıl ürün iyi oldu; sebze ve meyve bakımından çok verimli bir yıl, çok şükür. İlk toplananları size getirdim. Satmak istemedik, ilk meyveler Bayan Lian ve küçük hanımlara gitsin dedik. Belki her gün toprağın ve denizin nadir ürünlerini yemekten bıkmışlardır, değişiklik yapıp köy ürünleri yemek isteyebilirler diye düşündük. Neyse, işte buyurun! Az veren candan, çok veren maldan."

"Getirmeniz ne büyük incelik!" dedi Pinger ve tekrar oturması için buyur etti, kendisi de oturdu. Zhou Rui ve Zhang Cai'nin eşlerine de oturmalarını söyledi ve küçük hizmetçilerden birine çay getirmesini emretti.

Hizmetkârların eşleri Pinger'ya takıldılar.

"Bugün yüzünüz parlıyor, bayan. Gözleriniz bile kızarmış."

Pinger güldü.

"Biliyorum. Normalde içki içmem ama bugün Bayan Li Wan ve küçük hanımlar beni zorla alıkoyup içki içirdiler. Bu yüzden yüzüm kızardı." dedi.

"Ah, ah!" dedi Zhang Cai'nin karısı. "Ben burada içki için can atıyorum ama kimse bana ikram etmiyor. Bir dahaki sefere biri sizi davet ettiğinde, beni de götürün!" Diğerleri güldüler buna.

"Bu sabah yengeçleri gördüm." dedi Zhou Rui'in karısı. "Kocamandılar. Herhâlde iki üç tanesi yarım kilo geliyordur. O sepetlerde toplam otuz beş kırk kilo vardır diye düşündüm. Ama öyle olsa bile, muhtemelen buradaki çalışanlara yetmez."

"Tabii yetmez." dedi Pinger. "Sadece kıdemli olanlar bir iki tane yiyebildiler. Diğerleri anca tadabildiler, hatta bazıları onu da yapamadı."

"Bu yıl o büyüklükteki yengeçlerin yarım kilosu beş gümüş para ediyor." dedi Liu nine. "O zaman beş kilosu elli gümüş para, beş tane elli iki gümüş tael, elli gümüş para; üç kere beş de on beş eder. Şarap ve diğer yemekler de eklenirse yirmi tael gümüşü geçer. Kutsal Buda! Bu kadar para bir çiftçi ile ailesini bir yıl geçindirir!"

"Sanıyorum Bayan Lian'i gördünüz." dedi Pinger.

"Evet." dedi Liu nine. "Beklememizi söyledi."

Bunu söylerken açık pencereden dışarı baktı ve akşam olmaya başladığını fark etti.

"Bugünlerde hava erken kararıyor." dedi. "Artık yola koyulsak iyi olacak. Kentin kapıları kapanmadan çıkalım, yoksa sıkıntı olur."

"Doğru!" dedi Bayan Zhou. "Bekleyin de hanımefendi ne yapıyormuş bir bakayım." Odadan çıktı ve epey bir süre gelmedi. Sonunda döndüğünde yüzünde güller açmıştı.

"Bugün Liu ninenin şanslı günü!" dedi. "İki hanımefendiyle de şans yüzüne güldü."

"Ne demek o?" diye sordu Pinger.

"Gittiğimde Bayan Lian yaşlı hanımefendinin yanındaydı." dedi Zhou Rui'in karısı. "Yanına gidip usulca ona, Liu ninenin kentin kapıları kapanmadan gitmek istediğini söyledim. 'Onca yolu o kadar malzemeyle gelmiş. Artık geç oldu, en iyisi bu gece burada kalsın, yarın sabah gider.' dedi. Şansın biri bu ama sonrakinin yanında bu ne ki? Büyük hanımefendi bunu duydu ve ona Liu ninenin kim olduğunu sordu. Bayan Lian ona açıklayınca, 'Ben de konuşacak yaşlı ve tecrübeli birini arıyordum! Buraya gelsin! Benimle tanıştırın.' dedi. İşte bu şansın âlâsı!"

Liu ninenin hemen sedirden kalkıp öteki daireye gitmesi için acele ettirdi ama yaşlı köylü kadın aniden büyük bir utanca kapıldı.

"Şu hâlime bakın! Onun karşısına çıkacak durumda değilim! Çoktan gittiğimi söyleyin kendisine!" dedi.

"Haydi canım, hemen gidip gör onu." dedi Pinger. "Bir şey olmaz. Büyük hanımefendimiz fakir ve yaşlı insanlara karşı her zaman çok naziktir. Bazıları gibi kasıntı ya da kibirli değildir. Eğer soyluların karşısına çıkmaktan utanıyorsan, sana destek olmak için Bayan Zhou ve ben de geliriz."

Bayan Zhou'nun eşliğinde yaşlı kadını görüşmesine götürdü.

Pinger'nın avludan çıktığını gören kapı görevlisi gençler ayağa kalktılar, içlerinden ikisi koşarak yanına geldi.

"Bayan! Bayan!"

"Ne oluyor bu saatte?" dedi Pinger.

"Saatlerdir sizi görmek için bekliyorum, bayan." dedi delikanlılardan biri. "Annem hastalandı, onun için doktor getirmem lazım. Bu gece izin alabilir miyim?"

"Ne akıllısınız siz!" dedi Pinger. "Her gün biriniz gelip izin istemek için aranızda anlaşmışsınız. Yapmanız gerektiği gibi hanımınıza söylemek yerine, bu üzücü hikâyelerinizle gelip sorumluluğu bana yüklüyorsunuz. Geçen gün Zhuer da aynı şeyi yaptı, o gittikten sonra beyefendi onu çağırdı; ona izin verdiğim için benim başım derde girdi. Şimdi sen de aynı şeye kalkışıyorsun."

"Annesi gerçekten hasta, bayan." diye doğruladı Zhou Rui'in karısı. "Göndermeniz iyi olur."

"Peki o zaman. Ama yarın sabah erkenden gel." dedi Pinger delikanlıya. "Duydun, değil mi? Erkenden! Çünkü sana bir iş vereceğim. Sırtına güneş doğana kadar uyuma yatağında! Giderken Lai Wang'a benim için bir mesaj ilet. Ona söyle, yarına kadar faizin geri kalanını getirmezse, hanımefendi bir daha sormayacak ve kendisi için alıkoyduğunu düşünecek."

Delikanlı mesajı ileteceğine söz verip, serbest kalmanın sevinciyle hemen fırladı.

Pinger ve yanındakiler Büyükanne Jia'nın dairesine vardıklarında, Manzara Bahçesi'nin bütün genç sakinleri orada toplanmıştı. Liu nine odaya girince, adını bile bilmediği çiçekler gibi, inci ve zümrütler takıp takıştırarak süslenmiş bir grup genç hanımla karşılaştı. Ortalarında saygıdeğer, yaşlı bir hanımefendi bir kanepeye uzanmıştı. Bir tablo kadar hoş, tepeden tırnağa ipek ve satene bürünmüş, genç bir kadın da arkasında oturmuş bacaklarına masaj yapıyordu. Orada tanıdığı tek kişi olan Xifeng ise yaşlı kadının yanında durmuş, belli ki ona komik bir şeyler anlatıyordu.

Kanepedeki kadının Büyükanne Jia olduğunu tahmin eden Liu nine hemen yanına koşup onu selamladı.

"Hizmetinizdeyim, hanımefendi!" dedi.

Büyükanne Jia kibarca kanepeden kalkıp selamına karşılık verdi ve yaşlı kadının oturması için Zhou Rui'in karısından bir sandalye getirmesini istedi. Her zamanki gibi çekingen olan Baner selam vermeye yeltenmedi.

"Kaç yaşındasınız, sevgili akrabamız?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Bu yıl yetmiş beş oldum." dedi Liu nine, ayağa kalkarak.

Büyükanne Jia oradakilere dönüp, "Benden birkaç yaş büyük ama hâlâ dinç ve sağlıklı. Kim bilir ben o yaşta nasıl olacağım!" dedi.

Liu nine güldü.

"Siz iyi talihin keyfini sürerken, biz hayatın zorluklarının içine doğduk. Sizin gibi olamazdık, aksi hâlde çiftçilik işlerini kim yapardı?" dedi.

"Gözleriniz ve dişleriniz hâlâ iyi durumda mı?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Bir şikâyetim yok ama bu yıl sol taraftaki arka dişlerimden biri biraz gevşedi."

"İşte! Ben işe yaramaz bir ihtiyar oldum!" dedi Büyükanne Jia. "Gözlerim zayıfladı, kulaklarım duymuyor, hafızam gitti, artık sizin gibi eski akrabaların adlarını bile hatırlayamıyorum. Bana gülerler diye onlarla karşılaşmaya korkuyorum. Bugünlerde dişime uygun şeyleri yiyip içmekten ve uyumaktan başka yapabileceğim bir şey kalmadı. Bunun dışında, biraz kafam dağılsın diye arada bir bu gençlerle şakalaşıyorum. Hepsi bu!"

"Siz şanslısınız!" dedi Liu nine. "Ben istesem de böyle bir hayata sahip olamam."

"Şanslı mı? Yok canım!" dedi Büyükanne Jia. "İşe yaramaz ihtiyarın biriyim!"

Herkes güldü buna.

"Xifeng sizin bir sürü sebze ve meyve getirdiğinizi söyledi." dedi Büyükanne Jia. "Hizmetkârlardan onları buraya getirmele-

rini istedim. Güzel, taze çiftlik ürünlerini nasıl da özledim! Bizim dışarıdan satın aldıklarımız sizin kendi yetiştirdikleriniz gibi lezzetli olmuyor."

"Köylülerin yemek anlayışı böyle." dedi Liu nine. "Ürünler yamuk yumuk olsa da en azından tazeler. Et ve balığa güçleri yetmiyor, bu yüzden biraz lüksü düşlediklerinde topraktan çıkardıkları taze ürünlerini yemek istiyorlar."

"Siz de aileden biri olduğunuza göre, umarım uzun süre kalıp ziyaretinizin tadını çıkarırsınız. Dönmek için acele etmeyin. Bize tahammül edebilirseniz birkaç gün kalın. Bizim de bahçemiz var, orada bazı meyveler yetiştiriyoruz. Yarın onları tadın, giderken biraz götürün. Şöyle bir uğrayıverip dönmek yerine, biraz kalırsanız işte o zaman akraba ziyareti olur."

Xifeng da Büyükanne Jia'nın yaşlı kadından hoşlandığını anlayıp kalması için ısrar etti.

"Belki burası sizin çiftliğiniz kadar ferah olmayabilir ama sanırım sizi bir yerlere yerleştirebiliriz. Büyük hanımefendiye köyünüzden haberler ve dedikodular verirsiniz."

"Feng!" dedi Büyükanne Jia, elinde olmadan gülerek. "Dalga geçmeyi bırak! O saf bir kadıncağız. Senin şakalarını kaldırmasını bekleme."

Sonra Baner'a biraz şekerleme getirilmesini emretti. Ama çocuk bu kadar kalabalığın içinde bir şey yemek istemeyince, o zaman biraz para verilmesini ve genç hizmetkârların oynasın diye onu dışarı çıkarmalarını söyledi.

Kendisine çay ikram edilen Liu nine köy yaşamından hikâyeler anlatarak büyük hanımefendiyi eğlendirdi ve yeni tanıştığı bu kadına kendisini sevdirdi. O hâlâ hikâyelerini anlatırken, biraz önce dışarı çıkan Xifeng bir hizmetçi gönderip onu yemeğe davet etti. Büyükanne Jia, yaşlı kadın tatsın diye kendi yemeklerinden bir tabak hazırlatıp Xifeng'ın dairesine gönderdi. Xifeng, Büyükanne Jia'nın bu yaşlı kadına kanının kaynadığını görünce yemekten sonra onu tekrar büyükannenin dairesine gönderdi. Kadın oraya gittiğinde, Yuanyang yaşlı dadılardan birine ona banyo yaptırmasını söyledi. Kendisi de gidip dolabından seçtiği bazı temiz, sade

kıyafetler getirdi ve yıkandıktan sonra onları giymesini tembih ederek banyoya gönderdi. Bütün bu olup bitenler Liu ninenin engin tecrübeleri için bile çok fazlaydı ama hiç alınmadan kabullenerek banyo çilesine boyun eğdi, verilen kıyafeti giydi ve bir kere daha kanepedeki yerini alıp hikâye anlatan kadın rolüne devam etti. Bu konuda son derece başarılıydı. Baoyu ve kızlar da etrafında toplanıp, onun basit konuşmalarını, zaman zaman eve misafir gelen kör halk şarkıcılarının kurmacalanndan daha ilginç buldular.

Gerçekten de anlattıklarında kurgudan daha fazlası vardı. Liu nine köyde doğup büyümüş olsa da yılların kazandırdığı tecrübeyle insan zaaflarını çok iyi anlayan, uyanık bir kadın olmuştu. Büyükanne Jia'nın memnuniyetini ve genç dinleyicilerin hevesli ilgilerini fark etmiş, hafızasının ve tecrübelerinin yetmediği noktada kendisi uydurarak, onları hayal kırıklığına uğratmamak için elinden geleni yapmıştı.

"Biz köylüler, yıllarca, yağmurda, karda, baharda, yazda, sonbaharda, kışta, hiç aralıksız tarlalarda çalışıyoruz." dedi. "Dinlenmemiz bile 'görev başında' dediğiniz şekilde oluyor, tıpkı hikâyedeki posta atı gibi. Tarlada bir sürü acayip şeye tanık oluyoruz. Mesela geçen kış olduğu gibi. Birkaç gün boyunca hiç durmadan kar yağmış; kalınlığı neredeyse yarım metreyi bulmuştu. Bir sabah erkenden kalktım. Daha evden çıkmamıştım. Dışarıdaki odun yığınının orada birtakım sesler duydum. Birisi odunlarımızı çalıyor diye düşündüm. Kepenkteki çatlağa gözümü dayayıp bakınca gerçekten de birisinin olduğunu gördüm ama bizim köyden değildi."

"Gezginin biridir herhâlde." diye araya girdi Büyükanne Jia. "Üşüyünce ısınmak için ateş yakmak istemiştir."

"Gezgin falan da değildi. Acayip olan bu zaten! Kim olsa beğenirsiniz? Görünüşe göre on yedi on sekiz yaşlarında, tablo gibi güzel, genç bir kızdı. Üzerinde kırmızı bir tunik ve beyaz, saten bir etekten başka bir şey yoktu. Siyah bir cila gibi parlak ve ışıltılı saçları vardı."

Tam o sırada dışarıdan gelen bazı sesler hikâyesini böldü. Konuşmaların arasında, "Ciddi bir şey değil. Hanımefendiyi korkutmaya gerek yok!" sözleri ayırt ediliyordu.

"Nedir o?" diye sordu yaşlı kadın, telaş içinde.

"Güney avludaki ahırlarda yangın çıkmış." dedi hizmetçilerden biri. "Ciddi bir şey değilmiş; kontrol altına almışlar bile."

Yangın söz konusu olduğunda her zaman müthiş bir korkuya kapılan Büyükanne Jia, ayağa kalkmaya çalıştı ve hizmetçilerin yardımıyla neler olduğunu görmek için dışarıya çıktı. Avlunun güneydoğu tarafında bir yerlerde alevler bariz bir şekilde görünüyordu. Korkudan çılgına dönen kadıncağız Buda'yı anmaya başladı ve hemen Ateş Tanrısı'nın resmi önünde tütsü yakması için birini gönderdi. O sırada Wang Hanım da diğer genç hanımlarla beraber geldi, herkes gibi o da yaşlı kadını yangının kontrol altına alındığı konusunda ikna etmeye çalıştı ve içeri girmesini istedi. Ama Büyükanne Jia alevler tamamen söndürülene kadar dışarıda kalmakta ısrar etti.

Herkes tekrar içeri girdiğinde, Baoyu, Liu nineye yarım kalan hikâyesinin devamını sordu.

"O karda kız neden odun çalıyormuş? Soğuktan ölebilirdi?"

"Rica ediyorum bu konuyu hiç açma!" dedi Büyükanne Jia. "Odundan söz edince çıktı bu yangın zaten. Konuşacak başka bir konu bulun lütfen!"

Baoyu hiç ikna olmasa da bu bahsi kapattı. Liu nine de başka bir konuda yaratıcılığını konuşturmaya başladı.

"Bizimkinin doğusunda bir çiftlikte doksan yaşını geçmiş bir kadın vardı; her gün oruç tutar, Buda'ya dua ederdi. Sonunda Merhamet Tanrıçası Guanyin onun dualarından çok etkilenip bir gece rüyasına girdi. 'Hiç vârisin olmadan ölmek yazılmış kaderine.' dedi ona. 'Ama çok dini bütün olduğundan Yeşim İmparatoru'ndan sana bir torun vermesini rica ettim.'

Aslında bu yaşlı kadının bir oğlu vardı ve onun da bir oğlu olmuştu. Ama çok özen göstermelerine rağmen çocuk ancak on yedi on sekiz yaşına kadar yaşamıştı; onun ölümü hepsini perişan etmişti. Bu rüyadan sonra ikinci torunu doğdu. Şimdi on üç on dört yaşlarında, çok yakışıklı bir genç. Kar gibi beyaz bir teni var ve hiç düşünemeyeceğiniz kadar akıllı. Bu da gösteriyor ki bizi sürekli gözleyen tanrılar ve budalar -artık adına ne derseniz- var!"

Bu hikâye, onların da kendi durumları için besledikleri düşüncelerine o kadar uyuyordu ki hem Büyükanne Jia hem de Wang Hanım çok etkilendi. Ama aklı hâlâ güzeller güzeli hırsız kızda olan Baoyu somurtkan ve dalgındı. Ablası Tanchun bunu fark edip ilgisini çekmeye çalıştı.

"Dün Kuzen Shi bizi ağırladı. Biz de eve dönünce bir sonraki şiir toplantımızı ne zaman yapacağımızı konuşalım. Aynı zamanda Kuzen Shi için de bir parti vermiş oluruz. Büyükanne de gelip kasımpatıları görür." dedi.

"Büyükanne de Kuzen Shi için bir parti vermekten söz ediyordu." dedi Baoyu. "Hepimiz davetliyiz. Kendimiz bir şey yapmaya kalkışmadan o partiyi bekleyelim."

"Geciktikçe hava soğuyacak." dedi Tanchun. "Eğer çok soğuk olursa, büyükanne için eğlenceli olmaz."

"Ama o karda da yağmurda da partilere bayılır." dedi Baoyu. "Neden ilk karı bekleyip o zaman yapmıyoruz? Adına da kar partisi deriz. Kar yağarken şiir okumak ne kadar romantik olur, bir düşünsene!"

"Şiir okumak yerine, karda büyük bir odun yığını hazırlayıp, sırayla parmak uçlarımızda gelerek birer parça çalsak, çok daha romantik olur." dedi Daiyu, alaycılıkla.

Baochai ve diğer kızlar güldüler ama Baoyu hiçbir şey demeden Daiyu'ye ters ters baktı.

Grup dağıldıktan sonra Baoyu, Liu nineyi bir kenara çekip, gizemli kar kızıyla ilgili sorular sordu. Liu ninenin yaratıcılığı bir kere daha teste tabi tutulmuş oldu.

"Bizim köyün kuzey tarafında küçük bir mabet var." diye başladı yaşlı kadın. "Ama içindeki tasvirler bir tanrıya ya da Buda'ya ait değil. Bir zamanlar bizim oralarda yaşayan bir beyefendi varmış..."

Tam o anda durakladı; sanki bir isim hatırlamaya çalışıyordu.

"Neyse adını boş verin." dedi Baoyu. "Hatırlamaya çalışmayın. Ne olduğunu anlatın."

"Bu beyefendinin hiç oğlu yokmuş, yalnızca biri kızı varmış; galiba adı Ruoyu'ydü. Bu Ruoyu bir âlim kadar iyi kitap okuyabiliyormuş, beyefendi de onu dünyanın bütün hazinelerinden daha çok seviyormuş. Ama ne acıdır ki kız on yedi yaşındayken hastalanıp ölmüş..."

Baoyu homurdanarak ayağını yere vurdu.

"Sonra ne oldu?"

"Bu adamcağız kızını çok sevdiği için bu mabedi yaptırmış ve içine kızının tahtadan ve kilden bir heykelini koymuş. Tütsüleri ve lambayı sürekli yanık tutması için birisini ayarlamış. Ama yıllar geçtikçe, bu beyefendi de onun adına mabede bakan insanlar da ölmüşler. Şimdi o mabet harabeye döndü ve bir ruh o heykeli ele geçirdi."

"Yok, yok!" diye araya girdi Baoyu. "Bu kız o ruh olamaz. Böyle insanlar ölümsüzdür."

"Haydi canım!" dedi Liu nine. "Hayret doğrusu! Ben de o heykel olduğunu sanıyordum. İşte o her neyse, sık sık insan şekline bürünüyor ve insanlara musallat oluyor. O zaman odunlarımızı alırken gördüğüm de oydu. Bizim köydeki insanlar, bu işe bir son vermek için heykeli parçalayıp mabedi yıkmaktan söz ediyorlar."

"Olamaz! Yapmasınlar!" dedi Baoyu. "Bir mabedi yıkmak korkunç bir günah!"

"Bana söylediğinize çok memnun oldum, küçük bey." dedi Liu nine, ciddiyetle. "Geri döndüğümde, onları durdurmak için elimden geleni yaparım."

"Büyükannem ve Wang Hanım, daha doğrusu bu ailedeki herkes hayır işlerine çok meraklıdır." dedi Baoyu. "En iyi bildikleri şey mabetleri tamir ettirmek ve heykelleri yenilemektir. Yarın bir yazı yazar, sizin için bağış toplarım. Bu paraların sorumlusu siz olursunuz ve yeterli miktara ulaşınca tamirat çalışmalarını başlatırsınız. Her ay tütsü için de size para göndermelerini sağlarım. Nasıl olur?"

"Eğer bunu yaparsanız, benim de harcayacak biraz param

olur." dedi Liu nine. "Artık heykel mi, yoksa ruh mu her neyse, bu para için ona minnettarım."

Sonra Baoyu yaşlı kadına en yakın çiftliklerin ve köylerin isimlerini, mabede göre tam konumlarını ve ne kadar uzağında olduklarını sorup durdu. Bütün sorularına aklına geldiği gibi cevap veren kadın, birtakım konumlar uydurdu; bunları ciddiye alan Baoyu iyice ezberleyip odasına döndükten sonra, gece boyunca yatağında uzanarak, ileride bu güzel tahtadan hırsız için neler yapabileceğini planladı.

Ertesi gün ilk iş olarak Bahçe'den çıktı. Mingyan'e birkaç yüz sikke verip Liu ninenin tarifini aynen tekrarlayarak mabedi bulması için gönderdi. Mabedi inceleyecek ve gelip gördüklerini anlatacaktı. Mingyan'in raporuna göre daha sonra neler yapacağına karar verecekti.

Ama Mingyan gittikten sonra beklemekten çok sıkıldı. Gün iyice ilerleyip de geri dönmeyince, kızgın topraktaki solucan gibi yerinde duramadı. Ancak güneş battıktan sonra gelebildi Mingyan. Hâlinden çok memnun görünüyordu.

"Bulabildin galiba?" dedi Baoyu, hevesle.

"Evet." dedi Mingyan, ağzı kulaklarında. "Ama tarifi iyice dinlememişsiniz. Çok zor buldum. Bulunduğu yer ve oraya giden yollar söylediğiniz gibi değil. Bu yüzden o kadar uzun sürdü ki bütün gün arayıp durdum. Sonunda o civarda yıkık bir mabet olduğunu öğrendim ama dediğiniz yerde değildi. O köyün doğu tarafındaki bir köşedeydi."

Baoyu'nün yüzü memnuniyetle aydınlandı.

"Liu nine yaşlı bir kadıncağız." dedi. "Muhtemelen bana tarif ederken yanlış hatırlamıştır. Neyse, gördüklerini anlat."

"Dediğiniz gibi mabedin kapısı güneye bakıyordu. Yıkıldı yıkılacak bir hâldeydi. Bütün gün arayıp durduğum için görür görmez çok rahatladım ve hemen içeri girdim. Ah, ah! Heykeli görünce o kadar korktum ki derhâl kendimi dışarı attım. Tıpkı canlı gibiydi!"

Baoyu keyifle güldü.

"Tabii öyle olacak!" dedi. "Kız şekline bürünebildiğine göre, canlı gibi görünmesi normal."

"Kız mı?" dedi Mingyan. "Kız değildi ki. Mavi suratlı, kızıl saçlı, çirkin bir Veba Tanrısı'ydı!"

"Seni işe yaramaz budala!" dedi Baoyu, öfkeyle. "Böyle basit bir işi bile beceremiyorsun."

"Haksızlık ediyorsunuz!" dedi Mingyan, çok kırgın bir sesle. "Kitabın birinde okuduğunuz ya da yaşlı bir kadından dinlediğiniz bir hikâye üzerine bir şey bulmam için beni gönderip boşa kürek çektiriyorsunuz. Belki de hiç var olmayan bir şeyi bulamadım diye bana kızıyorsunuz!"

Baoyu onun duygularını incittiğini anladı ve teselli etmeye çalıştı.

"Tamam, tamam, üzülme! İşin olmadığı bir gün gidip bir daha bakarsın. Eğer bulamazsan yaşlı kadın bizi kandırıyor demektir. Ama gerçekten de böyle bir yer varsa ve sen bulursan, o zaman tamir edildiğinde senin de sevabında payın olacak. Ve tabii ki ben de sana büyük bir ödül vereceğim."

Baoyu, Mingyan'le konuşurken, iç kapıda görevli çocuklardan biri gelip, büyük hanımefendinin dairesindeki genç hanımlardan birinin Efendi Bao'yı sorduğunu söyledi.

Onun kim olduğu ve ne istediği bir sonraki bölümde ortaya çıkacak

40. BÖLÜM

Dul Büyük Hanımefendi Jia yine bir parti verir.

Yuanyang bir içki içme oyununu idare eder.

Çağrıldığını duyan Baoyu hemen kapıya koştu. Hupo paravanın önünde onu bekliyordu.

"Çabuk! Herkes sizi bekliyor. Sizinle konuşmak istedikleri bir şey varmış." dedi.

Büyükannesinin dairesine vardığında, annesi ve diğer kızlar da oradaydılar. Shi Xiangyun için nasıl bir parti düzenleyeceklerini konuşuyorlardı.

"Ben ne yapacağınızı söyleyeyim." dedi Baoyu. "Bu partide yabancı kimse olmayacağına göre, çok fazla yemek hazırlamaya gerek yok. Masaları kurar, herkesin en sevdiği bir iki yemeği yaptırır, bölmeli yemek kutularına koydururuz, herkesin küçük masasına bir sürahi şarapla birlikte servis yaptırırız, böylece kendi şaraplarını kendileri doldururlar. Resmî bir partiden çok daha eğlenceli olacağından eminim."

Büyükanne Jia bu teklifi çok beğendi ve hemen uygulanması için mutfağa haber gönderdi.

"Söyleyin onlara yarın için bizim sevdiğimiz şeylerden seçim yapsınlar ve her birimiz için birer kutu hazırlasınlar. Ayrıca Bahçe'de kahvaltı hazırlığı da yapsınlar."

Lambalar yakıldı ve herkes dinlenmeye çekildi. Akşama ilişkin başka bir ayrıntı vermiyoruz.

Ertesi sabah erkenden kalkınca çok güzel, pırıl pırıl bir sonbahar günü olduğunu görüp memnun oldular. Li Wan de erken kalkanlar arasındaydı ve hemen yaşlı kadınlara ve genç hizmetçilere yerlere düşen yaprakları süpürürlerken, sandalye ve masaları cilalarlarken, çay ve şarap takımları ile parti için gereken diğer şeyleri hazırlarlarken nezaret etti. Tam bu işlerin ortasında, Xifeng'ın hizmetçisi Fenger, Liu nine ve küçük Baner eşliğinde çıkageldi.

"Çok meşgulsünüz, Bayan Zhu." dedi Liu nine.

Li Wan güldü.

"Bizden kaçamayacağınızı söylemiştim! Dün gideceğim diye tutturmuştunuz ama göndermeyeceklerini biliyordum." dedi.

"Büyük hanımefendi alıkoydu beni." dedi Liu nine. "Geri dönmeden önce bir iki gün hoşça zaman geçirmemi istedi."

Fenger birkaç tane büyük anahtar çıkardı.

"Bayan Lian kullandığımız masaların yeterli olmadığını, üst kattaki depoyu açıp bugünlük birkaç tane daha çıkarmamızı istedi. Kendisi gelip bizzat ilgilenecekti ama şu anda hanımefendinin yanında olduğu için gelemiyor. Sakıncası yoksa depoyu açtırıp hizmetkârlara masaları taşıtmanızı rica ediyor."

Li Wan, Suyun'e anahtarları verip depoya gönderdi ve yaşlı kadınlardan birine iç kapıya gidip görevli çocukları yardıma çağırmasını söyledi. Kendisi de Manzara Salonu'nun arkasındaki avluya gidip, aşağıdan Ebruli İhtişam Kulesi'nin açılıp, masaların birer birer çıkarılmasını izledi. Hizmetçiler, genç görevliler ve yaşlı kadınlar birlikte öyle bir hevesle çalışıyorlardı ki kısa süre içinde yirmi tane küçük masa aşağı avluya indirildi.

"Dikkat edin! Dikkat!" dedi Li Wan, masaları taşırlarken. "Sanki cehennemin bütün şeytanları peşinize düşmüş gibi acele etmenize gerek yok! Dikkat etmezseniz kenarları çizilir!"

Sonra Liu nineye döndü.

"Yukarı çıkıp bakmak ister misiniz?" diye sordu.

Yaşlı kadın ikinci kez söyletmeden, Baner'ın elinden sıkı sıkı

tuttuğu gibi merdivenleri çıkıp depoya baktı. İçerisi katlanmış paravanlar, masalar, sandalyeler, fenerler ve her türlü mobilya ile ağzına kadar doluydu. Gördüğü şeylerin çoğunun ne olduğunu anlamadıysa da altının ışıltısı, renkli cilaların parıltısı, eşyaların ince işçiliği ve zenginliğiyle gözleri kamaştı. Sonra deponun kapısı kilitlendi ve diğer hizmetçiler de aşağıya indiler.

"Acaba enerjik Büyük Hanımefendi Jia bugün kendisini nasıl hissediyor?" dedi Li Wan. "Belki kayık gezintisi yapmak ister, onun için kürekleri, kayık sırıklarını ve tenteleri de çıkarın."

"Tamam, hanımefendi." dedi hizmetçiler ve tekrar depoyu açmaya gittiler, istenen malzemeleri çıkardılar. Bu arada Li Wan genç çocuklardan birini kayıkçı kadınlara yollayıp kayıkhaneden birkaç tane kayık çıkarıp hazırlamalarını emretti. Bu işler halledilirken, Büyük Hanımefendi Jia arkasında bir grup kadınla geldi. Li Wan hemen onu karşılamaya gitti.

"Bu sabah çok canlısınız, büyükanne; bu kadar erken sizi Bahçe'de görmeyi beklemiyordum. Hâlâ saçlarınızla uğraştığınızı sanıyordum. Takmanız için kasımpatı topladım, tam size göndermek üzereydim."

O bunları söylerken, Biyue lotus şeklinde, zümrüt yeşili cilalı, büyük bir tabakla geldi; içi her renkten kasımpatıyla doluydu. Büyükanne Jia saçına takmak için koyu renk bir tane seçti. Tam takmak için başını çevirince, Liu nineyi görüp gülümsedi.

"Gelsenize! Siz de bir tane takın!" dedi.

Xifeng yaşlı kadının elinden tutup onu çekiştirmeye başlamıştı bile.

"Haydi, gelin, sizi süsleyelim!"

Kadının saçına kasımpatıları takmaya başladı ve tabaktakiler bitene kadar devam etti. Sonuç o kadar komik oldu ki Büyükanne Jia ve diğerleri kahkahayı bastılar. Hiç alınmayan Liu nine de kahkahalara katıldı.

"Benim zavallı yaşlı başım bu kadar şerefi hak edecek ne yaptı acaba?" dedi.

"Saçlarından çıkarıp yüzüne atsaydın." dedi diğerleri. "Sizi yaşlı bir vampire çevirdi!"

"Şimdi yaşlanmış olabilirim ama zamanında şık bir genç hanımdım. Yanaklarıma pudra sürmeyi ve saçıma çiçek takmayı çok severdim. Şimdi de şık bir ihtiyar olmamda sorun yok."

Onlar böyle konuşarak İçe İşleyen Koku Kameriyesi'ne doğru yürümüşlerdi. Hizmetçiler rulo yapılmış, desenli bir kilimi, parmaklıkların iç kısmındaki banklardan birine yaydılar. Büyükanne Jia üzerine oturup sırtını parmaklıklara yasladı, Liu nineyi de yanına oturması için çağırıp, Bahçe'yi nasıl bulduğunu sordu.

"Kutsal Buda aşkına!" dedi Liu nine. "Biliyorsunuz, biz köylüler yılbaşı gecesi duvara asmak için resim almayı severiz. Yeni yıl gelmeden önce kasabaya gidip bir tane satın alırız. Günün işlerini bitirip de oturduğumuz zaman, duvarımızda asılı olan resme bakar ve 'Keşke içine girip dolaşabilseydik.' diye düşünürüz. Öyle güzel yerler olabileceğini hayal bile edemeyiz. Şimdi ben de bu Bahçe'ye bakıyorum; gördüğüm resimlerden on kat daha güzel. Keşke birisi resmini yapsaydı, ben de herkese gösterseydim, mutluluktan ölürdüm herhâlde!"

Büyükanne Jia parmağıyla Xichun'ü gösterdi.

"Torunumu görüyor musunuz? O resim yapıyor. Ona yaptıralım mı?"

Liu nine yerinden fırladı ve Xichun'e gidip eline yapıştı.

"Sevgili küçük hanım!" dedi. "Böyle genç ve hoş biri bir de yetenekli ha! Siz insan şeklinde doğmuş kutsal bir ruh olmalısınız!"

Bu sözlerin ciddiyetle ifade edilişi herkesi güldürdü. Büyükanne Jia biraz dinlendikten sonra misafirine Bahçe'nin olabildiğince çok yerini göstermek arzusuyla ayağa kalkıp turuna devam etti. İlk geldikleri yer Bambu Evi'ydi. Kapıdan girdikleri anda yemyeşil bambular onları içine çekti; yerler parlak yeşil yosun kaplıydı. Bambuların arasında taş kaplı bir yol kıvrılarak eve doğru gidiyordu. Liu nine kenara çekilip Büyükanne Jia ve diğerlerine yol verdi; kendisi de kenardaki yosun kaplı zeminde yürüdü. Hupo onu da taş yola çıkarmak için elini uzattı.

"Buradan yürüyün, büyükanne! Yosunda kayarsınız." dedi.

"Bana aldırma sen canım!" dedi Liu nine. "Alışkınım ben. Siz yoldan yürüyün. O güzel ayakkabılarınız çamur olmasın."

Ne yazık ki kendisinden daha yüksekte yürüyen biriyle konuşmak için başını kaldırmak zorunda kalmak onun dikkatini dağıttı ve daha bunları söylerken, yosunlarda ayağı yerden kesildi ve gürültüyle popo üstü düşüverdi. Kızlar gülerek ellerini çırptılar. Büyükanne Jia da güldü ama kızgın görünmek için de elinden geleni yaptı.

"Sizi küçük canavarlar!" dedi. "Öyle durup güleceğinize, kalkmasına yardım edin!"

Ama yardım almadan kalkmayı beceren Liu nine de gülüyordu.

"Layığımı buldum!" dedi. "Çok erken konuşmuşum!"

"Sırtınız acımadı ya?" dedi Büyükanne Jia. "Kızlardan biri ovsun sırtınızı."

"Neyse ki o kadar narin değilim!" dedi Liu nine. "Düşmeden geçen bir günüm yok. Her seferinde ovduracak birini nereden bulayım!"

O sırada Zijuan bambu perdeyi kaldırmış, onların geçmesini bekliyordu. Büyükanne Jia grubun başında içeri girip oturdu. Daiyu bizzat yanında dikilip, küçük tepside getirdiği üstü kapalı bir fincanla çay servisi yaptı.

"Çay içmeyeceğiz, canım!" dedi Wang Hanım. "Bize getirme."

Bunu duyan Daiyu hizmetçilerden birine, her zaman kendisinin oturduğu sandalyeyi yengesi için getirip, pencere kenarına koymasını emretti. Masanın üzerindeki mürekkep taşı ve yazı fırçaları ile raflardaki kitaplar Liu ninenin dikkatini çekti.

"Burası küçük beyin çalışma odası herhâlde?" dedi.

Büyükanne Jia gülerek Daiyu'yü işaret etti.

"Küçük torunumun odası." dedi.

Liu nine sanki inanmamış gibi hiçbir şey demeden, bir süre dikkatle Daiyu'yü inceledi.

"Genç bir hanımın odasına hiç benzemiyor." dedi sonunda. "Sanki üst sınıftan bir beyefendinin odasıymış gibi geldi bana."

"Sahi Baoyu nerelerde?" dedi Büyükanne Jia.

"Gölde, kayıklardan birinde." dedi hizmetçiler.

"Ya? Kayıkların çıkarılması kimin fikriydi?"

"Benim." dedi Li Wan hemen. "Malzemeler depodan çıkartılırken, belki bugün kayığa binmek isteyeceğiniz geldi aklıma."

Büyükanne Jia bir şey diyecekti ama Xue teyzenin geldiği bildirilince, onu karşılamak için diğerleriyle beraber ayağa kalktı.

"Bu kadar erkenden geldiğinize göre bugün çok enerjik olmalısınız, hanımefendi!" dedi Xue teyze, gülerek, hep beraber yerlerine oturduklarında.

"İşte! Biz de demin geç gelenlere ne ceza vereceğimizi konuşuyorduk." dedi Büyükanne Jia, takılarak. "Seni düşünmemiştik tabii!"

Aralarında biraz şakalaşmalar oldu. Bu arada Büyükanne Jia, Daiyu'nün penceresinin tülünün solduğunu fark etti. Wang Hanım'a açtı konuyu.

"Bu tür tüller yeniyken pencerede çok güzel duruyor." dedi. "Ama bir süre sonra yeşilliğini kaybediyor. Yeşil, pencereler için uygun bir renk değil. Dışarıda çiçek açınca zıtlık oluşturacak şeftali ya da kayısı ağacı da yok. Bambular zaten yeterince yeşil. Bir yerlerde dört beş renk tül olduğunu hatırlıyorum. Yarın onları bulup değiştirin bu tülü."

"Geçen gün ipek deposunu açtığımda, sandıklardan birinde birkaç top pembe 'ağustos böceği kanadı' tüller gördüm." dedi Xifeng. "Çiçek, bulut, yarasa ve kelebek desenliydi. Rengi çok güzel, kumaşı da yumuşacık ve hafifti. Daha önce hiç öylesini görmemiştim. Yorganları kaplamak için çok uygun olduğunu düşünüp iki top çıkaracaktım."

"Hıh!" dedi Büyükanne Jia, burun kıvırarak. "Herkes kumaşlardan iyi anladığını sanıyor ama daha perdenin ne olduğundan haberin yok! Kendini çok zeki sanıyorsun, kızım! Bir dahaki sefere dilini tut!"

Xue teyze, yeğeninin mahcup edilmesine diğerleriyle birlikte gülerken, bir yandan da teselli edici bir şeyler söyledi.

"Kumaşlardan ne kadar anlasa da sizinle boy ölçüşemez, hanımefendi. Tüller konusunda yanılıyorsa, engin tecrübenizi ortaya koyup onu düzeltin. Eminim hepimiz aydınlanmak isteriz!"

"Evet ya, sevgili büyüğümüz, beni aydınlat!" diye yakardı Xifeng, gülerek.

"Aslına bakarsanız, o kumaş sizden daha eski." dedi Büyükanne Jia. "Bu yüzden de Xifeng'ın ağustos böceği kanadı sanması çok normal. Çok büyük bir benzerlik var ve daha önce ağustos böceği kanadı hiç görmemiş olanlar yanılabiliyor. Kumaşın asıl ismi yumuşak buğu ipeğidir."

"Ne hoş bir isim!" diye bağırdı Xifeng. "Hayatım boyunca yüz çeşit tül görmüşümdür ama itiraf etmeliyim ki bu ismi daha önce hiç duymadım."

Büyükanne Jia güldü.

"Ne kadar yaşadın ki engin tecrübelerinden böyle rahat söz ediyorsun, canım? Yumuşak buğu ipeği dört renk olur: Berrak gökyüzü mavisi, açık kahverengi, çam yeşili ve gülkurusu. Yatak perdesi olarak asıldığında ya da pencereye yapıştırıldığında, uzaktan renkli bir buğu gibi görünür. Bu yüzden de böyle denir. Gülkurusu olana gurup kızılı da denir. Artık şimdilerde böyle ince ve yumuşak bir kumaş bulunmuyor; İmparatorluk Evi için hazırlanan tüllerde bile yok."

"Xifeng'ın görmemesine şaşmamak lazım." diye araya girdi Xue teyze. "Ben bile daha önce hiç duymamıştım."

Onlar böyle konuşmaya devam ederlerken, Xifeng kumaştan bir parça getirmesi için depoya birisini gönderdi.

"İşte bu!" dedi Büyükanne Jia, kumaş getirilince. "İlk aldığımızda, sadece pencereleri kaplamak için kullanıyorduk ama sonraları bazı denemeler yaptık ve çok iyi yorgan kılıfı ve yatak perdesi de olduğunu gördük. Yarın birkaç boy çıkarın. Pencereleri yeniden kaplamak için gülkurusu olanı kullanabilirsiniz."

Xifeng bu işle ilgileneceğine söz verdi. Bu arada diğerleri de tülü inceleyip kalitesine bayıldılar. Özellikle Liu nine çok beğendi, yakından, dikkatle incelerken kutsal kişilerin hepsini andı.

"Bununla elbise diktirmeye bizim gücümüz yetmez!" dedi. "Pencereler için ziyan etmek ne kadar yazık!"

"Aslında elbise için uygun değil." dedi Büyükanne Jia.

"Peki, bu ne o zaman?" dedi Xifeng, tuniğinin altına giydiği kırmızı tül elbisenin klapasını çıkarıp göstererek.

"Evet, çok güzel." dedi Büyükanne Jia, inceledikten sonra. "İşte bu modern imparatorluk tülü ama yine de diğeriyle kıyaslanamaz."

"Peki, bununla ne yapılıyor o zaman?" dedi Xifeng. "Yani şu kumaş sadece resmî kullanım için ama benim elbisemin kalitesiz kumaşı İmparatorluk Evi için, öyle mi?"

"Her neyse, yarın bir daha bak bakalım!" dedi Büyükanne Jia. "Sanırım sandıkta gördüğün gülkurusu olanın dışında, bir yerlerde berrak gökyüzü mavisi de bulursun. Varsa hepsini çıkart ve akrabamıza bir boy ver. Ben de yatak perdesi yaptırmak için iki boy istiyorum. Kalanı da uygun bir astarla beraber kızlara yelek yapmak için kullanılır. Küflenene kadar orada bekletmenin bir anlamı yok."

Xifeng hepsini yapacağına söz verdikten sonra kumaş örneğini getiren hizmetkâra depoya geri götürmesini söyledi.

"Burada takılıp kaldık." dedi Büyükanne Jia. "Başka bir yere gidelim artık."

" 'Büyük aileler büyük evlerde yaşar.' derler." dedi Liu nine. "Dün sizin dairenize girdiğim ilk anda, o büyük sandıkları, dolapları, masaları, yatakları görünce boyutlarından nefesim kesildi. Dolabınız bizim evin bir odasından bile daha yüksek ve geniş. Arka avluda merdiven bulundurmanıza şaşmamak lazım. İlk gördüğümde, 'Bu merdivenle ne yapıyorlar acaba? Bizim gibi çatıda meyve kurutmuyorlar ya!' diye düşünmüştüm. Sonra dolabınızın üst rafından bir şey almak için lazım olacağını anladım; başka türlü nasıl ulaşacaksınız? Ama burası, çok daha küçük olmasına rağmen sizin büyük evinizden daha güzel geldi bana. Buradaki her şey çok sevimli. Bazılarının ne işe yaradığını bilmiyorum ama seyrettikçe ayrılasım gelmiyor!"

"Başka güzel yerler de var." dedi Xifeng. "Hepsini göstereceğiz size."

Bambu Evi'nden çıkarlarken, bulundukları yerin epeyce uzağında, gölde kayıkla gezen birilerini gördüler. Kayıklar çıkarıldığına göre kendilerinin de binebileceğini söyleyen Büyükanne Jia gruba öncülük ederek Nergis Adası ve Madımak Kıyısı tarafına yöneldi. Su kıyısına varmadan önce, her biri elinde büyük bir yemek kutusu taşıyan bir grup yaşlı kadınla karşılaştılar. Suzhou kentinde yapılan bu rengârenk kutuların kapakları ve tabanları iğne oymalı şekillerle süslü, kenarları sepet işi bambudandı. Onların geldiğini gören Xifeng, Wang Hanım'a kahvaltının nereye hazırlanmasını istediğini sordu.

"Büyükanneye sor." dedi Wang Hanım. "O nereye isterse."

Yoluna devam eden Büyükanne Jia bunu duyup onlara döndü.

"Kuzeniniz Tan'in yeri kahvaltı için güzel olur. Siz önden gidip hazırlatın, biz de kayıkla geliriz." dedi.

Xifeng, Li Wan, Tanchun, Yuanyang ve Hupo'yla beraber kutuları taşıyan kadınları kestirmeden Sonbahar Tazeliği Stüdyosu'na yönlendirdi. Pavlonya Salonu'nda birkaç masa kurdular.

"Hep duyarız, beyler dışarıda partiye gittikleri zaman onları güldüren bir soytarı olurmuş." dedi Yuanyang, masaları hazırlarlarken. "Bugün bizim de bir tane var. Hem de kadın."

Çok iyi niyetli ve saf olan Li Wan ne demek istediğini anlamadı ama Xifeng onun Liu nineyi kastettiğini hemen fark edip, gerçekten de o gün yaşlı kadına bayağı güldüklerini söyleyerek neşeyle onayladı ve hemen Yuanyang ile planlar yapmaya koyuldu.

"Siz ikiniz çok kötüsünüz!" diye karşı çıktı Li Wan, gülerek. "Yaramaz çocuklara benziyorsunuz! Büyük hanımefendi duysa ne kadar kızar!"

"Merak etmeyin, Bayan Zhu!" dedi Yuanyang, kıkırdayarak. "Söz veriyorum sizi bu işe karıştırmayacağız. Yaşlı kadını bana bırakın!"

Büyükanne Jia diğerleriyle birlikte geldi, istedikleri gibi otur-

dular ve hizmetçiler çay servisi yaptılar. Çaylarını bitirince, Xifeng keten bir peçeteye sarılı, uçları ve süslemeleri gümüşten bir tomar abanoz çubukla gelip herkesin önüne yerleştirdi.

"Şu sedir ağacından, küçük, sarı masayı buraya koy da Bayan Liu yanıma otursun." dedi Büyükanne Jia.

Hizmetçiler hemen fırladılar. Bunun üzerine Xifeng Yuanyang'a göz kırpınca, kız bu fırsattan yararlanıp Liu nineyi bir kenara çekti ve aileyle yemek yerken uyulması gereken nezaket kuralları konusunda bilgi verdi.

"Bu evin âdeti böyle." diyerek tamamladı talimatlarını. "Uymazsanız herkes size güler!"

Her şey hazır olunca grup masaya oturdu; sadece kahvaltısını yapmış olan Xue teyze yerinden kalkmayıp, çayını içmeye devam etti. Baoyu, Xiangyun, Daiyu ve Baochai, Büyükanne Jia ile beraber iki büyük masadan birine, Yingchun, Tanchun ve Xichun de Wang Hanım'la beraber diğerine oturdular. Liu ninenin kendisine ait masa Büyükanne Jia'nın yanındaydı.

Normalde Büyükanne Jia yemeğini yerken, küçük hizmetçiler tükürük hokkaları, sineklikler ve peçetelerle sandalyelerin arkasında beklerlerdi. Yuanyang bu önemsiz görevden kurtulalı uzun zaman olmuştu. Ama bu sefer genç hizmetçilerden birinin elindeki sinekliği aldı. Bir şeyler olacağını bilen diğer hizmetçiler için bu bir işaretti ve hepsi çekilip meydanı Yuanyang'a bıraktılar. Yuanyang elinde sineklikle yerini aldı ve kurbanına sorgulayan bir bakış atıp, "Sakın unutmayın!" diye fısıldadı.

"Tamam, merak etmeyin!" dedi Liu nine ve yerine yerleşip çubukları eline aldı ama bunlar çok ağır ve hantaldı. Xifeng ve Yuanyang planlarını gerçekleştirmek için eski moda, kare kenarlı, altın kakmalı, fildişi çubukları vermişlerdi ona.

"Ne verdiniz bana böyle?" diye sordu Liu nine. "Bir çift maşa mı yoksa! Bizim demir küreklerimizden bile ağırlar. Yemek yiyemem ben bunlarla."

Herkes güldü.

Yaşlı bir kadın elinde bir yemek kutusuyla içeri girdi, odanın

ortasında durdu, bir hizmetçi de kutunun kapağını açtı. İçinde iki tabak vardı. Li Wan birini çıkarıp Büyükanne Jia'nın masasına koydu. İçinde güvercin yumurtası olan diğer tabağı da Xifeng alıp Liu ninenin önüne koydu; belli ki şakalarının bir parçasıydı bu.

"Lütfen buyurun!" dedi Büyükanne Jia, çubuklarını sallayarak yemeğe başlamalarını işaret etti kibarca. O anda Liu nine ayağa fırlayıp sesinin son perdesinden bağırmaya başladı.

"Ben yaşlı Liu,

Çok iştahlıyım doğru;

Bir çırpıda yutarım,

Kocaman bir domuzu."

Sözlerini tamamladıktan sonra yanaklarını şişirip, yüzünde büyük bir kararlılık ifadesiyle önüne baktı. Bir an müthiş bir sessizlik oldu; sonra herkes duyduğunu sandığı şeyi gerçekten duyduğunu anlayıp, hanımından hizmetçisine kadar hepsi bir kahkaha kopardı.

Shi Xiangyun kendisini tutamayıp ağzındaki pilavı tükürdü.

Lin Daiyu gülmekten nefesi kesilerek, "Ay! Ay!" diye bağınp masanın üzerine yığıldı.

Baoyu gülmekten katılarak kendisini büyükannesinin kucağına attı.

Büyükanne Jia, "Ah kıymetlim! Ah yavrum!" diyerek torununu bağrına bastı.

Wang Hanım bir yandan Xifeng'a parmak sallayıp, diğer yandan gülmekten konuşamıyordu.

Xue teyze ağız dolusu çayı Tanchun'ün eteğine püskürttü.

Tanchun pilav kâsesini Yingchun'ün üzerine boca etti.

Xichun masadan kalkıp dadısının yanına gitti ve elini tutup karnını ovmasını istedi.

Bütün hizmetçiler iki büklüm olmuşlardı. Bazıları dışarı kaçıp yere çömelerek rahat rahat gülüyorlardı. Kendilerini kontrol edebilenler de genç hanımları için temiz giysiler getirmeye gittiler.

Sadece Xifeng ve Yuanyang bu taşkınlık içinde hiç istiflerini bozmadan Liu nineyi yemeğine başlaması için zorladılar. Ağır çubukları çok zorlanarak eline alan yaşlı kadın yemek yemeğe çalıştı.

"Sizin tavuklarınız bile özel." dedi. "Böyle küçücük yumurta veriyorlar! Becerebilirsem bir tanesini kuşağımın içine alayım."

Bu sözler üzerine kendilerini daha yeni toparlamış olan insanlar bir kez daha kahkaha kopardılar. Kendisine hâkim olmayı bir tarafa bırakan Büyükanne Jia'nın gülmekten gözünden yaş geldi. Yaşlı kadının gülmekten katılmasından korkan Hupo sırtına vurmak zorunda kaldı.

"Bu işin arkasında cadı Xifeng vardır mutlaka!" dedi Büyükanne Jia. "Size dediği hiçbir şeye inanmayın!"

Liu nine minicik "tavuk yumurtaları"na övgüler yağdınrken, Xifeng, "Her biri bir gümüş tael değerinde. Sıcak sıcak yiyin. Soğuyunca bir şeye benzemez!" dedi.

Liu nine itaatle çubukları aldı ve yumurtalardan birini tutmaya çalıştı ama başaramadı. Tabağın içinde biraz kovaladıktan sonra nihayet yakaladı. Ama boynunu uzatıp ağzını açınca yumurta çubuklardan kayıp yere yuvarlandı. Hemen çubukları bırakan yaşlı kadın onu almak için diz çökmeye kalkınca, hizmetçilerden biri ondan önce atılıp aldı ve çöpe atmak üzere götürdü.

"Bir gümüş tael ha?" diyerek iç geçirdi Liu nine. "Sesini bile çıkarmadan çekip gitti."

Diğerleri çoktan yemeyi bırakıp onun tuhaflıklarını seyretmeye başlamışlardı.

"Bu çubukları kim çıkardı?" diye sordu Büyükanne Jia. "Bu tür yemekler için değil ki bunlar, resmî ziyafetler için! Hain Feng'ın bunda parmağı olduğuna eminim! Hemen kaldırın, ötekilerden getirin!"

Gerçekten de hizmetçilerin altın-fildişi çubuklarla hiçbir ilgileri yoktu. Yuanyang ve Xifeng son anda gizlice çıkarmışlardı. Emri duyunca hemen gidip diğerlerininki gibi gümüş ve abanoz olanlardan getirdiler.

"Altın olanlar gitti, gümüşler geldi!" dedi Liu nine. "Aslına bakarsanız bizim evdeki tahta çubuklar hepsinden daha kullanışlı!"

"Eğer yediklerinizde zehir falan varsa, gümüş olanlar renk değiştirerek haber veriyor!" dedi Xifeng.

"Eğer bu yiyecekler bile zehirliyse, o zaman bizim evde yediklerimiz saf arseniktir. Hepsini yemeye niyetlendim bir kere, ne olursa olsun!" dedi yaşlı kadın.

Bu kadar eğlenceli olmanın yanı sıra, yemek yemekten bu kadar zevk alan birisini bulduğuna çok memnun olan Büyükanne Jia kendi tabağındakilerin de yaşlı kadına verilmesi konusunda ısrar etti ve yaşlı hizmetçi kadınlardan birine bir çift çubuk ve bir kâse getirmesini, bütün yemeklerden biraz koyup küçük Baner'a vermesini söyledi.

Yemekler bitince Büyükanne Jia ve diğerleri sohbet etmek için Tanchun'ün yatak odasına geçtiler. Bu arada hizmetçiler Pavlonya Salonu'ndaki masaları toplayıp Li Wan ve Xifeng için yeniden hazırladılar. Oralarda dolaşan Liu nine, onların masanın iki başında oturup yemeklerini yediklerini gördü. Evli olan genç kadınların, herkes yemeğini yedikten sonra yemelerini gerektiren üst sınıf görgü kurallarından çok etkilendi.

"Burada en çok hoşuma giden şey davranış şekliniz." dedi. " 'Edep büyük evlerde bulunur' dedikleri kadar varmış."

Bu gayet samimi bir iltifattı ama Xifeng farklı bir şekilde algıladı.

"Umarım duygularınızı incitmemişizdir." dedi. "Biliyorsunuz, hepsi şakaydı."

O bu sözleri söyler söylemez Yuanyang hemen atıldı.

"Lütfen alınmayın, Bayan Liu. Ben sizden özür dilemeye geldim." dedi.

"O nasıl söz, bayan! Alınmadım ki ben." dedi Liu nine. "Biz büyük hanımefendiyi eğlendirmeye çalıştık. Neden alınayım? Bana o sözleri gülelim diye söylettiğinizi biliyordum. Kırılacak olsam söylemezdim!"

Azar işiten Yuanyang öfkeyle diğer hizmetçilere döndü.

"Haydi, ne duruyorsunuz! Bayan Liu'ya çay koysanıza!" diye bağırdı.

"Tamam, tamam!" dedi Liu nine, aceleyle. "Çay içtim ben. Biraz önce genç kadın verdi. Siz kendi yemeğinizi yiyin, bayan. Beni boş verin!"

Xifeng, Yuanyang'ın elini tuttu.

"Evet ya, haydi, otur da bizimle ye. Böylece yaramazlık da yapmazsın!" diyerek oturttu onu ve yaşlı kadınlardan biri onun için bir kâse ve çubuk getirdi. Üç kadın yemeklerini bitirince onları seyreden Liu nine ne kadar az yediklerini söyledi.

"Buradaki hiç kimse bir lokmadan fazla yemek yemiyor." dedi. "Açlıktan ölmediğinize hayret ediyorum. Rüzgâr sürükleyip götürse şaşırmam!"

"Bugün çok fazla yemek artmıştı." dedi Yuanyang, yaşlı bir kadına. "Diğerleri neredeler?"

"Hâlâ hanımlarına eşlik ediyorlar, hanımefendi." dedi yaşlı kadın. "İşleri bitmedi henüz. İsterseniz gitmeden yemekleri onlara verebiliriz."

"Bu kadar yemeği bitiremezler." dedi Yuanyang. "İki kâse alıp Bayan Lian'in evine, Pinger'ya götür."

"Gerek yok." dedi Xifeng. "O yemeğini yedi."

"Kendisi yemezse kediye verir." dedi Yuanyang.

Yaşlı kadın iki tabak yemeği bir kutuya koyup Pinger'ya götürdü.

"Suyun nerede?" diye sordu Yuanyang.

"Diğerleriyle beraber yemek yiyecek." dedi Li Wan. "Neden soruyorsun?"

"Tamam, yok bir şey." dedi Yuanyang.

"Xiren burada değil." dedi Xifeng. "Neden ona yemek göndermiyorsun?"

Yuanyang denileni yaptı. Sonra diğer yaşlı hizmetçilere içki partisi için yemek kutularının hazır olup olmadığını sordu.

"Biraz sonra hazır olur, sanırım." dedi kadınlardan biri.

"Söyle de çabuk olsunlar!" dedi Yuanyang.

Yaşlı kadın hemen söylemeye gitti. Liu nineye eşlik eden genç kadınlar Tanchun'ün odasına gelmişlerdi. Büyükanne Jia ile diğerleri oturmuş gülüşüyorlardı.

Bu oda aslında üç odalı bir daireydi ama ferahlıktan hoşlanan Tanchun bölmeleri kaldırtmış, odanın tam ortasına gül ağacından, üstü mermer, büyükçe bir masa koymuştu. Masanın üzerinde kaligrafi örneklerinin olduğu kitaplar yığılmış; düzinelerce, çeşit çeşit mürekkep taşı, bir kabın içinde küçük bir fırça ormanı ve boy boy kavanozlar saçılmıştı. Masanın bir kenarında kova büyüklüğünde bir vazo top top kar beyazı kasımpatıyla doluydu. Odanın batı tarafındaki duvarda ressam Mi Fei'nin *Sis ve Yağmurda Kırlar* tablosu asılıydı, iki yanındaki panolarda Tang kaligrafı Yan Zhenqing'in yazdığı dizeler vardı.

Yüreğim bulutların ve dağların sisinde gerçek huzuru buldu;

Ömrüm kayalardan ve pınarlardan özgürlüğünü kazandı.

Altında uzun ve yüksek bir masa duvara dayanmıştı. Bu masanın sol tarafındaki sırlı porselenden büyükçe bir tabak, Buda'nın eli de denilen dekoratif turunç meyveleriyle doluydu. Meyvelerin parlak sarı rengi sırrın yeşilimsi mavisiyle çok hoş bir zıtlık oluşturuyordu. Sağa doğru cilalı, ahşap bir çerçevede asılı, beyaz yeşimden, iki başlı balık şeklinde bir çan ve yanında minik bir çekiç duruyordu. Artık samimiyeti ele alan Baner giderek cüretkâr olmuş, çekici alıp çana vurmaması için zor zapt edilmişti. Sonra o sarı şeylerden bir tanesini yemek istedi. Tanchun tabaktan bir tane Buda eli seçip Baner'a verdi.

"Al bakalım." dedi. "Ama bu yemek için değil, oynamak için."

Odanın karşı tarafındaki büyük yatak, parlak yeşil bitkiler ve böcekler işlenmiş ipek bir perde ile çevriliydi. Baner ona doğru koşup böcekleri saymaya başladı.

"Bu cırcır böceği. Şu da çekirge."

Liu nine çocuğa sert bir tokat patlattı.

"Seni küçük serseri! Etrafta dolaşıp pis ellerini her şeye sürebileceğini kim söyledi? Bakman için içeriye girmene izin verildi diye kendini bir şey mi sandın!" diye bağırdı.

Tokat o kadar sertti ki Baner ağlamaya başladı ve diğerleri hep birlikte onu teselli etmeye çalıştılar.

Bu arada Büyükanne Jia, tül kaplı pencereden avluyu izliyordu.

"Verandanın kenarındaki şu pavlonyalar hâlâ çok güzel, yeşil yapraklarının dökülmeye başlaması ne yazık!" dedi.

O sırada avluda ani bir rüzgâr esti ve hafif bir müzik sesini beraberinde getirdi.

"Düğün var herhâlde." dedi. "Burada sokağa bu kadar yakın olduğumuzu hiç fark etmemiştim."

"Buraya sokağın sesi gelmez, anne." dedi Wang Hanım, gülerek. "On iki oyuncu prova yapıyor."

"Oyun oynayacaklarsa burada oynasınlar o zaman." dedi Büyükanne Jia. "Hem bizim için bir eğlence olur hem de onlar için gezinti."

Xifeng hemen oyuncu gençleri çağırttı ve oturup gösterilerini yapsınlar diye uzun bir masanın getirilmesi için ayarlamalar yaptı; üzerine kırmızı bir örtü örtüldü.

"Xichun'ün su köşkünü hazırlatsan daha iyi olur." dedi Büyükanne Jia. "Müzik sesi suyun karşısından daha güzel gelir. Sonra da Ebruli İhtişam Kulesi'nin altında oturur şaraplarımızı içeriz. Orası hem açık alan hem de müziği duyacak kadar köşke yakın."

Herkes bu fikri çok beğendi.

Sonra Büyükanne Jia gülerek Xue teyzeye döndü.

"En iyisi biz yola koyulalım. Bilirsin, bu gençler misafiri pek sevmezler. Odaları kirlenir diye ödleri patlar. Münasebetsizlik edip ziyaretimizi uzatmayalım. Biraz daha tekne turu yapalım, sonra zaten şarap içme vakti gelir."

"O nasıl söz!" dedi Tanchun, gülerek. "Keşke daha sık gelseniz! Hep davet ediyorum ama gelmiyorsunuz!"

"Ah benim küçük Tan'im!" dedi Büyükanne Jia. "Asıl Baoyu ile Daiyu pek titizler. Sonra sarhoş olunca onlara uğrar, rahatsız ederiz!"

Titiz Baoyu ile Daiyu de dâhil herkes buna güldü.

Küçük bir grup hâlinde Sonbahar Tazeliği Stüdyosu'ndan çıkıp kısa bir yürüyüşten sonra Altın Lotus Adası'na geldiler. Suzhou'dan özel olarak getirtilen kayıkçı kadınlar zarif bir şekilde dekore edilmiş kayıklarda bekliyorlardı. Büyükanne Jia, Wang Hanım, Xue teyze, Liu nine, Yuanyang ve Yuchuan ellerinden tutularak ilk kayığa bindirildiler. Kısa bir süre sonra Li Wan ve sonunda Xifeng da onlara katıldı. Xifeng baş kısımda durup sırıkları kendisinin iteceğini söyledi.

"Feng!" diye seslendi Büyükanne Jia, kabinin içinden. "Bu dalga geçilecek bir iş değil, çok tehlikeli. Nehir değilse bile çok derin. Yanımıza gel!"

"Tamam, büyükanne! Kızma!" dedi Xifeng kıyıdan açılırken, gülerek. Ama kayık o kadar doluydu ki idare etmesi çok güçleşmişti. Akıntının ortalarına geldiklerinde zorlanan Xifeng sırıkları kayıkçı kadınlardan birine teslim edip hızla popo üstü oturuverdi.

Büyükler güvenli bir şekilde yola koyulduktan sonra, Baoyu ve altı kız ikinci kayığa bindiler ve ilkinin peşinden açıldılar. Hizmetçiler ve yaşlı kadınlar kıyı boyunca yürüyerek onlarla aynı yöne ilerlediler.

"Yaprakları limelenmiş şu lotuslar ne kadar da çirkin görünüyor." dedi Baoyu. "Neden hâlâ temizlenip ortadan kaldırılmadılar ki?"

"Bunun için zaman mı var?" dedi Baochai. "Bu sonbahar hemen hemen her gün burada parti veriliyor; Bahçe uzun süre boş kalmadı ki."

"Li Shangyin'in şiirlerini pek sevmem ama çok beğendiğim bir dizesi var: 'Dokunma lotusların solan yapraklarına, üzerine vuran yağmurun tıpırtısını dinle.' " dedi Daiyu. "Şimdi sen kalkmış temizlenmelerini istiyorsun!"

"Tamam, çok güzel bir dizeymiş!" dedi Baoyu. "Söyleyelim de kaldırmasınlar yaprakları."

Çiçekli Liman'a doğru gidiyorlardı. Sarmaşıklı oyukların nemli serinliği kemiklerine işledi. Solan sazlıklar ve ölü su kestaneleri manzaranın hazan hüznünü artırıyordu. Yukarıdaki kıyının ilerisinde düzgün, havadar bir bina göründü.

"Orası Baochai'in yeri değil mi?" diye sordu Büyükanne Jia.

Diğerleri bunu onaylayınca, yaşlı kadın kayıkçılara kayığı kıyıya çekmelerini söyledi. Kayıktan inip iskeleden yukarı çıkan taş merdivenleri tırmandılar. Diğerleriyle beraber Alpinia Parkı'nın girişine geldiler. İçeri girerken enfes bir koku burun deliklerine doldu. Sonbaharın serinliği evin dışındaki gizemli, isimsiz sarmaşığın rengini daha da koyu bir yeşile döndürmüştü; daha önce çiçeklerin açtığı yerlerde şimdi mercan boncuklar gibi demetler hâlinde, kırmızı meyveler sarkıyordu. Evin içi neredeyse bomboştu. Baochai'in odasındaki tek süs masanın üzerindeki çatlak sırlı, ucuz bir vazodaki kasımpatılardı. Bunun dışında birkaç kitap ve çay takımından başka bir şey yoktu. Yatak perdeleri siyah tülden, yorgan ve yatak örtüsü de onunla aynı sadelikteydi.

"Ne kadar alçak gönüllü bir çocuk bu!" diye mırıldandı, gördükleri karşısında hayrete düşen Büyükanne Jia.

Sonra âdeta azarlar gibi seslendi Baochai'e.

"Senin kendi eşyan yoksa bile neden Wang teyzenden istemedin? Benim daha önce hiç aklıma gelmedi doğrusu! Tabii ya. Şimdi anlıyorum. Her şeyini evde bıraktın."

Hemen Yuanyang'a birkaç süs eşyası getirmesini söyledi, sonra sert bir şekilde Xifeng'a döndü.

"Feng! Ne kadar da cimrisin! Kuzenine birkaç bibloyu kıyamadın mı?"

Wang Hanım ve Xifeng güldüler.

"İstemediğini söyledi. Bir şeyler verdik ama hepsini geri gönderdi." dedi Xifeng.

Xue teyze de bunu doğruladı.

"Aynı evdeki gibi, büyük hanım. Bu tür şeylere hiç merakı yoktur." dedi.

Büyükanne Jia başını salladı.

"Olur şey değil! Tabii insanın odasının bu kadar sade olması zahmetten kurtarır ama akrabalarımız gelip burayı görecek olsalar ne düşünürler? Ayrıca bir genç kızın süsten bu kadar uzak olması hiç normal değil. Kızlar böyle sade bir yaşam sürerlerse, benim gibi yaşlı kadınların ahırda yaşaması lazım. Oyunlarda ve operalarda genç hanımların odalarının ne kadar şık ve şatafatlı olduğunu hep duyuyoruz. Onları aynen taklit edin demiyorum tabii ama tam tersi de olmamalı! Madem bir sürü süs eşyalarımız var, kullanmamak aptallık. Eğer sadelikten hoşlanıyorsan daha azını kullanırsın ama hepten vazgeçmek olmaz! İç mekânları dekore etme yeteneğim vardı benim ama yaşlandım artık; belli ki kızlar bana çekmemişler. İnsanın daima kendisini koruması gereken şey zevksizliktir; bu da genellikle güzel şeyleri kötü bir şekilde düzenlemekten başka bir şey değildir. Ben kızlarımdan hiçbirinin zevksiz olduğunu sanmıyorum. Şimdi bırak da bu odayı senin için dekore edeyim. Hem asil hem de sade olacağına söz veriyorum. Bir kenara sakladığım bazı güzel şeylerim var; Baoyu'nün bile haberi yok, olsaydı çoktan ortadan kaybolmuşlardı!"

Sonra Yuanyang'ı çağırdı ve onları getirmesini emretti.

"Minyatür bahçeyi, küçük tül paravanı ve füme akikten dingi getir. Üçünün masaya yerleştirilmesi yeterli olur. Siyah desenli, beyaz saten perdeleri de bunların yerine asın!"

"Peki, hanımefendi." dedi Yuanyang. "Ama bunların hepsi doğu kanadındaki tavan arasında, hangi sandıkta olduklarını bilmiyorum; bulmak biraz zaman alabilir. Yarına bıraksam olur mu?"

"Yarın ya da öbür gün, önemli değil." dedi Büyükanne Jia. "Unutmayın da!"

Baochai'in odasında biraz daha oturduktan sonra kalkıp Ebruli İhtişam Kulesi'nin altındaki üstü kapalı alana geldiler. Wenguan ve diğer genç oyuncular gelip saygılarını sundular ve hangi oyunların sergilenmesini istediklerini sordular.

"En iyi bildiklerinizden birkaç tanesini seçin." dedi Büyükanne Jia.

Bunun üzerine genç oyuncular Kokulu Lotus Köşkü'ne gittiler. Hikâyemizin bu kısmında onlar hakkında anlatılacak başka bir şey yok.

Xifeng'ın nezaretinde hizmetçiler içki partisi için bütün düzenlemeleri tamamlamışlardı. İşlemeli yastıkları olan, kadife şilteli iki ahşap kanepe başköşeye kondu. Her birinin önünde ikişer tane, oymalı lake çay sehpası duruyordu. Bunlardan birer tanesinin üzerinde, ayrı ayrı tütsüler yakmak için minyatür bir vazo, minyatür bir buhurdan ve minyatür bir dingden oluşan bir tütsü takımı, diğerinde de büyükçe bir lake kutu vardı. Bu sehpalı kanepeler Büyükanne Jia ve Xue teyze içindi. Biraz aşağısındaki bir başka kanepe ve iki sehpa da Wang Hanım'ındı. Geri kalanların hepsi için birer sehpa ve sandalye hazırlanmıştı. Doğu tarafında Büyükanne Jia'nın hemen yanında Liu nine, aşağısında Wang Hanım; batı tarafında Xue teyzenin hemen yanında önce Xiangyun, sonra Baochai ve sırasıyla Daiyu, Yingchun, Tanchun, Xichun ve en sonunda da Baoyu oturacaktı. İç ve dış sinek paravanlarının arasında Li Wan ve Xifeng için bir masa ve iki sandalye hazırlanmıştı. Bu paravanlar içeridekileri gölün böceklerinden koruyordu.

Küçük, lake çay sehpalarının farklı farklı şekilleri vardı: Bazısı begonya yaprağı gibi dört dilimli, bazısı erik çiçeği gibi beş dilimli, bazısı çok yapraklı ayçiçeği şeklide, bazısı lotus yaprağı gibi, bazısı kare, bazısı da yuvarlaktı. Lake kutular da onların şekillerine uygun olarak tasarlanmıştı. Herkesin kendine özel, siyah kurşun kakmalı, gümüş şarap demliği ve rengârenk mineli şarap kadehi vardı.

"Şimdi," diye söze başladı Büyükanne Jia, herkes yerine oturduktan sonra, "bir iki kadeh içerek açılışı yaptıktan sonra içki oyunu oynasak çok eğlenceli olur bence."

"Bu konuda çok iyi olduğunuzdan eminim, hanımefendi." diyerek kıkırdadı Xue teyze. "Peki, ya diğerleri? Galiba bu bizi sarhoş etmek için bir hile. Nasıl olsa biz kaybedeceğimize göre oyunu boş verip içmeye başlayalım!"

"Haydi canım, Bayan Xue, birdenbire çok mütevazı oluverdin!" dedi Büyükanne Jia. "Belki de bu işler için fazla yaşlı olduğumu düşünüyorsundur."

"Yo, yo, hiç de değil! Mütevazılık falan da yapmıyorum." dedi Xue teyze, gülerek. "Yanlış cevaplar verip aptal durumuna düşmekten korkuyorum sadece."

"Cevap veremezsek biraz daha fazla şarap içmiş oluruz." dedi Wang Hanım. Sarhoş olursak gidip yatarız. Umarım kimse bize gülmez!"

Xue teyze başını sallayarak güldü.

"Tamam o zaman, denileni yapacağım. Ama teklif sahibi olarak ilk kadehi büyük hanımefendi içsin."

"Tabii ki!" dedi Büyükanne Jia ve bir kadeh şarabı bir dikişte bitirdi.

Xifeng öne atılıp bir teklifte bulundu.

"İçki oyunu oynayacaksak o zaman idareci olarak Yuanyang'ı çağıralım."

Herkes, Büyükanne Jia içki oyunu oynadığı zaman genellikle Yuanyang'ın kuralları koyduğunu iyi bildiğinden, bu teklifi kabul etti. Xifeng, Yuanyang'ı çağırttı.

"Eğer Yuanyang da aramıza katılıyorsa, o zaman sürekli ayakta durmasın." dedi Wang Hanım ve arkasında duran hizmetçilere dönüp, "Şuraya, Bayan Zhu ve Bayan Lian'in oturduğu yere bir sandalye koyun." diye emir verdi.

Sandalye getirilince, Yuanyang numaradan kibarca itiraz etti, sonra ısrarlar üzerine özür dileyerek oturdu. Hemen kadehini kaldırarak yetkisini ortaya koydu.

"Pekâlâ." dedi. "İçki kuralları savaş kuralları kadar ciddidir. Şimdi beni idareci olarak seçtiğinize göre dediklerimi harfiyen yapmayanlar, her kim olursa olsun, ceza öderler."

"Kabul, kabul!" dedi diğerleri. "Çabuk bize oyunu anlat."

Ondan önce Liu nine elini sallayarak itiraz etti; ayağa kalkıp gitmeye kalkıştı.

"Benimle böyle dalga geçmeniz hiç doğru değil! Eve gidiyorum ben!" dedi.

"Hayır, hayır, olmaz öyle şey!" dedi diğerleri, gülerek.

"Onu sandalyesine geri götürün!" dedi Yuanyang genç hizmetçilere. Kızlar neşeyle bu emri yerine getirdiler ve yaşlı kadını iki tarafından tutup sandalyesine oturttular.

"Beni bu oyuna karıştırmayın!" diye yalvardı kadıncağız, zorla oturtulurken ama Yuanyang çok inatçıydı.

"Tek kelime daha ederseniz, ceza olarak bir demlik dolusu şarabı içersiniz!" dedi.

Bunun üzerine Liu nine itirazlarını kesti.

"Üç domino taşı seçeceğim." diye açıklama yaptı Yuanyang. "Büyük hanımefendiden başlayıp, sırayla devam ederek Liu nine-de bitireceğim. Üç dominodan her birini ayrı ayrı duyurup sonunda üçünü beraber söyleyeceğim, böylece her birinize dört tane düşecek. Her söylediğime uyumlu ve kafiyeli bir şekilde cevap vereceksiniz. Bir şiir, şarkı ya da koşma olabilir veya bir atasözü, çok bilinen bir deyim de olur, yeter ki bağlantılı ve kafiyeli olsun."

"Tamam!" dediler ötekiler, onaylayarak. "İyi bir oyun. Haydi, başlayalım o zaman."

"Peki." dedi Yuanyang. "İşte birincisi geliyor." Altı altı taşını koydu. "Parlak mavi gökyüzü." dedi.

"Tanrı görüyor yukarıdan bizi." dedi Büyükanne Jia.

"Bravo!" diye bağırdı diğerleri.

İkinci domino taşı beş-altıydı.

"Beş ile altı buluşuyor." dedi Yuanyang.

"Altı Gözlü Köprü'de çiçekler mis kokuyor."

"Sonuncusu 'beş bir'!"

"Beyaz bulutlardan kırmızı güneş yükselir." dedi Büyükanne Jia.

"Hepsi beraber: Dağınık saçlı şeytan." dedi Yuanyang.

"Şeytan avcısı yakaladı bacağından!" dedi Büyükanne Jia.

Kahkahalar ve alkışlar arasında sırasını savıp bir kadeh şarabı kafasına dikti.

"İşte ikincisi geliyor." dedi Yuanyang, beş-beş taşını koyarken. "Sol taraftakilerin beştir hepsi!"

"Dans eder rüzgârda erik çiçekleri." dedi Xue teyze.

"Sağ taraftakiler beştir yine."

"Onuncu ayda erik çiçeklerinin kokusu yapar zirve." dedi Xue teyze.

"Ortadaki 'beş-iki' yedi eder."

"Yedinci gece âşıklar cennette birleşirler."

"Hepsi beraber: Genç prens Beş Tepe'ye dadanır."

"Ölümsüzler fânilerin dertlerinden muaftır."

Yine bir alkış koptu ve Xue teyze şarabını içti.

"Sonraki üçlünün ilki 'bir-bir'dir." dedi Yuanyang.

"Dünyanın lambaları ay ve güneştir." dedi Xiangyun.

"Sağdaki de 'bir-bir' yine."

"Çiçekler dökülür sessizce yere." dedi Xiangyun.

"Ortadaki 'bir-dört' geldi."

"Kayısı ağaçları bulutlara değdi."

"Hepsi beraber: Olgun dokuz kiraz."

"Saray bahçesinde kuşlar gagalar onları biraz." dedi Xiangyun ve şarabını içti.

"Sonraki." dedi Yuanyang. "Soldaki taş 'üç-üç' geldi."

"Neşeyle cıvıldaşır kırlangıç çiftleri." dedi Baochai.

"Sağdaki de 'üç-üç' geldi yine."

"Rüzgârın sürüklediği otlar benzer yeşil kemere."

"Ortadaki 'üç-altı' dokuz eder."

"Üç tepe mavi gökyüzüne doğru meyleder."

"Hepsi beraber: Yapayalnız bir tekne bağlı zincirle."

"Rüzgâr ve dalga hüzün getirir beraberinde."

Sözlerini bitiren Baochai kadehinde kalan şarabı içti.

"Solda 'gökyüzü' simgesi." dedi Yuanyang, altı-altı taşını koyarak.

"Parlak bir hava, pırıl pırıl bir sabah, nerede ruhumun neşesi?" dedi Daiyu.

Baochai bu alıntıyı tanıdı, dönüp Daiyu'ye baktı ama Daiyu kendi işiyle öylesine meşguldü ki fark etmedi.

"Ortadaki rengârenk ekran çok güzel, 'altı-dört' on eder." dedi Yuanyang.

"Tül pencereye getirmez kimse bir haber." dedi Daiyu, aciliyeti karşılamak için *Batı Odası*'ndan bir alıntı yaparak.

"Sekiz eder 'İki-altı'."

Yeşimden tahta sunarlar saygılarını, dedi Daiyu, şair Du Fu'dan bir dize alarak.

"Hepsi beraber: İşte bir sepet, koy diye topladığın çiçekleri." dedi Yuanyang.

"Çiçek asılıdır, mis gibi kokar sihirli değneği." diye sırasını tamamladı Daiyu ve şarabından bir yudum aldı.

"Soldaki 'dört-beş' eder dokuz." diye devam etti Yuanyang.

"Katlanır yağmura şeftali çiçeği." dedi Yingchun.

"Ceza! Ceza!" diye bağırdı diğerleri, gülerek. "Kafiye yok; ayrıca kelimeler de uymuyor."

Yingchun gülerek şarabından bir yudum aldı. Aslında kasten yapmıştı. Xifeng ve Yuanyang daha çok gülmek hevesiyle sıranın çabucak Liu nineye gelmesi için geriye kalan kuzenlere bilerek yanlış cevap vermelerini söylemişlerdi gizlice. Dolayısıyla Tanchun, Xichun ve Baoyu de daha ilk denemelerinde özellikle başarısız oldular. Sonra sıra Wang Hanım'a gelince, Yuanyang onun adına cevap verdi. Artık Liu ninedeydi sıra.

"Biz de evde sık sık bir araya gelip benzer oyunlar oynarız." dedi yaşlı kadın. "Ama bizimki bu kadar güzel olmaz. Neyse, deneyeyim bari."

"Çok kolay, sahiden." dedi ötekiler. "Hiç merak etmeyin. Aklınıza geleni söyleyin."

Yuanyang taşları koymaya başladı.

"Soldaki 'dört-dört' bir adam eder."

Liu nine epeyce düşündükten sonra, "Çiftçi mi?" dedi.

Diğerleri bir kahkaha patlattılar.

"Tamam, oldu." dedi Büyükanne Jia, onu rahatlatarak. "Bu cevap çok güzel."

"Siz gençler bana gülmeyin." dedi Liu nine, kendisi de gülerek. "Ben bir köylü kadınıyım, ancak bildiğim dilde konuşurum."

"Ortadaki yeşil üç, kırmızı dört." dedi Yuanyang.

"Büyük bir yangın tüylü tırtılı yakar." dedi Liu nine.

"Doğru ya!" dedi diğerleri kahkahalarla. "Kendi tarzında devam et, büyükanne. İyi gidiyorsun!"

"Sağda, kırmızı dört ile kırmızı bir." dedi Yuanyang.

"Turp ile sarımsak aynı yerdedir."

Yine bir kahkaha koptu.

"Hepsi beraber: Çiçekler." dedi Yuanyang.

"Bu çiçekler koca bir kabağa dönüşecekler." dedi Liu nine, ellerini aklındaki kabağın büyüklüğünde açarak.

Diğerleri kahkahayla sarsılırken dışarıda bir kargaşa oldu.

Devamı gelecek bölümde.

41. BÖLÜM

Baoyu Yeşil Kafes Manastırı'nda çay tadar.

Liu nine Kızıl Neşe Avlusu'nda şaraba yenik düşer.

Liu ninenin ellerini koca bir kabak boyutunda açarak "Bu çiçekler koca bir kabağa dönüşecekler." demesi bir kahkaha patlaması yarattı. Şarap kadehini kafasına dikti.

"Aslına bakarsanız ben sakarın biriyimdir!" dedi onları yine güldürmek için. "Bu kadar içince bana verdiğiniz bu güzel kadehi kırmaktan korkarım. Tahta bir kadeh verseydiniz daha iyi olurdu. O zaman düşürsem de sorun olmazdı!"

Diğerleri güldüler ama Xifeng onu ciddiye almış gibi yaptı.

"Gerçekten de tahta kadeh istiyorsanız bulabilirim. Ama sizi uyarayım. Tahta olanlar porselenlere benzemez; farklı farklı boyutları var; eğer sizin için çıkarırsak takımdaki her kadehle içmeniz lazım."

"Şaka yapmıştım!" diye düşündü Liu nine bir süre. "Gerçekten de tahta kadehleri olacağı hiç aklıma gelmemişti. Köyün seçkinleriyle yemek yediğimde pek çok altın ve gümüş kadeh gördüm ama tahtasına hiç rastlamadım. Herhâlde çocukların kullandıkları tahta kâselerdir. Bana daha çok içirmek için numara yapıyor. Neyse boş ver. Aslında şekerli sudan başka bir şey değil ki. Biraz daha içsem ne zararı olacak?"

"Pekâlâ. Önce bir görelim bakalım!" dedi, bu düşüncelerden sonra.

"Ön dairedeki iç odaya git." dedi Xifeng, Fenger'a. "Dolaptaki bambu kökünden yapılan on kadehlik takımı getir."

Fenger daha gitmeden, Yuanyang başka bir teklif getirdi.

"O takımı biliyorum; yeterince büyük değil. Hem tahta kadeh demiştin, onlar bambudan. En iyisi şimşir olanları getirelim de onlarla içsin." dedi.

"Tamam." dedi Xifeng. "Onlar daha iyi."

Böylece Yuanyang onları alması için birisini gönderdi. Kadehler gelince görüntüleri Liu nineyi hem şaşırttı hem de hayran bıraktı. Şaşırdığı şey boyutlarıydı. Hepsi iç içe oturuyordu ve en büyüğü küçük bir lavabo boyutundaydı; en küçüğü bile şu anda elinde tuttuğu kadehin iki katıydı. Hayran olduğu şeyse, dört dörtlük işçiliğiydi. On kadehin her birinde ağaçları ve insan figürleriyle aynı manzaranın gittikçe küçülen oymaları; hatta bazı yazılar ve sanatçının imzası vardı.

"En küçüğünü alayım." dedi aceleyle. "O kadarını kullanamam!"

"Yo, olmaz!" dedi Xifeng, gülerek. "Bu kadehler daha önce hiç kullanılmadı çünkü şimdiye kadar bunlarla içki içebilecek kapasitede kimse çıkmadı. Şimdi siz istediğiniz için zahmete katlanıp getirdik; hepsiyle içmeniz lazım!"

"İçemem!" dedi Liu nine, telaş içinde. "Lütfen, Bayan Lian, beni bağışlayın."

Büyükanne Jia, Xue teyze ve Wang Hanım, Liu ninenin yaşındaki birisinin kötü sonuçlar doğurmadan bu kadar çok içki içmesinin mümkün olmayacağını bildiklerinden gülerek araya girdiler.

"Haydi canım, şaka olmalı!" dediler. "O kadarına zorlama! Sadece en büyüğüyle içsin."

"Kutsal Buda!" dedi Liu nine. "Dediğim gibi en küçüğüyle içsem olmaz mı? Büyüğünü eve götürürüm, azar azar içerim."

Herkes buna güldü. Yuanyang insafa geldi, en büyüğüne değil ama büyük olanlardan birine şarap doldurttu; Liu nine iki eliyle tutarak içmeye başladı.

"Ağır ağır için." diye akıl verdi Büyükanne Jia ile Wang Hanım. "Boğulursunuz!"

Xue teyze Xifeng'a şarabın yanında yiyecek bir şeyler de vermesini söyledi.

"Ne yemek istersiniz, büyükanne?" dedi Xifeng. "Söyleyin yeter!"

"Bu yemeklerden hiçbirinin adını bilmiyorum." dedi yaşlı kadın. "Siz ne isterseniz o olsun. Ben hepsini beğendim."

"Biraz patlıcan kızartması verin." dedi Büyükanne Jia, gülerek.

Xifeng çubuklarıyla biraz kızartma alıp yaşlı kadının ağzına götürdü.

"Buyurun. Herhâlde evde her gün yiyorsunuzdur. Bizimkini de tadın ve fikrinizi söyleyin."

"Benimle dalga geçmeyin!" dedi Liu nine, ağzındakini bitirince. "Patlıcan bu kadar lezzetli olur mu hiç? Olsaydı, diğer ürünleri bırakıp patlıcan yetiştirirdik."

"Gerçekten de patlıcan bu!" diye onayladı diğerleri, gülerek. "Dalga geçmiyoruz."

"Öyle mi?" dedi Liu nine, hayretler içinde. "Demin yerken pek anlamadım. Biraz daha verir misiniz, Bayan Lian? Bu sefer daha dikkatli çiğneyeyim."

Xifeng yaşlı kadının çubuklarıyla tabaktan biraz daha alıp ağzına verdi. Liu nine uzun uzun çiğnedikten sonra, gerçekten de içinde hafif bir patlıcan lezzeti olduğunu kabul etti.

"Ama yine de tam olarak patlıcan gibi değil." dedi. "Tarifini verin, evde ben de yapayım."

"Çok basit." dedi Xifeng. "Patlıcanlar olgunlaşınca dördüncü ya da beşinci ayda toplayıp kabuklarını soyun, çekirdeklerini çıkarın, küçük küçük doğrayıp güneşte kurutun; sonra haşlanmış

tavuğun yağını alın, taze mantar, bambu filizleri, kurutulmuş mantar, beş baharat katılmış kuru peynir ve bazı meyve kurularıyla beraber patlıcan parçalarını buharda iyice pişirin. Sonra tekrar güneşte kurutun. Bu buharda pişirme ve güneşte kurutma işi, iyice gevrekleşene kadar dokuz kere yapılacak. Sonra bir kavanoza koyup ağzını sıkıca kapatın. Yemek istediğiniz zaman çıkarın ve kızarmış tavuk eti parçalarıyla karıştırıp servis yapın."

Xifeng'ın bu 'çok basit' reçetesi karşısında Liu ninenin dili dışarıda kaldı, şaşkınlık içinde başını salladı.

"Kutsal Buda!" diye bağırdı. "Bunu yapmak için bir düzine tavuk gerekir, bu kadar lezzetli olmasına şaşmamak lazım!"

Tarife bir süre daha güldükten sonra tekrar şarabına dönüp yavaş yavaş içmeye devam etti. Bitirince, sanki elinden bırakmak istemiyormuş gibi kadehi incelemeye başladı.

"Yeterince içmediniz bence." dedi Xifeng. "Bir kadeh daha için!"

"Yok canım! Ölümüm bundan olur!" dedi Liu nine. "Sadece oymalarına bakıyordum. Çok güzelmiş. Nasıl bu kadar incelikli iş çıkarabilmişler?"

"Şimdi bu kadehten içtiğinize göre, hangi ağaçtan yapıldığını söyleyin bakalım!" dedi Yuanyang.

"Bilmemenize hiç şaşırmadım, hanımefendi." dedi yaşlı kadın. "Lüks içinde yaşayan siz gençler ağaçtan anlamazsınız ama bizim gibi bütün hayatlarını ormana komşu olarak geçiren, yorulunca tahtaya uzanan, bitkinken tahtaya oturan, hatta yokluk zamanlarında onu yiyen, ömrünün her günü ondan söz eden insanlar doğal olarak farklı türlerini bilir, gerçeğini taklidinden ayırırız. Şimdi bir bakayım!"

Bir süre kadehi evirip çevirdi, büyük bir dikkatle inceledi, sonra fikrini söyledi.

"Sizinki gibi bir evde hiçbir şeyin ucuzu bulunmaz." dedi. "Bu yüzden ahşap olan her şeyiniz, bulunması kolay bir tahtadan değildir. Bu da ağır bir tahta, demek ki söğüt olamaz. Hiç şüphesiz kızılçam olduğunu söyleyebilirim."

Bu tespitin karşılığındaki kahkaha patlaması yaşlı bir kadının gelişiyle bölündü; Büyükanne Jia'ya genç oyuncuların Kokulu Lotus Köşkü'nde talimat beklediklerini haber verdi. Gösteriye hemen mi başlayacaklardı, yoksa biraz daha bekleyecekler miydi?

"Ay, ben onları tamamen unuttum!" dedi Büyükanne Jia. "Evet, söyle de hemen başlasınlar."

Yaşlı kadın çıktı. Serin ve berrak bir sonbahar havasında, org namelerinin arasından yükselen flüt sesi suyun karşısından gelip ağaçların arasından süzüldü, duyanların yüreklerini ve zihinlerini ele geçirdi.

İlk etkilenen kişi olan Baoyu şarap demliğini alıp kendisine bir kadeh şarap doldurdu ve bir dikişte içti. Sonra ikincisini doldurdu ama tam içeceği anda annesinin de kendisi gibi etkilendiğini fark etti çünkü kadın o anda yeni ısıtılmış bir demlik şarap getirmelerini söylüyordu. Baoyu hemen annesinin yanına gitti ve kendi kadehini kadının ağzına dayayıp içirdi.

Kısa süre içinde sıcak şarap geldi, Baoyu de kendi sandalyesine döndü. Wang Hanım yerinden kalktı, yeni getirilen demliği alıp Büyükanne Jia'nın kadehini doldurmaya gitti. Bu, Xue teyze de dâhil oradakilerin de ayağa kalkmaları için bir işaretti ama Büyükanne Jia hemen Li Wan ve Xifeng'a demliği almalarını söyledi.

"Halan yerine otursun ki diğerleri de rahat olsunlar." dedi Xifeng'a.

Bunun üzerine Wang Hanım demliği verip yerine döndü.

"Bugün çok eğlenceli geçiyor." dedi Büyükanne Jia, Xifeng kendisinin kadehini doldururken. "Hepiniz için!"

Sonra kadehini Xue teyzeye, oradan Xiangyun ve Baochai tarafına doğru kaldırdı.

"Siz ikiniz, haydi bakayım! Birer kadeh için! Daiyu'yü de ihmal etmeyin. Çok içemediğini biliyorum ama bugün bir istisna olsun."

Kendi kadehindekini bitirdi; Xiangyun, Baochai ve Daiyu de birer yudum içtiler. Bu arada daha önce pek böyle hoş bir müzik

duymamış olan Liu nine biraz da sarhoş olduğundan, ellerinin ve ayaklarının coşkulu hareketleriyle memnuniyetini gösteriyordu. Onu gören Baoyu sandalyesinden kalkıp Daiyu'nün yanına gitti.

"Yaşlı büyükanneye bir baksana!" diye fısıldadı kulağına.

"Bu bana *Klasik Tarih*'ten bir paragrafı hatırlattı." dedi Daiyu. "Kral Shun müzik çaldığında yüzlerce hayvan dans ediyordu. Ama bizde sadece bir tane yaşlı inek var!"

Bunu duyan öteki kızlar güldüler. Kısa bir süre sonra müzik kesildi ve Xue teyze, görünüşe bakılırsa herkes olması gerekenden daha fazla içtiğine göre artık içkiyi bırakıp biraz dolaşmanın iyi olacağını söyledi. Bunun üzerine kendisi de biraz hareketlenmeyi düşünen Büyükanne Jia ayağa fırladı. Diğerleri de kalktılar ve onun peşinden gittiler. Yaşlı kadın biraz havası değişsin diye Liu nineyi de elinden tutup yanında götürdü. Kayalık bir tepenin yamacındaki ağaçların arasında uzunca bir süre yürüdüler; çeşit çeşit ağacın, kayanın ve çiçeğin adlarını söyleyerek gezdirdi yaşlı kadını.

Çok dikkatle dinleyip bu bilgileri iyice sindiren Liu nine, "Anlaşılan şehirlerde soylu olan sadece insanlar değil." dedi. "Hayvanlar da dışarıdakilerden daha soylu görünüyor. Buradaki kuşlar bile çok güzel ve konuşuyorlar."

"Hangi kuşlar?" diye sordular ona merakla.

"Verandadaki altın tünekte duran, yeşil tüylü, kırmızı gagalı kuşu biliyorum; bir papağandı." dedi, kendini savunur gibi. "Ama kafesteki, tepesinde Zümrüdüanka gibi sorgucu olan karakarga da konuşmayı öğrenmiş."

O karga dediği mina kuşuydu. Bu yanılma yine herkesi güldü. Kısa bir süre sonra birkaç hizmetçi gelip hepsini bir şeyler atıştırmaları için davet etti.

"Onca şaraptan sonra hiç açlık hissetmiyorum." dedi Büyükanne Jia. "Ama madem öyle buraya getirin de isteyen yesin."

Hizmetçiler fırlayıp gittiler ve iki küçük masayla geri döndüler. Arkasından da iki küçük yemek sepeti getirildi. Kapakları açılınca iki farklı yiyecek olduğu anlaşıldı. İlkinde, iki çeşit buharda pişiril-

miş yiyecek vardı: Kokulu osmantusla lezzetlendirilen lotus kökü unundan yapılmış kek ile çam fıstıklı kaz yağı topları; ikincisinde ise iki tür kızartma vardı: Biri iki santim uzunluğunda kızartılmış Çin mantısıydı.

"Bunların içinde ne var?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Yengeç eti." dedi sepetleri getiren yaşlı kadınlardan biri.

Büyükanne Jia suratını ekşitti.

"Şimdi kimsenin bunu yemek isteyeceğini sanmıyorum. Çok yağlı."

Öteki de yağda kızartılmış çeşit çeşit hamur işiydi. Yaşlı kadın onu da beğenmedi. Önce Xue teyzenin seçim yapmasını istedi. O küçük keklerden birini seçti. Büyükanne Jia da çam fıstıklı kaz yağı toplarından birini aldı ama bir ısırıktan sonra yanındaki hizmetçiye verdi. Liu nine incelikle şekillendirilmiş hamurları çok beğendi. Akla gelebilecek her biçimde yuvarlanmış, oluklu ya da ortası delik olarak yapılmışlardı; yumuşak hamur kızgın yağa atılınca kıtır kıtır olmuştu. Şakayık şeklinde bir tanesini seçti.

"Bizim köyün en becerikli kızı bile kâğıdı kesip bu şekli veremez." dedi, hamuru kaldırıp göstererek. "İnsan yemeye bile kıyamıyor! Birkaç tanesini paket yapıp örnek diye eve götürsem keşke!"

Herkes buna güldü.

"Giderken yanınızda götürmeniz için bir kavanoz veririm ben size." dedi Büyükanne Jia. "Şimdi sıcak sıcak yiyin."

Ötekiler sepetlerdeki hangi yiyeceği beğendilerse ondan bir iki ısırık almakla yetindiler ama Liu nine ve Baner, hem daha önce hiç böyle şeyler görmediklerinden hem de şekilleri çok güzel olan hamurlar karışık bir şekilde yığılı durduğu için alttakinin nasıl olduğunu merak etmenin verdiği yeme isteğinden dolayı, hemen hemen her şekilden birkaç tane yiyiverdiler. Kısa süre içinde yığın yarıya indi. Xifeng dört tabaktaki artanları iki tabakta topladı, bir sepetin içine yerleştirip Kokulu Lotus Köşkü'ndeki genç oyunculara gönderdi.

O sırada dadısıyla beraber gelen Xifeng'ın kızı bütün ilginin

odağı oldu. Elinde tuttuğu büyük bir greyfurtla oynuyordu ama Baner'da Buda'nın elini görünce onu istedi. Hizmetçiler Baner'ı tatlı dille ikna etmeye çalışırlarken zaman kaybedince küçük kız çığlığı bastı. Becerikli bir kuzen hemen atılıp Baner'ı greyfurtla kandırıp elindekini aldı. Zaten Baner o ana kadar Buda'nın eliyle epeyce oynamış, olabilecek her şeyi denemişti. Üstelik o anda hamurlarla ilgileniyordu; hem greyfurt güzel kokmasa bile mükemmel bir top olurdu. Bu nedenlerden dolayı greyfurtun Buda'nın elinden daha makbul bir meyve olduğuna karar verip bıraktı.

***

Atıştırma işi bittikten sonra Büyükanne Jia diğerleriyle beraber Liu nineyi Yeşil Kafes Manastırı'na doğru yöneltti. Miaoyu onları kapıda karşıladı. Avludaki ağaçlar ve fundalıklar gayet canlı ve bakımlı görünüyordu.

"Münzevi hayat yaşayanlar bahçelerini güzelleştirmeye zaman bulurlar." dedi Büyükanne Jia, gördüklerini gülücüklerle onaylayarak. "Başka bir işleri yoktur ki."

Avlunun doğu tarafındaki meditasyon salonuna doğru yürüdüler. Girişte durakladıklarını gören Miaoyu onları içeri davet etti ama Büyükanne Jia geri çevirdi.

"Hayır, şimdi girmeyelim. Biraz önce şarap içip et yedik. İçeride Bodhisattva'nız var, ona karşı saygısızlık olur. Burada, dışarıda oturabiliriz. Bize biraz sizin o güzel çayınızdan getir. Birer fincan içip gidelim."

Miaoyu hemen çay yapmaya gitti. Kız hakkında çok şey duymuş olan Baoyu, elinde tepsiyle geri geldiğinde onu dikkatle inceledi. Beş dilimli yaban elması çiçeği şeklindeki lake tepside uzun ömür simgesinin etrafında kıvrılmış bir bulut dragonu, altın dolguyla oyulmuştu. Üzerinde İmparator Cheng Hua döneminde yapılan sırlı porselenden bir fincan vardı. Kız fincanı Büyükanne Jia'ya sundu.

"Ben Lu'an çayı içmem." dedi Büyükanne Jia.

"Biliyorum." dedi Miaoyu, gülerek. "Bu 'Ata Kaşı'."

Büyükanne Jia bir yudum aldı ve hangi suyu kullandıklarını sordu.

"Geçen yılın yağmur suyu." dedi Miaoyu.

Büyükanne Jia yarısını içtikten sonra fincanı Liu nineye verdi.

"Tadına bakın!" dedi. "Bakalım nasıl bulacaksınız."

Liu nine kalanı bir yudumda içti.

"Hmm, güzelmiş. Ama biraz yavan. Bir süre daha demlense çok daha iyi olurdu." dedi.

Büyükanne Jia ve ötekiler bu sözleri komik buldular.

Diğer herkese çok ince, bembeyaz porselen fincanlarla çay ikram edildi. Miaoyu, Baochai ile Daiyu'nün kollarını hafifçe çekerek peşinden gitmelerini işaret etti. Baoyu de gizlice arkalarından süzülüp, Miaoyu'nün onları girişe açılan bir yan odaya soktuğunu gördü. Burası kızın kendi odasıydı. Baochai kanepeye, Daiyu de Miaoyu'nün meditasyon minderine oturdu. Rahibe kız sobayla meşgul oldu; onlara yeni bir çay yapma niyetiyle su kaynatmak için kömürü yelleyerek tutuşturdu. Baoyu yavaşça odaya girdi ve kuzenlerine takıldı.

"Demek ev sahibinin özel çayından içeceksiniz?"

"Evet!" dediler gülerek. "Sen ne arıyorsun burada? Sana uygun bir şey yok."

Miaoyu kızlar için fincan getirmeye giderken, yaşlı bir gönüllü rahibe, elinde dışarıdan topladığı boş fincanlarla kapıda belirdi.

"O Cheng Hua fincanı buraya getirme." dedi Miaoyu. "Dışarıda kalsın."

Baoyu durumu hemen anladı. Liu nine o fincandan içmişti. Miaoyu'nün gözünde fincan artık pisti. Kızlar için fincan çıkarışını seyretti. Fincanlardan birinin sapı vardı ve üzerinde sade, büyük harflerle "SU KABAĞI FİNCANI" yazıyordu. Daha küçük harflerle şu ifadeler kazınmıştı: "Jin Hanedanlığı'ndan Wang Kai Hatırası" ve "Song Hanedanlığı Yuan Feng döneminin beşinci yılının dördüncü ayında Su Shi bu fincanı Enderun Hazinesi'nde gördü."

Miaoyu bu fincana çay doldurup Baochai'e verdi. Öteki fincan küçük bir sadaka kâsesine benziyordu ve üzerinde mühür yazısıyla "Gergedan Fincanı" yazıyordu. Miaoyu bu fincanı doldurup Daiyu'ye verdi. Baoyu içinse normalde kendisinin kullandığı yeşil yeşimden bardağı seçti.

"Siz dindarların bütün insanlara aynı şekilde muamele etmeniz gerektiğini sanırdım." dedi Baoyu şakayla, kızın seçimini gördükten sonra. "Nasıl oluyor da diğer iki misafir değerli aile yadigârlarıyla çay içerlerken ben böyle sıradan, eski bir bardakla içiyorum?"

"Övünmek istemem ama 'sıradan ve eski' dediğiniz bu bardak, belki kendi evinizde bulabileceğiniz diğer şeylerden çok daha değerlidir." dedi Miaoyu.

"Dünyanın gözünde öyle olabilir." dedi Baoyu. "Ama ne derler, 'Köyde köylüler gibi davran.' Ben sizin topraklarınıza girdiğim zaman, doğal olarak sizin standartlarınıza ayak uydurur ve altın, mücevher, yeşim gibi şeyleri sıradan ve bayağı şeyler olarak görürüm."

Miaoyu bu sözlere çok memnun oldu. Yeşim bardak yerine budaklı ve halkalı bir bambu kökünden oyulmuş, kocaman bir kâse getirdi; tıpkı kıvrılıp yatan boynuzlu bir dragona benziyordu.

"Bir de bu var elimde. Bu kadar çok çay içebilir misiniz?"

"Tabii ki!" dedi Baoyu memnuniyetle.

"İçersiniz elbette ama en iyi çayımı ziyan etmek için yapmadım. Ne derler bilirsiniz: 'Bir fincan ehli için, ikincisi budalaya, üçüncüsü susamış katıra.' Bu kadar büyük bir kâseyle içerseniz nasıl biri olursunuz?"

Baochai, Daiyu ve Baoyu buna çok güldüler. Miaoyu bir fincanlık çayı bu bambu kâseye koydu. Baoyu küçük yudumlarla çayı tadınca eşsiz bir tazelik ve hafiflikte olduğunu gördü, coşkuyla övgüler yağdırdı.

"Farkındasınız değil mi?" dedi Miaoyu. "Kuzenleriniz sayesinde içiyorsunuz bu çayı. Yalnız gelmiş olsaydınız size ikram etmezdim."

Baoyu güldü.

"Farkındayım. Bu yüzden de sana değil onlara teşekkür borçluyum." dedi.

Miaoyu ciddi bir ifadeyle düşündü.

"Evet. Bence bu mantıklı." diye cevap verdi.

"Bu çay da geçen yılın yağmuruyla mı yapıldı?" diye sordu Daiyu.

Miaoyu burun kıvırarak gülümsedi.

"Ah! Farkı anlayamıyor musunuz gerçekten? Beni hayal kırıklığına uğrattınız. Beş yıl önce Xuanmu Dağı'ndaki Kıvırcık Amber Tapınağı'ndayken, kışın açan erik ağaçlarından topladığım karın suyu bu. Şeytanın yüzü gibi yemyeşil olan şu porselen sürahiye doldurmuştum. Bu yaza kadar kullanmaya kıyamayıp toprağa gömmüştüm. Bugün ikinci kullanışım. Farkı anlamayışınıza çok şaşırdım. Hiç geçen yılın yağmur suyu bu kadar hafif ve saf olur mu? Onunla böyle bir çay yapılır mı?"

Miaoyu'nün ne kadar tuhaf olduğunu bilen Daiyu cevap vermeye yeltenmedi ve hiçbir şey söylemeden orada oturmayı anlamsız bularak Baochai'e kalkmalarını işaret etti. Üçü odadan çıkarlarken Baoyu durakladı.

"Yaşlı kadının içtiği o fincanı bir daha kullanmayacağının farkındayım ama atılırsa yazık olur. Kendisine versen olmaz mı? Çok fakir biri o, eğer satarsa alacağı parayla uzun bir süre idare eder. Ne dersin?" dedi Miaoyu'ye.

Miaoyu bir süre düşündü ve başıyla onayladı.

"Tamam, veririm. Neyse ki ben o fincanla hiç içmedim. İçmiş olsaydım, ona vereceğime kırar, atardım. Onun olsun istiyorsanız kendiniz verin. Beni bu işe karıştırmayın. Hemen alıp götürün!"

"Tabii ya!" dedi Baoyu gülerek. "Onunla konuşman beklenemezdi. Bu daha büyük bir kirlenme olur. Ver fincanı da ben halledeyim."

Miaoyu fincanın getirilip Baoyu'ye verilmesini emretti.

"Biz gittikten sonra hizmetkârlarımla gölden birkaç kova su göndereyim de yerleri temizlesinler mi?" dedi Baoyu fincanı alırken.

Miaoyu güldü.

"Çok iyi olur. Söyleyin de kapıya kadar getirsinler. Dış duvarın orada yere bıraksınlar. İçeri girmesinler." dedi.

"Tabii." dedi Baoyu, fincanı gömleğinin koluna sokarken.

Girişte Büyükanne Jia'nın küçük hizmetçisini gördü ve fincanı ona verdi.

"Liu nine giderken bu fincanı ona ver, tamam mı?" dedi.

O arada Büyükanne Jia da eve dönmek üzere avluya çıkmıştı. Miaoyu kalması için ısrar etmedi ve misafirlerini manastırdan gönderdikten sonra tekrar içeri girip kapıyı kapattı.

***

Kendisini biraz yorgun hisseden Büyükanne Jia, Wang Hanım ve kızlara Xue teyzeye ev sahipliği yapmalarını söyleyerek, Çeltik Kokan Köy'e dinlenmeye gitti. Xifeng hizmetçilere Büyükanne Jia otursun diye tahtırevan getirmelerini emretti. İki yaşlı kadın onu sırtladıkları gibi götürdüler. Xifeng ve Li Wan iki yanında, küçük bir hizmetçi ve yaşlı kadın ordusu da arkalarında beraber gittiler.

Büyükanne Jia gider gitmez, Xue teyze de izin isteyip ayrıldı. Wang Hanım genç oyuncuları gönderip, sepetlerde kalan yiyecekleri hizmetçilere verdikten sonra fırsattan istifade dinlenmeye çekildi. Daha önce Büyükanne Jia'nın oturduğu kanepeye uzandı; perdelerin indirilmesini söyleyip, küçük hizmetçilerden birine bacaklarını ovdurttu. Büyük hanımefendi birisini gönderecek olursa kendisine haber vermelerini mırıldanarak uykuya daldı.

Baoyu ve kızlar hizmetçilerin yemek sepetini kayaların üstüne koyuşunu seyrettiler. Bazıları kayalarda oturup piknik yapıyor; bazıları aşağısındaki çimenlere yayılıyor; bazıları da suyun kenarında ya da ağaçların altında oturuyordu. Böyle dağılmış olsalar da curcuna yaratmayı başarıyorlardı.

Kısa bir süre sonra, Liu nineyi Bahçe'de gezdirme talimatı alan Yuanyang yaşlı kadını almaya geldi. Eğlenmeye devam etmek isteyen kuzenler de onlara katıldı.

Kısa bir yürüyüşten sonra İmparator Eşi'nin evini ziyareti sırasında yaptırılan taş kemere geldiler.

"Vay canına! Burada da bir tapınak var!" dedi.

Dizüstü çöküp secde edince genç refakatçileri gülmekten iki büklüm oldular.

"Neden gülüyorsunuz?" diye sordu. "Burada yazanları anlamadığımı mı sanıyorsunuz? Benim geldiğim yerde bir sürü tapınak var, hepsinin de kemerleri aynen böyle. Üzerinde tapınağın adı yazıyor."

"Tamam. Bu tapınağın adı neymiş peki?" diye sordular.

Liu nine yukarıda yazılı kelimeleri işaret etti.

"Yeşim İmparatoru Tapınağı. Öyle yazıyor, değil mi?"

Bu sözler genç insanlar arasında büyük bir hareketlilik yarattı. Kesinlikle onunla dalga geçmeye devam edeceklerdi ama tam o sırada yaşlı kadının bağırsaklarında korkunç bir gurultu oldu ve kadıncağız yanında duran genç hizmetçinin elini yakalayıp biraz kâğıt istedi; bir yandan da elbisesinin düğmelerini açıyordu.

Hâlâ gülmeye devam eden diğerleri, "Dur! Yapma!" diye bağırdılar ona. "Burada olmaz!"

Yaşlı kadınlardan birine Liu nineyi kuzeydoğu köşesinin ilerisine götürmesini söylediler; orada bir tuvalet vardı. Yaşlı kadını o tarafa yöneltip tuvaleti gösteren hizmetçi bu fırsattan yararlanarak biraz dinlenmek istedi ve kendi başına geri dönsün diye Liu nineyi yalnız bırakıp gitti.

Kadıncağızın içtiği sarı pirinç şarabı ona hiç yaramamıştı; bir de üstelik çok fazla pilav ve yağlı şeyler yemişti; yedikleri onu susatınca bir sürü çay da içmişti. Bunca şeyi tüketmenin kaçınılmaz sonucu olarak midesi bozulmuş, işi bitene kadar çok uzun süre tuvalette kalmıştı. Sonunda çıkınca, dışarıdaki serin hava şarabın buğusunu tepesine çıkarmış, onun yaşındaki bir

kadının o kadar uzun süre çömeldikten sonra birden ayağa kalkması sebebiyle başı dönmüştü. Tabii bu durumda geldiği yolu hatırlayamadı. Baktığı her yerde binalar, kayalar ve ağaçlar vardı. Hangi tarafın doğru yön olduğuna bir türlü karar veremeyip en yakınındaki taş döşeli yola yöneldi; yavaş ve temkinli adımlarla yol boyunca ilerledi.

Bu yol onu bir evin avlu duvarına getirdi ama kapıyı bulamadı. Uzunca bir süre etrafında dolaşıp aradıktan sonra bambu kafesli bir çardağa geldi; şaşkınlık içinde bakakaldı.

"Fasulye sırıkları! Burada ne işleri var?"

"Fasulye sırıkları" onu güllerle kaplı bir çardağa götürdü. Bir süre etrafında dolandıktan sonra ay şeklinde bir kapıya geldi, içeri girdi. Bir buçuk iki metre genişliğinde, kristal kadar berrak bir su kanalı çıktı önüne. Kenarları iri taşlarla destekleniyor ve beyaz bir taş kalıbı köprü vazifesi görüyordu. Karşıya geçince, taş kaplı, yüksekçe bir yol, bir iki dönemeçten sonra onu bir evin kapısına getirdi. İçeri girince ilk gördüğü şey kendisini gülümseyerek karşılayan genç bir kızdı. O da kıza gülümsedi.

"Kayboldum ben, küçük hanım. Gençler kendi yolumu bulurum diye beni bıraktılar, ben de yanlışlıkla buraya kadar geldim." dedi.

Genç kızın cevap vermemesine şaşıran Liu nine onun elini tutmak için bir adım atınca, BAM! Başını tahta duvara çok fena çarptı. Dikkatli bakınca kızın aslında bir resim olduğunu gördü.

"Ne tuhaf!" diye düşündü. "Nasıl böyle çıkıntılı bir resim yapabilmişler?"

Liu ninenin ışık gölge resim usulünden haberi yoktu ve görünce çok şaşırıp resme dokundu. Aslında çıkıntılı değil, dümdüz olduğunu anladı. İçini çekip başını sallayarak döndü, tahta duvarda gördüğü küçük kapı aralığına doğru ilerledi. Yeşil, çiçek desenli bir perde asılıydı kapıda. Perdeyi kaldırıp içeri girdi.

Dört tarafını çevreleyen duvarlar, en tepesinden yere kadar ustalıklı bir oyma işiyle kaplıydı. Yer yer kılıçlar, vazolar, enstrümanlar, buhurdanlar ve benzeri şeyler sergileniyordu. İşlemeli perdeler ve tüller altın ve inci ışıltıları saçıyor; ayaklarının altındaki

parlak şekilli, yeşil sırlı karolar bile zaten sarhoş olan kadıncağızın gözlerini kamaştırıyordu. Bir çıkış yolu aradı ama neredeydi ki? Sol tarafında bir kitaplık, sağında bir paravan duruyordu. Paravanın arkasına baktı. Ah, evet! Kapı vardı. Ama orada da karşı taraftan kendisine doğru yaklaşan ve damadının annesine benzettiği yaşlı bir kadını görünce şaşkınlıktan kalp atışları hızlandı.

"Aaa! Sen burada ne arıyorsun?" diye sordu. "Herhâlde kaç gündür nerelerdeyim diye merak ettin? Beni aramaya gelmen ne güzel bir davranış! Kızlardan hangisi getirdi seni buraya?"

Yaşlı kadının başının çiçeklerle kaplı olduğunu fark edip şaşırdı.

"Hey! Azar işiteceksin! Bu güzelim bahçedeki çiçekleri koparıp saçına takmışsın. Çok ayıp!"

Öteki kadın sadece gülerek bakıyor, hiç cevap vermiyordu. Liu nine ona dokunmak için elini uzattı. Öteki kadın da aynı şeyi yaptı. Kısacık bir sessiz çarpışmadan sonra Liu nine parmağını ötekinin yüzüne değdirmeyi başardı. Ama o anda dehşet içinde irkildi çünkü dokunduğu yanak buz kütlesi kadar soğuk ve sertti.

Birdenbire işin aslını anlayıverdi.

"Zenginlerin evlerinde 'boy aynası' dedikleri bir şey olduğunu duymuştum. Demek ben de onun önünde durup kendime bakıyorum!"

Yüzeyi yakından incelemek için tekrar elini uzattı. Evet, hiç şüphe yoktu, tahta duvarın içine yerleştirilmiş bir aynaydı bu! Kendi yanılgısına güldü.

"Peki ama ben buradan nasıl çıkacağım?" diye düşündü, aynanın etrafındaki oyuklu duvarda parmağını gezdirmeye devam ederken.

Birdenbire yüksek sesli bir çatırtı oldu! Ödü kopan yaşlı kadın bir süre gözlerini devirerek bakındı. Aslında ayna bir tür kapı vazifesi görüyordu. Batı tarzı menteşeleri içeri dışarı açılıp kapanmasını sağlıyordu. Liu nine dokunurken doğru noktaya değmiş, ayna geriye doğru salınıp arkasındaki girişi ortaya çıkarmıştı. Hayretler içinde kalan kadıncağız arasından geçip bir odaya gir-

di. İçerideki başlıca mobilya zarif işçiliği olan bir yataktı. Hâlâ yarı sarhoş olan ve bu kadar yürümekten yorgun düşen yaşlı kadın biraz ayaklarını dinlendirmek için sevinçle yatağa oturdu. Birkaç dakika dinlenmekten başka bir niyeti olmasa da daha oturur oturmaz bitkinliğine yenik düştü. Başı önüne eğildi ve sanki kendi kontrolünden çıkan bacakları yatağın üzerine yerleşti. Gözleri kapandı, sırtüstü devrilip uykuya daldı.

Bu arada Bahçe'de kuzenler Liu nineye ne olduğunu merak etmeye başlamışlardı. Büyükannesi kaybolan Baner korku içinde ağlıyordu.

"Belki de lağım kuyusuna düşmüştür." dedi gençlerden biri gülerek. "Birini gönderip baktırsak iyi olur."

İki yaşlı kadın araştırmak üzere tuvalete gönderildi. Geri geldiklerinde yaşlı kadının orada olmadığını söyleyince, herkes nerede olabileceğini düşünmeye başladı, şaşkınlık içinde. Sadece Xiren doğru bir tahminde bulundu.

"Sarhoş olduğu için yolunu kaybetmiş olabilir. Yanlış yola girdiyse bizim arka avluya varmıştır. Çardaktan geçip arka kapıdan eve girmiş olabilir. Hizmetçilerden biri görür onu. Ama çardaktan geçmeyip güneybatıya doğru ilerlediyse, sonu kim bilir ne olur! En iyisi ben gidip bakayım."

Hemen Kızıl Neşe Avlusu'na gidip, oraya göz kulak olmakla görevli genç hizmetçilere yaşlı kadını gördüler mi diye sormak istedi ama hiç kimseler yoktu. Hepsi biraz eğlenmek için başka bir yere kaçmıştı. Ön kapıdan içeri girip, oymalı paravanı geçince, arka odadan gelen gümbürtülü bir horlama duydu. Hemen oraya koştu. Yatak odasına girer girmez, osuruk ve şarap karışımı berbat bir koku burnuna doluverdi. Horultuların geldiği yatağa bir baktı ki Liu nine boylu boyunca serilmiş, uyuyordu.

Xiren şaşkınlığını atlatınca yatağa gidip yaşlı kadın uyanana kadar acımasızca sarstı. Liu nine gözlerini açıp Xiren'i başında dururken gördü.

"Ah, bayan!" dedi çabucak ayağa kalkarak. "Çok affedersiniz! Neyse ki yatağı kirletmemişim!" Konuşurken bir yandan da iki eliyle yatağı düzeltiyordu.

Birisi duyacak ve Baoyu olanları öğrenecek diye ödü kopan Xiren kadına susmasını işaret etti. Yatağın örtüsünü değiştirip, daima yanında yanan buhurdana üç dört avuç tütsü attı.

"Neyse ki hasta falan değil." diye düşündü.

Yaşlı kadınla fısıltı hâlinde konuşurken gülümsemeyi de becerebildi.

"Tamam. Ben bu işi hallederim. Siz beni takip edin." dedi.

Liu nine minnetle başını salladı ve genç hizmetçilerin odasına doğru arkasından gitti; Xiren oturmasını söyledi.

"Eğer size ne olduğunu sorarlarsa, biraz sarhoş olduğunuzu ve kayalıklarda uyuyakaldığınızı söyleyin." diye tembihledi.

Liu nine seve seve kabul etti ve Xiren ona biraz çay verdi. İkinci fincanın sonunda tamamen ayılmış, konuşabilecek hâle gelmişti.

"O yatak küçük hanımlardan hangisinin?" diye sordu Xiren'e. "Gördüğüm en güzel yatak. Kendimi cennette sandım."

Xiren ona alaycı bir gülüşle baktı.

"Aslında orası Efendi Bao'nın odası." dedi.

Liu nine kabahatinin büyüklüğünden dehşete kapılıp sessizliğe gömüldü. Xiren onun toparlandığını görünce ön avludan dışarı çıkartıp diğerlerinin yanına götürdü.

"Çimenlerde uyurken buldum." dedi onlara. "Buraya geri getirdim."

Herkes bu cevabı yeterli buldu, bu konuda daha fazla bir şey konuşulmadı.

Kısa bir süre sonra Büyükanne Jia uyandı ve Çeltik Kokan Köy'de onun için yemek hazırlandı ama hiçbir şey yiyecek hâli yoktu. Tekrar bambu tahtırevana binip kendi dairesine taşındı. Geri döndüğünde, kendisine eşlik eden Xifeng ve diğer gençlere gidip yemeklerini yemelerini söyledi. Kuzenler Bahçe'ye döndüler.

Sonraki olaylar gelecek bölümde.

42. BÖLÜM

Alpinia Hanımefendisi edebiyattaki şaibeli üsluplar hakkında uyarıda bulunur.

Nehir Kraliçesi bazı komik iğnelemeleriyle nükteci şöhretini artırır.

Geçen bölümde Büyükanne Jia diğerlerinin eşliğinde Çeltik Kokan Köy'den kendi dairesine dönmüştü. Oraya varınca da gençlerin gidip yemeklerini yemeleri konusunda ısrar etmişti. Bunun üzerine gençler Bahçe'ye geri döndüler ve yemekten sonra grup dağıldı.

Küçük Baner ile Bahçe'den çıkan Liu nine, ertesi sabah erkenden evine gitmek üzere ayrılmak istediğini bildirmek için önce Xifeng'a uğradı.

"İki üç gündür buradayız ama bu süre boyunca düşündüğümüzden çok daha fazla şey gördük, duyduk, yedik, içtik. Size, büyük hanımefendiye, küçük hanımlara ve tüm dairelerde çalışan genç kızlara, yaşlı bir köylü kadına bu kadar nazik davrandığınız için minnettarım. Karşılık olarak ne yapabileceğimi bilmiyorum. Aklıma gelen tek şey, eve dönünce en iyi tütsü çubuklarından alıp her gün Buda'ya adamak ve size uzun ömür vermesi için dua etmek. En azından minnetimi göstermiş olurum." dedi.

"Sevinmek için biraz erken!" dedi Xifeng, soğuk bir şekilde. "Sizin yüzünüzden büyük hanımefendi üşüttü, şu anda hasta yatıyor. Küçük kızım da soğuk aldı, ateş içinde."

"Büyük hanımefendi yaşlı bir kadın ve yorulmaya alışkın değil." diye mırıldandı Liu nine, iç geçirerek.

"Onu daha önce hiç bu kadar hareketli görmemiştim." dedi Xifeng. "Genelde Bahçe'ye gittiği zaman, bir iki yere uğrar, bir süre oturur, sonra geri döner. Ama bugün siz burada olduğunuz için her şeyi göstermek istedi; Bahçe'nin yarısından fazlasını dolaştı. Yine sizin yüzünden ben kızımın yanında olmayınca, Wang Hanım ağlamasın diye ona kek vermiş. Soğukta durup yediği için ateşlendi."

"Küçük yavrunuz Bahçe'ye ya da bilmediği yerlere çok sık gitmiyor galiba." dedi yaşlı kadın. "Bizim çocuklar yürümeye başladıkları andan itibaren mezarlıklarda oynuyorlar. Dediğiniz gibi soğukta üşütmüş olabilir. Öte yandan onun yaşındaki çocuklar saf ve masum olduklarından önsezileri kuvvetlidir; bir ruhla karşılaşmış da olabilir. Sizin yerinizde olsam her ihtimale karşı bir büyü kitabına başvururdum. Kötü bir baskının etkisi altına girmiş olabilir."

Xifeng bunu kendisinin neden hiç akıl etmediğini düşünerek, hemen Pinger'dan *Yeşim Kutunun Kayıtları*'nı getirmesini istedi. Caiming ilgili paragrafları bulup yüksek sesle okudu;

"Sekizinci ayın yirmi beşinci günü. Bu tarihte meydana gelen hastalıklar güneydoğu kaynaklıdır. Muhtemel sebebi bir çiçek ruhuyla karşılaşmış olmaktır. Bir ağırlık hissedilir, iştah kapanır. Tavsiye edilen çözüm, bu ruhun kendi rızasıyla gitmesini sağlamaktır. Bunu başarmak için, kırk parça renkli joss kâğıdı alınıp, güneydoğu yönünde kırk adım atılmalı, her adımda bir kâğıt yakılmalıdır. Böylece ruh çıkıp gider ve iyileşme başlar."

"Tabii ya!" dedi Xifeng. "Doğru olabilir. Bahçe'de çiçek ruhuyla karşılaşmak gayet normal. Büyük hanımefendinin de aynı dertten muzdarip olmasına hiç şaşmam."

İki takım ruh parası alması için hemen birisini gönderdi. İki hizmetkârın da ruh çıkarma işini halletmesini istedi; biri küçük kızı, diğeri Büyükanne Jia içindi. Her şey bittikten sonra Liu nine ile beraber küçük kız nasıl diye bakmaya gittiler. Mışıl mışıl uyuyordu.

"İşte!" dedi Xifeng, memnuniyetle. "Neticede sizin gibi yaşlı ve tecrübeli birine danışmak gerekiyor. Belki neden bu kadar sağlıksız bir çocuk olduğunu da söyleyebilirsiniz bana. Hemen hastalanıveriyor."

"Bunda şaşılacak bir şey yok." dedi Liu nine. "Varlıklı ailelerin çocukları öyle narin büyütülürler ki vücutları hiçbir zorluğa dayanamaz. Ayrıca gençlerin fazlasıyla el üstünde tutulmaları da onlara iyi gelmez. Bundan sonra üzerine çok fazla düşmezseniz onun için daha iyi olur."

"Haklı olabilirsiniz." dedi Xifeng, pek ikna olmasa da. "Şimdi aklıma geldi, henüz çocuğa bir isim vermedik, acaba bunu siz yapar mısınız? Yaşlı birisinin adını koyması daha uzun yaşamasına yardımcı olur; ayrıca söyleyeceklerime alınmayın ama siz köylüler çok fakirlik ve zorlukla başa çıkmak zorunda kalıyorsunuz; sizin gibi fakir birinin adını koyması onun talihini dengeleyebilir."

Liu nine bir süre düşündü.

"Ne zaman doğdu?" diye sordu.

"Zaten sorun da bu!" dedi Xifeng. "Qiaojie[1] günü doğdu; yani yedinci ayın yedisinde. Çok talihsiz bir tarih."

"Hiç önemli değil." dedi Liu nine. "O zaman Qiaojie adını koyun. Doktorların 'zehre karşı zehirle, ateşe karşı ateşle savaşmak' dedikleri şey bu. Dediğim gibi ona Qiaojie derseniz, uzun bir ömür yaşayacağını garanti ediyorum. Büyüyüp de kendi ailesi olduğu zaman, tatsız şeyler olmaya başlarsa, bu isim sayesinde bütün talihsizlikleri nimete dönüşecek ve önce kötü talih gibi görünen şey sonunda iyi şansa çevrilecek, bunu görüyorum."

Tabii ki Xifeng bu hayırlı sözlere çok memnun oldu ve yaşlı kadına teşekkür etti.

"Umarım dediğiniz gibi olur!" dedi ve Pinger'yı çağırttı.

---

1) Qiaojie Festivali. Qixi Festivali de denir. Han Hanedanlığı'ndan kalma bir halk hikâyesine göre, Niu Lang adlı yakışıklı ve kibar bir sığırtmaç ile dokumacı olan Zhi Nu adındaki güzel bir kızın romantik aşk efsanesine dayanır. Çin'in Sevgililer Günü olarak kabul edilen bu gün, Çin takviminin yedinci ayının yedinci gününde kutlanır ve efsaneye göre, dünyadaki bütün saksağanlar, Çoban ile Dokumacı Kız'ın buluşabilmesi için gökyüzüne uçup köprü kurarlar. (ç.n.)

"Yarın çok işimiz olacağından zaman bulamayız. Şu anda yapacak bir şeyin olmadığına göre, Liu nine için hediyelerimizi hazırlayın ki yarın dilediği kadar erkenden yola çıkabilsin." dedi.

"Lütfen bana çok şey vermek için uğraşmayın." dedi Liu nine. "Zaten birkaç gündür sizi çok zahmete soktum, şimdi bir de hediye götürürsem kendimi daha kötü hissederim."

"Bunlar çok sıradan şeyler." dedi Xifeng. "Özel bir şey yok. Komşularınıza göstermek için yanınızda götüreceğiniz birkaç malzeme. Kente geldiğiniz anlaşılsın diye."

"Gelip bir bakın, büyükanne." dedi Pinger.

Liu nine onun peşinden bitişik odaya gitti. Sedirin yarısı onun hediyeleriyle doluydu; Pinger teker teker eline alıp açıklama yaptı.

"Bu gök mavisi kumaş, dün çok beğendiğiniz tül. Bu açık mavi olanı da hanımımız astar yapmanız için verdi. Bunlar iki boy ham ipek. Ya elbise ya da etek diktirirsiniz; ikisine de uygun. Şu pakette yeni yıl kıyafeti için iki boy ipek var. Bu kutu imparatorluk mutfaklarında yapılan çeşit çeşit kekler ve hamur işleriyle dolu. İçlerinde burada yediklerinizde var, hiç yemedikleriniz de. Çaya misafiriniz geldiğinde ikram edersiniz. Dışarıdan satın alacaklarınızdan çok daha iyi bunlar. Şunlar da sizin gelirken sebze getirdiğiniz iki çuval. Birinde imparatorluk tarlalarından gelen iki kile pembe pirinç var. Lapası çok lezzetli oluyor. Öteki de bizim Bahçe'nin meyveleri ve yemişleriyle dolu. Şu pakette sekiz tael gümüş var. Buraya kadar olanlar hanımımızın hediyeleri. Şimdi, şu iki paketin her birinde elli tael gümüş var. Wang Hanım geri döndüğünüzde küçük bir iş açmanız ya da arazi almanız için verdi; böylece ileride dostlarınıza muhtaç olmadan geçinebilirsiniz. Bu iki ceket, -o anda Pinger utanarak gülümsedi- iki etek, dört başörtüsü ve işlemeli ipek de benim hediyem. Kıyafetler yeni sayılmaz ama çok az kullanıldı. Beğenmeyip suratıma atarsanız alınmam!"

Liu nine kendisine gösterilen her hediye için belki yüz kere coşkuyla Buda'nın adını andı.

"Ne diyorsunuz, bayan, hiç olur mu?" dedi sıcak bir şekilde, hizmetçi kızın cömertliğinden ve alçak gönüllülüğünden etkile-

nerek. "Ne güzel şeyler! Param olsa bile alamam bunları. Beni mahcup ettiniz. Aslında almak istemezdim ama almazsam nankörlük ettiğimi düşünebilirsiniz."

"Yok canım!" dedi Pinger, gülerek. "Yabancıymışız gibi konuşmayın, siz de bizden birisiniz. Eğer öyle düşünmesem teklif etmeye bile kalkışamazdım. Hiç sıkılmadan alın. Benim de sizden istediğim bir şey var. Gelecek yeni yılda evde kuruttuğunuz karışık sebzelerden getirir misiniz? Domuz otu, börülce, barbunya, kuru patlıcan, su kabağı. Buradaki herkes onları çok sever. Biraz getirin. Sizden başka hiçbir şey istemiyoruz, sakın dert etmeyin. O zaman ödeşmiş oluruz."

Liu nine çok teşekkür etti ve kuru sebzeler konusunda söz verdi.

"Haydi, şimdi gidip yatın!" dedi Pinger. "Ben bunları hallederim. Bu gece burada bırakın, yarın çocukları gönderirim, arabaya taşırlar. Merak edeceğiniz bir şey yok!"

Bu kadar iyilik karşısında ezilen kadıncağız, Xifeng'a teşekkür etmek için öteki odaya gitti, sonra da geceyi Büyükanne Jia'nın dairesinde geçirdi.

Ertesi sabah erkenden kalktı. Sabah hazırlıklarını bitirir bitirmez, Büyükanne Jia'yla vedalaşıp erkenden yola koyulmak istiyordu ama bütün aile daha erken davrandı. Yaşlı hanımefendinin hasta olduğunu bildiklerinden ilk iş onu görmeye gitmişler, hatta hemen bir doktor çağırtmışlardı. Kısa bir süre sonra doktorun konağa geldiği haber verildi. Büyükanne Jia'ya refakat eden yaşlı kadınlar hemen yatağının perdelerinin arkasına saklanmasını söylediler ama Büyükanne Jia kılını bile kıpırdatmadı.

"Ben yaşlı bir kadınım, annesi yaşındayım. Bu yaşta ondan çekinecek neyim var? Saklanmayacağım. Burada muayene etsin." dedi.

Çok kararlı olduğunu görünce yaşlı hizmetçiler, kolunu koysun diye küçük bir masa getirip üzerine bir yastık yerleştirdiler. Bu hazırlıklar tamamlanınca, doktoru içeri kabul ettiler.

Az sonra Doktor Wang, Kuzen Zhen, Jia Lian ve Jia Rong eşliğinde aşağıdaki avludan geçti. Mütevazı bir şekilde ortadaki rampayı kullanmayı reddederek terasa çıkan sağ taraftaki mer-

divenlerden Kuzen Zhen'i takip etti. Girişte iki yaşlı kadın perdeleri kaldırmış, bekliyorlardı. Doktor içeri alınırken Baoyu de onu karşılamaya geldi ve yanlarında diğer beylerle Büyükanne Jia'nın odasına girdiler. Yaşlı kadın kanepede dimdik oturuyordu. Üzerinde kenarları inci beyazı kuzu postuyla çevrili, mavi krepten bir ceket vardı. Saçları çocuk gibi kesilmiş dört küçük hizmetçi, ellerinde sineklik ve tükürük hokkalarıyla iki yanında duruyor; beş altı yaşlı kadın hizmetçi de arkasında kanat gibi dizilmişlerdi. Arka tarafta, yeşil, ince bir perdenin ardında parlak elbiseler içinde, saçlarında altın süslemeler olan pek çok genç hanımın varlığı belli belirsiz fark ediliyordu. Bu kadar çok kadının içinde kafasını kaldırmaya cesaret edemeyen Dr. Wang hastasına doğru ilerleyip selam verdi. Büyükanne Jia onun üzerindeki altıncı derece rütbeye özgü üniformasını görünce imparatorluk doktorlarından biri olduğu sonucunu çıkardı ve selamına karşılık verirken vazifesinin hak ettiği şekilde "Muhterem" diye hitap etti.

"Bu muhterem beyefendinin adı nedir?" diye sordu Jia Zhen'e.

"Wang."

"Ben genç bir kızken, İmparatorluk Tıp Okulu Müdürü'nün adı da Wang'dı." dedi Büyükanne Jia. "Wang Junxiao. Teşhisleriyle nam salmıştı."

Doktor başıyla onayladı.

"Kendisi benim büyük amcam." dedi gülerek ama hâlâ başını kaldırmadan.

Büyükanne Jia güldü.

"O hâlde aile dostumuz sayılırsınız."

Böyle söylerken kolunu uzatıp yastığın üzerine koydu. Yaşlı kadınlar alçak bir tabure getirip masanın hemen yanına koydular. Dr. Wang büyük bir saygıyla kenarına ilişti, dizini kanepeye dayayarak rahatsız bir pozisyonda yarı oturur şekilde, yaşlı kadının nabzını önce bir bileğinden, sonra da diğerinden uzun uzadıya ölçtü. Ardından tekrar başıyla selam vererek, bütün muayene boyunca olduğu gibi bakışları yerde odadan çıktı.

"Teşekkürler." dedi Büyükanne Jia, o giderken. "Doktora eşlik et, Zhen. Çay ikram edilsin."

Kuzen Zhen bir şeyler mırıldanarak çıktı, Jia Lian ve Jia Rong da onu izlediler; Dr. Wang'ı konağın ön tarafında, beylerden birinin odasına götürdüler.

"Jia Hanımefendi'nin önemli bir şeyi yok." dedi Dr. Wang, oturdukları zaman. "Hafif bir soğuk algınlığı. İlaç alması bile gerekmiyor. Bir iki gün hafif bir şeyler yesin ve kendisini sıcak tutsun. Bu yeterli olur. Bir şeyler almak isterse, hazırlatmanız için bir reçete yazayım. İstemezse, hiç önemli değil."

Çayını içti, reçeteyi yazdı. Tam gitmek üzereyken, bir dadı Xifeng'ın kızıyla beraber aceleyle geldi.

"Doktor, bize de bakabilir misiniz?" dedi kadın.

Doktor hemen çocuğun elini sol eline alıp nabzına baktı. Sonra alnına dokundu ve dilini inceledi.

"Sanırım küçük hanım söyleyeceklerimden pek hoşlanmayacak." dedi gülerek. "Bir süre aç kalarak arınması gerekiyor. İki öğün yemek yemesin. Reçeteye gerek yok. Benim göndereceğim hapları sıcak zencefil suyunda eritin ve yatarken içirin. Bu işe yarayacaktır."

Sonra izin isteyip gitti.

Kuzen Zhen ve diğer ikisi Büyükanne Jia'nın odasına geri dönüp doktorun dediklerini aktardılar. Sonra reçeteyi masaya koyup çıktılar.

Doktor gider gitmez Wang Hanım, Li Wan, Xifeng, Baochai ve ötekiler perdenin arkasından çıktılar. Wang Hanım kendi dairesine dönmeden önce bir süre Büyükanne Jia ile oturdu.

Sonunda ortalık sakinleşince, Liu nine yaşlı kadınla vedalaşmaya geldi.

"Zaman bulunca yine gelin." dedi Büyükanne Jia ve Yuanyang'dan onu geçirmesini istedi. "Sizi kendim yolcu edemiyorum. Pek iyi hissetmiyorum." dedi.

Liu nine çok teşekkür ettikten sonra vedalaştı ve Yuanyang'ın peşinden dışarı çıktı, avlunun kenarındaki odaya gittiler. Yuanyang sedirin üzerindeki büyük paketi işaret etti.

"Bunlar birçok kişinin yıllar içinde büyük hanımefendiye yaş günü ya da bayram hediyesi olarak verdikleri şeyler ama konak dışından insanların diktikleri kıyafetleri giymek istemedi; hiçbiri kullanılmadı. Onları bir kenarda alıkoymak yazık oluyor! Dün benden birkaç tane seçip, götürmeniz için size vermemi istedi; ister birisine hediye edin, ister evde kendiniz giyin. Bu kutuda da istediğiniz hamur işleri var. Geçen gün sözünü ettiğiniz ilaçlar şu pakette: Erik çiçeği tozu, ateş düşürücü altın pastiller, kan tazeleyici haplar, kuvvet vericiler. Her biri kendi kullanım talimatıyla beraber ayrı ayrı paketlendi. Bu küçük ipek keseler de takmanız için." dedi.

Sonra keselerin iplerini gevşetip içinden iki altın madalyon çıkardı ve "Tüm dilekleriniz gerçekleşsin." yazısını gösterdi.

"Keseler sizin olsun, bunları bana verin!" dedi yaşlı kadına gülerek.

Liu nine çok şaşırdı ve önceki akşam Pinger'nın gösterdiklerine ek olarak bu hediyeleri almaktan duyduğu memnuniyeti Buda'nın adını yüz kere anarak gösterdi ve kızın ricasını kabul etti.

"Tabii, bayan. Sizin olsun."

Ciddiye alınacağı hiç aklına gelmeyen Yuanyang, madalyonları tekrar keselere koyup, "Şaka yaptım. Bende çok var. Saklayın, yeni yılda çocuklara verirsiniz." dedi.

O konuşurken küçük bir hizmetçi kız elinde sırlı bir Cheng Hua porselen fincanla geldi ve Liu nineye verdi.

"Efendi Bao bunu size vermemi istedi."

"Şu işe bakın!" dedi Liu nine, fincanı alırken. "Bugün bunları hak etmek için geçmişte hayır işlemiş olmalıyım!"

"Geçen gün banyo yaptığınızda giymeniz için verdiğim kıyafetler benimdi." dedi Yuanyang. "Eğer onları almak isterseniz alabilirsiniz, size hediye etmek istediğim onlara benzer başka şeyler de var."

Liu nine itiraz etmeyince Yuanyang diğerlerini de çıkarıp paketledi.

Liu nine Bahçe'ye gidip Baoyu ve kızlara teşekkür etmek ve vedalaşmak istedi. Wang Hanım'ın da iznini almaya niyetleniyordu ama Yuanyang ona engel oldu.

"Gerek yok. Bu saatte kimseyle görüşmezler. Daha sonra gördüğümde sizin adınıza teşekkür ederim ben. Haydi, güle güle o zaman. Yine buyurun!" dedi.

Liu ninenin eşyalarını taşısınlar diye yaşlı bir kadın hizmetçiden, kapıdaki çocuklardan ikisini çağırmasını istedi. Yaşlı kadın önce Liu nineyle Xifeng'ın dairesindeki hediyeleri almaya gitti; her şeyi toparladıkları zaman kapıdaki iki delikanlıyı getirdi; eşyaları dışarıya taşıtıp orada bekleyen arabaya yükletti. Liu nine ve Baner da arabaya binip dönüş yoluna koyuldular. Bu noktada bizim hikâyemizden de çıktılar ve sıra diğer meselelere geldi.

***

Yemeklerini yedikten sonra Baochai ve öteki gençler, nasıl oldu diye bakmak için bir kere daha Büyükanne Jia'ya uğradılar. Geri dönerlerken, Bahçe'de yollarının ayrıldığı noktaya geldikleri zaman Baochai, Daiyu'yü evine davet etti.

"Bana gelsene. Seninle konuşmak istediğim bir şey var."

Daiyu onun peşinden Alpinia Parkı'na doğru gitti. Odasına girdiklerinde Baochai oturdu.

"Evet?" dedi Daiyu'ye. "Diz çökmeyecek misin? Seni sorguya çekeceğim!"

Daiyu afalladı.

"Zavallı Baochai!" dedi, gülerek. "Kız aklını kaçırdı. Ne sorgusundan söz ediyorsun?"

"Sevgili, terbiyeli küçük hanımcığım!" dedi Baochai. "Kötülüklerden korunmuş, masum kız! Dün neler söyledin öyle? Haydi, itiraf et!"

Neden söz ettiğini hiç anlamayan Daiyu hayretler içinde güldü. Pek kabul etmese de aslında biraz huzursuzlanmaya başlamıştı.

"O kadar kötü ne söylemiş olabilirim? Bence uyduruyorsun. Ne diyorsun söyler misin?"

"Hâlâ masum rolü oynuyorsun!" dedi Baochai. "Dün içki içme oyunu oynarken söylediklerin neydi? O sözleri nereden buldun, aklım almıyor!"

Daiyu zihnini zorlayınca hatırlayıp kızardı. Cevap vermeye çalışırken, *Ruhun Dönüşü* ve *Batı Odası*'ndan alıntılar yapmıştı. Baochai'e sarılıp yalvarmaya başladı.

"Sevgili kuzen! Gerçekten bilmiyorum. İstemeden ağzımdan kaçtı. Eğer istemiyorsan bir daha asla söylemem."

"Ben de bilmiyorum." dedi Baochai. "Kulağa çok ilginç geldiğini düşündüm. Belki ne olduğunu bana söylersin."

"Sevgili kuzen! Bundan kimseye söz etme sakın! Bir daha böyle şeyler söylemeyeceğime söz veriyorum."

Baochai onun kızarmış, mahcup yüzünden ve acıklı şekilde yalvaran sesinden etkilenip yumuşadı ve sorgulamayı bıraktı. Önce onu oturttu ve çay ikram etti, sonra çok nazik bir şekilde konuşmaya başladı.

"Sen beni ne sanıyorsun ki? Ben de pek iyi sayılmam. Yedi sekiz yaşlarındayken dehşet saçıyordum. Bizimki bilgili ve kültürlü bir aileydi. Büyükbabam kitaplara çok düşkündü, yaşadığımız ev kitap doluydu. O günlerde kocaman bir aileydik. Baba tarafından bütün kız ve erkek kuzenlerim bizimle aynı evde yaşıyorlardı. Biz gençler ciddi kitaplardan nefret eder, şiir ve tiyatro okumayı severdik. Çocukların *Batı Odası, Lavtanın Hikâyesi* ve *Yuan Hanedanlığı'nın Yüz Tiyatro Oyunu* gibi aklına gelen her türlü kitabı vardı. Bunları bizden gizli okurlardı; biz kızlar da onlardan gizli okurduk. Sonunda yetişkinler bunu öğrenince dayaklar, nutuklar ve kitap yakmalar yaşandı. Böylece konu kapandı."

"Görüyorsun ya, bizim gibi kızlar için okumayı öğrenmemek çok daha iyi. Erkek çocuklar dahi güzel amaçlar için okumayacaklarsa hiç okumasınlar daha iyi. Onlar için bile bu geçerliyse, sen ve ben gibiler için çok daha doğru. Zevkine daldığımız şiir yazma ve kaligrafi meseleleri bizim işimiz değil. Hatta delikanlıların bile değil. Bir gencin işi bazı şeyler hakkında bilgi edinmek için okumaktır, böylece büyüdüğünde ülkenin yönetiminde rol alabilir."

"Ama son zamanlarda böyle şeyler olduğunu hiç duymuyoruz. Şimdilerde okumak onları eskisinden de beter bir hâle getiriyor. Ne yazık ki okudukları onları baştan çıkarmakla kalmıyor. Kitapları yanlış yorumlayarak bozuyorlar. En iyisi bu işleri tamamen bırakıp çiftçilik ya da ticaretle uğraşmaları. En azından o kadar zararlı olmaz."

"Sen ve ben gibi kızlara gelince, yün eğirme ve dikiş bizim için en uygun işler. Okumayı öğrenmemize ne gerek var? Ama mademki okuyabiliyoruz, iyi ve geliştirici kitaplarla sınırlamalıyız kendimizi. İnsanın karakterini bozan ve sonunda ıslah olmaz hâle getiren zararlı kurmacalardan vebaymış gibi kaçmalıyız."

Bu uzun vaaz Daiyu'yü öyle etkiledi ki başını fincanını üzerine eğip oturdu ve sadece zayıf bir sesle 'Evet' diye mırıldanabildi. Tam o anda Suyun odaya girdi.

"Bayan Zhu çok önemli bir konuyu görüşmek için sizi çağırıyor. Bayan Ying, Bayan Tan, Bayan Xi, Bayan Shi ve Efendi Boa da oradalar, sizi bekliyorlar." dedi.

"Acaba bu sefer ne oldu?" dedi Baochai.

"Gidince öğreniriz." dedi Daiyu.

İkisi beraber Çeltik Kokan Köy'e gittiler. Suyun'ün dediği gibi herkes oradaydı. Li Wan onları gülerek karşıladı.

"Şiir kulübümüzü daha yeni kurduk ama birisi ayrılmaya çalışıyor. Xichun bir yıllığına izin istiyor." dedi.

"Nedenini tahmin edebiliyorum." dedi Daiyu. "Dün büyükanne Bahçe'nin resmini yapmasını istedi. Bunu bahane olarak kullanmak istiyor."

"Büyükannenin suçu yok bence." dedi Tanchun. "Liu nine başlattı bu işi."

"Doğru." diye düzeltti Daiyu hemen. "Sahi o kimin büyükannesi acaba? Liu nine yerine 'Yaşlı Anne Çekirge' desek daha iyi olur."

Bu sözler herkesi güldürdü.

"Eğer birisi en etkileyici hâliyle halk dilini duymak isterse, Ku-

zen Feng'ı dinlemeli." dedi Baochai. "Neyse ki fazla eğitimi yok da şakaları kentin bayağı konuşmalarıyla sınırlı ve kullandığı dil her konuşulan dilin seviyesini aşmıyor. Şimdi de sivri dilli Daiyu, Konfüçyüs'ün *Bahar ve Güz Yıllıkları*'nı düzeltirken benimsediği yöntemi kullanıyor; yani, argo dilin ana hatlarını çekip alıyor, cilalayıp düzeltiyor; sonra bir noktayı aydınlatmak için bu dili kullanınca her kelimeye muhtemel en yüksek etkinlik verilmiş oluyor. Örneğin, 'Yaşlı Anne Çekirge' adı da dünkü partiyi ve orada olanları çağrıştırmaya yetiyor. Dahası, bu tür şeyleri neredeyse hiç düşünmeden yapabiliyor. Ne kıvrak zekâ!"

Gülmeye devam eden diğerleri, Baochai'in yorumculuğunun da Daiyu ve Xifeng'ın kıvrak zekâlarını gölgede bıraktığını söylediler.

"Hepinizi birden buraya çağırma nedenim, ona ne kadar süre izin vereceğimiz konusunda tavsiyelerinizi almaktı." dedi Li Wan. "Ben bir ay dedim ama o çok kısa buldu. Siz ne düşünüyorsunuz?"

"Aslında bir yıl çok uzun bir süre değil." dedi Daiyu. "Bahçe'yi bu hâle getirmek bir yıl sürdüyse, resmini yapmak için hâliyle iki yıla ihtiyacı olacaktır. Önce mürekkebini öğütmesi lazım, sonra fırçalarını yumuşatacak, kâğıdı yerleştirecek, renkleri seçecek, sonra..."

Ötekiler onun Xichun'le dalga geçtiğini anladılar.

"Yani?" diye sordular. "Ne o zaman?"

Daiyu ciddiyetini daha fazla koruyamayıp kıkırdamaya başladı.

"...Sonra yine aynı şekilde yavaş yavaş her şeyi ayrıntısıyla resmetmeye başlayacak. İki yıl süreceğinden eminim!"

Bu espri coşkulu bir alkışla karşılandı.

"Yine aynı şekilde yavaş yavaş." dedi Baochai. "Bunu sevdim. Özellikle de 'yavaş resmetme' durumunu. Resim yapmak işin püf noktası, değil mi? Bu yüzden dün güldüğümüz bütün o şakalar o zaman komikti; şimdi hatırlayınca çok aptalca görünüyor. Daiyu'nün esprilerine gelince, ilk bakışta kelimeler yavan görünse de hatırlandığında çok komik olacak. Beni çok güldürdü şahsen!"

"Onu övüp durmasana, Kuzen Chai!" dedi Xichun. "Havalara girecek şimdi. Liu nine ile ilgili şakalarına iltifat ettiğin için benimle dalga geçmeye başladı."

"Söylesene." dedi Daiyu, Xichun'ün elini tutarak. "Sadece Bahçe'nin resmini mi yapacaksın, yoksa biz de içinde olacak mıyız?"

"Başlangıçtaki düşünce sadece Bahçe'yi yapmaktı." dedi Xichun. "Ama sonra büyükanne bunun mimari bir çizime benzeyeceğini, bir aile gezintisi şeklinde içine insanları da koymamı söyledi. *Âlimler Manzaranın Keyfini Çıkarıyor* tablolarından biri gibi olmasını istedi. Asıl mesele, binaları ayrıntılı bir şekilde yapmayı bilmiyorum, insan figürleri konusunda da iyi değilim ama reddetmekten çok korktuğum için başımı belaya soktum."

"İnsan figürleri sorun değil." dedi Daiyu. "Böcekleri çizmek biraz zor olabilir."

"İşte yine saçma sapan konuşmaya başladınız!" dedi Li Wan. "Bahçe'nin resminde böceklerin ne işi var? Belki şuraya buraya yerleştirilmiş birkaç hayvan ve kuş olabilir ama böceğe ne gerek var?"

"Başka hiçbir böcek olmasa bile, Yaşlı Anne Çekirge mutlaka olmalı." dedi Daiyu. "O olmazsa resim eksik demektir."

Herkes güldü. Daiyu kendisi de o kadar çok gülüyordu ki iki eliyle göğsünü tutmak zorunda kaldı.

"Acele edip hemen başlaman lazım." diye devam etti. "Bittiğinde üzerine ne yazacağını bile düşündüm. 'Çekirgeyle Beraber Çiğnemek' adını koymalısın."

Ötekiler kafalarını geriye atarak bir kahkaha kopardılar. Yüksek bir çarpma sesi duyunca, gülmeyi kesip ne düştü diye etraflarına bakındılar. Xiangyun'ün sandalyesi olduğu ortaya çıktı. Zaten pek sağlam bir şey değildi, Xiangyun geriye kaykılarak gülünce sırt kısmını oturma kısmına bağlayan iki menteşe yerinden fırlayıp kızı geriye doğru devirmişti ama hâlâ parçalanan sandalyede oturuyordu. Neyse ki odanın ahşap bölmesi onu yere düşmekten kurtarmıştı. Bu manzara yeni bir kahkaha tufanına neden oldu ama Baoyu hemen yanına koşup kızın kalkmasına yardım ederken yavaş yavaş kendilerini toparladılar.

Baoyu, Daiyu'nün yanından geçerken ona göz işareti yaptı. Görünüşünde tuhaf bir şey olduğunu anlayan Daiyu hemen Li

Wan'in yatak odasına gidip aynanın örtüsünü kaldırdı. Şakak kısmındaki saçları dağılmıştı. Li Wan'in makyaj masasının çekmecesini açıp bir saç fırçası aldı, aynada saçını düzeltip her şeyi çabucak yerine koydu, tekrar dışarı çıktı. Ötekiler hâlâ gülüyorlardı. Li Wan'e parmağını sallayarak, "Hani bize iğne işi ve görgü kuralları öğretecektin? Şakalaşıp eğlenelim diye mi çağırdın bizi?" dedi.

"Hepiniz duydunuz mu?" dedi Li Wan. "Herkesi güldürüp yoldan çıkaran elebaşı şimdi arsızca beni suçluyor! Ne korkunç bir şeysin sen! Dilerim evlendiğinde cadaloz bir kaynanan ve senin gibi sivri dilli bir sürü feci görümcen olur. O zaman da böyle küstah olabilir misin görürüz!"

Kıpkırmızı kesilen Daiyu, Baochai'in eline yapıştı.

"Bir yıl izin verelim ona!" dedi.

"Adil bir yol olduğunu düşündüğüm şeyi söyleyeyim mi?" dedi Baochai. "Lotus Sakini resim yapıyor olabilir ama onun 'resim' anlayışı empresyonist tarzda çizimlerden daha fazlası değil. Bu Bahçe'yi resmetmek için insanın bütün yerleşim düzenini aklında tutması lazım. Asıl sorun Bahçe'nin zaten bir tablo şeklinde yapılmış olması; her bir kayası, her ağacı, her binası özel bir etki yaratmak üzere dikkatle ve özenle yerleştirilmiş. Bütün bu farklı manzaralar konusundaki izlenimlerini aynen kâğıda aktarmaya çalışırsan, bu bir tablo oluşturmaz. Kâğıdın şekli kendi perspektifini dayatmaya çalışır. Bunları bir kompozisyon hâline getirmen gerekir. Neyi ön plana çıkaracağına, neyi tamamen atacağına, neyi vurgulayacağına ya da neyi hafifleteceğine karar vermen lazım. Bunu yaptıktan sonra kabaca bir taslak çıkarabilirsin. O zaman bile, ancak taslağını uzun süre inceleyip tam anlamıyla memnun olana kadar düzelttikten sonra iyi bir kompozisyon oluşturmaya başlayabilirsin."

"Karşılaşacağın güçlüklerden biri de orantılar. Bütün bu binaları çizmek için cetvel kullanman gerekir; bu işte çok dikkatli olmazsan korkunç hatalar yapmak kolaydır: Bir tarafa yatan parmaklıklar, eğimli sütunlar, çarpık pencereler ya da yamuk merdivenler. Bazen özensiz cetvel kullanımı, duvara sıkışmış masalar ya da perdeye tünemiş saksılar gibi çok çirkin sonuçlar doğurabilir. Bu tür tek bir şey bile resmi komik yapmaya yeter.

"İnsan figürü çizmek de bir diğer sorun. Öncelikle, doğru bir perspektife oturttuğundan emin olman lazım. Sonra insan resmi yaparken giysilerin kıvrımları, el ve ayakların duruşu, yürüyüş tarzları çok önemli. Fırçanın hafifçe kayması bile şiş bir el ya da sakat bir bacak ortaya çıkarabilir. Bunlarla kıyaslandığında yüzün boyasının saça bulaşması gibi kazalar önemsiz kalır."

"Dolayısıyla bence resim yapmak çok zor bir iş. Bir yıl çok uzun gibi görünse de bir ay çok kısa. Ben altı ay verilmesini öneriyorum ama Kuzen Bao da ona yardım etmeli. Resim konusunda ondan daha çok şey bildiği ve ona öğreteceği için söylemiyorum bunu; hatta belki işleri daha da beter yapabilir ama Xichun bilmediği ya da zorlandığı bir şeyle karşılaşırsa, Baoyu dışarıda bu işlerden anlayan erkek arkadaşlarına resmi götürüp tavsiyelerini alabilir."

"Harika bir fikir!" dedi Baoyu, hevesle. "Zhan Ziliang çok incelikli evler resmediyor; Cheng Rixing de hanımlar konusunda çok başarılı. Hemen gidip onlara danışabilirim."

"Sana 'Boşa Telaşçı' adını koyalım dememiş miydim ben?" dedi Baochai. "Daha bir ihtimalden söz ettim diye hemen koşup gitmen gerekmiyor. Önce bekle de neler yapılması gerektiği konusunda konuşmamızı bitirelim, sonra gidip görürsün onları. Şimdi sorunumuz bu resmi neyin üzerine yapacağı."

"Bende biraz kar dalgası kâğıdı var." dedi Baoyu. "Büyük boyutlarda ve mürekkebi de çok iyi emiyor."

"Senden bir iş çıkmayacağını biliyordum!" dedi Baochai, alaycılıkla gülerek. "Kar dalgası kâğıdı mürekkebi emer ve gölgeli kaligrafi, empresyonist tarzdaki resimler ve Song Hanedanlığı dönemindeki manzara resimleri için uygundur; böyle renk ayrıntılarının ve geçişlerinin olduğu, katmanlı resimler için değil. Resmi mahvedip, kâğıdı ziyan etmekten başka bir işe yaramaz."

"Ben ne yapılması gerektiğini söyleyeyim. Bu Bahçe'yi yapmaya başlamadan önce, ayrıntılı bir planını çizmişlerdi. Tabii bu bir sanatçı işi olsa da ölçülerin hepsi doğruydu. Neden Wang Hanım'dan o çizimleri istemiyorsun? Xifeng'dan da aynı boyutlarda sık dokunmuş ipek kumaş alırsın. Kuzen Bao Zheng eniş-

teni yardımcılarına kumaşı senin için hazırlatıp, çizimi üzerine uyarlatır, insan figürlerini oturtur. Hatta mavi ve yeşil zemini bile senin için ayarlayıp nerelerde ana hatların altın ve gümüş tonlarla güçlendirileceğini belirlerler."

"Bu arada, yapıştırıcıyı eritmek ve özünü çıkarmak, fırçalarını yıkamak için su ısıtmak amacıyla portatif bir soba edinmen lazım. Ayrıca cilalı ve kumaş kaplı, uzun bir masaya ihtiyacın olacak. Yeterince boya kabın ve fırçan olduğunu da sanmıyorum. İşe sıfırdan başlayıp yeni bir takım alsan iyi olur."

"Hiçbir teçhizatım yok." dedi Xichun. "Yazı fırçalarımla yapıyorum resimlerimi. Boyalara gelince, sadece kırmızı aşı boyası, çivit rengi, sarı Hint zamkı ve aspir kırmızısı kaldı. Bunun dışında iki tane de boya fırçam var."

"Neden bana hiç söylemedin?" dedi Baochai. "Bende istemediğin kadar malzeme var. Tek sorun, gerçekten ihtiyaç duymadığın bir zamanda sana verseydim, tıpkı bende olduğu gibi senin odanda da bir yerlerde işe yaramaz hâlde bekleyeceklerdi. Şimdilik onları senin için saklayayım. İhtiyacın olduğunda istediğin kadarını alabilirsin. Aslında onlarla yelpaze gibi şeyler yapmanı tercih ederim. Bu kadar büyük resimler için yazık olur. Şimdi ben Büyükanne Jia'dan isteyeceğin malzemelerin bir listesini yapayım. Bazılarını bilmiyor olabilirsin, o zaman ben söylerim Kuzen Bao yazar."

Baoyu hafızasına pek güvenmediğinden not alması gerekebilir diye fırçasını ve mürekkebini hazırlamıştı; bu sözler üzerine hevesle fırçayı eline alıp bekledi.

"Taslağı çizmek için dört büyük, dört orta, dört küçük boy fırça." diye başladı Baochai. "Boyamak için dört büyük, dört orta, dört küçük boy fırça. İnce hatlar için on büyük, on küçük fırça. On tane sakal ve kaş fırçası; koyu renkler için yirmi, açık renkler için yirmi fırça, yüz boyamak için on fırça, yirmi söğüt dalı; ayrıca her birinden 110 gram kırmızı cıva sülfür, aşı boyası, sarı zırnık, azurit, malakit, Hint zamkı; 220 gram çivit; dört kutu beyaz kurşun, on tabaka aspir kırmızısı, 200 tabaka kırmızı altın varak, 200 tabaka yeşil altın varak; 110 gram zamk ve saf şap. İpeği hazırlamak için gereken zamk ve şap bu hesaba dâhil değil. Bu işi erkeklere bırakabilirsin.

"Bütün bu malzemeler yıkanıp, öğütülüp, zamkla karıştırılıp hazırlandığında, bir ömür boyu yetecek kadar boyan olacağını garanti ediyorum; oyalanmak ve alıştırma yapmak da dâhil."

Sonra listesine devam etti.

"Dört tane çok ince ipek süzgeç, dört kalın süzgeç, dört tüylü toz alıcı; çeşitli ebatlarda dört havan; dört büyük kâse, on iki santimlik on tane tabak, yirmi tane de yedi santimlik tabak; iki portatif soba; çeşitli ebatlarda dört toprak kap; iki yeni porselen kavanoz, iki yeni kova, otuz beş santim uzunluğunda beyaz, kumaş torba, on kilo yumuşak kömür, yarım kilo sert kömür, üç çekmeceli bir dolap, üç metre sık dokunmuş tül; elli gram zencefil, yarım kilo soya sosu..."

"Bir tencere, bir de kızartma maşası." diye ekledi Daiyu hemen.

"Onlar ne için?" diye sordu Baochai.

"Zencefil ve soya sosuyla kullanmak için." dedi Daiyu. "Böylece boyaları pişirip yer."

Baochai de dâhil hepsi güldü.

"Çatık kaş!" dedi Baochai. "Sen bu konuda ne biliyorsun ki? Yeni kapların içine zencefil suyu, altına da soya sosu sürmezsen ateşe koyduğunda çatlar."

"Evet, doğru!" dedi ötekiler.

Bu arada Daiyu listeye göz gezdiriyordu.

"Baksana!" dedi alçak sesle ve Tanchun'ün koluna dokunarak. "Bunca kavanoz ve çekmeceli dolap resim yapmak için mi! Herhâlde kafası karıştı ve kendi çeyizi için hazırlıklara başladı."

Tanchun buna çok güldü.

"Dudaklarını çimdikle onun, Kuzen Chai!" dedi. "Senin hakkında neler dediğini bir bilsen!"

"Gerek yok." dedi Baochai. "Köpeğin ağzında fil dişi olacak değil ya!"

Böyle söylerken Daiyu'yü sedire doğru iterek oturttu ve yanaklarını sıkacakmış gibi yaptı, gülerek.

"Affet beni, sevgili kuzen!" diye yalvardı Daiyu, kıkırdayarak. "Bu Çatık Kaş senden küçük ve çok fazla şey bilmiyor. Sen bana iyi olmayı öğret. Beni affetmezsen kime gideyim?"

Bu sözlerin ardında ne olduğunu bilmeyen diğerleri çok eğleniyordu.

"Affet onu!" diye bağırdılar, gülerek. "Nasıl da yalvarıyor! Bizim bile yüreğimiz parçalandı."

Ama Baochai onun yasak kitaplar konusunda önceki konuşmalarını kastettiğini bildiğinden, bu şakadan itişmenin arasına bu konuyu katmak istemedi ve onu rahat bıraktı. Daiyu gülerek ayağa kalktı.

"Ne kadar iyi bir kızsın! Ben olsam seni asla bırakmazdım!" dedi.

Baochai gülerek Daiyu'ye parmağını salladı.

"Büyükanne Jia'nın sana bu kadar düşkün olmasına ve herkesin seni sevmesine şaşmamak lazım! Seni sevmemek benim de elimde değil, küçük kuzen. Yanıma gel de saçlarını düzelteyim."

Daiyu itaat ederek başını çevirdi, Baochai de dağılan saçını yeniden topladı. Oturduğu yerden onları seyreden Baoyu, Daiyu'nün saçının böyle çok daha güzel olduğunu düşündü ve az önce onu saçlarını düzeltmeye gönderdiği için pişman oldu, bu işi Baochai'e bırakmak en iyisiydi. Baochai'in sözleriyle düşünceleri bölündü.

"Listeyi yazma işin bitti mi? Belki de yarın Büyükanne Jia'ya kendin götürsen daha iyi olur. Bu malzemeler evde de olabilir; yoksa bile biraz para ister satın alırsın. O zaman nereye gideceğini söylerim sana."

Baoyu kâğıdı katlayıp ceketinin cebine soktu. Biraz daha oturup sohbet ettiler.

Yemekten sonra nasıl olduğuna bakmak için Büyükanne Jia'ya gittiler. Bitkinliğin artırdığı hafif bir soğuk algınlığından başka bir sıkıntısı yoktu. Bir günü yatakta geçirip, Dr. Wang'ın yazdığı terletici ilaçtan iki doz alınca daha iyi olmuştu.

Ertesi gün onları nelerin beklediğini bilmek istersen, gelecek bölümü oku.

43. BÖLÜM

Jialar biraz eğlenmek amacıyla aralarında para toplayıp Xifeng için yaş günü kutlaması hazırlarlar.

Genç bir delikanlının pişmanlığı sade bir ayinde teselli bulur.

Hikâyemiz ertesi gün Wang Hanım'ın dairesinde devam ediyor. Önceki akşam yaptığı ziyarette, o sabah doktorun yazdığı ilaçtan iki doz alan Büyükanne Jia'yı neredeyse iyileşmiş bir hâlde bulmuştu. Gününü Bahçe'de geçirdiği için biraz üşüttüğünü ve çok ciddi bir şeyi olmadığını öğrenince, bu sabah tekrar erkenden ziyarete gitmesine gerek olmadığını düşündü ve kocası Jia Zheng'a gönderilecek eşyaları beraber hazırlamak için Xifeng'ı dairesine davet etti. Ama onlar bu işle uğraşırlarken Büyükanne Jia ikisini dairesine çağırttı. Hemen ne olduğunu öğrenmek için gittiler.

"Bugün de iyi misin, anne?" diye sordu Wang Hanım.

"Artık bayağı iyileştim, teşekkürler." dedi Büyükanne Jia. "Bana gönderdiğin sülün yahnisinden bir iki lokma yedim. Çok lezzetliydi. İçindeki etin bir parçasını aldım, çok beğendim."

"Feng'a teşekkür et." dedi Wang Hanım, gülerek. "Sana karşı nasıl da saygılı! Ona karşı sevgin hiç boşa gitmemiş!"

Büyükanne Jia gülümseyerek başını salladı.

"Beni düşünmesi büyük incelik. Hâlâ biraz et kaldıysa, birkaç parçası kızartılsın. Biraz tuzlu ve hoş bir tadı var, pirinç lapasıyla çok iyi gider. Yahni güzeldi ama lapayla pek yakışmıyor."

Xifeng hemen, sülün etinin hazırlanması için ana mutfağa haber gönderdi.

"Aslında konuşmak istediğim şey yemek değildi." dedi Büyükanne Jia. "Sizi çağırma nedenim dokuzuncu ayın ikisi Feng'ın yaş günü. Önceki yıllarda hep bir şeyler yapmak istediysem de beklenmedik bir şey çıkıp doğru dürüst kutlamama engel oldu. Bu yıl hepimiz burada beraber olduğumuza göre, herhangi bir sıkıntı da görünmüyorken, toplanıp kutlayalım diyorum."

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum." dedi Wang Hanım. "Senin de keyfin yerinde olduğuna göre, neden şimdi bu konuyu halletmiyoruz, anne?"

"Bak ne diyorum. Geçen yıllarda kimin yaş günü olursa olsun, hepimiz kendi hediyelerimizi verdik. Bu çok klişe bir şey oldu artık. Üstelik yaş günü kutlamak için samimiyetsiz bir durum. Şimdi çok daha samimi ve eğlenceli olsun."

"Sence en iyisi nasıl olacaksa öyle yapalım." dedi Wang Hanım.

"Fakir ailelerde yaptıkları gibi yapalım diyorum." dedi Büyükanne Jia. "Herkes ortak bir havuza kendince bir bağışta bulunuyor, sonra hepsi toplanınca paranın miktarına göre bir ziyafete ya da başka bir şeye harcanıyor. Nasıl buldun bu fikri?"

"Kulağa çok hoş geliyor." dedi Wang Hanım. "Ama parayı nasıl toplayacağız?"

Bunu duyan yaşlı kadın hemen canlanıp Xue teyze ve Xing Hanım'ı, Baoyu ve kızları, ayrıca öteki konaktan Jia Zhen'in karısı You Shi'yi çağırttı. Peki, Lai Da'nın karısı ile diğer hatırlı yaşlı hizmetçiler neden olmasın? Yaşlı kadının neşesinden etkilenen hizmetçiler dört bir yana dağılıp herkesi davet ettiler.

Yemek yeme süresinden bile kısa bir zaman içinde, yaşlı ya da genç, hanım ya da hizmetçi, bütün çağrılanlar toplandılar, oda tıklım tıklım oldu. Xue teyze ve Büyükanne Jia kalabalığa dönük şekilde başköşeye; Xing Hanım ve Wang Hanım odanın karşı tarafında, kapının yanındaki sandalyelere oturdular. Baochai, Daiyu, Xiangyun ve diğer kızlar Büyükanne Jia ile Xue teyzenin arkasındaki sedire dizildiler. Baoyu büyükannesinin dizine dayanmıştı. Diğerleri omuz omuza ayakta duruyorlardı.

Büyükanne Jia herkesin toplandığını görünce Lai Da'nın annesi ve diğer birkaç yaşlı ve sadık hizmetçi kadın otursun diye tabure getirtti. Jia ailesinde, şimdiki efendilerin ailelerine hizmet etmiş olan yaşlı hizmetçilere, evin gençlerine karşı olduğundan çok daha fazla saygı göstermek âdettendi. Şimdi de yaşlı Bayan Lai ve diğer üç dört yaşlı hizmetçi taburede otururken, You Shi, Xifeng ve Li Wan'in ayakta olmasında şaşılacak bir şey yoktu. Tabii yaşlı kadınlar önce oturmamak için biraz direnmişlerdi.

Sonra Büyükanne Jia, Wang Hanım'a anlattığı teklifini gülerek ilan etti. Elbette herkesin seve seve kabul ettiğini söylemeye gerek yok. Bazıları Xifeng'la çok yakın olduklarından onu sevindirecekleri için çok memnuniyet duydular; bazıları ondan korktuklarından bunu onun gözüne girmek için bir fırsat olarak gördüler; hepsinin de bunu yapmaya gücü yeterdi.

Dolayısıyla Büyükanne Jia'nın söyleyecekleri bitince herkes hep bir ağızdan, hevesle kabul etti.

Büyükanne Jia kendi katkısıyla açılışı yaptı.

"Ben yirmi tael veriyorum." dedi.

"Ben de aynı şeyi yapıyorum." dedi Xue teyze. "Yirmi tael."

"Bizim kendimizi büyük hanımefendiyle aynı seviyeye koyacak hâlimiz yok ya! Bizden on altı tael!" dedi Xing Hanım ile Wang Hanım, gülerek.

You Shi ve Li Wan de benzer şekilde azaltarak kendi miktarlarını belirttiler.

"On iki tael."

"Kendi geliri olmayan, genç bir dul olarak senin bu kadar vermeni kabul edemeyiz." dedi Büyükanne Jia Li Wan'e. "Senin yerine ben vereceğim."

"Kendini kaptırma, büyükanne!" dedi Xifeng. "Müdahale etmeden önce paranın hesabını yap. Kendi payının dışında ödeme yapman gereken iki pay daha var, Baoyu ve Kuzen Lin'inki. Şimdi olayın sıcaklığıyla Li Wan için on iki tael vaat etmen iyi de sonra pişman olacaksın. Muhtemelen o kaltak Xifeng için bu kadar para ödemek zorunda kaldığına söylenip, dört katını ben-

den çıkarmak için türlü numaralar bulacaksın. Biliyorum. Sakın uydurduğumu söyleme."

Bu herkesi güldürdü.

"Pekâlâ." dedi Büyükanne Jia, kendisi de gülerek. "Sen ne öneriyorsun?"

"Henüz yaş günüm olmadığı hâlde, benim için bu kadar şey yapılmasından rahatsızlık duyuyorum." dedi Xifeng. "Ben tek bir sikke bile ödemezken bu kadar insanın benim için bu kadar harcama yapması talihsizlik gibi geliyor bana. Li Wan'in payını benim ödememe izin verirsen kendimi daha iyi hissederim. O gün geldiğinde, şanssızlık yaşamaktan korkmadan, istediğim gibi yiyip içebilirim."

Büyükanne Jia biraz tereddüt etti ama Xing Hanım ve Wang Hanım da bunun en iyi çözüm olduğunu konusunda ısrar edince kabul etti.

"Bir teklifim daha var." dedi Xifeng. "Sen kendi adına yirmi tael katkıda bulunuyorsun, büyükanne; bununla kalmayıp Baoyu ve Kuzen Lin için de para koyuyorsun. Xue teyze kendi katkısına ilaveten Baochai için para koyuyor ama bu hiç adil görünmüyor. Annem ve Wang hala kendi adlarına on altışar tael ödüyor ve başka kimse adına para koymuyorlar. Bence bundan en zararlı çıkan sensin, büyükanne."

"Görüyor musunuz, Feng ne kadar iyi bir kız!" dedi Büyükanne Jia, memnuniyetle. "Çok haklısın, canım. Sen söylemesen, her zamanki gibi beni kandıracaklardı!"

"Tek yapman gereken iki gencin sorumluluğunu onlara vermen, büyükanne. İkisi her biri için ödeme yapsın."

"Adil olan bu!" dedi Büyükanne Jia. "Evet, öyle yapalım."

Lai Da'nın annesi sahte bir öfkeyle ayağa kalktı.

"Olacak şey değil! Hanımefendiler adına ben sinirlendim. Onlara bu şekilde davranılmasına dayanamam! Birisi sizin kayınvalideniz, diğeri babanızın kız kardeşi, onlara karşı büyük hanımefendinin tarafında mısınız? Akrabalık yasaları çiğneniyor!"

Bu espriye Büyükanne Jia ve diğerleri kahkahalarla güldüler. Yaşlı Bayan Lai ortalık yatışana kadar ayakta durmaya devam etti, sonra da kendi teklifini söyledi.

"Eğer Bayan Zhu ve Bayan Lian on ikişer tael katkı yapıyorlarsa, bizim de bir adım aşağıya inmemiz doğru olur."

"Yo, olmaz öyle şey!" dedi Büyükanne Jia. "Onlardan bir adım aşağıda olabilirsiniz ama hepiniz zengin kadınlarsınız. Hepinizin bizden çok parası olduğuna eminim. Elbette daha fazla verecek değilsiniz ama en azından aynı miktarda vermeniz lazım."

Bayan Lai'nin başı çektiği diğer kadınlar memnuniyetle kabul ettiler.

"Kızlar da âdet yerini bulsun diye katkı yaparlar." dedi Büyükanne Jia, kendisinin arkasında dizilmiş sessizce oturan kızları kastederek. "Bir aylık maaşları kadar katkıda bulunmaları uygun olur diye düşünüyorum." Sonra Yuanyang'a döndü. "Haydi bakalım! Sizi de hariç bırakmıyoruz! Diğer kızlarla toplanıp ne kadar koyacağınıza karar verin."

Yuanyang dışarı çıktı; Pinger, Xiren, Caixia ve diğer birkaç kıdemli hizmetçiyle geri geldi. Bazıları bir, bazıları iki tael vereceklerini söyledi. Büyükanne Jia, Pinger'nın da aralarında olduğunu fark etti.

"Sen niye bu gruptasın? Herhâlde evde hanımın için özel bir şeyler yaparsın. Bu fona katkıda bulunmana gerek yok." dedi.

"Evet, hanımefendi. Benim hediyem hazır. Ama bu genel bir fon, ben de diğerleriyle beraber payıma düşeni vermek istiyorum." dedi Pinger.

Büyükanne Jia sevecen bir şekilde gülümsedi ve bu yardımseverliğini övdü.

"Evet." dedi Xifeng neşeyle. "Odalık Zhou ve Zhao haricinde herkes fona katıldı. Katkıda bulunmak isterler mi diye nezaketen sormak gerekmez mi? Onları da dâhil etmezsek alınabilirler."

"Tabii ya." dedi Büyükanne Jia. "Nasıl oldu da unuttum ben onları? Buraya gelecek zamanları olduğunu hiç sanmıyorum, hizmetçilerden biri gidip sorsun."

Daha lafını bitirmeden hemen biri fırlayıp gitti. Uzun bir aradan sonra geri gelip her birinin iki tael vereceğini bildirdi.

"İyi!" dedi Büyükanne Jia. "Şimdi birisi bir fırçayla mürekkep alıp ne kadar toplandığını hesaplasın."

Bu iş yapılırken, You Shi, Xifeng'a, "Ne açgözlü şeysin sen!" diye fısıldadı, küçümseyerek. "Halan, kayınvaliden ve diğer herkes yaş günün için ortaya para koyuyor zaten ama sana yetmiyor, o iki zavallı fakiri de sıkıştırıyorsun!"

Xifeng sessizce güldü.

"Saçma sapan konuşma!" dedi yine fısıltıyla. "Buradan çıkalım görürsün sen! Onların fakir olduğunu kim söylüyor? Başkaları için para saçıp duruyorlar. Biz de biraz alıp keyif sürelim!"

Bu arada hesaplar yapılmıştı. Vaat edilen tutarın yüz elli taeli biraz geçtiği bildirildi.

"Bir günlük gösteriler ve ikramlar için yeter de artar bu para." dedi Büyükanne Jia.

"Dışarıdan kimseyi davet etmeyeceğimize göre çok büyük bir parti olmayacak." dedi You Shi. "İki üç gün bile yeter. Kendi tiyatro ekibiniz olması da büyük bir tasarruf sağlıyor; fazla masraf etmeden birinci sınıf bir eğlence yapabilirsiniz."

"Xifeng hangi tiyatro topluluğunu isterse onu çağırırız." dedi Büyükanne Jia. "Tercih ona kalmış."

"Kendi tiyatrocularımızı çok sık izledik." dedi Xifeng. "Bence biraz daha fazla harcayıp dışarıdan bir topluluk çağıralım."

"Bu konudaki bütün ayarlamaları Kuzen Zhen'in karısına bırakıyorum." dedi Büyükanne Jia. "Xifeng, yaş gününün tadını en iyi şekilde çıkarmaktan başka hiçbir şey düşünmemeli!"

You Shi organizatör olmayı kabul etti. Büyükanne Jia'nın yanında biraz daha kalıp sohbet ettiler. Sonra büyük hanımefendinin yorulduğunu fark edip yavaş yavaş oradan ayrıldılar.

You Shi, Xing Hanım ile Wang Hanım'ı uğurladıktan sonra, yaş günü partisi hazırlıklarını konuşmak için Xifeng'a uğradı.

"Bana sorma!" dedi Xifeng. "Büyük hanımefendinin isteklerini gözet ve nasıl arzu ediyorsa öyle yap."

"Ne kadar şanslı olduğunun farkındasın, değil mi?" diye takıldı You Shi ona. "Ben de daha ciddi bir mesele için çağrıldığımı sanmıştım. Çıka çıka bu iş çıktı! Şimdi fona para koymam yetmiyormuş gibi, bir de senin için organizasyon yapmam gerekiyor. Bütün bunların karşılığında, bana minnetini göstermek için sen ne yapacaksın?"

"Saçmalama! Ne yapacağım? Şaka yapıyorsun herhâlde. Seni ben mi çağırdım? Uğraşmak istemiyorsan, büyük hanımefendiye gidip bu işi başkasına vermesini iste."

"Şuna bak hele!" dedi You Shi, gülerek. "Bugün çalımından geçilmiyor! Benim sana tavsiyem biraz alçak gönüllü olman, canım. Yoksa layığını bulursun!"

İkisi bir süre daha sohbet edip ayrıldılar.

***

Ertesi sabah, ilk katkı paraları Ning Konağı'na ulaşmaya başladığında, You Shi daha yeni kalkmış, sabah bakımını yapıyordu. Parayı kimin getirdiğini sordu. Lin Zhixiao'nın karısı olduğunu öğrenince, hizmetçi odasına birisini gönderip çağırttı onu. Kadın gelince Bayan You oturması için bir tabure getirtti. Bir yandan tuvaletine devam ederken, diğer yandan kadınla konuşmaya başladı.

"Bu pakette kaç kişinin parası var?" diye sordu.

"Bunlar hizmetçilerin katkıları." dedi Lin Zhixiao'nın karısı. "Hepsi hazır olunca hemen getireyim dedim. Büyük hanımefendi ve diğer hanımlarınkiler daha gelmedi."

Tam o sırada bir hizmetçi başka birisinin daha geldiğini haber verdi.

"Bayan Xue ve Xing Hanım'ın bağışları da geldi, hanımım." dedi.

"Bağışmış!" dedi You Shi, öfkeyle. "Anlamsız şeyleri nasıl da aklınızda tutuyorsunuz! Dün büyük hanımefendi eğlence olsun

diye fakir aileler gibi yapalım dedi; bağış diyerek şaka yaptı ama sen ciddi ciddi tekrar ediyorsun! Gidip getir parayı. Gelenlere çay ikram edin."

Kız dışarı çıktı ve iki paket parayla geri döndü. Bir tanesi Baochai'le beraber Xue teyzeninki, diğeri de Daiyu'yle beraber Xing Hanım'ınkiydi.

"Kiminki eksik?" diye sordu You Shi.

"Büyük hanımefendi, Wang Hanım, küçük hanımlar ve hizmetçileri." dedi Lin Zhixiao'nın karısı.

"Ya Bayan Zhu?" diye sordu You Shi.

"Diğerlerinin parasını Bayan Lian ödeyecekmiş." dedi kadın. "Ötekileri alırken Bayan Zhu'nunkini de ondan alabilirsiniz."

You Shi sabah tuvaletini bitirdi ve arabasını istedi. Araba hazır olunca doğru Rong Konağı'na gitti ve Xifeng'a uğradı. O da zaten parayı paketlemiş kendisine getirmek üzereydi.

"Hepsi burada mı?" diye sordu You Shi.

"Evet." dedi Xifeng neşeyle. "Haydi, çabuk al, götür. Kaybolursa günah benden gitsin!"

"Sana hiç güvenmiyorum." dedi You Shi, gülerek. "En iyisi senin yanında sayayım."

Paketi açıp içindeki parayı saydı. Li Wan'in katkısı eksik çıktı.

"Bir işler çevirdiğini biliyordum." dedi. "Li Wan'in parası nerede?"

Xifeng dostça güldü.

"Topladıkların yetmez mi? Onun küçücük payı çok büyük bir fark yaratmaz. Eğer elindekiler yetmezse Li Wan'in payını da veririm."

"Bunu yanına bırakır mıyım?" dedi You Shi. "Dün herkesin önünde Bayan Cömert'i oynuyordun, şimdi ikimiz yalnızken cayıyorsun. Gidip Büyük Hanımefendi Jia'dan parayı isteyeceğim."

"Ne korkunç bir kadınsın!" diye karşı çıktı Xifeng, gülerek. "Bir gün zor bir durumda kaldığın zaman, ben de titizlenirsem sakın şikâyet etme."

"Tehdit, öyle mi?" dedi You Shi. "Asıl korkulacak kişi sensin! Eğer benim için yaptıkların olmasa şimdi asla peşini bırakmazdım. Neyse, Pinger!" Paranın içinden Pinger'nın katkısını çıkarıp kıza geri verdi. "Al bunu. Sonra ihtiyaç duyarsam, senin yerine ben koyarım."

Pinger ne demek istediğini hemen anladı ve aynı şekilde cevap verdi.

"Hayır, Bayan Zhen, sizde kalsın. Eğer para artarsa o zaman verirsiniz."

"Al, haydi." dedi You Shi. "Sadece senin hanımının mı kuralları bozma hakkı var? Ben de iyilik yapamaz mıyım?"

Pinger parayı aldı.

"Hanımının bu kadar cimri olduğunu görünce acaba onca parayı nereye harcayacak diye merak ediyorum. Herhâlde mezara götürecek!"

Böylece giderayak lafını sokup Büyükanne Jia'yı görmeye gitti. Yaşlı kadını selamlayıp biraz hoşbeş ettikten sonra, yaş günü partisi organizasyonuyla ilgili ciddi konuları konuşmak üzere Yuanyang'ın odasına geçti. Bu ciddi konuların içinde, büyük hanımefendiyi memnun etmek için neler yapılacağı da vardı. Her şey aralarında ayarlandıktan sonra You Shi gitmek üzere kalktı ve Yuanyang'ın katkı payı olan iki taeli alıp kıza verdi.

"Al bakalım. Buna ihtiyacımız olmayacak." dedi.

Büyükanne Jia'nın dairesinden Wang Hanım'a geçti. Wang Hanım Budist şapele gitmek üzere ayrılınca, You Shi de onun yokluğundan yararlanarak Caiyun'ün katkısını da geri verdi. Sonra Xifeng'ı da ortalarda görmeyince iki odalık Bayan Zhou ile Zhao'nun paralarını da iade etti. Onlar almaya çekindiler.

"Haydi ama!" diyerek yüreklendirdi. "Ne kadar zor durumda olduğunuzu biliyorum. Bu kadar parayı vermeye gücünüz yetmez. Feng'ın haberi olursa, bütün sorumluluğu ben üstüme alırım."

O zaman çok teşekkür ederek kabul ettiler.

***

Göz açıp kapayıncaya kadar dokuzuncu ayın ikisi geliverdi. Bahçe'nin bütün sakinleri You Shi'nin müthiş bir eğlence hazırladığını biliyorlardı; sadece bildik temsiller değil, hokkabazlar, akrobatlar, kör hikâye anlatıcıları, kısacası bu etkinliğin başarısına ve katılımcıların memnuniyetine katkısı olabileceği düşünülen her şey vardı.

Li Wan kuzenlere ayın ikisinin aynı zamanda şiir kulübünün toplantı günü olduğunu hatırlattı. Tabii ki Xichun'e izin verilmişti.

"Peki, Baoyu nerede?" diye sordu Li Wan. "Herhâlde partide eğlenme hevesiyle bu medeni toplantımızı unuttu. Git bir bak bakalım, ne yapıyor." diyerek hizmetçilerden birini gönderdi. "Hemen gelmesini söyle."

Hizmetçi kız uzunca bir süre gelmedi.

"Bayan Xiren sabah erkenden çıktığını söyledi." dedi sonunda gelince.

Herkes buna çok şaşırdı.

"Bu çok tuhaf! Nasıl olur? Herhâlde kız yanlış anladı." dediler.

Sonra Cuimo'yu gönderdiler ama o da geri geldiğinde, ilk giden hizmetçiyi doğruladı.

"Evet, dışarıdaymış. Arkadaşlarından birinin öldüğünü ve başsağlığına gittiğini söylemiş."

"İmkânsız!" dedi Tanchun. "Ne olursa olsun böyle bir günde asla gitmez. Xiren'i çağırın, onunla kendim konuşayım."

Sanki çağrılacağını biliyormuş gibi o anda içeri girdi Xiren.

"Ne gerekçeyle olursa olsun bugün gitmemesi lazımdı." dedi Tanchun. "Öncelikle bugün Bayan Lian'in yaş günü ve büyük hanımefendi bu yıl hepimizin katılması konusunda çok ısrarlıydı. İki konaktan da herkesin kutlamaya katılmak için burada olduğu bir anda onun başına buyruk çekip gitmesi çok korkunç! İkincisi, şiir kulübümüzün ilk olağan toplantısı var ve gitmek için izin bile istemedi."

Xiren üzüntüyle içini çekti.

"Dün gece bana, bu sabah erkenden yapması gereken önemli bir işi olduğunu söyledi. Pekin Prensi'nin sarayına gitmesi gerekiyormuş ama olabildiğince erken dönecekmiş. Gitmemesini söy-

ledim ama diretti. Sabah kalkar kalkmaz, matem takımını istedi. Pekin Prensi'nin sarayında önemli biri ölmüş olabilir."

"Eğer gerçekten öyleyse o zaman gitmesi lazım tabii." dedi Li Wan. "Ama öyle olsa bile şimdiye kadar dönmüş olması gerekirdi."

Kısa bir tartışmadan sonra kuzenler onsuz devam etmeye ve döndüğünde onu cezalandırmaya karar verdiler. Daha toplantıya başlayamadan Büyükanne Jia onları konağa çağırdı. Gittikleri zaman Xiren, Baoyu'nün olmadığını söyledi. Yaşlı kadın buna hiç memnun olmadı ve hemen çağrılmasını emretti.

Belli ki aklında gizli bir iş olan Baoyu önceki gün Mingyan'e bazı talimatlar vermişti.

"Yarın sabah erkenden gitmem lazım." dedi. "Eyerli iki atla beni arka kapıda beklemeni istiyorum. Senden başka kimse gelmeyecek. Li Gui'ye Pekin Prensi'ne gideceğimi söyle, beni aramak için peşimden gelenlere engel olsun. Prens'in beni bırakmadığını, elinden kurtulur kurtulmaz geleceğimi söylesin."

Mingyan bu talimata çok şaşırsa da yerine getirmekten başka çaresi olmadığını biliyordu. Ertesi sabah daha şafak sökmeden Bahçe'nin arka kapısında iki atı hazır etmişti. Hava aydınlanır aydınlanmaz, Baoyu matem kıyafetleri içinde arka kapıdan çıkmış, bekleyen atlardan birisine binip tek kelime etmeden hızla yola koyulmuştu. Mingyan de diğer ata binmiş ve Baoyu'ye yetişmek için elinden geleni yapmıştı. Bir yandan da arkasından seslenerek nereye gittiklerini soruyordu.

"Bu yol nereye gidiyor?" dedi Baoyu.

"Kuzey Kapısı'na giden ana yol bu." dedi Mingyan. "O tarafta şehrin dışı oldukça ıssızdır. Pek eğlenecek bir şey bulamazsın."

"Ne kadar ıssız, o kadar iyi!" dedi Baoyu.

Kırbacını şaklatıp atını ileri sürdü, birkaç dönemeçten sonra şehrin kapısını geride bıraktı. Şaşkına dönen Mingyan de onu olabildiğince yakından takip ediyordu. Yerleşim yerleri gittikçe seyrekleşirken, dört beş kilometre böyle dörtnala gittikten sonra, sonunda Baoyu durdu ve Mingyan'e dönüp, oralarda tütsü alabileceği bir yer olup olmadığını sordu.

"Herhâlde buluruz." dedi Mingyan, pek inanmasa da. "Ne çeşit istiyorsun?"

Baoyu biraz düşündü.

"Bal otu, sandal ve sedir olması lazım." dedi.

"Bunları bulabileceğimizden emin değilim." dedi Mingyan, böyle bir yerde bunları alabileceğini düşünen birinin saflığına gülerek. Ama Baoyu'nün gerçekten endişelendiğini görünce "Ne için?" diye sordu. "Hep boynuna taktığın kesenin içinde toz tütsü bulundururdun. Var mı diye bir baksana."

Baoyu bunun hatırlatılmasına çok memnun oldu ve boynunda asılı olan ipek keseyi çıkardı; parmaklarıyla içini yokladı; dibinde bir iki tutam öd ağacı tozu olduğunu anlayınca sevindi.

"Gerçi bunu kullanmak biraz saygısızlık olacak." diye düşündü. "Ama bir dükkândan almaktansa, bütün yol boyunca yanımda taşıdığım bir şeyi kullanmak daha saygıdeğerdir."

Bu toz tütsünün iş göreceğine karar verip, Mingyan'e buhurdan ve ateşi nereden bulacağını sordu.

"Buhurdan mı? Bulamayız ki!" dedi Mingyan. "Kırların ortasında nereden bulalım? Madem ihtiyacın olacağını biliyordun, neden daha önce söylemedin, yanımızda getirirdik!"

"Aptal şey!" dedi Baoyu. "Sence içi yanan kömür dolu bir buhurdanı bu hızla taşıyabilir miydik?"

Mingyan biraz düşündükten sonra kararsızlık içinde gülümsedi.

"Ne yapacağımızı biliyorum, efendim ama sen bu fikri beğenir misin emin değilim. Çok küçük bir ihtimalle istediklerini buralarda bulabiliriz ama bulsak bile bu sefer bulamayacağımız başka şeyler istemeye başlayacaksın. O nedenle bu yönde biraz daha gidersek Nehir Tanrıçası Tapınağı'na varırız."

Baoyu kulak kesilmişti.

"Nehir Tanrıçası Manastırı buralarda mı?" diye sordu. "Bu çok daha iyi! Oraya gidelim o zaman."

Kırbacını şaklatıp yine yola koyuldu, bir yandan da omuzunun üzerinden Mingyan'le konuşuyordu.

"O tapınaktaki bir rahibe bize sık sık gelir. Eğer onu görürsem, buhurdanlarından birini kullanmak istediğimi söylerim, mutlaka izin verecektir."

"Tabii ki ne de olsa hamileriyiz." dedi Mingyan. "Bağış yaptığımız manastırlardan biri olmasa bile sen isteyince reddedemezler. Ama bugün bu Nehir Tanrıçası Tapınağı'na gitmek için neden böyle hevesli olduğunu anlayamadım, normalde adını duymaya bile dayanamazsın."

"Normalde nefret etmemin nedeni, bayağı insanların aptal ve manasız şekilde ibadet etmeleri ve hakkında hiçbir şey bilmedikleri tanrılar için tapınaklar inşa etmeleri. Harcayacak bir sürü parası olan cahil ihtiyarlar bir tanrının adını öğrenince, kim olduğunu dahi bilmeden, bir hikâye anlatıcısının ağzından duydukları için o tanrının var olduğuna inanıyorlar ve bu uydurma tanrıya ibadet etmek için tapınak kuruyorlar."

"Örneğin Nehir Tanrıçası Tapınağı. Böyle adlandırılmasının nedeni, içinde ibadet ettikleri ilahın Luo Nehri'nin tanrıçası olması. Aslına bakılırsa öyle bir tanrıça yok. Şair Cao Zhi'nin uydurması. Ama bu, bir sürü insanın onun bir heykelini yapıp ibadet etmesine engel değil."

"Bugün bu manastırla ilgili düşüncemi değiştirmemin tek nedeni, su tanrıçası fikrinin şu anda aklımda olan şeye çok uyması; bu yüzden burasını kendi amacım için kullanmaktan memnuniyet duyuyorum."

Bu arada tapınağın kapısına gelmişlerdi. Kapıdaki yaşlı rahibe, canlı bir dragon gökten inip gelse, Baoyu'yü karşısında gördüğü kadar şaşırmazdı. Hemen fırlayıp onu selamladı, yaşlı kapı görevlisine atlarla ilgilenmesini söyledi.

Baoyu içeri girdi. Heykelin önünde eğilmek yerine, değer biçiyormuş gibi durup biraz düşündü. Tanrıça biraz tahta, biraz alçı, biraz da boyadan ibaret olsa da onu yapan usta Cao Zhi'nin ünlü tanımlamasının özünü yakalayabilmişti. Baoyu'nün gözünde tanrıça gerçekten de şairin anlattığı gibiydi:

Ürkmüş bir kuğunun kanatları gibi çırpınıyor,

Bataklık nergisinin kıvrımlarıyla birlikte salınıyor.

Cao Zhi'nin güzel tanımlamaları zihninde canlandı.

Yemyeşil sudan çıkıveren bir lotus gibi,

Sabah buğusunda yükselen güneş gibi.

Heykele bakıp bunları düşünürken gözünden yaşlar süzüldü.

Yaşlı rahibe elinde çayla geldi. Baoyu çayını yudumlarken, fırsatını yakalayıp buhurdanı ödünç istedi. Bunun üzerine rahibe hemen ortadan kayboldu, epey sonra tekrar geldiğinde elinde sadece buhurdan değil, tütsü ve adak kâğıdı da vardı. Diğerlerini geri çeviren Baoyu, Mingyan'e buhurdanı alıp tapınağın arka avlusuna götürmesini, orada temiz bir yer seçip adak adamasını söyledi. Bir türlü uygun bir yer bulamayan Mingyan, kuyunun taşına koymayı teklif etti. Baoyu başıyla onayladı ve Mingyan buhurdanı yerleştirip kenara çekildi. Baoyu kesesinden tütsüyü çıkarıp yanan kömürün üstüne attı. Sonra gözlerinde yaşlarla diz çöktü, secde etmese de saygıyla eğildi.

Ayinini tamamlayınca ayağa kalkıp, Mingyan'e buhurdanı tekrar tapınağa götürmesini söyledi. Ama Mingyan tamam dese de öyle yapmadı. Onun yerine dizüstü yere çöküp birkaç kere secde etti ve kuyuya doğru dua etmeye başladı.

"Ey ruh, Efendi Bao'ya hizmet ettiğim onca yıl boyunca, ilk kez benden bir şey saklıyor. Ne sizin kim olduğunuzu biliyorum ne de bunu sormak istiyorum ama bildiğim tek bir şey var; o da olağanüstü güzel, akıllı ve zarif bir kadın olduğunuz. Efendi Bao sizden ne istediğini yüksek sesle söylemese de ben Mingyan, onun adına size yalvarıyorum."

"Dünyada olduğunuz zamanki gibi duygularınız varsa, size yalvarıyorum, zaman zaman efendime göz kulak olun. Artık başka bir dünyaya ait olduğunuzu biliyorum ama eski bir arkadaşınız olduğu için, o günlerin hatırına sizden bunu istiyorum."

"Ve lütfen Efendi Bao'nın bundan sonraki yaşamında bir kız olarak doğması için bütün gücünüzü kullanın; böylece bütün zamanını sizinle geçirebilir; sakın o sakallı ve pasaklı adamlardan biri olarak doğmasına izin vermeyin."

O anda başını birkaç kez yere vurdu. Bütün bunları dinleyen

Baoyu kahkahasına hâkim olamadı. Mingyan'in dört ayak üstünde durup devam etmeye yeltendiğini görünce ona tekme atıp ayağa kalkmasını söyledi.

"Kes şu saçmalığı! Birisi duysa alay konusu olurum!"

Mingyan kalktı, buhurdanı alıp Baoyu'nün peşinden içeri girdi.

"Rahibeden senin için biraz yiyecek istedim." dedi Mingyan, beraber içeri girerlerken. "Henüz hiçbir şey yemediğini söyledim. Yemen lazım. Evde büyük bir parti ve bir sürü curcuna olduğu için huzurlu bir yer istediğinden buraya geldiğini anladım. Bütün gün bu sessizlikte dışarıda durmak bile adakta bulunduğun bu kişiye duyduğun saygıyı ortaya koyuyor. Onun için bir de oruç tutmana hiç gerek yok."

"Bu çok mantıklı görünüyor." dedi Baoyu. "Burada olduğum süre boyunca partiyi kaçırdığıma göre bir bakıma perhizdeyim demektir; biraz vejetaryen beslenmekten zarar gelmez."

"Bunu duyduğuma sevindim." dedi Mingyan. "Tabii meseleye başka bir açıdan da bakılabilir. Bu şekilde evden çıkman herkesi çok endişelendirecek. Eğer kimse merak etmeyecek olsa, akşama kadar eve gitmememizde bir sakınca yok. Ama endişeleneceklerine göre, hemen dönmen gerektiğini düşünüyorum. Hem hanımefendinin içi rahat eder hem de bu kişiye zaten yeterince adakta bulundun. Eğer eve dönersen, içki içip oyun seyretsen bile, bunu sen istediğin için değil, hanımefendilere karşı vazife olarak yapacaksın. Ama burada kalıp sadece bu ruhu düşünürsen ve senin için ne kadar endişelendiklerine aldırmazsan, kendisi yüzünden başka insanlar endişeleniyor diye bu ruhu da huzursuz edersin. Bir düşün, Efendi Bao, bana hak vereceksin."

"Aklından geçenleri tahmin edebiliyorum." dedi Baoyu, gülerek. "Benimle beraber buralara gelen tek kişi sen olduğun için, döndüğümüzde bütün suç senin başına kalacak diye korkuyorsun. Tüm bu öğütlere maruz kalmamın asıl nedeni bu, değil mi? Merak etme! Adağımı yapar yapmaz partiye dönmeyi düşünüyordum zaten. Bütün gün burada kalacağım diye bir şey demedim ki. Adağımı yerine getirdim. Hemen eve gidersek çok fazla merak etmezler. Böylece hem ölülere hem de yaşayanlara karşı zorunluluklarımı yerine getirmiş oluyorum."

Mingyan içinin rahatladığını belirtti. Böyle konuşarak yaşlı rahibenin meditasyon salonuna girdiler. Kendileri için hazırlanan çok güzel bir vejetaryen sofrasıyla karşılaştılar. Biraz atıştırdıktan sonra kalktılar ve geldikleri yoldan dönmek üzere tapınaktan ayrıldılar. Baoyu öyle bir hızla gidiyordu ki Mingyan yavaşlaması için arkasından seslenmek zorunda kaldı.

"Yavaş sür, Efendi Bao! O ata çok fazla binilmedi. Dizginlerini sıkı tut."

Kısa süre içinde şehrin kapısından girdiler ve çabucak Bahçe'nin arka kapısından içeri süzüldüler. Baoyu doğru Kızıl Neşe Avlusu'na gitti; bekçi olarak bırakılan birkaç yaşlı dadıdan başka kimsecikler yoktu.

Kadınlar onu görünce çok sevindiler.

"Kutsal Buda!" diye bağırdılar. "Sonunda gelebildiniz. Bayan Xiren meraktan aklını kaçırıyordu. Ön tarafta sofraya oturdular. Siz de hemen onlara katılın."

Baoyu matem kıyafetini çabucak çıkarıp daha renkli bir şeyler aradı.

"Parti nerede?" diye sordu yaşlı kadınlara, üstünü değiştirdikten sonra.

"Yeni kabul salonunda."

Kısa yoldan hızla oraya gitti; yaklaştıkça, yaşlı kadınların "yeni kabul salonu" dedikleri yerden hafif hafif flüt ve şarkı sesleri gelmeye başladı. İçeriye girmek için arasından geçtiği verandaya yaklaşırken Yuchuan ile karşılaştı; üstü kapalı geçitte oturmuş, ağlıyordu. Baoyu'nün geldiğini gören kız hemen ağlamayı kesip derin bir iç çekti.

"İşte Anka kuşu da geldi!" diye bağırdı. "Hemen içeri girin. Biraz daha geç kalsaydınız neler olurdu bilmem!"

Baoyu sevecen bir şekilde gülümsedi.

"Neredeydim tahmin et!" dedi.

Ama kız hiç cevap vermedi, yüzünü çevirip gözyaşlarını sildi. Baoyu onu teselli edemediği için üzgün bir şekilde yürüdü. Herkesin toplandığı salona girince büyükannesini ve annesini se-

lamladı; gerçekten de sanki Anka gelmiş gibi herkes çok sevindi. Sonra Xifeng'ı tebrik etti.

"Böyle kendi başına çekip gitmek de ne demek oluyor?" diye sordu Büyükanne Jia. "Hiç böyle bir şey duymadım. Bir kere daha olursa, gelince babana söylerim, yine dayağı yersin."

Sonra azarlanma sırası Baoyu'nün hizmetindeki delikanlılara geldi.

"Hepiniz ne diye onun dediklerini yapıyorsunuz? Haber vermeden nereye isterse gitmesine göz yumuyorsunuz! Önce bize söylemeniz lazım!" Ardından Baoyu'ye döndü. "Neredeydin sen? Yemek yedin mi? Seni korkutacak bir şey oldu mu?"

"Pekin Prensi'nin en gözde odalıklarından biri öldü dün." dedi Baoyu. "Ona başsağlığı dilemeye gittim. O kadar berbat bir hâldeydi ki hemen ayrılamadım. Bu yüzden geciktim."

"Bir daha bize söylemeden çekip gidersen gerçekten babana söylerim!" dedi Büyükanne Jia.

Baoyu yapmayacağına söz verdiyse de yaşlı kadın genç hizmetkârlarının kırbaçlanmasını istedi ama herkes affetmesi için yalvardı.

"Üzme kendini, büyükanne! Bir daha yapmayacağına söz verdi. Neyse geldi ya, artık endişelerimizi unutup eğlenmeye bakabiliriz."

Büyükanne Jia gerçekten çok endişelenmiş; bu yüzden de hırslanmıştı. Şimdi Baoyu sağ salim dönünce endişeleri kaybolup gitti, hırsı uçuverdi; dayak konusu da kapandı. Tek sıkıntısı Baoyu'nün ziyareti sırasında boş yere üzülmüş ya da bir şeyler yememiş olmasıydı; ya yolda başına bir şey gelseydi? Yaşlı kadın tekrar üstüne titremeye başlayınca, Xiren de hemen yanı başında yerini aldı. Baoyu'nün gelişiyle duraklayan oyunu hep beraber seyretmeye devam ettiler.

O anda sergilenen oyun *Şimşir Tokanın Hikâyesi*'ydi. Büyükanne Jia ve diğer hanımefendiler çok etkilendiler, hatta gözyaşı döktüler, derin derin iç çektiler, yer yer gülüp yer yer beddua ettiler.

Sonraki gelişmeler gelecek bölümde.

44. BÖLÜM

Hiç beklenmedik bir kışkırtma sonucu Xifeng'ın kıskançlığı kabarır.

Pinger'nın süslenmesi umulmadık bir memnuniyet yaratır.

Baoyu, kızların arasındaki yerini alınca, hep birlikte bir kere daha bütün ilgilerini hiç kesilmeden oyunculara verdiler.

Önceki bölümün sonunda dediğimiz gibi, o anda oynanan oyun *Şimşir Tokanın Hikâyesi*'ydi ve "Kocanın Adağı" denilen o çok popüler bölüme gelmişlerdi. Hikâyenin kahramanı Wang Shipeng karısının suda boğularak intihar ettiğine inanıyor ve onun ruhuna adakta bulunmak için yaşlı annesiyle beraber Oujiang Nehri'ne gidiyordu. O anda, Baoyu'nün sabah gezintisinin asıl amacını tahmin eden Daiyu, Baochai'e dönüp, Baoyu'nün duyacağı kadar yüksek bir sesle Wang Shipeng'ın çok aptal biri olduğunu söyledi.

"Bu adağı her yerde yapabilirdi. Hemen koşup nehir kıyısına gitmesine gerek yoktu! 'Nesneler sahiplerini çağrıştırır.' derler. Nihayetinde dünyanın bütün suları aynı kaynaktan geldiğine göre, herhangi bir yerden alınan bir kap su yeterdi. Koşup nehre gideceğine, bir kâse suya gözyaşı dökse yine içini boşaltabilirdi."

Baochai cevap vermedi. Baoyu kesinlikle duymuş olmasına rağmen başını çevirip Xifeng'ın şerefine içmek için sıcak şarap istedi.

Büyükanne Jia o günün başka hiçbir güne benzememesi

ve Xifeng'ın olabildiğince çok eğlenmesi konusunda kararlıydı. Ama yaşlı kadın kendisini diğerleriyle birlikte oturup eğlenecek kadar enerjik hissetmediğinden, Xue teyzeyle beraber iç odaya, dinlenmeye çekildi. Oyuncuları görebileceği bir şekilde bir kanepeye uzandı. İki masa dolusu yiyecekten seçilip hazırlanan bir tabak hemen yanına, kolayca ulaşabileceği bir sehpaya kondu; Xue teyzeyle sohbet ederken bir yandan da atıştırıyordu. İki masa dolusu yemekten geriye kalanları ziyafete katılmayan hizmetçilere ve yaşlı kadınlara gönderdi; resmiyeti bırakıp dışarıdaki verandada oturarak çekinmeden yemeğin tadını çıkarmalarını istedi.

Wang Hanım ve Xing Hanım da aynı odada ama Büyükanne Jia'nın oturduğu kanepede değil, biraz aşağısındaki yüksekçe masada oturuyorlardı. Gençler dış odadaki birkaç masaya dağılmışlardı. Arada sırada Büyükanne Jia, Xifeng'ın gerçekten eğlenmesini sağlaması için You Shi'ye talimatlar veriyordu.

"Başköşede otursun. Benim adıma ev sahipliği yapmak sana düşer. Zavallı yavrucak bütün yıl boyunca koşuşturup duruyor. Bugün üstüne titrenmesini istiyorum."

You Shi dediği gibi yapmaya gitti ama kısa bir süre sonra gelip, gülerek Xifeng'ın çok inatçı olduğunu bildirdi.

"Başköşede oturmaya alışkın olmadığını söylüyor. Rahatsız oluyormuş. Bir şeyler içmeyi de reddediyor." dedi.

"Sen içmesini sağlayamıyorsan, benim gelip bizzat ilgilenmem lazım." dedi Büyükanne Jia, gülerek.

Bunun üzerine Xifeng koşarak geldi. You Shi'nin arkasından büyükanneye seslendi.

"Sen ona bakma, büyükanne. Çok içtim ben."

"Şimdi bu genç hanımı alıp başköşeye oturt. Sonra her biriniz sırayla şerefine kadeh kaldırın. Yine geri çevirirse, ben dışarı gelir kendim ilgilenirim." dedi Büyükanne Jia You Shi'ye, şaka yollu.

Bayan You neşeyle işe koyuldu, Xifeng'ı dışarı götürdü ve büyükçe bir kadeh getirilmesini emretti; şarap doldurdu.

"Al bakalım, canım! Bütün yıl boyunca büyük hanımefendi, Wang Hanım ve bana nazik hizmetlerin için duyduğum minnetin

bir işareti olarak kendi ellerimle hazırladığım bu kadehi kabul et!" dedi.

"Gerçekten de bana minnetini göstermek istiyorsan, diz çökerek sunmalısın kadehi! O zaman içerim." dedi Xifeng, gülerek.

"Bak sana ne diyeceğim!" dedi You Shi. "Aldığın iltifatlara kendini kaptırma! Böyle bir şansla çok sık karşılaşılmayacağını bilirsin, yavrucuğum. Bir daha böyle bir gün ne zaman yaşanır, kim bilir. Senin yerinde olsam, hazır mümkünken içerdim! Haydi, iki kadeh!"

Bayan You o kadar ısrarcıydı ki sonunda Xifeng iki büyük kadeh şarap içmek zorunda kaldı. Sonra kuzenler birer birer gelip kadeh kaldırdılar, Xifeng'ın her biriyle bir iki yudum içmesi gerekti. Ardından Büyükanne Jia'nın bu maskaralıkları ne büyük bir keyifle seyrettiğini gören Yaşlı Bayan Lai de eğlenceye katılmaya karar verdi; öteki yaşlı kadınlarla birlikte gelip Xifeng'ın sağlığına kadeh kaldırdı. Xifeng bu grubun yaşına hürmeten onları geri çeviremedi ve her biriyle iki yudum içmek zorunda kaldı. Ama Yuanyang ve genç hizmetçiler toplanıp gelince, artık daha fazla dayanamayıp af diledi.

"Gerçekten artık içemem, canlarım. Başka bir sefere." dedi.

Yuanyang gücenmiş gibi yaptı.

"Bu çok onur kırıcı! Büyük hanımefendi bile bana daha düşünceli davranıyor. Burada bir değerim olduğunu sanırdım ama şimdi herkesin içinde ağzımın payını alınca gelmekle hata ettiğimi anladım. İçmek istemiyorsan gidiyorum ben!" dedi.

Arkasını dönüp giderken Xifeng koşup durdurdu onu.

"Hayır, lütfen! Tamam, içeceğim."

Şarabı getirip kadehi ağzına kadar doldurdu ve son damlasına kadar içti, sonra da bittiğini göstermek için ters çevirdi. Bunun üzerine Yuanyang memnun bir şekilde gülerek gitti.

Xifeng yerine oturur oturmaz, çok fazla içtiğinin farkına vardı. Kalbi güm güm atıyor, eve gidip yatmak için güçlü bir arzu duyuyordu. Ama hokkabazların başı onu sıkıştırıyordu.

"Şu adama parasını ödeyin." dedi You Shi'ye dönerek. "Eve gidip yıkanacağım ben."

You Shi başıyla onayladı. Xifeng kimsenin bakmadığı bir anı yakalayıp dışarıya süzüldü, salonun dış duvarı boyunca ilerledi. Gittiğini görüp telaşlanan Pinger hemen arkasından koşup ona destek verdi.

Büyükanne Jia'nın arka avlusundan, duvarlar ve binalarla çevrili bölgenin ortasındaki, Jia Rui'in bir gece boyunca sıkıntı çektiği balkona giden üstü kapalı geçide yaklaşırlarken, kendi dairelerinden genç bir hizmetçinin orada durduğunu gördüler. Kız onları görür görmez kaçtı. Şüpheye kapılan Xifeng arkasından seslendi. Küçük kız önce duymamış gibi yaptı ama bağırma tekrarlanınca numarasını daha fazla sürdüremeyip dönmek zorunda kaldı.

Xifeng'ın şüphesi daha da katlandı. Balkona doğru ilerleyip hizmetçiyi oraya çağırdı. Önce Pinger'dan paravanları kapatmasını söyledi; böylece dışarıdan kimse onları göremezdi. Balkonun taş çıkıntısına oturup hizmetçinin önünde diz çökmesini istedi. Bu arada Pinger'ya sert ve yüksek sesle, iç kapıda görevli iki delikanlıyı çağırmasını, ip ve kırbaç da getirmelerini söyledi. Hanımının varlığına hiç aldırmayan bu aşağılık yaratığı pestili çıkana kadar dövdürecekti. Zaten korkudan ölen zavallı kızcağız dehşet içinde ağlıyor, Xifeng'dan merhamet dilenerek kafasını sürekli yere vurup duruyordu.

"Ben hortlak mıyım?" dedi Xifeng. "Geldiğimi görünce durup beklemen gerekirdi. Neden öyle kaçıp gidiyorsun?"

"İlk önce sizi görmedim, hanımım." dedi küçük kız, gözyaşları içinde. "Evde işlerle ilgilenecek kimse olmadığını hatırlayıp koşarak gidiyordum."

"Madem evde kimse yoktu, senin dışarıda ne işin vardı?" dedi Xifeng. "Beni görmediysen bile, sana seslendiğimi duymuş olman lazımdı. Pinger ile sesimizin son perdesinden, belki on kere bağırdık ama sen daha hızlı koştun. Hem o kadar da uzakta değildik, sağır da olmadığına göre. Ne cüretle bana yalan söylüyorsun?"

Xifeng elini kaldırıp yanağına bir tokat patlatınca kızcağız sendeledi ve öteki yanağına da bir tokat yedi. Her iki tarafında da kıpkırmızı birer şişlik meydana geldi.

"Dikkat et, hanımım, elin acıyacak!" dedi Pinger.

"Benim yerime sen vur o hâlde." dedi Xifeng. "Neden kaçtığını da sor. O zaman da konuşmazsa dudaklarını kopar!"

Küçük kız önce hikâyesine sadık kaldı ama Xifeng'ın bir demiri kızdırıp ağzına sokacağını duyunca dayanamayıp, gözünde yaşlarla, Jia Lian'in evde olduğunu ve hanımı gelecek olursa kendisine haber vermesi için onu dışarıya nöbetçi olarak diktiğini itiraf etti. Xifeng partiden bu kadar erken ayrılınca kızcağız gafil avlanmıştı.

Xifeng bunun doğru olabileceğini düşündü ve arkasında daha fazlası olduğunu tahmin etti.

"Neden beni gözlemeni istedi peki?" diye sordu. "Herhâlde kendi odama gitmek için izin alacak değilim. Bunun bir nedeni olmalı. Söyle bana. Eğer söylersen, bundan sonra seni severim ve dostun olurum ama söylemezsen bir bıçak alır etini lime lime doğrarım!"

Tehdidini pekiştirmek için saçından kocaman bir toka çıkarıp, kızın ağzının kenarına sert bir şekilde batırmaya başladı. Kızcağız dehşet içinde başını bir sağa, bir sola kaçırıyordu.

"Tamam, söyleyeceğim, efendim! Ama sakın beyefendiye benim anlattığımı söylemeyin." diye yalvardı, ağlayarak.

Pinger da artık kızın canını yakmaması için Xifeng'ı yatıştırmaya çalışıyor, bir yandan da ne diyecekse bir an önce demesi için kızı zorluyordu. Sonra asıl hikâye ortaya çıktı.

"Bay Lian bir süre önce gelip şekerleme yaptı. Uyanınca, size bakması için birisini gönderdi. Yaş günü kutlamanızın daha yeni başladığı ve saatlerce geri gelmeyeceğiniz haberini alınca, sandığı açıp iki parça gümüş, iki saç tokası ve iki boy saten kumaş çıkardı; gizlice gidip Bao Er'ın karısına vermemi ve onu çağırmamı söyledi. Kadın odaya geldi, Bay Lian de beni gönderip dışarıda sizin dönüşünüzü kollamamı istedi. Bütün bildiğim bu kadar."

Xifeng öfkeden titriyordu. Buna rağmen ayağa kalktı ve eve doğru hızla yürümeye başladı. Avlunun kapısına yaklaştığında, başka bir hizmetçi başını uzatıp, tekrar geri çekti ve Xifeng'ın geldiğini görüp koşarak gitti. Xifeng ona seslenince, öncekinden daha zeki olan kız ne yoluna devam etti ne de yerinde kaldı. Hemen dönüp, yüzünde dalkavuk bir gülümsemeyle Xifeng'a doğru koşmaya başladı.

"Ah, hanımım! Ben de tam anlatmak için size gelirken siz çıkageldiniz." dedi.

"Ne oldu?" dedi Xifeng.

O da öteki kızın tehdit altında söylediklerini gönüllü bir şekilde anlattı.

Xifeng tiksintiyle tükürdü.

"Biraz geç kalmadın mı? Beni görene kadar bekleyip masum numarası yapıyorsun!" dedi.

Elini kaldınp kızı sendeleten bir yumruk attıktan sonra parmak uçlarına basarak avludan geçti, kulağını pencereye dayayıp içeriyi dinledi.

Duyduğu ilk şey, bir kadın sesi ve kahkahasıydı.

"Başına gelecek en iyi şey, o şirret karının ölmesi olurdu herhâlde!" diyordu o ses.

"Öldü diyelim, ya daha beter biriyle evlenirsem?" dedi Jia Lian.

"Eğer ölürse Pinger'yı alırsın. Eminim bundan iyidir." dedi kadın sesi.

"Bugünlerde Pinger beni yanına bile yaklaştırmıyor." dedi Jia Lian. "O da benim gibi birçok şeye katlanmak zorunda kalıyor ama söylemeye cesaret edemiyor. Kaderimde kılıbık bir koca olmak varmış herhâlde, bilmiyorum!"

Xifeng bunları dinlerken öfkeden titriyordu. O ikisi Pinger'yı övünce, kızın kendi arkasından şikâyet ettiğinden şüphelendi. Şarap başına vurmuş, aklını bulandınyordu. Bir an bile durup düşünmeden, Pinger'ya iki tokat attı, sonra tekmeyle odanın kapısını açıp içeri girdi. Hiçbir şey demeden doğruca Bao Er'ın

karısının üstüne yürüdü; kadını yakaladığı gibi bir güzel dövdü, sonra Jia Lian kaçmasın diye girişte durdu.

"Seni pis fahişe!" diye bağırdı. "Hanımının kocasını çaldığın yetmiyor, bir de karısını öldürme planı yapıyorsun!" Sonra Pinger'ya döndü. "Haydi bakalım, senin yerin de pezevenginin ve öteki fahişesinin yanı! Üçünüz bana karşı teşkilat kurmuşsunuz, yalakalık numaralarının altında sen de onlar kadar benden nefret ediyorsun!"

Bunun ardından birkaç tane tokat daha geldi.

Bu kadar haksızlık karşısında şaşkına dönen zavallı Pinger, gözyaşlarına hâkim olup, öfkeden boğularak hırsını Bao Er'ın karısından çıkardı.

"Böyle utanç verici şeyler yaparken bari beni işe karıştırmasaydın!" dedi ve kadına vurmaya başladı.

Jia Lian o gün çok fazla içmişti ve kafası dumanlı bir şekilde eve geldiğinden, böyle bir sürprize karşı yeterli önlemler almamıştı. Dolayısıyla Xifeng hiç beklenmedik şekilde çıkagelince, ne yapacağını şaşırmıştı. Pinger'nın patlayışı da başka bir meseleydi. İçtiği şarap unuttuğu cesaretini yeniden alevlendirdi. Xifeng'ın Bao Er'ın karısını dövdüğünü görünce hissettiği öfke ve utanç sesini soluğunu kesmişti ama Pinger'nın da aynı şeyi yapması öfkesini kabarttı ve ileri atılıp onu tekmelemeye başladı.

"Küçük fahişe! Sen ne diye işe karışıyorsun? Kimsin ki ona el kaldırıyorsun!" diye bağırdı.

Narin mizacıyla hemen korkuya kapılan Pinger derhâl vazgeçip, gözyaşları içinde söylenmeye başladı.

"Arkamdan böyle şeyler söylemeniz çok zalimce!"

Pinger'nın Jia Lian'den korkması Xifeng'ı daha da çıldırttı. Kızın üstüne yürüyüp tekrar vurmaya başladı ve kocasını umursamadan Bao Er'ın karısını dövmeye devam etmesini söyledi. Aynı anda her iki taraftan üzerine hücum edilen Pinger, o kadar çaresizdi ki bir bıçak bulup kendisini öldüreceğine yeminler ederek odadan çıktı. Eğer dışarıdaki hizmetçiler ve dadılar onu yakalayıp ikna etmeselerdi, hiç şüphesiz kendisine zarar verirdi.

Pinger'nın intihar tehdidiyle odadan fırlaması karşısında Xifeng başını Jia Lian'in göğsüne vurup çılgınca bağırarak tepki verdi.

"Hepiniz bana karşı birlik olmuşsunuz! Şimdi sizi duydum diye beni korkutmaya çalışıyorsunuz. Umurumda bile değil! Öldürün beni! Gırtlaklayın!"

Öfke içindeki Jia Lian duvarda asılı duran kılıcı kaptığı gibi kınından çıkardı.

"Hiçbirinizin intihardan söz etmesine gerek yok. Benim de çarem kalmadı. Hepinizi öldürüp darağacını boylayacağım! Bu mesele de böylece kapanacak!"

Patırtılar en üst seviyeye erişince You Shi kalabalık bir grupla içeri geldi.

"Neler oluyor burada? Daha demin herkes hoşça zaman geçiriyordu; şimdi birbirinize bağırıyorsunuz!" dedi.

Onların gelişi Jia Lian'i cesaretlendirdi. Normalde olduğundan daha da sarhoşmuş gibi davranarak kabadayılık yapmaya; ciddi ciddi kılıcıyla Xifeng'ı öldürmeye niyetliymiş gibi atıp tutmaya başladı. Öte yandan Xifeng da onları görür görmez o ana kadarki hırçınlığını bir tarafa bırakıp ağlayarak Büyükanne Jia'nın yanına kaçtı.

Yaşlı kadının yanına gittiğinde oyunlar yeni bitmişti, tir tir titreyerek kendisini kadının kucağına bıraktı.

"Kurtar beni, büyükanne, kurtar! Lian beni öldürecek!"

"Ne!" diye bağırdı Büyükanne Jia, Xing Hanım ve Wang Hanım hep bir ağızdan.

"Üstümü değiştirmek için eve gittiğimde, Lian'in içeride birisiyle konuştuğunu duyunca çok şaşırdım." diye anlatmaya başladı. "Belki bir misafirdir diye düşünerek içeri girmeye çekindim; bir süre pencereden dinledim. Sonra misafir olmadığını, Bao Er'ın karısıyla beraber olduğunu anladım. Benim zalimin biri olduğumu söylüyorlar, Pinger ile evlenebilsin diye beni zehirlemekten söz ediyorlardı. Çok sinirlendim ama rezalet çıkarmak istemedim. Pinger'ya birkaç tokat attım. Lian'e sadece neden

beni öldürmek istediğini sordum ama buna o kadar kızdı ki hemen beni tehdit ederek üstüme yürüdü."

Büyükanne Jia ve diğerleri hâliyle bu hikâyeye inanıp dehşete düştüler.

"Ne korkunç! O rezili hemen buraya getirin!" dedi yaşlı kadın.

Daha bu sözler ağzından çıkar çıkmaz, Jia Lian elinde kılıçla ve arkasında bir kalabalıkla koşarak geldi.

Büyükanne Jia her zaman Jia Lian ve Xifeng'a müsamaha gösterirdi; Jia Lian de şimdi bunu suistimal ederek onun yanında bu işten sıyrılacağını düşünüp velvele koparmaya kalkıyor, annesinin ve yengesinin de orada olduklarını hesaba katmıyordu. Onun bu şekilde kendi otoritelerini hiçe sayması iki kadını çok sinirlendirdi. Öfkeyle çıkışarak her biri bir tarafından yakaladı.

"Seni iğrenç yaratık! Hiç mi edebin kalmadı? Büyükannenin burada olduğunu görmüyor musun?"

"Büyükanne onu şımarttığı için bu kadın böyle oldu zaten!" dedi Jia Lian, kan çanağı olmuş gözlerle onlara yan yan bakarak.

Xing Hanım bir mücadele sonunda kılıcı elinden almayı başarınca, ona öfkeyle bağırmaya başladı.

"Hemen defol git buradan!"

Ama Jia Lian olduğu yerde kaldı, aynı şekilde bakarak, sanki yaramazlığına hayranlık duyulmasını bekleyen küçük bir çocuk gibi iğrenç bir dille konuşmaya devam etti. Büyükanne Jia öfkeden titreyen bir sesle, onu etkileyeceğini çok iyi bildiği tek tehdidi dile getirdi.

"Görüyorum ki bize hiç saygın yok! Birisi şunun babasını çağırsın! Bakalım o zaman hâlâ burada duracak mı?"

Bunun üzerine Jia Lian ayaklarını sürüye sürüye dışarı çıktı. Asık bir suratla kendi dairesine değil, çalışma odasına gitti.

O çıktıktan sonra Xing Hanım ve Wang Hanım, Xifeng'a dönüp paylamaya başladılar ama Büyükanne Jia bu olayın çok önemli bir şey olmadığını söyleyerek onu yatıştırmak için elinden geleni yaptı.

"Onun yaşındaki erkekler aç kediler gibi olur, canım. Onları zapt etmenin kolay bir yolu yoktur. Bizimki gibi büyük ailelerde böyle şeyler hep olur. Ama suç bende. Sana o kadar çok içirmemeliydim! Hepsi içinde sirkeye döndü."

Bu herkesi güldürdü.

"Merak etme." diye devam etti. "Yarın senden özür dileteceğim. Yalnızca bu gecelik, onu daha fazla utandırmamak için ondan uzak dursan iyi olur." Ama Pinger aklına gelince sesi sertleşti. "Küçük alçak! Çok hoş bir kız olduğunu düşünmüşümdür hep. Nasıl bu kadar sinsi olabildi?"

You Shi güldü.

"Pinger'nın bir kusuru yok. Feng'ın elinin altında bulundurduğu bir şamar oğlanı o sadece. Lian ile Feng ne zaman kavga etseler, acısını Pinger'dan çıkarırlar. Zavallı kızcağıza hiç adil davranılmıyor. Siz de onu suçlamayın!" dedi.

"Demek öyle!" dedi Büyükanne Jia. "Zaten hiçbir zaman bana ayartıcı biri gibi görünmemişti. Şimdi ben de zavallı çocuk için çok üzüldüm. Hiçbir suçu yokken, kabak başına patlamış!"

Sonra Hupo'yu çağırdı.

"Pinger'ya benden bir mesaj götür. Benim gönderdiğimi açıkça belirt. Ona haksızlık edildiğini bildiğimi ve yarın hanımına kendisinden özür dileteceğimi söyle. Bugün ortalığı velveleye vermesin çünkü hanımının yaş günü."

***

Bundan çok önce Li Wan bir fırsatını bulup Pinger'yı Bahçe'ye götürmüştü, içeriye girdikleri anda kızcağız hıçkırıklara boğulmuştu ve bütün yatıştırma çabalarına karşı direniyordu. Baochai onu ikna etmeye çalıştı.

"Haydi ama Pinger, sen zeki bir kızsın. Normalde hanımının sana ne kadar iyi davrandığını bir düşün. Bugün biraz içtiği için hırsını senden çıkardı. Bu da birbirinize ne kadar yakın olduğunuzu gösterir! Herhâlde bunu başkasına yapsın istemezsin, değil mi? Herkes bu kadar sarhoş olduğu için ona gülüp geçiyor. Sen olayı böyle trajik hâle getirirsen, sağduyulu olduğun konusundaki şöhretini hak etmemiş gibi görüneceksin."

Tam o sırada Hupo, Büyükanne Jia'nın mesajını getirdi. Bu sözlerin kendisine verdiği itibarın farkında olan Pinger yavaş yavaş kendine geldi. Ama yine de Bahçe'de kalıp hanımının yanına gitmeye yeltenmedi.

Li Wan, Pinger ile bir süre oturup dinlendikten sonra Baochai ve diğer kızlarla beraber Büyükanne Jia ve Xifeng'ı görmeye gitti. Bunun üzerine Baoyu, Pinger'yı Kızıl Neşe Avlusu'na çağırdı. Xiren dışarı çıkıp onu gülücüklerle karşıladı.

"Aslında önce ben seni buraya çağıracaktım ama baktım ki Bayan Zhu ve diğer küçük hanımlar seninle ilgileniyorlar, araya girmek istemedim." dedi.

Pinger gülümseyerek teşekkür etti ama sonra yine suratını astı.

"Anlayamıyorum. Böyle bir muameleyi hak edecek hiçbir şey yapmadım ben!" dedi.

"Ah, bu sadece gelip geçici bir öfke nöbeti." dedi Xiren. "Bayan Lian'in ne yaptığının farkında olduğunu sanmıyorum. Normalde sana ne kadar iyi davranır."

"Ben Bayan Lian'e o kadar da kafamı takmıyorum." dedi Pinger. "O adi kadının dedikleri korkunçtu. Beni bile bile kendisine alay konusu yaptı. O aptal efendim de onu döveceğine beni dövdü."

Bu haksızlık aklına gelince yine gözyaşlarına boğuldu.

"Üzme kendini, Pinger!" diyerek avutmaya çalıştı Baoyu. "Ben onların adına senden özür diliyorum."

"Bunun sizinle bir ilgisi yok ki!" dedi Pinger, gülerek.

"Biz hepimiz kuzeniz." dedi Baoyu. "Birimizin yaptığı hepimizi ilgilendirir. Eğer seni kırdılarsa, özür dilemek bana düşer." Sonra görünüşünü fark etti. "Yazık! Yepyeni elbisen kirlenmiş. Xiren'in kıyafetleri burada. Neden onlardan birini giymiyorsun? Seninkine de sıcak pirinç şarabı serper, yıkayıp ütülersin. Saçlarını da taraman lazım."

Sonra küçük hizmetçilerden su getirmelerini ve ütüyü ısıtmalarını istedi.

O ana kadar Pinger, Baoyu'nün kızlara karşı ne kadar anlayışlı ve ilgili olduğunu duyduğu kadarıyla biliyordu. Baoyu onun Xifeng'ın sırdaşı ve Jia Lian'in de gözde odalığı (öyle sanıyordu) olduğunu bilerek geçmişte ondan hep uzak durmuştu. Ona ne kadar hayran olduğunu gösterememek kendisi için her zaman bir üzüntü kaynağı olmuştu. Pinger onu ilk kez böyle görünce duyduklarının doğru olduğunu düşündü.

"Gerçekten de her şeyi düşünüyor." dedi kendi kendine.

Bu arada Xiren büyük bir sandığı açmış, üstünü değiştirmesi için çok az giyilmiş bir şeyler seçiyordu. Sonra su da getirilince, Pinger elbisesini çıkardı ve yüzünü yıkadı. O yıkanırken dikilip gülerek seyreden Baoyu makyaj da yapması için ısrar etti.

"Yapmazsan, Xifeng'a hâlâ kızgın olduğunu sanırlar." dedi. "Hem bugün onun yaş günü, Büyükanne Jia da özellikle seni neşelendirmek için birisini yolladı."

Bu tavsiyenin gayet mantıklı olduğunu içten içe kabul eden Pinger etrafına bakınarak pudra aradı ama göremedi. Bunun üzerine Baoyu makyaj masasına koşup Ming dönemine ait mavi-beyaz porselenden kutunun kapağını kaldırdı. İçinde her bir tarafında beşer tane tomurcuğa benzer yumrular olan bir akşamsefası dalı vardı. Bu tuhaf pudralıklardan birini koparıp Pinger'ya verdi.

"Al işte! Bu kurşun tozu değil. Akşamsefası tohumları ezilip parfümle karıştırılarak yapılıyor." dedi.

Pinger minik yumrunun içindekini avucuna boşalttı. En büyük parfüm uzmanlarının aradığı kalite vardı burada: Hafiflik, içinde gülkurusu dokunuşları olan beyazlık ve koku. Tene pürüzsüz ve temiz bir şekilde yayılıyor; yumuşacık bir tazelik bırakıyordu. Kurşun tozlarına özgü o sert ve mavimtırak beyazlık yoktu bunda.

Ruj da bambaşkaydı. O bildik kâğıt ya da kumaş tabakası hâlinde değil, gül şekerlemesine benzeyen kırmızı bir kremle dolu minik, beyaz yeşimden bir kutuydu.

"Bu aspirden yapılıyor, sıradan rujlar gibi ama çarşıda satılanlar saf değil, renkleri de berbat oluyor. En iyi kalitedeki aspirler sıkılıyor, kirli kısımları çıkarıldıktan sonra gül suyu karıştırılıyor ve damıtılıyor. O kadar yoğun ki bir tokanın ucunu dokundurarak

alıp sürmen yeterli; kalanını da avucunda suyla seyreltip yanaklarına sürebilirsin."

Bu talimatları yerine getiren Pinger, teninin daha önce hiç görmediği kadar parlak bir tazeliğe büründüğünü fark etti. Aynı zamanda bütün yüzü nefis bir parfüme bulanmış gibiydi.

Baoyu bambu bir makasla bir saksıda yetiştirilen sonbahar orkidesinden iki dal kesip Pinger'nın saçına taktı.

Tam o anda bir hizmetçi gelip Pinger'yı Li Wan'in dairesine çağırınca kız hemen çıkmak zorunda kaldı.

Baoyu daha önce Pinger'ya pek ilgi göstermediğine üzüldü. Çok güzel, akıllı ve diğer tipik aptal yaratıklardan çok üstün, bambaşka bir kızdı. Ona böyle hizmet edebilme fırsatı bulamadığı için derin bir pişmanlık duydu.

Bugün aynı zamanda Jinchuan'ın da yaş günüydü (daha doğrusu yaşasaydı olacaktı); bu nedenle sabahın erken saatlerinden beri kendisini çok kötü hissediyordu. Daha sonra Xifeng ile Jia Lian arasında kopan kavga talih kuşu gibi gelmiş; sonunda Pinger'ya karşı hissettiklerini göstermek için bir fırsat sunmuştu. Bu, belki de ömür boyu boşuna bekleyeceği hiç umulmadık bir mutluluktu. Hâlinden çok memnun bir şekilde yatağına uzandı. Bu hoş duygular kısa süre içinde, Jia Lian gibi kendi zevkinden başka hiçbir şey düşünmeyen bir şehvet düşkününün makyaj malzemelerinin hazırlanması konusunda hiçbir şey bilmediği düşüncesiyle bozuldu. Pinger'nın annesiz, babasız, kardeşsiz, bu dünyada onu savunacak hiç kimsesi olmadan, yapayalnız bir hâlde bu çifte hizmet edişini; bir tarafta Jia Lian'in kabalığı, diğer tarafta Xifeng'ın kinciliği arasında idare etmek için çabalayışını düşündü. Ama bugün, bütün o çabalarına rağmen onların zalimliğinin kurbanı olmuştu. Talih ona karşı ne kadar da acımasızdı! Daiyu'nünkinden bile beterdi hâli!

Böyle düşünürken birden o kadar büyük bir üzüntü duydu ki gözlerinden yaşlar boşandı. Bu sefer yanında ona kızacak Xiren olmadığı için kendisini tutmaya çalışmadı. Yatağından kalkıp Pinger'nın elbisesini incelemeye gitti. Üzerine pirinç şarabı serpilmiş ve neredeyse kurumuştu. Ütüyü alıp elbiseyi ütüledi, düz-

günce katladı. Sonra kızın mendilini unuttuğunu fark etti. Gözyaşları hâlâ kurumamıştı. Kızın yüzünü yıkamak için kullandığı suyla mendili yıkayıp astı. Hüzünle mutluluğun birbirine karıştığı tuhaf bir duyguyla birkaç dakika sessizce düşündü, sonra Çeltik Kokan Köy'e, diğerlerinin yanına gitti. Orada uzun süre kalıp sohbet etti. Geri döndüğünde lambalar yakılmıştı.

***

Pinger geceyi Li Wan'in, Xifeng da Büyükanne Jia'nın yanında geçirirken, Jia Lian kasvetli ve terk edilmiş odasına döndü. Hiç kimseyi çağırmadan, elinden geldiğince kendi kendine idare ederek geceyi yalnız geçirdi. Ertesi sabah uyandığında, olanları hatırlayınca tiksinti ve pişmanlıktan başka bir şey hissetmedi. Önceki gün kendisini düşürdüğü rezil durum yüzünden hâlâ endişeli olan annesi Xing Hanım aceleyle gelip Büyükanne Jia'yı görmeye gitmesi için baskı yaptı. Çok şiddetli bir utanç ve sıkıntı duymasına rağmen şimdi bunu yapmak zorundaydı. Annesinin eşliğinde yaşlı kadının dairesine gidip, önünde süklüm püklüm diz çöktü.

"Evet?" dedi Büyükanne Jia.

"Dün çok içmişim, büyükanne, rezalet çıkarıp sizi rahatsız ettim. Buraya özür dilemeye geldim."

Büyükanne Jia burnundan soluyordu, tükürerek sövdü.

"Seni rezil soysuz! Madem o kadar içtin, neden aklı başında bir adam gibi gidip sessizce yatmıyorsun da karını dövüyorsun? Xifeng normalde tam bir zalim kral gibidir ama dün zavallıcığı dehşet içinde bırakmışsın. Ben korumasaydım da gerçekten ona bir zarar verseydin, o zaman kendine nasıl hesap verecektin, merak ediyorum doğrusu!"

Büyükannesinin bu haksız sözleri karşısında incinse de bir şey söyleyecek durumda olmadığını gayet iyi biliyordu; sesini çıkarmadan suçunu kabullendi.

"Feng ve Pinger gibi iki güzel sana yeter diye düşünüyordum. Neden başka kadınların peşinde koşmaya ihtiyaç duyuyor, bir de üstelik bu iğrenç ayaktakımını odana getiriyorsun? Gerçekten hiç anlamıyorum. Onun gibi bir fahişe yüzünden karını ve oda-

lığını dövüyorsun! Seçkin bir ailenin beyefendi oğlu nasıl böyle utanç verici davranır? Kendinden utanmalısın! Eğer benim duygularıma saygın varsa, hemen yerden kalkıp karından özür diler, onu eve götürürsün. Ancak o zaman seni affederim. Aksi takdirde yıkıl karşımdan, diz çökmeni kabul etmiyorum!"

Jia Lian büyükannesinin yanında duran Xifeng'a baktı. Bugün güzel giysilerini giymemişti. Gözleri ağlamaktan şişmiş, makyajsız yüzü sapsarıydı. Çok acınası ve her zamankinden daha güzel görünüyordu.

"Özür dilesem iyi olacak galiba." diye düşündü. "Hem aramızın düzelmesine yardım eder hem de büyükannemi sevindirir."

Bu kararı verip gülerek Büyükanne Jia'ya baktı.

"Eğer öyle istiyorsan sana karşı çıkamam. Ama bu onu daha da dik başlı yapar, büyükanne." dedi.

"Saçmalama!" dedi yaşlı kadın. "Onun neyin doğru olduğunu gayet iyi bildiğinden eminim, bir daha böyle çıkış yapmayacak. Kimseyi kasıtlı olarak incitmez. Eğer sana sıkıntı yaratacak olursa, otoritene boyun eğmesini bizzat ben sağlayacağım."

O zaman Jia Lian ayağa kalktı, ellerini kenetleyip karısının önünde eğildi.

"Hepsi benim suçumdu, Bayan Lian. Lütfen beni affet." dedi.

Bunu o kadar komik bir şekilde söylemişti ki herkes kahkahalarla güldü.

"Artık fazla uzatma, Xifeng." dedi Büyükanne Jia. "Yoksa ben sana kızacağım!"

Sonra birisini gönderip Pinger'yı çağırttı ve Jia Lian ile Xifeng'a onunla da barışmalarını istediğini söyledi. Jia Lian, Pinger'yı görünce gururunu bir tarafa bırakıp özür dilemek için karısına karşı olduğundan çok daha fazla gönüllü oldu.

Atasözünün dediği gibi: Odalıktan daha iyi eş bulunmaz. Jia Lian hiç kimsenin bir şey söylemesine fırsat kalmadan, kızın yanına koşup özür dilemeye başladı.

"Dün sana çok kötü davrandık, Pinger. Hepsi benim hatamdı.

Bayan Lian benim yüzümden sana haksızlık yaptı. Kendi adıma özür dilemenin dışında onun için de özür diliyorum."

Yine ellerini kenetleyip eğildi ve bir kere daha Büyükanne Jia'yı güldürdü. Bu sefer Xifeng da güldü.

Büyükanne Jia, Xifeng'a, şimdi sıranın kendisine geldiğini söyledi ama daha o hiçbir şey yapmadan Pinger ona doğru koşup ayaklarına kapandı.

"Yaş gününde seni kızdırdım. Kendimi asla affetmeyeceğim!" dedi.

Xifeng, dünkü sarhoşluğuyla, birbirleri için ne anlam ifade ettiklerini bilmesine rağmen sırf tesadüfen duyduğu bir söz üzerine Pinger'yı aşağılayacak kadar kendini kaybetmiş olmaktan büyük bir pişmanlık duyuyordu. Şimdi kızcağızın bu kadar yüce gönüllü olup hiç alınganlık göstermediğini görünce hem utandı hem de çok etkilendi. Eğilip onu ayağa kaldırırken gözünden yaşlar boşandı.

"Sana hizmet ettiğim bunca yıl boyunca, bir kere bile bana böyle el kaldırmamıştın. Dün vurduğun için sana karşı hiç kin duymuyorum. Hep o kaltak kadının yüzünden. Öfkelendiğin için seni suçlamıyorum."

Bunları söylerken o da ağlıyordu.

"Şimdi odalarına kadar onlara eşlik edin!" dedi Büyükanne Jia kendi hizmetçilerine. "Bu konuda tek bir kelime daha duyarsanız, hemen bana haber verin. Kim olursa olsun, elime sopamı alacağım."

Üçü de Büyükanne Jia, Xing Hanım ve Wang Hanım'ın önünde secde etti ve kendilerine eşlik etmekle görevlendirilen kadınlarla beraber çıktı.

Jia Lian ile yalnız kaldıkları anda Xifeng atağa kalktı.

"Gerçekten şirret miyim ben? O kadın bana sövüp, ölmemi isterken sen de ona katıldın. O kadar kötü olabilir miyim? Onca zaman içinde en az bir gün iyi olmuşumdur. Sanki o değersiz fahişeden bile daha kötüymüşüm gibi davranıyorsun. Şimdi bu şekilde yaşamaya nasıl devam edeceğim?" dedi ve ağlamaya başladı.

"Daha başka ne istiyorsun?" dedi Jia Lian. "Biraz düşün, dün asıl suçlu kimdi? Yine de bugün herkesin önünde diz çöküp özür dileyen bendim. Sen bu işten iyi sıyrıldın. Peki, şimdi neden sızlanıyorsun? Tekrar diz mi çökeyim, onu mu istiyorsun? O kadar ileri gitme!"

Xifeng buna verecek bir cevap bulamayınca sessiz kaldı. Pinger kıkırdadı.

"İşte, bitti!" dedi Jia Lian gülerek. "Seninle nasıl başa çıkacağımı hiç bilmiyorum."

O sırada bir kadın kapıya geldi.

"Bao Er'ın karısı kendisini astı." dedi. Jia Lian ve Xifeng şaşkınlıktan donup kaldılar ama Xifeng'ın yüzündeki korku ifadesi çok kısa sürdü.

"Yani?" dedi, sert bir şekilde. "Ne olmuş? Bunun için bu kadar velvele çıkarmaya ne gerek var?"

Kısa bir süre sonra Lin Zhixiao'nın karısı gelip bir kenarda Xifeng'la konuştu.

"Bao Er'ın karısı kendisini asmış. Ailesi bu konuyu mahkemeye taşımaktan söz ediyor."

Xifeng küçümseyerek güldü.

"İyi! Ben de aynı şeyi yapmayı düşünüyordum zaten." dedi.

"Önce onlarla konuşup korkutmaya çalıştım." dedi Lin Zhixiao'nın karısı. "Sonra vazgeçmeleri için biraz para teklif ettim. Gönüllü gibi görünüyorlar."

"Onlara verecek param yok benim." dedi Xifeng. "Olsaydı da vermezdim zaten. Gidip dava açsınlar. Kaybederlerse, ben de onlara şantaj davası açarım!"

Lin Zhixiao'nın karısı ne yapacağını bilemez hâlde şaşkın şaşkın dururken, Jia Lian'in kendisine kaş göz işareti yaptığını fark etti. Ne demek istediğini anlayıp dışarıda bekledi. Kısa süre içinde Jia Lian onun peşinden gitti.

"Gidip neler oluyor bir bakayım." dedi çıkarken.

"Onlara para falan vermeyeceksin." diye bağırdı Xifeng arkasından.

Jia Lian doğruca bu konuyu Lin Zhixiao'nın kendisiyle konuşmaya gitti. Bu görüşmenin sonucunda aileyle pazarlık yapması için biri gönderildi ve gerekli görülen konularda vaatlerde bulunuldu; sonunda aile cenaze masrafları için iki yüz tael ödenmesi karşılığında sessiz kalmaya razı oldu. Jia Lian fikir değiştirmelerinden korkup Wang Zifeng'a birisini gönderip, cenaze işlerine yardımcı olmaları için birkaç asker talep etti. Olayların gidişatını gören aile istese de meseleyi daha ileri götürmedi, hissettikleri acı mı, yoksa hüzün mü her neyse sessizce sineye çekmek zorunda kaldılar. Jia Lian, Lin Zhixiao'ya, günlük giderler hesabındaki çeşitli kalemlere ufak ufak eklemeler yaparak bu iki yüz taeli karşılamasını söyledi. Ayrıca Bao Er'a da kendi cebinden gizlice biraz para verip, ilk fırsatta merhum karısının yerini alacak başka bir eş bulacağını vadederek onu teselli etti. Gördüğü ilgiyle pohpohlanan ve aldığı paraya minnet duyan Bao Er kendisine söylenenleri yapmaya can atıyor; Jia Lian'e öncekinden daha canla başla hizmet etmeye devam ediyordu. Ama bu konuda daha fazla ayrıntıya gerek yok.

Bu gelişmeler karşısında Xifeng içten içe huzursuzluk duysa da dışarıda tam bir kayıtsızlık sergiliyordu. Jia Lian gidince Pinger'yla yalnız kaldığında, ona sağlığını sordu.

"Dün çok sarhoştum." dedi. "Umarım yaptıklarımı yüzüme vurmazsın. Nerene vurdum? Bakayım."

"Çok sert vurmadın." dedi Pinger.

Tam o sırada dışarıdan bir ses konuşmalarını böldü.

"Bayan Zhu ve küçük hanımlar geldi."

Neden geldiklerini öğrenmek için sonraki bölümü okumalısın.

45. BÖLÜM

İki kız, samimi bir sohbetin ardından birbirlerine arkadaşlık vadeder.

Rüzgârlı ve yağmurlu bir akşam hüzünlü bir şiir yazılır.

Geçen bölümün sonunda, Li Wan ve kuzenler içeri girdiklerinde Xifeng'ın Pinger'yla ilgilendiğini söylemiştik. Lafı yarım kaldı ve misafirleri içeri buyur etti. Pinger hemen kalkıp onlara çay ikram etti.

"Kalabalık gelmişsiniz!" dedi Xifeng, gülerek. "Sanki davetiye göndermişim gibi."

"İlgilenmeni istediğimiz iki mesele var." dedi Tanchun. "Biri benimle ilgili; diğeri de Xichun'ü ilgilendiriyor ama büyükannenin de talimatı var."

"Bu şekilde geldiğinize göre çok önemli olmalı." dedi Xifeng.

"Geçenlerde bir şiir kulübü kurduk." dedi Tanchun. "Daha ilk toplantımıza katılmayan biri oldu. Biz hepimiz kuralları uygulayamayacak kadar yumuşak yüzlü olduğumuzdan, demir gibi bir tarafsızlıkla bunları uygulayacağına güvendiğimiz biri olarak senin disiplin zabitimiz olmanı istiyoruz. İlk mesele bu. İkincisi, Xichun'den istenen Bahçe tablosuyla ilgili. Bunun için bir sürü malzemeye ihtiyacı var. Büyükanne Jia'yla konuştuk, arkadaki depoda işe yarayacak bir şeyler olduğunu, gidip bakmamızı, varsa kullanabileceğimizi söyledi. Aksi hâlde, bizde olmayan malzemeleri dışarıdan aldırmamız gerekiyor."

"Şiir konusunda hiç bilgim yok." dedi Xifeng. "Elimden gelen bir şey değil. Sadece gelip sizinle yer, içerim."

"Senin yazmana gerek yok." dedi Tanchun. "İstediğimiz bu değil. Tek yapman gereken, bize göz kulak olup, kaytaran ya da kaçan olursa, ne ceza uygulanacağına karar vermek."

"Beni aptal yerine koymayın." dedi Xifeng. "Neyin peşinde olduğunuzu tahmin ediyorum. Sizin derdiniz demir gibi bir tarafsızlık değil, maddi destek. Kulüp kurduğunuza göre, sırayla buna ev sahipliği yapmayı da organize etmiş olmalısınız. Paranız yetmezse diye beni soymanın bir yolu olarak bunu düşündünüz. Davet etme nedeniniz bu, değil mi?"

Herkes güldü buna.

"Ne fena! Hemen anladın. Kristal kadar şeffaf bir anlayışın, cam kadar berrak bir zekân var!" dedi Li Wan.

"Hayret doğrusu!" dedi Xifeng alaycılıkla. "Saygıdeğer büyük geline bu genç hanımların sorumluluğu verilmiş, güya onlara nakış ve edep öğretecek, yanlış yaparlarsa paylayacak! Sonra şiir kulübü kurmalarını teşvik ediyorsun ama para meselesi çıkınca sorumluluktan kaçıyorsun! Sahi kaç para lazım? Çok fazla değildir herhâlde! Her ay on tael para alıyorsun. Unvan ve statü sahibi büyük hanımefendi ve Wang Hanım'ı hariç bırakırsak, bu bizim aldığımız paranın iki katı! Yine de büyükanne ve Wang hala sana acıyorlar: 'Ah zavallı genç dul, kendi geliri yok!' Bir de oğlun olduğu için ayda on tael daha alıyorsun, büyükanne ile Wang hala kadar kazanıyorsun. Bahçe'deki en iyi arsa senin, onun kirasına ilaveten, diğer yerlerden toplanan yıllık kiraların aslan payını sen alıyorsun. Evin büyük değil, sen ve Lan da dâhil tüm hizmetçilerle beraber on kişi bile değilsiniz; masraflarınız çok fazla olamaz. Yiyecek ve giyecekleriniz de ortak fondan karşılanıyor. Hepsini toplarsak, herhâlde gerçek gelirin yılda dört ya da beş yüz tael ediyordur. Küçük hanımların eğlenceleri için yılda yüz, iki yüz tael harcasan çok mu? Nasılsa çok uzun sürmez! Bir iki yıla kalmaz hepsi evlenir. Çeyizlerinin sorumluluğu da sende olmadığına göre. Ama yok, paranı harcamaya ödün kopuyor, onları benim üstüme salıyorsun! Benim de bunu anlamayıp, salak gibi gelip yiyip içmem, ertesi gün de faturayı ödemem bekleniyor! Küçük oyunun bu, değil mi?"

"Şuna bir bakın!" dedi Li Wan, gülerek. "Ben zararsız, masum bir şey söyledim; karşılığında bir araba dolusu edepsiz hakaret aldım! Gerçekten Feng, sen ne kadar paragöz bir yaratıkmışsın! Pazar yerinde elinde abaküsle pazarlık yapan o sefillere benziyorsun. İyi ki eğitimli ve üst sınıf bir ailenin kızı olarak doğup büyümüşsün de benzer bir aileye gelin gelmişsin. Fakir ve cahil bir ailenin kızı olarak doğmuş olsaydın, kim bilir nasıl bir hesapçı canavar olurdun! Dünyadaki herkesi dolandırırdın!"

"Dün sıra Pinger'ya mı gelmişti? Ona nasıl vurabildin? Ne ayıp! O kadar şarabı içmek için sende köpek midesi varmış! Ancak bir köpek ona öyle davranabilir. O kadar sinirlendim ki gelip ağzının payını vermek istedim ama biraz düşününce yapmamaya karar verdim. Ne de olsa yaş günündü; herkesin borusunun öttüğü bir gün vardır dedim. Hem yaygara çıkarırsam büyük hanımefendi üzülür diye düşündüm. Zaten dün hakkından gelemediğim için hâlen çok öfkeliyim, sen de bana meydan okuyorsun! Sen Pinger'nın eline su bile dökemezsin! İkinizin yer değiştirmesi gerekirdi! Eminim Pinger senden daha iyi bir hanım olurdu!"

Li Wan'in böyle alışılmadık bir hiddetle konuşması kızları güldürdü.

"Ah, şimdi anlıyorum!" dedi Xifeng, onlarla beraber gülerek. "Senin derdin şiir ya da resim meselesi değil, Pinger'nın öcünü almanın peşindesin! Bu kadar güçlü bir koruyucusu olduğunu hiç bilmiyordum. Şimdi öğrendiğime göre, cehennemin bütün şeytanları koluma yapışsalar bile bir daha ona vurmaya cüret edemem! İşte Pinger burada! Bayan Pinger! Bayan Zhu ve küçük hanımların önünde, sarhoşken yaptıklarım için senden özür dilememe izin ver! Beni affet lütfen!"

Yine hepsi güldü.

"İşte!" dedi Li Wan, Pinger'ya. "İntikamını alacağımı söylemiştim sana, değil mi?"

"Böyle eğlenmeniz ne kadar güzel, hanımlar." dedi Pinger. "Ama kendimi kötü hissetmeme neden oluyorsunuz."

"Kötü hissetmen için bir neden yok." dedi Li Wan. "Ben arkandayım. Sen hemen anahtarı getir, hanımının bizim için depoyu açmasını söyle."

"Sevgili Li Wan, lütfen küçük hanımları Bahçe'ye geri götür." dedi Xifeng. "Benim pirinç hesaplarını kontrol etmem lazım, sonra da Xing Hanım'ı görmeye gideceğim. Neden bilmiyorum ama beni çağırtmış. Herkesin yeni yıl kıyafetleri için de talimat vermem gerekiyor."

"Bunların hiçbiri umurumda değil!" dedi Li Wan neşeyle. "Önce benim işimi hallet ki eve gidip dinleneyim; bu kızlar da peşimi bıraksınlar."

"Lütfen bana biraz zaman ver, sevgili kardeşim!" dedi Xifeng. "Genelde bana karşı çok anlayışlıydın, neden bilmem bugün gözünden düşmüşüm. Herhâlde Pinger yüzünden. Eskiden bana hep, 'Ne kadar meşgul olduğunu biliyorum Feng ama sağlığın çok daha önemli, dinlenmek için bir fırsatını bulman lazım.' derdin. Normalde böyle bir durumda söyleyeceklerin bu olurdu ama bugün beni erkenden mezara göndermeye niyetlisin. Belki başkalarının kışlık kıyafetleri gecikse pek aldırmayabilirsin ama küçük hanımların zamanında hazır olmalarından sen sorumlusun. Büyükanne Jia senin yüzünden kızların kışlık kıyafetlerinin hazır olmadığını öğrenirse ne hisseder, düşünmüyor musun? Senin başını derde sokmaktansa kendimi feda edeceğimi çok iyi bilirsin..."

"Ne diyor duydunuz mu?" dedi Li Wan, gülerek. "Ne muhteşem, değil mi? Keşke bu kıvrak dil bende de olsaydı, Feng! O zaman tek bir şey söyle bana: Şiir kulübümüzün sorumluluğunu alacak mısın, almayacak mısın?"

"O nasıl soru!" dedi Xifeng. "Kulübünüze katılıp para sağlamayı reddedersem, Manzara Bahçesi Sakinleri Birliği'ne açık açık başkaldırmış olurum, işte o zaman vay hâlime! Hayat benim için çekilmez olur! Yarın ilk iş görevimi yerine getirip, dilediğiniz zaman kulübünüzün eğlencelerine harcamanız için elli tael ödeme yapacağım. Şiir falan yazamam, şiir kulübüne katılamayacak kadar sıradan ve cahil biriyim; disiplin sağlama işine gelince, bunu yapsam da yapmasam da bir kere paramın rengini gördüğünüzde artık kovulma tehlikesi kalmayacak."

Herkes güldü.

"Hemen depoyu açıyorum." diye devam etti Xifeng. "Bakmanız için sizin işinize yarayacak her şeyi dışarı çıkarttırırım. Kullanmak istediklerinizi alırsınız. Hâlâ bir eksiğiniz kalırsa, dışarıdan aldırırım. İpek kumaşı da hemen kestiririm. Bu arada mimarın çizimleri Wang Hanım'da değil, Kuzen Zhen'de. Boşuna oraya gitmeyin diye söylüyorum. İsterseniz ben alır, boyutunu ayarlasınlar diye ipekle beraber Zheng Bey'in adamlarına gönderirim. Olur mu?"

Li Wan başıyla onayladı.

"Çok iyi olur, teşekkürler. Eğer gerçekten bizim için bütün bunları yaparsan, söyleyecek bir şey kalmaz. Haydi, o zaman gidelim. Neler olacak görelim. Eğer malzemeleri göndermezse tekrar gelip musallat oluruz." dedi.

Böyle söyleyip kızlarla beraber gitmek üzere kalktı.

"Bütün bu işler kimin başının altından çıktı biliyorum. Baoyu!" dedi Xifeng, tam giderlerken.

Bunu duyan Li Wan durdu. Gülerek geri geldi.

"Ah, evet ya! Neredeyse unutuyordum. Aslında Baoyu için gelmiştik. İlk toplantımıza katılmayan oydu. Ama ona karşı yüzümüz çok yumuşak. Sence ne ceza verelim?"

Xifeng biraz düşündü.

"Önerebileceğim tek şey, sırayla evlerinize gelip yerleri süpürsün." dedi.

"Evet, tabii ya!" dedi ötekiler, gülerek.

Yine tam giderlerken, Lai Da'nın annesi, yaşlı Lai Hanım küçük bir hizmetçi kızın omuzuna dayanarak geldi. Xifeng ve diğerleri onu selamladılar. Buyur edip kutladılar. Yaşlı kadın sedirin kenarına ilişti ve memnuniyetle etrafına gülümsedi.

"Bana öyle geliyor ki siz bizim velinimetimiz olduğunuz için, iyi talihimizi aslında size borçluyuz. Sizin aileniz olmasaydı, böyle bir şansı nereden bulacaktık? Dün Caiming'le o hediyeleri gönderdiğinizde, torunum kapıda secde ederek minnetini gösterdi."

"Ne zaman görevine başlayacak?" diye sordu Li Wan.

Yaşlı kadın sanki hüzünlenmiş gibi derin bir iç çekti.

"Ah, ben onların işlerine karışmıyorum. Önceki gün bana geldiğinde, ağzıma geleni söyledim. 'Delikanlı şimdi mandarin[1] oldun diye aslan kesilme. Otuz yıl önce bir esaretin içine doğdun. Ama efendilerimizin insaniyeti nedeniyle, annenin karnından çıktığın andan itibaren farklı bir yere kondun. Yukarıda efendilerin, aşağıda ailen sayesinde bir beyin oğlu gibi okuma-yazma öğrendin, hizmetçiler ve dadılar Anka kuşuymuşsun gibi üzerine titrediler. Şimdi bu yaşa gelmene rağmen köle kelimesi nasıl yazılır, onu bile bildiğinden şüpheliyim. Doğduğundan beri rahat bir hayat sürdün. Babanın ve dedenin ne güçlükler yaşadığını bilmiyorsun. Seni bir beyefendi yapmak için kuşaklarca çekilen cefaları takdir etmiyorsun. Hastalıklı ve yaramaz bir çocuk olarak bakılıp gözetilmen için harcanan paralarla senden daha büyük gümüş bir heykel yapılırdı. Yirmi yaşına geldiğinde, yüce gönüllü efendin, geleceğin güvende olsun diye senin için bir mevki satın aldı. Bir düşün, soylu olarak doğan pek çok kişi açlık çekiyor. Sen köle olarak doğdun, bu yüzden dikkat et, kaderi fazla zorlama. On yıl kolay bir hayat sürdükten sonra, kim bilir hangi alavereyle efendilerimizin seni bu göreve seçmelerini sağladın. Bölge sulh hâkimi[2] çok yüce bir makam olmayabilir ama bölgesine giden bir mandarin, orada yaşayan insanların anne ve babası sayılır; bu yüzden kendini üstün görme. Güvene layık olduğunu göstermek için elinden geleni yap. Efendinin senin için yaptıklarına ne kadar minnettar olduğunu görmesini sağla. Yoksa göklerin gazabına uğrarsın!' dedim ona."

Li Wan ve Xifeng güldüler.

---

1) Eski Çin'in bürokratik yapısını oluşturan askerî veya mülki yüksek memurdur. (ç.n.)

2) Eski Çin devlet yönetimini oluşturan dev piramidin en alt kademesidir. İlçe sulh hâkimi ya da yerel sulh hâkimi olarak da adlandırılan bu kişiler halkla yüz yüze ilişkileri olan ve bulundukları yeri imparator adına yöneten memurlardır. Kendilerinden disiplinli ama şefkatli bir şekilde yönetmeleri ve halkın da onlara itaat etmesi beklendiğinden, aynı zamanda insanların günlük yaşamlarının her aşamasını denetlediklerinden "baba ve anne" veya "ebeveyn" yetkili olarak da anılırlar. İmparator, imparatorluk imtihanlarını geçen ya da bu dereceleri satın alan kişiler arasından tayin eder. Vergilerin toplanması, doğumların, ölümlerin ve evliliklerin kaydedilmesi, toprak kayıtlarının güncel tutulması, yasaların korunması ve huzurun sağlanması gibi işlerden sorumludur. (ç.n.)

"Çok fazla endişeleniyorsun, Lai Hanım." dedi Xifeng. "İyi iş çıkaracağından eminim. Son zamanlarda onu pek göremiyoruz. Eskiden arada bir uğrardı ama son birkaç yıldır sadece yeni yıl ve yaş günü kutlama kartları geliyor. Gerçi geçen gün büyük hanımefendi ve Wang Hanım'a saygılarını sunmaya gelmiş. Onu avluda yeni üniformasıyla şöyle bir görür gibi olduk. Çok gösterişli görünüyordu. Biraz şişmanlamıştı. Sürekli yaptıklarıyla sizi endişelendirerek sefil etmeyip de mandarin olduğu için sevinmen lazım. Rahat durmuyorsa dahi bırak anne babası endişelensin. Sana düşen arkana yaslanıp, keyif yapmak. İşin olmadığında tahtırevanına binip buraya gel, büyük hanımefendiyle kâğıt oyna, sohbet et. Burada kimse sana kötü muamele etmez. Tıpkı bizim gibi senin de alt kat, üst kat kabul odaların ve salonların var. Herkes sana bir hanımefendiye yaraşır saygıyı gösterir."

Pinger çayla içeri girince yaşlı kadın ayağa fırladı.

"Zahmet etmeyin, bayan. Gençlere bıraksaydınız bu işi. Sizin bana çay vermeniz doğru olmaz." dedi.

Oturup çayını içerken konuşmasını sürdürdü.

"Siz bu çocuğu bilmezsiniz, Bayan Lian. O da diğer gençler gibidir. Sürekli eliniz üzerlerinde olmalı. O zaman bile, dikkatli olmazsanız, ortalığı karıştırıp anne babalarını üzmenin bir yolunu bulurlar. Bizim delikanlı da öyle. Onu tanıyanlar yaramazlık der geçerler ama tanımayanlar, başkalarından daha çok parası ve nüfuzu olduğu için insanlar üzerine ağırlığını koymaya çalıştığını düşünürler. Bu durum efendinin şöhretine de kötü bir şekilde yansır. Ah, bazen öyle sinirleniyorum ki ne yapacağımı bilmiyorum. Sık sık babasını çağırıp paylıyorum, bir süre idare ediyor. Umarım söyleyeceklerime alınmazsınız -o sırada parmağıyla Baoyu'yü gösterdi- ama sizin de babanız size karşı pek sert değil, büyük hanımefendi de sizi koruyor. Geçen günkü dayak meselesinde olduğu gibi. Babanız gençken büyükbabanızın ona yaptıklarını bir görseydiniz; üstelik sizin gibi yaramaz da değildi. Mesela babanızın ağabeyi, Efendi She. O yaramazdı ama evin altını üstüne getirmezdi. Yine de her gün dayak yerdi. Ningguo Konağı'ndaki kuzeniniz Zhen'in babası da onu her gün döverdi. Ah, çok öfkeli bir mizacı vardı! Bir gün öyle bir parlayıverdi ki

dövdüğünün oğlu olduğuna inanamazdınız. Sanki bir haydudu dövüyor gibiydi. Görüp duyduklarıma göre, Zhen Bey de oğlunu babasının yöntemiyle terbiye ediyor. Sadece biraz dengesiz. Kendisini kontrol edemiyor, sorunu bu! Gençlerin onu pek saymamalarına şaşmamak lazım. Eğer biraz aklınız varsa, bu uyarılarıma memnun olmanız lazım. Yoksa kibarlıktan yüzüme karşı bir şey söylemeyip, her şeye karışan bir ihtiyar olduğumu düşünebilirsiniz."

O sırada Lai Da'nın karısı geldi, peşinden de Xifeng'a çeşitli işler konusunda rapor vermek için Zhou Rui ve Lin Zhixiao'nın eşleri girdi içeri.

"Gelin kayınvalidesini almaya gelmiş." dedi Xifeng, gülerek.

"Hayır, hanımefendi, onun için gelmedim." dedi Lai Da'nın karısı. "Siz genç hanımlar acaba varlıklarıyla bizi şereflendirirler mi diye sormaya geldim."

"Ah, ne aptalım ben!" dedi yaşlı Lai Hanım. "Asıl söyleyeceğim şeyi unutup burada boş boş konuşuyorum! Torunum bu göreve atandığı için bütün dost ve akrabalar toplanıp kutlama yapmak istediler, biz de bir ziyafet verelim diye düşündük. Bana kalırsa, tek bir gün yaparsak bazı insanları davet edip bazılarını edemeyeceğiz, bu hiç doğru olmaz. Biraz düşününce, efendilerimizin sayesinde bu büyük şerefe eriştiğimize göre minnetimizi göstermek için elimizden geleni yapmaya karar verdim. Bütün paramızı harcamamız gerekse bile, bunu yapmamız lazım. Bu yüzden babasına üç günlük bir ziyafet düzenlemesini söyledim. Birinci gün, saygıdeğer hanımefendileri ve siz genç hanımları ağırlamak için arkadaki küçük bahçemizde birkaç masa ve bir sahne kuracağız; ön taraftaki kabul salonuna da birkaç masa ve bir sahne koyup beyefendileri misafir edeceğiz. İkinci gün, akrabalar ve aile dostlarımız için, üçüncü gün de her iki konaktaki çalışma arkadaşlarımız için bir ziyafet vereceğiz. Bizi onurlandıracağınızı umuyorum. Bu, kutlamalarımızın en önemli olayı olacak."

"Ne zaman yapacaksınız?" diye sordular Li Wan ve Xifeng. "Mutlaka geleceğiz; muhtemelen büyük hanımefendi de gelir ama kesin bir şey diyemeyiz tabii."

"Seçtiğimiz tarih ayın on dördü." dedi Lai Da'nın karısı hemen, kayınvalidesi yine lafa karışmadan. "Annemizin hatırı için gelin."

"Diğerlerinin adına konuşamam." dedi Xifeng, nezaketle. "Ama ben kesinlikle geleceğim. Önceden sizi uyarayım, getirecek tebrik hediyem yok, oyunculara bahşiş vermemi de beklemeyin. Gelip, yer içer gidersem arkamdan gülmeyin."

"O nasıl söz, hanımefendi!" dedi Lai Da'nın karısı, gülerek. "Eğer bağış yapmak isterseniz yirmi otuz bin tael iş görür!"

Yaşlı Lai Hanım güldü.

"Büyük hanımefendiye uğramıştım, geleceğini söyledi. Bunu büyük bir şeref olarak kabul ediyorum."

Biraz daha ısrarcı davetler ve tavsiyelerden sonra yaşlı kadın gitmek üzere ayağa kalkınca gözü Zhou Rui'in karısına takıldı ve aklına bir şey geldi.

"Ah, size sormak istediğim bir şey daha vardı, Bayan Lian. Bayan Zhou'nun oğlu ne yaptı ki onu kovdunuz?"

"Evet ya, ben de gelininizle bunu konuşacaktım." dedi Xifeng. "Ama yapacak o kadar çok işim vardı ki aklımdan çıkıvermiş. Lai, canım -Lai Da'nın karısına döndü- eve döndüğün zaman kocana söyler misin her iki konakta da Zhou Rui'in oğluna iş vermeyeceğiz artık, onu göndersin."

Bayan Lai kabul etmek zorunda kaldı ama Zhou Rui'in karısı dizüstü çöküp yalvarmaya başladı.

"Ne yaptı ki?" diye sordu tekrar yaşlı Lai Hanım. "Bana söyleyin de sizin için hakemlik yapayım."

"Dün benim yaş günümdü." dedi Xifeng. "Daha hiçbirimiz içmeye başlamamışken o sarhoş olmuştu bile. Büyükannem hizmetçileriyle hediye gönderdiğinde dışarı çıkıp onlara kibar davranacağına, yerinden kalkmayıp herkese küfretmiş, ne hediyeleri almış ne de onları içeri kabul etmiş. İki kadın kendiliklerinden içeri girince, nihayet hediyelerin taşınması için iki delikanlıyı çağırıp onlara yardım etmiş. Delikanlılarda bir sorun olmamış da genç Zhou taşıdığı kutuyu düşürünce hamur parçaları her yere saçılmış. Kadınlar gittikten sonra ağzının payını vermesi

için Caiming'i gönderdim, ona da bağırıp küfretmiş. Tamamen kontrolden çıkmış onun gibi bir kabadayıyla karşılaşınca, insanın kovmaktan başka bir seçeneği kalmıyor."

"Hepsi bu mu?" dedi yaşlı Lai Hanım. "Ben de çok daha ciddi bir şey oldu sandım! Tavsiyeme kulak verin, Bayan Lian. Eğer bu çocuk yanlış bir şey yapmışsa, onu dövün, azarlayın, adam olmasını söyleyin ama kovmayın. Bu bir işe yaramaz. O sizin konakta doğan hizmetkârlar gibi değil. Hanımefendi evlendiğinde Zhouları kendi evinden getirdi buraya. Onu kovmakta ısrar ederseniz, hanımefendiye hakaret olur. Ders alması için bir güzel dövün ve bir daha yapmamasını söyleyin ama kovmayın. Annesinin hatırı yoksa bile, hanımefendi için yapın bunu."

Xifeng, Lai Da'nın karısına döndü.

"Peki o hâlde. Yarın buraya gelsin, kalın bir bambu sopayla kırk kere vursunlar. Söyleyin ona kesinlikle bir daha içmesin."

Lai Da'nın karısı bu meseleyi halledeceğini söyledi. Zhou Rui'in karısı büyük bir minnetle Xifeng'ın önünde secde etti. Lai Hanım'a da aynısını yapmaya yeltendi ama yaşlı kadın engel oldu. Dört kadın çıktıktan sonra Li Wan ve kızlar da Bahçe'ye geri döndüler.

Akşama doğru, Xifeng söz verdiği gibi depoya birisini gönderdi; orada tutulan eski boya malzemelerini çıkarttırıp Baochai ve diğer kızların bakmaları için gönderdi. Kızlar istedikleri şeylerin ancak yarısını buldular ve diğer yarısının bir listesini yapıp, satın aldırması için Xifeng'a gönderdiler. Ama bunlar ayrıntıya girmemizi gerektiren konular değil.

Ebatları ayarlanan ipek kumaş, tasarlanan tablonun taslak çizimiyle beraber dışarıdan geldi. Baoyu her günün bir bölümünü Xichun'e yardım ederek geçirmeye başladı. Tanchun, Li Wan, Yingchun ve Baochai de orada toplanıp, onlar çalışırken seyretmeyi alışkanlık hâline getirdiler, bir araya gelmek için bir bahane oluyordu.

Havaların soğumasıyla beraber karanlık da giderek uzamaya başlayınca, Baochai annesiyle uzunca bir görüşmeden sonra, akşamları oyalanmak için bir sürü dikiş işiyle geri döndü. Ama

Wang Hanım ve Büyükanne Jia'ya sabah ve akşam ziyaretlerini yaptığında, eğer onlar da arzu ediyorlarsa, uzun bir süre oturup sohbet ediyor, Bahçe'deki kuzenlerinden birine uğrayıp dedikodu yapma âdeti de olduğundan, gündüzleri dikiş işleri için pek boş zaman bulamıyordu. Dolayısıyla akşamları on bir hatta on ikiye kadar lambanın altında çalışıyordu.

***

Daiyu'ye gelince, her yıl iki kere, ilkbahar ve sonbahar gün dönümlerinden sonra, eski hastalığı tekrarlıyordu. Bu sonbahar da Büyükanne Jia'nın Bahçe'ye ziyaretleri nedeniyle gerçekleştirilen eğlenceler onun bütün enerjisini tüketmişti. Son günlerde yine öksürmeye başlamıştı ve bu yıl daha öncekilerden oldukça kötü göründüğünden, dışarı çıkmayı tamamen bırakıp odasına kapanmıştı. Bazen canı sıkkın olduğunda, sohbet ederek kafasını dağıtmak için kızlardan birisinin uğramasını isterdi. Ama Baochai ya da ötekilerden biri nasıl diye bakmak için uğradığında, daha iki laf edemeden huzursuzlanır, için için gitmelerini dilerdi. Onlar da hastalık yüzünden böyle olduğunu fark edip, geçmiş tecrübelerine dayanarak bu gibi durumlarda ne kadar hassaslaştığını çok iyi bildiklerinden, ihmalkâr ya da nezaketsiz davransa bile ona kızmazlardı.

Bir keresinde Baochai ona uğramış, hastalığından konuşmuşlardı.

"Bu ailenin doktorları aslında fena değiller bence." dedi Baochai. "Ama yazdıkları ilaçlar sana iyi gelmiyor. Sence de gerçekten birinci sınıf bir doktoru çağırıp bu hastalığı tamamen iyileştirme zamanı gelmedi mi? Her yıl iki kere bu sıkıntıyı çekiyorsun. Yaşlı bir kadın da değilsin, çocuk da. Hep böyle devam edemezsin."

"Bir faydası olmaz." dedi Daiyu. "Bu hastalık asla tamamen geçmeyecek. Hasta olmadığım zamanlarda bile nasıl olduğumu biliyorsun."

Baochai başını salladı.

"Doğru!" dedi. "Eskiler ne der bilirsin: Yemek hayattır. Hasta olmadığın zamanlarda yediklerin seni beslemiyor, direncini güçlendirmiyor. Sorunlarından biri bu."

Daiyu derin bir iç çekti.

"Ölüm ve yaşam göğün buyruğudur; zenginlik ve şerefse yazgının işidir. Bunlar insan gücünün kontrol edebileceği bir şey değil. Bu yıl öncekilerden daha da kötüyüm."

Bunları söylerken birkaç kere öksürdü.

"Dün reçetene baktım da çok fazla ginseng ve tarçın olduğu dikkatimi çekti." dedi Baochai. "Bunların seni güçlendireceğini biliyorum ama aynı zamanda çok ateş verir. Bana sorarsan, yapılacak ilk ve en önemli şey, karaciğerini rahatlatmak ve biraz mideni kuvvetlendirmek. Karaciğerinin iltihabını ve aşırı çalışmasını biraz azaltabilirsen dalağını yormaz, miden de yine normal olarak işlevini görmeye başlar; o zaman yediklerin seni besler. Her sabah ilk iş, en iyi kalite yirmi beş gram kuş yuvası çorbasıyla yirmi gram kristal şekeri gümüş bir tencereye koyup bir tür şurup hâline getireceksin. Düzenli olarak bunu içersen ilaçtan daha çok işe yarayacak. Enerjin düşük olduğunda, seni güçlendirmek için bundan daha iyi bir şey yoktur."

Daiyu yine içini çekti.

"Sen çok iyi bir insansın ama benim öyle şüpheci bir mizacım var ki geçmişte bu iyiliğinin altında başka bir şey olduğunu sanıp reddettim. Geçen gün, yasak kitapları okumak konusunda beni paylayıp, öğüt verdiğinde sana gerçekten minnet duydum. Ancak o zaman başından beri senin hakkında yanlış düşündüğümü fark ettim. Bu yıl on beşime giriyorum, hiç kardeşim yok. Annem öldüğünden beri benimle bu şekilde konuşan kimse olmadı, hem de hiç. Kuzen Yun'ün seni o kadar övmesine şaşmamak lazım. İyiliğin konusunda güzel şeyler söylediğinde nefret duyardım ama bizzat kendim tecrübe edince ne demek istediğini anladım. İçki oyununda o alıntıları sen söylemiş olsaydın, ben çok acımasız olurdum. Senin yaptığın gibi o anda sessiz kalıp daha sonra yalnız kaldığımızda nazikçe paylamazdım. İşte senin hakkında yanıldığımı ve gerçekten beni düşündüğünü bundan anladım. O gün gözüm açılmasaydı şimdi seninle bu şekilde konuşmayacaktım.

"İçmemi istediğin kuş yuvası şurubuna gelince, bulunması zor

bir şey değil ama benim hastalığım, bünyem zayıf olduğu için her yıl çektiğim bir sıkıntı. Çok ciddi bir şey olmasa da hep başıma geliyor ve insanları doktor getirmek, ilaç hazırlamak, ginseng ve tarçın almak gibi bir sürü zahmete sokuyor. Şimdi bir de her gün benim için kuş yuvası şurubu yapılması gibi yeni bir fikir ortaya atarsam, Büyükanne Jia, Wang yenge ve Kuzen Feng hiçbir şey söylemese bile, yaşlı dadılar ve hizmetçiler fazladan iş çıktığı için bozulurlar. Kuzen Bao ile Kuzen Feng büyükannenin gözdeleri olduğu hâlde, bazen bu insanların onlara nasıl baktığını ve arkalarından neler söylediklerini görmen lazım! Hele benim için neler yapmazlar! Üstelik ben evin kızı da değilim, ailenin üyesi bile sayılmam. Kendi ailesi olmayan ve burada bir asalak gibi yaşayan bir sığıntıyım. Bu bile bana kızmaları için yeterli bir neden. Bir de yeni şeyler dayatırsam bana beddua ederler."

"Ben de seninle aynı pozisyondayım, bir yabancıyım." dedi Baochai.

"İkimizin durumu kıyas bile kabul etmez." dedi Daiyu. "Öncelikle senin annen ve ağabeyin var. Burada bir araziye ve iş yerine sahip olduğunuz gibi Nanking'de de kendinize ait eviniz ve araziniz var. Evlilik bağlarından dolayı burada bedava oturuyor olsanız da diğer her şeyi kendi bütçenizden karşılıyorsunuz. Onlara hiçbir maliyetiniz yok. Ne zaman isterseniz buradan çekip gidebilirsiniz. Benimse kendime ait hiçbir şeyim yok. Bana verdikleri her şey, yiyecek, kıyafet, cep harçlığı, hatta bahçemdeki çiçekler ve ağaçlar bile kendi kızlarının sahip olduklarıyla aynı. Bu dar kafalı insanların benden nefret etmeleri gayet normal değil mi?"

"Senin burada olman onlar için sadece fazladan bir çeyiz anlamına geliyor." dedi Baochai. "Bu kadar küçük bir masraf onlar için pek sıkıntı olmaz, hem bu konuda endişelenmek için henüz erken."

Daiyu kıpkırmızı oldu.

"Ben gerçekten umursadığını düşünerek anlatıyorum sana sıkıntılarımı ama sen işi şakaya vuruyorsun."

"Belki de." dedi Baochai. "Ama dediklerim doğru. Ben burada olduğum sürece sen hiç endişelenme, elimden geleni yapıp

senin için işleri kolaylaştıracağıma söz veriyorum. Sen de canını sıkan bir şey olduğunda bana söyleyeceğine söz verirsen, kendi gücüm dâhilinde her şeyi yaparım. Benim ağabeyim var, doğru ama nasıl biri olduğunu sen de çok iyi biliyorsun. Sadece annem olduğu için kendimi senden biraz daha şanslı kabul edebilirim. Diğer açılardan kendimizi mağdur olarak göreceğimiz pek çok ortak yönümüz var. Eğer bunu görebilirsen -ki çok akıllı olduğun için bundan eminim- Si-ma Niu[1] gibi 'Herkesin ağabeyi var, bir tek benim yok.' diye şikâyet etmezsin. 'Problem ne kadar az olursa, o kadar iyidir.' diye düşünüyorsun, tamam, seni çok iyi anlıyorum. Annemi görür görmez bu konuyu konuşacağım. Bizim evde kuş yuvası mutlaka olması lazım. Eğer varsa, sana biraz göndermelerini söylerim, böylece her sabah kendi hizmetçilerine hazırlatabilirsin. Hem elinin altında olur hem de öteki çalışanları telaşa düşürmemiş olursun."

Daiyu minnetle gülümsedi.

"Belki büyük bir şey değil ama düşünmen bile büyük incelik." dedi.

"Saçmalama! Sözünü etmeye bile değmez!" dedi Baochai. "Tek endişelendiğim şey, başkalarıyla o kadar çok zaman geçiriyorum ki seni ihmal ediyorum. Sanırım seni yordum. Artık gitsem iyi olur."

"Akşama yine gel, biraz sohbet ederiz." dedi Daiyu.

Baochai geleceğine söz verip çıktı.

Burada bir süreliğine hikâyemizden ayrılıyor.

***

Yalnız kalan Daiyu pirinç lapasından birkaç kaşık yiyip yatağına uzandı.

Akşama doğru hava bozdu, yağmur serpiştirmeye başladı.

---

1) Konfüçyüs'ün en iyi talebelerinden biridir. Song Devleti'nde, çok kötü nam salmış bir adamın erkek kardeşidir. Konfüçyüs ona, utanılacak bir şeyi olmadığından, endişe ve korku duymasına hiç gerek olmadığını söyler. Ama o ağabeyinin büyük bir utanç kaynağı olduğunu düşünür. Bir gün birkaç okul arkadaşıyla beraberken, "Herkesin ağabeyi var, benim yok." diye şikâyet eder. Yani bu isme layık bir ağabeyi olmadığını kasteder. (ç.n.)

Sonbahar pek çok sağanağın yaşandığı, güneş batınca havanın çok karardığı, yağmurun bambu yapraklarına vururken, her yeri alışılmadık şekilde ıssızlaştırdığı değişken bir mevsimdir; bazen o kadar yağar ki acaba kesilecek mi diye merak edersiniz. O öğleden sonra da aynı şey oldu. Sürekli yağmur Daiyu'yü daha da hüzünlendirdi ve bu havada Baochai'in gelemeyeceğini düşünerek, eline rastgele aldığı bir kitabı lambanın altında okumaya başladı. Çoğunlukla *Kızın Odasında Sonbahar Hüznü* ve *Ayrılık Acısı* gibi keder ve ayrılık şarkılarını içeren Yue Fu[1] antolojisiydi bu. Okuduklarından çok etkilenerek, kaçınılmaz bir şekilde kendi duygularını da şiirle dile getirmek istedi ve hemen kendi "ayrılık şarkısı"nı yazdı. Şair Zhang Ruoxu'nün *İlkbahar Nehri Kıyısında Çiçek ve Ay Işığı Gecesi* adlı ünlü şiirinden esinlenerek yazdığı şiirine *Sonbahar Penceresinin Kıyısında Rüzgâr ve Yağmur Gecesi* adını verdi.

Hazan çiçekleri soldu, kurudu yapraklar;

Geceler uzadı, erkenden yandı lambalar.

Penceremin dışında belirdi hazan işaretleri,

Rüzgâr ve yağmurda her şey daha da kasvetli.

Yağmur öyle hızlı bir sağanakla geldi ki,

Sonbahar dolu rüyamdan uyandırdı beni.

Uyuyamam bir daha dalarım düşüncelere,

Bakarım yatağımın yanında titreşen kandile.

Döker kandil bal mumu gözyaşlarını

Ağlar yüreğim, hatırlar yalnızlığını.

Aynı rüzgâr esiyor bütün avlularda,

Yağmur aynı şekilde takırdıyor camlarda.

Rüzgârın soğuğu yorganın içine işliyor,

Yağmur deli bir saat gibi kulağımda çınlıyor,

---

1) Hükümdar Wu döneminde halk şarkılarının derlendiği resmî bir müzik kurumudur; aynı zamanda lirik tarzda yazılmış halk şarkıları anlamını da taşımaktadır. (ç.n.)

Gece boyu monoton bir şarkı gibi fısıldıyor,

Akan gözyaşlarıma yarenlik ediyor.

Issız avluyu soğuk bir sis kaplıyor,

Bambulardan durmadan sular damlıyor.

Ne zaman dinecek rüzgâr,

Tülüme sinen bu yağmur?

Şiirini kendi kendine yüksek sesle okuduktan sonra yazı fırçasını bıraktı; geceye hazırlanmak üzere tam yatağına dönerken, hizmetçilerinden biri Efendi Bao'nın geldiğini bildirdi. Aynı anda Baoyu de içeri girdi. Üzerinde bir yağmurluk ve bambu yapraklarından örülmüş, kocaman bir şapka vardı. Daiyu onun bu hâline güldü.

"Hey balıkçı! Sen de nereden çıktın?" dedi.

"Bugün nasılsın?" diye sordu Baoyu, endişe içinde. "İlacını içtin mi? Ne kadar yemek yedin?"

Bunları söylerken, bir yandan da üstündekileri çıkarıyordu. Sonra masadaki lambayı alıp bir eliyle kaldırarak kızın yüzüne tuttu; dikkatle inceledi. Gördüklerine memnun olmuş gibiydi.

"Bugün rengin biraz daha iyi."

Yağmur kıyafetlerini çıkarınca Daiyu içine ne giydiğini gördü. Kırmızı ipekten, eski bir tunik, belinde yeşil bir kuşak, yeşil, çiçekli ipekten bir pantolonu vardı. Pantolonunun paçalarını altın sırmalı çiçekler işlenmiş çoraplarının içine sokmuştu. Saten terliklerinde de kelebek ve çiçek deseni vardı.

"Üst tarafın yağmura karşı gayet korunaklı görünüyor, peki ya alt taraf!" dedi Daiyu. "Yine de ayakların kuru kalmış."

"Kıyafetim tam takımdı aslında." dedi Baoyu. "Ayağımda armut ağacından takunyalarım da vardı ama dışarıda, verandada bıraktım."

Daiyu yine yağmurluğuna ve şapkasına baktı. Çok incelikli yapılmışlardı, çarşıdan alınanlara hiç benzemiyorlardı.

"Yağmurluğun neyle yapılmış?" diye sordu. "Çok güzel. Ge-

nellikle insanlar bu tür kıyafetler içinde kirpiye benzerler, sen öyle görünmüyorsun."

"Hepsi Pekin Prensi'nin hediyesi." dedi Baoyu. "Kendisi de yağmur yağdığında aynısını giyiyor. İstersen sana da getireyim. Çok özel bir tarafı yok. Şapka çok komik. Gerektiğinde orta kısmı çıkıyor. Kar yağdığında giymek istersen bu küçük bambu bağı açıyorsun, tepesi çıkıyor, sadece kenarları kalıyor. O zaman kızlar da takabiliyor. Kar yağdığında takman için sana da alayım."

"İstemem, teşekkürler." dedi Daiyu gülerek. "Eğer böyle bir şey takacak olursam, operalarda ve tablolarda gördüğün balıkçı eşlerine benzerim."

Bu sözleri söyler söylemez, demin Baoyu'ye balıkçı dediğini hatırlayarak, kendisini onun eşi yerine koyduğunu fark etti; büyük bir pişmanlık duydu. Utançtan kıpkırmızı kesildi ve başını masaya doğru eğip öksürmeye başladı. Ama Baoyu hiç anlamamış gibi görünüyordu. Onun asıl ilgisini çeken şey, Daiyu'nün önündeki masada duran şiirdi. Hemen alıp okudu. İstemeden ağzından kaçırdığı övgü mırıltıları üzerine Daiyu ayağa fırlayıp kâğıdı elinden kaptığı gibi lambada yaktı. Baoyu gülüyordu.

"Çok geç. Ezberledim bile!" dedi.

"İyiyim ben. Yatmak istiyorum artık." dedi Daiyu. "Yağmurda bile beni görmeye geldiğin için teşekkür ederim. Lütfen şimdi git. Yarın yine gelirsin."

Baoyu onun yatmaktan söz ettiğini duyunca, tuniğinin içinden ceviz büyüklüğündeki altın saatini çıkarıp baktı. Saatin kolu, köpek ve domuz işaretlerinin tam ortasını gösteriyordu, yani dokuzdu.

"Tamam." dedi hemen saati yerine koyarken. "Yatma zamanı gelmiş. Seni yeterince yordum."

Yağmurluğunu ve şapkasını giyip çıktı ama hemen geri döndü.

"Yemek istediğin bir şey var mı? Varsa haber ver, yarın ilk iş büyükanneme söyleyeyim. Yaşlı kadınlara anlatmaya çalışmaktansa bana söylemek daha kolay olur." dedi.

Daiyu gülümsedi.

"Bu gece düşünür, yarın sana bildiririm. Bak! Yağmur hızlandı. Çabuk gitsen iyi olacak. Yanında kimse var mı?"

Dışarıdan iki kadın seslendi.

"Evet, şemsiyeler ve fenerlerle dışarıda bekliyoruz."

"Fener mi? Bu havada mı?" dedi Daiyu.

"Yağmurun zararı yok ki." dedi Baoyu. "Üstü kapalı fenerlerden, yağmurdan etkilenmiyor."

Daiyu kitaplığına uzanıp balon biçiminde camı olan bir lamba aldı. Hizmetçilerden birine mum yakıp içine koymasını söyledi ve Baoyu'ye verdi.

"Bunu al. Seninkinden daha iyi ışık verir, yağmurda kullanmak için özel olarak yapılmış." dedi.

"Bundan benim de var." dedi Baoyu. "Ama takılıp düşerlerse kırılır diye getirmedim."

"Kırık bir fener mi, yoksa kırık bir bacak mı daha iyi?" dedi Daiyu. "Takunya giymeye pek alışkın değilsin, onun için bastığın yeri görmen çok önemli. Ötekiler kapalı feneri taşısınlar, sen de bunu taşı; daha kullanışlı, daha parlak ve yağmura özel. Yarın bana gönderirsin. Kırılırsa da dünyanın sonu olmaz. Birdenbire neden böyle cimrileştiniz?"

Baoyu ikna olup lambayı aldı. İki yaşlı dadı şemsiyelerle ve kapalı fenerle önünde, iki küçük hizmetçi kız da şemsiyelerle arkasında yola koyuldu. Daiyu'nün verdiği lambayı kızlardan birine verdi ve eve gidene kadar kızın omuzuna dayandı.

Baoyu ve maiyetindekiler gittikten hemen sonra Alpinia Parkı'ndan iki yaşlı kadın ellerinde fenerler, şemsiyeler, koca bir paket kuş yuvası ve bir paket de yıldız şeklinde, pırıltılı, beyaz, ithal şekerle geldiler.

"Bunlar dükkânlarda satılanlardan daha iyidir." dediler Daiyu'ye. "Küçük hanım bunun bir süre idare edeceğini, bitince biraz daha göndereceğini söyledi."

"Çok teşekkür ederim." dedi Daiyu. "Dışarıda kızlarla oturun, size çay ikram etsinler."

"Oturamayız, küçük hanım, yine de teşekkürler." dediler. "Başka işlerimiz var."

"Evet, tabii. Çok meşgulsünüz." dedi Daiyu gülerek. "Hatırlamam gerekirdi. Havalar soğuyup geceler uzadığına göre, kâğıt okulu başlamıştır. Uzun gecelerde kumar partilerinden daha iyisi yoktur."

Kadınlar neşeyle güldüler.

"Size yalan söyleyemem, küçük hanım." dedi kadınlardan biri, belli ki baş organizatör oydu. "Bu yıl gerçekten çok şanslıyım. Gece nöbetinde mutlaka birkaç kişi oluyoruz, tabii uyuyup kalmak istemeyiz. En iyi çözüm kâğıt oynamak. Bizi uyanık tutuyor, zaman geçirmemize yardımcı oluyor. Bu akşam kasa benim. Bahçe kapısı kapandı bile, başlama saatimiz geldi."

Daiyu güldü.

"Para kazanmak varken, bu yağmurda zamanınızı bana malzeme getirmek için harcamanız büyük incelik." dedi. Sonra kendi hizmetçilerinden birine döndü. "Biraz nakit verin de yağmurdan sonra ısınmak için kendilerine şarap alsınlar."

Kadınlar memnuniyetle teşekkür edip, eğilerek çıktılar; parayı aldıktan sonra şemsiyelerini açıp gittiler.

Zijuan önce kuş yuvasıyla şekeri kaldırdı; lambayı yatağın kenarına getirip perdeleri indirdi, Daiyu'nün yatmasına yardım etti.

Daiyu orada yalnız yatarken Baochai geldi aklına; önce nezaketi için minnet ama sonra hafif bir kıskançlık duydu çünkü onun annesi ve ağabeyi vardı. Ardından Baoyu ile kendisini düşündü. Başlangıçta ne kadar da iyi arkadaşlardı ama sonra aralarında şüphe ve yanlış anlama meydana geldi. Penceresinin dışında bambulara ve muz ağaçlarına vuran yağmurun hiç durmayan patırtısına kulak verdi. Soğuk, yatağının perdelerinden içeri girdi. Hiç farkına varmadan ağlamaya başladı. Ancak gecenin üçünden sonra uyuyabildi.

Şimdi onu burada bırakıp gelecek bölümde hikâyemize devam edeceğiz.

46. BÖLÜM

Yaşlı bir çapkın uygunsuz bir teklifte bulunur.

Yuanyang asla evlenmeyeceğine yemin eder.

Önceki bölümde gördüğümüz gibi, Daiyu gece üçe kadar uyuyamamıştı. Onu bu hâlde bırakıp Xifeng'a dönüyoruz. Hatırlanacağı gibi, Xing Hanım onu çağırtmıştı. Diğerleri gittikten sonra Xifeng çabucak üstünü değiştirip arabasına bindi ve doğu avlusuna gitti.

Bu davetin gizemli havası o geldikten sonra da devam etti. Xing Hanım yanındaki herkesi göndermiş ve gelinine sırrını açmıştı.

"Senin çağırma nedenim şu. Büyük Beyefendi She bana zor bir görev verdi, ben nasıl üstesinden geleceğimi hiç bilmiyorum, önce seninle konuşmamın daha iyi olacağını düşündüm. Büyükanne Jia'nın hizmetçisi Yuanyang'ı beğenmiş ve onu odalığı yapmak istiyor. Büyükanne Jia'ya bunu sorma görevini bana verdi. Tabii ben böyle bir ricada hiçbir tuhaflık görmüyorum ama büyük hanımefendinin reddetmesinden korkuyorum. Acaba bu işi nasıl halledeceğimiz konusunda senin parlak bir fikrin olur mu diye merak ettim."

Xifeng rahatlatıcı olduğunu düşündüğü bir şekilde güldü.

"Senin yerinde olsam kafamı duvara vurmak istemezdim." dedi Xifeng hemen. Bu ancak sıkıntıya davetiye çıkarır. Büyükan-

ne, Yuanyang olmadan ne yapacağını bilemez; ondan vazgeçmeye asla yanaşmaz. Babam hakkındaki özel konuşmalarımızda, onun yaşındaki bir adamın genç kızlarla ne işi olduğunu hep merak ettiğini söyler. 'Genç ömürlerini ziyan ediyor' diyor. Kendi sağlığı için de iyi olmadığını, enerjisini işine saklaması gerektiğini, bütün gün kadınlarla içerek işlerini ihmal ettiğini düşünüyor. Bu gibi şeylerin yüzüne karşı söylenmesinden hoşlanacağını hiç sanmıyorum, anne. Babam da hoşlanmayacaktır. Büyükanneme bu teklifle gitmekte ısrar edersen, olacaklar bunlar. Kaplanın burnuna çöp sokmak gibi bir şey. Kırılma ama ben bunu yapmaya cesaret edemem. Zaten tatsızlık çıkarmaktan başka bir işe yaramaz. Babam bugünlerde yaşını başını almış bir beyefendiye yakışmayan şeyler yapıyor. Onu bundan vazgeçirmek sana düşüyor, anne. Bu tür şeyler daha genç erkekler için uygun, babam gibi, çoluk çocuk ve torun sahibi olanlar için değil. Gerçekten çok utanç verici!"

Xing Hanım burun kıvırdı.

"Bizim gibi varlıklı ailelerdeki pek çok erkeğin odalık ordusu var. Bizimki niye utanılacak bir şey olsun ki? Hem onunla konuşmaya kalksam bile benim lafımı dinleyeceğini nereden çıkardın bilmiyorum. Büyük Hanımefendi Jia, Yuanyang'a çok bağlı olsa da bunu talep eden kişi hükûmette bir mevkisi olan, kır sakallı, büyük oğlu olunca kolay kolay reddedemez. Sadece fikrini sormak için çağırdım seni. Neden bana ders vermeye kalktığını hiç anlamadım. Benim için büyük hanımefendiye gitmeni istemem söz konusu bile olamaz. Hâliyle bu görev bana düşer. Babanla konuşmadığım için eleştiriyorsun ama onun öfkesinden haberin yok galiba. Onu vazgeçirmeye çalıştım ama daha ağzımı açar açmaz bağırmaya başladı." dedi.

Xifeng, kayınvalidesinin zayıf ve aptal bir kadın olduğunu, huzurlu bir hayat için kocasının arzularına daima boyun eğdiğini biliyordu. Kocasını memnun etmenin dışında, hayatının başlıca amacı, evin bütçesinden para sızdırıp kendi kişisel tasarrufuna aktarmaktı. Küçük ya da büyük bütün kararları kocasına bırakırdı ama evin bütün para işleri onun elinden geçtiğinde çok pinti davranır, kocasının savurganlığını kapatmak için idareli harcadığını ileri sürerdi. Evin çocukları ve hizmetçilerinin içinde güven-

diği ya da tavsiyelerini dinlediği hiç kimse yoktu. Xifeng kadının ses tonundan, inatçı damarının tuttuğunu anlayınca, onu ikna etmeye çalışmanın bir faydası olmayacağına karar verdi ve hemen taktik değiştirdi.

"Tabii, anne. Sen haklısın. Bu meseleleri değerlendirecek kadar tecrübem yok benim. Ama şimdi düşününce, bir annenin en değerli hazinelerini oğluna vermesi gayet normal. Büyükanne gözde hizmetçisini -ya da değerli bir şeyini- oğluna değil de başka kime verecek? İnsanların başkalarının arkasından söylediklerine kulak asmamak lazım. Hayır, şimdi anlıyorum. Ben çok safmışım. Lian konusunda da sen ve babam, yapmaması gereken bir şey yaptığında, onu dövmekle tehdit ediyorsunuz ama yüzünü görünce her şeyi unutup kıymetli bir sürü şey veriyorsunuz. Şimdi büyükanne ve babamda da aynı şeyin olacağından eminim. Aslında bugün büyükannenin keyfi yerinde. Eğer konuşacaksan hemen yapman en iyisi. Önce ben gidip gönlünü yapayım. Sonra sen gelince yanından ayrılmak için bir bahane bulur, diğerlerini de alıp çıkarım. Böylece konuyu açma fırsatı bulursun. Evet derse, tabii ki harika olur. Ama demese bile, zararı yok çünkü başka kimsenin haberi olmayacak."

Duymak istediğini duyan Xing Hanım'ın keyfi yerine geldi ve ne yapmaya karar verdiğini anlattı Xifeng'a.

"Aslında önce büyük hanıma söylemeyi düşünmüyorum. Yuanyang'ın kendisiyle sakince bir konuşayım. Ben açıkladığım zaman çekimser gibi dursa da aksine bir şey söylemediği sürece, onun açısından bir sıkıntı olmadığını anlarım. Ondan sonra büyük hanımla konuştuğumda, ondan ayrılmaya yanaşmasa bile, Yuanyang'ın gitmeye gönüllü olduğu gerçeğini görmezden gelemez. Ne derler bilirsin; 'Gitmek isteyeni tutmak mümkün değildir.' Bence hiçbir zorluk çıkmayacak."

"Sen en iyisini bilirsin, anne!" dedi Xifeng. "İşe yarar gibi görünüyor. Ne de olsa bu kızların hepsi çok hırslı, kendi pozisyonlarını yükseltmenin peşindeler, bir yerlere gelmek istiyorlar. Hizmetçi olarak kalmaya devam edip uşaklardan biriyle evlenmek için neredeyse bir hanım olma şansını geri çevireceği düşünülemez."

"Kesinlikle!" dedi Xing Hanım. "Ben de aynen böyle düşün-

müştüm. Kıdemli hizmetçilerin hiçbiri ona böyle bir fırsat vermez. Neyse, sen şimdi git ve bundan kimseye söz etme! Ben de yemekten sonra gelirim."

"Yuanyang akıllı kızdır." diye düşündü Xifeng. "Annem ne söylerse söylesin kabul etmez. Eğer annemden önce ben gidersem ve Yuanyang evet derse, sorun yok ama hayır derse, annem o kadar şüphecidir ki kendini ağırdan satması için benim cesaretlendirdiğimi düşünür. Benim tahminlerimin doğru olduğunu görmek çok onur kırıcı olur; buna çok öfkelenir, o zaman da hıncını benden çıkarır; bu iş şakaya gelmez. İkimiz beraber gitsek daha iyi olur. Yuanyang kabul etse de etmese de benden günah gider."

Bu düşüncelerden bir sonuç çıkarıp, "Tam ben buraya gelirken, dayımın evinden iki sepet bıldırcın gelmişti; size göndermek için mutfağa onları kızartmalarını söyledim. Sizin ana kapıdan girerken, çocuklar senin arabanı tamire götürüyorlardı. Neden benimkini kullanmıyorsun? Beraber gideriz, sonra da benim evde bıldırcın yersin." dedi.

Bu teklifi makul bulan Xing Hanım üstünü değiştirmesine yardım etmeleri için hizmetçilerini çağırdı; sonra gelininin desteğiyle arabaya binip yola çıktılar.

"Eğer Büyükanne Jia'nın evine beraber gidersek, üstümdeki kıyafeti görüp nereden geldiğimi merak eder. Sen yalnız git, ben de eve uğrayıp üstümü değiştireyim." dedi Xifeng. "Günlük kıyafetlerimi giyer yanınıza gelirim."

Xing Hanım bunu mantıklı buldu ve Büyükanne Jia'nın dairesine yalnız gitti. Birkaç dakika havadan sudan konuştuktan sonra, Wang Hanım'a uğrama bahanesiyle oradan ayrıldı. Dairenin arka kapısından çıkınca yolu Yuanyang'ın odasının önünden geçiyordu; içeride mi diye şöyle bir baktı. Kız oturmuş nakış işliyordu; Xing Hanım'ı görünce hemen ayağa fırladı.

"Ne işliyorsun bakalım?" diye sordu Xing Hanım ve elinden alıp incelemeye başladı. "İyice geliştirdin bu işi." dedi, geri vererek. Sonra kızı tepeden tırnağa dikkatle süzdü.

Yuanyang, üzerine neredeyse yeni, leylak rengi, ipek bir tunik

ve kenarları ipek biyeli, siyah satenden, kolsuz bir ceket giymişti. Eteği de su yeşiliydi. Xing Hanım ince belini, zarif bir şekilde kıvrılan omuzlarını, oval yüzünü, parlak, kuzguni siyah saçlarını, hafif kemerli burnunu ve minik minik çilli yanaklarını inceledi. Yuanyang mahcup ve tedirgin oldu.

"Bu saatte hanımefendiyi buraya getiren sebep nedir?" diye sordu. "Öğleden sonraları pek gelmezdiniz."

Xing Hanım kendisine eşlik eden hizmetçilere dışarı çıkmalarını işaret etti. Kendisi de oturup kızın elini avucuna aldı, sevecen bir şekilde gülümsedi.

"Seni tebrik etmeye geldim, canım." dedi.

Bunu duyan Yuanyang, misafirinin ne için geldiğini aşağı yukarı tahmin etti. Kızararak sessizce başını önüne eğdi.

"Biliyorsun, She Bey bugünlerde güvenebileceği hiç kimseyi bulamıyor. Birisini satın almayı düşünüyordu ama aracılardan alınan kızlara pek güven olmaz. Ne kadar temiz olduklarını, bir marazları olup olmadığını bilemezsin. Satın aldığın zaman iyi görünürler ama iki üç gün sonra bir sürü antikalıkları çıkar. Sonra bizim burada doğan hizmetçilerin arasından birini almayı düşündü ama içine sinen birisini bulamadı. Kimisi güzel değildi, güzel olan da huysuzdu; iyi olanların da başka kusurları vardı. Her neyse, uzun lafın kısası, altı ay düşünüp taşındıktan sonra, sonunda hepsinin içinde en iyisinin sen olduğuna karar verdi. Görünüşünü, karakterini, davranışlarını mükemmel buluyor. Zarifsin, güvenilirsin; yani bir kızda aradığı her şey var sende. Bunun üzerine Büyük Hanımefendi Jia'dan seni odalık olarak istemeye karar verdi. Elbette ki dışarıdan yeni alınan bir kızın umduğundan çok daha iyi bir muamele göreceksin. Bizim eve adımını attığın andan itibaren tüm gerekleri yerine getirip sana ikinci eş rütbesini vereceğiz, saygı ve itibar göreceksin. Çocukların yengesi, hizmetçilerin hanımı olacaksın. Hanımefendi konumuna yükseleceksin. Hırslı bir genç olduğunu biliyorum. Ne derler bilirsin: Gerçek altın değerini bulur. Senin için de öyle oldu, She Bey seni beğendi. İşte sana yapmayı çok arzu ettiğin şeyleri gerçekleştirme fırsatı. Seni sevmeyenlerin de ağzını kapatmış olacaksın. Şimdi beraber gidip büyük hanımefendiyle konuşalım."

Yuanyang'ın elinden tutup gitmeye yeltendi ama kızcağız kıpkırmızı kesilip elini geri çekti. Xing Hanım mahcup olduğu için öyle yaptığını sandı.

"Haydi canım, utanacak bir şey yok." dedi. "İstemiyorsan senin konuşmana gerek yok. Sadece benimle gel, ben gerekeni söylerim."

Ama Yuanyang sesini çıkarmadan, başını önüne eğmiş duruyordu.

Xing Hanım, Yuanyang'ın kendisine eşlik etmeyeceğini anladı.

"Herhâlde bu teklifi reddetmeyeceksin? Eğer kabul etmezsen, aptalın biri olduğunu düşüneceğim. Hizmetçiliğe devam etmek için hanım olma fırsatını geri çevirmek! Bunu yaparsan, iki üç yıl içinde seni hizmetkâr çocuklardan biriyle evlendireceklerini biliyorsun. O zaman da köle olmaya devam edeceksin. Ama gelip bizimle yaşaman çok daha iyi. Benim mizacımı bilirsin, geçinmesi zor biri değilim, She Bey de sana çok iyi davranır. Bir iki yıl onunla olduktan sonra, bir de çocuk verirsen, benimle aynı seviyeye gelirsin; bütün ev halkı kulun kölen olur. Ama böyle bir fırsatı geri çevirirsen, hep pişmanlık duyarsın, o zaman da çok geç olur!" dedi.

Yuanyang hâlâ başı önünde, sessiz durmaya devam ediyordu.

"Normalde ne kadar hayat dolu bir kızsın." dedi Xing Hanım. "Şimdi neden dilin tutuldu? Senin için uygun olmayan bir durum mu var? Varsa söyle lütfen, hemen değiştireyim."

Yuanyang yine bir şey söylemedi.

"Ah, ne olduğunu biliyorum." dedi Xing Hanım. "Senin bir ailen var ve onlara danışmadan bir şey söylemek istemiyorsun. Bu çok doğru ve mantıklı. Hemen onlarla konuşurum, yakında haberlerini alırsın. O zaman onlarla açık açık konuşabilirsin."

Böyle dedikten sonra çıkıp Xifeng'a uğradı. Xifeng çoktan üstünü değiştirmiş, günlük kıyafetlerini giymişti. Hazır kimseler yokken, Pinger'ya Xing Hanım'la konuştuklarını anlattı. Pinger çok şaşırdı, Xing Hanım'ın iyimserliği karşısında şüpheyle başını salladı.

"Bana sorarsan, bu iş olmaz. Geçmişte ikimiz baş başa kaldığımızda söylediklerinden anladığım kadarıyla Yuanyang bunu kabul etmez. Neyse, bekleyip göreceğiz."

"Xing Hanım onunla görüştükten sonra buraya gelip olanları anlatacak." dedi Xifeng. "Eğer Yuanyang kabul etmişse, sorun yok ama etmemişse, canı sıkkın olur ve bana anlatırken senin burada olman hoşuna gitmez. Sen en iyisi bıldırcını ve ona yakışan birkaç yemeği hazırlat, geldiğinde ona ikram edeyim. Bu işi halledince de biraz uzaklaş, o gidene kadar da gelme."

Pinger, Xifeng'ın talimatlarını aşçıya iletti ve oyalanmak için Bahçe'ye gitti.

***

Xing Hanım ayrıldıktan sonra Yuanyang onun konuyu görüşmek için hemen Xifeng'a gideceğinden ve kısa süre içinde bir başkasının yanına gelip aynı soruyu tekrarlayacağından emindi. Bundan kurtulmanın en iyi yolunun kaçıp gitmek olduğunu düşündü. Hemen Hupo'yu bulup gidişine bir bahane uydurdu.

"Eğer büyük hanımefendi beni sorarsa, kendimi iyi hissetmediğimi ve bugün yemek yemeyeceğimi söyle. Bahçe'de biraz yürüyüş yapmaya gittiğimi, hemen döneceğimi ilet." dedi.

Hupo kabul etti ve Yuanyang da Bahçe'ye gitti. Orada dolaşırken Pinger'yla karşılaştı, o da dolaşmaya çıkmıştı.

Etrafta ikisinden başka kimse olmadığını görünce Pinger yeni aldığı haberi açığa vurmakta bir sakınca görmedi.

"Bakın burada kim varmış!" dedi, alaycılıkla. "Yuanyang Hanım!"

Yuanyang kıpkırmızı oldu.

"Demek öyle!" dedi. "Herhâlde sen de bana komplo düzenliyorsun. Neyse önemli değil. Bu konuyu hanımınla konuşacağım."

Pinger, Yuanyang'ın çok sinirli olduğunu anladı ve aptalca dalga geçtiğine pişman oldu. Kızın elini tutup bir akçaağacın altındaki kayalara doğru götürdü. Oraya oturunca, ona az önce Xifeng'ın söylediklerini açık açık anlattı.

"Teşekkür ederim." dedi Yuanyang. "En azından ikimiz hâlâ arkadaşız. Grubumuzu düşününce kaç kişi kaldık ki? Xiren, Hupo, Suyun, Zijuan, Caixia, Yuchuan, Sheyue, Cuimo; Cuilu Bayan Xiangyun'e gitti; Keren ve Jinchuan öldü; Qianxue kovuldu; bir de ikimiz varız. Gençken birbirimize her şeyi anlatır, her şeyimizi paylaşırdık ama şimdi yaşlandık; herkes kendi yoluna gitti ve hiçbir şeyle ilgilenmez oldular. Ama ben hiç değişmedim. Hep aynıyım. Hiçbirinizden bir şey saklamıyorum. Dinle bak. Unutma diye söylüyorum ama sakın Bayan Lian'e anlatma. Büyük beyin odalığı olmak istememe meselesi değil bu. Xing Hanım ölmüş olsaydı ve o da bana görücüleri gönderip asıl karısı olmamı isteseydi bile kabul etmezdim."

Pinger daha cevap bile veremeden, oturdukları kayaların arkasından bir kahkaha sesi geldi.

"Bu ne utanmaz bir böbürlenme böyle! İnsanın tüyleri diken diken oluyor!" dedi bir ses.

İkisi de irkilip ayağa fırladı, kim olduğunu görmek için kayaların arkasına doğru gittiler.

Xiren gülerek yanlarına yaklaştı.

"Neler oluyor, bana da anlatın." dedi.

Üçü beraber tekrar kayalara oturdular. Pinger az önce Yuanyang'a söylediklerini aynen ona da anlattı.

"Evet!" dedi Xiren, hepsini dinledikten sonra. "Belki bunu söylemek haddim değil ama ne zampara bir ihtiyar bu! Çirkin olmayan hiçbir kız elinden kurtulamıyor!"

"Eğer bu işte gönlün yoksa, sana kurtulmanın kolay bir yolunu söyleyeyim." dedi Pinger.

"Neymiş?" dedi Yuanyang.

"Büyük hanımefendiyle konuş, seni çoktan Bay Lian'e verdiğini söylesin. Babası oğluna ait birisini alacak değil ya. Bu onun ateşini söndürür."

"Sen de mi?" dedi Yuanyang öfkeyle. "Bunu nasıl söylüyorsun? Daha dün hanımın bu yüzden küplere binmedi mi? Aynı şeyi nasıl tekrar ediyorsun?"

"Her ikisini de yapmak istemiyorsan, o zaman benim tavsiyem, senin için Efendi Bao'ya söz verdiğini söylesin. O zaman hemen vazgeçer!"

Hem utanan hem de kızan Yuanyang, öfkeyle işkencecilerine döndü.

"Sizi rezil kaltaklar! Sonunuz hiç iyi olmayacak! Başım beladayken beni avutmaya çalışacağınızı sanarak size başvurdum. Umursamıyorsanız bile, en azından bari alay konusu yapmasaydınız. Kendi geleceğinizin garantide olduğunu ve sonunda ikinizin de istediğiniz kişinin odalığı olacağınızı bildiğinizden benim için hiç üzülmüyorsunuz. Ama bu dünyada hiçbir şey istediğiniz gibi olmuyor. Sizin yerinizde olsam bu kadar emin olmazdım. Dereyi görmeden paçaları sıvamayın!"

Onun gerçekten çok sinirlendiğini görünce gülerek yatıştırmak için ellerinden geleni yaptılar.

"Yo, yo, sakın yanlış anlama, Yuanyang. Biz üçümüz çocukluğumuzdan beri kardeş gibiyiz. Etrafta kimse yokken sana biraz takıldık o kadar. Neye karar verdiğini söyle bize de artık senin için endişelenmeyelim."

"Karar mı!" dedi Yuanyang. "Hiçbir şeye karar vermedim. Kabul etmem, olur biter."

Pinger başını salladı.

"Biteceğini hiç sanmam. She Bey nasıldır bilirsin. Tamam, Büyük Hanımefendi Jia ile beraber olduğun sürece sana elini süremez ama bütün ömrün boyunca onunla olacak değilsin ya. Önünde sonunda ayrılacaksın; işte o zaman onun eline düşersen, vay hâline!"

"Hıh! Büyük hanımefendi yaşadığı sürece onunla kalacağım." dedi Yuanyang, sıntarak. "Bir gün o öldüğünde, üç yıl yası tutulacak. Annesi ölür ölmez odalık alması söz konusu bile olamaz. Yas dönemi bitene kadar her şey olabilir. Bekleyip göreceğim. Hiçbir çarem kalmazsa, saçımı kazıtıp rahibe olurum; o da olmazsa, her zaman intihar seçeneği vardır. Erkeksiz yaşamak da umurumda değil. Daha basit bir hayat olur."

Diğer ikisi gülerek karşı çıktı.

"Böyle konuşmaya utanmıyor musun, Yuanyang?" dedi Pinger.

"İşler bu noktaya varınca utanacak bir şey kalmıyor." dedi Yuanyang. "Neyse, bana inanmıyorsanız, bekleyip görün. Xing Hanım ailemle bu konuyu görüşeceğini söyledi. Bakalım ne olacak. Bunun için ta Nanking'e gitmesi lazım."

"Ailen Nanking'de ev arıyordu; onları bulamayabilir." dedi Pinger. "Ama önünde sonunda onlara ulaşacaktır. Hem ağabeyin ve karısı buradalar. Ne yazık ki sen burada doğdun, bizim gibi kendi başına değilsin."

"Ne fark eder!" dedi Yuanyang. "Bir öküzü suya götürürsün ama su içmeye zorlayamazsın. Onu reddettim diye ailemi öldürecek değil ya!"

Tam o sırada ağabeyinin karısının uzaktan kendilerine doğru geldiğini gördüler.

"Al işte!" dedi Xiren. "Belli ki aileni bulamayacaklarını anlayıp yengene ulaşmışlar."

"Bu kaltak başka bir işe yaramaz zaten!" dedi Yuanyang. "Deve tüccarı! Hemen olayların içine atlar!"

"Deve tüccarı" yüzünde gülücüklerle yanlarına kadar gelmişti.

"Demek buradasın! Her yerde seni aradım. Gel benimle. Sana söyleyeceklerim var." dedi.

Pinger ile Xiren yanlarına buyur ettiler onu da.

"Yok, teşekkürler, hanımlar, siz oturun. Ben Yuanyang'a bir şey diyeceğim." dedi kadın.

"Çok mu acil?" diye sordular, bilmiyormuş gibi. "Tahmin oyunu oynuyorduk. Bitene kadar bekleyemez misin?"

"Ne oldu?" dedi Yuanyang. "Neden burada söylemiyorsun?"

"Gel benimle." dedi yengesi. "Şurada söyleyeceğim. Çok iyi bir haber!"

"Ah, acaba Xing Hanım'ın sözünü ettiği şey olabilir mi?" dedi Yuanyang.

"Bak sen!" dedi yenge. "Demek biliyordun! Neden numara yapıyorsun o zaman? Gel haydi, bütün ayrıntıları anlatayım sana. Çok şahane bir haber bu!"

Yuanyang ayağa kalkıp yengesinin yüzüne tükürdü. Parmağını sallayıp küfretti.

"O pis çeneni kapatıp defol buradan! Şahane habermiş! Kızları odalık olan ailelerin, sanki kendileri olmuş gibi etrafta böbürlenmelerine imreniyorsun herhâlde, koşarak beni ateşe atmaya gelmişsin. Eğer ben de şereflendirilirsem, o zaman Jia ailesinin akrabası olarak etrafa hava atacaksınız. Eğer gözden düşersem, kaplumbağa gibi başınızı kabuğunuza sokup beni kaderime terk edeceksiniz. Ölsem de yaşasam da senin için bir şey değişmeyecek."

Katıla katıla ağlamaya başlayınca, Pinger ve Xiren onu sakinleştirmek zorunda kaldılar.

"Hıh!" dedi yengesi, kendisini suçlu hissederek. "Gönlün olsa da olmasa da en azından nazik olman lazım. Başkalarını bu işe neden karıştırdığını da anlamadım. 'İnsan cücenin yanında kısa bacaklardan söz etmez.' derler. Hakkımda söylediğin kötü sözler için bir şey demiyorum ama ya bu hanımlar? Onlar seni kızdıracak bir şey demediler. Odalıklardan söz edip onları neden utandırıyorsun?"

"Yok canım!" dedi diğer ikisi. "Bize demedi ki. Başkalarını işin içine katan asıl sensin. Bizim odalık olduğumuzu ne biliyorsun? Olsak bile, bizim caka satacak kimsemiz yok ki. Bu konuda istediği gibi konuşabilir. Bizi ilgilendiren bir durum değil."

"Onu aptal durumuna düşürdüğüm için sizi bana karşı kışkırtarak örtmeye çalışıyor." dedi Yuanyang. "Neyse ki tongaya düşmeyecek kadar akıllısınız. O kadar sinirlendim ki kelimelerimi düzgün seçemedim. O da fırsat bilip bundan yararlanmaya kalkıştı."

Kötü bir duruma düşen yenge hışımla gitmekten başka bir yol bulamadı. Yuanyang o kadar öfkeliydi ki bir süre daha arkasından verip veriştirmeye devam etti. Pinger ve Xiren onu yatıştırmaya çalıştı. Sonra yavaş yavaş sakinleşti.

"Sen neden orada saklanıyordun? Görmedik biz seni." dedi Pinger Xiren'e, Yuanyang kendisini toparlayınca.

"Efendi Bao'yı çağırmak için Bayan Xichun'e uğramıştım." dedi Xiren. "Ama biraz önce çıktığını söylediler. O zaman neden yolda karşılaşmadık diye merak ettim; belki Bayan Lin'e uğramıştır diye düşündüm; tam o tarafa giderken Bayan Lin'in hizmetçilerinden birini gördüm, orada da olmadığını söyledi. Bahçe'den çıkıp gitmiş olabileceğini düşündüm. Tam o sırada baktığım taraftan sen geldin, ben de bir ağacın arkasına saklandım. Yuanyang da gelince ağacın arkasından kayanın arkasına geldim. Oturup konuştuğunuzu görebiliyordum ama siz iki çift gözle beni görmediniz."

"Siz de üç çift gözle beni görmediniz!" dedi arkalarından, alaycı bir ses.

Üç kız da irkilip ayağa fırladı. Dönüp bakınca kayanın arkasından çıkan Baoyu'yü gördüler.

"Beni ne kadar dolaştırdın!" dedi Xiren, gülümseyerek. "Bunca zamandır nerelerdeydin?"

"Xichun'ün dairesinden çıkınca senin geldiğini gördüm. Benim için geldiğini anladım, seni şaşırtmak için saklandım. Xichun'ün avlusuna girdiğini gördüm, sonra tekrar çıktın. Durup birisine bir şey sordun. Çok komikti. Sonunda saklandığım yere geleceğini sanmıştım, birden çıkıp seni korkutacaktım. Ama sonra senin de birilerinden saklandığını gördüm, sen de benimle aynı numarayı yapıyorsun diye düşündüm. Kim onlar diye bakarken kızları fark ettim. Yavaş yavaş arkandan geldim, sen ortaya çıkınca da ben senin yerine saklandım." dedi Baoyu.

"En iyisi gidip bir bakalım." dedi Pinger. "Belki oraya saklanan başkaları da vardır."

"Hayır, sanırım başka kimse yok." dedi Baoyu.

Baoyu'nün her şeyi duymuş olabileceğini fark eden Yuanyang kolunu kayanın üzerine, başını da koluna koyup uyuyor numarası yaptı. Baoyu gülerek hafifçe dürttü onu.

"O taş soğuktur. Uyumak istiyorsan içeri gel." dedi.

Onu kaldırmaya çalışırken Pinger'yı da çay içmeye davet etti. Pinger ve Xiren'in de ısrarı üzerine Yuanyang sonunda yerinden kalktı ve dördü beraber Kızıl Neşe Avlusu'na doğru gittiler. Gerçekten de Baoyu saklandığı yerden her şeyi duymuş ve Yuanyang için çok üzülmüştü. Eve geldikleri zaman üç kızı dış odada sohbet ederlerken bırakıp kendi odasında uzandı.

***

Xing Hanım, Xifeng'a Yuanyang'ın ailesini sorunca, babasının adının Jin Cai olduğunu ve annesiyle beraber Jia ailesinin Nanking'deki konağında bekçilik yaptığını öğrendi; çok nadiren başkente geliyorlardı.

"Ama Jin Wenxiang diye bir ağabeyi var, büyük hanımefendi için mal alım işi yapıyor." dedi Xifeng. "Karısı da çamaşırcısı."

Tabii Xing Hanım hemen Wenxiang'ın karısını çağırttı ve ona teklifini anlattı. Doğal olarak kadın çok memnun oldu ve görevini başarıyla yerine getireceğinden emin bir hâlde, büyük bir telaşla Yuanyang'ı bulmaya gitti. Yuanyang'ın sert çıkışına ve hemen ardından Pinger ile Xiren'in eleştirilerine hazırlıksız yakalanınca, öfkeli ve mağlup bir hâlde Xing Hanım'ın evine rapor vermeye gitti.

"Bir faydası olmadı; bana sövüp saydı." dedi.

Xifeng da orada olduğundan, kadın Pinger'dan söz etmeye cesaret edemedi. "Xiren de yanındaydı, ona destek oldu. Söylediği bazı şeyleri hanımefendinin yanında tekrarlayamam. Sanırım She Bey ile siz başka bir yerden bir kız alsanız iyi olacak. O aptal Yuanyang belli ki böyle büyük bir talihi hak etmiyor; tabii biz de öyle."

"Bu işin Xiren ile ne ilgisi var?" diye sordu Xing Hanım. "Nasıl haberi olmuş acaba?" Sonra bir an durdu. "Başka kimse var mıydı?" diye sordu.

"Bayan Pinger da vardı." dedi kadın.

"Keşke kulağını çekip hemen eve gelmesini söyleseydin!" diye araya girdi Xifeng. "Ben evden çıkar çıkmaz hemen fırlayıp bir yerlere gidiyor, döndüğümde ortalarda görünmüyor. Orada olduğuna göre o da bir şeyler söylemiştir."

"Tam olarak oradaydı sayılmaz aslında." dedi kadın. "Biraz uzaktaydı. Çok net olarak göremedim. Belki de o değildi, yanılmış olabilirim."

"Gidip hemen bulun onu." dedi Xifeng hizmetçilerine. "Benim eve döndüğümü, Xing Hanım'ın da burada olduğunu ve hemen gelmesini söyleyin."

Fenger hemen araya girdi.

"Bayan Lin üç dört kere birisini gönderip Pinger'yı çağırttı; sonunda onun yanına gitti. Siz geldiğinizde ben de onu çağırmaya gitmiştim ama Bayan Lin size haber gönderdi, Pinger biraz ona lazımmış."

"O da sürekli Pinger'ya iş yaptırıyor." dedi Xifeng, sahte bir kızgınlıkla. "Acaba bu sefer neymiş?"

Planı başarısızlığa uğrayan Xing Hanım, yapacak başka bir şey kalmayınca, akşam yemeğinden sonra evine dönüp kocasına olanları anlattı. Bu konuyu biraz düşünen She Bey hemen Jia Lian'i çağırttı.

"Jin Cai ve karısı Nanking'deki mülkümüze göz kulak olan tek çift değil." diye başladı söze Jia Lian gelir gelmez. "Onu derhâl çağırt."

"Geçen sefer Nanking'den aldığımız mektupta, Jin Cai'nin felç geçirdiği, mezarını bile satın aldıkları yazıyordu. Şimdiye kadar ölmüş olabilir. Ölmediyse bile, bilinci yerinde değildir, burada işimize yaramaz. Karısı da duvar kadar sağır." dedi Jia Lian.

"Seni rezil serseri!" diye bağırdı Jia She. "Ukala, bilmiş! Defol, gözüm görmesin seni!"

Babasının bu şaşırtıcı öfkesine afallayan Jia Lian hemen çıkıp gitti. Ondan kısa bir süre sonra Jin Wenxiang çağrıldı.

Jia Lian, ne eve geri dönebildi ne de tekrar babasının yanına girebildi; dışarıdaki çalışma odasında, hazır bir hâlde, olacakları bekledi. O arada Jin Wenxiang geldi, hizmetkârların onu iç kapıdan içeri aldıklarını gördü. Adam rahat rahat beş altı öğün yemek yenebilecek bir süre boyunca babasının yanında kaldıktan sonra dışarı çıktı ama Jia Lian korkudan neler konuşulduğunu

soramadı. Ancak akşam geç saatte, babasının yattığını haber aldıktan sonra evine gidebildi ve Xifeng'dan olup biteni öğrendi.

***

O gece Yuanyang'ın gözüne uyku girmedi. Ertesi sabah ağabeyi gelip, Büyükanne Jia'dan o gün kardeşini eve götürmek için izin istedi. Büyükanne Jia buna onay verdi ve Yuanyang'ın hazırlanmasını emretti. Aslında kızcağızın gitmeye gönlü yoktu ama yaşlı kadının ters bir şeyler olduğundan şüphelenmemesi için istemeye istemeye razı oldu. Eve vardıklarında, ağabeyi Jia She'nın neler dediğini anlattı ve eğer kabul edecek olursa, Jia She'nın ikinci karısı olarak çok şerefli bir pozisyonda olacağına ve bütün ev halkının kendisine saygı göstereceğine söz verdi. Ama ne dediyse olmadı, Yuanyang fikrini değiştirmedi ve inatla hayır demeye devam etti. Sonunda ağabeyi geri dönüp, Jia She'ya kardeşinin bu işe yanaşmadığını bildirmek zorunda kaldı. Jia She çok öfkelendi.

"Şimdi bak bana!" dedi. "Karına söyle, ona Jia She, 'Ay tanrıçası Ch'ang - O genç bir adamı tercih etti.' diyor desin. Beni çok yaşlı buluyor olabilir. Genç birine gönlünü kaptırmış olmalı, muhtemelen Baoyu ya da oğlum Lian'dir. Söyleyin ona böyle bir şey varsa, bu sevdadan ne kadar çabuk vazgeçerse o kadar iyi olur çünkü onu ben alamazsam, bu aileden hiç kimse buna cüret edemez. Bu bir! Ayrıca Büyükanne Jia'nın gözdesi olduğu için bir gün dışarıdan biriyle evlenmeyi umut ediyor olabilir. Öyleyse, o zaman şunu aklına iyice soksun, ne zaman ve kiminle evlenirse evlensin, benden kaçabileceğini sanmasın ancak ölürse ya da bekâr olarak yaşlanırsa benim yapabileceğim bir şey olmaz, aksi takdirde kurtuluşu yok! Bu seçeneklerden birini kabul etmediği sürece, hemen fikrini değiştirse iyi olur. O zaman onun için her şey daha kolay olacak."

Bu cümlelerin hepsi Jin Wenxiang'ın "Evet, efendim!" ifadesiyle noktalandı.

"Sakın ola ki daha iyi şartlar elde etmek için beni kandırmaya kalkışmayın!" diye devam etti Jia She. "Yarın Yuanyang ile konuşması için Xing Hanım'ı göndereceğim. Eğer karın onunla konuştuktan sonra hâlâ reddetmeye devam edecek olursa, günah

senden gider, hiçbir şekilde seni suçlamam. Ama Xing Hanım onunla konuştuğu zaman gönüllü olduğunu anlarsa, vay senin hâline!"

Birçok kez "Evet, efendim!" diyen Jin Wenxiang oradan ayrılıp evine döndü. Jia She'nın mesajını karısına iletmekle hiç uğraşmayıp, doğrudan kardeşinin yanına giderek bizzat anlattı. Yuanyang bir süre öfkeden konuşamadı. Sonunda içten içe bazı hesaplamaların ardından ağabeyine cevap verdi.

"Kabul etsem bile, önce büyük hanımefendiyle konuşmam için beni oraya geri götürmen lazım." dedi.

Ağabeyi ve karısı onun fikrini değiştirdiğini sanarak sevinçten deliye döndüler. Yengesi hemen onu Büyükanne Jia'yı görmeye götürdü.

Oraya vardıklarında, yaşlı kadını Wang Hanım, Xue teyze, Li Wan, Xifeng, Baoyu, diğer kızlar ve dışarıdan bazı hizmetçilerle sohbet edip şakalaşırken buldular. Buna çok memnun olan Yuanyang yengesini çekiştirerek içeri soktu ve kendisi de yaşlı kadının dizlerine kapanıp, gözünden yaşlar süzülürken, önceki gün Xing Hanım'ın söylediklerini, yengesinin Bahçe'de kendine dediklerini ve ağabeyinin o sabahki tehditlerini bir bir anlattı.

"Büyük bey Baoyu'yü sevdiğim ya da dışarıdan biriyle evlenmeyi hayal ettiğim için kendisini kabul etmediğimi düşünüyor. Dünyanın öbür ucuna gitsem bile, yaşadığım sürece ondan kaçamayacağımı söylüyor. Önünde sonunda intikamını alacakmış. Ama ben kararımı verdim, bütün bu şahitlerin önünde size söylüyorum. İster Efendi Bao, ister Prens Bao, isterse İmparator Bao olsun, ben hiç kimseyle evlenmek istemiyorum. Siz bile beni zorlasanız, evlenmektense kendi boğazımı keserim. Siz bu dünyadan diğerine geçene kadar size hizmet edeceğim. O gün geldiğinde, ağabeyimle karısının yanına dönmeyip ya intihar edeceğim ya da saçımı kazıtıp rahibe olacağım. Eğer bu konuda ciddi olmadığımı ve kendimi bu işten sıyırmak için böyle konuştuğumu düşünen varsa, yer, gök, tüm tanrılar, ay ve güneş şahidim olsun ki söylediğim her şeyde samimi değilsem, şu anda ağzımdan çıbanlar fışkırsın!"

Gelmeden önce elbisesinin koluna bir makas saklamıştı; bu yemini ederken sol eliyle tokayı çıkararak saçlarını serbest bırakıp ve makasla saçını kesmeye başladı. Hizmetçiler hemen atılıp ona engel olmaya çalıştılar ama daha yetişemeden büyükçe bir tutamı kesmişti bile. Neyse ki saçları çok gür ve güçlüydü. Hepsini kesmeyi başaramadığını görüp rahatlayan hizmetçiler kalan saçını toplayıp tekrar bağladılar.

Yuanyang söyleyeceklerini bitirdiğinde, Büyükanne Jia öfkeden tir tir titriyordu.

"Elimde güvenebileceğim bir tek bu kız kaldı." dedi sanki kendi kendine konuşur gibi. "Şimdi onu da benden almayı planlıyorlar!"

Etrafında duranlara şöyle bir bakıp Wang Hanım'da durdu.

"Beni kandırdınız, hepiniz. Dışardan çok saygılı görünüyorsunuz ama herkes gibi gizliden gizliye komplo düzenliyorsunuz. Ne zaman iyi bir şeyim olsa hemen gelip almak istiyorsunuz. En sevdiğim insanları aldınız. Elimde bir tek bu zavallı kızcağız kaldı; ona çok iyi davrandığımı görmek sizi deli ediyor, dayanamıyorsunuz! Şimdi onu benden almak için bu bahaneyi buldunuz. Böylelikle sizin insafınıza kalacağım."

Büyükanne Jia kendisine hitap etmeye başladığı anda Wang Hanım ayağa kalkmıştı ama kendisini savunmaya yeltenemedi. Xue teyze de bu suçlamaların muhatabı ablası olunca müdahale edemedi. Yuanyang konuşmaya başladığı anda Li Wan küçük hanımları odadan çıkardı. Ailenin en düşünceli üyelerinden biri olan Tanchun, bu suçlama ne kadar haksız olursa olsun, Wang Hanım'ın cevap vermeyeceğinin farkındaydı. Xue teyze kendi ablası adına konuşamaz, Baochai annesi susarken bir şey söyleyemezdi; Li Wan, Xifeng ve Baoyu zaten karşı çıkacak pozisyonda değillerdi. Bu, tam da evli olmayan, genç bir torunun işe yarayacağı bir durumdu. Yingchun fazla uysal, Xichun de fazla çocuksuydu. Bir süre pencerenin önünde dikilip olanları dinleyen Tanchun cesaretle öne çıktı ve büyükannesine gülümseyerek baktı.

"Bu konunun annemle ne ilgisi var, büyükanne?" dedi. "Kü-

çük kardeşin karısının, kayınbiraderinin özel meselelerine karışması için nasıl bir neden olabilir?"

Büyükanne Jia hemen gülümsedi.

"Tabii ki yok, canım." dedi Büyükanne Jia. "Ben budala bir ihtiyarım! Bayan Xue, sakın bana gülmeyin! Sizin ablanız çok iyi bir gelin, She'nın karısı gibi, kocasının korkusundan bana numaradan itaat gösterisi yapmıyor. Ablanıza çok haksızlık ettim."

Xue teyze bir şeyler mırıldandıktan sonra kibarca ekledi: "Küçük oğulun karısı her zaman daha ayrıcalıklıdır. Belki de biraz taraf tutuyor olabilirsiniz, hanımefendi."

"Hayır." dedi Büyükanne Jia, ciddiyetle. "Taraf falan tutmuyorum." Sonra Baoyu'ye döndü. "Haksız yere anneni suçladığımda, neden karşı çıkmıyorsun? Nasıl öylece durup annene böyle davranmamı seyrediyorsun?"

"Amcama ve yengeme karşı annemi nasıl savunayım?" dedi Baoyu. "Belli ki birisi suçlu; annem değilse, kim? Benim suçum diyeceğim ama bunu kabul etmeyeceğinizden eminim."

Büyükanne Jia güldü.

"Evet, galiba haklısın. O zaman gidip annenin önünde diz çök. Benim artık çok yaşlandığımı, dediklerime alınmamasını ve senin hatırın için beni affetmesini söyle."

Baoyu hemen gidip Wang Hanım'ın önünde diz çöktü. Ama daha büyükannesinin mesajını iletemeden, annesi gülerek onu durdurdu.

"Saçmalama da kalk hemen!" dedi. "Büyükannen adına nasıl özür dilersin?"

Baoyu hemen ayağa kalktı.

"Ya Xifeng?" dedi Büyükanne Jia. "Sen neden beni engellemeye kalkmadın?"

"Ben kendimi tutup, olanlar için seni suçlamıyorum. Sen niye bana sataşıyorsun?" dedi Xifeng.

Büyükanne Jia'nın kahkahasına diğerlerininki de eşlik etti.

"Ah! Çok ilginç! Acaba neden bunlar benim suçum oluyormuş?" dedi.

"Kızlarına bu kadar iyi terbiye vermemeliydin." dedi Xifeng. "Yuanyang gibi taptaze bir fidan yetiştirmişsen, insanları onu istedikleri için suçlayabilir misin? Neyse ki ben torununun karısıyım. Erkek torunun olsaydım, çok uzun zaman önce onu kendime isterdim. Şimdiye kadar bekler miydim?"

"Ya!" dedi Büyükanne Jia, gülerek. "Öyleyse benim hatam yani?"

"Tabii ki öyle!" dedi Xifeng.

"O hâlde onu daha fazla tutmaya çalışmayayım. Alabilirsin."

"Şimdi olmaz!" dedi Xifeng. "Belki gelecek yaşamımda. Bu yaşamda sevap işleyip bir dahakine erkek olarak doğarsam, o zaman onu senden isterim!"

"Al götür!" dedi Büyükanne Jia. "Lian'e verirsin. Bakalım o utanmaz kayınpederin o zaman da onu isteyecek mi?"

"Lian onu hak etmiyor." dedi Xifeng. "Pinger ve benim gibi korkuluklar yeter ona."

Bu herkesi güldürdü. O anda bir hizmetçi Xing Hanım'ın geldiğini haber verdi.

Wang Hanım hemen onu karşılamaya gitti.

Ondan sonra olanlar gelecek bölümde.

47. BÖLÜM

Budala bir kabadayı tutkulu girişimleri yüzünden korkunç bir dayak yer.

Genç bir beyefendi misilleme korkusuyla evi terk eder.

Xing Hanım'ın geldiğini duyan Wang Hanım hemen onu karşılamaya gitti. Xing Hanım, Yuanyang'ın düşüncelerinde bir değişiklik olup olmadığını görmeye gelmişti. Bu sırrın açığa çıktığından ve Büyükanne Jia'nın her şeyi bildiğinden haberi yoktu. Yaşlı hanımefendinin avlusuna girdiği anda, yardımcılarından biri onu sessizce uyarınca öğrenmişti. Hemen geri dönmeyi düşünmüştü ama artık çok geçti çünkü hizmetçiler onu görüp içeriye geldiğini haber vermişlerdi bile. Eltisi Wang Hanım onu karşılamaya çıkınca, onunla beraber içeri girmek ve Büyükanne Jia'ya saygılarını sunmak zorunda kaldı. Büyük hanımefendi onun selamlarını taş gibi soğuk ifadeyle kabul edince, utanç ve şaşkınlık duydu.

O arada Xifeng başka bir işi olduğu bahanesiyle odadan çıkmış, Yuanyang öfkesini yalnız başına yaşamak için kendi odasına çekilmişti. Orada bulunmaları Xing Hanım'ın utancını daha da artırır korkusuyla Xue teyze, Wang Hanım ve diğerleri de birer birer ayrıldılar. Büyükanne Jia, Xing Hanım'la yalnız kalınca sessizliğini bozdu.

"Kocan için çöpçatanlık yaptığını duydum." dedi. "Kadınca itaatin ve erdemin için seni tebrik etmem lazım ama bu durumu biraz abarttığını söylemeliyim. Çoluk çocuk, torun sahibi kadın-

sın. Bu yaşa gelmişsin, hâlâ niye kocanın öfkesinden korkuyorsun? Hatta aşırılıklarını yüreklendirdiğini söylüyorlar."

Xing Hanım utançtan kızardı.

"Birkaç kere onu vazgeçirmeye çalıştım ama başaramadım. Eminim ki bu meselede kendi arzularım dışında hareket ettiğimi biliyorsunuz."

"Yine de sana söyleneni yapıyorsun." dedi Büyükanne Jia, sert bir şekilde. "Senden birisini öldürmeni isteseydi, onu da mı yapacaktın? Durup bir düşün. Zavallı eltin, bir sürü hastalığına rağmen bu evdeki her şeyin sorumluluğunu taşıyor. Tamam, Lian'in karısı da ona yardım ediyor ama yapacak o kadar çok işi var ki hangi birine koşacağını şaşırıyor, bir şeyi bırakıp öbürünü alıyor. Bugünlerde bütün taleplerimi azaltmak zorunda kaldım. Eltinin ve Xifeng'ın gözünden kaçan bir şey olursa, ihtiyaçlarımın karşılanmasını sağlayan bir tek Yuanyang kaldı. Her şeyi fark eden bir çocuk o. Bir şeyimin eksik olduğunu görsün ya kendisi yapıyor ya da diğer ikisine söyleyip yapılmasını sağlıyor. Bu evde yapılması gereken yüzlerce, binlerce şeyi bir düşün. Eğer Yuanyang olmasa, diğer ikisi onca işlerinin arasında bazı şeyleri unutabilirlerdi. O zaman ben ne yapacaktım? Bütün her şeyi benim düşünmemi mi bekliyorsun? Her gün neye ihtiyacım olduğunu hesaplayıp, gidip ikisine mi söyleyeceğim? Yanımdaki bütün kızların içinde, yaşı biraz daha büyük ve diğerlerinden daha sorumluluk sahibi olan bir tek Yuanyang kaldı. Benim huyumu suyumu, işlerin nasıl olmasını istediğimi iyi biliyor. Aramızda gerçek bir bağ var; örneğin, başka kızlar gibi diğerlerinden kıyafet ve para istemek için yakınlığımızı asla kullanmaya kalkmıyor. Bunun sonucunda da sadece Feng ve eltin değil, bu evdeki en üstten en alta kadar herkes ona güveniyor. Yanımda güvenebileceğim birinin olması Feng'ı ve eltini büyük bir yükten kurtarıyor. Benimle ilgilenen onun gibi bir kız olunca, arada unutulan bir şey için şikâyet etmiyorum, böylece huzurum bozulmuyor. Yuanyang şimdi benden ayrılacak olsa, onun yerine koyacak kimi bulacaksın? Böyle bir mücevher bulsan bile, ağzında dili olması lazım. Yuanyang gibi kendisini ifade etme yeteneği olmazsa, hiçbir işe yaramaz. Aslına bakarsan, ben de kocana birisini gönderip, eğer kendisine bir kız almak istiyorsa, bunu memnuniyetle benim paramla yapabile-

ceğini bildirmeyi düşünüyordum. Bana sekiz ya da on bine mal olması umurumda bile olmaz ama illa da istediği benim kızımsa, maalesef onu alamaz. Söyle ona, eğer hayırlı bir evlat olmak istiyorsa, Yuanyang'ı kalan birkaç yılımda bana bırakması, kendisinin bizzat gelip, gece-gündüz bana göz kulak olmasından çok daha iyi. Senin gelmen çok yerinde oldu. Bu mesajı ona bizzat iletebilirsin, ben de düzgün aktarıldığından emin olurum."

Sonra hizmetçilerini çağırdı.

"Herkes nereye gitti? Bayan Xue ve küçük hanımlara söyleyin gelsinler. Ne güzel sohbet ediyorduk, neden gittiler?" dedi.

Hizmetçiler hemen diğerlerini çağırmaya gittiler. Kısa süre içinde, çağrıya karşı çıkan Xue teyze hariç herkes yeniden toplandı.

"Daha şimdi geldim." dedi Xue teyze. "Tekrar gitmeye ne gerek var?"

"İnsaf edin, hanımefendi." dedi hizmetçi kız. "Büyük hanımefendi biraz sinirli. Eğer gelmezseniz, kimse onu yatıştıramaz. Yürümek istemiyorsanız, ben sizi sırtımda taşırım."

"Haydi oradan, seni küçük maymun!" dedi Xue teyze, gülerek. "Birkaç sert söz canını yakmaz!"

Yine de kızla beraber gitmek zorunda hissetti kendisini. Oraya vardığında Büyükanne Jia onu içten bir şekilde karşılayıp buyur etti.

"Bugün ne yapalım? Kâğıt oynayalım mı? Gel, yanıma otur, Bayan Xue. Sen biraz körelmiş olabilirsin, yan yana oturalım da Xifeng bizi kandırmasın."

"Tabii." dedi Xue teyze. "Benim kâğıtlarıma göz kulak olur, biraz yardım edersiniz. Sadece dördümüz mü oynayacağız, yoksa bir iki kişi daha olacak mı?"

"Dördümüzüz." dedi Wang Hanım.

"Biri daha olsun." dedi Xifeng. "Daha zevkli olur."

"O zaman Yuanyang'ı çağırın." dedi büyük hanımefendi. "Be-

nim solumda oturur. Bayan Xue'nin gözleri pek iyi görmüyor. Yuanyang ikimizin eline de bakar."

Xifeng güldü.

"Onca eğitimine rağmen fal bakmayı öğrenememen ne fena!" dedi Xifeng, Tanchun'e.

"O ne demek öyle?" dedi Tanchun. "Falı düşüneceğine, bütün enerjinle büyükannenin parasını almaya konsantre olsana."

"Belki bugün ne kadar kaybedeceğimi söyleyebilirsin diye düşünmüştüm." dedi Xifeng. "Kazanmak söz konusu bile değil. Baksana daha oyuna bile başlamadan büyükanne beni her taraftan pusuya düşürdü."

Büyükanne Jia ve Xue teyze güldüler.

O anda Yuanyang da geldi, büyükannenin yanına oturdu; Xifeng da onun yanına. Masanın üzerine kırmızı bir örtü serildi, kâğıtlar karıştırıldı, dağıtıldı ve oyun başladı.

Birkaç dakika oynadıktan sonra Yuanyang, Büyükanne Jia'nın elinin neredeyse bittiğini, kazanmak için sadece bir ikiliye ihtiyacı olduğunu gördü. Kâğıt atma sırası gelen Xifeng'a işaret ederek haber verdi. O da sanki ne atacağını bilemiyormuş gibi yaptı.

"Galiba Xue teyze bana lazım olan kâğıdı elinde tutuyor. En iyisi bunu atayım da o da elindekini atsın." dedi.

"Sana lazım olan kâğıt bende değil." dedi Xue teyze.

"Eline bakmadan inanmam." dedi Xifeng.

"Tabii memnuniyetle." dedi Xue teyze. "Haydi! Önce sen at da görelim, hangisiymiş!"

Xifeng kâğıdı Xue teyzenin önüne koydu: İkiliydi.

"Bu bana yaramıyor." dedi kadın. "Ama büyükannen buna biter galiba."

"Ah, yo!" diye bağırdı Xifeng, sahte bir üzüntüyle. "Hata yaptım. Onu atmak istememiştim."

Ama Büyükanne Jia bir zafer çığlığıyla elindekileri masaya koydu.

"Sakın geri almaya kalkışma! Yanlış kâğıt atmasaydın!" dedi.

"Sana falcı lazım demiştim." dedi Xifeng. "Ama kendi isteğimle oyuna oturduğuma göre benim suçum!"

"Bence de öyle!" dedi Büyükanne Jia. "Hata nerede bilmek istiyorsan suratına güzel bir tokat patlat!" Sonra Xue teyzeye döndü. "Sakın pintilik yaptığımı düşünme, Bayan Xue. Para için oynamıyorum ben ama kazanmak hoşuma gidiyor."

"Elbette." dedi Xue teyze. "Kimse para için oynadığınızı düşünecek kadar budala olamaz."

O anda ne kadar kaybettiğini hesaplayan Xifeng bunu duyunca birden durdu ve sikkeleri tekrar ipe dizmeye başladı.

"Tamam o zaman!" dedi, oradakilere. "Anlaşıldı! Para için oynamıyor, sadece kazanmayı seviyor. Ama ben pintinin tekiyim, kaybedince ne kadar kaybettiğimi bilmek isterim. Madem öyle hemen bırakıyorum."

Büyükanne Jia kâğıt oynarken, Yuanyang'ın onun yerine kâğıtları karıştırması âdettendi. Xifeng bunları söylerken, Yuanyang'ın bir şey yapmadan Xue teyzeyle konuştuğunu görünce "Haydi çocuğum! Kâğıtları karıştıramayacak kadar üzgün değilsin ya!" dedi.

Yuanyang gülerek kâğıtları toparladı.

"Hayır, sadece Bayan Lian henüz ödeme yapmadı da!" dedi.

"Ah, öyle mi?" dedi Büyükanne Jia. "Bundan kaçabilirse çok şanslı demektir!"

Küçük hizmetçilerinden birini çağırdı. "Bayan Lian'in önündeki paraları alıp bana getir." dedi.

Küçük kız emrini yerine getirdi ve parayı yaşlı kadının yanına koydu.

"Lütfen geri ver!" diye yalvardı Xifeng. "Ben de asıl borcumu vereyim."

"Xifeng gerçekten de pek cimriymiş!" dedi Xue teyze, şakayla karışık. "Nihayetinde oyun bu!"

Xifeng ayağa kalktı, elini Xue teyzenin koluna koyup, Büyükanne Jia'nın paralarını koyduğu tahta kutuyu işaret etti.

"Şunu görüyor musun, hala? Kim bilir ne kadar param şu veya bu şekilde o sandığı boyladı. Oyuna başladığımızdan beri o kutudaki paralarım masadaki paralarımı yanına çağırıyor. Hepsi onların yanına gidene kadar oynarım, sonra oyun biter. Büyükannenin keyfi yerine gelir, ben de gidip işlerimle ilgilenebilirim."

Herkes güldü buna. Onlar hâlâ gülerken, Pinger hanımının yanındaki para yetmeyebilir diye düşünerek bir dizi sikke daha getirdi.

"Onları benim önüme koyma!" dedi Xifeng. "Büyükannenin yanına koy ki tüm param kutuyu boylasın. Oradakiler de çağırıp durmasınlar."

Büyükanne Jia buna o kadar güldü ki elindeki kâğıtlar masaya saçıldı.

"Yırt şunun ağzını!" dedi Yuanyang'ı dürterek.

Pinger söylendiği gibi parayı büyükannenin yanına koydu ve diğerleriyle birlikte biraz güldükten sonra tekrar dışarı çıktı. Avludan ayrılırken, kapıdan girmek üzere olan Jia Lian'le karşılaştı.

"Xing Hanım nerede?" diye sordu Jia Lian. "She Bey onu çağırmam için gönderdi beni."

"Yarım saattir büyük hanımefendinin yanında kıpırdamadan duruyor." dedi Pinger. "Hareket etmeye cesaret edemiyor ama ilk fırsatta kaçacağından eminim. Büyük hanımefendi bu sabah çok gergindi ama onu eğlendiren hanımım sayesinde yavaş yavaş yumuşamaya başladı."

"Ah, tamam. Ben de büyük hanımefendiye ayın on dördünde Lai Da'nın ziyafetine gidecek mi diye sormaya gelmiştim. Bileyim ki tahtırevanı hazırlatayım." dedi Jia Lian. "Sonra annemden söz ederim. Belki de biraz yanında kalıp sohbet ederim. Olmaz mı?"

"Eğer benim fikrimi soruyorsan, hiç içeri girmemen daha iyi olur." dedi Pinger. "Bugün Wang Hanım ve Baoyu de dâhil herkes ondan azar işitti. Şimdi içeri girersen, sen de payını alırsın."

"Artık fırtına dinmiştir, değil mi?" dedi Jia Lian. "Tekrar başlayacak değil ya! Hem benimle ne ilgisi var? She Bey bizzat içeri girip annemle konuşmamı istedi. Kendi yerime birisini içeri gönderdiğimi öğrenirse, zaten sinirleri tepesinde, muhtemelen bütün hırsını benden çıkarmak için bahane olur."

Yoluna devam edince Pinger da bunu mantıklı bulup arkasından gitti. Büyükanne Jia'nın dış kapısından içeri girince, Jia Lian parmak uçlarında kabul odasından geçti, arkadaki iç odaya gizlice baktı. Annesi ayakta duruyordu. Diğerlerinden daha keskin gözlü olan Xifeng onu hemen fark etti ve girmemesini işaret etti; sonra da Xing Hanım'a onu gösterdi. Kadıncağız hemen çıkıp gidemedi, bir fincan çay doldurup Büyükanne Jia'nın önüne koydu. Yaşlı kadın dönüp bakınca, o anda girişte duran Jia Lian zamanında geri çekilmeye fırsat bulamadı ve büyükanneye yakalandı.

"Kimdi o dışarıdaki?" dedi yaşlı kadın. "Çocuklardan biri içeri bakıyordu."

"Evet." dedi Xifeng, hemen ayağa fırlayıp kapıya giderken. "Ben de birisinin gölgesini görür gibi oldum."

Jia Lian gülerek odaya girdi.

"Ayın on dördünde ziyafete gidecek misin diye sormaya geldim, büyükanne. Tahtırevanı hazırlatayım mı?"

"O zaman neden doğrudan içeri girmiyorsun da kapıda gizleniyorsun?" dedi yaşlı kadın.

"Kâğıt oynadığınızı gördüm, rahatsız etmek istemedim." dedi Jia Lian, sahte bir gülümsemeyle. "Karım dışarı gelsin de ona sorayım diye uğraşıyordum."

"Bu kadar acil olan nedir ki ona sorma gereği duydun?" dedi Büyükanne Jia. "Eve dönene kadar bekleyip o zaman ne istersen sorarsın. Böyle birdenbire bu ne titizlik? Böyle gizli kapaklı iş çevirerek birisine casusluk mu yapıyorsun yoksa? Her ne içinse, böyle sinsice gelip beni korkuttun. Seni rezil yaratık! Karın biraz daha benim yanımda kalıp kâğıt oynayacak. Hazır fırsatın varken, sen en iyisi Zhao Er'ın karısına git, onu zehirleme planlarına kaldığın yerden devam et!"

Herkes buna güldü.

"Bao Er'ın karısı, Zhao Er'ın değil, büyük hanım." dedi Yuanyang, gülerek.

"Ben de öyle demedim mi?" diye çıkıştı Büyükanne Jia. "Neyse, Zhao ya da Bao! Böyle şeyleri ben nasıl hatırlayayım? Zaten bahsi bile beni sinirlendirmeye yetiyor. Ben bu eve genç bir gelin olarak geldiğimde, ailenin benden büyük üç kuşağı vardı; şimdi benim altımda üç kuşak var. İlk geldiğimden bu yana geçen elli dört yıl içinde, bir sürü şaşırtıcı, kötü ve tuhaf şeye tanık oldum ama böyle bir şey hiç görmedim. Defol git şimdi! Gözüm görmesin seni!"

Tek kelime bile etmeye cesaret edemeyen Jia Lian fırlayıp kaçtı. Bu süre boyunca dışarıda pencerenin önünde bekleyen Pinger onunla dalga geçti.

"Ben sana dedim ama dinlemedin. İşte yakalandın."

Tam o sırada Xing Hanım dışarı çıktı.

"Hep babamın suçu!" diye söylendi Jia Lian. "Olan bize oluyor!"

"Seni hain evlat!" dedi Xing Hanım. "Başkaları babaları için ölürler ama sen zararsız birkaç söz için şikâyet ediyorsun. Neyin var senin? Daha sen ne gördün ki? Senin yerinde olsam ayağımı denk alırdım! Baban son günlerde çok sinirli."

"Çabuk eve gel lütfen, anne!" dedi Jia Lian. "Seni çağırmam için beni göndereli çok oldu."

Sonra annesine eşlik ederek ana konaktan çıkıp yan avluya geçtiler. Xing Hanım kocasına Büyükanne Jia ile konuşmalarının kısa bir özetini anlattı; Yuanyang'la ilgili daha fazla bir şey yapılamayacağı aşikâr olunca, Jia She bu aşağılanmayı olabildiğince sineye çekmeye çalıştı. O günden sonra da hasta olduğu bahanesiyle saygı icabı annesine yaptığı bütün ziyaretleri kesti. Bu zorunlu göreve kendi yerine Xing Hanım ile Jia Lian'i gönderdi.

Bu arada adamları düzgün bir kız bulmak için piyasayı altüst ediyorlardı. Sonunda beş yüz tael karşılığında uygun biri satın alındı ve on yedi yaşında, Yanhong adındaki kız gelip usulünce onun odasına kuruldu. Ama bu, hikâyemizin başka bir parçası.

Kâğıt oyunu akşam yemek saatine kadar devam etti, ardından grup dağıldı.

Bundan sonraki bir-iki gün kayda değer bir şey olmadı.

***

Derken ayın on dördü oluverdi. Daha gün ağarmadan Lai Da'nın karısı davetini bir kere daha tekrarlamak için uğradı. Keyfi yerinde olan Büyükanne Jia; Wang Hanım, Xue teyze ve gençleri de yanına alıp günün büyük bir bölümünü Lai ailesinin bahçesinde geçirdi.

Elbette ki Lai Da'nın bahçesi Manzara Bahçesi'yle kıyaslanamazdı; yine de havuzları, kayalıkları, ağaçları, güzel binaları ve çardaklarıyla geniş ve şık bir yerdi.

Xue Pan, Kuzen Zhen, Jia Lian, Jia Rong ile Rong ve Ning konaklarının dışındaki yakın akrabalarının da aralarında olduğu erkekler evin ön tarafındaki kabul salonunda toplanmıştı. Ne gariptir ki Jia She yoktu. Genç Lai bazı çalışma arkadaşlarını ve Jialara uyacak nitelikte bazı iyi aile gençlerini de davet etmişti. Bunlardan biri de Liu Xianglian adında bir beyefendiydi. Xue Pan daha önce bir vesileyle onunla tanışmış ve o günden beri hep görmeyi arzulamıştı. Onun romantik rollerde ustalaşmış, hevesli bir amatör oyuncu olduğunu keşfedince, yanlış bir kanıya kapılmış, kendisi gibi eğilimleri olduğunu sanmıştı. Onunla yakınlaşmaya can atmış ama o ana kadar bir fırsatını yakalayamamıştı. Şimdi delikanlıyı bu topluluğun içinde görünce çok sevindi ve ne yapacağı öngörülemeyen bir heyecana kapıldı.

Kuzen Zhen de Liu Xianglian'i duymuş ve hayran olmuştu. Hafif sarhoşluğun verdiği cesaretle kendileri için bir gösteri yapmasını istedi. Liu Xianglian orada bulunan profesyonel oyuncuların da katkısıyla sahneye çıkıp iki opera sergiledi. Tekrar misafirlerin arasına katıldığında, Xue Pan onun masasına yaklaşıp soruları ve imalarıyla sıkıştırmaya başladı.

Liu Xianglian mükemmel bir ailenin oğluydu ve genç yaşındayken anne ve babasını kaybetmiş, eğitimini yarım bırakmıştı. Hareketli ve kaygısız bir mizaca sahipti, tavırları pek geleneksel sayılmazdı. En büyük merakı mızrak ve kılıçlar, içki ve kumardı

ama hoşça zaman geçirmeye de karşı değildi. Sık sık eğlence yerlerine takılır, kendisi de flüt ve arp çalardı. Çok genç ve yakışıklı olduğundan, onu tanımayan pek çok kişi bir aktör olarak onlara özgü eğilimleri olduğunu sanırdı. Lai Da'nın oğlu Lai Shangrong ile uzun yıllardır iyi arkadaş olduklarından delikanlının misafirlerini eğlendirmek için onu da yardımına çağırması gayet normaldi. Böyle bir durum içinde Liu Xianglian elbette alkolün getirdiği bazı bayağı şakalara karşı hazırlıklıydı ama diğer misafirler yeterince edepli olsalar da Xue Pan onun için çok fazlaydı. Kısa süre içinde ilgisi öyle nahoş bir hâl aldı ki Liu Xianglian ondan kurtulmak için bulduğu ilk fırsatta kaçmaya karar verdi ama Lai Shangrong ona engel oldu.

"Baoyu sana bir mesaj gönderdi. İçeri girer girmez seni fark etmiş ama etrafta bu kadar insan olunca seninle konuşma fırsatı bulamamış. Parti bitene kadar kalmanı çok istiyor, sana soracakları varmış. Eğer gerçekten gitmeyi aklına koyduysan, gidip onu çağırayım da şimdi konuşun. Ondan sonra ne istersen yapabilirsin. Sana engel olmaya kalkışmayacağım."

Sonra bir hizmetkârını yanına çağırıp, "İçerideki yaşlı hizmetçilerden birini bul. Gizlice Efendi Bao'ya gidip onu dışarıya çağırdığımızı söylesin." dedi.

Bir fincan çay içilecek kadar kısa bir sürede bu iş halloldu ve Baoyu geldi.

"Xianglian'i size bırakıyorum, küçük bey." dedi Lai Shangrong, gülümseyerek. "Ben gidip misafirlerimle ilgileneyim."

Baoyu, Xianglian'in elinden tutup salonun yanındaki çalışma odasına götürdü. Orada oturdular.

"Son zamanlarda Qin Zhong'un mezarını ziyaret ettin mi?" diye sordu Baoyu.

"Tabii ki." dedi Xianglian. "Geçen gün birkaç arkadaşla ava çıkmıştık, mezarının çok yakınlarında olduğumuzu fark ettik. Bu yaz sağanaklarına pek dayanamayacağı aklıma geldi; arkadaşlarımdan ayrılıp bakmaya gittim. Gerçekten de biraz hasar almıştı. Eve döndükten sonraki gün biraz para toparladım, iki işçi tutup tekrar mezarına gittim, tamir ettirdim."

"Şimdi anlaşıldı." dedi Baoyu. "Geçen ay, bizim Bahçe'deki lotus açınca, on tanesini toplayıp Mingyan'le mezarına göndermiştim. Geri döndüğünde, yağmur bir zarar vermiş mi diye sorunca, hiçbir zarar vermediği gibi öncekinden daha da iyi durumda olduğunu söyledi. Bir arkadaşının oraya uğrayıp tamir ettirdiğini anladım. Keşke ben de sürekli eve kapanıp kalmasaydım. İstediğim hiçbir şeyi kendi başıma yapamıyorum. Yerimden biraz kıpırdayacak olsam, hemen biri görüp rapor ediyor; o zaman da ya fiziksel olarak engelleniyorum ya da sonunda kendim hiçbir yere gitmeyeceğime söz verene kadar nutuk dinliyorum. Bir şey yapacağımı söylemem boşuna çünkü izin vermeyeceklerini biliyorum. Kendi paramı bile dilediğim gibi harcayamıyorum."

"Bu konuda endişelenmenize hiç gerek yok." diye teselli etti onu Xianglian. "Ben sizin yerinize göz kulak olurum. Önemli olan düşünmek. Mümkün olsa yapacağınızı bilmek bile yeter. Gelecek ayın birindeki yıl dönümü için kenara biraz para koydum. Her zaman ne kadar parasız olduğumu biliyorsunuz. Elime para geçer geçmez harcadığım için hiç biriktiremiyorum. Ama bu sefer riski göze almak istemedim, zamanı geldiğinde elim boş yakalanmayayım diye önceden kenara koydum."

"Zaten ben de bu yüzden Mingyan'i sana göndermeyi düşündüm ama hiç evde yoksun ki." dedi Baoyu. "Sürekli dolaşıp duruyorsun, hiç kimse seni nerede arayacağını bilemiyor."

"Beni bulmaya gerek yok." dedi Xianglian. "Hepimiz elimizden geleni yapmalıyız. Yakında uzun bir seyahate çıkıyorum. Muhtemelen üç dört yıl kadar burada olmayacağım."

"Neden?" diye sordu Baoyu.

"Planlarımı bilmiyorsunuz. Ama zamanı geldiğinde öğreneceksiniz. Şimdi gitmem lazım." dedi Xianglian, acı bir gülümsemeyle.

"Öyle mi?" dedi Baoyu. "Seni çok nadir görebiliyorum. Partinin sonuna kadar kalamaz mısın?"

"Şu sizin kuzen yine numaralarına başladı." dedi Xianglian. "Biraz daha kalırsam, sorun çıkacağı kesin. Ortadan kaybolsam iyi olacak."

Baoyu biraz düşündü.

"Evet, bu durumda gitmelisin. Ama gerçekten de uzun bir süre olmayacaksan, gitmeden önce bana haber ver. Lütfen söylemeden gitme sakın."

Bunu söylerken gözleri doldu.

"Tabii ki gelip sizinle vedalaşırım." dedi Xianglian. "Ama hiç kimseye söylemeyeceğinize söz verin." Gitmek üzere ayağa kalktı. "Şimdi içeri girin. Beni geçirmeye kalkmayın."

Çalışma odasından çıkıp ana kapıya doğru yöneldi. Ama ne yazık ki kaçmaya çalıştığı kişi orada bekliyordu.

"Benim küçük Liu'mu kim gönderiyormuş?" diye bağırdı Xue Pan.

Xianglian'in gözleri öfkeyle parladı. Başka bir zaman olsa onu tek yumrukla yere devirirdi ama bunu yaparsa diğer misafirler bunun bir sarhoş kavgası olduğunu sanarlardı, ayrıca ev sahibini de mahcup etmiş olurdu. Bu yüzden kendisine hâkim oldu.

Sanki sarhoş gözleri uzun zamandır aradığı bir hazineyi görmüş gibi sevinen Xue Pan, yüzünde mutlu bir gülüşle yalpalayarak ona doğru geldi, kolundan yakaladı.

"Nereye gidiyorsun, genç dostum?" dedi.

"Biraz dolaşacağım." dedi Xianglian. "Hemen dönerim."

"Burası sensiz hiç keyifli olmaz." dedi Xue Pan. "Bana biraz önem veriyorsan az daha kal. Eğer işin varsa, hiç merak etme, bana bırak! İster mesleki olsun, ister parayla ilgili, benim gibi bir arkadaşın varken endişelenmene gerek yok!"

Onun bu iğrenç samimiyeti karşısında öfkelenen ve tiksinen Xianglian, ondan kurtulmak için hemen bir plan yaptı. Xue Pan'i başka kimsenin duyamayacağı bir yere çekip samimiyetini sorguluyormuş gibi yaptı.

"Gerçekten beni o kadar seviyor musun, yoksa numara mı yapıyorsun?"

Xue Pan neredeyse kendinden geçiyordu. Keyifle gözlerini kıstı.

"Nasıl böyle bir şey sorarsın, canım? Numara mı? Öyle bir şey yapıyorsam şuracıkta ölüvereyim!"

"İyi o zaman. Burası uygun bir yer değil. En iyisi şimdi içeri girip diğerleriyle biraz daha oturalım. Sonra ben çıkayım, benden bir süre sonra da sen çıkıp bana gel. Bütün gece eğleniriz. Hiç dışarı çıkmamış iki hoş delikanlı da var; yanında hizmetkâr da getirmene gerek yok. İhtiyaç duyacağımız her türlü hizmet mevcut."

Xue Pan o kadar heyecanlandı ki neredeyse ayılıverdi.

"Sahi mi söylüyorsun?"

"Nasıl insansın sen?" dedi Xianglian. "Biri sana kalbini açıyor, sen ona güvenmiyorsun."

"Yo, yo!" dedi Xue Pan, hemen. "Sana güveniyorum. Aptal değilim. Sadece tek bir şey var. Nerede oturduğunu bilmiyorum. Eğer benden önce gidersen seni nerede bulacağım?"

"Benim evim Kuzey Kapısı'nın hemen dışında." dedi Xianglian. "Peki, sen geceyi şehrin dışında, ailenden uzakta geçirebilecek misin?"

"Sen varken aileme neden ihtiyaç duyayım ki?"

"Peki o zaman. Kuzey Kapısı'nın dışındaki köprüde seni bekleyeceğim. Şimdi içeriye girsek iyi olacak. Unutma sakın. Ben çıktıktan sonra biraz bekle de öyle gel. Kimse bir şeyden şüphelenmesin."

"Tamam." dedi Xue Pan.

Sonra beraber tekrar içeri girip yerlerine oturdular. Xue Pan gözlerini Xianglian'e dikmiş, gitmesini sabırsızlıkla bekliyordu. Ayrıca yaşayacağı zevkin sevinçli beklentisi içinde çok daha büyük bir hevesle içmeye başlamış, ikram edilmesini beklemeden civarındaki şarap sürahilerine kabaca el atıyordu. Kısa süre içinde sarhoş oldu.

Xianglian gitmek üzere ayağa kalktı, görülmeden ana kapıdan çıkmayı başardı. Önce orada kendisini bekleyen hizmetkârı Xinnu'ya eve gitmesini söyledi.

"Benim şehirde bir işim var. Sonra gelirim." dedi.

Atına atlayıp Kuzey Kapısı'na gelene kadar sürdü. Kapıdan geçip köprüye geldi, orada durup Xue Pan'in gelmesini bekledi.

Yemek yiyecek kadar bir süre içinde Xue Pan uzaktan göründü. Ağzı açık, gözleri ışıl ışıldı; başını bir o yana, bir bu yana çevirerek hevesle etrafına bakınıyordu; bütün dünya çocukların çevirip durdukları fırıldaklar gibiydi. Uzakları taramakla o kadar meşguldü ki hemen yakınındakini göremeyip, Xianglian'in yanından geçip gitti. Bütün nefretine rağmen gülmekten kendini alıkoyamayan Xianglian atının dizginlerini salıverip peşine düştü. Yoluna devam eden Xue Pan açık bir alana geldiğini fark edince, atını geri döndürdü. O anda Xianglian'le burun buruna geldi.

"Sözünü tutacağını biliyordum!" diye bağırdı, sevinçle.

"Haydi, biraz daha gidelim, birileri bizi izliyor olabilir." dedi Xianglian, gülerek.

Kendisi önden gitti, Xue Pan de hemen arkasından. Önlerindeki bölge artık yeterince ıssızlaşınca, Xianglian sazlıklarla kaplı bir bataklığın kenarında atından inip hayvanı bir ağaca bağladı.

"Sen de in." diye seslendi Xue Pan'e. "Önce yemin edelim. İkimizden biri diğerini aldatır ya da sırrımızı açığa çıkarırsa, lanete uğrasın!"

"Tamam." dedi Xue Pan. "İyi fikir!"

O da atından indi ve aynı ağaca bağladı. Diz çöküp yemin etti.

"Eğer ileride bir gün, sadakatsiz davranırsam ya da sırrımızı ifşa edersem, yer ve gök beni yok etsin..."

Daha fazla devam edemedi. O anda sanki büyük, demir bir çekicin ensesine vurduğunu hissetti. Her yer birden kardı, karanlıkta uçuşan yıldızların arasında yere yığılıp kaldı.

Xianglian tepesinde dikilip yukarıdan onu inceledi. Dayağa alışkın olmadığını bildiğinden suratına sadece hafif birkaç yumruk attı, vurduğu yerler meyve dolu bir tezgâhın renklerine büründü. Önce Xue Pan ayağa kalkmak için çabaladı ama Xianglian ayağıyla birkaç kere onu ittirince tekrar sırtüstü düşüverdi.

"Sen de benim kadar hevesliydin!" diye söylendi Xue Pan, üzgün bir şekilde. "Madem istemiyordun, söyleseydin. Neden beni kandırarak buraya kadar getirip dövdün?"

Sonra bir sürü küfür yağdırdı.

"Seni kör budala!" dedi Xianglian. "Karşında kim olduğundan haberin yok. Bana küfredeceğine merhamet dilenmen lazım! Gerçi öldürmeye değmezsin. Sadece küçük bir ders vereceğim."

Atının kırbacını alıp Xue Pan'i yüzüstü çevirdi, omuzlarından baldırlarına kadar her yerine otuz kırk kere vurdu. O ana kadar ayılmış olan Xue Pan acıya dayanamayıp bağırmaya başladı.

"Şu hâline bak!" dedi Xianglian, küçümseyerek. "Ben de dayaktan korkmadığını sanmıştım!"

Sonra onu sol bacağından tutup çekerek, bataklığın çamurunda, sazlıkların kıyısına kadar sürükledi; tepeden tırnağa her yeri çamur içinde kalmıştı.

"Şimdi." dedi. "Benim kim olduğumu anladın mı?"

Xue Pan inleyerek çamurun içinde yatarken hiç cevap vermedi. Xianglian kırbacı fırlattı ve ona birkaç yumruk daha attı.

Xue Pan böğürerek yuvarlandı.

"Kaburgalarımı kırdın! Senin düzgün biri olduğunu biliyorum. Başkalarının dediklerine kandım. Onları dinlememem gerekirdi." dedi.

"Başkalarını bu işe karıştırma!" dedi Xianglian. "Konumuza dönelim!"

"Başka ne dememi bekliyorsun? Düzgün biri olduğunu biliyorum. Yanılmışım. Daha ne diyeyim?"

"Seninle işimi bitirmeden önce biraz daha nazik konuşmalısın!"

"Sevgili dost..." diye başladı Xue Pan, sızlanarak.

Xianglian bir yumruk daha indirdi.

"Ah! Ah! Efendim! Lütfen efendim, o kadar kör olduğum için beni affedin. Bundan sonra size saygı gösterip, sizden korkacağım."

"Şimdi şu sudan iç!" diye emretti Xianglian.

"Ama çok pis bu su! Nasıl içeyim?" dedi Xue Pan, kaşlarını çatarak.

Xianglian tehditkâr yumruğunu havaya kaldırdı.

"Tamam, içiyorum, içiyorum!" dedi Xue Pan.

Aşağıya doğru eğilip sazlıkların dibindeki sudan bir yudum aldı ama daha yutamadan bir öğürme sesiyle beraber en son yiyip içtiği her şeyi çıkardı.

"Pis domuz!" dedi Xianglian. "Şimdi bunları ye de seni bırakayım!"

Xue Pan önünde secde etmeye başladı.

"Lütfen merhamet et! Bir iyilik yap ve bırak gideyim. Yaptırma bana bunu! Öldürsen yapamam!"

"Bu koku midemi bulandırıyor." dedi Xianglian ve Xue Pan'i orada bırakıp atını çözdü, binip dörtnala gitti.

Onun gittiğini görüp rahatlayan Xue Pan, onun hakkında bu kadar yanıldığı için aptallığına küfrederek ayağa kalkmaya çalıştı ama her yeri o kadar acıyordu ki kalkması imkânsızdı.

***

Bu arada partide, Kuzen Zhen ve diğerleri ikisinin ortalarda görünmediğini fark edip bir süre onları aradılar. Kuzey Kapısı'ndan çıkıp gittiklerine dair bir söylenti dolaştı. Ama Xue Pan adamlarına peşinden gelmemelerini söylediği için efendilerinden çekinen delikanlılar gidip bakmaya cesaret edemediler. Sonunda Kuzen Zhen o kadar huzursuz oldu ki onu aramaları için birkaç adamıyla beraber Jia Rong'u gönderdi.

Araştırma ekibi Kuzey Kapısı'ndan çıkıp köprüyü geçtiler ve birkaç yüz metre daha gidince, birden Xue Pan'in atını gördüler. Sazlıkla kaplı bir bataklığın kenarındaki ağaca bağlıydı.

"Çok şükür!" dediler. "At neredeyse sürücüsü de oralardadır."

Hep beraber ata doğru gittiler. O sırada sazların içinde birisinin inlediğini duydular. Bir baktılar ki Xue Pan, üstü başı param-

parça, yüzü tanınmayacak hâlde yara bere içinde ve şiş, orada yatıyor. Tepeden tırnağa öyle bir çamura bulanmıştı ki insandan çok çamur içindeki bir domuza benziyordu.

Jia Rong neler olduğunu az çok tahmin etti. Atından inip hizmetkârlara onu kaldırmalarını söyledi.

"Xue Dayı aşk peşinde bitap düşmüş." dedi neşeyle, adamlar onunla uğraşırlarken. "Bu sefer ta buralara kadar sürüklemiş onu demek. Galiba Dragon Kral seni beğendi ve damadı olman için götürdü. Görünüşe bakılırsa, boynuzuna takılmışsın!"

Xue Pan utancından yerin yarılıp kendisini içine almasını diledi.

Onu tekrar atına bindirmek söz konusu bile olmadığından, Jia Rong adamlardan birine Kuzey Kapısı'nın dışındaki caddeden bir tahtırevan tutmasını söyledi. Bu iş halledilince Xue Pan şehre getirildi, diğerleri de atlarla ona eşlik ettiler. Jia Rong onu tekrar partiye katılmak üzere Lai'nin evine götürmeyi teklif etti muzipçe ama Xue Pan bu hâlinden hiç kimseye söz etmemesi için öyle acıklı bir şekilde yalvardı ki Jia Rong insafa gelip evine gönderdi.

Kendisi de babasına olanları anlatmak için partiye geri döndü. Kuzen Zhen onu buldukları zamanki hâlini duyunca Liu Xianglian'den dayak yediğini anladı ama ilgisiz bir havayla sadece güldü ve "Böyle bir dersi hak etmişti!" dedi.

Akşam partiden döndüğünde evine, onu ziyarete gitti ama yatağında iyileşmeye çalışan Xue Pan hasta olduğu bahanesiyle geri çevirdi.

Büyükanne Jia ve maiyetindekiler partiden sonra kendi dairelerine dönünce, Xue teyze ve Baochai, Xiangling'in gözlerinin ağlamaktan balon gibi olduğunu gördüler. Sebebini öğrenince hemen Xue Pan'e bakmaya gittiler. Neyse ki kemiklerinde kırık falan yoktu ama yüzü ve vücudu feci şekilde hırpalanmıştı. Onun bu hâli karşısında annelik duygularıyla perişan olan ama aynı zamanda da aptalca sebebine sinirlenen Xue teyze hem Xue Pan'e hem de Xianglian'e verdi veriştirdi. Wang Hanım'a anlatıp Xianglian'i tutuklatmak istedi ama Baochai ona engel oldu.

"O kadar ciddi bir şey değil, anne. İkisi de çok içip dalaşmış-

lar; sarhoş kavgası her zaman olur. Böyle zamanlarda daha çok sarhoş olan daha beter duruma düşer. Ayrıca herkes Pan'in ne kadar kural tanımaz ve zapt olunmaz bir yaratık olduğunu bilir. Sen annesi olduğun için yüreğin sızlıyor, biliyorum. İntikam istiyorsan orası kolay. Pan iyileşip tekrar ayağa kalkana kadar birkaç gün bekle. Zhen Bey, Jia Lian ve diğer erkeklerin bunu sessizce geçiştireceklerini hiç sanmam. Muhtemelen onu çağırıp herkesin içinde kendi kabahati olduğunu söyletip Pan'den özür diletirler. Ama sen şimdi teyzeme söyleyip mesele çıkarırsan, herkes oğlunu şımarttığını ve bela çıkarması için onu cesaretlendirdiğini, dayak yediğinde de sinirlenip, nüfuzlu akrabalarına güvenerek onların üstüne gittiğini düşünür."

Xue teyze ona hak verdi.

"Doğru söylüyorsun, kızım! Sen her şeyi öngörüyorsun. Benim öfkeden gözlerim kararıyor. Aptalca davrandım." dedi.

"Anneciğim! Şimdi anladın işte. O ne senden korkuyor ne de başka birisini dinliyor. Gittikçe daha beter oluyor. Böyle bir iki sert şok onun aklını başına getirebilir." dedi Baochai.

Bu arada yatak odasındaki sedirde uzanan Xue Pan, Xianglian'e aklına gelen bütün küfürleri sıralıyor, adamlarına gidip evini yerle bir etmelerini, onu da öldüresiye dövmelerini, ona dava açmalarını emrediyordu. Xue teyze asla böyle bir şey yapmayacaklarını haykırdı onlara.

"Onu bulamazsın." dedi sonra oğluna dönüp. "Liu Xianglian içkinin tesiriyle öyle davrandı. Sonra kendine geldiğinde çok üzülmüş, pişman olmuş, şimdi de sonuçlarından korktuğu için kaçıp gitmiş."

Bunu duyan Xue Pan biraz yatıştı ve...

Ama devamı gelecek bölümde, tabii öğrenmek istiyorsan.

48. BÖLÜM

Şehvet düşkünü bir adam bu yüzden başı derde girince kaçmayı planlar.

Şiir meraklısı bir hizmetçi kendisini şiir yazmaya adar.

Xue Pan, Liu Xianglian'in kaçtığını öğrenince siniri yavaş yavaş geçti. Dört beş gün içinde berelerinin acıları da azaldı ama şişlik ve morluklar hâlâ duruyordu. Görüntüsünden dolayı tanıdıklarının hiçbiriyle karşılaşmak istemediğinden, dışarıya çıkamayacak kadar hasta olduğu bahanesiyle sürekli odasında duruyordu.

Onuncu ay geldi. Xue Pan'in başkentteki dükkânında çalışan elemanlarından birkaçı kendi yıllık hesaplarını çıkarmak için evlerine gitmek istediler; Xue Pan de evinde onlara bir veda partisi vermek zorunda kaldı. Gelenlerin arasında en büyük rehin dükkânının idarecisi, altmış yaşındaki Zhang Dehui de bulunuyordu. Adam gençliğinden beri bu aileyle çalışıyordu; şimdi kendi ailesi ve iki, üç bin tael geliri vardı. O da diğerleriyle birlikte gitmeyi ama gelecek yılın ortalarına kadar geri dönmemeyi düşünüyordu. Xue Pan'e bunu söyledi.

"Bu yıl ruh parası ve kokulu ürünler zor bulunuyor." dedi. "Yani gelecek yıl fiyatlar yükselecek demek oluyor. Yılbaşından sonra büyük oğlumu buraya göndereyim, dükkâna göz kulak olsun, ben de Dragon Teknesi Festivali'nden hemen önce gelirim. Gelirken de kâğıt malzemelerle kokulu yelpazeler tedarik ederim. Hesaplarıma göre vergiler ve tüm masraflar çıkarıldıktan sonra ciddi şekilde kâr elde ederiz."

Bunun üzerine Xue Pan'in aklına bir fikir geldi.

"Dayak yediğimden beri hiç kimseyi görmek istemiyordum ve bir yıl kadar herkesten kaçmak için bahane arayıp duruyordum. Sürekli olarak hasta numarası yapıp evde kapalı kalacak değilim. Hem sonra bugüne kadar kendi hayatım için hiçbir şey yapmadım. Ne âlim oldum ne de asker; güya tüccarım ama elime ne bir terazi aldım ne de bir abaküs. Ülkenin farklı yerleri, insanları ve yerel gelenekleri, sokakları ya da suyolları hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Neden yanıma biraz sermaye alıp bir yıl Zhang Dehui ile beraber dolaşmıyorum? Para kazanmasam da sorun değil; dayağın utancından uzaklaşacağım ya o bana yeter. Bir yerleri gezip görmem de cabası." diye düşündü.

Böyle bir karara varıp diğer misafirler gidene kadar bekledi ve bütün şirinliğini takınarak Zhang Dehui'ye bu düşüncesinden söz etti; kendisinin de hazırlanması için gidişini birkaç gün ertelemesini istedi. O akşam annesine de niyetini anlattı.

Kadıncağız ilk etapta memnun olsa da sonra vesveseye kapıldı. Maddi açıdan biraz zarar etmeleri çok önemli değildi de evden uzaktayken oğlunun başı derde girebilirdi. Bu yüzden de karşı çıktı.

"Burada benimle kalsan daha iyi olur, ben de senin için endişelenmemiş olurum. Neticede daha çok para kazanman gerekmiyor. Sanki harcayacak yeterince paran yokmuş gibi!" dedi.

Ama Xue Pan kararını vermişti bir kere, dönüş yoktu.

"Her zaman bana ne kadar tecrübesiz ve cahil olduğumu, bir şeyler öğrenmeye hiç niyetim olmadığını söyler durursun. Şimdi kendi ayaklarımın üzerinde durmak ve işler hakkında bir şeyler öğrenmek için hayatımda yeni bir sayfa açmaya gayret ediyorum, izin vermiyorsun. Ne yapmamı istiyorsun? Kız değilim ki sürekli eve kapatılayım! Bir gün beni bırakmak zorunda kalacaksın zaten. Ayrıca, Zhang Dehui yaşlı ve tecrübeli biri, bütün hayatı boyunca bizim ailemiz için çalıştı. Onunla olduğum sürece kötü ne olabilir ki? Bir hata yapsam bile, hemen bana söyleyip doğru yolu gösterir. Fiyatlar ve diğer konularda her şeyi bildiği için onun tavsiyelerinden yararlanabilirim. Bundan iyisi olur mu?

Ama sen göndermiyorsun! Tamam o zaman, gizlice hazırlanıp haber vermeden giderim. Gelecek yıl bir servetle geri döndüğümde görürsün beni! Sana gösteririm!"

Böyle deyip bir hışımla yatmaya gitti. Sonra Xue teyze bu konuyu Baochai ile konuştu.

"Sonunda ciddi bir şeylerle kendisini meşgul etmek istemesi ne güzel!" dedi Baochai. "Sorun şu ki niyeti kulağa ne kadar hoş gelse de bir kere evden uzaklaşırsa, yine eski zaaflarına kapılabilir; o zaman onu kontrol etmek çok zorlaşır. Ama bence bu göze alınması gereken bir risk. Eğer gerçekten değişirse, bu tecrübe bir nimet olur; eğer değişmezse, zaten yapabileceğin fazla bir şey kalmıyor. İnsan bir başkası için ancak bu kadarını yapabilir. Gerisini göklere bırakmak lazım. Pan artık yetişkin biri, anne. Eğer serbestçe dünyaya salınamayacak kadar cahil olduğunu düşünüyorsan, onu içeri hapsederek cehaletini azaltamazsın. İlk defa bu kadar mantıklı olduğuna göre, bence bırak denesin, en kötü ihtimalle sekiz ya da dokuz yüz tael kaybederiz. Hem yanında onu kandırmaktan vicdan azabı duyacak insanlar olacak. Hem sonra, evden uzaktayken onu dolduruşa getirecek serseri arkadaşlar ya da başı derde girdiğinde arka çıkacak kimse olmayacak. Kendi başının çaresine bakması gerekecek; varsa yiyecek, yoksa aç kalacak. Bir başına kaldığı ve sırtını dayayacağı kimsesi olmadığını anlayınca, biraz daha düzgün davranmaya başlayabilir. Evdekinden daha az belaya bulaşır. Denemeye değmez mi?"

Xue teyze bir süre bunu düşündü.

"Galiba haklısın!" dedi sonunda. "Böyle bir tecrübe için biraz para kaybetmek umurumda değil. Azıcık ders alırsa, para iyi bir şey için harcanmış olur."

Bu kararla konuşmayı bitirip yatmaya gittiler.

Ertesi sabah Xue teyze bir kere daha Zhang Dehui'yi eve çağırdı. Xue Pan çalışma odasında onu ağırlarken, kendisi de arkadaki sundurmada durup, görünmeden pencereden konuşarak oğlunu ona emanet etti. Zhang Dehui ona iyi bakacağına dair hararetle söz verdikten sonra yemeğini bitirip gitmek üzere kalktı. Dışarıda biraz durup Xue Pan'e yolculuk hazırlıklarıyla ilgili birkaç şey söyledi.

"Takvim, ayın on dördünün seyahat için en iyi tarih olduğunu söylüyor. Sizin yerinizde olsam toplanmaya başlar ve hemen katırları kiralamak için harekete geçerdim, Bay Xue. Ayın on dördünde erkenden yola çıkalım."

Xue Pan bu kadar erken yola çıkma ihtimaline çok memnun oldu ve hemen annesine haber verdi. Xue teyze, Baochai, Xiangling ve iki yaşlı hizmetçi kadının da yardımıyla sonraki birkaç günü hazırlıklarla geçirdi. Xue Pan'e seyahatinde eşlik etmeleri için evde çalışan erkeklerden beşini seçti. Biri eski sütannesinin kocası, ikisi babasına da hizmet eden tecrübeli, yaşlı hizmetkârlar, ikisi de her zaman ona eşlik eden genç delikanlılardı. Bavullar için üç araba ve dört güçlü kuvvetli katır tutuldu. Xue Pan kendi ahırlarındaki bir katıra binmeye karar verdi; sağlam, dayanıklı, siyah bir hayvandı. Ayrıca kendi atını da yedek olarak yanına alacaktı. Diğer tüm hazırlıklar tamamlandıktan sonra Xue teyze ve Baochai kalan akşamlarını yolcuya tavsiye ve tembihlerle geçirdiler.

On üçü akşamı Xue Pan önce şehirde oturan dayısına, sonra da her iki konaktaki Jialara vedaya gitti. Kuzen Zhen ve bir iki kişinin ertesi gün onun için yolda bir parti verecekleri konuşuldu ama hikâyemiz bu konuya girmiyor.

On dördü sabahı erkenden Xue teyze ve Baochai iç kapının eşiğine kadar ona eşlik ettiler, gözden kaybolana kadar gözyaşlarıyla arkasından baktılar.

***

Xue teyze Nanking'den başkente taşındığı zaman, evindeki bir grup yaşlı dadıyla, bekâr, genç hizmetçilerin dışında, dört beş kadar evli çifti de yanında getirmişti. Şimdi beş erkek Xue Pan'e refakat etmek üzere gidince, geriye bir ya da iki erkek hizmetkâr kalmıştı. Xue Pan seyahatine başladığı gün, Xue teyze onun çalışma odasına gitti, bütün küçük mobilyaları, güneşlikleri, perdeleri ve diğer taşınabilir eşyaları toplatıp kendi dairesinde depoya kaldırttı. Sonra seyahate giden erkeklerin karılarına da kendi dairesine taşınmalarını söyledi. Xiangling'in de Xue Pan'in yatak odasını toplayıp kilitlemesini, diğerleri gibi yanına taşınmasını istedi.

"Ama anne, herkesi yanına aldın." diye itiraz etti. "Bari Xiangling bana gelseydi. Bahçe iyice ıssızlaştı, geceler uzadı. Oturup nakış işlerken birinin daha bana eşlik etmesi iyi olurdu."

"Tabii ki." dedi Xue teyze. "Unutmuşum, yoksa söyleyecektim sana. Daha geçen gün Pan'e de söyledim. Wenxing çok genç ve kafası dağınık, Yinger da tek başına sana yetmiyor. Başka bir kız daha almamız lazım."

"Yeni bir kızın nasıl biri olacağı belli değil." dedi Baochai. "Kötü bir seçim olursa, paran boşa gitmekle kalmayıp, büyük bir sıkıntı da olur. Eğer birini alacaksak, iyice araştırma yapıp geçmişinden emin olduğumuz birini bulalım."

Bunun üzerine Xiangling'e bütün eşyalarını toplayıp hazırlamasını; sonra da yaşlı bir dadıyla Zhener'e, onları Alpinia Parkı'na taşımalarını söyledi. Xiangling'le beraber Bahçe'ye döndüler.

"Ben de ağabeyiniz gittikten sonra sizin yanınıza taşınmak için hanımefendiden izin istemeyi düşünüyordum." dedi Xiangling. "Ama eğlenmek için Bahçe'ye taşınmak istediğimi zanneder diye korktum. Bunu sizin halletmeniz ne şahane oldu!"

"Uzun zamandır burada olmayı ne kadar çok istediğini biliyorum." dedi Baochai, gülerek. "Ama şu ana kadar özgür değildin. Her gün sadece birkaç dakika girip çıkmak keyfini sürmene yetmez ki. Bu yüzden de sormak için fırsatını kolladım. Şimdi artık yerleşip bütün yıl keyfini sürebilirsin. Sen emeline kavuştun, ben de bir arkadaş kazandım!"

"Sevgili küçük hanım!" dedi Xiangling. "Şimdi hem zaman hem de fırsat olduğuna göre, lütfen bana şiir yazmayı öğretir misiniz?"

Baochai güldü.

"Sen de o ünlü general gibisin: Bir fetih diğerleri için iştahını kabartıyor. Buldukça istiyorsun. Biraz yavaş ol. Bugün daha Bahçe'deki ilk günün. Senin yerinde olsam, Bahçe'nin doğu kapısından çıkar, büyük hanımefendiden başlayarak bütün daireleri dolaşıp hanımefendilere saygılarımı sunardım. Özellikle buraya taşındığından söz etmene gerek yok, eğer biri sorarsa, bana eşlik etmen için seni getirdiğimi söylersin. Sonra Bahçe'ye dönünce küçük hanımlara uğrarsın."

Xiangling, Baochai'in dediğini yapmak üzere kalktığında, Pinger koşarak içeri girdi. Biraz telaşlıydı ama Xiangling'in içten selamlamalarına karşılık verirken gülücüklerin ardına sakladı telaşını.

"Bana refakat etsin diye onu buraya getirdim." dedi Baochai. "Ben de hanımını bu konuda bilgilendirecektim."

"Bunu yapmanıza gerek yok, küçük hanım!" dedi Pinger.

"Tam tersine." dedi Baochai. "Yapılması gereken şey bu! 'Her hanın bir sahibi, her tapınağın bir rahibi vardır.' Çok önemli bir mesele olmasa da haber vermem gerekir; böylece gece nöbetindekiler kapıları kilitlemeden önce kimlerin gireceğini bilirler, giriş çıkışta sorun çıkarmazlar. Neyse, döndüğünde hanımına söylersen, birisini göndermek zorunda kalmam."

Pinger söz verdi.

"Artık burada olduğuna göre gidip kendini yeni komşularına tanıtmalısın." dedi Xiangling'e.

"Sen geldiğinde o da öyle yapmaya gidiyordu zaten." dedi Baochai.

"Bizi hariç tutabilirsin." dedi Pinger, Xiangling'e. "Bay Lian evde hasta yatıyor."

Xiangling bir şeyler mırıldandı ve Büyükanne Jia'dan başlamak üzere ziyaretlerini gerçekleştirmek üzere çıktı.

O gider gitmez, Pinger Baochai'in eline yapıştı, fısıltıyla ve telaşlı bir sesle haberleri duyup duymadığını sordu.

"Hayır." dedi Baochai. "Son birkaç gündür Pan'in işleriyle o kadar meşgulüm ki hiçbir şeyden haberim yok. Bir iki gündür kızları da görmedim."

"She Bey, Bay Lian'i öyle fena dövdü ki yerinden bile kıpırdayamıyor. Bunu da mı duymadınız?"

"Bir şeyler geldi kulağıma ama inanayım mı, inanmayayım mı, bilemedim doğrusu! Ben de tam hanımına sormayı düşünüyordum. Neden dövmüş peki?"

"O görgüsüz Jia Yucun yüzünden." dedi Pinger, buruk bir şekilde. "Korkunç bir adam! Onunla tanıştıkları gün bu aile için en kötü gündü. Buraya ilk geldiğinden beri neden olduğu belaların sayısını bilmiyorum. Geçen baharda She Bey bir yerde antika yelpazeler görmüş, o kadar beğenmiş ki eve dönünce kendi koleksiyonuna bakmış, onlar kadar iyi olmadığına karar verip adamlarını daha iyilerini araştırmaya göndermiş. Taş Kafa dedikleri sefil bir serserinin yirmi kadar antika yelpazesi varmış ama tek lokmaya muhtaç bir fakir olmasına rağmen yelpazelerini kapı dışına bile çıkarmıyormuş. Bay Lian bu adama ulaşmak için çok uğraştı. Sonunda uzun uzun dil döküp, yelpazelerini görmek için evine kabul edilmeyi başardı. Sadece bakmasına izin verilmiş ama bugün hiçbir yerde bulunmayacak türden olduklarını söylemişti. Çıtaları çok özel bir bambudanmış; üzerindeki resimler ve kaligrafi de gerçek ustalar tarafından yapılmış. She Bey'e bunları anlatınca o da ne olursa olsun onları istediğini, Taş Kafa'ya fiyatının sorulmasını söyledi. Ama adam her birine bin tael verseler bile kabul etmemiş. 'Açlıktan ve soğuktan ölürüm de onları satmam.' demiş. She Bey'in yapabileceği hiçbir şey yoktu; sadece Bay Lian'e beceriksizliği yüzünden sövüp saydı. Şimdi soruyorum size, Bay Lian beş yüz tael teklif ettiği hâlde adam satmayınca o ne yapsın? Kötü kalpli Jia Yucun olanları duymasaydı, mesele burada kapanacaktı. Ama o bir yol düşündü. Taş Kafa'nın devlete borcu olduğunu ortaya çıkardı ve yamene çağırdı. Bu borcun karşılığında mallarına el koyacaklarını söyledi ona. Sonra adamlarını Taş Kafa'nın evine gönderdi, yelpazeleri aldırdı, onlara resmî bir değer biçip bizim eve gönderdi. Zavallı Taş Kafa! Yaşıyor mu, öldü mü bilmem! Bildiğim bir şey varsa o da She Bey Bay Lian'e nasıl oldu da onun yapamadığın şeyi Yucun başardı diye sorduğu zaman, böyle önemsiz bir nedenle bir aileyi mahvetmenin övünülecek bir tarafı olmadığını söylediğiydi. She Bey, kendisini ima ettiğini düşünerek buna çok öfkelendi. Dayağın asıl sebebi buydu ama birkaç gün sonra bazı ufak tefek şeyler de oldu, ne olduğunu şimdi hatırlamıyorum bile. Bunlar da diğer meseleyi aklına getirince, birden üstüne yürüdü. Onu yere yatırıp normal şekilde sopayla ya da kırbaçla dövmemiş; neydi bilmem ama eline ilk gelen şeyi aldığı gibi ayaktayken ona vurmaya başlamış. Kafasını iki yerinden yarmış. Bayan Xue'nin

bu tür yaralar için ilacı olduğunu duymuştuk. Acaba biraz alabilir miyim, küçük hanım?"

Baochai hemen getirmesi için Yinger'ı gönderdi.

"Bu şartlarda şimdi hanımını görmeye gidemem." dedi ilacı Pinger'ya verirken. "Selamlarımı söyle."

Pinger teşekkür edip gitti.

***

Şimdi Xiangling'e dönelim. Baochai yemekten sonra Büyükanne Jia'nın dairesine Baoyu ve diğerlerinin yanına gidince, nezaket ziyaretlerini tamamlamış olan Xiangling de Bambu Evi'ne gitti. Artık biraz daha iyileşmiş olan Daiyu, Xiangling'in Bahçe'ye taşındığını duyunca o kadar sevindi ki Xiangling bir ricada bulunmak için cesaretlendi.

"Şimdi burada olduğuma göre, daha çok boş zamanım var. Acaba bana şiir yazmayı öğretir misiniz? Yaparsanız kendimi çok şanslı hissedeceğim." dedi.

"Şiir yazmak istiyorsan, önümde eğilip öğrencim olmayı kabul edersin." dedi Daiyu, sevecen bir şekilde. "Ben de bu konuda uzman değilim ama sana temel bilgiler verebilirim."

"Gerçekten mi?" dedi Xiangling. "O zaman öğrenciniz olacağım. Ama bana karşı sabırlı olacağınıza söz verin."

"Aslında çok basit." dedi Daiyu. "Öğrenilmesi gereken fazla bir şey yok. Kurallı şiirde her zaman dört beyit olur: Açılış beyti, gelişme beyti, değişim beyti ve sonuç beyti. Ortadaki gelişme ve değişim beyitlerinde zıtlık ve paralellik olmalı. Yani her beyitte bir dizenin düz tonu diğer dizenin dolaylı tonuyla, soyut kelime somutuyla zıt olmalı. Ama eğer gerçekten iyi dize yazmak istiyorsan bu kuralların hiçbir önemi yoktur."

"Ah, şimdi anlıyorum." dedi Xiangling. "Ara sıra zaman bulduğumda okuduğum eski bir şiir kitabım var. Uzun zaman önce bazı şiirlerde zıtlık çok belirginken, bazılarında yoktu. Birinci, üçüncü ve beşinci dizeler bir düzeni izlemese de ikinci, dördüncü ve altıncı dizelerin kesinlikle izlemesi gerektiğini anladım. Ama sonra bazı eski şiirlerde ikinci, dördüncü ve altıncı dizelerin de

kurallara uymadığını gördüm. O zamandan beri kafam karışıktı. Şimdi siz söyleyince, bu kuralların çok da önemli olmadığını anladım. En önemli şey dilin orijinal olması."

"Çok doğru." dedi Daiyu. "Aslına bakarsan, en mühimi dil bile değil; kelimelerin altında yatan fikirlerdir. Eğer fikirler samimiyse, şiirin güzel olması için dilini süslemeye gerek yoktur. 'Kelimelerin anlamı bozmasına izin vermeyin.' derken bunu kastediyorlar."

"Lu You'nun şu beytini çok severim." dedi Xiangling.

Kalın perdelerin ardında süzülür tütsü kokusu;

Konkav bir mürekkep taşını doldurur mürekkep tozu.

"Ne kadar samimi, değil mi?"

"Olamaz! Bu tür şeyleri sakın okuma!" dedi Daiyu. "Tecrübesiz olduğundan böyle üstünkörü yazılmış şeyleri güzel sanıyorsun. Bir kere bu alışkanlığa saplanırsan, bir daha kurtulamazsın. Şimdi beni dinle. Bende Wang Wei'nin külliyatı var. Gerçekten şiir yazmak istiyorsan al onu ve iyice aşina olana kadar Wang Wei'nin beş heceli yüz şiirini oku. Ondan sonra Du Fu'nun yedi heceli şiirlerinden yüz ya da iki yüz tane, Li Bo'nun yedi heceli dörtlüklerinden de bir o kadar oku. Bu üç şair içinde sağlam bir yer edindikten sonra, Tao Yuanming, Ying Yang, Xie Lingyun, Yuan Ji, Yu Xin ve Bao Zhao'yu okumaya devam edersin. Anlayışlılığın ve zekânla bir yıldan kısa bir süre içinde tam bir şaire dönüşeceksin."

"O zaman dediğiniz kitabı verir misiniz, sevgili Bayan Lin? Odama götürüp uyumadan önce inceleyeyim."

Daiyu, Zijuan'e, Wang Wei'nin *Beş Heceliler* kitabını getirip Xiangling'e vermesini söyledi.

"Kırmızıyla daire içine aldıklarımı oku." dedi. "Onlar benim seçtiklerim. Sırayla yavaş yavaş incele. Eğer zorlanırsan Bayan Bao'ya sorabilirsin ya da bir dahaki görüşmemizde ben sana açıklarım."

Xiangling kitabı alıp Alpinia Parkı'na götürdü; lambanın altında oturup, etrafıyla hiç ilgilenmeden okumaya başladı. Baochai artık yatması için birkaç kere uyarıda bulundu ama kendisini kaptırdığını görünce vazgeçip onu yalnız bıraktı.

***

Ertesi sabah, Daiyu sabah tuvaletini tamamladığı anda Xiangling gülerek içeri girdi, elindeki Wang Wei kitabını Du Fu'nunkiyle değiştirmek istediğini söyledi.

"Kaç tanesini hatırlıyorsun?" diye sordu Daiyu.

"Kırmızıyla işaretli olanların hepsini okudum." dedi Xiangling.

"Onlardan bir şey öğrendiğini düşünüyor musun?"

"Emin olamasam da öyle sanıyorum. Belki siz bana söylersiniz."

"Tabii." dedi Daiyu. "Ben de üzerinde tartışmayı istiyordum zaten. Fikrini söyle bakalım."

"Bence," diye başladı Xiangling: "Şiir, tam olarak açıklayamadığımız ama zihnimizde güçlü bir izlenim bırakan şeyleri söylemenin iyi bir yolu. Ayrıca, önce bize mantıksız gibi görünen, durup düşündüğümüzde oldukça mantıklı ve doğal olan şeyleri dile getiriyor."

"Bu çok akıllıca." dedi Daiyu. "Ne demek istediğin konusunda bir iki örnek verebilir misin?"

"Mesela *Kuzey Sınırı*'nda şiirinin üçüncü beyti:

Engin çölde yükselir dimdik bir pus tabakası;

Upuzun nehirde batar yuvarlak güneş.

Şimdi pus nasıl 'dimdik' olabilir? Hem neden 'yuvarlak güneş'? Güneş tabii ki yuvarlaktır! Ama kitabı kapatıp bu dizeleri düşündüğünüz zaman, anlattıkları manzara o kadar canlıdır ki sanki kendinizi oradaymış gibi hissedersiniz. 'Dimdik' ve 'yuvarlak' yerine hangi kelimeler kullanılabilirdi diye kendinize sorduğunuzda, başka bir kelime olmadığını fark edersiniz. Bir başka şiirinden bir beyit daha:

Güneş batınca beyaza keser nehir;

Sular yükseldiğinde, her yer yemyeşil.

'Beyaza keser' ve 'yemyeşil' ilk anda manasız gelebilir ama düşünmeye başladığınızda, manzarayı olduğu gibi tanımlamak için bu kelimeleri kullanması gerektiğini fark edersiniz. Bu dizeleri

yüksek sesle okuduğunuzda, lezzeti o kadar yoğundur ki ağzınızda kilolarca zeytinin tadını hissedersiniz! Bir beyti daha var.

Batan güneş nehirde oyalanıyor hâlâ;

Tek bir duman bulutu yükseliyor köyden.

'Oyalanır' ve 'yükselir' ne kadar sade ama zekice! Başkente geldiğimiz o yılı hatırlıyorum, gün kararırken tekneyi, ıssız bir kırsalda, kıyıda sadece birkaç ağacın olduğu bir yere demirlemiştik; uzaktaki evlerden akşam yemeklerini pişiren köylülerin mavi dumanı bulutlara doğru yükseliyordu. Dün akşam okuduğum bu dizeler beni o yere götürdü."

O böyle konuşurken Baoyu ve Tanchun sessizce gelip oturdular ve dinlemeye başladılar. Baoyu çok etkilendi.

"Söylediklerine bakılırsa, artık daha fazla şiir okumana gerek yok. İmparator Jianwen bir keresinde demiş ki 'Gerçek kavrayışı çok uzakta aramaya gerek yok!' Bu son beyit hakkında söylediklerinden meselenin özünü kavradığını gayet iyi anlıyorum." dedi.

"Farkında değilsin ama o çok beğendiğin 'Tek bir duman bulutu yükseliyor' ifadesi eski bir şairden alınmış. Sana göstersem, Wang Wei'nin dizesinden çok daha etkili olduğunu görürsün." dedi Daiyu.

Tao Yuanming'in Eserleri kitabını raftan indirdi, aklındaki dizeleri aradı, bulunca okuması için Xiangling'e uzattı.

Uzaktaki evler pus içinde kaybolmuş,

Görünmeyen köyün üstünde duman salınıyor.

Xiangling okuyup başıyla onayladı.

"Evet, anladım. 'Yükseliyor' fikrini eski şiirin 'salınıyor' kelimesinden almış." dedi.

Baoyu memnuniyetle güldü.

"Mükemmel! Yorumlamayı burada bırak! Biraz daha devam edecek olursan, bu seni yolundan çıkarır. Artık kendin yazmaya başlayabilirsin. İyi olacağından eminim." dedi.

"Sanırım yakında seni de şiir kulübümüze davet edeceğim." dedi Tanchun, gülerek.

"Benimle dalga geçmeyin, Bayan Tan." dedi Xiangling. "Şiir yazmayı her zaman çok istemişimdir, şimdi bir şans yakaladım, eğlenmek için öğreniyorum. Çok iyi olmayı beklemiyorum!"

"Hadi canım! Zaten biz de eğlenmek için yazıyoruz." dedi Tanchun. "Sakın yazdıklarımızın iyi şiirler olduğunu sanma. Kendimizi gerçek şairler olarak ortaya koysak ve bu Bahçe'nin dışındaki insanlar bunu duysalar, öyle bir kahkaha atarlardı ki dişleri düşerdi!"

"Mensiyüs buna 'kendini yabana atmak' der." dedi Baoyu. "Yapma bunu. Geçen gün, babamın arkadaşlarıyla Xichun'ün resmini tartışırken, bizim şiir kulübümüzü duyduklarını söylediler ve birkaç şiirimizi görmek istediler, ben de ezberimden birkaç tanesini yazdım. Seni temin ederim, çok etkilendiler. Hatta basmak için kaligrafiye çevirdiler."

"Sahi mi?" diye sordu Tanchun ve Daiyu, şaşkınlık içinde.

"Şurada tüneyen papağan mıyım ben ki yalan söyleyeyim?" dedi Baoyu.

Kızlar hayretler içinde kaldılar.

"Sen çok fazla oldun! Şiirlerin yeterince iyi olmaması bir yana, bizim yazdıklarımızı dışarıdaki insanlara göstermen hiç doğru değil!"

"Ne sakıncası var ki?" dedi Baoyu. "Eski dönemlerde kadın şairler tarafından yazılmış o ünlü şiirler dışarıya aktarılmamış olsaydı, bugün hiçbirinden haberimiz olmazdı."

O sırada Xichun'ün hizmetçisi Ruhua geldi ve hanımının Baoyu'yü çağırdığını söyledi. Xiangling, Daiyu'den ısrarla Du Fu'nun kitabını istedi; ayrıca Daiyu ve Tanchun'ün kendisi için bir şiir teması belirlemesini rica etti.

"Kendi şiirimi yazmayı deneyeyim, siz de düzeltirsiniz." dedi.

"Dün gece şahane bir mehtap vardı." dedi Daiyu. "Bu konuda bir şiir yazmayı düşündüm ama zaman bulamadım. Sen neden mehtapla ilgili bir şiir yazmıyorsun? Kafiye olarak 'gökyüzü' ve 'ışık' kelimelerini kullanabilirsin; başka bir kelime belirlemeyeceğim, sen ne istersen onu kullan."

Xiangling şiir kitabını kaptığı gibi büyük bir neşeyle geri dönüp şiirini düşünmeye başladı. Bir ya da iki dize üzerinde çalıştıktan sonra Du Fu'nun kitabına bakıp birkaç şiir okumadan edemedi. Bu şekilde bir yazıp bir okuyarak devam etti. Yemek yemeyi düşünemeyecek ya da iki dakika aynı yerde oturamayacak kadar heyecanlıydı.

"Hiçbir mecburiyetin olmadığı hâlde neden kendine dert çıkarıyorsun?" diye sordu Baochai. "Hep o Çatık Kaş'ın suçu! Gidip onunla hesaplaşmam lazım! Genellikle hülyalı olmaya meyillisin ama şimdi tam bir vaka oldun!"

"Lütfen Bayan Bao." dedi Xiangling. "Hevesimi kırıyorsunuz."

Bunu söylerken yazmaya devam ediyordu. Kısa süre içinde bir şiirin taslağını bitirdi ve baksın diye Baochai'e verdi. Genç kız okuduktan sonra bir kahkaha attı.

"Hayır, olmamış. Şiir böyle yazılmaz. Ama umudunu kaybetme. Ona göster ve ne diyeceğini gör." dedi.

Xiangling tavsiyesine uydu ve Daiyu'yü bulmaya gitti. Daiyu şiirini alıp okudu.

Yusyuvarlak mehtabı asılı tutuyor gökyüzü,

Gece soğuk, bembeyazdır berrak ışık.

İlham verir şaire, artsın diye hayal gücü,

Kederli gezgin dayanamaz onu görmeye artık.

Sanki yeşimden ayna asılı masmavi duvarda,

Sanki bir buz diski duruyor ta yukarıda.

Böylesi parlak bir gecede yanmasa da olur ışık,

Her bir sütun her bir direk onunla aydınlık.

Daiyu gülümsedi.

"Bazı fikirlere sahip olduğun açık ama bunları ifade ettiğin kelimeler birbiriyle uyumlu değil. Çünkü henüz yeterince şiir okumadın. Bana öyle geliyor ki sen bu şiire takılıp kaldın. Senin yerinde olsam, bunu tamamen bir tarafa bırakır, başka birine başlardım. Kendini koyver." dedi.

Xiangling sessizce geri döndü. Bu sefer içeri girmeyip dışarıda, suyun kenarındaki ağaçların altında, kâh bir kayaya oturup düşündü kâh çömelip yere bir şeyler çizdi. Oradan geçerken onu görenler şaşırdılar. Bunu haber alan Li Wan, Baochai, Tanchun ve Baoyu onun biraz uzağındaki bir tümsekte durarak, bir gülümseyip bir somurtuşunu hayretler içinde seyrettiler. Baochai, Xiangling'in delirdiğini iddia etti.

"Dün akşam onu duymalıydınız. Sabahın dördüne beşine kadar kendi kendine mırıldanıp durdu. Yarım saatten fazla uyumamıştır, gün ışırken kalktığını duydum. Hızla hazırlanıp Çatık Kaş'ı görmeye gitti. Şimdi geri geldi, yarım gün boyunca etrafta dalgın dalgın dolaştıktan sonra bir şiir yazdı; o iyi olmadığından sanırım şimdi başka bir tane yazmaya çalışıyor." dedi.

" 'Çarpıcı güzellikte bir yer insanın içindeki mükemmelliği ortaya çıkarır.' " dedi Baoyu, sözü hafif çarpıtarak. "Gökler bize yeteneklerimizi boşuna vermez. Her zaman onun niteliklerine sahip bir kızın incelikten yoksun olmasını çok acıklı bulmaz mıyız? Şimdi bir bakın hâline! Dünyada bir adalet var gibi görünüyor."

"Keşke sen de onun kadar gayretli olsaydın da bir amaç için çalışsaydın." dedi Baochai.

Baoyu cevap vermeden geçiştirdi.

Tam o sırada Xiangling'in Bambu Evi'ne doğru hevesle gittiğini gördüler.

"Haydi, biz de gidip, bu sefer olmuş mu bakalım!" dedi Tanchun.

Üçü Bambu Evi'ne vardığında, Daiyu Xiangling'le şiirini konuşuyordu.

"Nasıl olmuş?" diye sordular ona.

"Başlangıç aşamasındaki biri için çok iyi." dedi Daiyu. "Ama henüz tam değil. Çok iddialı. Tekrar denemesi lazım."

Ötekiler de okumak istediler.

Pencereye vuran soğuk ne gümüştür ne de su,

Bak yeşimden plakayla dupdurudur gökyüzü.

Solgun erik çiçeğinin yayılır her yere kokusu,

Söğüt dallarındaki çiy neredeyse kurudu.

Altın basamaklara beyaz toz mu döküldü?

Yoksa parmaklıkların üzerini buz mu bürüdü?

Uyanınca çevrede kimseyi bulamadık,

Ama o durağan yüz, pencereden saçıyor ışık.

"Sanki bu mehtap konulu bir şiir değil." dedi Baochai. "Temayı ay ışığı olarak değiştirirsek daha çok uyar. Şu dizelere baksanıza, hepsi ay ışığıyla ilgili, mehtapla değil. Neyse, zaten tüm şiirler önce saçmalıklarla başlar! Senin yerinde olsam birkaç gün bırakırdım. Aceleye gerek yok."

Ama Xiangling, bu son şiirin minik bir şaheser olduğuna gerçekten çok inanıyordu ve reddedilmesine çok içerledi; bırakmaya hiç yanaşmadı. Hemen bir sonraki şiirini düşünmek istiyordu. Kuzenlerin konuşup gülüşmeleri dikkatini dağıtınca, verandanın kenarındaki bambuların oraya gitti. Orada kendisini düşüncelere öyle bir kaptırdı ki etrafındaki görüntülere ve seslere tamamen duyarsız bir hâl aldı. Bir ara Tanchun bir pencereden ona, "Biraz dinlen, Xiangling!" diye seslenince, kafasını kaldırıp boş boş baktıktan sonra, "dinlen" kelimesinin kafiyeli olmadığını, kendisinin "gökyüzü" kelimesini kafiye olarak kullandığını söyledi. Bunu duyan diğerleri bir kahkaha kopardılar.

"Kız şiir hastalığına tutuldu!" dedi Baochai. "Bu hep Çatık Kaş'ın işleri."

"Saçmalama!" dedi Daiyu. "Bilge bize ne der: 'Başkalarına öğretirken yorulmak nedir bilme.' Gelip benden yardım istedi. Nasıl reddedebilirdim?"

"Onu Xichun'ün yanına götürelim, resmine baksın." dedi Li Wan. "Belki zihni şiirden biraz uzaklaşır."

Böyle deyip dışarı çıktı, ötekiler de peşinden gittiler. Xiangling'i

elinden tutup Kokulu Lotus Köşkü'ndeki Kış Baharı Odası'na götürdüler. Xichun çalışmaktan yorgun düşmüş bir hâlde, kanepeye uzanmış şekerleme yapıyordu. Duvarda asılı olan tablonun üzerine bir tül örtülmüştü. Kuzenler Xichun'ü uyandırıp tablonun tülünü kaldırdılar. Ancak onda üçü tamamlanmıştı. Birkaç kız figürü oraya buraya serpiştirilmişti.

"Bak!" dediler, Xiangling'e gösterirken. "Şiir yazabilenler bu resimde yer alacaklar. Senin de çabucak öğrenmen lazım ki seni de koysun!"

Bir süre sohbet edip şakalaştıktan sonra dağılıp kendi dairelerine gittiler.

Xiangling aklını şiiriyle bozmuştu. Akşam lambanın altında sürekli onu düşünerek oturmuş, ancak gece yarısından sonra yatmaya gitmişti. Yatağında bile gözleri açık uzanmış, düşünmeye devam etmişti. Sabaha karşı üç dört gibi uykuya dalmıştı.

Gün ağarırken Baochai uyanıp kulak kabartmış, onun hâlâ uyuduğunu fark etmişti.

"Bütün gece oturuyor!" diye düşündü. "Acaba şiirini bitirebildi mi? Şimdi çağırmayayım; çok yorgundur."

Tam o sırada Xiangling'in rüyasında gülerek konuştuğunu duydu.

"Ha! Başardım! Varsın o olmamış desin!"

Baochai hem bozuldu hem de güldü.

"Neyi başardın bakalım?" diye sordu, hemen onu uyandırarak. "Bu şiir işi tuhaf bir hâl almaya başladı! Şiir yazmayı öğrenmek konusunda bir şey bilmiyorum ama biraz daha bu şekilde devam edersen ciddi şekilde hasta olacaksın!"

Baochai sabah tuvaletini tamamlayıp diğer kızlarla beraber büyükanneye saygılarını sunmaya gitti.

Xiangling'in şiir yazmayı öğrenme konusundaki bu kararlılığı, zihnini tamamen bu işe adamasına neden oluyordu. Yeni şiirini gündüz bitirmeyi başaramadıysa da uykusunda bunu becerdi ve sekiz dizelik bir şiir ortaya çıktı. Yüzünü yıkayıp, saçını taradıktan

sonra şiirini kâğıda geçirdi. İyi olup olmadığına kendisi karar veremediğinden tekrar Daiyu'yü bulmaya gitti.

İçe İşleyen Koku Kameriyesi'ne geldiğinde Li Wan ve diğer kızlar Wang Hanım'ın dairesinden yeni dönmüşlerdi. Baochai onlara Xiangling'in uyurken nasıl şiir yazdığını ve bağırdığını anlatıyor; ötekiler de gülüyorlardı. Başlarını kaldırıp bakınca Xiangling'in yaklaştığını gördüler ve şiirine bakmak istediler.

Nasıl bir şiir olduğunu öğrenmek için bir sonraki bölümü oku.

49. BÖLÜM

Kırmızı erik çiçekleri göz kamaştırıcı karlar üzerinde parlıyor, Bahçe'yi daha da büyüleyici yapıyor.

Kızlar av etinin tadını çıkarıyor.

Xiangling kuzenlerin kendisi hakkında konuşup gülüştüklerini görünce kendisi de gülümseyerek yanlarına yaklaşıp elindeki şiiri Daiyu'ye verdi.

"Bak bakalım, nasıl bulacaksın." dedi. "Eğer olmuşsa, azimle devam edeceğim ama hâlâ iyi değilse şiir meselesini kapatacağım."

Herkes görmek için Daiyu'nün etrafını sarıp şiiri okumaya başladı.

Hiçbir bulutla kapanmaz böyle semavi bir görüntü!

Lekesiz güzelliğiyle duruyor soğuk gecenin gökyüzü!

Bembeyaz bir dünyadan yükseliyor çamaşırcının tokmak sesleri,

Şafakta horoz öterken sadece hilal kalır geceden bize geri;

Nehir kenarında büyüler onu balıkçının flütü,

Çıkar kulesinin penceresine, bir kadın kırmızılara bürülü;

Ay Tanrıçası ninni söyler tatlı sesiyle kısık kısık:

Her gece keşke dolunay saçsa böyle ışık.

Şiir bitince her taraftan çığlıklar yükseldi.

"Bu sadece güzel değil, orijinal ve ustaca bir şiir olmuş." dediler. "Ne demişler: 'İnsan aklına koymaya görsün, yapamayacağı hiçbir şey yoktur.' Artık seni şiir kulübümüze kesin olarak davet edebiliriz."

Kulaklarına inanamayan Xiangling kendisine takıldıklarını düşünerek, Daiyu ve Baochai'e doğru söylemeleri için ısrar etti.

Tam o sırada birkaç hizmetçi ve yaşlı kadın büyük bir telaş içinde içeri girdiler.

"Genç yaşlı bir sürü hanımefendi geldi. Hiçbirini tanımıyoruz. Sizin akrabalarınızmış. Hemen gelip karşılayın onları."

"Ne diyorsunuz siz?" dedi Li Wan gülerek. "Kimin akrabasıymış? Daha açık konuşun!"

"İkisi sizin kuzenlerinizmiş, Bayan Zhu." dediler. "Genç bir hanımefendi Bayan Bao'nın kuzeni olduğunu söylüyor, genç bir beyefendi de Bay Xue'nin kuzeniymiş. Şimdi Xue Hanım'ı çağırmaya gidiyoruz. Siz ve küçük hanımlar önden gidip onları karşılasanız iyi olur."

Onlar görevlerini tamamlamak üzere çıktıktan sonra Baochai neşeyle: "Görünüşe bakılırsa kuzenim Xue Ke ve kız kardeşi olabilir. Onlar mı acaba?" dedi.

"Herhâlde Li halam iki kızını başkente getirmeye karar vermiş." dedi Li Wan. "Ama hepsinin aynı anda gelmesi ne tuhaf!"

O ve kuzenler merak içinde Wang Hanım'ın kabul salonuna girdiklerinde, içerisini tıklım tıklım buldular. Hizmetçilerin sözünü ettikleri kişiler dışında, Xing Hanım'ın ağabeyi ve karısı ile kızı Xing Xiuyan de oradaydı. Üçü Xing Hanım'ın koruması altına alınmak üzere başkente gelmişlerdi. Tesadüfen Xifeng'ın ağabeyi Wang Ren de aynı anda başkente gelmek üzere yola çıkmıştı; evlilik yoluyla akrabalığa dayanarak (Wang Ren, Xing Hanım'ın gelininin ağabeyi olduğundan) üçü onunla beraber seyahat etmeye karar vermişlerdi. Yolun yarısına geldiklerinde, kanal limanlarından birinde durdukları zaman, yine başkente doğru seyahat eden Li Wan'in dul halası, kızları Li Wen ve Li

Qi ile karşılaşmışlar, sohbet esnasında hepsinin Jia ailesiyle akraba oldukları anlaşılınca, üç aile yollarına beraber devam etmişlerdi. Bundan kısa bir süre sonra Xue Pan'in kuzeni Xue Ke, kız kardeşi Baoqin'i nişanlamak için başkente getirmeye karar vermişti. Bir süre önce babası geçici olarak başkentte kalırken, kızını Akademisyen Mei'in oğluyla evlendirmeye söz vermiş ama bu iş resmiyete dökülmeden Bay Mei ölmüştü. Xue Ke da, Wang Ren'in başkente doğru seyahat ettiğini duyunca, kız kardeşiyle beraber yolda ona yetişmişti. Böylelikle bugün hepsi aynı anda Rong Konağı'na çıkagelmişlerdi.

Büyükanne Jia ve Wang Hanım misafirlerini gayet sıcak bir şekilde karşıladılar. Tanışma ve nezaket sözcüklerinin ardından, Büyükanne Jia, "Dün gece lamba fitilimizin hâlinden bugün güzel bir şeyler olacağını anlamıştım." dedi. "Bir alevlenip bir sönüyor, ucunda baloncuklar yapıyordu. Bir kavuşmanın işareti olduğu belliydi."

Karşılıklı haberler paylaşılıp misafirlerin getirdikleri hediyeler verildi. Sonra Büyükanne Jia hepsini yemeğe davet etti, kutlamak için şarap ikram edildi.

Tabii ki Xifeng'ın her zamankinden daha meşgul olduğunu söylemeye gerek yok. Aile haberlerini duymaya çok meraklı olan Li Wan ve Baochai de en son görüştüklerinden bu yana neler olduğu konusunda bilgi alışverişi içindeydiler. Onları seyreden Daiyu önce sevinçlerini paylaştı ama sonra kendi yalnızlığı ve öksüzlüğüyle bir karşılaştırma yapınca, gözyaşlarını saklamak için oradan uzaklaşmak zorunda kaldı. Onun aniden ortadan kaybolma nedenini fark eden Baoyu arkasından gidip tatlı diliyle sonunda onu yatıştırmayı başardı. Daiyu'nün gözyaşları kuruyunca Baoyu Kızıl Neşe Avlusu'na gidip Xiren, Sheyue ve Qingwen'e misafirleri haber verdi.

"Hemen gidip bir bakın." dedi. "Xue teyzemin yeğeni Kuzen Pan'den çok farklı. Görünüşü ve davranışları bakımından sanki Baochai'in öz ağabeyi sanırsınız. Pan'den daha çok benziyor ona. Hele kız kardeşi! Siz hep Baochai'in güzelliğiyle kimse boy ölçüşemez dersiniz ya, bir de onu görün! Yengemin iki kuzenini anlatmaya da kelimeler yetmez! Hey Yaradan, böyle bir kusur-

suzluk yaratmak için elinde ne güzellikler varmış! Meğer ben kuyunun dibindeki kurbağa gibi, dünyayı bir avuç su birikintisinden ibaret sanıyormuşum! Şu ana kadar, hiçbir yerde bu evdeki kızların dengi olmadığına inanıyordum ama şimdi dışarıda aramama gerek kalmadan onlar geldi, hepsi birbirinden güzel. İnsan yaşadıkça öğreniyor. Böyle daha bir sürü olduğunu söylemeyin sakın, bu şok bugünlük yeter!"

Baoyu öylesine çılgınca gülüp bağırıyordu ki Xiren yine onun deli bir ruh hâli içinde olduğunu görüp gitmekten vazgeçti. Qingwen ve diğerleri pek heveslendiler, hemen kızları görmeye gittiler. Kısa bir süre sonra ağızları kulaklarında, gördüklerini anlatmaya geldiler.

"Gidip kendin gör!" dediler Xiren'e. "Xing Hanım'ın yeğeni, Bayan Baochai'in kuzeni ve Zhu Hanım'ın iki kuzeni, böyle güzel bir dörtlüyü bir arada görme şansını yakalamak hiç kolay değil!"

Onlar böyle konuşurlarken Tanchun, Baoyu'yü aramak için geldi.

"Şiir kulübümüz için iyi bir şans." dedi Baoyu'yü görünce. "Yeni üyeleri bir düşünsene."

"Evet." dedi Baoyu. "Bu kulübü kurmak ne parlak bir fikirmiş! Sanki bu insanlar kulübü daha da geliştirmek için gönderilmiş gibiler. Ama sence hepsi şiir yazabilir mi?"

"Sordum bile." dedi Tanchun. "Açık açık söylemeyecek kadar mütevazılar tabii ama bana kalırsa yazabilirler, yazamasalar bile çok çabuk öğrenecekler. Xiangling'e baksana!"

"Dördünün içinde en güzeli hangisi, hanımım?" diye sordu Qingwen. "Bence Bayan Bao'nın kuzeni."

"Evet, bence de öyle." dedi Tanchun. "Baochai bile onun kadar güzel değil."

Xiren gitgide daha büyük bir ilgiyle onları dinliyordu.

"İşte bu büyük bir haber!" dedi. "Bayan Bao'dan daha güzel birinin olacağını hiç düşünmemiştim. Gidip kendim görmeliyim!"

"Büyükanne onu görür görmez büyülendi." dedi Tanchun.

"Wang Hanım'a onu evlat edinmesi için ısrar etti; büyükannenin onu kendi torunu olarak yetiştirmesine karar verildi."

"Gerçekten mi?" dedi Baoyu, memnuniyetle.

"Ben sana ne zaman yalan söyledim?" dedi Tanchun ve gözünde bir şeytanlık pırıltısıyla devam etti. "Artık bu kadar güzel bir torunu olduğuna göre muhtemelen sana olan ilgisi zayıflayacak."

"Hiç önemli değil." dedi Baoyu kaygısızca. "Kızları tercih etmesi gayet normal. Olması gereken bu. Yarın ayın on altısı. Şiir kulübümüzün toplantısı olacak."

"Kuzen Lin daha yeni yataktan kalktı. Yingchun yine hastalandı. Hep birileri eksik oluyor. Toplanacak hâlde değiliz." dedi Tanchun.

"Yingchun zaten şiir yazmaya pek meraklı değil. Onsuz da idare edebiliriz." dedi Baoyu.

"Evet ama yine de birkaç gün bekleyelim bence." dedi Tanchun. "Yeni gelenleri biraz daha yakından tanıyalım, sonra onları da kulübümüze davet ederiz. Yengemin ve Baochai'in şiir yazacak bir ruh hâli içinde olduklarını sanmıyorum. Xiangyun de yok. Çatık Kaş daha yeni iyileşti. Kimsenin durumu uygun değil. Xiangyun gelene kadar bekleyelim. Bu arada yeni gelenler de yerleşip bizi tanımış olurlar. Daiyu iyice düzelir. Yengem ve Baochai'in meşguliyetleri biter. Xiangling şiir yeteneğini biraz daha ilerletir, böylece tam bir toplantı yaparız. Haydi, şimdi gidip büyükannenin orada neler oluyor, bu insanların kalacakları yerler nasıl ayarlanıyor bir bakalım. Baochai'in kuzeninin burada kalacağını biliyoruz çünkü büyükanne onu evlat edindi ama ötekileri bilmiyoruz. Burada kalmaları için bir plan yapılmadıysa, büyükannenin onların Bahçe'de kalmalarına izin vermesini isteyelim. Ne kadar kalabalık, o kadar eğlence!"

Baoyu bu fikri çok beğendi.

"Ne kadar akıllısın, Tan!" dedi ablasına, hayranlıkla. "O kadar aptalım ki gelişlerine kendimi kaptırınca bunu düşünemedim."

Sonra abla kardeş beraber Büyükanne Jia'nın dairesine gittiler

ve yaşlı kadını, Wang Hanım, Xue Baoqin'i evlat edinmeyi kabul ettiği için çok sevinçli buldular. Böylelikle kıza torunu gibi davranma hakkını elde etmiş oluyordu. Geceyi Bahçe'de Baochai ile değil de kendi dairesinde geçirmesi konusunda ısrar ederek işe başladı. Xue Ke doğal olarak halasıyla kalıp Xue Pan'in boşalttığı odaya yerleşecekti.

"Senin yeğenin de birkaç gün evine gitmesin. Bahçe'de kalıp keyfini sürsün." dedi Büyükanne Jia, Xing Hanım'a.

Xing Hanım'ın ağabeyi fakirlik içindeydi. Şimdi ailesiyle başkente gelince, kız kardeşinin kendilerine kalacak yer ve maddi yardım sağlayacağına güveniyordu. Dolayısıyla Xing Hanım, sahip çıkması gerekenlerden bir kişinin azalmasına memnun oldu ve böylece Xiuyan, Xifeng'a emanet edildi. Bahçe sakinlerinin birbirinden farklı ve tuhaf yaradılışlarını göz önünde bulunduran Xifeng, Xiuyan'i ötekilerden birisinin yanına yerleştirmenin akıllıca olup olmadığı konusunda tereddüt etti; öte yandan onun için ayrı bir oda açmanın dezavantajlarını da düşününce, sonunda Yingchun'ün yanına yerleştirmeye karar verdi. Eğer kız Yingchun ile bir sorun yaşayacak olursa ve bu da Xing Hanım'ın kulağına giderse, kendisi sorumlu tutulmayacaktı çünkü Yingchun, Xing Hanım'ın üvey kızıydı. O andan itibaren, kendi isteğiyle ailesinin yanında kaldığı zamanlar haricinde, Xiuyan Manzara Bahçesi'nde Yingchun ile yaşadığı her ay, Xifeng'dan Yingchun ile aynı miktarda aylık aldı. Xifeng'ın tarafsız bakışına göre, kısa süre içinde Xiuyan'in ne kendi ailesine ne de Xing Hanım'a benzediği anlaşıldı; o çok tatlı ve cana yakın bir kızdı. Böylesine mülayim birisinin bu kadar fakir ve talihsiz oluşuna çok üzülen Xifeng hiç kimseye yapmadığı kadar ayrıcalıklı davranıyordu ona. Öte yandan Xing Hanım yeğeniyle pek ilgilenmiyordu.

Büyükanne Jia ve Wang Hanım, genç yaşta kocasını kaybedip dul kalan Li Wan'in iyi niteliklerini ve hayranlık uyandıran tavırlarını çok takdir ettiklerinden, dul halası gelince onun başka bir yerde kalmasına izin vermediler ve iyi yürekli kadıncağızın kibarca itirazlarına rağmen kızları Li Wen ve Li Qi ile beraber, masrafları Jia ailesince karşılanmak üzere Çeltik Kokan Köy'de Li Wan'in yanında kalmaları konusunda ısrar ettiler.

Yeni gelenler yerlerine henüz yerleşmişlerdi ki Büyükanne Jia'nın yeğeni, Zhongjing Markisi Shi Ding'in başka bir vilayette önemli bir mevkiye atandığı ve kısa süre içinde ailesini de alarak yeni görevi için gideceği haberi geldi. Xiangyun'den ayrılmak istemeyen Büyükanne Jia, kızı Jialarla birlikte yaşamak üzere yanına getirtmeye karar verdi. Xifeng'a Xiangyun için Bahçe'de ayrı bir daire hazırlatmasını söyledi. Xiangyun büyük bir kararlılıkla bunu reddedince, onun ısrarı üzerine Baochai'in yanına taşınmasına izin verildi.

Böylelikle nüfusu ve neşesi artan Bahçe sakinlerinin sayısı, Xifeng da onursal üye olarak hesaba katılacak olursa on üç olmuştu. Li Wan, Yingchun, Tanchun, Xichun, Baochai, Daiyu, Xiangyun, Li Wen, Li Qi, Baoqin, Xing Xiuyan, Baoyu ve Xifeng. Evli olan iki genç kadın dışında diğerleri on beş, on altı ya da on yedi yaşlarındaydılar. Çoğu aynı yıl, birkaçı ise aynı ay, hatta aynı gün doğmuştu. Sadece Büyükanne Jia, Wang Hanım ve hizmetçiler değil, gençler kendileri bile kimin kimden büyük olduğunu hatırlamakta zorlanıyorlardı; kısa süre içinde bu çabayı bir tarafa bırakıp abla, ağabey ya da kardeş gibi alışıldık hitap formalitelerini terk ettiler.

Xiangling bütün gün boyunca şiir yazmaktan başka bir şey düşünemiyordu. Şimdiye kadar Baochai'i tavsiyeleri konusunda bunaltmamak için kendisini tutmuştu ama Shi Xiangyun gibi usanmaz bir konuşmacının devreye girmesi onun için büyük bir şans olmuştu. Xiangyun şiir konusunda onun taleplerini yerine getirmeye çok hevesliydi ve sabah, öğlen, akşam demeden ikisi bir araya geliyor, hararetli bir şekilde konuşuyorlardı.

"Bitmek bilmez gevezeliğinizle kulaklarımı sağır ettiniz." diye onlara takıldı Baochai. "Bir edebiyatçı, kızların şiiri ciddi bir meşguliyet hâline getirdiklerini duysa ne kadar komik ve uygunsuz bulurdu! Yerinizi unuttuğunuzu söylerdi. Xiangling zaten başlı başına yeterdi, şimdi bir de senin gibi bir geveze çıktı, Yun. Bu kadarı biraz fazla. Nereye gitsem, Du Fu'nun derinliği, Wei Yingwu'nun farklılığı, Wen Tingyun'ün görkemi ya da Li Shangyin'in muğlaklığı konuşuluyor. Bu şairlerin hepsi ölüp gitmiş. Yaşayan iki önemli şairin adını bile anmadan neden onları konuşup duruyorsunuz?"

"Ya?" dedi Xiangyun, heyecanla. "Hangi iki şair? Söylesene sevgili kardeşim."

"Olağanüstü azmiyle Çılgın Xiangling ve çenesi düşük Divane Shi Xiangyun." dedi Baochai.

Diğer ikisi kahkahayı bastı. O anda Baoqin içeri girdi. Üzerinde, hareket ettikçe altın ve yeşil pırıltılar saçan, muhteşem bir yağmurluk vardı. Baochai nereden aldığını sordu.

"Büyük hanımefendi verdi." dedi Baoqin. "Sulusepken başlamak üzere olduğundan benim için çıkardı."

Xiangling yağmurluğu daha dikkatle inceledi.

"Bu kadar güzel olduğuna şaşmamak lazım, tavus kuşu tüyünden yapılmış." dedi.

"Tavus kuşu tüyü değil. Yaban ördeğinin kafa tüyü." dedi Xiangyun, Baoqin'e gülümseyerek. "Büyük hanımefendinin seni ne kadar sevdiği belli oluyor. Baoyu'ye çok düşkündür ama ona bile vermemişti."

" 'Herkesin talihi ayrıdır.' derler ya doğruymuş." diye araya girdi Baochai, gülerek. "Bir gün onun buraya geleceği ve büyük hanımefendinin de onu bu kadar çok seveceği hiç aklıma gelmezdi."

"Senin yerinde olsam, büyük hanımefendiyle geçirdiğim zamanın dışında mümkün olduğunca Bahçe'den ayrılmazdım. Bu iki yerde istediğin gibi yiyip içip oynayabilirsin. Ama Wang Hanım'ın dairesinde dikkatli ol. Oraya gittiğinde kendisi içerideyse, istediğin kadar onunla oturup sohbet edebilirsin ama evde değilse içeri girmemek en iyisi. Orada bize zarar vermek isteyen bir sürü kötü niyetli insan var." dedi Xiangyun, Baoqin'e.

Bu uyarı o kadar gerçekçi bir şekilde yapılmıştı ki Baochai, Baoqin, Xiangling ve Yinger kahkahayı patlattılar.

"Patavatsız olduğunu söyleyemem çünkü iyi niyetlisin ama gerçekten biraz fazla açık sözlüsün." dedi Baochai. "Baoqin sana çok benziyor. Hep bana keşke kardeşim olsaydın derdin ama şimdi düşünüyorum da kuzenimi kardeşin olarak kabul edebilirsin, onunla çok ilgileniyorsun."

Xiangyun Baoqin'e şöyle bir bakıp "Bu yağmurluğu içimizde tek giyebilecek kişi o." dedi. "Başka kimseye bu kadar yakışmazdı."

Onlar böyle konuşurken Hupo içeri girip Büyükanne Jia'dan mesaj getirdi.

"Büyük hanımefendi Bayan Baochai'in Bayan Baoqin'e karşı çok sert davranmamasını istiyor. 'O daha çok küçük, dilediği gibi davransın; ne istiyorsa çekinmeden söylesin, hiç karışmayın.' dedi."

Baochai kibarca ayağa kalkıp mesajı onayladı. Sonra şakayla Baoqin'i dürttü.

"Bu şans nereden geliyor bilmem. Şimdi biz sana eziyet etmeye başlamadan gitsen iyi olacak. Hiç aklım almıyor, sende bende olmayan ne var ki!"

Baoyu ve Daiyu geldiklerinde Baochai hâlâ Baoqin'le uğraşıyordu.

Xiangyun onların geldiğini görünce "Sen şaka yapıyorsun ama gerçekten kıskananlar var, kuzen." dedi.

"Gerçekten bozulan biri varsa, odur." dedi Hupo, Baoyu'yü işaret ederek.

Xiangyun onun saflığına güldü.

"Hayır, öyle biri değildir o."

"O zaman odur." dedi Hupo, gülerek Daiyu'yü gösterirken.

Xiangyun sesini çıkarmadı ama bu sefer Baochai itiraz etti.

"Yine yanıldın. O benim kuzenime kendi kardeşiymiş gibi davranıyor. Hatta benden bile daha düşkün. Neden kıskansın? Xiangyun'ün saçmalıklarına bakma sen, sevgili Hupo. Ne zaman ciddi konuştuğunu gördün?"

Daiyu ile Baochai'in yakınlarda aralarında geçenlerden haberi olmayan Baoyu, geçmiş tecrübelerine dayanarak Daiyu'nün kıskanç mizacını bildiğinden, Büyükanne Jia'nın Baoqin'e olan düşkünlüğünün onu üzeceğinden endişeleniyordu. Bu yüzden Baochai'in cevabına ve Daiyu'nün yüzünde gördüğü ifadeye çok

şaşırdı. Beklediği şekilde bir içerleme olmadığı gibi, Baochai'in söylediklerini onaylıyordu sanki.

"İkisi hiç böyle değildi, bir şeyler değişmiş." diye düşündü. "Görünüşe bakılırsa, birbirlerine karşı diğerlerine olduğundan on kat daha iyi dost gibiler."

Kısa bir süre sonra Daiyu'nün Baoqin'e "canım" diye hitap ettiğini ve kardeşiymiş gibi üstüne titrediğini fark etti.

Baoqin genç ve cana yakın biriydi; üstelik akıllıydı ve erken yaşta iyi bir eğitim almıştı. Jialarla geçirdiği birkaç gün içinde aile bireylerinde iyi bir izlenim bıraktı. Kuzenlerinin pek çok evin sıkıcı kadınlarından farklı olduklarını gördükçe, o da aynı şekilde davranarak hepsiyle dost oldu ve caka satmamaya özen gösterdi. Ama Daiyu'nün herkesten çok başka olduğunu anlayarak ona diğerlerinden daha çok sevgi ve saygı duydu. İkisi arasındaki bu yakınlığa şahit olan Baoyu onları merakla ve gizli bir şaşkınlıkla izliyordu.

Bundan kısa bir süre sonra, Baochai ve Baoqin, Xue teyzenin evine, Xiangyun Büyükanne Jia'ya, Daiyu de kendi odasına dinlenmeye gitti. Baoyu de onun peşine düştü.

"*Batı Odası*'nı okuduğum ve seni kızdırmak için oradan alıntılar yaptığım hâlde, bir satırı hiç anlamadım. Acaba sana söylesem bana açıklayabilir misin?"

Daiyu bunun ardında bir şey olduğunu hissetti ama yine de elinden geleni yapacağına söz verdi, gülerek.

"*Ying-ying'in Cevabı* adlı bölümde geçiyor." dedi Baoyu. " 'Meng Guang, Liang Hong'un şamdanını ne zaman kabul etti?' Liang Hong ve Meng Guang'a yapılan atıf klasik bir kinaye ama çok yerinde görünüyor. Özellikle 'ne zaman' kelimeleri ilgimi çekti. Lütfen bana açıklar mısın? 'Meng Guang, Liang Hong'un şamdanını ne zaman kabul etti?' "

Daiyu, Baoyu'nün bu dolaylı soru sorma şekline gülmeden edemedi.

"Çok güzel bir soru." dedi. "Reddie'nin kitapta bunu sorması gayet yerindeydi, şimdi senin sorman da öyle."

"Daha kısa bir süre önce bundan alınıyordun ama şimdi hiçbir şey söylemiyorsun. İkiniz gayet iyi geçiniyorsunuz, ben dışlanıyorum." dedi Baoyu.

"Çünkü artık onun iyi bir insan olduğunu biliyorum." dedi Daiyu. "Daha önceleri onun ikiyüzlü olduğunu düşünürdüm."

Sonra içki oyunundaki gafları konusunda Baochai'in kendisine anaç bir havayla söylediklerini, hasta olduğu zaman getirdiği kuş yuvası ve şeker hediyesini ve sohbetlerini uzun uzun anlattı Baoyu'ye.

"Anlıyorum." dedi Baoyu. "Bu kadar şaşırmama hiç gerek yokmuş demek. Ben de Meng Guang ile Liang Hong ne zamandan beri bu kadar iyi geçiniyorlar diye merak ediyordum. Demek her şey onun çok genç olmasından ve dilini tutamamasından kaynaklanıyormuş."

Sonra Daiyu, Baoqin'den söz etti; belli ki onu kendi kardeşi gibi görüyordu. Ne yazık ki bunlar ona bir kardeşi bile olmadığını hatırlattı ve ağlamaya başladı. Baoyu itiraz etti.

"Haydi ama Dai! Kendini üzüp duruyorsun. Şu hâline bak! Bu sene her zamankinden daha da zayıfladın. Hiç kendine bakmıyorsun. Sürekli hayatını berbat etmenin yollarını arıyorsun. Ağlayacak en az bir konu bulmadan gününü geçiremiyorsun!"

"Hayır." dedi Daiyu, gözlerini silerken. "Bugünlerde kendimi çok karamsar hissediyorum ama eskisi kadar çok ağlamıyorum."

"Hiç de değil." dedi Baoyu. "Ama sende öyle bir alışkanlık hâline gelmiş ki ağlayıp ağlamadığının farkında bile değilsin. Eskisi kadar çok ağladığından eminim."

Tam o sırada Baoyu'nün dairesindeki hizmetçilerden biri kırmızı yünlü pelerinini getirdi.

"Bayan Zhu size bir mesaj gönderdi, Efendi Bao." dedi hizmetçi. "Kar yağmaya başlayacakmış. Sizinle insanları şiir toplantısına çağırma meselesini konuşmak istiyormuş."

Daha cümlesini henüz bitirmişti ki Li Wan'in habercisi de Daiyu'ye aynı mesajı getirdi. Baoyu beraber Çeltik Kokan Köy'e gitmelerini teklif etti ve Daiyu üzerinde yaldızlı bulut deseni olan

kırmızı deri çizmelerini, kenarı tilki kürkünden, koyu kırmızı yünlü mantosunu, yeşil yanardöner ipekten kemerini ve kar şapkasını giyerken onu bekledi. Sonra beraber karların içinden yola koyuldular.

Oraya vardıklarında herkes çoktan gelmişti. Çoğunun üzerinde kırmızı keçe ya da deve tüyü kar pelerinleri vardı. Yalnız Li Wan sade, yünlü bir kumaştan, düğmeleri iliklenmiş bir manto; Xue Baochai, sarmaşık yeşili, helezon şekilli, kenarları sırma işli bir pelerin ve Xing Xiuyan, kara karşı kendisini koruyacak hiçbir şey olmadan günlük kıyafetlerini giymişti.

O anda Xiangyun de üzerinde Büyükanne Jia'nın verdiği kürkle çıkageldi. Dış kısmı samur, iç kısmı uzun tüylü siyah sincap kürkündendi. Başında, kenarları altın sırmalı, sarı bulut şekillerinin işli olduğu, koyu kırmızı bir kapüşon, boynunda burnuna kadar gelen samur bir kürk vardı.

"Şuna bakın, Maymun Kral geldi!" dedi Daiyu, gülerek. "Yun, kar kıyafetleri ihtiyacını süslenme bahanesine çevirmiş! Tatar damatlara benzemiş!"

"İçime ne giydiğimi görmedin daha." dedi Xiangyun ve göstermek için önünü açtı.

Kenarları beyaz sincap kürküyle çevrili, kolları dar, belinden bağlı, boyun kısmı ve manşetleri zıt renklerde üçlü örgüyle süslü, her tarafı altın ve renkli ipekten dragon işlemeli bir tunik giymişti. Altında beyaz tilki kürküyle çevrili, soluk kırmızı satenden kabarık bir etek vardı. Farklı renklerde ipekten kelebek düğümü yapılmış, uçları uzun ipek püsküllü bir kemer belini sıkı sıkı kavramıştı. Çizmeleri geyik derisindendi. Hepsi zarif ve atletik yapısının erkeksi görünümünü güzelleştiriyordu.

Herkes güldü.

"Erkek çocuğu gibi giyinmeyi seviyor. Aslında erkek kıyafetleri içinde çok daha çekici görünüyor."

"Haydi, artık işimize dönelim." dedi Xiangyun. "Bu sefer toplantının ev sahibi kim olacak merak ediyorum."

"Ben de aynı şeyi düşündüm." dedi Li Wan. "Normal toplantı

günümüzü geçirdik, bir dahakine kadar bekleyecek değiliz, ona daha çok zaman var. Kar da yağmaya başladığına göre, yeni gelenlerin şerefine küçük bir kar partisi yapmak ve bunu da şiir yazmak için bir vesile olarak kullanmak iyi olur diyorum. Siz ne düşünüyorsunuz?"

"Çok iyi bir fikir." dedi Baoyu, hemen. "Tek sorun bugün biraz geç oldu ama yarını bekleyecek olursak belki kar durur, o zaman da pek eğlenceli olmaz."

"Kar duracağa benzemiyor." dediler diğerleri. "Hem yarın sabaha kadar dursa bile, bu gece yağacağı kesin, sabah tadını çıkarmamıza yeter."

"Toplantı için burası da çok uygun bir yer ama bu seferkini Sazdan Kar Evi'nde yapmak daha iyi olur. Oradaki sobayı yakmalarını ve yerden ısıtma sistemini çalıştırmalarını söyledim bile. Büyükannenin soba etrafında oturup şiir yazma fikrinden pek hoşlanacağını sanmıyorum ama bu küçük bir parti olacağı için ona bundan söz etmemeyi öneriyorum. Sadece Xifeng'a söylememiz yeter. Katkı meselesine gelince. Her biriniz bana bir tael gümüş verirseniz yeterli olacaktır. Siz beşiniz hariç tabii." dedi, Xiangling, Baoqin, Li Wen, Li Qi ve Xiuyan'i göstererek. "Yingchun ve Xichun de katkıda bulunmayacaklar. Yingchun hasta, Xichun de izinli. Geriye Baochai, Daiyu, Xiangyun ve Baoyu kalıyor. Her biriniz birer tael verirseniz, ben de beş altı tael katarım. Hepsi bol bol yeter."

Baochai ve diğer üçü katkılarını sonra getirmeye söz verdiler ve şiirler için tema ile kafiyenin ne olacağını sordular.

"Ben bu konuda karar verdim bile ama her şeyin bir zamanı var." dedi Li Wan. "Yarın geldiğinizde öğrenirsiniz."

Partinin organizasyonu yapıldıktan sonra kuzenler hep beraber Büyükanne Jia'yı ziyarete gitmeden biraz daha oturup sohbet ettiler. O gün başka kayda değer bir şey olmadı.

***

O gece heyecandan uyuyamayan Baoyu sabahın ilk ışıklarıyla kalkıp yatağın perdelerini kaldırdı, havayı kontrol etti. Kapılar ve pencereler sıkı sıkı kapalı olduğu hâlde, dışarıda kötü bir parlaklık görünce hayal kırıklığı içinde karın kesilip güneşin çıktığı so-

nucuna vardı. Yatağından fırladı, pencerelerden birinin kepengini açtı, camdan dışarı baktı. Parlaklık güneşten değil, bembeyaz kardan geliyordu. Bütün gece yağmıştı; yerde otuz santim kar vardı ve hâlâ sanki yırtık bir yorgandan dökülen pamuk parçaları gibi lapa lapa yağıyordu.

Yanıldığı için çok sevinerek hazırlanmasına yardım etmesi için birisini çağırdı. Kenarları tilki kürkünden mor kadife tuniğini, omuzları samur kürkü pelerinli ceketini giydi, sıcak tutsun diye beline kuşağını bağlayıp üzerine de Pekin Prensi'nin verdiği ve Daiyu'nün çok beğendiği yağmurluğunu aldı, armut ağacından takunyalarını ayağına geçirip Sazdan Kar Evi'ne doğru yola koyuldu.

Avlu kapısından dışarı çıktığında, uzakta bir çam ağacının koyu yeşil karaltısı ya da yer yer daha açık yeşil bambular dışında Bahçe'nin her yerinin aynı şekilde bembeyaz olduğunu gördü. Kendisini ışıl ışıl bir kristal kâsenin ortasında duruyormuş gibi hissetti. Yoluna devam ederek minyatür bir tepenin yamacından dönünce bumuna hafif bir koku geldi. Etrafına bakınca, Miaoyu'nün yaşadığı Yeşil Kafes Manastırı'nın duvarlarının içindeki kışın çiçek açan, bir düzine kırmızı erik ağacından geldiğini anladı. Beyaz zemin üzerindeki parlak kızıllıkları ve çiçeklerinin karlar içindeki görüntüsünden öylesine büyülendi ki hayranlıkla seyretmek için durakladı.

Tekrar yoluna devam ederken, elinde yeşil, yağlı ipekten bir şemsiyeyle İnce Bel Köprüsü'nden geçen birisini gördü. Li Wan'in hizmetçilerinden biri Xifeng'ı partiye davet etmeye gidiyordu. Sazdan Kar Evi'ne vardığında, birkaç kadın girişi süpürüyordu.

Burası küçük bir tepenin yamacında, suyun kıyısına inşa edilmişti. Sazdan çatısı, kerpiç duvarları ve bambu parmaklıklı pencereleri vardı; etrafı örgü çitlerle çevriliydi; tıpkı bir çiftlik evi ya da köylü kulübesine benziyordu. Arka pencerelerinden birini açıp dışarıya eğilerek gölde balık tutmak mümkündü. Her tarafta sazlıklar vardı. Bunların arasından çıkan bir yol kıvrıla kıvrıla Kokulu Lotus Köşkü'nün bambu köprüsüne ulaşıyordu.

Karları süpüren hizmetçiler yağmurluğu ve şapkasıyla Baoyu'yü görünce işlerini bırakıp gülmeye başladılar.

"Biz de az önce tek eksiğimizin bir balıkçı olduğunu konuşuyorduk. İşte o da geldi! Çok sabırsızsınız, küçük bey; küçük hanımlar kahvaltıdan önce gelmezler."

Bunu duyan Baoyu'nün geri dönmekten başka yapacağı bir şey yoktu. Köprüden geçerken İçe İşleyen Koku Kameriyesi'nden bakınca, Tanchun'ün Sonbahar Tazeliği Stüdyosu'ndan çıktığını gördü. Üzerinde koyu kırmızı yünlü kumaştan, kapüşonlu bir pelerin, küçük bir hizmetçinin koluna dayanmış yürüyordu. Yaşlı bir kadın da yeşil, yağlı ipek bir şemsiyeyle hemen arkasından geliyordu. Baoyu onun Büyükanne Jia'yı ziyarete gittiğini anlayıp kameriyenin önünde, gelmesini bekledi ve beraber Bahçe'den çıktılar.

Büyükanne Jia'nın dairesine geldiklerinde, Baoqin hâlâ içerideki odada sabah hazırlıklarını yapıyordu. Kısa bir süre sonra diğer kuzenler de onlara katıldılar. Baoyu herkese çok acıktığını söyleyip servis yapmayı geciktiren hizmetçilere homurdanıp durdu. Sonunda yemek hazırlanınca, sofraya getirilen ilk yemek süt buharında pişirilmiş kuzu ceniniydi.

"Bu sağlıklı bir besin." dedi Büyükanne Jia. "Benim gibi yaşlılar için çok yararlı. Sanırım siz gençler yiyemezsiniz, hiç gün ışığı görmemiş bir canlı bu. Bugün taze av eti de var. Neden biraz bekleyip ondan yemiyorsunuz?"

Herkes kabul etti ama Baoyu bekleyemeyeceğini söyledi. Bir kâse haşlanmış pirincin üzerine biraz çay döküp biraz da sülün eti ekledi ve doğru midesine indirdi.

"Bugün yine bir işler peşinde olduğunun farkındayım." dedi Büyükanne Jia. "Onun için oturup doğru dürüst yemek yiyecek zamanın yok." Sonra hizmetçilere döndü. "Biraz av eti ayırın da akşam yesin." dedi.

"Çok et var." diye garanti etti Xifeng. "Ben ayırmalarını söyledim zaten."

"Madem taze av eti var, neden biraz isteyip de Bahçe'de kendimiz pişirmiyoruz? Bu çok eğlenceli olmaz mı?" diye fısıldadı Xiangyun, Baoyu'ye.

Baoyu bu öneriyi hevesle kabullenip Xifeng'dan rica etti. Hizmetçilerden biri eti onlar için Bahçe'ye götürdü. Sonra hepsi birlikte Büyükanne Jia'nın dairesinden çıkıp Sazdan Kar Evi'nde toplandılar; Li Wan'in hangi tema ve kafiyeye karar verdiğini duymak için beklediler. Bu arada Xiangyun ile Baoyu'nün orada olmadıklarını fark ettiler.

"O ikisinin yalnız kalması hiç doğru değil." dedi Daiyu. "Ne zaman bir araya gelseler bir yaramazlık oluyor. Şimdi de ortadan kaybolmalarının sebebi hiç şüphesiz geyik etidir. Kim bilir ne planları var!"

O sırada seslerini duyan Li Wan'in halası Bayan Li neler oluyor diye görmek için içeri girdi.

"Yeşim taşı olan delikanlı ile altın tekboynuzu olan kız ne kadar temiz ve iyi yetiştirilmiş gençler; yiyecek çok şeyleri olmalı ama şimdi dışarıda çiğ eti nasıl yiyeceklerini tartışıyorlardı. Çok ciddi görünüyorlardı. İnsan nasıl çiğ et yiyebilir? Bunun iyi bir şey olduğuna inanamam."

"İğrenç!" dedi diğerleri. "Gidip onları durduralım!"

"Bu Xiangyun'ün başının altından çıkıyordur. Demedi demeyin!" dedi Daiyu.

Li Wan suçluları bulmak için dışarı fırladı.

"Eğer çiğ et yemeye niyetleniyorsanız sizi büyükannenin dairesine göndereyim de orada yiyin." dedi onları bulunca. "Benim sorumluluğumda olmadığı sürece koca bir geyiği yiyip hasta olsanız umurumda olmaz! Haydi bakalım! İçeri girip bizimle şiirlerinizi yazın. Dışarıda kar yağıyor, hava buz gibi! Başıma iş açmayın!"

"Yanlış anladın." dedi Baoyu, gülerek. "Pişirecektik."

"Tamam o zaman." dedi Li Wan.

O sırada ellerinde demir bir soba, metal şişler ve bir ızgarayla birkaç yaşlı kadın geldi.

"O eti keserken dikkatli olun." dedi Li Wan. "Parmaklarınızı keserseniz, ağlamayın sonra."

Bu uyarının ardından tekrar içeri girdi. Hemen arkasından Pinger çıkageldi. Li Wan'in daveti üzerine Xifeng onu göndermiş ve o tarihe denk gelen yıllık ödemelerle meşgul olduğu için aralarına katılamayacağını haber vermişti. Xiangyun selamlaşmak için onu durdurmuş, sonra da bırakmak istememişti. Pinger mizacı gereği çok neşeli bir kızdı ve Xifeng'ın genellikle istediğini yapmasına izin verdiğini biliyordu. Dışarıda mangal yapma fikrinin

çok eğlenceli olduğunu düşünerek hemen bileziklerini çıkarıp diğer ikisine katıldı ve pişirmek için üç parça kesilmiş et istedi.

Baochai ve Daiyu bu mangal işine daha önce şahit olduklarından pek ilgi göstermediler ama Bayan Li ile Baoqin ve diğer yeni gelenler için orijinal bir şeydi, konuyla çok ilgilendiler.

"Ne de güzel kokuyor!" dedi Tanchun, Li Wan ile şiir temasını konuştuktan sonra. "Ta buraya kadar geliyor. Dışarı çıkıp biraz yiyeceğim."

O da mangal başındaki üçlüye katıldı. Li Wan de peşinden geldi.

"Herkes hazır, sizi bekliyor." dedi Li Wan. "Yemeyi bitirmediniz mi daha?"

"Şiir ilhamı için biraz şaraba ihtiyacım var." dedi Xiangyun, bir taraftan etini çiğnerken. "Hem av eti de susattı. Bunu yemeseydim şiir falan yazamazdım."

O sırada yaban ördeği tüyünden peleriniyle Baoqin gözüne takıldı. Diğerlerinden geride durmuş gülüyordu.

"Gelip bir parça tatsana!" diye seslendi ona.

"Çok pis görünüyor!" dedi Baoqin.

"Haydi, dene biraz." diye ısrar etti Baochai. "Çok güzel. Kuzen Daiyu çok narin olduğundan sindiremediği için yemiyor. Yoksa kesinlikle yerdi."

Bunu duyan Baoqin mangal başına gidip bir parça kopardı, çok beğenince diğerleri gibi iştahla yemeye devam etti.

Xifeng'ın gönderdiği küçük bir hizmetçi kız gelip Pinger'yı çağırdı ama Pinger hanımına, Bayan Shi bırakmadığı için gelmeyeceğini söylemesini istedi. Hizmetçi gittikten kısa bir süre sonra Xifeng omuzlarında yağmur peleriniyle çıkageldi.

"Çok güzel görünüyor!" dedi neşeyle. "Demek bana söylemeden ziyafet çekiyorsunuz!"

O da mangal başında açık hava partisi yapan beşliye katıldı.

"Bütün bu dilenciler nereden çıktı?" diye bağırdı Daiyu. "Ah, ah! Zavallı Sazdan Kar Evi! Kasap Yun ve etoburları yüzünden kirlendi! Yüreğim kan ağlıyor."

"Sen ne anlarsın!" dedi Xiangyun, küçümseyerek. "Gerçek âlimler dokundukları her şeyi güzelleştirirler. Seninki sahte bir saflık. İğrenç! Midemizi bu av etiyle doldurmak bize güzel dizeler yazmak için ilham verecek!"

"Dikkat edin de dizeleriniz iyi olsun." dedi Baochai gülerek. "Aksi hâlde midenizdeki etleri zorla çıkarıp yerine şu karlı sazlıkları tıkarak sizi cezalandırırız!"

Artık yeme işini bitirip ellerini yıkadılar. Pinger tekrar bileziklerini takarken bir tanesinin eksik olduğunu fark etti. Herkes etrafa bakındığı hâlde bulamadılar. Ortadan kaybolmasına hayretler içinde kalarak dururlarken Xifeng bu araştırmaya bir son verdi.

"Ben nerede olduğunu biliyorum. Siz içeri girip şiirinizle ilgilenin." dedi. Sonra Pinger'ya döndü. "Artık aramana gerek yok. Şimdi onsuz eve gideceksin, üç gün içinde kavuşacağına söz veriyorum." Ardından kuzenlere sordu. "Bu sefer şiirinizin konusu ne? Büyükanne yılın sonu geldiğine göre, ilk ay eğlencesi için fener bilmecelerine ihtiyacımız olacağını söylüyor."

"Ah evet, tabii!" dedi diğerleri. "Unutmuştuk. Şimdiden iyi bir şeyler yazıp festivale hazırlansak iyi olur."

Böyle konuşurlarken yerden ısıtılan odada toplandılar. Hizmetçiler şarap kadehlerini ve tabakları hazırlamışlardı çoktan. Duvara tutturulan bir kâğıtta şiir yarışmasının teması, şekli ve kafiyesi yazıyordu. Henüz okumamış olan Baoyu ve Xiangyun hemen oraya gittiler.

Tema: Kar

Nazım Şekli: Beş mısra

Kafiye: Ayla

Hangi düzende yazılacağı belirtilmemişti.

"Ben şiir konusunda pek iyi değilim." dedi Li Wan. "İlk üç dizeyi ben başlatayım. Sonra en çabuk kim bulursa o devam etsin."

"Bence bir sıra belirleyelim." diye karşı çıktı Baochai.

Onun tavsiyesine uyulup uyulmadığı gelecek bölümde belli olacak.

50. BÖLÜM

Sazdan Kar Evi'nde kızlar şiir yazmak için yarışırlar.

Kış Baharı Odası'nda fener bilmeceleri hazırlanır.

"Bence bir sıra belirleyelim." dedi Baochai. "İsimlerimizi yazayım, sırayı kurayla saptayalım."

Herkesin ismini yazınca, bir kâğıdı parçalara böldü ve isimleri tek tek kopyaladı. Tesadüfen Li Wan ilk sırayı aldı.

"Eğer böyle yapılacaksa, ilk dizeyi ben yazarak size katkıda bulunayım." dedi Xifeng.

"Tabii, tabii." dedi ötekiler. "Başla lütfen!"

Baochai listede Çeltik Çiftçisi'nin üzerine "Feng" adını da ekledi. Bu arada Li Wan temayı ve şiirin şeklini açıkladı. Xifeng dikkatle dinledikten sonra biraz düşündü.

"Biraz yavan olursa sakın gülmeyin." dedi sonunda. "En azından doğru uzunlukta olduğunu sanıyorum. Nasıl devam edeceğini hiç bilmiyorum."

"Boş ver, aldırma." dediler. "Söyle sen, sonra istersen gidip kendi işlerine bakabilirsin."

"Kar yağarken hep kuzey rüzgârı eser." dedi Xifeng. "Dün gece boyu estiğini duydum; bu konuda bir dize yazdım. 'Dün gece esip durdu kuzey rüzgârı.' İşte bu kadar. İster kabul edin, ister bırakın."

Ötekiler memnun bir şaşkınlık içinde birbirlerine baktılar.

"Dili biraz yavan olsa da ardından ne geleceği belli olmaz; tam da yetenekli bir şairin başlayacağı bir dize. Sadece güzel bir dize olmakla kalmıyor; devamını getirecek kişiye çok fazla olanak da açıyor. O zaman bunu ilk dizemiz olarak alıp şiiri bitir, Çeltik."

Şiir yazmaya devam edilmeden önce Xifeng, Li hala ve Pinger onlarla bir iki kadeh şarap içip gittiler. Onlar gider gitmez Li Wan, Xifeng'ın başladığı dizeye bir dize daha ekleyip bir beyit yaptı, sonra üçüncü dizeyi yazarak ikinci beyte başladı. Her biri sırayla bir öncekinin başlattığı dizeye bir dize daha ekleyip beyte çevirdikten sonra yeni bir beytin ilk dizesini yazarak devam etti ve onlar okudular, Li Wan yazdı.

Xifeng:

Dün gece esip durdu kuzey rüzgârı.

Li Wan:

Bugün kapımın önünde uçuşuyor karlar hâlâ.

Bembeyaz saf taneler örtüyor çamuru, kiri...

Xiangling:

Yeşim tozu kaplamış her yeri âdeta.

Kış elbisesi örüyor ölü bitkilere kar taneleri...

Tanchun:

Ölü çimenler dönüşüyor billura.

Köylünün içkisi şimdi çok değerli...

Li Qi:

Dolup taşıyor kilerleri iyi bir hasatla.

Bacadan uçuşan küller gösterir mevsimin değiştiğini...

Li Wen:

Büyükayı dönerken geceler uzuyor uzadıkça.

Soğuk tepelerin soluyor zümrüt yeşili...

Xiuyan:

Buz tutan nehir sanki dönüyor taşa.

Seyrek söğüt dallarında kar alıyor yerini...

Xiangyun:

Ama limelenen muz yapraklarında dayanamıyor fazla.

Mis kokulu kömür yanıyor değerli mangalda...

Baoqin:

Kalın kürkler sarılıyor kızların narin vücutlarına.

Parlıyor pencere kenarındaki ayna...

Daiyu:

Yanan Hint sümbülü doluyor odaya.

Hüzünlü rüzgâr gece boyu esip duruyor...

Baoyu:

Herkesin rüyası salınıyor yavaşça.

Bir yerlerde flüt hüzünle çalıyor...

Baochai:

Kimin melodisi ahenk içinde rüzgârla?

Dev kaplumbağa yerin çökmesinden korkuyor...

O sırada Li Wan fırçayı bırakıp ayağa kalkarak araya girdi.

"Çıkıp sizin için biraz şarap ısıtmalarını söyleyeyim. Benim yerime başka biri geçsin."

Baochai fırçayı alıp Baoqin'in beyti tamamlamasını istedi ama daha o bir şey yapamadan Xiangyun ayağa fırlayıp kendi dizelerini söyledi.

Xiangyun:

Ejderhalar dövüşür, kabarır bulutlar dalga dalga.

Bir tekne ıssız kıyıya yanaşıyor...

Baoqin de hemen atılıp beyti tamamladı.

Baoqin:

Köprü üstünde bir atlı ediyor veda.

Kalın giysiler sınıra sevk ediliyor...

Herkesten daha zeki olan Xiangyun kimseye fırsat vermeden, kaşlarını kaldırıp doğruldu. Diğerleri de onun sırayı bozmasına razı gelerek atılışını keyifle seyrettiler.

Xiangyun:

Kadınlar malzeme gönderiyor kocalarına.

Ayak basılmamış yollar gizli tuzakları örtüyor...

"Bravo!" diye bağırdı Baochai, Xiangyun'ün okuduğu dizeyi yazarken; sonra da kendi dizelerini söyledi.

Baochai:

Bir dal çatırdıyor, kara teslim olan ormanda.

Rüzgârın üflediği karlar seyyahın etrafında dönüp duruyor...

Daiyu hemen atıldı.

Daiyu:

Toz gibi kar bulutları yükseliyor her adımda.

Buharda pişen gölevez kar partisinde ne güzel yeniyor...

Sonra devam etsin diye Baoyu'yü dirseğiyle dürttü ama Baoyu, Xiangyun ile Baoqin, Baochai ve Daiyu arasındaki çekişmeye öylesine dalmıştı ki beyitleri tamamlayacak kendi dizelerini düşünememişti bile. Yine de Daiyu'nün uyarısına cevap vermek için elinden geleni yaptı.

Baoyu:

Kar, çok benziyor saçılmış tuza.

Oduncunun balta sesi artık duyulmuyor...

"Kaybol ortadan, seni faydasız!" dedi Xiangyun, gülerek. "İşin gücün başka insanların yolunu tıkamak!"

Onun lafa karışması Baoqin için araya girme fırsatı yarattı.

Baoqin:

Balık tutuyor kayıkçı bürünmüş hasırlara.

Sıra sıra dağlar uyuyan fillere benziyor...

Xiangyun aceleyle ileri atıldı.

Xiangyun:

Bir yol gidiyor yılan gibi kıvrıla kıvrıla.

Uzayan soğukta ağaçlar buz meyveleri veriyor...

Baochai ve diğerlerinden hayranlık dolu mırıltılar yükseldi. Tam bu noktada Tanchun katkıda bulunma fırsatı yakaladı.

Tanchun:

Solmaz, bozulmaz hiçbir güzellik ayazda.

Dingin avlu üşüyen serçeleri korkutuyor...

Xiangyun iki dizesiyle araya girmeye hazırdı ama susadığı için önce çayından bir yudum almak isteyince sırasını Xiuyan'e kaptırdı.

Xiuyan:

Yaşlı bir baykuş hazin hazin öter ıssız dağlarda.

Avlunun merdivenlerinde karlar dans ediyor...

Xiangyun fırsatı kaçırmamak için aceleyle fincanını bıraktı.

Xiangyun:

Gamzeler oluşuyor gölün suyunda.

Berrak bir sabah, kar nasıl da ışıldıyor...

Daiyu:

Soluyor kısacık günler, ah ne fena!

Bir metre karın soğuğu unutuluyor...

Heyecanla gülen Xiangyun beyti tamamlamak için atıldı.

Xiangyun:

Silinir kralın endişesi onun umuduyla.

Yatağında donan birine kim aldırıyor...

Baoqin de buna gülerek kendi dizelerini söyledi.

Baoqin:

İçki içerken şenlikçiler, karın onuruna?

Göklerin tezgâhından beyaz kuşak düşüyor...

Xiangyun:

Denizkızı ipeğinin beyazından çok daha fazla.

Ama Xiangyun yeni bir beyti başlatmaya fırsat bulamadan Daiyu kendi dizesiyle araya girdi.

Daiyu:

Soğuk ve ıssızdır yüksek kameriyeler...

Xiangyun araya girip beyti tamamlayıverdi hemen.

Xiangyun:

Fakir âlim geri döner mütevazı yuvasına.

Baoqin kafasına göre herkesin işe karıştığı sonucunu çıkararak kendi dizesiyle araya girdi.

Baoqin:

Buz kütlelerini eritip çayımızı yaparız.

Belli ki aklına komik bir şey gelen Xiangyun gülmeye başladı.

Xiangyun:

Şarabı ısıtacak yapraklar tutuşmuyor kolayca.

Daiyu de güldü.

Daiyu:

Kar tepede Zen keşişinin süpürgesini örtüyor.

Gülücükler Baoqin'e de bulaşmıştı.

Baoqin:

Delikanlının lavtasını saklıyor aşağıda.

Xiangyun kahkahadan iki büklüm olunca diğerleri onun ne söylediğini anlayamadılar.

"Ne?" diye sordular. "Ne dedin?"

Xiangyun tekrarlamak zorunda kaldı.

Xiangyun:

Taş kulede bir leylek tedbirsizce uyuyor...

Daiyu de o kadar çok gülüyordu ki acıyan göğsünü tutuyor ve kelimeler kahkahaların arasından geliyordu.

Daiyu:

Hâlinden memnun bir kedi yatıyor sıcak yorganda.

Ondan sonraki her dize kahkahalar eşliğinde birbiri ardına hızla geliverdi.

Baoqin:

Mehtaplı mağaralardan gümüş dalgalar dökülüyor...

Xiangyun:

Kırmızı bayraklar batan güne karşı dalga dalga.

Daiyu:

Islak kış eriği soluğa tazelik ve lezzet katıyor...

"Çok güzel bir dize." dedi Baochai. Sonra da kendisi devam etti.

Baochai:

Suları damlayan bambulardan tatlı melodiler akmakta.

Baoqin:

Kaskatı kesilen şapka tüyleri yavaş yavaş çözülüyor...

Xiangyun:

Sırılsıklam ipek kemer yavaş yavaş kurumakta.

Daiyu:

Rüzgâr kesildi ama kar hâlâ yağıyor...

Baoqin:

Sesi geliyor, yağmur yağmasa da.

Gülmekten yorgun düşen Xiangyun, Baochai'in omuzuna kapandı. Diğerleri epeydir araya girmeyi bırakmış, Xiangyun, Daiyu ve Baoqin arasındaki üçlü rekabeti kahkahalarla seyretmeye başlamışlardı. Daiyu devam etmesi için Xiangyun'e baskı yapıyordu.

"İlhamının bittiğini söyleme sakın bana!" dedi. "O ünlü gevezelik hünerin birkaç dizeye daha yeter."

Baochai o anda kucağında kahkahalarla sarsılan Xiangyun'ü dürttü.

"Bu temadaki bütün kafiyeleri tamamlarsan kazandığını kabul edeceğim, Yun." dedi.

"Bu şiir yarışması değil." dedi Xiangyun, Baochai'in kucağından kalkarken. "Daha ziyade ölümüne düello gibi!"

"Peki, kimin kabahati?" diye sordular diğerleri, gülerek.

Artık kendisinin bir katkıda bulunamayacağına karar veren Tanchun az önce Baochai'den yazıcılık görevini devralmıştı. Şimdi şiirin tamamlanması gerektiğini belirtti. Li Wan de geri gelince kâğıdı elinden alıp uygun bir bitiş dizesi yazdı.

Li Wan:

Şiirlerimiz bu mutlu günümüzü belgeleyecek...

Kuzeni Li Qi de devamını getirdi.

Li Qi:

Övgüler yağdıracak ferasetli bir imparator da.

"Bu kadar yeter." dedi Li Wan. "Henüz bütün kafiyeleri bitirmedik ama biraz daha devam edersek uygunsuz kelimelerle çıkmaza gireceğiz."

Sonra başından sonuna kadar şiirin tamamını gözden geçirip ayrıntısıyla tartıştılar. Xiangyun'ün herkesten çok katkıda bulunduğu ortaya çıktı. Herkes buna güldü.

"Hep o yediğin av eti yüzünden!" dediler.

"Sayısından çok niteliğine bakacak olursak, bütün katkılar eşit derecede yetenekli." dedi Li Wan. "Tabii Baoyu'nünkiler hariç. Her zamanki gibi yine sonuncu oldu."

"Ortak şiirde pek iyi değilim." dedi Baoyu. "Beni hesaba katmayın."

"İyi hoş ama her seferinde seni hesaba katmamak olmaz." dedi Li Wan. "Bir seferinde bir kafiye belirlediğimiz için yapamadın. Bir başka seferinde yargımız adil değildi. Bu sefer de ortak şiirde iyi olmadığını söylüyorsun. Bence artık ceza alman lazım. Yeşil Kafes Manastın'ndaki kırmızı erikler çok güzel olmuş. Vazoya koymak için bir dal koparmak istiyordum ama Miaoyu'ye katlanamadığım için ona bulaşmak istemedim. Cezanın ilk bölümü, bize o kırmızı erikten bir dal getirip vazoya koymak olacak. Hepimiz hayranlıkla seyredelim."

"Ne hoş bir ceza!" dedi diğerleri. "Çok incelikli."

Baoyu de bu cezaya memnun oldu ama tam yerine getirmeye giderken, Xiangyun ve Daiyu ayağa kalkıp onu durdurdular.

"Dışarısı çok soğuk. Gitmeden önce bir kadeh sıcak şarap iç."

Şarap demliği Xiangyun'ün elindeydi. Daiyu büyükçe bir kadeh bulup getirdi.

"İşte!" dedi Xiangyun, kadehi ağzına kadar doldurarak. "Bu şarabı içtikten sonra elin boş gelirsen, kalan cezanı iki katına çıkarırız."

Baoyu yeni ısıtılan şarapla dolu kadehi boşaltıp dışarı çıktı. Li Wan arkasından bir hizmetkâr göndermek istedi ama Daiyu araya girdi.

"Senin yerinde olsam yapmazdım. Yanında başka biri olursa, alamaz."

Miaoyu'yü gayet iyi tanıyan Li Wan bunun doğru olduğunu

düşündü ve başıyla onayladı. Geldiğinde çiçekleri koymak için bir hizmetçiden, dar ağızlı, geniş kenarlı, büyükçe bir vazo getirmesini istedi.

"Baoyu gelince, kırmızı erik şiirleri yazalım." dedi.

"Ben şimdi bir tane yazabilirim." dedi Xiangyun.

"Yok!" dedi Baochai. "Artık daha fazla yazmana izin veremeyiz. Bugün yeterince sıra kaptın. Herkesin hakkını gasp edersen ötekiler için hiç eğlenceli olmaz. Hayır, şimdi Baoyu'nün cezasını düşünmemiz lazım. Az önce ortak şiir yazamadığını söyledi. Geri geldiğinde başka türden şiirler yazdıralım ona."

"İyi fikir!" dedi Daiyu. "Benim bir fikrim daha var. Birkaç kişi ortak şiirde neler yapabileceğini gösterme fırsatı bulamadı. Deminki şiire en az katkıda bulunanların kırmızı erik şiirini yazmalarını öneriyorum."

"Tamam, ben kabul ediyorum." dedi Baochai. "Kuzen Xing, Kuzen Wen ve Kuzen Qi fırsat bulamamışlardı, ne de olsa onlar misafir. Qin, Yun ve sen Çatık Kaş, bütün sıraları kaptınız. Bu sefer biz biraz geri duralım, Kuzen Xing, Kuzen Wen ve Kuzen Qi'nin yazmasına imkân verelim."

"Qi şiir konusunda pek iyi değildir." dedi Li Wan. "Onun yerini kuzenin Baoqin'e versen daha iyi olur bence."

Baochai'in niyeti bu değildi ama kendisini itiraz edecek pozisyonda görmedi.

"Kafiye olarak 'kırmızı erik çiçeği'ni kullanalım mı?" diye öneride bulundu. "Üçü de 'Kırmızı Erik Çiçeği' üzerine sekiz dize yazabilirler ama Kuzen Xing 'kırmızı,' Kuzen Wen 'erik' ve Kuzen Qin de 'çiçek' kelimelerini kullanabilir."

"Baoyu'yü işe karıştırmıyoruz galiba." dedi Li Wan. "Öyle olmaz."

"Ona başka bir tema verelim." diye önerdi Xiangyun.

"Ne olsun?" diye sordular diğerleri.

" 'Miaoyu'den kırmızı erik çiçeği istemek' temasına ne dersiniz?" dedi Xiangyun. "Çok eğlenceli olur."

"Evet ya!" dedi diğerleri. "Çok şahane olur!"

O anda konuşmalarının muhatabı olan kişi, elinde erik çiçeği dalıyla muzaffer bir şekilde gülerek içeri girdi. Hizmetçiler hemen elinden alıp vazoya koydular, kuzenler de etrafını sardı.

"Umarım hepiniz beğenmişsinizdir." dedi Baoyu. "Almak için yeterince sıkıntı çektim."

Tanchun onu rahatlatmak için bir kadeh sıcak şarap verdi ama önce hizmetçiler pelerinini ve yağmur şapkasını alıp üzerindeki karları silkelediler. Farklı dairelerden hizmetçiler de hanımları için fazladan kıyafet getirdiler. Baoyu'nün Xiren'i de içi tilki kürkü kaplı eski bir ceket göndermişti. Li Wan hizmetçilerin Xiren'e bir tabak buharda pişmiş gölevez, bir tabak mandalina, bir tabak da kan portakalı ve zeytin göndermelerini istedi. Xiangyun Baoyu'ye yazmasını istedikleri şiirin temasını söyledi ve düşünmeye başlaması konusunda ısrar etti.

"Tamam." dedi Baoyu. "Ama hepinizden istediğim bir şey var. Lütfen kafiyeyi siz belirlemeyin, ben kendim seçeyim."

Diğerleri bunu kabul ettiler.

"Tamam. Ne istersen onu kullan." dediler.

Bu arada onlar erik çiçeklerini hayranlıkla seyrediyorlardı. Dalın dik kısmı, yani vazonun ağzına denk gelen kısım altmış santimden kısa olmalıydı ama tepesinden sağa doğru ayrılan çiçek dolu dal yüz yirmi santim kadardı. Bu çiçek şelalesini oluşturan dallardan bazıları kıvrılmış yılana, bazıları donmuş kurtlara benziyordu; bazıları yazı fırçası gibi dimdik, bazıları yoğun şekilde minik dallarla kaplıydı. Çiçekler ise ruj kadar kırmızıydı ve orkide gibi kokuyordu.

Herkes çiçekleri inceleyip güzelliğine övgüler yağdırırken, Xing Xiuyan, Li Wan ve Baoqin şiirlerini yazmakla meşguldüler.

Diğerleri şiirleri okumaya başladılar.

Bir Daldaki Kırmızı Erik Çiçeği

I. Kafiye: Kırmızı

Xing Xiuyan

Öyle cesur, öyle neşeli, kış soğuğunda çiçek açıyor,
Daha şeftali açmadan, kayısı olmadan kırmızı;
Gül rengi bulutlar bahar yamaçlarını örtüyor,
Ama Yuling'in ebedî baharına erişiyor ruhumun hızı.
Gökkuşağı yatağında yatan sarhoş kar perisi gibi,
Parlak bir meşaleye dönüyor yeşil çanak yaprağının ışıltısı.
Sıradan bir güzellik değil onlarınki,
Karda, buzda çiçek açıyor pembe, kırmızı.

II. Kafiye: Erik

Li Wan

Sarhoş gözlerimi ne güzellikler kuşatıyor?
Şarkımın adı beyaz değil, kırmızı erik.
Bak, solgun yanaklarından kan kırmızı gözyaşları akıyor,
Acılardan uzak yüreği soğuktan sinik.
Cennetten alınıp buraya dikiliyor,
Çiçek değil ki bu, nasıl bir güzellik!
Bu rüzgârlı kuzeyde öyle cesurca çıkıyor,
İlkbahar geldi, yok bir durum şüphelik!

III. Kafiye: Çiçek

Xue Baoqin

Baharın şıklık yarışındaki zengin kızlar gibi,
Çıplak dallarından fışkırmış bir sürü çiçek.
Artık kar yağmıyor ama parlak kırmızı bulut
Gün batımında boyuyor ıssız tepeleri, dereleri gülerek.

Bu kırmızı sularda yol alıyor hayalî teknem ileri,

Genç kızın odasından geliyor flüt sesi titrek.

Dünyevi bir soydan gelemez bu güzellik tabii,

Cennetten gelince oluvermiş bir çiçek.

Memnuniyetle gülümseyerek okudular bu şiirleri. Üçüne de övgü sözcükleri yağdırıldı ama sonunda en iyisinin Baoqin'in şiiri olduğu konusunda fikir birliğine vardılar. Baoqin en gençleri olmasına rağmen içlerindeki en kıvrak zekâlı oydu; bunu fark eden Baoyu çok şaşırdı. Daiyu ve Xiangyun küçük bir kadeh şarap doldurup ona ikram ederek başarısını kutladılar.

"Üçü de eşit derecede iyiydi." dedi Baochai, küçümseyerek. "Siz ikiniz eskiden benimle dalga geçerdiniz, şimdi eğlenecek başka birisini buldunuz."

"Ya sen?" diye sordu Li Wan, Baoyu'ye. "Hazır mısın?"

"Bir tane hazırlamıştım." dedi Baoyu. "Ama bu üçü o kadar iyi ki onları okuyunca canım sıkıldı, kendiminkini tamamen unuttum. Bana biraz daha süre verirseniz yeni bir tane yazarım."

Xiangyun sobaya odun atmakta kullanılan bronz çubuklardan birini alıp metal el sobasına vurdu.

"Senin için davul çalmaya başladı." dedi. "Durduğumda hâlâ bitirmemiş olursan, cezanı iki katına çıkaracağız."

"Hazırım." dedi Baoyu.

Daiyu bir yazı fırçası aldı.

"Sen okurken ben de yazacağım." dedi.

Xiangyun çubuğu vurdu.

"Tamam!" diye bağırdı. "Birinci turun sonu."

"Evet, bir şey buldum." dedi Baoyu. "Yazmaya hazır ol."

Ne şarap şişesi açıldı ne de şiirler hazır...

Daiyu bir yandan başını sallayarak Baoyu'nün söylediklerini yazıyordu.

"Ne alakasız bir başlangıç." dedi.

"Haydi ama!" dedi Xiangyun. "Çabuk!"

Baoyu devam etti.

Baharı aramak için Cennet'e koştum...

Daiyu ve Xiangyun başlarıyla onayladılar.

"Bu daha iyi."

Bodhisattva'dan şifalı çiy değildi istediğim,

Ay Tanrıçası'nın çitlerindeki erik dalıydı.

Daiyu yazarken yine kafasını salladı.

"Fazla gösterişli, değil mi?"

Xiangyun tekrar çubuğu el sobasına vurmaya başladı. O durunca Baoyu hemen devam etti.

Bir demet kırmızı çiçek için yalvardım;

Azize, kokulu bulutlar koparıp bana verdi.

Çatallı dallarını narin şair omuzlarıma yasladım;

Manastırın karı iliklerime işledi!

Daiyu yazmayı bitirir bitirmez, Xiangyun ve diğerleri şiirin tamamı hakkında tartışmaya başladılar. Onlar bu tartışmanın ortasındayken, bir hizmetçi içeri dalıp Büyükanne Jia'nın geldiğini haber verdi. Baoyu ve kızlar onu karşılamak için gülüşüp konuşarak hızla dışarı çıktılar.

"Bu karda dışarı çıktığına göre keyfi yerinde herhâlde." dediler.

Büyükanne Jia'yı uzaktan gördüler. Küçük, bambu bir tahtırevanda taşınıyor, elinde yeşil, ipek bir şemsiye tutuyordu. Kocaman bir pelerin ve sincap kürklü bir kapüşon neredeyse tamamen sarıp sarmalamıştı onu. Yuanyang, Hupo ve üç dört hizmetçi daha ellerinde şemsiyelerle tahtırevana ve taşıyıcılarına eşlik ediyorlardı. Li Wan ve diğerleri Büyükanne Jia'yı karşılamak için karın içine doğru ilerleyeceklerdi ama yaşlı kadın onlara seslenerek oldukları yerde kalmalarını söyledi.

"Siz siperin altında bekleyin. Ben yanınıza geliyorum."

Tahtırevan yanlarına kadar geldi, onun inmesine yardım ettiler.

"Xifeng'ı ve Wang Hanım'ı atlattım." dedi sinsice kıkırdayarak. "Bu karda dışarı çıkmamda bir sakınca yok çünkü tahtırevanda oturuyorum ama onların yanımda, üşüyerek ve sefil bir şekilde zorlanarak yürümelerini istemedim."

Kızlardan bazıları onun kar kıyafetlerini çıkarırken, bazıları da iki yanından destek olup sobalı sedirin olduğu odaya götürdüler.

"Ne güzel erik çiçekleri bunlar!" dedi, odaya girdiklerinde. "Siz çocuklar keyif sürmesini iyi biliyorsunuz. Beni davet etmediğiniz için size çok kızgınım!"

Li Wan hizmetçilere büyük bir kurt postu getirtti ve Büyükanne Jia'nın oturması için sedirin üzerine serdi.

"Şimdi hepiniz ben gelmeden önce ne yapıyorsanız ona devam edin." dedi yaşlı kadın, postun üzerine yerleşince. "Artık günler kısaldığı için öğlen uykusunu bıraktım. Biraz domino oynadım; sonra sizin neler yaptığınızı merak edince, gelip size katılmaya karar verdim."

Li Wan ona bir el sobası verdi, Tanchun de bir şarap kadehi ve bir çift yemek çubuğu getirdi. Kadehi sıcak şarapla doldurup yaşlı kadına ikram etti. Büyükanne Jia şarabı yudumladı.

"Şuradaki tabakta ne var?" diye sordu.

"Şarapta mayalanmış bıldırcın." dedi kuzenlerden biri, tabağı yanına getirirken.

"Çok güzel olur." dedi yaşlı kadın. "Bacağından bir parça et koparın benim için."

Li Wan su getirtti ve ellerini yıkadıktan sonra dediğini yaptı.

"Şimdi tekrar oturup konuşmanıza devam etmenizi istiyorum." dedi Büyükanne Jia. "Sizi dinlemek bana iyi geliyor." Sonra Li Wan'e döndü. "Sen de otur. Ben gelmemişim gibi davran. Yoksa giderim."

Onun ne kadar ısrarlı olduğunu görünce herkes yaşına uygun şekilde daha önceki yerini aldı; sadece Li Wan uzaktaki en alçak yere oturdu.

"Ne yapıyordunuz?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Şiir yazıyorduk." dediler.

"Sizin gibi şiir yazanların fener bilmecesi hazırlamaları çok güzel olmaz mı? Yılbaşından sonra hep beraber eğleniriz."

Hep bir ağızdan onayladılar ve biraz daha sohbet ettiler.

"Burası çok rutubetli. Çok uzun kalmayın, üşütürsünüz. Xichun'ün evi buradan daha sıcak. Oraya gidip resmi nasıl ilerliyor bir görelim, bakalım yıl sonuna kadar hazır olacak mı." dedi sonra Büyükanne Jia.

"Yıl sonu mu?" diye bağırdılar. "Mümkün değil! Gelecek yılın Dragon Teknesi Festivali'ne kadar anca bitirir."

"Yok canım! Bahçe'nin resmini yapması, işçilerin Bahçe'yi yapmalarından daha uzun sürer mi?"

Sonra tekrar tahtırevanına oturdu, herkes Kokulu Lotus Köşkü'nü geçip, iki ucu kemerli, içeride ve dışarıda taş levhaların asılı olduğu, üstü kapalı yoldan giderken ona eşlik etti. Dış tarafındaki levhada "Bulutların Arasından" iç tarafındakindeyse "Aya Giriş" yazan batı kemerinden geçip kuzey kapısından içeri girdiler. Xichun'ün hem oturduğu hem de resim yaptığı Kış Baharı Odası'nın avlu girişine geldiklerinde, taşıyıcılar Büyükanne Jia'nın inmesi için tahtırevanı yere koydular. Xichun onları karşılamak için bekliyordu. Onları avlu boyunca uzanan üstü kapalı bir yoldan geçirip arka taraftaki odasına götürdü. Saçakta asılı levhada "Kış Baharı Odası" yazıyordu.

Onlar kapıya yaklaşırlarken hizmetçiler kırmızı keçeden perdeyi kaldırdılar. İçeri girerken yanaklarına sıcak bir hava çarptı. Büyükanne Jia daha yerine bile oturmadan Xichun'e takıldı.

"Resim ne oldu?"

"Bu soğukta boyaları birbiriyle karıştırmak çok zor oluyor." dedi Xichun. "Düzgünce boyanmasını engelliyor. Bozulmasından korktuğum için resmi kaldırdım."

"Tembellik etme, resmin yıl sonuna kadar hazır olmasını istiyorum." diye takıldı yaşlı kadın, kızın bahanesini kibirli bir gülüşle savuşturarak. "Hemen çıkarıp devam et, kızım."

Tam o anda Xifeng gülerek içeri girdi. Omuzlarına mor, yünlü kumaştan bir pelerin almıştı.

"Böyle gizlice kaçarak beni çok yordun, büyük hanım!" diye homurdandı.

Yaşlı kadın onu gördüğüne çok memnun oldu.

"Bu soğukta üşütmenizi istemediğim için dışarı çıktığımı size söylemelerine izin vermedim." dedi. "O keskin burnunla beni arayıp bulacağını düşünmem lazımdı. Beni böyle takip etmeyi görev edinmene gerek yok."

"Görev edinmek mi?" dedi Xifeng. "Seni aramaya çıkmamın nedeni bu değil ki. Senin dairene geldiğimde bir ölüm sessizliği vardı. Nereye gittiğini öğrenmeye çalışırken, hizmetçilerin cevaplarından, Bahçe'ye seni aramaya gelmemi istemediklerini anladım. O zaman şüphelendim. Tam o sırada iki rahibe gelince şüphelerim doğrulandı. Sadaka ya da yıllık bağışları toplamak veya tütsü parası almak için geldiklerini ve yılın bu zamanında ödeme yapacağı çok üyeliği olan aziz büyükannenin de onlardan saklanmak için kaçtığını anladım. Rahibelere sorunca yıllık bağış için geldiklerini öğrendim. Senin yerine ben ödedim. Alacaklıların gittiler, artık saklanmana gerek kalmadığını söylemeye geldim. Geri dönebilirsin. Senin için yumuşacık sülün eti hazırlattım; biraz daha bekletirsen sertleşir."

Bütün bu konuşmalar diğerlerinin gülmeleri eşliğinde yapıldı tabii. Büyükanne Jia daha cevap bile veremeden Xifeng tahtırevanın getirilmesini emretti ve yaşlı kadın güler yüzlü bir itaatkârlıkla Xifeng'ın elinden tutup bindi; taşıyıcılar kaldırdıkları gibi gözden kayboldular. Diğerleri de sohbet edip gülerek peşinden gittiler.

Kemerli yolun doğu kapısından Bahçe'nin gümüş ışıltılı manzarasına geçtiklerinde, ileride, Baoqin'in o tanıdık yaban ördeği tüyünden yeşil peleriniyle, küçük bir tepenin yamacında onların gelmesini beklediğini gördüler. İçindeki kırmızı erik dalıyla koca bir vazoyu kucaklayan bir hizmetçi de onun arkasında duruyordu.

"İşte orada!" dediler. "Biz de iki kişi eksik diyorduk. Demek o da kendine erik dalı almış."

Büyükanne Jia ona bakıp güldü.

"O karlı bayırda, arkasında erik çiçekleri, üzerinde peleriniyle onu görünce aklınıza ne geldi?" diye sordu.

"Qiu Ying'in senin odanda asılı olan *Karın Güzelliği* tablosu gibi." dediler.

Büyükanne Jia başını salladı.

"Hayır, o resimdeki kızın böyle bir pelerini yok. Hem güzellik konusunda Baoqin'in tırnağı bile olamaz."

Tam o sırada daha önce görünmeyen üçüncü kişi Baoqin'in arkasından çıkıverdi. Her kimse kırmızı keçeden bir kar pelerini giyiyordu.

"Kızlardan hangisi o?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Başka kız yok ki hepimiz buradayız." dedi ötekiler, gülerek. "Baoyu o."

"Gözlerim giderek daha da kötüleşti." dedi yaşlı kadın.

Az sonra tepenin yamacındaki üçlünün yanına varınca, onun gerçekten de Baoyu olduğunu anladı.

"Ben de tekrar Yeşil Kafes Manastırı'na gitmiştim." dedi Baoyu kızlara. "Miaoyu her biriniz için birer erik dalı verdi. Odalarınıza dağıtılmasını organize ediyordum."

Uğraşları için ona teşekkür ettiler. Konuşarak yürüyüp Bahçe kapısından çıktılar ve Büyükanne Jia'nın dairesine gittiler. Yemekten sonra sohbet ederek otururlarken, Xue teyze geldi.

"Ne kadar çok kar yağdı!" dedi. "Bütün gün bir türlü sizi görmeye gelemedim. Canınız sıkkınsa dışarı çıkıp bir bakın, Jia Hanım. Çok iyi gelir."

"Canımın sıkkın olduğunu kim söyledi?" dedi Büyükanne Jia, keyifle. "Çocukların yanından yeni geldim. Çok güzel zaman geçirdim."

"Ya!" dedi Xue teyze. "Dün akşam ablama Bahçe'yi bir günlüğüne kullanalım, sizi karın tadını çıkarmak için küçük bir partiye davet edelim diyecektim ama erkenden yattığınızı öğrendim. Baochai keyfinizin yerinde olmadığını söyledi; ben de sizi rahatsız etmeyeyim dedim. Bilseydim bu sabah gelir, sizi davet ederdim."

"On birinci aya girdik." dedi Büyükanne Jia. "Daha kar yeni başladı. Önümüzdeki günlerde daha çok yağacak ve bizi ağırlamak için çok fırsat olacak."

"Umarım." dedi Xue teyze. "Yapmaktan çok memnuniyet duyacağım bir şey bu."

"Aman sakın unutma, hala!" diye bağırdı Xifeng, şakayla. "Sen en iyisi şimdiden elli tael gümüş tartıp bana ver. Bir daha kar yağdığında senin için her şeyi hazırlarım. Bu hem seni organize etme derdinden kurtarır, hem de unutmamış olursun."

"Evet ya, elli tael ver ona." dedi Büyükanne Jia gülerek. "Biz de aramızda paylaşalım. Kar yağdığında, ben canım çok sıkkın derim, sen de bir şey yapmak zorunda kalmazsın. Böylelikle sen hiç zahmete girmemiş olursun, Xifeng ile ben de yirmi beşer tael kazanırız."

Xifeng memnuniyetle el çırptı.

"Ne müthiş bir fikir! Neden benim aklıma gelmedi?" dedi.

Herkes güldü.

"Seni utanmaz kaltak!" dedi Büyükanne Jia, diğerleriyle birlikte gülerek. "İşini nasıl da bilirsin. Kaşıkla verir kepçeyle geri alırsın! Asıl söylemen gereken şey: 'Hayır halacığım, sen bizim misafirimizsin. Evimizde kalarak bizi onurlandırdığın için bizim seni davet etmemiz gerekir. Bizim için para harcamana izin veremeyiz.' Zavallı halandan elli tael isteyeceğine böyle demen lazımdı. Duyulmuş şey değil!"

"Büyükannemiz çok kurnaz bir kadındır!" dedi Xifeng, Xue teyzeye. "Önce nabzını yoklar. Eğer elli taeli vermeye kalkışsaydın, seve seve benimle paylaşıp yirmi beş taeli cebe indirirdi. Ama baktı ki vermeyeceksin, hemen tavır değiştirip yüce gönüllülük ederek, suçu benim üzerime attı. Tamam o zaman. Partinin bütün masraflarını ben karşılayacağım; büyükanne geldiğinde, kendi cebimden elli taeli paketleyip hediye olarak vereceğim. Koca çenemi açıp başkalarının işine karıştığım için bu da benim cezam olsun!"

Baoyu ve kızlar gülmekten iki büklüm oldular.

Sohbet Baoqin'in arkasında erik dalıyla, karlar içinde ne kadar da güzel bir görüntü oluşturduğuna gelince, Büyükanne Jia onun soyunu, doğduğu gün ve saati sordu. Xue teyze onu Baoyu için uygun bir eş olarak gördüğünü düşündü. Eğer Baoqin için Mei ailesine söz verilmemiş olsaydı, bunu memnuniyetle kabul ederdi. Ama Büyükanne Jia kendisine direkt olarak sormadığı için, ancak üstü kapalı olarak bu anlaşmadan söz edebilirdi.

"Zavallı kızcağızın hiç şansı yok. Önceki yıl babası aniden öldü. Bütün seyahatlerinde hep ona eşlik ederdi. Bu yüzden genç yaşında birçok yeri gördü. Babası işle eğlenceyi birleştirmekte çok ustaydı. İş için bir yere gittiğinde ailesini de yanında götürürdü. Bir vilayette neredeyse bütün yılı geçirir, her yeri görürlerdi. Sonraki altı ay başka bir vilayette olurlardı. Böylelikle İmparatorluk vilayetlerinin yarısından fazlasını görmüşlerdir. Başkente geldikleri bir sefer, kızını Akademisyen Mei'in oğluyla evlendirmeye söz vermiş ama ne yazık ki ondan sonraki yıl ölünce hiçbir şey yapılamadı. Şimdi zavallı anneciği astım oldu..."

Xifeng uzun uzun iç çekip ayağını yere vurarak hayal kırıklığını abartılı bir şekilde ortaya koydu.

"Ah ne fena! Ben de çöpçatayım diyordum ama görünüşe bakılırsa nişanlıymış." dedi.

"Aklından kim geçiyordu?" diye sordu Büyükanne Jia, gülerek.

"Boş ver!" dedi Xifeng. "Çok iyi bir çift olurlardı ama nişanlı olduğuna göre bu konuyu açmanın hiç lüzumu yok."

Büyükanne Jia, Xifeng'ın aklından geçeni gayet iyi biliyordu ama Baoqin için çoktan söz verildiğini duyunca, konuyu kapatıp bir daha sözünü etmedi.

Ayrılmadan önce bir süre daha sohbet ettiler. O akşam kayda değer başka bir şey olmadı.

***

Ertesi gün hava açtı. Kahvaltıdan sonra Büyükanne Jia Xichun'e, hava ister soğuk olsun ister olmasın resmine devam etmesini söyledi.

"Yıl sonuna kadar bitiremesen de çok sorun değil ama Baoqin'i, hizmetçisi ve erik çiçekleriyle beraber resme dâhil etmelisin." dedi. "Hemen yapmanı istiyorum; tıpkı dün dağın eteğinde gördüğümüz gibi olsunlar."

Xichun yapacağını söyledi ama bunun çok zor bir iş olduğunun da farkındaydı. Sonra diğerleri nasıl ilerlediğini görmek için odasına geldiklerinde, kara kara bu konuyu düşünüyordu. Li Wan onu düşünceleriyle baş başa bırakıp sohbetlerine onsuz devam etmeyi teklif etti.

"Dün akşam büyükanneden dönünce, Qi, Wen ve ben bir türlü uyuyamadık. Yataklarımızda yatarken bilmeceler uydurduk. Ben *Dört Kitap*'tan alıntılar yaparak iki tane hazırladım, onlar da birer tane."

"Evet ya!" dedi ötekiler. "Bizim de aynı şeyi yapmamız gerekiyor. Önce sen bize sizin hazırladıklarınızı söyle, biz de tahmin etmeye çalışalım."

"Merhamet Bodhisattvası Guanyin geçmişini kaybetmiş." dedi Li Wan. "Cevap *Dört Kitap*'tan alınan bir ifade olacak."

"En iyide karar kılmak." diye ortaya attı Xiangyun.

"Bunun geçmişiyle ne alakası var?" dedi Baochai.

"Tekrar deneyin." dedi Li Wan.

"Benim bir tahminim var." dedi Daiyu. " '...Hiçbir belge olmaması iyidir' değil mi?"

"Evet ya, bu olmalı." dedi diğerleri.

"Suda yetişen yeşil bitki nedir?" dedi Li Wan.

"Hızlı büyüyen sazlar olmalı." dedi Xiangyun. "Bu sefer yanlış olamaz."

"Aferin sana!" dedi Li Wan. "Şimdi de Wen'in bilmecesi. Kayalıkların yanından akan su soğuktur. Bu tarihî birisinin adı."

"Shan Tao." dedi Tanchun. "Soyadı 'dağ' anlamına geliyor, yani 'kayalıklar,' Tao da 'dalgalar' demek."

"Doğru!" dedi Li Wan. "Qi'nin bilmecesi iki kelime: Ateş böceği. Cevabı da tek kelime."

Hepsi bir süre düşündü ama cevabı akıllarına gelmedi. Sonunda Baoqin bir cevap ortaya attı.

"Bu biraz karmaşık. Cevap 'çiçek' değil mi?"

Li Wan gülerek onayladı.

"Çiçeğin ateş böceğiyle ne ilgisi var?" diye sordu diğerleri.

"Çok zekice." dedi Daiyu gülerek. "*Ayinler Kitabı* dönüşüme uğrayan otların ateş böceklerine neden olduğunu söylüyor. Çiçek kelimesi köken olarak 'ot' ve karakter olarak 'dönüşüm'ü içeriyor, değil mi?"

Diğerleri de bilmecenin çok akıllıca olduğunu gülerek kabullendiler.

"Dördü de çok iyi." dedi Baochai. "Ama Büyükanne Jia'nın böyle bir şeyi kastettiğini sanmıyorum. Çok daha kolay, günlük nesnelerle ilgili hazırlamalıyız bence, böylece çok eğitimli olmayanlar da keyif alabilsinler."

Herkes kabul etti. Xiangyun biraz düşündükten sonra ilki için gönüllü oldu.

"Ben bir tane buldum." dedi. "*Kırmızı Dudaklar*'dan esinlendim. Ama çok sıradan bir nesne. Bakalım tahmin edebilecek misiniz?"

"Vadileri ve dereleri terk ediyor,

İnsanların arasında aylaklık yapıyor.

Ama ne uğruna?

Ün ve kazanç boşuna;

Arkada bir şey kalmıyor."

Kimse bunun ne olduğunu anlayamadı. Uzunca bir süre düşündükten sonra bir sürü tahminde bulundular. Birisi keşiş olduğunu söyledi; bir başkası Taocu; bir diğeri de kuklacı.

"Hepsi yanlış." dedi Baoyu, diğerleri tahminlerini söylerken sessiz sessiz gülümsüyordu. "Ben cevabı buldum. Sirk maymunu."

"Doğru." dedi Xiangyun.

"İlk kısım tamam da son dize nedir? Ne anlama geliyor?" dedi diğerleri.

"Siz hiç kuyruğu kesilmemiş bir sirk maymunu gördünüz mü?" dedi Xiangyun.

Bir homurtu ve kahkaha koptu.

"Sanki yeterince zor değilmiş gibi bilmecede bile kelime oyunu yapıyor!" dedi herkes.

"Xue Hanım dün senin çok seyahat ettiğini ve bir sürü ilginç yer gördüğünü anlattı." dedi Li Wan, Baoqin'e. "Bu kadar çok malzemeyle bilmece hazırlamaya en uygun kişi sen olmalısın, üstelik şiir konusunda da çok iyisin. Neden birkaç tane yazmıyorsun? Biz de tahmin etmeye çalışalım."

Baoqin sesini çıkarmadan gülümseyip başını salladı, sonra bir köşeye çekilip düşünmeye başladı.

Baochai de bir bilmece hazırlamıştı, Baoqin düşünürken o da tahmin etmeleri için kendi bilmecesini sordu.

"Dizi dizi oymalı sedir ağacı,

Hiçbir usta el böyle güzel oyamaz.

Gökyüzünü süpürse de rüzgâr,

Hiç ses çıkarmıyor çanlar."

Herkes cevabı tahmin etmeye çalışırken Baoyu kendi bilmecesini sordu.

"Yerle gök arasında, bulutların ortasında,

Bambu bizi uyarıyor!

Kafanı kaldır bak Anka'nın mesajına,

Yaz cevabını bulutsuz havaya."

Daiyu de hazırladığı bilmeceyi sordu.

"Şahlanan atıma bakın!

İpek dizgin istemez,

Şehrin duvarlarını gezer,

Düşmanlarını mahveder.

Sahibinin temasıyla ilerler,

Toynakları gürül gürül gürler.

Dev kaplumbağa sırtındaki üç ada

Bir isim bırakır ardında."

Tanchun de bir bilmece uydurmuştu ama tam sormak üzereyken Baoqin çekildiği köşeden geri gelip bilmecesini bitirdiğini söyledi.

"Küçüklüğümden beri tarihî yerleri geziyorum. Çok fazla şey gördüm. Şimdi de onlardan on tanesini seçip her biri için bir şiir yazdım, çoğu ünlü kişilerle ilgili. Edebî bir şey olmayabilir ama ünlü kişileri ve yerleri anarken tahmin etmeniz gereken sıradan nesnelere de gizli bir gönderme yapılıyor."

"Vay, çok zekice!" dedi diğerleri. "Ama neden yazmıyorsun, böylece düşünmeye zamanımız olur."

Sonra olanlar gelecek bölümde anlatılıyor.

51. BÖLÜM

Baoqin geçmişi hatırlayarak yaratıcı bilmeceler yazar.

Beceriksiz bir doktor çok kuvvetli bir ilaç verir.

Baoqin bilmeceleri dörtlükler hâlinde yazdığını ve her birinde iyi bilinen bir nesne ya da seyahatleri sırasında ziyaret ettiği ünlü bir yer için ipuçları olduğunu açıklayınca, kuzenler çok etkilendiler ve yazıp vermesini heyecanla beklediler. Sonra da okumaya başladılar.

Kızıl Kayalar[1]

Kızıl Kayalar'daki nehir ölülerle doluydu,

Mürettebatsız gemiler yalnızca isimleri taşıyordu.

Sayısız cesur ruh orada dolaşıyordu,

Soğuk rüzgâr uğuldayıp alevleri körüklüyordu.

---

1) MS 208 yılında Çin'de Han Hanedanlığı'nın sonunu getiren ve Üç Krallık döneminin başlamasına sebep olan, Chibi de denilen bir muharebe yaşanmıştır. Bunun tarihteki en büyük deniz muharebesi olduğu kabul edilmektedir. (ç.n.)

Hanoi[1]

Pirinç sütunu uluslara itaati emrediyor:
Onun sesi denizaşırı kavimlere kadar ulaşıyor.
Cesur Ma Yuan fethetmek ve hükmetmek için doğmuş,
Zhang Liang'ın Demir Flüt'üne[2] *ihtiyacı yokmuş.*

Zhongshan Dağı[3]

Tutku hiçbir zaman mizacında olmasa da,
Birdenbire çağrıldın tozlu dünyaya,
Bağlanan ipleri koparmak zordur,
Şaşırma sakın gülersek sana.

Huaiyin[4]

En cesurlar bile dikkate almalıdır zalim köpekleri;
Taht hediyesi tabutunu mühürledi.
İnsanlara söyleyin küçümsemesinler kimseyi,
Ölene dek unutmadı bir kap yemeği.

---

1) Ma Yuan, Doğu Han Hanedanlığı döneminde, en büyük askerî başarısı Hanoi'de Çin egemenliğini yeniden inşa etmek olan yayılmacı bir generaldir. Han hâkimiyetinin güney sınırını belirlemek için pirinçten bir sütun diktirdiği söylenir. (ç.n.)

2) Bir efsaneye göre, MÖ 202'de Liu Bang ile Xiang Yu güçleri arasındaki Gaixia Savaşı sırasında Zhang Liang, Xiang Yu'nün kampının yukarısındaki Jiming Dağı'na tırmanıp flütüyle düşman askerlerinin memleketine ait Chu şarkıları çalmaya başlar. Memleket özlemine düşen askerler yenilgiye uğrarlar. (ç.n.)

3) Bu şiirde sözü edilen kişi münzevi Lei Cizong'dur. İmparator Wen tarafından sık sık inzivadan geri çağrılıp profesör olmaya zorlanmıştır. Nanking yakınlarındaki Zhongshan Dağı, imparatorun onun inzivaya çekilmesi için özel bir ev yaptırdığı yerdir. (ç.n.)

4) Han Xin, Gaozu'nun Han Hanedanlığı'nı kurmasına yardımcı olan en büyük generallerden biridir. Huaiyin'de çok sefil bir hayat yaşamış sonra da Huaiyin Markisi olmuştur. Beş parasız bir sefilken yaşlı bir çamaşırcı kadın ona yemek vermiş, yıllar sonra hak ettiği yere geldiğinde kadını muhteşem bir şekilde ödüllendirmiştir. Pek çok büyük generali gibi o da Gaozu'nun şüphelerinin kurbanı olmuş, kendisi tarafından olmasa da acımasız imparatoriçe tarafından tuzağa düşürülüp öldürülmüştür. (ç.n.)

Guangling[1]

Ağustos böceği ve karga cıvıltıları bitiverdi bir anda,
Sui kıyısından nasıl görünüyor bugün manzara?
Ama o serkeş zamanların skandallı hikâyesi
Geveze ve pis ağızlardan henüz düşmedi.

Şeftali Yaprağı Geçidi[2]

Sığ sulara yansıyor kuru yaprakların görüntüsü,
Son şeftali yaprağı da dalından düştü.
Eski güney köşkü yıkıntılara karıştı,
Yalnız resmin kaldı çıplak duvarda asılı.

Yeşil Tümsek[3]

Nehrin kara suları durgun, akmıyor;
Lavtanın donmuş telleri onun hüznünü haykırıyor.
Bu sürgünü emreden kurallar ne de acımasız,
Ağaçlar bile utançtan yere kapanıyor!

---

1) Guangling, Sui Hanedanlığı'nın skandallı ikinci imparatoru olan Yangdi için yaptırılan, iki tarafında söğütlerin dizili olduğu Büyük Kanal'ın başlangıç noktasıdır. (ç.n.)

2) Nanking yakınlarındaki Şeftali Yaprağı Geçidi adını, ünlü bir kaligraf ve edip olan Wang Xianzhi'nin gözde odalığı Taoye Ferry'den (Peach Leaf) almıştır. Hatta Wang Xianzhi'nin onun onuruna bir şarkı yazdığı da söylenir. (ç.n.)

3) Suiyuan vilayetindeki Guisui yakınlarında bulunan Yeşil Tümsek, talihsiz saray hanımefendisi Wang Zhaojun'ün mezarıdır. Wang Zhaojun Antik Çin'in "Dört Güzelleri"nden biridir. O zamanlar imparator, cariyelerini saray hanımlarının portrelerini esas alarak seçer. Saray ressamı Mao sadece kendisine rüşvet verenlerin portrelerini yapar. Zhaojun bunu reddedince ressam onun çekiciliğini resmine yansıtmaz; dolayısıyla İmparator Yuan ile hiç karşılaşmaz. Sonra imparator tarafından Xiongnu İmparatorluğu'ndan Chanyu Huhanye ile evlendirilir. Evlenmeden hemen önce imparator kızı görür ve ona vurulur ama artık çok geçtir. Yeşil Tümsek, Kara Nehir'in yakınlarındadır ve bir efsaneye göre Wang Zhaojun'un nehre atlayarak intihar ettiğine inanılır. Mezarına Yeşil Tümsek denmesinin nedeni, çok geniş bir alanda bir tek onun mezarının kışın bile yeşil olmasıdır. (ç.n.)

Mawei[1]

Sadece ter kaldı yüzünde, bir de ruj izleri,

Sonra o tatlı yumuşaklık da kaybolup gitti.

Ama o çok bildik parfümünün zerrelerini,

Bugün bile taşıyor giysileri.

Pudong Manastırı[2]

Uçarı bir kızdır genç Reddie, alt tabakadan,

Çiftleri bir araya getirir hiç korkmadan.

Sonunda büyük hanım onu elleriyle assa da,

Küçük hanımı çoktan kavuşturdu aşığına.

Erik Ağacı Tapınağı[3]

Erik ağacı olmasa da söğüt ağacının yanında,

O güzelin resmini kim getirecek buraya?

Baharda kavuşmayı beklemek boşuna,

Güz ayıracak onları bir yıl daha.

Bu şiirleri okuduktan sonra kuzenlerin hepsi olağanüstü yaratıcılığa övgüler yağdırdılar. Sadece Baochai eleştirdi.

---

1) Mawei, Antik Çin'in "Dört Güzelleri"nden biri olan, talihsiz saray hanımefendisi Yang Guifei'nin öldürüldüğü posta evi bölgesidir. Yang, Tang İmparatoru Xuanzong'un eşidir ve imparatorun ona olan tutkusu, An Lushan Ayaklanması'nın nedenlerinden biri olarak görülmüştür. (ç.n.)

2) Bu bilmece, *Batı Odası* kitabında yer alan, manastırda yaşayan fakir âlim Zhang Junrui ile dul annesi ve kendisine çöpçatanlık eden neşeli hizmetçisi Reddie ile yolculuk eden, soylu hanımefendi Cui Yingying'in aşk hikâyesini konu etmektedir. (ç.n.)

3) Bu bilmece, *Ruhun Dönüşü* oyununu konu etmektedir. Oyunda, Liniang bir erik ağacının altında uyurken, rüyasında yakışıklı bir genç olan Liu'yla ıssız bir bahçede karşılaşır, bu rüyadan o kadar etkilenir ki iğne ipliğe dönüp ölür. Ölmeden önce kendi resmini yapar ve üzerine de bir şiir yazar. Ölünce uyuduğu ağacın altına gömülür. Yaslı babası Erik Ağacı Tapınağı'nı inşa ettirir. Bu arada Liu da Liniang'ı rüyasında görür. Tapınağa gelip resmi bulur. Sonra Liniang dirilir ve evlenirler. (ç.n.)

"İlk sekiz tanesi tarihsel olarak doğrulanabilir şeyler ama son ikisinin ne hakkında olduğunu anlayamadım. Bence onların yerine iki tane daha yazman lazım."

"O kadar kibirli ve dar görüşlü olma, Chai!" dedi Daiyu. "Son iki şiirin konuları tarih kitaplarında bulunmayabilir ama ne olduklarını bilmediğini nasıl söylersin? Eğitimli genç hanımlar olarak biz onların yer aldıkları kitapları okumasak da birçok oyunu seyrettik. Üç yaşındaki çocuklar bile bu hikâyeleri biliyorlar. Hiç duymadığını söylemek düpedüz ikiyüzlülük."

"Çok doğru!" diye onayladı Tanchun.

"Ayrıca." dedi Li Wan. "Bu hikâyeler tarihî olmasa da onlarla ilgili her yere gidip bizzat görmüş. Hem bu iki hikâye uydurma olsa ne olur, eski zamanlardan günümüze bir sürü efsane aktarılmış ve iyi niyetli işgüzarlar insanları kandırmak için sahte sanat eseri bile yapıyorlar. Örneğin, başkente ilk geldiğimizde yolda General Guan Yu'nün mezarı olduğu söylenen üç dört farklı yer gördük. Guan Yu'nün gerçekten yaşadığı ya da kahramanca şeyler yaptığı konusunda kimsenin bir şüphesi yok ama bir mezardan daha fazlasına gömülmüş olamaz. Belli ki oralara gömüldüğü efsanesini, o öldükten çok sonra yaşayan, ona ve temsil ettiklerine hayranlık duyan ve kendilerine ait olmasını isteyen insanlar uydurmuşlar. Coğrafya Sözlüğü'ne bir baksan, sadece Guan Yu'nün değil, bütün ünlü insanların birden fazla yerde mezarlarının olduğunu görürsün. Hiç yaşamamış insanlar sayesinde ünlü olan yerlerin sayısı bile çok. Bu iki şiirde bahsi geçen hikâyeler uydurma olduğu hâlde, hepsi çok iyi biliniyor. Hikâye anlatıcılarından dinleyebilirsin; sahnede sergilendiğini görebilirsin, hatta tapınaklarda insanlar için kehanetlerde bulunan fal çubuklarında bile bulabilirsin. Onları bilmeyen hiç kimse yoktur. *Batı Odası* ya da *Ruhun Dönüşü*'nden birkaç şiir okumanın pornografi okumaktan farklı olduğu pek söylenemez. Yok, ben bu iki şiirde kötü bir taraf görmüyorum. Olduğu gibi kalsın bence."

Bunları Li Wan söyleyince Baochai daha fazla ısrar etmeyip sustu. Bir süre bu şiirlerde saklı olan bilmecelere cevap bulmak için uğraştılar ama bütün tahminleri yanlış çıktı. Kışın günler çok kısa olduğundan çabucak yemek saati geliverdi ve herkes köşke

döndü. Hepsi oradayken, bir hizmetçi Wang Hanım'a, Xiren'in ağabeyi Hua Zifang'ın geldiğini ve dışarıda beklediğini haber verdi. Anneleri çok hastaydı ve kızını görmek istiyordu. Eğer izin verirlerse Xiren'i eve götürmek için gelmişti.

"Bu durumda bir annenin kızını görmesine engel olamayız." dedi Wang Hanım. "Tabii ki gidebilir."

Sonra Xifeng'ı çağırttı, durumu anlatıp, Xiren'in gitmesi için gerekli ayarlamaların yapılmasını ona bıraktı. Xifeng meseleyle ilgileneceğine söz verdi ve hemen gereğini yapmak için kendi dairesine gitti. Zhou Rui'in karısından Xiren'e haber vermesini istedi. Bu ziyaret için ayrıntılı talimatlar da verdi.

"Sizinle birlikte gelmesi için yaşlı bir kadın ve iki hizmetçi kız al yanına. Ön kapıdan dört erkek de arabaya eşlik etsin. Sorumluluk sahibi olanlardan seç, çok genç olmasınlar. Biri büyük, biri küçük iki arabaya ihtiyacınız olduğunu söyle. Siz ikiniz Xiren'le büyük arabaya binersiniz, iki hizmetçi de küçükle gelir."

Bayan Zhou bu emirleri yerine getirmek için çıkarken, Xifeng konuşmasına devam etti.

"Xiren çok hassas bir kızdır, telaştan hoşlanmaz. En iyi kıyafetlerini giymesini istediğimi söyleyin ona. Yanına yedek giysiler de alsın. Çok kaliteli şeyler olsun. El ısıtıcısı da iyi olmalı. Gitmeden önce bana uğrasın da bir bakayım."

Zhou Rui'in karısı çıktı. Bir süre sonra Xiren geldi. Çok şık giyinmişti. Zhou Rui'in karısı, yaşlı bir kadın ve iki hizmetçi kız ona eşlik ediyordu; birinin elinde bohça, ötekininkinde el ısıtıcısı vardı. Xifeng, Xiren'i tepeden tırnağa inceledi. Saçlarına taktığı incili ve altın mücevherler yeterliydi ama kıyafeti pek öyle sayılmazdı. Üzerine kenarları kakım kürkünden, çeşit çeşit çiçek desenli, şeftali pembesi ipek bir elbise, altın ve ipekle işlenmiş, yeşil, kapitone bir etek ve etrafı sincap kürkü çevrili siyah, saten bir ceket giymişti.

"Hanımının sana verdiği bu kıyafetler çok kaliteli." dedi Xifeng, gülümseyerek. "Ama ceket çok sade. Üstelik yılın bu mevsimi için yeterince kalın değil. Daha yoğun kürklü bir şeye ihtiyacın var."

"Bana verdiği sadece buydu." dedi Xiren. "Benim ceketim kakım kürklü. Yeni yıl için daha kalın kürklü bir ceket vereceğine söz verdi ama henüz almadım."

"Benim bir tilki kürküm var ama püsküllerini sevmiyorum, değiştirtmek istiyordum." dedi Xifeng. "İstersen şimdilik sana onu verebilirim, Wang Hanım yeni yılda senin için ceket diktirince, onu bana geri verirsin, düzelttiririm. Buna ödünç verme diyoruz."

Hizmetçiler güldüler.

"Biz sizi biliriz, hanımım." dediler. "Bütün yıl boyunca hanımımızın unuttuğu hediyelerin yerine her şeyi gizlice veriyorsunuz, karşılığında ondan hiçbir şey istemiyorsunuz. Ne kadar çok şey verdiğinizin haddi hesabı yok. Şimdi bizi güldürmek için böyle cimrilik yapıyorsunuz."

"Hanımefendinin her şeyi hatırlaması beklenemez." dedi Xifeng. "Ne de olsa bunlar önemsiz meseleler. Durumu kurtarmak için birisinin bunları düşünmesi lazım. Kendi cebimden para harcamamı gerektirse de herkesin düzgün giyinmesini sağlamam lazım. Adımı savurgana çıkarsa bile, katlanmayı öğrenmem gereken bir şey bu. İnsanların etrafta serseri gibi dolaşmalarından iyidir. Evi idare edişim konusundaki söylentiler ne olurdu o zaman bir düşünün!"

"Kimse sizin elinize su dökemez, Bayan Lian." dedi kadınlar hayranlıkla. "Hanımefendiye karşı çok düşünceli, hizmetçilerinize karşı çok şefkatlisiniz. Her şeyi ince ince düşünüyorsunuz."

Ona övgüler yağdırırlarken, Xifeng Pinger'ya sözünü ettiği ceketi getirmesini söyledi. Aslında ceket daha bir iki gün önce terziden gelmişti. Çok ihtişamlıydı, arduvaz mavisi ipektendi, üzerine sekiz tane, irice, yuvarlak şekiller işlenmişti, içi tilki kürküyle kaplıydı. Xifeng, Xiren'e ceketi verdikten sonra bohçasına baktı. Kumaşı, ne olduğu anlaşılmayan siyah beyaz desenliydi, astarı da çilek pembesi ipektendi. İçinde iki tane, kapitone, eski elbise ile öteki kürk astarlı ceket vardı. Xifeng Pinger'ya içi turkuaz ipek astarlı, zümrüt yeşili kadife bohçasını ve içine koymak için kar pelerinini getirmesini söyledi. Pinger gitti. Elinde bir değil, iki pelerinle geri geldi. Bir tanesi koyu kırmızı keçedendi ve biraz yıpranmıştı. Diğeri kırmızı deve tüyündendi ve daha yeniydi.

Xiren itiraz etti.

"İkisini birden alamam. Bir tanesi yeter de artar bile."

"Keçe olanı bohçana koy." dedi Pinger. "Diğerini de yanına al, yolda birisiyle Bayan Xiuyan'e gönderirsin. Dün kar yağarken, diğer herkes keçe, deve tüyü ya da saten pelerin giyiyordu; Bembeyaz karlar üzerinde kırmızı pelerinleriyle muhteşem bir manzara yarattılar. Sadece onun pelerini yoktu. Zavallıcık soğuktan iki büklüm olmuştu. İçim parçalandı. Deve tüyü olanı ona ver."

"Görüyorsun, benim eşyalarımı nasıl dağıtıyor!" diye bağırdı Xifeng. "Sanki ben onun yardımı olmadan yeterince vermiyormuşum gibi. Ne hoş!"

"Hanımına çekmiş." dedi daha önce konuşan kadın. "Siz hanımefendiye karşı çok düşünceli, biz hizmetçilerinize karşı çok şefkatli olduğunuz için o da aynı şekilde davranmakta özgür hissediyor. Siz cimri biri olsaydınız, asla buna cüret edemezdi."

Xifeng güldü.

"Sanırım beni bir tek o anlıyor ama o da ancak yüzde otuz kadar!" dedi Xifeng. Sonra Xiren'e dönüp son talimatlarını verdi. "Annenin bir an önce iyileşmesini diliyoruz ama eğer iyileşmezse, biraz daha yanında kalmalısın. O zaman bana haber ver de yatak takımını göndereyim. Onların yatak takımlarını ya da makyaj malzemelerini kullanma." Ardından Zhou Rui'in karısına döndü. "Bizim kurallarımızı biliyorsunuz, değil mi? Tekrarlamama gerek yok!"

"Evet, hanımım." dedi kadın. "Orada olduğumuz süre boyunca diğerlerinin bizden uzak durmalarını isteyeceğiz; eğer kalmamız gerekirse iç odalardan bir iki tanesini bize vermelerini söyleyeceğiz."

Böyle dedikten sonra Xiren'e eşlik ederek dışarı çıktı ve hava kararmaya başladığı için genç çocuklardan fenerleri getirmelerini istedi. Sonra bu küçük grup arabalara yöneldi, yerleşip Hua Zifang'ın evine doğru hareket ettiler. Hikâyemiz onları orada bırakıyor.

***

Tekrar konağa dönersek, Xifeng, Kızıl Neşe Avlusu'ndan iki yaşlı dadıyı çağırttı.

"Belki Xiren bir iki gün gelemeyebilir." dedi. "Siz hangi kızların daha aklı başında olduğunu bilirsiniz. O yokken Baoyu'nün odasında hizmet etmeye uygun, en güvenilir bulduğunuz iki kıdemli hizmetçiyi seçin. Sizin de gözünüz üzerlerinde olsun. Dikkat edin de Baoyu yaramazlık yapmaya kalkışmasın."

İki kadın konuyla ilgileneceklerini söyleyerek çıktı. Kısa bir süre sonra ne yaptıklarını bildirmek üzere geri geldiler.

"Qingwen ve Sheyue, Efendi Bao'nın odasında hizmet edecekler. Tabii biz dördümüz her an dışarıda olacağız. Gece boyunca nöbetleşe göreve devam edeceğiz."

Xifeng başıyla onayladı.

"Erkenden yatsın, sabah da çok geç kalkmasın." dedi.

Yaşlı kadınlar bunu sağlayacaklarına söz verdiler ve Bahçe'ye geri döndüler.

Çok geçmeden Zhou Rui'in karısı, Xifeng'ın aşağı yukarı tahmin ettiği bir haberle geldi. Xiren'in annesi son nefesini vermek üzereydi, Xiren dönmeyecekti. Xifeng, Wang Hanım'a haber vermeye gitti. Ayrıca Xiren'in yatak takımını ve tuvalet malzemelerini alması için birisini Bahçe'ye gönderdi. Qingwen ve Sheyue eşyaları hazırlarken, Baoyu de durup talimat veriyordu. Eşyalar gönderildikten sonra iki kız saç tokalarını çıkarıp yatmaya hazırlandılar. Üstünü değiştiren Qingwen mangalın üzerindeki büyük bronz giysi ısıtıcısından ayrılmak istemiyordu.

"Küçük hanımlar gibi davranmayı bırak." dedi Sheyue. "Biraz kıpırdan haydi."

"Siz gittikten sonra kıpırdayacağım zaten." dedi Qingwen. "Siz buralarda olduğunuz sürece, kendimi fazla yormuyorum."

"Haydi, iyi bir kız ol da gel buraya!" dedi Sheyue. "Ben yatağı hazırlarken, sen de aynanın örtüsünü indirip kancasını tak. Benden daha uzun boylusun."

Sonra hemen gidip Baoyu'nün yatağını hazırlamaya başladı.

"Of! Tam da ısınmaya başlamışken beni rahatsız etmek zorunda mısın?" diye söylendi Qingwen bezgin bir şekilde.

O ana kadar oturmuş, dalgın dalgın Xiren'in annesini düşünen Baoyu (öldüğü henüz ona söylenmemişti) bu konuşmaları duydu. Hemen yerinden kalkıp yan odaya geçti ve aynayla bizzat ilgilenmeye başladı.

"Sen ısınmaya devam et." dedi gülümseyerek, tekrar geri döndüğünde. "Ben yaptım."

"Galiba hiç ısınamayacağım." dedi Qingwen. "Şimdi hatırladım, ben sizin sıcak su şişenizi getirmedim."

"Birdenbire ne kadar da düşünceli oluverdin!" dedi Sheyue. "Onun sıcak su şişesi yok. Bizim de ihtiyacımız olmayacak. Buradaki ısıtıcı, öteki odanın sobalı sedirinden daha sıcak tutar."

"Siz ikiniz birden giysi ısıtıcısının üzerinde uyumayacaksınız, değil mi?" dedi Baoyu. "Ben yanımda kimse olmadan kendi başıma orada uyumaya korkarım. Gözümü bile kırpamam."

"Ne olursa olsun ben burada uyuyacağım." dedi Qingwen. "Sheyue orada uyusun."

Saat dokuzu geçmişti bile. O saate kadar perdeleri indirmiş olan Sheyue lambayı gece için ayarladı, yavaş yanan tütsüyü yaktı, Baoyu'yü yatırıp üstünü örttü. Sonra iki kız uyumak için yerlerini aldılar. Qingwen giysi ısıtıcısının üzerinde yattı, Sheyue de Baoyu'nün duvar girintisindeki yatağını odadan ayıran perdelerin dış tarafında.

Gecenin üçüncü saati vurduktan sonra Baoyu uykusunda bir iki kez Xiren'i çağırdı, alıştığı cevabı alamayınca uyandı. Xiren'in orada olmadığını hatırlayınca kendi kendine güldü.

Sese uyanan Qingwen yattığı yerden Sheyue'ye seslendi.

"Sheyue! Ben bile buradan duyup uyandım. Sen yanında uyurken duymuyor musun? Ceset gibi uyuyorsun herhâlde!"

Sheyue yatağında esneyerek döndü.

"Xiren'i çağırıyor; benimle ne ilgisi var?" dedi, sonra da Baoyu'ye, "Ne istiyorsunuz?" diye sordu.

"Biraz çay istiyorum." dedi Baoyu.

Sheyue çay getirmek için yataktan fırladı. Geceliğinin üzerine kapitone, kırmızı ipek bir ceket giymişti sadece.

"Üşüyeceksin!" dedi Baoyu. "Benim kürkümü giy."

Sheyue, Baoyu'nün gece kalkarsa diye her zaman yatağının yanında duran ve sabahlık olarak kullandığı samur kürkü ceketini aldı. Kenarı ağaç sansarının sarı turuncu göğüs kürküyle çevriliydi, kocaman bir yakası vardı. Ceketi omuzlarına alan Sheyue önce lavaboda ellerini yıkadı; sonra bir kâse sıcak su hazırladı ve Baoyu ağzını çalkalayınca tükürmesi için tükürük hokkasını tuttu. Ardından çay takımlarının durduğu raftan bir fincan alıp sıcak suyla çalkaladı. Böyle durumlar için çayın sıcak olarak bekletildiği demlikten fincanı doldurdu. Baoyu'nün isteklerini yerine getirdikten sonra, kendisi de ağzını sıcak suyla çalkalayıp bir fincan çay aldı.

"Sheyue!" diye ona seslendi Qingwen. "Bana da bir yudum versene, canım."

"Bu ne terbiyesizlik!"

"Haydi ama!" dedi Qingwen. "Yarın bütün gece sen yatarsın, ben bir dediğini iki etmem."

Sheyue, Baoyu'ye yaptığı gibi tükürük hokkasını uzattı, Qingwen ağzını çalkalarken, o da gidip yarım fincan çay getirdi.

"Siz ikiniz sakın uyumayın!" dedi Qingwen çayını bitirince. "Ben bir dakikalığına dışarı çıkıyorum, siz aranızda konuşun."

"Orada seni bekleyen hayaletlere dikkat et!" diye takıldı ona Qingwen.

"Hayalet falan yok, çok güzel bir ay var." dedi Baoyu, öksürerek. "Git sen, biz konuşuruz, merak etme."

Sheyue kapıyı açıp perdeyi kaldırdı. Baoyu'nün dediği gibi dışarıda çok güzel bir ay vardı. Sheyue çıkar çıkmaz, Qingwen yerinden kalktı ve onu korkutmak niyetiyle parmak uçlarına basarak peşinden gitti. Fiziksel bakımdan öteki kızların en güçlüsü olan ve soğuktan hiç korkmayan Qingwen'in üzerinde kısa bir gecelik vardı. Baoyu onu vazgeçirmeye çalıştı.

"Senin yerinde olsam dışarı çıkmazdım. Üşütürsen, hiç de komik olmaz."

Qingwen ona susmasını işaret ederek kapıdan süzüldü. Dışarıda ay ışığı su gibiydi. Birden rüzgâr sesi duydu. Kısacık ve hafif bir esintiydi ama soğuğu iliklerine kadar işledi ve onu titretti.

" 'Sıcak vücut rüzgârdan korkar' diye boşuna dememişler." diye düşündü. "Bu soğuk şakaya gelmez."

Hâlâ Sheyue'yi korkutmaya kararlıydı ama tam buna yeltenirken, içeriden Baoyu seslendi.

"Dikkat et, Sheyue! Qingwen dışarıda!"

Qingwen hemen içeri koştu.

"Kocakarı gibisiniz! Onu korkudan öldürecek değildim ya!"

"Öyle düşünmedim zaten." dedi Baoyu. "Senin üşütmenden korktum; hem ayrıca sen onu korkuttuğunda bağırırsa birileri uyanırdı, o zaman ne olurdu biliyorsun. Kimse şaka olduğunu anlamaz, Xiren gider gitmez yaramazlığa kalkıştığımızı düşünürlerdi. Şimdi yanıma gelip yorganımın kenarlarını sıkıştırır mısın?"

Qingwen dediğini yaparken, üşüyen elini yorganın altına sokup Baoyu'nün tenine değdirdi.

"Elin buz gibi!" dedi Baoyu. "Üşüteceğini söylemiştim."

Kızın yanaklarının da kıpkırmızı olduğunu fark edip dokunmak için elini uzattı. Yanakları da buz gibiydi.

"Çabuk, hemen yorganın altına girip ısın." dedi.

Tam o anda kapı açıldı ve Sheyue kıkırdayarak içeri girip kapıyı çarparak kapattı.

"Vay canına, amma da korktum!" dedi. "Kayaların arkasında karanlıkta birisinin çömeldiğini sandım. Meğer uzun kuyruklu bir sülünmüş. Tam bağırmak üzereydim ki benim geldiğimi görüp ışığa doğru uçtu. O zaman ne olduğunu gördüm. Paniğe kapılıp bağırsaydım, herkesi ayağa kaldırırdım!"

Ellerini yıkarken bunları söyledi, sonra gülmeye başladı.

"Qingwen'in dışarı çıktığını mı söylediniz? Neden ben görmedim acaba? Eminim beni korkutmak istemiştir."

"Buraya baksana!" dedi Baoyu, kıkırdayarak. "Yorganın altında ısınıyor. Dışarıya çıktı. Ben çağırmasaydım seni korkutacaktı."

"Bunun için bana ihtiyacı yok ki küçük aptalın!" dedi Qingwen, yorganın altında gülerek. "Görünüşe bakılırsa kendi kendisini korkutuyor zaten!"

Sonra Baoyu'nün yatağından kalkıp kendi yatağına döndü. Sheyue şaşkınlık içinde ona baktı.

"Bu daracık at hırsızı kıyafetiyle mi dışarı çıkmıştın?" diye sordu.

"Evet ya!" dedi Baoyu.

"Vaktinden önce ölüp gideceksin!" dedi Sheyue. "Böyle bir günde bu kılıkta çıkılır mı? Bir dakika durmak bile donmaya yeter."

Mangalın bakır kapağını kaldırıp kürekle korların üzerine kül döktü. Kapağı tekrar kapatmadan önce havayı tazelemek için iki parça tütsü attı içine. Sonra paravanın arkasına geçip lambayı kıstı ve yatağına gitti. Isının böyle ani olarak değişmesi Qingwen'in hapşırmasına neden oldu. Baoyu homurdandı.

"Ben demiştim. Üşüttün işte!"

"Bu sabah kalktığında kendisini iyi hissetmediğini söylemişti." dedi Sheyue. "Bütün gün doğru dürüst bir şey yemedi. Kendisine bakacağına dışarıdaki insanlara muziplik yapmakla uğraşıyor. Yarın hastalanırsa kendi aptallığı yüzünden olacak."

"Ateşin var mı?" diye sordu Baoyu.

Qingwen birkaç kez öksürdü.

"Bu bir şey sayılmaz. O kadar da narin değilim." dedi.

O sırada dışarıdaki odanın duvarında asılı olan saat iki kere vurdu. Gece nöbetindeki yaşlı kadının birkaç kere öksürdüğünü duydular.

"Uyuyun artık, hanımlar! Sabah konuşmak için çok zamanınız olacak." dedi kadın.

Baoyu kahkahasını bastırdı.

"Artık sussanız iyi olacak." dedi. "Hakkımızda konuşmalarını istemeyiz."

Ondan sonra hepsi yerlerine yerleşip uykuya daldı.

Ertesi sabah Qingwen çok hâlsiz uyandı. Burnu tıkanmış, sesi kısılmıştı. Hareket etmekte zorlanıyordu.

"Bu konuda hiçbir şey söylemeyelim." dedi Baoyu. "Annem duyarsa, iyileşene kadar eve dönmen konusunda ısrar eder. Ev ne kadar iyi olsa da eminim burası kadar sıcak değildir. Bizimle kalsan daha iyi olur. Arka kapıdan doktor getiririm, gizlice seni muayene eder."

"Tamam." dedi Qingwen. "Ama en azından Bayan Zhu'nun haberi olsun. Yoksa doktor geldiğinde soru sormaya başlarlarsa ne diyeceksiniz?"

Baoyu onun haklı olduğunu biliyordu ve yaşlı dadılardan biriyle Li Wan'e haber gönderdi.

"Bayan Zhu'ya Qingwen'in biraz üşüttüğünü söyle. Çok ciddi bir şey değil, Xiren burada olmadığından, Qingwen iyileşmek için eve giderse, biz burada eksiklik çekeriz. Bu yüzden arka kapıdan bir doktor getirteceğiz, hanımefendiye bundan söz etmesin."

Yaşlı kadın uzunca bir süre ortada gözükmedi. Sonra bir cevap getirdi.

"Bayan Zhu, bir iki doz ilaçtan sonra iyileşirse hiçbir sorun olmadığını, aksi hâlde onu eve göndermek gerektiğini söyledi. Yılın bu döneminde enfeksiyon tehlikesi varmış, küçük hanımlardan birinin hastalık kapmasından endişeleniyormuş."

Bu zaman boyunca Qingwen içerideki yatakta yatıp öksürüyordu. Bu mesajı duyunca öksürmeyi kesti ve öfkeyle bağırdı.

"Sanki bulaşıcı bir hastalığım varmış gibi konuşuyor! Eğer birilerine bulaştıracağımı düşünüyorsa, eve gitsem iyi olacak. Yaşadığınız sürece içinizden birinin başı ya da boğazı ağrırsa fena olur!"

Bunu söylerken kalkmaya yeltendi ama Baoyu hemen yanına koşup tekrar yatırdı onu.

"Sinirlenme." dedi Baoyu. "O işini yapıyor, hanımefendi duyarsa kendisini azarlayacağından korkuyor. Öğrenilecek olursa

kendisini kurtarmak için öyle diyor, ciddi düşüncesi değil. Çok çabuk öfkeleniyorsun. Hasta olmak seni daha da asabileştirdi."

O sırada doktorun geldiğini haber verdiler. İki üç yaşlı kadın doktoru dış kapıdan içeri alırken, Baoyu güç bela kitaplığın arkasına saklanabildi. Genç hizmetçiler bir erkeğin geldiği haberini duyar duymaz kaçıştılar, sadece üç dört yaşlı dadı kaldı. Kadınlar hemen yatağın kırmızı işlemeli perdelerini indirdiler ve Qingwen aradan elini dışarı uzattı. Doktorun incelemesi için uzatılan bu elin iki parmağının tırnakları beş altı santim uzunluğundaydı ve pembe bir leke vardı üzerinde. Doktor bu iltihaplı görüntüden gözlerini kaçırdı ve yaşlı kadınlar bir mendille kapatana kadar o tarafa hiç bakmadı. Nabzını dinlemeyi bitirince dadılara teşhisini söyledi.

"Genç hanım hazımsızlığın alevlendirdiği soğuk algınlığından muzdarip. Son günlerdeki ciddi hava koşullarına bakılırsa, bunu küçük bir grip vakası olarak adlandırmamız yanlış olmaz. Neyse ki hastanız genç bir hanım, bu yüzden muhtemelen makul bir şekilde beslendiği için bu sıkıntı pek ciddi bir şey değil ama oldukça narin olduğundan hafif bir enfeksiyona yenik düşmüş. Bir iki doz ilaç onu iyileştirmeye yeter."

Doktor bu teşhisten sonra, gelirken kendisine eşlik eden kadınlarla beraber çıktı.

Li Wan doktorun geleceği konusunda hem kapıdaki gençleri hem de çeşitli dairelerdeki hizmetçileri uyarmıştı; bu yüzden onun Bahçe'den geçerek gelip gidişi esnasında tek bir kız bile ortalarda yoktu. Bahçe kapısından çıkınca genç görevlilerin kullandıkları kulübede oturup reçetesini yazdı.

"Gitmeyin, beyefendi." dedi yaşlı kadınlardan biri. "Bizim küçük beyimiz çok titizdir. Size bazı sorular sormak isteyebilir."

Doktor şaşırdı.

"Küçük bey mi? Ama ben genç bir hanımı muayene ettiğimden eminim. Oda da bir hanım odasıydı, muayene de perdenin arkasından yapıldı. Kesinlikle genç bir beyefendi olamaz!"

Yaşlı kadın güldü.

"Gençlerin neden yeni bir doktor çağırdık dediklerini şimdi anlıyorum. Siz bu aileyi pek tanımıyorsunuz, efendim! Az önce girdiğiniz oda bizim küçük beyimizin odasıydı ama muayene ettiğiniz kişi onun hizmetçilerinden biriydi. Genç bir hanım odası değil orası. Küçük hanımlardan biri hasta olsaydı, daha ilk ziyaretinizde onun odasına böyle kolay giremezdiniz."

Sonra kadın reçeteyi doktordan alıp Baoyu'ye götürdü. Baoyu reçeteye çabucak baktı. Nane, balon çiçeği kökü, Frenk kimyonu, kızıl yaprak listenin başında yer almıştı, ardından üç yaprak portakalı ve efedra geliyordu. Delikanlı dehşete düştü.

"Kahrolasıca adam! Sanki erkekmiş gibi reçete yazmış ona. Hazımsızlık ne kadar kötü olursa olsun, genç bir kızın üç yaprak portakalı ve efedraya dayanması nasıl beklenebilir? Bu adamı kim çağırdı? Hemen gönderin onu ve tanıdığımız birini getirtin."

"Nasıl bir reçete yazacağını bilemedik." diye savunma yaptı dadı. "Çocuklardan birini Dr. Wang'a gönderebiliriz ama Muhasebe Dairesi'ne bu doktordan söz etmediğimiz için parasını kendimiz ödemek zorundayız."

"Ne kadar?" diye sordu Baoyu.

"Çok az vermek uygun olmaz. Bizim gibi bir aile böyle durumlarda en azından bir tael ödemeli."

"Her zaman Dr. Wang'a ne kadar ödüyoruz?"

"Dr. Wang ve Dr. Zhang bizim aile doktorlarımız. Her gelişlerinde para ödenmiyor. Her yıl dört kere belli bir miktar para alıyorlar. Ama bu doktor bir kereliğine geldiği için ona parasını şimdi vermemiz lazım."

Baoyu, Sheyue'den bir tael getirmesini istedi ama Sheyue Xiren'in parayı nereye koyduğunu bilmediğini söyledi, gülerek.

"İnci kakmalı dolaptan aldığını görmüştüm." dedi Baoyu. "Seninle geleyim, bir bakalım."

İkisi beraber Xiren'in depo olarak kullandığı odaya gittiler ve Baoyu'nün dediği dolabı açtılar. Üst gözünde yazı fırçaları, mürekkep çubukları, yelpazeler, tütsü tabletleri, çeşit çeşit atkılar ve keselerden başka bir şey yoktu. Alt gözündeyse birkaç dizi sikke

ve bir de çekmece vardı. Çekmecede içinde birkaç parça tael ve onları tartmak için küçük bir terazinin bulunduğu bir sepet buldular. Sheyue teraziyi aldı.

"Bir tael işareti hangisi?" diye sordu.

"Bana mı soruyorsun? Sen daha iyi bilirsin! İnsan burada yeni olduğunu sanır." dedi Baoyu.

Sheyue güldü; tam birisine sormak için dışarı çıkarken Baoyu onu durdurdu.

"Büyük parçalardan birini alıp ver. Biz esnaf değiliz, o kadar titizlenmeye gerek yok."

Sheyue teraziyi sepete geri koydu, gümüş parçalarından birini alıp avucunda ağırlığına baktı.

"Bence bu bir tael eder." dedi. "Her neyse, çok az vermektense fazla vermek daha iyi. Az verirsek onun gibi zar zor geçinen bir zavallı cimrilik ettiğimizi düşünür. Terazinin nasıl kullanıldığını bilmediğimiz aklına bile gelmez."

Reçeteyi getiren kadın kapıda dikilmiş olanları keyifle seyrediyordu.

"O elindeki beş taellik bir parçanın yarısı eder." dedi. "En az iki tael vardır. Onu kesecek bir şeyiniz olmadığına göre, en iyisi daha küçük bir tane seçin."

Ama Sheyue dolabı çoktan kapatmıştı.

"Ay, tekrar aramakla uğraşamam. Bunu al. Boş ver ağırlığını." dedi.

"Mingyan'e söyle, Dr. Wang'ı çağırsın." dedi Baoyu.

Yaşlı kadın gümüşü alıp denileni yapmak için çıktı.

Mingyan çok çabuk davranmış olmalı ki Dr. Wang kısa süre içinde geldi. Qingwen'in nabzına baktıktan sonraki teşhisi öteki doktorunkine çok benziyordu ama reçetesinde üç yaprak portakalı ve efedra yoktu. Onların yerine melek otu, portakal kabuğu ve beyaz şakayık kökü gibi daha yumuşak ilaçlar yazılmıştı; miktarları da azdı. Baoyu memnun oldu.

"Bunlar kızlar için daha uygun!" dedi. "Hazımsızlığının kesinlikle tedavi edilmesi lazım ama o adamın önerdiği gibi vahşi bir şekilde değil. Geçen yıl benim de aynı şey başıma gelmişti, Dr. Wang gelip muayene etti, ayrıca ben kabızdım da. Benim bünyemin efedra, alçıtaşı ya da üç yaprak portakalı gibi ağır ilaçları kaldırmayacağını söylemişti. Benim bünyem kaldıramıyorsa, senin ya da Qingwen'inki hiç kaldırmaz. Kendimi sizinle karşılaştırdığımda, ben mezarlıklardaki asırlık kavaklar gibiyim, sizse sonbaharda Yun'ün getirdiği narin beyaz begonyasınız. Benim için bile ağır olan bir ilacı siz nasıl alacaksınız?"

"Mezarlıklarda sadece kavak mı var?" dedi Sheyue gülerek. "Ya çamlar ve serviler? Ben kavakları hiç sevmem. Boyutlarına göre daha az yaprakları olduğu hâlde, en ufak bir rüzgârda delirtici bir hışırtı çıkarıyorlar. Neden kendinizi kavakla kıyaslıyorsunuz? Ne kadar sıradan!"

"Çamla ya da serviyle karşılaştıramam ya!" dedi Baoyu. "Konfüçyüs bile o iki ağaçtan övgüyle söz eder. 'Kış geldiğinde, çamlar ve serviler yeşil kalır.' Bu da ne kadar asil olduklarını gösterir. Kendimi onlarla kıyaslamak için çok kibirli olmam gerekir."

Baoyu Qingwen ve Sheyue ile konuşmaya devam ederken, reçeteyi getiren yaşlı kadın ilaçlarla geri geldi. Baoyu hizmetçilerden birine gümüş ilaç tenceresini getirip mangalın üzerinde ilacı hazırlamasını söyledi.

"Biraz mantıklı olun!" dedi Qingwen. "Mutfakta yapsınlar. Burada yaparlarsa her yeri kaynatılan ot kokusu sarar."

"Ama kaynatılan ot kokusu dünyanın en güzel çiçeğinin parfümünden daha tatlıdır." dedi Baoyu. "Ölümsüzlerin otları toplayıp pişirdikleri söylenir; ilaç yapmak için ot toplamak keşişlerin ve seçkin kişilerin en sevdikleri uğraştır. Düşündüm de bu dairedeki tek eksiğimiz ilaç kokusu. İşte şimdi bunun tadını çıkaracağız!"

İlacın odasında hazırlanması konusunda ısrar etti. Sonra Sheyue'ye Xiren'e göndermek için bazı şeyler hazırlamasını söyledi ve yaşlı kadınlardan birini de götürmesi için görevlendirdi. Xiren nasıl diye bakacak ve çok ağlayarak sağlığını tehlikeye atmamasını tembihleyecekti. Bütün bu işler halledildikten sonra

Wang Hanım ve Büyükanne Jia'ya saygılarını sunup onlarla beraber yemek yemeye gitti.

O sırada Xifeng, Büyükanne Jia'nın dairesinde büyükannesi ve annesiyle yemek saati düzenlemeleri hakkında konuşuyordu.

"Artık havalar soğuyup, günler kısaldığına göre, gidip gelme derdinden kurtulmak için küçük hanımlar ve Li Wan'in yemeklerini Bahçe'de yemeleri daha iyi olmaz mı? Hava ısınıp günler uzayınca yine gelip burada yerler."

"Evet, çok daha iyi olur!" dedi Wang Hanım. "Özellikle de kar yağarken ve rüzgârda. Yemeği yer yemez soğuğa maruz kalmak sağlığa zararlı. Boş mideyle soğuğa çıktıktan sonra yemek yemek de öyle. Boşluklar soğuk havayla dolar, sonra yenen şeyler soğuğu dibe bastırır. Bahçe'nin arka tarafındaki beş oda çok iyi bir mutfak olur. Geceleri Bahçe'ye göz kulak olan kadınlar da getir götür işlerine bakarlar. Sadece bizim mutfaklardan iki kadını yemek pişirmeleri için göndermemiz gerekir. Sebze meyve için düzenli ödenekleri var zaten; isterlerse Muhasebe Dairesi'nden parayı alıp kendi alışverişlerini yaparlar ya da isterlerse ihtiyaçlarını onlara aldırırlar. Burada sülün ya da geyik gibi özel bir şey pişirildiğinde, onların payını ayırır, göndeririz."

"Aynı şeyi ben de düşünmüştüm." dedi Büyükanne Jia. "Ama yeni bir mutfak açmanın sana ve Xifeng'a fazladan iş çıkarmasından korktum."

"Hiç sorun değil!" dedi Xifeng. "Sadece ödeneklerin yer değiştirmesi gerekir, o kadar. Bir yerdekini azaltıp diğerini artırmak lazım. Masraflarımızı biraz artırsa da kızların üşütmelerini istemeyiz. Özellikle Kuzen Lin çok narin. Baoyu bile soğuk algınlığına çok meyilli. Kızların hiçbirinin bünyesi güçlü değil."

Büyükanne Jia'nın cevabı sonraki bölümde.

52. BÖLÜM

İnce düşünceli Pinger, karides duyargası kadar ince işlenmiş, altın bileziğinin çalındığını gizler.

Becerikli Qingwen tavus kuşu tüyünden pelerini yatağında tamir eder.

"Aynen öyle." dedi Büyükanne Jia, Xifeng'ın ayrı mutfak açma önerisini onaylayarak. "Ben de aynı şeyi söyleyecektim ama zaten çok fazla yükünüz var, bir de bunu ekleyip artırmak istemedim. Elbette şikâyet etmeyeceğinizi biliyorum ama benim yalnızca gençleri önemseyip evin idaresinden sorumlu insanlara hiç aldırmadığımı düşünebilirdiniz. Şimdi bunu senin teklif etmene çok memnun oldum."

Tesadüfen, Xue teyze ve Bayan Lin'in yanı sıra, Xing Hanım ve You Hanım da az önce olağan sabah ziyaretleri için gelmişlerdi ve hâlâ orada olduklarından bu konuşmaya şahit oldular. Büyükanne Jia onların varlığını fırsat bilip Xifeng'a övgüler yağdırdı.

"Normalde Xifeng kibirlenmesin, gençler de kıskanmasınlar diye prensip olarak bunları söylemem ama hepiniz evlilik öncesinde ve sonrasında elti ya da görümce oldunuz. Söyleyin bana Feng kadar düşünceli birini gördünüz mü hiç?"

Xue teyze, Bayan Lin ve Bayan You, Xifeng'ın özelliklerine sahip insanların çok nadir bulunduğunu kabul ettiler.

"Diğer genç kadınlar, formalite icabı kocalarının akrabalarını

seviyormuş gibi yaparlar. Ama Xifeng gençleri sahiden düşünüyor ve size de çok düşkün."

Büyükanne Jia başıyla onaylayıp derin bir iç çekti.

"Ben de ona çok düşkünüm tabii ama aşırı açıkgöz olması beni korkutuyor." dedi.

Xifeng güldü.

"İşte bu konuda yanılıyorsun, büyükanne. Açıkgöz insanların uzun yaşamadığını söylerler. Herkes benim için bunu söyleyip inanabilir ama böyle düşünecek en son kişi sensin. Baksana ne kadar uzun yaşadın ve ne kadar şanslısın ama benden on kat daha açıkgözsün. Söylenenler doğruysa benim senden iki kat daha uzun yaşamam gerekir. Herhâlde bin yaşıma kadar yaşarım. En azından senin cennete gittiğini görene kadar ölmeyeceğim!"

"Herkes öldükten sonra yalnız biz iki gaddarın sağ kalması ne komik olurdu!" dedi Büyükanne Jia.

Hepsi güldü.

Herkes gittikten sonra Baochai ve kızlar yaşlı kadınla beraber yemek yediler. Qingwen'i hatırlayan Baoyu diğerlerinden önce oradan ayrılıp kendi dairesine gitti. Odada keskin bir ilaç kokusu vardı. Yalnız başına sedirde yatan Qingwen'in yüzü ateşten kızarmıştı. Baoyu elini alnına koydu, yanıyordu. Hemen sobada ellerini ısıtıp yorganın altına soktu, vücuduna dokundu. O da çok sıcaktı.

"Hiç kimse olmasa da Sheyue ve Qiuwen yanında kalır diye düşünmüştüm." dedi kızarak. "Bu hâldeyken seni yalnız başına bırakmak acımasızlık."

"Qiuwen'i yemeğini yesin diye ben gönderdim." dedi Qingwen. "Sheyue'yi de demin Pinger çağırdı. Ön tarafta bir şeyler fısıldaşıyorlardı, herhâlde iyileşmek için eve gitmediğimden söz ediyorlardı."

"Pinger öyle biri değildir." dedi Baoyu. "Hem senin hasta olduğunu bilmiyor ki Sheyue ile başka bir şey konuşmaya gelmiştir, hasta olduğunu görünce de kibarlıktan senin için gelmiş gibi yapmıştır. Bu şartlar altında herkes beyaz yalan söyler. Burada

kaldığın için bir problem çıksa bile bu onu hiç ilgilendirmez. Onunla ilişkiniz eskiden beri gayet iyi olduğuna göre, kendisiyle ilgili olmayan bir konuya karışarak arkadaşlığınızı riske atması için bir sebep yok."

"Haklı olabilirsiniz." dedi Qingwen. "Ama neden benden bir şeyler sakladıklarını hiç anlamadım."

"Gidip ne konuştuklarını öğrenirim ben." dedi Baoyu. "Arka kapıdan çıkıp yan tarafa geçersem pencerenin dışından dinlerim onları. Neler olduğunu anlatırım sana."

Baoyu dediği gibi yan tarafa geçti, kulağını cama dayayıp dinledi. İçeride Sheyue'nin Pinger'ya fısıltıyla söylediklerini duydu.

"Nasıl geri alabildin?"

"O gün Bahçe'de ellerimi yıkarken kaybetmiştim." diyordu Pinger. "Bayan Lian o anda sesimi çıkarmamamı söylemişti ama eve dönünce dadıları diğer dairelere gönderip araştırma yapmalarını söyledi. Doğruyu söylemek gerekirse, biz Bayan Xiuyan'in hizmetçisinden şüphelenmiştik. Çok fakir olduğundan ve etrafında böyle şeyler görmeye alışkın olmadığı için almış olabilirdi. Sizin kızlardan biri olacağı hiç aklımıza gelmemişti. Meğer Zhuier almış. Dadı Song görmüş alırken. Neyse ki Bayan Lian'e söylemek için bilezikle geldiğinde, Bayan Lian yoktu; ben hemen elinden alıp bu konuda kimseye bir şey dememesini söyledim. Bileziğime kavuştuğuma çok sevindim. Baoyu'nün size karşı ne kadar anlayışlı olduğunu ve sizinle ne kadar gurur duyduğunu düşündüm. İki yıl önce, Lianger bir parça yeşim taşı çalmıştı, boşboğazlar hâlâ bunu söyler dururlar; şimdi de bu kız ondan değil de komşusundan altın bilezik çalıyor, bu daha da kötü. Eğer duyulursa, neler olacağını tahmin edebiliyorum. Kendi hizmetçileri tarafından herkesin önünde böyle hayal kırıklığına uğratılmak çok utanç verici bir şey! Neyse, Dadı Song'a kesinlikle Baoyu'nün duymamasını söyledim. Aslında hiç kimseye söylememesini, hiçbir şey olmamış gibi davranmasını tembihledim. Tabii sadece Baoyu'yü düşünmüyorum. Duyarlarsa hanımefendiler de çok kızarlar, o zaman Xiren ve hepiniz için çok kötü olur. Bayan Lian'e, Bayan Zhu'ya giderken yolda bulduğumu söyledim. Kancasının gevşediğini, ellerimi yıkarken düşürdüğümü,

kara gömüldüğü için bulamadığımızı, şimdi karlar eriyince, güneşte parladığını anlattım. Sanırım bana inandı. Sana söylememin nedeni, bu kıza karşı dikkatli olman. Gözünü ondan ayırma ve onu bir iş için bir yere gönderme. Xiren geri döndüğü zaman, ona bundan söz et ve kovması için bir bahane bul."

"Vay alçak!" dedi Sheyue. "Sanki daha önce hiç böyle şeyler görmemiş gibi. Nasıl bu kadar aptal olabilir?"

"Üzerindeki incisi büyük olsa da aslında çok değerli bir şey değil." dedi Pinger. "Bayan Lian vermişti bana. Karides duyargası bilezik dediklerinden. İncisi değerli olabilir. Sizin Qingwen o kadar deli fişek ki ona bundan söz etseydim, sessiz kalmayacağından eminim. Hemen çılgına döner, kıza vurmaya ya da bağırmaya başlardı; sonra da saklamaya çalışmama rağmen her şey ortaya çıkardı. Bu yüzden sana anlattım. Birisini uyarmak gerekir diye düşündüm, böylece ona dikkat edersin."

Sonra Pinger gitti. Baoyu çelişkili duygular içinde dinledi anlattıklarını. Pinger'nın kendisini çok iyi anladığına sevinirken, Zhuier'ın hırsız olduğuna kızıyor, böyle akıllı bir kızın böyle çirkin bir şey yapmasına üzülüyordu.

Qingwen'in yanına dönünce, Pinger'nın anlattıklarını aynen aktardı, sadece onun hakkında söylediklerini biraz değiştirdi.

"Sen çok endişeli biri olduğundan, hasta hâlinle bunları öğrenirsen daha kötü olursun diye sana söylememiş. İyileştiğin zaman anlatacakmış."

Gerçekten de Qingwen'in tepkisi aynen Pinger'nın tahmin ettiği gibi oldu. Öfkeyle kaşlarını kaldırdı, gözleri yuvalarından fırladı. Hemen Zhuier'ı çağırtmak istedi.

"Eğer yaygara çıkarırsan, Pinger'nın bizimle ilgili bütün endişeleri boşa gider." dedi Baoyu, ona engel olurken. "O bu kadar düşünceli davrandığına göre, dediği gibi yapalım ve daha sonra Zhuier'ı başımızdan atalım."

"İyi güzel de ben çok sinirlendim. Bu öfkeyi içimden atamazsam patlarım!" dedi Qingwen.

"Bu kadar öfkelenecek bir şey yok." dedi Baoyu. "Sen iyileşmene bak."

Qingwen ilacından bir doz almıştı. Akşama doğru ikincisini aldı. Ama gece boyunca biraz terlese de pek fazla işe yaramadı. Hâlâ ateşi vardı, başı ağrıyordu, burnu tıkalı, sesi boğuktu. Sabah Dr. Wang tekrar geldi, nabzına baktıktan sonra reçetesinde birkaç değişiklik yaptı ama yeniden düzenlenen dozlar ateşini biraz düşürse de başı hâlâ ağrıyordu.

"Enfiye getirin." dedi Baoyu. "Burnuna çekince birkaç kere hapşırırsa, baş ağrısı geçebilir."

Sheyue hemen gidip, kenarları altın süslemeli, renkli camdan, oval bir kutu getirdi. Baoyu elinden alıp kapağını açtı. Kapağın içinde, mine üzerinde kanatları olan, sarı saçlı, çıplak bir kızın resmi vardı. Kutu çok kaliteli, yabancı bir enfiyeyle doluydu.

"Biraz kokla." dedi Qingwen'e. Kız kutuyu almış, büyülenmiş gibi içindeki resme bakıyordu.

"Kapağını çok uzun süre açık bırakırsan kokusu kaybolur, o zaman da bir işe yaramaz."

Qingwen tırnağının ucuyla biraz alıp burnuna çekti. Hiçbir şey olmadı, sonra daha büyük bir miktar alıp çekti. Burnunda meydana gelen karıncalanma kafatasının içine kadar çıktı; hapşırmaya başladı. Arka arkaya dört, beş, altı kere hapşırdı. Ardından hemen gözleri ve burnundan sel boşandı. Gülerek kutuyu kapattı.

"Aman, nasıl da yaktı! Bana biraz kâğıt verin hemen." dedi.

Genç hizmetçilerden biri bir tomar yumuşak kâğıt getirdi. Qingwen arka arkaya birkaç kez burnunu temizledi.

"Nasıl oldun?" diye sordu Baoyu.

"Çok daha iyi." dedi Qingwen. "Ama başımın ön kısmında hâlâ biraz ağrı var."

"Yabancı ilaçlar kullanmaya başladığımıza göre devamını da getirelim." dedi Baoyu. "Seni hemen iyileştireceğiz. Sheyue, Bayan Lian'e gidip baş ağrısı bantlarını hazırladığı batı merheminden biraz rica ettiğimi söyle. *Yi-fu-na* diyorlar."

Sheyue fırlayıp gitti ve uzunca bir süre sonra biraz merhemle geri geldi. Bir parça kırmızı saten buldu, her biri parmak ucu

büyüklüğünde iki daire kesti. Merhemi ocakta ısıtıp bir tokayla kumaş parçalarına sürdü. Qingwen aynaya bakarak her birini bir şakağına yapıştırdı. Sheyue gülmeye başladı.

"Daha önce o hasta suratınla saçı başı darmadağın bir hayalet gibi yatıyordun. Şimdi de bu iki kumaş parçasıyla tam oldun! Bayan Lian'i bunlarla görmeye o kadar alıştık ki artık farkına bile varmıyorduk." dedi. Sonra Baoyu'ye dönüdü. "Bu arada Bayan Lian, yarın Wang dayınızın yaş günü olduğunu, gidip saygılarınızı sunmanızı söyledi. Hangi kıyafetinizi giyeceksiniz, bana söyleyin de şimdiden hazırlayayım, yarın sabah telaş olmasın."

"Hazır olan herhangi bir şey olur." dedi Baoyu. "Eline ilk hangisi gelirse. Yaş günleri! Bütün yıl boyunca bu sonu gelmez yaş günlerini takip edemiyorum artık!"

Resim çalışması nasıl gidiyor diye bakmak için Xichun'e gitmek üzere kalktı ama avlu kapısından çıkarken Baoqin'in küçük hizmetçisi Xiaoluo'yu az ileride yürürken gördü. Ona yetişip nereye gittiğini sordu.

"Bayan Lin'e." dedi kız. "Bayan Xue ve Bayan Baoqin oradalar, ben de yanlarına gidiyorum."

Baoyu fikrini değiştirip Xichun'e gitmek yerine Xiaoluo'yla beraber Bambu Evi'ne yöneldi. Yalnızca Baochai ve Baoqin değil, Xing Xiuyan de oradaydı. Daiyu ile üç misafiri giysi ısıtıcısının üzerinde dedikodu yapıyorlar, Zijuan de pencerenin yanındaki girintide, yatağa oturmuş dikiş dikiyordu. Baoyu'nün içeri girdiğini gören kızlar gülmeye başladılar.

"Biri daha geldi! Sana oturacak yer kalmadı."

"Ne güzel bir tablo!" dedi Baoyu. " 'Kış Odasında Isınan Güzeller.' Keşke daha önce gelseydim. Odanız çok sıcak, şu sandalyede otururum."

Normalde Daiyu'nün kullandığı, üstünde sincap kürkü örtü olan sandalyeye yerleşti. Zijuan'in oturduğu yatak girintisinde dikdörtgen şeklinde mermer bir saksı dikkatini çekti. İçi her bir soğandan dört ya da beş küme çiçeğin açtığı nergisle doluydu.

"Ne güzel çiçekler!" dedi. "Odanın sıcaklığı kokularını daha da zenginleştirmiş. Nasıl oldu da dün fark etmedim?"

"Başkâhyan Lai Da'nın karısı Baoqin'e iki saksı nergis, iki saksı da kış eriği göndermiş. Baoqin bir saksı nergisi bana, bir saksı kış eriğini de Xiangyun'e verdi. Aslında ben istemedim ama nazik teklifini reddetmek kabalık olur diye düşündüm. Eğer istersen memnuniyetle sana veririm."

"Teşekkür ederim." dedi Baoyu. "Bende de iki saksı var. Ama bunlar kadar güzel değil. Hem zaten Kuzen Qin onları sana vermiş, başkasına vermemelisin."

"Ocakta kaynayan bir ilaç görmediğim tek bir an bile yok." dedi Daiyu. "Bugünlerde ilaçla yaşıyor gibiyim. İlaç kokusu zaten yeterince kötü, şimdi bir de yoğun çiçek kokusu takatimi kesiyor. Ayrıca ne yazık ki ilaç kokusu çiçeklerin kokusunu bastırıyor. En iyisi bu çiçekleri kendi dairene götür de kokuları başka kokularla karışmasın."

"Bugün benim odamda da hasta biri var." dedi Baoyu. "Her yer ilaç kokuyor. Sen nereden biliyorsun?"

"Ne tuhaf bir soru!" dedi Daiyu. "Bir şey bildiğim yok. Senin odanda neler olduğunu ben nereden bileyim? Söylediklerime takılacağın hiç aklıma gelmemişti. Bir hikâyenin yarısında gelip, sorularıyla diğer dinleyicileri rahatsız eden biri gibisin!"

"En azından bir dahaki şiir toplantımızda tema sıkıntısı çekmeyiz." dedi Baoyu. "Nergis ve kış eriği harika tema olur."

"Yo, olamaz!" diye bağırdı Daiyu, elleriyle yüzünü kapatarak. "Şiir toplantıları yapmanın ne anlamı var? Bir başka toplantı bir başka ceza demek olur. Çok utanç verici!"

"Sanırım bu taş banaydı." dedi Baoyu. "Sürekli ceza alan ben olduğuma göre. Ben dert etmiyorsam, sen neden yüzünü kapatıyorsun?"

"Bir dahaki toplantıyı ben düzenleyeceğim." dedi Baochai. "Kafiyeli ve vezinli şiirde dört tema, diğer vezinlerde dört tema yer alacak. Herkes sekizini de yazacak. İlkinin teması Yin Yang Sembolü, kafiyesi de 'ilk' olacak."

Baoqin güldü.

"Görünüşe göre, senin asıl derdin şiir değil insanlar için iş-

leri iyice zorlaştırmak, kuzen!" dedi. "İnsan isterse olur tabii, *Değişimler Kitabı*'ndan[1] alıntılar yapılıp şiire çevrilir ama ne anlamı var? Ben sekiz yaşındayken, yabancı mallar almaya giden babamla batı limanlarından birine yolculuk yapmıştık. Orada Zhenzhen vilayetinden bir kız gördüm. Tablolarda gördüğümüz yabancı kızlara benziyordu; on beş yaşlarındaydı; örgü yapılmış, uzun, sarı saçları mercan, akik, kedi gözü ve zümrüt gibi mücevherlerle donatılmıştı. Üzerinde altın bir zırh ve batı brokarından bir elbise vardı; her tarafı altın ve mücevher kakmalı bir Japon kılıcı takmıştı omuzuna. Tablolardaki yabancı kızlardan bile daha güzeldi. Bizim edebiyatımızı çok iyi anladığını, *Beş Klasik*'i yorumlayabildiğini ve Çince şiirler yazdığını söylediler. Babam bir tercüman aracılığıyla bizim için Çince bir şiir yazar mı diye sordu; o da kendi şiirlerinden birini yazdı."

Kuzenler çok etkilendiler ve Baoyu şiiri göstermesini istedi.

"İmkânsız." dedi Baoqin. "Nanking'de bıraktım."

Baoyu çok üzüldü.

"Şans işte!" dedi. "Tecrübelerimi geliştirmek istemiştim."

"Bizi kandırmaya kalkma!" dedi Daiyu, Baoqin'in kolunu çekerek. "Hiçbir şeyi Nanking'de bırakmadın. Yanında getirdiğin bavullara baksana! Bence uyduruyorsun. Ötekiler belki sana inanabilirler ama ben inanmam!"

Baoqin kıpkırmızı kesildi ve sesini çıkarmadan başını önüne eğdi ama yüzünde gizli bir gülümseme belirdi.

"Nasıl böyle konuşuyorsun, Çatık Kaş!" dedi Baochai. "Gerçekten çok sivri dillisin!"

"Eğer getirdiysen gösterip merakımızı giderirsin!" dedi Daiyu.

"O kadar çok eşyası var ki henüz hepsini açmaya zaman bulamadı." dedi Baochai. "Bunca kutu ve sandığın hangisine koyduğunu nereden bilsin? Her şeyi açıp yerleştirsin, şiiri de bulup bize gösterir." Sonra Baoqin'e döndü. "Belki de şiiri ezbere biliyorsundur. Biliyorsan okusana bize."

---

1) *Değişimler Kitabı* (I Çing) Çin klasik metinlerinin en eskisi kabul edilen, bilgeliğin kitabıdır. (ç.n.)

"Beş heceli, kafiyeli bir şiirdi." dedi Baoqin. "Bunu hatırlıyorum. Bir yabancı için gerçekten çok iyiydi."

"Dur bir dakika!" dedi Baochai. "Eğer okuyacaksan Xiangyun'ü çağırtayım, o da duysun!" Sonra Xiaoluo'ya, "Bizim odaya gidip Bayan Shi'ye burada çok güzel Çince şiirler yazan bir yabancı misafirimiz olduğunu, şiire çok meraklı olduğundan onunla tanışmak isteyeceğini düşündüğümüzü söyle. Gelirken öteki şiir delisini de yanında getirsin." dedi.

Xiaoluo gülerek mesajı iletmeye gitti. Bir süre sonra dışarıdan Xiangyun'ün neşeli sesi duyuldu.

"Nerede o yabancı güzel?"

Hemen ardından Xiangling'le beraber içeri girdiler.

"Kendisini görmeden önce sesini dinle." diye takıldılar ona, gülerek.

Xiangyun ve Xiangling oturdular, Baoqin ötekilere anlattıklarını onlara da tekrarladı. Xiangyun şiiri okuması için ısrar etti.

Kızıl konakta rüya gördüm dün gece,

Bugün deniz kenarında söyledim ezgimi.

Adaların bulutları pus yapıyor denizin üstünde,

Sarıyor ormanları dağların sisi.

Geçmişimiz geleceğimiz, ay için hepsi bir,

Değişken tutkuların yoktur emsali.

Yine de kalbim özler uzak güneyi,

Bir ebedî baharın hüküm sürdüğü o yeri.

"Düşünün ki bunu bir yabancı yazmış!" dedi kuzenler hayranlıkla. "Biz Çinlilerinkinden çok daha iyi."

Onlar şiir hakkında böyle hayranlıkla konuşurlarken, Sheyue, Wang Hanım'dan Baoyu'ye bir mesaj getirdi.

"Hanımefendi yarın sabah ilk iş olarak dayınıza gittiğiniz zaman, ona annenizin kendisini iyi hissetmediği için gelemediğini söylemenizi istiyor."

Annesine saygısından ayağa kalkan Baoyu, Baochai ve Baoqin'e gelip gelmeyeceklerini sordu.

"Hayır." dedi Baochai. "Dün hediyelerimizi gönderdik."

Sohbetleri bir süre daha devam etti, sonra herkes dağıldı. Baoyu kibarca önce kuzenlerinin gitmelerini söyledi, kendisi sona kaldı; o da tam çıkmak üzereyken, Daiyu geri çağırdı.

"Xiren ne kadar kalacak?"

"Bilmiyorum." dedi Baoyu. "Ama cenazeden önce gelemez."

Belli ki Daiyu'nün aklında bir şey vardı ama dile dökmekte zorlanıyor gibiydi. Her ne diyecektiyse vazgeçmiş olmalı ki bir süre sessizce düşündükten sonra sadece, "Gitsen iyi olacak." dedi.

Baoyu'nün de söylemek istediği çok şey vardı ama kafasını toparlayıp ifade edemedi. Biraz çabaladı.

"Yarın görüşürüz." dedi neşeyle ve başı önünde, düşünerek dışarıdaki merdivenlerden indi. Avluya çıkmadan önce aklına bir şey gelince tekrar geri dönüp içeri girdi.

"Artık geceler çok uzadı. Çok öksürüyor musun? Sık sık uykundan uyanıyor musun?"

"Dün gece fena değildi, sadece iki kere öksürük nöbeti geçirdim. Yine de çok iyi uyuyamadım. Sadece iki ile dört arası uyumuşum. Sonra bir daha dalamadım."

"Sana söyleyeceğim çok önemli bir şey vardı." dedi Baoyu. "Şimdi aklıma geldi." Daiyu'nün yanına sokulup kulağına, "Kuzen Bao'nın sana gönderdiği kuş yuvasını biliyorsun..." diye fısıldadı.

Ama cümlesini bitiremeden, Odalık Zhao, Daiyu nasıl diye bakmaya geldi. Daiyu onun Tanchun'den dönerken nezaketen uğradığını biliyordu. Tabii bu nezaket çok yüzeysel bir şeydi. Yine de Daiyu sıcak bir şekilde teşekkür ederek oturması için ısrar etti.

"Böyle soğuk bir havada beni düşünmeniz ne büyük incelik!"

Misafirine çay ikram edilmesini söylerken, bir yandan da Baoyu'ye bir bakış atıp gitmesini ima etti. Bunu anlayan Bao-

yu tam yemek vakti olduğundan annesinin dairesine gitti. Ertesi gün erkenden kalkması gerektiği için annesi onu geciktirmeden eve gönderdi. Baoyu, Kızıl Neşe Avlusu'ndaki odasına dönünce, Qingwen'in ilaçlarını aldığını öğrendi. Girintideki yatakta yatmaya devam etmesinin en iyisi olacağına karar verdikten sonra, kendisi de önceki gece Sheyue'nin yaptığı gibi, perdelerin dışında yattı. Mangal girintiye doğru yanaştırıldı ve bu sefer giysi ısıtıcısının üzerinde Sheyue uyudu. Böylece gece boyu yatağın yakınında olacaktı.

Gece başka bir şey olmadan geçti.

***

Ertesi sabah, daha hava aydınlanmadan, Qingwen, Sheyue'ye seslendi.

"Haydi ama Sheyue! Bu saate kadar uyanmış olman lazım. Yeterince uyumadın mı? Ben Baoyu'yü uyandırırken, sen de dışarı çıkıp çayı hazırlamalarını söyle."

Sheyue hemen yataktan fırlayıp giyindi.

"Diğerlerini çağırmadan önce onu uyandırıp giyinmesini beklesek ve giysi ısıtıcısını tekrar eski yerine koysak daha iyi olacak." dedi. "Dadılar senden hastalık kapmasın diye aynı odada uyumamanızı söylemişlerdi. Hepimizin böyle bir arada uyuduğumuzu öğrenirlerse susmak bilmezler."

"Doğru." dedi Qingwen. "Ben de öyle düşünüyordum."

İki kız Baoyu'ye seslendiler. O da zaten uyanmış olmalı ki yataktan kalkıp giyinmeye başlamıştı. Sheyue ısıtıcıyı yerine koymasına ve yatağı kaldırmasına yardım etmesi için küçük hizmetçilerden birini içeri çağırdı. Önceki gecenin uyku düzeninden hiçbir iz kalmayınca Qiuwen ve Bihen, Baoyu'nün sabah tuvaletiyle ilgilenmek üzere içeri çağrıldı.

"Hava yine çok kasvetli." dedi Sheyue, Baoyu'nün hazırlıkları tamamlanınca. "Kar yağacak gibi. Yünlü bir şeyler giyseniz iyi olur."

Baoyu başıyla onaylayıp daha kalın bir şey giydi. Küçük bir hizmetçi, bir tepsiyle, üstü kapalı bir fincanda hünnap ve lotus tohu-

mundan hazırlanan bir çay getirdi. Baoyu birkaç yudum içtikten sonra, Sheyue'nin getirdiği bir tabak dolusu billurlaşmış zencefilden bir parça aldı. Qingwen'e kendisine iyi bakmasını tembihleyip büyükannesini görmeye gitti. Dairesine gittiğinde yaşlı kadın henüz kalkmamıştı ama hizmetçiler Baoyu'nün ziyaretlerine devam edeceği için kalkmasını beklemeyeceğini bildiklerinden, onu hemen odasına kabul ettiler. Baoqin yaşlı kadının yanında, yüzü duvara dönük uyuyordu. Büyükanne Jia, torununun kenarı kürklü, kahverengi kadifeden, okçu ceketinin üzerine, altın sırma ve renkli ipek daireler işlenmiş koyu kırmızı keçe pelerin giydiğini gördü. Arduvaz mavisi saten biyeleri püsküllüydü.

"Kar yağıyor mu?" diye sordu.

"Henüz yağmıyor." dedi Baoyu. "Ama yağacağa benziyor."

Büyükanne Jia, Yuanyang'a döndü.

"Dün çıkardığımız tavus kuşu tüyü pelerini getir ona." dedi.

Yuanyang bir şeyler mırıldanıp odadan çıktı; altın, yeşil ve bronz ışıltılar saçan, muhteşem bir kar peleriniyle geri döndü. Baoqin'in yaban ördeği pelerinini andırıyordu ama biraz farklıydı.

"Buna 'altın tavus kuşu' diyorlar." dedi büyükannesi gülümseyerek. "Rusya'da tavus kuşu tüylerini kıvırıp bir tür ipe dönüştürüyorlar, bununla kumaş dokuyorlar. Geçen gün kuzenine yaban ördeği tüyünden olanı vermiştim. Şimdi de bunu sana veriyorum."

Baoyu eğilerek selam verip pelerini üzerine geçirdi. Büyükanne Jia gülümsedi.

"Gidip annene göster."

Baoyu itaatkâr bir şekilde odadan fırladı. Dış odada Yuanyang'la karşılaştı; sedirin yanında durmuş ona bakmamak için numaradan gözlerini ovuşturuyordu. Yaklaşık iki ay kadar önce, asla evlenmeyeceğine yeminler ettiği o korkunç olaydan beri Baoyu'yle konuşmaktan kaçınıyordu. Bu durum Baoyu'yü üzüyordu. Bir kere daha kendisini görmemezlikten geldiğini fark edince, bu sessizliğine bir son vermek için yüzünde dostça bir gülümsemeyle yanına gitti.

"Yuanyang! Şuna baksana. Nasıl görünüyorum?" dedi.

Ama Yuanyang arkasını dönüp büyükannenin odasına kaçtı. Baoyu de vazgeçmek zorunda kalarak annesinin yanına gitti. Annesi pelerinini gördükten sonra, Qingwen ve Sheyue'ye göstermek için kendi dairesine döndü. Ardından tekrar büyükannesine gitti.

"Anneme gösterdim. 'Yazık oluyor buna!' dedi ve mahvetmemek için çok dikkat etmemi söyledi."

"Elimde bir tek bu kaldı." dedi Büyükanne Jia. "Eğer mahvedecek olursan, sana verecek başka bir tane yok. Buralarda yeni bir tanesini bulmak imkânsız."

Yanından ayrılan torununa tembihte bulunan büyükanne tavrını takındı.

"Sakın fazla içme ve erken gel." dedi.

"Tamam, büyükanne."

Büyükanne Jia'nın dairesinden birkaç yaşlı kadın dışarıdaki konağın kabul salonuna kadar ona eşlik etti. Konağın merdivenlerinin başında Dadı Li'nin oğlu Li Gui, Wang Rong, Zhang Ruojin, Zhao Yihua, Qian Qi ve Zhou Rui ile genç uşaklar Mingyan, Banhe, Chuyao ve Saohua uzun zamandır hazır bekliyorlardı. Gençlerin ellerinde kıyafetler ve battaniyeler vardı; kıdemli uşaklardan ikisi de muhteşem şekilde süslenmiş, beyaz bir atın dizginlerini tutuyordu. Yaşlı kadınların tembihlerini üstünkörü onaylayan adamlar Baoyu'ye kırbacı verip, ata binmesi için üzengileri tuttular. Değerli pelerinine dikkat eden Baoyu yavaşça eyere oturdu. Sonra iki tarafta dizgin halkalarını tutan Li Gui ve Wang Rong, önde Qian Sheng ve Zhou Rui, hemen arkalarında da Zhang Ruojin ve Zhao Yihua olmak üzere küçük grup ilerlemeye başladı.

"Zhou, Qian!" diye seslendi Baoyu eyerin üzerinden öndekilere. "Yan kapıdan çıkalım, aksi hâlde babamın kapısının önünden geçmek gerekir, o zaman attan inmek zorunda kalırım."

"Beyefendi burada olmadığından kapısı sürekli kilitli tutuluyor." dedi Zhou Rui, sırıtan bir suratla genç efendisine dönerek. "İnmenize gerek yok."

"Kilitli bile olsa inmek zorundayım." dedi Baoyu.

"Haklısınız, efendim." diye onayladı Qian Qi ve Li Gui. "Eğer attan inmeyi ihmal ederseniz, Bay Lai ya da Bay Lin ile karşılaşmamız hâlinde bu konuda konuşurlar. Size hiçbir şey demeseler de adap öğretmediğimiz için bizi suçlarlar."

Böylece Zhou Rui ve Qian Qi atı yan kapıya yöneltti. Görgü kurallarından konuşurlarken, az önce andıkları Lai Da ile burun buruna geldiler. Baoyu hemen dizginleri çekip atı durdurdu, inmeye yeltenirken Lai Da hızla yanına gelip bacağından tutarak engel oldu. Bunun üzerine Baoyu onun elinden tutup üzengilerin üzerinde ayağa kalkarak bir süre sohbet ettikten sonra yoluna devam etti. Biraz ilerlemişlerdi ki ellerinde fırça ve küreklerle otuz kırk kadar genç uşak avluya girdi. Baoyu'yü görür görmez, duvarın dibinde iki elleri yanlarında saygıyla sıraya dizildiler. Belli ki liderleri olan bir tanesi bir adım öne çıkıp tek dizini yere koyarak selam verdi ve iyi bir sabah diledi. Baoyu delikanlının adını bilmediğinden sadece gülümseyip başını salladı. Atıyla beraber geçip gidene kadar gençler kıpırdamadan beklediler.

Baoyu'nün küçük grubu yan kapıdan dışarı çıktı. Orada on tane at bekliyordu. Birer tanesi Li Gui ve adamları, diğerleri de genç uşaklar içindi. Hemen atlara bindiler ve bir duman bulutu gibi caddeden aşağıya doğru yola koyuldular.

***

Kızıl Neşe Avlusu'na dönecek olursak, bir doz daha ilaç alan Qingwen hastalığının seyrinde bir düzelme olmayışına öfkelenerek yüksek sesle doktorlara sayıp döküyordu.

"Hepsi üçkâğıtçı." dedi. "Paranı alıyorlar ama verdikleri ilaçların hiçbiri işe yaramıyor."

"O kadar da sabırsız olma." diye onu yatıştırdı Sheyue. "İyileşmek her zaman çok uzun sürer. 'Hastalık çığ düşer gibi hızla gelir, ipek kozası çözer gibi ağır gider.' diye boşuna dememişler. Hayat iksiri değil ki bu! Göz açıp kapayana kadar iyileştirmesini bekleyemezsin. Birkaç gün daha sakince yatarsan iyileşirsin. Sabırsızlandıkça daha da beter olursun."

Qingwen'in öfkesi yön değiştirip küçük hizmetçilere döndü.

"Hepiniz birden nereye kayboldunuz öyle?" diye seslendi. "Hasta olmamdan istifade edip kaçtınız değil mi, küstahlar? Durun siz, hele bir iyileşeyim derinizi yüzeceğim!"

Bunun üzerine genç hizmetçilerden biri olan Tinger öyle korktu ki hemen içeri koşup, "İstediğiniz bir şey var mı?" diye sordu.

"Ötekilere ne oldu?" dedi Qingwen. "Hepsi öldü mü? Bir tek sen mi sağ kaldın?"

O böyle söylerken, diğerinden daha ağır adımlarla Zhuier da içeri girdi.

"Şu küçük yaratığa bakın hele!" dedi Qingwen. "Çağrılmadan gelmiyor! Aylıklar dağıtılırken ya da şekerler paylaşılırken, koşarak gelirsin, değil mi? O zaman ilk gelen sen olursun. Yaklaş bakalım. Kaplan değilim, yemem seni."

Zhuier birkaç adım yaklaştı. O anda Qingwen yatağında doğruldu, onu elinden yakaladı ve yastığının altında sakladığı kocaman bir saç tokasını şiddetle batırmaya başladı.

"Bu pençe ne işe yarıyor?" dedi. "İğne iplik tutmak yerine hırsızlık yapıyor! Gözleri kurnaz, eli uzun! Böyle bir pençe ancak utanç getirir. Şişlemek en iyisi! Şişleyelim ki bir daha hırsızlık yapamasın!"

Zhuier acıyla bağırıyordu. Sheyue hemen onu çekip Qingwen'in elinden kurtardı ve hastayı tekrar yatağa yatırdı.

"İlacını aldıktan sonra ter içinde kaldın." dedi. "Neyin var senin? Ölmek mi istiyorsun? Hele bir iyileş de sonra istediğin kadar cezalandırırsın. Şimdi yaygara koparma!"

Ama Qingwen, Dadı Song'u çağırtıp meseleyi hemen halletmek istedi.

"Efendi Bao, Zhuier'ın tembel olduğunu sana söylememi istedi." dedi Dadı Song gelince. "Ona cevap veriyormuş ve emirlerini yerine getirmiyormuş. Xiren bir şey yapmasını istediğinde de arkasından sövüyormuş. Efendi Bao hemen kovulması konusunda çok ısrarlı. Yarın hanımefendiyle bizzat bu konuyu konuşacakmış."

Dadı Song bunu duyunca, bilezik meselesinin dışarı sızdığını anladı.

"Olabilir ama Bayan Xiren gelene kadar bekleyip önce ona söylemek daha doğru olmaz mı?" dedi.

"Sana söylediklerim Efendi Bao'nın emri." dedi Qingwen. "Hemen kovulması konusunda çok ısrarlı. Bayan Şu ya da Bayan Bu'yu boş ver sen! Ben ne yaptığımın farkındayım. Dediğimi yap. Hemen ailesinden birini çağırtıp onu götürmesini söyle."

"Haydi!" diye araya girdi Sheyue. "Önünde sonunda gidecek nasıl olsa. Hemen alsınlar da bu mesele kapansın!"

Böylece Dadı Song gidip kızın annesini çağırtmak zorunda kaldı. Kadın Zhuier'ın eşyalarını topladıktan sonra, Qingwen ve Sheyue'yi görmeye geldi.

"Neler oluyor?" dedi. "Kızım yanlış bir şey yaptıysa, neden onu kovmak yerine cezalandırmıyorsunuz? Kovulursa kimsenin yüzüne bakacak hâlimiz kalmaz."

"Döndüğünde Baoyu'ye kendin sorarsın bunu." dedi Qingwen. "Bizimle hiçbir ilgisi yok."

"Ona sormayacağımı çok iyi biliyorsunuz!" dedi kadın, dudak bükerek. "Hep siz ne derseniz onu yapıyor. Onu görsem ve kalmasına izin verse bile, siz genç hanımlar kabul etmediği sürece kalmasının bir garantisi yok. Şimdi dediklerinize bir bakalım. Şu anda burada olmadığını biliyorum. Eğer ben sizin yaptığınız gibi 'efendi' ya da 'bay' demeden onun adını anacak olsam benim terbiyesiz olduğumu söylerler ama görünüşe bakılırsa sizin için sorun yok."

Qingwen öfkeden kıpkırmızı kesildi.

"Onu adıyla çağırdım öyle mi? Gidip hanımefendiye bildir o zaman. Terbiyesiz olduğumu ve kovulmam gerektiğini söyle."

"Kızını alıp gitsen iyi olur, kardeşim." dedi Sheyue. "Söyleyecek bir şeyin varsa, sonra dersin. Burada dikilip tartışamazsın. Başkalarının bizimle ağız dalaşına girdiklerini gördün mü hiç? Bayan Lai ve Bayan Lin bile bizimle konuşurken çekiniyorlar. Efendi Bao yerine Baoyu deme meselesine gelince, herkes böy-

le dememizin büyük hanımefendinin özel arzusu olduğunu bilir. Bünyesi çok kuvvetli olmadığından, genç yaşta ölmesinden korktuğu için, ona şans getirsin diye, mümkün olduğunca çok kişinin adını anmasını istiyor. Hatta insanlar görsün diye büyük harflerle yazdırıp dış duvarlara astırdı. Kentteki her sucu, gübreci ya da dilenci bunu yaparken bizim yapmamamız komik olurdu. Daha dün Bayan Lin, Efendi Bao dediği için büyük hanımefendiden azar işitti. Ayrıca biz kıdemli hizmetçiler, sürekli büyük hanımefendiye ya da Wang Hanım'a ondan haber götürüyoruz; o zaman da Baoyu diyoruz, Efendi Bao değil. Her birimiz günde belki iki yüz kere onun adını anıyoruz. Bunda bir kusur bulursan çok yanılırsın! Bana inanmıyorsan, serbest günlerinden birinde büyük hanımefendiye ya da Wang Hanım'a uğra da yanlarında Baoyu dediğimizi kendi kulaklarınla duy. Ama tabii hanımefendilerin karşısına çıkacak kadar önemli bir işin yok, değil mi? Bütün zamanın dışarıda ayak işleri yapmakla geçiyor. Burada işlerin nasıl yürüdüğünü bilmen beklenemez tabii."

"Daha fazla böyle dikilip duramazsın. Biraz daha kalırsan biz itiraz etmesek bile, başka biri gelip burada ne aradığını sorabilir. Kızının kovulmasına itiraz etmek istiyorsan, önce onu buradan götürüp sonra Bayan Lin'e meseleyi anlatır, Efendi Bao ile konuşmasını istersin. Bu evdeki yüzlerce kişinin istediği gibi girip çıkmasına izin veremeyiz. Yarısının adlarını bile bilmiyoruz."

Söylediklerini vurgulamak için küçük hizmetçilerden birine bir bez getirip yerleri silmesini söyledi. Bunun üzerine Zhuier'ın annesi söyleyecek bir şey bulamadı ve çok uzun kaldığının anlaşılmasından korkarak kızını da alıp çıktı. Ama Dadı Song onları o kadar kolay bırakmadı.

"Sizin adaptan falan hiç haberiniz yok." diye eleştirdi. "Burada kaldığı onca zamandan sonra kızın gitmeden önce en azından küçük hanımların önünde secde edebilirdi. Vereceği başka bir ayrılık hediyesi yok ki. Yapsaydı bunu çok önemseyeceklerini sanmıyorum ama en azından teşekkür etmiş olurdu. Öyle çıkıp gidemezsiniz."

Bunun üzerine Zhuier tekrar içeri girip önce Sheyue, Qingwen, sonra Qiuwen ve diğerlerinin önünde secde etmek zorunda

kaldı. Ama kimse onunla ilgilenmedi. Annesiyle beraber çıkıp giderlerken, kadıncağız açık açık ifade edemediği nefretini burnunu çekerek ve derin derin iç geçirerek gösterdi.

Soğuğa tekrar maruz kalmasının ve o kadar sinirlenmesinin sonucunda Qingwen tekrar kendisini kötü hissetmeye başladı. Bütün gün ateşler içinde dönüp durduktan sonra ışıkları yakma zamanı geldiğinde, sonunda biraz sakinleşebildi. Baoyu büyük bir öfke içinde gelmiş ve odaya girer girmez ayaklarını yere vura vura söylenmeye başlamıştı. Sheyue ne olduğunu sordu.

"Bu sabah büyükannemin keyfi yerindeydi, bana bir pelerin verdi." dedi Baoyu. "Nasıl oldu bilmiyorum, yakasının arkası yanmış. Neyse ki hava kararda da büyükannem de annem de fark etmedi."

Sheyue baksın diye pelerini çıkardı. Parmak ucu kadar küçük bir yanıktı ama belirgindi.

"El ısıtıcınızdan çıkan bir kıvılcım yaptı herhâlde." dedi Sheyue. "Endişe edecek bir şey yok. Gizlice birisini gönderip iyi bir dokumacı bularak ördürürüz."

Pelerini paketledi ve yaşlı kadınlardan birine verdi.

"Yarın sabaha kadar halledilmesini sağla." dedi. "Hanımefendiler duymasın sakın!"

Yaşlı kadın uzun bir süre ortalarda görünmedi. Sonunda döndüğünde tavus kuşu tüyünden pelerin hâlâ elindeydi.

"Her yere gittim, dokumacılara, terzilere, nakışçılara! Hiçbiri elini sürmedi. Neden yapıldığını bilmediklerini ve sorumluluk almak istemediklerini söylediler."

"Olamaz!" dedi Sheyue. "Şimdi ne yapacağız? Yarın bunu giyemezsiniz."

"Ama mecburum." dedi Baoyu. "Aslında yaş günü yarın. Büyükannem ve annem giymemi söyledi. Bugün kutlamaların ilk günüydü, asıl yaş günü değil. İlk giydiğim gün yakmam şanssızlık değil mi?"

Olanları sessizce seyreden Qingwen kendisini daha fazla tutamadı ve yatakta doğrulup oturdu.

"Ben bir bakayım. Giymeniz kısmet değilse giyemezsiniz. Şimdi bu kadar velveleye gerek yok."

"Haklısın." dedi Baoyu, gülerek ve pelerini ona verdi. İyice incelesin diye lambayı da getirdi.

"Altın tavus kuşundan yapılmış." dedi Qingwen. "İpliğinden biraz bulup küçük bir parça örersek herhâlde sorun kalmaz."

"Bizde ip var." dedi Sheyue. "Asıl mesele, burada örgü işini senden başka yapabilecek kimsenin olmaması."

"O zaman benim elimden geleni yapmam gerekiyor sanırım." dedi Qingwen.

"Hayır, bu söz konusu bile olamaz." dedi Baoyu. "Daha yeni iyileşmeye başladın. Henüz örgü örecek durumda değilsin."

"Yaşlı kadınlar gibi konuşmayın!" dedi Qingwen. "Ben neyi yapıp yapamayacağımı biliyorum."

Böyle diyerek tekrar yatakta oturdu, saçını topladı, omuzuna bir ceket aldı. Kendisini çok güçsüz hissediyor ve başı öyle dönüyordu ki gözünde yıldızlar uçuşuyordu. Bayılacağından korktu. Bu çaba ona biraz fazla gelmiş gibi görünüyordu ama eğer pelerin tamir edilmezse Baoyu'nün ne duruma düşeceğini bildiğinden, dişini sıkarak ve onu içine çekmeye çalışan hâlsizlikle mücadele ederek, Sheyue'ye ipi büküp iğneye geçirmesini söyledi, kendisi de bir parça ipi kumaşla karşılaştırdı.

"Tıpatıp aynı değil ama örüldüğü zaman çok belli olacağını sanmıyorum." dedi.

"Çok güzel olacağından eminim." dedi Baoyu. "Nasıl olsa tamir ettirecek Rus bir terzi bulamayız."

Qingwen yanan kısmın altındaki astarın dikişini açmakla işe başladı, böylece fincan büyüklüğündeki yamama aletini içeri sokabildi. Kumaşı aletin üzerine doğru çekip yanan kısmı ve etrafındaki tüyleri bir jiletle kazıdı. İplikler temiz bir şekilde açığa çıktı. Sonra iğne iplikle bir yönde, sonra da doğru açılarla öteki yönde, çapraz geçişli örgüyle deliği kapattı. Bunu zemin olarak kullanarak iğnesini bir içeri bir dışarı batırıp çıkarıp kumaşın dokusunu taklit etti. İşin en zor ve yorucu kısmı buydu. Her ilmekten sonra

durup yaptığını inceliyor, dört beş ilmekten sonra da yastığına dayanıp dinleniyordu. Bu arada Baoyu telaş içinde etrafında dolanıyor, kâh sıcak bir şey içmek ister mi diye soruyor kâh dinlenmesini söylüyor kâh sincap kürkü pelerin getirip omuzuna örtüyor kâh sırtına yastık koyuyordu. Qingwen o kadar çılgına döndü ki kendisini rahat bırakması için yalvardı.

"Sevgili küçük bey, lütfen gidip yatın! Biraz daha uyanık kalırsanız, yarın gözlerinizin altında halkalar olur, o da hiç iyi bir şey değil!"

Baoyu onu kızdırdığını anlayınca yatağına yattı ama uyuyamadı. Bir süre uyanık bir şekilde uzandıktan sonra, saatin dördü vurduğunu duydu. Qingwen tamiri henüz bitirmiş, küçük bir fırçayla tüyleri kabartıyordu.

"Harika!" dedi Sheyue. "Çok dikkatli bakmazsan örüldüğünü asla anlayamazsın."

Baoyu de görmek istedi.

"Mükemmel!" dedi. "Tıpkı öteki taraflar gibi."

Qingwen işin son aşamalarında çok öksürdü ve elinden gelen buydu.

"Neyse oldu." dedi. "Çok iyi görünmese de daha fazlasını yapamıyorum. Ay!"

Bitkinlik iniltisiyle yatağına gömüldü.

Sonuçlarını öğrenmek istiyorsan gelecek bölümü oku.

53. BÖLÜM

Yılbaşı arifesinde Ning Konağı'nda atalar için adaklar sunulur.

Fener Festivali'nde Rong Konağı'nda tüm aileye ziyafet verilir.

Altın tavus kuşu kar pelerinini tamir ederken Qingwen'in çok hâlsiz düştüğünü gören Baoyu, küçük bir hizmetçiyi masaj yapmasına yardımcı olması için çağırdı, bir süre bedenine hafif hafif vurdular. Sonra yataklarına çekildiler ama çok geçmeden gün ağardı ve tekrar kalkmak zorunda kaldılar. Baoyu doğrudan dayısına gitmek yerine önce birini gönderip Dr. Wang'ı çağırttı. Doktor hemen geldi ve Qingwen'in nabzını dinledi. Sonuçtan pek memnun kalmamış gibi görünüyordu.

"Dün daha iyiydi." dedi. "Bugün nabzı başladığımız yere geri döndüğümüzü gösteriyor. Kötüleşmenin sebebi ne olabilir? Çok mu yiyip içti? Bir şeye mi üzüldü? Yoruldu mu? İlk nöbet çok ciddi bir şey değildi ama terledikten sonra kendisine dikkat etmemesi çok ciddi sonuçlar doğurabilir."

Dışarı çıktı ve başka bir reçete yazdı; hemen Baoyu'ye getirdiler. Baoyu, daha önce yazdığı terletici ve burun açıcı ilaçların olmadığını; onların yerine kurt mantarı, yüksük otu ve melek otu gibi zindelik veren ve kanı besleyen, güçlendirici ilaçlar yazdığını fark etti. İlacın hemen hazırlanmasını emretti. Canı sıkkın görünüyordu.

"Bu çok korkunç! Ona bir şey olursa, kendimi asla affetmeyeceğim."

"Benim için endişelenmeyi bırakıp kendi işlerinizle ilgilenin, küçük bey." dedi Qingwen yattığı yerden. "Sağlığımda gerileme olmayacak, size garanti ediyorum."

Baoyu gitmek zorundaydı ama öğlene kadar dayısında kaldıktan sonra kendisini pek iyi hissetmediği bahanesiyle eve döndü. Qingwen çok hastaydı. Neyse ki normalde çok hareketli ve hayat dolu olan kız kolay kolay kedere ve endişeye kapılmazdı. Beslenmesi konusunda her zaman çok hassastı, asla aşırıya kaçmazdı; bünyesi güçlüydü. Jialar perhizin yararlarına çok inanırlardı. Efendiler de hizmetçiler de en ufak bir öksürük ya da soğuk algınlığı belirtisinde açlık diyetine sokulur; ilaçlar ve bakım bundan sonra ikinci sırayı alırdı. Qingwen de hasta olduğundan beri iki üç gündür perhiz yapıyordu. Buna ek olarak ilaçlarını düzenli alıyor, o bir gece haricinde kendisine gayet iyi bakıyordu. Aşırı çabalaması onu birkaç gün geriye götürse de kısa sürede yine düzelmeye başladı. Kuzenlerin kendi dairelerinde yemek yemelerini sağlayan yeni düzen sipariş vermeyi kolaylaştırdığından, Baoyu kızın iyileşmesine yardımcı olacak her türlü çorba ve et suyunu hazırlatabiliyordu. Bu iyileşme sürecinin ayrıntılarını bir tarafa bırakıp annesinin cenaze töreninin hemen ardından Xiren'in dönüşüne geçiyoruz.

Xiren döner dönmez, Sheyue, Pinger'nın ziyareti, Dadı Song'un yaptıkları, Qingwen'in Zhuier'ı kovuşu ve bunların sonradan Baoyu'ye bildirilmesi konusunda her şeyi ona anlattı. Xiren sadece Qingwen'in çok aceleci davrandığını söyledi ve başka bir yorum yapmadı.

Li Wan de soğuk havalar yüzünden hastalandı; Yingchun ve Xiuyan, gözleri iltihaplanan Xing Hanım'ın her sabah ve akşam giyinmesine yardımcı oluyorlardı; erkek kardeşi, Li hala ve iki kızını birkaç günlüğüne evine davet etmişti. Baoyu, hâlâ annesini düşünen ve her an çökmeye meyilli olan Xiren'le ve henüz tamamen iyileşmeyen Qingwen'le meşguldü. Bu yüzden şu ya da bu nedenle hiç kimse kendisini şiir yazacak bir ruh hâlinde hissetmiyordu; böylece kulübün önceden belirlenen bir iki toplantısı yapılmadı.

On ikinci ay gelmişti. Wang Hanım ve Xifeng yeni yıl hazırlıklarıyla ilgileniyorlardı. Atamalar dönemi olduğundan, Wang Ziteng'ın Dokuz Vilayetin Başmüfettişliği'ne, Jia Yucun'ın da zaman zaman mahkemedeki görevlerine ek olarak Savaş Bakanı Müsteşarlığı'na terfi ettiği haberi geldi. Bu konuda bu kadarı yeterli.

Ning Konağı'nda ise Kuzen Zhen, Ecdat Tapınağı'nı açtırıp adamlarına temizletti; yeni yıl adakları için teçhizatı hazırlattı; atalara ait tabletleri[1] yerlerine koydurdu. Ayrıca konağın ana salonunu da temizletip ataların portrelerini asma töreni için hazır hâle getirdi. İki konağın efendisinden uşağına kadar herkes harıl harıl çalışıyordu.

Bu hazırlıklar esnasında bir sabah, uzun zamandır hasta yatan You Shi, Jia Rong'un yeni karısının yardımıyla kalkıp öteki konaktakiler için nakışlar ve hediyeler hazırlamaya başladı. O sırada bir hizmetçi yeni yıl gecesinin arifesinde verilecek bir tepsi dolusu gümüş madalyonla çıkageldi.

"Xinger gönderdi, hanımım." dedi. "Önceki gün ona verdiğiniz gümüş parçaları farklı farklı kalitedeymiş ama toplam ağırlıkları yüz elli üç tael, yirmi gram ediyormuş. İki yüz yirmi adet madalyon yapabilmişler."

You Shi'nin incelemesi için tepsiyi kaldırdı. İçinde erik ve yaban elması çiçeklerine, yazı fırçalarına benzeyen madalyonlar ile tüm arzuların gerçekleşmesini dileyen ve Çin'in "Sekiz Hazinesi"ni[2] temsil eden semboller vardı.

"Evet." dedi You Shi. "İyi görünüyorlar. Xinger'a söyle, hemen paketlenip geciktirilmeden gönderilsin."

Hizmetçi bu işi halletmek için gider gitmez Kuzen Zhen öğle yemeğini yemeye geldi; Jia Rong'un karısı ona görünmemek için anında ortadan kayboldu.

"Bahar adaklarımız için majestelerinin bağışı geldi mi?" diye sordu Kuzen Zhen karısıyla yalnız kaldıklarında.

---

1) Ruh tableti veya anıt tableti de denilen ata tableti, bir tanrının ya da ataların koltuğunu belirtmek ve onu kapatmak için kullanılan bir tür afiştir. Genellikle tanrıların ya da ataların adları tabletlerin üzerine yazılır. (ç.n.)

2) Tılsımlar konusunda Çin sanatının popüler sembolleri olup, "Sekiz Değerli Şey" olarak da adlandırılır. (ç.n.)

"Bu sabah Rong'u almaya gönderdim." dedi You Shi.

"Tabii ki ailemiz sadece bu paraya bel bağlamayacak." dedi Kuzen Zhen. "Ama ne de olsa İmparator'un hediyesi; bir an önce alıp Jia Hanımefendi'ye iletmemiz lazım ki adaklar için kullanılsın. Majestelerinin bize gösterdiği lütuf da atalarımıza gönderilince çifte sevap olur. Bizim onlar için harcayacağımız binlerce taelimiz İmparator'un lütfu kadar onurlandıramazdı; cömertçe bahşedilen bu lütfun muhatapları olarak edindiğimiz avantajlardan söz etmiyorum bile. Bizimkiler gibi gerçekten bu paraya ihtiyacı olmayan bir iki büyük aile dışında, kalıtımsal yolla mevki sahibi olan pek çok fakir ailenin atalarına adak sunması bu paraya bağlı ve onsuz yeni yılı bile doğru dürüst kutlayamazlar. Görüyorsun ya böyle bir yıllık bağış lütfunu başlatmak hanedanlığın olağanüstü hayırseverliğini ve ileri görüşlülüğünü ortaya koyuyor."

"Gerçekten de öyle." dedi You Shi.

İkisi böyle konuşurlarken bir uşak oğullarının döndüğünü haber verdi, Jia Zhen içeri gelmesini söyledi.

Jia Rong elinde küçük, sarı bir çantayla girdi; normalde çanta taşımaya alışkın biri olmadığından, iki eliyle omuz hizasında tutuyordu.

"Neden bu kadar geciktin?" diye sordu babası.

"Bu yılki bağışlar Tören Bakanlığı tarafından ödenmiyormuş, ilk önce oraya uğradıktan sonra İmparatorluk Şölenleri Bürosu'na gitmek zorunda kaldım." dedi Jia Rong gergin bir şekilde gülerek. "Bu arada bürodakiler seni sordular. Uzun zamandır seni görmediklerini ama hep akıllarında olduğunu söylediler."

"Onların beni düşündüğü yok." dedi Kuzen Zhen, imalı bir gülüşle. "Yeni yıl geldiği için benden hediye ya da ziyafet veya opera davetiyesi bekliyorlar."

Böyle söylerken bir yandan da damgasında büyük harflerle "Ebedî İmparatorluk Lütfu" yazan ve Tören Bakanlığı Adak Dairesi mührü taşıyan sarı çantayı inceliyordu. Ayrıca küçük harflerle, "Ningguo Dükü Jia Yan'ın ve Rongguo Dükü Jia Yuan'in bekaları için, Yeni Yıl Adakları olarak bahşedilen yıllık bağış" yazıyordu. Ayrıca içindeki miktar ve günün tarihi ile alıcı Jia Rong'un

ismi ve unvanı da belirtilmiş, görevli memur kırmızıyla imzasını atmıştı.

Kuzen Zhen çantayı inceledikten sonra yemeğini yedi; ellerini yıkayıp ağzını çalkaladı. Resmî çizmelerini ve şapkasını giyip, oğluna çantayla birlikte peşinden gelmesini söyleyerek öteki konağa doğru yola koyuldu. Bağışın teslim alındığını önce Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a, sonra da Jia She ve Xing Hanım'a bildirdi. Eve geri döndükleri zaman, parayı çıkarıp çantanın Ecdat Tapınağı'na götürülüp, orada ataların tabletlerinin önünde büyükçe bir buhurdan yakılmasını emretti. Jia Rong için de bazı talimatları vardı.

"Lian yengene gidip yeni yıl kutlaması için bir gün belirledi mi diye sor. Belirlemişse, sekreterlere ayrıntılı bir liste hazırlat ki davetlerimiz çakışmasın. Geçen yıl bazı aileler iki taraftan da aynı gün için davet almışlardı. Bir yanlışlık olduğunu düşünmek yerine, tasarruf olsun diye aramızda anlaşıp bilerek yaptığımızı sanmışlardı."

Jia Rong hemen Xifeng'ı görmeye gitti ve babasının istediği gibi tarih listesiyle geri döndü. Kuzen Zhen listeye bir göz atıp bir uşağa verdi.

"Bunu Lai Sheng'a götür. Bizim yeni yıl davetiyelerimizi gönderirken bu tarihlere denk getirmesin." dedi.

Sonra oğluyla beraber çalışmaları denetlemek için salona gitti. Bir sürü delikanlı, üzerlerine ataların portrelerinin asılacağı büyükçe paravanları içeri taşıyıp yerleştiriyor; masaları ve üzerine konacak gümüş ve altın tören kâselerini silip cilalıyordu. Onlar bu işlerle uğraşırlarken, elinde kırmızı bir tebrik kartı ve program listesiyle bir genç geldi.

"Kara Dağ köyündeki konaktan Bailiff Wu geldi, efendim." dedi.

"Çok geç kaldı, serseri!" dedi Jia Zhen.

Jia Rong uşağın elindeki tebrik kartını ve programı aldı; kartı açıp, okusun diye babasına uzattı. Kuzen Zhen ellerini arkasında kavuşturup okumak için eğildi.

Hizmetkârınız Bailiff Wu Jinxiao, beyefendi ve eşine sonsuz mutluluk ve sağlık dileklerini sunuyor; genç beye ve genç hanıma da mutluluklar diliyor. Yeni yıl size büyük bir mutluluk, şans, sağlık, ihtişam ve huzur getirsin. Mevkiniz yükselsin, maaşınız artsın, bütün dilekleriniz gerçekleşsin.

"Bu köylülerin de kendilerine özgü bir tarzları var." dedi gülerek.

"Evet ama önemli olan tarz değil, iyi dilekler." dedi Jia Rong, dalkavuk bir gülüşle. "Şu dileklerine baksana!"

Sonra programı açıp, okusun diye babasına uzattı.

Otuz geyik

Elli karaca

Elli benekli geyik

Yirmi Siyam domuzu

Yirmi haşlanmış domuz

Yirmi yaban domuzu

Yirmi tuzlanmış domuz

Yirmi koyun

Yirmi keçi

Yirmi haşlanmış koyun

Yirmi tuzlanmış koyun

İki yüz mersin balığı

İki yüz çeşitli balık

İki yüzer canlı tavuk, ördek, kaz

İki yüzer aynılarının tuzlanmışı

İki yüzer sülün ve yabani tavşan

Yirmi çift ayı pençesi

On kilo geyik filetosu

Yirmi beş kilo deniz salyangozu

Elli geyik dili

On sığır dili

On kilo midye

İkişer torba fındık, çam fıstığı, şeftali çekirdeği, badem

Elli çift kerevit

Yüz kilo kurutulmuş karides

Beş yüz kilo birinci sınıf kömür

Bin kilo ikinci sınıf kömür

On beş bin kilo kızıl kömür

Beş kile kırmızı imparatorluk pirinci

Altmış kile yeşil pirinç

Altmış kile beyaz pirinç

Altmış kile toz pirinç

Altmışar kile darı, süpürge darısı ve diğer tahıllar

İki bin beş yüz kile normal pirinç

Bir araba dolusu güneşte kurutulmuş meyve

Tahıl ve sığır satışından gelen iki bin beş yüz tael gümüş

Genç beyler ve hanımlar için:

İki geyik

Dört çift beyaz tavşan

Dört çift siyah tavşan

İki çift altın sülün

İki çift ithal ördek

"İçeri gelsin." dedi Kuzen Zhen, listeyi okuduktan sonra.

Wu Jinxiao hemen geldi. Avluda diz çöküp secde ederek selamladı. Jia Zhen uşaklardan kalkmasına yardımcı olmalarını istedi.

"Demek hâlâ dinç ve sağlıklısın?" dedi Kuzen Zhen.

"Evet, efendim, teşekkür ederim." dedi yaşlı adam, yüzü ışıldayarak. "Hâlâ seyahat edebiliyorum."

"Oğulların kocaman adam olmuşlardır." dedi Kuzen Zhen. "Bırak da artık senin yerine onlar seyahat etsinler."

"Doğruyu söylemek gerekirse, efendim, ben o kadar alıştım ki gelemezsem özlerim. Ne yapacağımı bilemiyorum, evde çok sıkılıyorum. İzin versem çocuklar seve seve gelirler, 'İmparator'un Gölgesi'nde neler oluyor görmeye can atıyorlar ama henüz çok gençler. Yolda başlarına bir bela gelmesinden korkuyorum. Birkaç yıl sonra endişelenmeme gerek kalmayacak."

"Kaç gündür yoldasın?"

"Bildiğiniz gibi, efendim, bu yıl çok kar yağdı. Bazı yerlerde bir metreyi geçti. Havanın birden ısınması yolculuğu çok zorlaştırdı. Bu da bizi birkaç gün geciktirdi. Toplam bir ay, iki gün sürdü. Ama sizi temin ederim, efendim, zamanın daraldığını ve ne kadar merak edeceğinizi bildiğimden olabildiğince hızlı geldik."

"Ben de neden bu kadar geciktiğinizi merak etmiştim." dedi Kuzen Zhen. "Şimdi listene baktım da seni yaşlı serseri, bu yıl da bizi kandırmaya çalışıyorsun!"

Wu Jinxiao birkaç adım attı ve kendisini savunmaya başladı.

"Beyefendinin izniyle söyleyeyim, bu yıl hasat çok kötüydü. Üçüncü aydan sekizinci aya kadar sürekli yağmur yağdı. Arka arkaya beş gün yağmursuz geçirdik mi bilmem. Dokuzuncu ay kâse büyüklüğünde dolu yağdı. Seksen kilometrelik bir alanda ürünler, canlı hayvanlar, evler ve insanlar çok zarar gördüler. Bu yüzden daha fazla getiremedim. Hiç yalanım yok, efendim."

"En az beş bin tael getirmeni bekliyordum." dedi Kuzen Zhen, kaşlarını çatarak. "Bu kadar parayı ne yapayım? Sadece sekiz

dokuz çiftliğimiz var, bunların içinden ikisi bu yıl kendilerini felaket bölgesi olarak ilan ettiler ve hiçbir katkıda bulunmadılar. Şimdi sen de böyle yapınca yeni yıl kutlamalarından vazgeçeyim bari."

"Sizin topraklarınız o kadar da kötü değildi." dedi Wu Jinxiao. "Benim kuzenimin toprakları benden sadece elli kilometre uzak olmasına rağmen çok büyük fark oldu. Kuzenim öteki konağın sekiz çiftliğini idare ediyor, sizinkilerden kat kat büyükler. Bu yıl benden daha fazla ürün çıkartamadı. Satışlardan gelen kazanç da iki üç bin tael daha fazla o kadar. Onlar velvele koparmakta haklılar."

"Doğru." dedi Kuzen Zhen. "Biz o kadar kötü değiliz. En azından normal yıllık harcamalarımızın dışında yeni çıkan, büyük taahhütlerimiz yok. Bizimki istediğimiz zaman biraz daha özgürce para harcayıp işler zorlaştığında tasarruf etme meselesinden başka bir şey değil. Yeni yıl harcamaları konusunda da gerçekten mecbur kalırsam pişkinliğe vurup kısıntı yapabilirim. Ama Rongguo Konağı için durum başka. Son birkaç yıldır hiçbiri isteğe bağlı olmayan yeni masrafları çıktı ama yeni bir gelir kaynakları yok. Bu da demektir ki geçen bir iki yılda sermayeden yemeye başladılar. Siz de bu açığı kapatmalarına yardım etmezseniz kime güvenecekler?"

"Çok fazla masrafları olduğunu biliyorum." dedi Wu Jinxiao, gülerek. "Ama sadece masrafları olamaz değil mi? Gelirleri de vardır. İmparator ve majesteleri de arada bir yardım ediyordur."

Kuzen Zhen gülerek Jia Rong'a baktı.

"Duydun mu? Nasıl şaka ama?"

Jia Rong da güldü.

"Dünyanın bir ucunda yaşayan, senin gibi bir köylü bu işleri ne bilir?" dedi. "Herhâlde hazinenin anahtarını onlara verdiğini sanmıyorsun ya? Hanımefendi çok istese bile onun elinde değil ki. Hediye gönderiyor elbette ama sadece yaş günlerinde ve bayramlarda. Onlar da birkaç metre saten ya da biblodan başka bir şey değil. Para verdiğinde en fazla yüz tael altın. Şimdi yüz tael altın bin tael gümüş eder diyebilirsin, ancak o kadar eder ama

bin tael gümüş onlar için nedir ki? Geçen iki yıl boyunca her yıl birkaç bin tael fazladan harcamak zorunda kaldılar. Hatta ilk yıl İmparatorluk Ziyareti gerçekleşince, o müthiş Bahçe'yi yaptırdılar. Kaça mal olduğunu bir düşün! İki yıl içinde bir ziyaret daha olursa iflas ederler!"

"Köylüler dışarıdan bakınca ışıltı görüyorlar, içerideki karanlığı değil. Parlayan her şey altın değildir." dedi Kuzen Zhen. "Rong kuzenlerin hâli 'dışı seni yakar, içi beni' durumu!"

"Dara düştüklerini söyleyebiliriz." dedi Jia Rong. "Geçen gün, Lian yengenin Yuanyang'a büyük hanımefendinin eşyalarını rehine vermekten söz ettiğini duydum."

"Yok canım! O da Xifeng'ın numarasıdır." dedi Kuzen Zhen, gülerek. "O kadar da fakirleşmediler. Gelirlerinden daha çok harcadıklarının farkına varmıştır, tasarruf yapmaya çalışıyordur. Senin duyduğun da insanlara darda olduklarını ima etme ve onları kesintiye hazırlama yöntemidir. Şimdilerde mali durumları hakkında kabaca bir fikrim var, seni temin ederim henüz o kadar umutsuz değiller."

Böylelikle sohbetleri sona erdi ve Kuzen Zhen Wu Jinxiao'yu hizmetkârlara emanet etti ve iyi ağırlanmasını söyledi. Hikâyemiz yaşlı adamı hizmetkârların odasına kadar izlemiyor ve Kuzen Zhen'in salonunda kalıyor.

Jia Zhen, Wu Jinxiao'nun getirdiği şeylerin bir kısmını atalara sunulmak üzere kaldırdı; bir kısmını da Rong Konağı için ayırdı. Jia Rong dağıtım işleriyle ilgilenirken, o da kendileri için ayıracağı kısımla ilgilendi. Kalanları salon terasının altındaki alanda düzgün bir yığın hâlinde topladı ve sülalenin genç üyeleri arasında paylaşılmak üzere bıraktı; sonra herkes payını alsın diye davet edildi.

O sırada öteki konaktan büyükçe bir teslimat geldi; çoğu atalara sunulacak adaklardı ama bir kısmı da Kuzen Zhen içindi. Yerleştirilmesi için emir veren Kuzen Zhen salondaki cilalama ve düzenleme işlerini denetlemeye gitti. O iş de bittikten sonra, vaşak derisinden ceketini giyip, ayağında terliklerle terasa çıktı; saçakların altında kendisine sıcak bir yer bulup, hizmetkârlara

yere tilki postu sermelerini söyledi; böylece kendi paylarını almaya gelen genç akrabaları seyretmeye başladı. Jia Qin'in de aralarında olduğunu gördü.

"Sen ne arıyorsun burada?" diye seslendi ona. "Gelmeni kim söyledi?"

Jia Qin gelip önünde, esas duruşta dikildi.

"Ailenin payını dağıttığınızı duydum, efendim, bu yüzden çağrılmayı beklemeden geldim."

"Dağıttığım bu mallar işleri ya da kişisel gelirleri olmayan akrabaların için." dedi Kuzen Zhen. "Senin işsiz olduğun yıllarda sana da yeni yıl malzemelerinden payını verirdim. Ama artık işin var. Rong kuzenlerim sana denetim işini verdiler, aile tapınağındaki genç rahibelerle ilgileniyorsun. Kendi maaşın olduğu gibi bütün rahibelerin maaşlarını da kontrol ediyorsun. Hâlâ malzeme almak için buraya geliyorsun. Çok açgözlüsün. Şu hâline bak! Seni böyle gören de harcayacak paran ve sorumlusu olduğun bir mevkin yok sanır. Eskiden parasızlık bahanen vardı, şimdi ne var? İşsiz olduğun zamanlardan daha onursuz görünüyorsun."

"Bakmam gereken kocaman bir ailem var." dedi Jia Qin. "Masrafım da çok."

"Yalan dolan!" dedi Kuzen Zhen. "O tapınakta neler yaptığını biliyorum, haberim yok sanma! Oraya adımını atar atmaz, efendi oldun, kimse sana itiraz edemiyor. Hepimiz uzaktayız, harcayacak paran da var, istediğini yapıyorsun. Her gece ayaktakımını çağırıp kumar oynuyor, orayı kapatmalarınla ve oğlanlarla dolduruyorsun. Har vurup harman savurunca kendini şimdiki rezil duruma düşürüyorsun; benden bir şeyler koparmaya çalışacak kadar yüzsüzsün. Benden alacağın tek şey temiz bir sopa, delikanlı! Bu tatil bittiğinde, Bay Lian'le konuşup seni geri göndereceğim."

Jia Qin kıpkırmızı kesildi ve hiçbir şey söyleyemedi.

O sırada bir hizmetkâr geldi.

"Pekin Prensi hediye göndermiş, efendim." dedi. "İki tomar kâğıt ve kese."

Kuzen Zhen, Jia Rong'a döndü.

"Gidip ulakları ağırla. Benim dışarıda olduğumu söyle."

Jia Rong hemen gitti.

Kuzen Zhen, Jia Qin'i yolladı. Bütün malzemeler bitene kadar dağıtıma nezaret etti, sonra dairesine dönüp You Shi ile yemek yedi.

Günün devamında ve gece kayda değer bir şey olmadı. Sonraki gün daha yoğun geçti ama hazırlıklar konusunda daha fazla detaya girmek sıkıcı olur. On ikinci ayın yirmi dokuzuna kadar hepsinin tamamlandığını söylemek yeterli. Her iki konakta da bütün kapılara yeni kapı koruyucuları, kenarlara yazılı levhalar asıldı; girişlerin üzerleri boyandı, yanlarına, kırmızı kâğıtlar üzerine en güzel kaligrafiyle "iyi şans" dizeleri yazıldı. Ning Konağı'nın ana girişi, bezemeli kapısı, dış kabul salonu, kameriye kapısı, iç kabul salonu, konağın iç kısmını dışarıdan ayıran üçlü kapı ardına kadar açıldı. Böylelikle sokaktan içerideki aile salonuna kadar bir giriş açılmış oldu. Bu yolun iki tarafına uzun kırmızı direkler üzerinde kırmızı fenerler dizildi. Karanlık çökünce, üzerlerindeki mumlar yakıldığında, terasın merdivenlerinden inilip çıkılırken hafifçe dalgalanarak iki uzun, paralel yılan görüntüsüne bürünüyorlardı.

Ertesi gün, eski yılın son günüydü; Büyükanne Jia ve Jia ailesinin soyluluk imtiyazına sahip diğer hanımları kendi mevkilerine uygun resmî kıyafetlerini giyip Saray'a doğru yola koyuldular ve Büyükanne Jia sekiz kişinin taşıdığı tahtırevanında kafilenin başını çekerek, İmparator Eşi'nin önünde secde etmeye ve yılı başarıyla tamamladığı için tebrik etmeye gittiler. Kendilerine sunulan ziyafetin ardından eve döndüklerinde, Ning Konağı'nın kemerli girişinde tahtırevanlarından indiler ve Saray'a giderlerken onlara eşlik etmeyen ve şimdi girişin iki tarafında dizilen genç Jia erkekleri tarafından karşılandılar. Hanımların hepsi inince genç erkekler onları Jia ailesinin Ecdat Tapınağı'na doğru yönlendirdi.

Baoqin daha önce konağın bu tarafına hiç gelmemişti. Bu sefer de evlat edinilmesinin sayesinde içeri girebilmişti. Mümkün olduğunca çok şeyi aklında tutabilmek için her detayı hevesle inceliyordu.

Jia ailesinin Ecdat Tapınağı, Ning Konağı'nın batı tarafında, sıklıkla kullanılan bölümlerinden uzakta, etrafı siyah cilalı çitlerle çevrili, kendine ait bir avlunun içinde yer alıyordu. Beş bölümden oluşan görkemli girişin ortadaki kemerinde büyük harflerle "JİA AİLESİNİN ECDAT TAPINAĞI" yazıyordu. Levhanın sol alt kısmında da küçük harflerle, "Bilge Konfüçyüs soyundan Dük Kong Jizong tarafından yazılmıştır." diye kaligrafın kim olduğu belirtiliyordu. Aynı kişinin fırçasından çıkan iki uzun dize, kemerin iki yanındaki dikey levhalarda yer alıyordu.

İmparatorluk lütfuna nail olan minnettarlar,

Sadık kanlarını severek yere akıtırlar;

Kahramanlıkları göklerde yankılanan ecdadına

Yeni kuşaklar kutsal adaklarını sunarlar.

Kapıdan girince, kenarlarında ulu çamların ve servilerin dizildiği, beyaz mermerden yükseltilmiş bir yol, eski bronz dingler ve yeşil paslı libasyon kaplarının bulunduğu bir terasa yöneliyordu. Tapınağın giriş kapısının üzerinde asılı duran, varaklı dokuz dragonun oyulduğu bir çerçeve içindeki panoda, son İmparator'un kaligrafisiyle, "İmparator Yardımcısı Parlak Yıldız Gibidir." yazıyordu. Her iki tarafında yer alan dikey yazılar da aynı elden çıkmıştı.

Onların başarıları ayı ve güneşi gölgede bırakır,

Şöhretleri bütün nesillere ulaşır.

Tapınağın ana salonuna giriş kapısının üzerindeki levha çarpışan iki dragonun işlendiği bir çerçeveyle çevrilmiş, içindeki yazıların oyukları yeşil boyayla doldurulmuştu. Hem bu yazı hem de altındaki dizeler hüküm süren imparator tarafından yazılmıştı.

ÖLENLERE SAYGI DUY, HATIRALARINI KORU

Oğulları ve torunları onların kutsallıklarının vârisidir,

Sıradan insanlar Ning ve Rong ailelerini saygıyla anarlar.

Mumların ve ışıkların titrek ışıltısıyla aydınlanan salon, asılı ipek kumaşlar ve işlemeli perdelerle öyle parıldıyordu ki dizilmiş ata tabletlerini net bir şekilde ayırt edebilmek çok zordu.

Eski bir gelenek gereğince, erkekler ait oldukları nesillerine

göre salonun solunda ve sağında dizildiler; böylece her kuşak bir sonrakinden farklı bir yerde duruyor, babalar ve oğullar ayrılırken büyükbabalar ve torunlar bir araya geliyordu. Jia Jing adak törenine başkanlık ederken, Jia She yardımcılığını yapıyor; Kuzen Zhen libasyon kaplarını tutuyor; Jia Lian ve Jia Cong ipekleri, Baoyu tütsüyü sunuyor; Jia Chang ve Jia Ling de büyük buhurdanın önünde diz çökülecek yere bir kilim seriyordu. Sonra siyahlara bürünmüş müzisyenler müzik çalınca tören başladı. Libasyon kabının üç kere sunulması, diz çökmeler, secde etmeler, ipek adakların yakılması ve şarabın dökülmesi, müziğin nağmelerine uygun şekilde gerçekleştirildi. Müziğin durmasıyla birlikte tören de bitmiş oldu ve katılımcılar tek sıra hâlinde dışarı çıkıp Büyükanne Jia'nın etrafında toplanarak onu ana salona, portrelerin önüne doğru yönlendirdiler. Yukarıdan inen, zengin işlemeli, uzun perdenin altında, parlak paravanların, yukarıda tüten buhurların ve sunağın titreşen mum ışıklarının ortasında, Ningguo ve Rongguo dükü kardeşlerin portreleri asılıydı. Yeşim süslemeli kemerleriyle dragon desenli kaftanları vardı. Her iki taraflarında diğer ataların portreleri asılıydı.

Erkekler salonla süslemeli kapı arasında, küçükten büyüğe doğru kıdem sırasına göre dizildiler; dolayısıyla Jia Xing ile Jia Zhi kapının iç kısmında, en kıdemli olan Jia Jing ile Jia She salonun saçağının altında, teras merdivenlerinin başında yerlerini aldılar. Ailenin kadınları da bunun tersi olan bir düzendeki mevkilerine göre salonun içinde dizildiler. En küçükler eşiğin yakınında, en kıdemliler de salonun iç kısmında duruyorlardı. Soyun en kıdemli erkeği sırasının en doğusunda, aynı soyun en kıdemli kadını da sırasının en batısındaydı. Her yaştan erkek hizmetkârlar merasim kapısının dışında, avluda yerlerini almışlardı. İkramların sunulmasına gelince, her tabak hizmetkârlar tarafından elden ele geçirilerek merasim kapısına ulaştırılıyordu. Orada Jia Xing ve Jia Zhi'ye iletiliyor, onlar da yine elden ele teras merdivenlerinin başındaki Jia Jing'e yolluyorlardı. Sadece ailenin kıdemli tarafının en büyük torunu olan Jia Rong'un içeride kadınlara eşlik etmesine izin veriliyordu. O da büyükbabası Jia Jing'in elinden aldığı tabağı karısı Hu Shi'ye; Hu Shi Xifeng ve You Shi'ye iletti, sonunda sunağın yanındaki Wang Hanım'a ulaşana kadar böyle devam etti. Orada Wang Hanım tabağı Büyükanne Jia'ya verdi; yaşlı kadın ataların portrelerine doğru saygıyla kaldırdıktan

sonra önündeki sunağa koydu. Sunağın batı tarafında doğuya doğru dönük duran Xing Hanım ona bu işte yardım ediyordu. Et, sebzeler, pilav, çorba, pastalar, şarap ve çay bu insan zinciriyle sunağa kadar getirilip Büyükanne Jia tarafından iki gelininin yardımıyla sunulduktan sonra Jia Rong oradan ayrılıp, aşağıdaki avluda Jia Qin'in yanında, Jia ailesinin en genç erkeklerinin başındaki yerini aldı tekrar. Kuşaklara göre tahsis edilen yerlerde Jia Jing en kıdemli gruba, Jia Zhen ikincisine, Jia Rong da üçüncüsüne başkanlık ediyordu; erkekler doğuda, kadınlar da batıda dizilmiş oldular. Artık törenin en kutsal kısmına sıra gelmişti. Büyükanne Jia bir demet yanan tütsü çubuğunu iki eliyle kavrayıp sunmak üzere diz çöktü, çiçek tarhındaki çiçekler gibi yan yana duran sülalenin bütün erkek ve kadınları da onunla aynı şeyi yaptılar. Bu iş öyle sessiz bir huşu içinde yapılıyordu ki birkaç dakika boyunca beş bölmeli salon, üç bölmeli giriş, kemer altı ve teras, merdivenler ve avluda, kuşakların sallantılı yeşim taşları ve minik altın çanların hafif tıngırtısı, ipek kumaşların hışırtısı ve yere sürtünen ayakkabı seslerinden başka çıt çıkmıyordu.

Tören bittikten sonra Jia Jing, Jia She ve diğer erkekler hızla Rong Konağı'na gidip, döndüğünde saygılarını sunmak için Büyükanne Jia'yı beklediler.

Tapınaktan dönen kadınlar, You Shi'nin ana kabul salonunda toplandılar. Bu salon büyük, kırmızı bir halıyla kaplıydı; fil hortumu şeklinde üç ayağı olan, altından, dev gibi bölmeli bir mangal orta yerde duruyordu. Kuzey taraftaki sedirin üzerinde yepyeni, kırmızı bir kilim, "uzun ömür"ü simgeleyen bir sembolün etrafında kıvrılıp yatan bir dragonun işlendiği koyu kırmızı arkalıklar vardı. Aynı renk ve desendeki büyük minderler doğru açılarda kolluk olarak yerleştirilmiş; daha sıcak tutsun diye üzerlerine siyah bir tilki kürkü serilmiş ve üzerinde oturulması için iki kolluk arasına beyaz bir tilki kürkü yayılmıştı. Büyükanne Jia bu kürkten tahta yerleştirildi, onun kuşağından diğer yaşlı kadınlar da sağ ve sol tarafına serilen kürklerin üzerine buyur edildiler.

Xing Hanım, Wang Hanım ve aynı kuşaktan diğer hanımlar, ana sedirin yanında, ahşap kafesten bir paravanla ayrılan, daha küçük bir sedirdeki kürklerin üzerine oturdular. Baoqin ve diğer kızlar da yerde birbirlerine dönük şekilde dizilen, on iki oyma-

lı, lake sandalyeye davet edildiler. Sandalyelerin sırt ve oturak kısımları sincap kürküyle kaplıydı, ayaklarının altında da büyük bakır ısıtıcılar vardı.

You Shi ve gelini Hu Shi ellerinde çay tepsileriyle geldiler. You Shi, Büyükanne Jia'ya; Hu Shi de diğer yaşlı kadınlara çay ikram etti. Sonra You Shi, Xing Hanım'ın grubuna, Jia Rong'un karısı da kuzenlere çay servisi yaptı. Xifeng, Li Wan ve onların kuşağından diğer evli kadınlar, daha büyük hanımlar ve daha genç kuzenler yüzünden çaydan mahrum kalarak sedirin yanında herhangi bir isteği karşılamak üzere hazır beklediler. Xing Hanım ve grubu çaylarını içer içmez kalkıp, Büyükanne Jia'nın olduğu tarafa geçtiler ve hizmete hazır bir şekilde pozisyon aldılar.

Büyükanne Jia çayını içerken diğer yaşlı kadınlarla biraz sohbet ettikten sonra, tahtırevanının hazırlanmasını emretti. Xifeng hemen sedire çıkıp onun kalkmasına yardım etti.

"Ama biz burada yemek hazırlamıştık." dedi You Hanım. "Yeni yıl arifesinde hiç bizimle yemek yemiyorsunuz. Bu sefer bir istisna yapamaz mısınız? Benim yemeklerim de Xifeng'ınkinden aşağı kalmaz."

Xifeng büyükanneye yardıma devam ediyordu.

"Haydi, büyükanne, eve gidelim. Bakma sen ona. Evde yiyelim yemeğimizi." dedi.

Büyükanne Jia güldü.

"Bugün adak işleriyle zaten çok yoruldun. Eminim bir de beni doyurmakla uğraşmak istemezsin! Hem zaten geçmişte de yemeğe kalmadığım zaman sen bana gönderiyordun. Neden yine aynı şeyi yapmıyorsun? Şimdi canım yemek yemek istemiyor ama eğer gönderirsen yarına saklarım, o zaman şimdikinden daha çok yiyebilirim."

Herkes buna güldü.

"Bu gece güvenilir birilerini görevlendir de mumlara göz kulak olsunlar, yangın söz konusu olduğunda risk alınmaz." diye uyarıda bulundu Büyükanne Jia, giderken.

You Shi ona eşlik ederken dediği gibi yapacağına söz verdi.

Kapıda Büyükanne Jia tahtırevanına binerken, You Shi ve diğer hanımlar uşaklara görünmemek için paravanların arkasına saklandılar. Ning Konağı'nın genç görevlileri tahtırevanı taşıyanların önünden gidip dış kapıya yaklaştıklarında onları üç girişten ortadakine yönlendirdiler. Xing Hanım ve Wang Hanım da onlarla beraber Rong Konağı'na gelen You Hanım eşliğinde daha mütevazı olan arabalarıyla onu izlediler. Hanımlar kapıdan çıkınca, batı yönüne doğru taşınırlarken, Ning Dükü ile Rong Dükü'nün başarılarını, nişanelerini ve müzik enstrümanlarını taşıyan kafileleri gördüler. Ning Dükü'nünkiler Ning arazisinin güney duvarının dışında, yolun doğu tarafında; kardeşininkiler de Rong duvarının dışında, yolun batı tarafındaydı. Kimsenin gelip geçmesine izin verilmiyordu.

Diğer konakta olduğu gibi Rong Konağı'nda da bütün kapılar ardına kadar açılmıştı; böylece dış kapıdan Büyük Mutluluk Salonu'na kadar giden yol tamamen açıktı. Ama bu sefer kemerli girişte durmayıp, dış kabul salonundan sola döndüler ve Büyükanne Jia'nın ana kabul salona geldiler. Arabalarından inen hanımlar yaşlı kadının etrafında toplandılar ve hep beraber içeri girdiler. Burada da her şey değiştirilmişti. Işıl ışıl işlenmiş paravanlar ve yastıklar çıkarılmış, odanın ortasına bir mangal konmuştu; içindeki çeşit çeşit otlarla çam ve sedir odunu nefis kokular yayıyordu.

Büyükanne Jia oturur oturmaz, yaşlı bir hizmetçi kadın, onun kuşağından birkaç hanımın saygılarını sunmak üzere geldiklerini bildirdi. Büyükanne Jia hemen ayağa kalkıp içeri giren kadınları karşıladı. Güya hanımlar diz çökme, büyükanne de onları engelleme çabası verirlerken karşılıklı gülüştüler. Büyükanne Jia mevki bakımından daha kıdemli olsa da hepsi aynı kuşaktılar ve secde etmeye izin verilemeyecek kadar yaşlıydılar. Sonra biraz oturup çay içtiler ve büyükanne onları merasim kapısına kadar yolcu etti. Tekrar salona dönüp başköşedeki yerini alınca, Jia Jing ve Jia She arkalarında ailenin erkekleriyle saygılarını sunmaya geldiler.

"Bütün yıl boyunca sizi çok uğraştırdım zaten, şimdi resmiyeti boş verin." dedi Büyükanne Jia.

Ama kimse ona aldırmadı. Kıdem sırasına göre erkekler bir grup, kadınlar da başka bir grup hâlinde önünde diz çöküp başlarını yere kadar eğdiler. Sonra sandalyeler getirilip Büyükanne

Jia'nın sağına ve soluna dizildi. Ailenin en büyük üyeleri oturup daha gençlerin saygılarını kabul ettiler; kıdem sırasına göre en küçüğüne bile secde edilene kadar bu böyle sürdü. Onların da oturmalarına izin verildikten sonra, her iki konağın kadın erkek, genç yaşlı bütün hizmetkârları mevki ve görevlerine göre sıralanıp işverenlerinin önünde secde ettiler.

Bütün bunlar bitince, hizmetkârlara ve çocuklara küçük işlemeli keseler içinde yeni yıl paraları, altın ve gümüş madalyonlar dağıtıldı. Ardından yeni yılın dostluk yemeği hazırlandı; salonun doğu tarafına erkekler, batı tarafına da kadınlar için masalar kuruldu. Otlarla lezzetlendirilen yeni yıl şarabı, dostluk yemeği çorbası, şans meyveleri, dilek kekleri servis edildi. Yenilip içildikten sonra Büyükanne Jia ayağa kalkıp, bütün gün üstünde olan resmî kıyafetini çıkarmak üzere iç odaya geçti. Bu da herkesin dağılması için bir işaretti.

Karanlık çökerken, bütün Budist mabetlerinde ve yukarıdaki yıllık yolculuğundan bu gece dönen Mutfak Tanrısı'nın küçük oyuklarında ikramlar yapıldı, tütsüler yakıldı. Wang Hanım'ın dairesinin dışındaki ana avluda cennete ve dünyaya kurban sunağı kuruldu; uzun bir masaya, cenneti temsil eden kâğıttan büyük bir tasvirin önüne yığın hâlinde kızarmış bal çubukları, taze elmalar, buharda pişirilmiş ekmekler ve diğer şekerlemeler yerleştirildi. Manzara Bahçesi'nin girişini aydınlatmak için her iki tarafa boynuzdan yapılmış kocaman fenerler asıldı; yollarda ve avlularda ışıklar yakıldı. Konağın efendi ya da hizmetkâr bütün sakinleri parıltılı bayram giysileri içinde yürüyen ışıltılı çiçek bahçeleri gibiydiler. Bütün gece boyunca, sık sık patlatılan kestane fişekleriyle bölünen gürültülü bir bağırtı ve kahkaha curcunası yükseldi.

Sabahın dördünde beşinci saat davulu çalınca Büyükanne Jia ve diğer hanımlar bir kere daha resmî kıyafetlerini giyip, bu sefer de Yuanchun'ün yeni yaşını kutlamak için kafile hâlinde Saray'a gittiler. Neşeli uşaklar Büyükanne Jia'nın statüsünün hak kazandırdığı eşyaları taşıyarak önden yürüyorlardı. Yuanchun bir kere daha onlara ziyafet verdi; Saray'dan dönüşlerinde bir kere daha Ning Konağı'na gidip Ecdat Tapınağı'ndaki atalarına adaklarını sundular ve Rong Konağı'na dönünce Büyükanne Jia bir kere daha toplanan ailenin saygılarını kabul etti. Hepsi biter bitmez, üzerini değiştirip, yeni yıl kutlaması için kalabalıklar hâlinde gelmeye başlayan dost ve akrabaların hiçbirini görmeden dinlen-

meye çekileceğini bildirdi. Xue teyze ve Li halayla sakin sakin sohbet ederek, arada Baoyu, Baoqin, Baochai, Daiyu ve öteki kızlarla dama ya da kâğıt oynayarak zaman geçirdi.

Ama Wang Hanım ve Xifeng, o gün ve sonraki yedi sekiz gün boyunca, yeni yıl şaraplarını içmek üzere davet edilen misafirleri ağırlamakla meşgul oldular. Misafirler hem kabul salonu hem de dışarıdaki avluda kurulan masalarda yiyip içerken sergilenen oyunları da seyredebiliyorlardı.

Bu telaş biter bitmez, yaklaşan Fener Festivali için hazırlıklara başlandı. Yine Ning Ve Rong konakları fenerler ve süslemelerle şenlendi. Ayın on birinde Jia She, Büyükanne Jia ve ailenin diğer üyelerini ağırladı, on ikisinde de ev sahipliği sırası Kuzen Zhen'e geldi. Birkaç gün boyunca Wang Hanım ve Xifeng'ın ne kadar çok davet aldığını anlatmaya zaman yetmez.

Ayın on beşinde Büyükanne Jia, "yeni" büyük kabul salonunda -Xifeng'ın olaylı yaş günü kutlamasının yapıldığı mekân- ziyafet sofraları hazırlattı. Bu eğlence için özel olarak tutulan çocuk oyuncu topluluğu için bir sahne kuruldu. Salonun ve sahnenin her yerine her renk ve biçimde fenerler asıldı. Tüm hazırlıklar tamamlanınca, Büyükanne Jia bütün çocuklarını, torunlarını ve yeğenlerini aile ziyafetine çağırdı. Aslına bakılırsa tam olarak herkesin davet edildiği pek doğru sayılmaz. Jia Jing bazı dinî nedenlerden dolayı etten ve sert şaraptan uzak duruyordu, bu yüzden davet edilmedi. Yaşayanlara karşı olmasa da ölülere karşı zorunlulukları onu buraya getirmişti ama iki gün sonra, ayın on yedisinde atalara son kez adaklar sunulmasının ardından şehrin dışındaki Taocu manastırına ve kısa bir süreliğine kesintiye uğrayan ölümsüzlük arayışına geri döndü. Bu arada, törene ilişkin görevlerini yerine getirdiği anların dışında, bütün zamanını konağın kuytu bir köşesinde, kimseyle görüşmeden, yalnız geçiriyordu.

Jia She da davet edildi ama annesinden hediyesini alır almaz izin isteyerek ayrıldı. Büyükanne Jia yanındayken oğlunun pek rahat edemediğini bildiğinden kalması için ısrar etmedi. Jia She kendi dairesine dönünce, canlı giysiler içindeki güzel kızlar sevdiği şarkıları çalıp söylerlerken, yakın arkadaşları ve maiyetiyle içip, fenerlerin keyfini çıkardı.

Kulaklar şarkılarla coşuyor,

Gözler ipek eteklerle büyüleniyor.

Yeni ayrıldığı yerden tamamen farklı bir ortamdı.

Şimdi öteki tarafa, Büyükanne Jia'nın arka avlusundaki kabul salonuna dönelim. Oyuncular için kapalı bir sahne kurulmuş, on, on iki kadar masa sahneye dönük olarak yelpaze şekilde yerleştirilmişti; şeref konuklarına ayrılan ortadaki iki masa biraz arkaya konmuş, diğerleri de sağında ve solunda yay çizecek şekilde sıralanmıştı. Her masanın yanında birer tane de çay sehpası vardı. Üzerlerinde:

1. İçinde Saray'dan hediye gelen tütsünün yandığı, üç parçalı tütsü seti (hepsi de metalden yapılmış olan minyatür bir vazo, bir buhurdan ve bir ding);

2. Yirmi santim uzunluğunda, on, on iki santim genişliğinde, beş, altı santim derinliğinde porselen bir tabak içinde taşlarla ve yosunlarla yapılmış minyatür bir bahçe;

3. İçinde Büyükanne Jia'nın en iyi Çin porseleni fincanlarından biri ve çok kaliteli bir çayın demlendiği bir demlik bulunan küçük, lake bir tepsi;

4. İncelikle oyulmuş sandal ağacından çerçevesinin içinde, çiçekler ve kaligrafiyle yazılmış şiirlerin işlendiği kırmızı ipekten, küçük bir masa paravanı[1];

---

1) Bu paravanlar Huiniang adında, oldukça kültürlü bir aileden gelen, yetenekli bir ressam ve kaligraf olan Suzhoulu bir kız tarafından işlenmişti. Para kazanmak için değil, kendi zevki için ara sıra bu işi yapıyordu. Üzerlerindeki çiçeklere gelince, hepsi ünlü ressamların tablolarından kopyalanmıştı; bunların tasarımları ve renkleri profesyonel nakışçıların gösterişli işlerinden çok daha üstündü. Şiirlerin hepsi geniş bir edebî kaynaktan kusursuz bir zevkle seçilmiş ve siyah ipek iplikle öyle ustalıkla işlenmişti ki fırçayla yazılan kaligrafinin her kıvrımı, her çizgisi, satırların kalınlıkları, her birleşim ve açıklık aynen uygulanmıştı, dışarıda satılan kopyalanmış işlerde olduğu gibi hiçbir eziklik ya da bozulma yoktu.

Huiniang ekmeğini nakış işinden kazanmadığı için, çalışmaları çok ünlü olmasına rağmen çok kolay bulunmuyordu. Zengin ve soylu ailelerin içinde bile çok azı örneklerine ulaşabiliyordu. Bu şekilde alınanlara "Hui nakışları" deniyordu. Bazen Hui nakışları olarak satılanların, acemi alıcıları kandırmak için yapılan taklit ürünler olduğu ortaya çıktı. Huiniang on sekiz yaşında çok trajik bir şekilde öldü ve artık nakışlarının gerçek örneklerini bulmak imkânsız. Bir iki tanesine sahip olan birkaç aile de bunları nadir bulunan hazine gibi sıkı sıkıya koruyor ve asla ayrılmak istemiyor. Gerçek Hui nakışlarına çarşıda rastlanması hâlinde, fiyatı çok pahalı olacaktır. Jia ailesinde üç tane orijinal ürün vardı, iki tanesi önceki yıl imparatora hediye edilmişti, Büyükanne Jia geriye kalan bu on altı parçalık minik masa paravanına o kadar düşkündü ki kendi dairesinde saklıyor; misafirlerin ağırlanmasında kullanılan malzemelerin yanında durmasına izin vermiyor; sadece kendi düzenlediği eğlencelerde nadiren çıkarıyordu. (y.n.)

5. İçinde "Kışın Üç Dostu",[1] "Eviniz itibar ve zenginlikle onurlandırılsın" anlamına gelen bir aranjman[2] ve bu ziyafet için özel olarak getirilmiş, her biri bir koleksiyon ürünü olan birbirinden farklı taze çiçeklerin bulunduğu bir vazo duruyordu.

Arkadaki iki şeref konuğu masasında Xue teyze ve Li hala oturuyordu. Onların solunda, salonun doğusuna doğru uzayan masaların baş tarafında, üzeri dragon oymalı, kafes işi bir paravan ve altında büyük, alçak, ahşap bir kanepe vardı. Büyükanne Jia'nın uzanması için yerleştirilen bu kanepenin üzerine kürk bir örtü serilmiş, minderler ve yastıklar konmuştu. Ayrıca küçük, yaldızlı, şık bir ithal çay sehpasında bir demlik, bir fincan, bir tükürük hokkası, bir peçete ve diğer ufak tefek şeylerin yanı sıra bir de gözlük kılıfı duruyordu. Büyükanne Jia kanepeye uzanıp diğerleriyle sohbet ediyor, gözlüklerini takıp oyunları izliyordu.

"Yanınızda böyle uzandığım için beni bağışlarsınız umarım." diye özür diledi Xue teyze ve Li haladan. "Büyük bir kabalık olduğunu biliyorum ama yaşlandıkça romatizmam azdı."

Sonra Hupo'ya kanepede yanına oturup bacaklarına, kısa saplı, deri başlıklı bir tokaçla hafif hafif vurarak masaj yapmasını söyledi. Kanepesinin önünde yemek masası yoktu, onun yerine üzerinde masa paravanı, tütsü ve çiçekli vazo olan bir sehpa vardı. Eğer ötekilerle birlikte oturabilseydi kullanacağı, normalden daha uzun ve büyük, zarif bir masa kanepesinin sol tarafına konmuş, üzerine de dört kişilik şarap kadehleri, çorba kaşıkları ve yemek çubukları yerleştirilmişti. Baoqin, Xiangyun, Daiyu ve Baoyu orada oturuyordu. Büyükanne Jia onların yanında olamasa da yemeklerini beraber yiyorlarmış gibi yapıyordu ve getirilen her tabak onun incelemesine sunuluyor; eğer beğenirse dirseğinin dibindeki masaya konuyor; tadına bakınca kaldırılıp, yesinler diye dört gencin masasına, daha sonra da doğu tarafına doğru Xing Hanım'ın masasına iletiliyordu; ardından sıra Wang Hanım, You Shi, Li Wan, Xifeng ve son olarak da Jia Rong'un karısı Hu Shi'ye geliyordu. Batı tarafındaki sıralama da önce Baochai, sonra annesi, Li Wen, Li Qi, Xiuyan, Yingchun, Tanchun ve Xichun şeklindeydi.

---

1) Çin'de aynı zamanda bir sanat motifi de olan ve Kışın Üç Dostu olarak adlandırılan çam, bambu ve erik çiçeği üçlüsüdür. (ç.n.)

2) "Yeşimden salonun zenginlikleri" olarak da adlandırılan, manolya, yaban elması ve şakayıktan oluşan çiçek aranjmanıdır. (ç.n.)

Sofradakilerin solunda ve sağındaki kirişlerden dizi dizi, kırmızı püsküllü, cam fenerler sarkıyordu. Her masanın üzerinde, ters çevrilmiş lotus yaprağı şeklinde başlığı olan, kollu, batı işi mine birer şamdan duruyordu. Metalden yapılan bu lotus yaprakları öyle büyük bir ustalıkla oyulmuş ve minelenmişti ki gerçek gibi görünüyordu. Metal tabana döner bir tablayla tutturulduğundan ışığı istenilen yöne çevrilebiliyordu. Hepsi birden sahneye doğru çevrildiğinde, yemektekiler oyuncuları gayet iyi görmeye başladılar.

Normalde salonu verandadan ayıran, kafes pencereli ve kapılı ahşap bölmeler kaldırılmış, açılan boşluğa kırmızı püsküllü tahta çerçeveleri incelikle oyulmuş, büyük cam fenerler aralıklı olarak asılmıştı. Boynuz, cam, kumaş, kâğıt, nakışlı, boyalı, kabartılı, oymalı, her tür malzeme ve biçimdeki daha çok fener verandanın saçaklarına, pencere pervazlarının içine ve dışına, avlunun iki yanındaki kemerlerin kenarlarına sıralanmıştı. Kuzen Zhen, Jia Lian, Jia Huan, Jia Cong, Jia Rong, Jia Qin, Jia Yun, Jia Ling ve Jia Chang verandadaki masalarda oturuyorlardı.

Büyükanne Jia, sülalenin şehirde oturan üyelerine ağızdan ağıza davet göndermişti ama bazıları gürültüye ve parti curcunasına dayanamayacak kadar yaşlı olduklarından, bazıları kendileri yokken evle ilgilenecek kimseleri olmadığından, bazıları hasta olduklarından, bazıları zengin akrabalarını kıskandıklarından ya da kendi fakirliklerinden utandıklarından, bir kısmı Xifeng'ı sevmediğinden, bir kısmı da kalabalığa alışkın olmadığından ya da mahcubiyetten gelemediler. Kısacası sülale çok geniş olmasına rağmen şu ya da bu sebeple, davet edilen kadınlardan sadece Baoyu'nün eski sınıf arkadaşı, gözü kara Jia Cun'un annesi Lou Shi oğluyla beraber; erkeklerden de Xifeng'ın denetimi altında çalışan, bu yüzden de katılmak zorunda olan Jia Qin, Jia Yun, Jia Chang ve Jia Ling gelmişti. Dışarıdan çağrılan pek çok kişinin gelmemesine rağmen bir aile partisi için katılım çok fazlaydı.

Herkes oturmuş oyuncuları seyrederken, Lin Zhixiao'nın karısı, ikişerli olarak küçük sedir masalarını taşıyan altı kadınla birlikte salona girdi. Kırmızı keçeyle kaplı bu üç masanın üzerinde yeni basılmış, ebadına ve kalitesine göre özel seçilmiş ve kırmızı ipekten, upuzun bir bağcıkla birbirine bağlanmış yüzlerce bakır sikke dizisi vardı. Lin Zhixiao'nın karısının yönlendirmesiyle bu

masaların ikisi Xue teyze ve Li halanın, üçüncüsü de Büyükanne Jia'nın kanepesinin önüne kondu.

"Bu işi tam orta yerde yapın ki herkes görebilsin." dedi Büyükanne Jia.

Aile geleneklerini çok iyi öğrenen kadınlar kendilerinden beklenenı biliyorlardı. Masaları yerleştirdikten sonra bağcığı açıp sikkeleri yığdılar.

O anda sergilenen oyun *Pinkang Sokağı'ndaki Ev*'di ve oyuncular *Hasta Odasında Karşılaşma* bölümünün son sahnesine gelmişlerdi. Eserin kahramanı Yu Shuye acı bir görev için çağrıldığı yerde sonunda hayatının aşkıyla karşılaşmış ve üzüntü içinde sahneden ayrılmıştı. O anda küçük hizmetkâr Leopar Çocuk rolünü oynayan küçük oyuncu salonda olanları gözlemleyerek bir anda irticalen, "Tamam, sen küsüp gidebilirsin tabii ama bugün birinci ayın on beşi ve Rong Konağı'nın büyük hanımefendisi bir aile partisi veriyor. Ben de şimdi bu ata atlayıp dörtnala oraya gidiyorum, biraz şekerleme isteyeceğim." dedi.

Bu Büyükanne Jia'yı ve diğer herkesi kahkahalara boğdu.

"Ne keskin zekâlı bir çocuk!" dedi Xue teyze. "Pek tatlı!"

"Henüz dokuz yaşında bile değildir." dedi Xifeng.

"Bu yaşta bu kadar yerinde laf ediyor ha!" dedi Büyükanne Jia. Sonra kadın hizmetçilere doğru başını salladı. "Bahşiş!"

Bu talimat için ellerinde minik sepetlerle hazır bekleyen üç kadın küçük masalara yaklaşıp yığılı paraları sepetlerine doldurdular ve sahneye doğru gittiler.

"Büyük Hanımefendi Jia, Xue Hanım ve Li Hanım'dan Leopar Çocuk'a şeker alması için bahşiş!" dedi kadınlardan biri.

Sonra üçü beraber sepetlerdeki paraları sahneye boşalttılar. Büyük bir şangırtıyla dökülen paralar sahneyi ışıltıyla doldurdu. Kuzen Zhen de oyunculara kendi bahşişini vermek için adamlarına büyük bir sepeti doldurmalarını emretti.

Ama sevgili okur, bunun ne şekilde dağıtıldığını gelecek bölümde öğreneceksin.

54. BÖLÜM

Büyükanne Jia beylik hikâyelerle dalga geçer.

Wang Xifeng Lao Laizi'nın çocuklarının acayipliklerine özenir.

Kuzen Zhen ve Jia Lian adamlarına gizlice haber gönderip büyükçe bir sepeti doldurmalarını emretmişlerdi. Büyükanne Jia'nın "Bahşiş!" diye bağırdığını duyunca da bu sepeti sahneye boşaltmalarını söylediler. Para tahta zemin üzerine büyük bir gürültü koparak döküldü, bu da yaşlı kadını çok memnun etti.

Sonra iki adam ayağa kalktı. Bir delikanlı koşarak gelip Jia Lian'e içinde yeni ısıtılmış şarap olan bir demlik verdi. Demliği alan Jia Lian kuzeninin arkasından içeri girdi. Kuzen Zhen önce Li halanın önünde eğilip kadehini aldı, doldurması için Jia Lian'e verdi. Sonra Xue teyze için de aynı şeyi yaptı. Bu arada iki hanım ayağa kalkıp kibarca itiraz etti.

"Lütfen, beyler, yerlerinize dönün! Çok naziksiniz! Resmiyete ne gerek var?"

Xue teyze, Li hala, Xing Hanım ve Wang Hanım haricindeki diğer bütün hanımlar, Jia Zhen ile Jia Lian, Büyükanne Jia'nın kanepesine doğru giderlerken ayağa kalkıp, elleri yanlarında saygılarını sundular. Kanepe çok alçak olduğundan iki beyefendi diz çökerek şarap servisi yaptı. Arkalarından salona giren ve başta Jia Cong olmak üzere, kıdem sırasına göre biraz arkalarında sıraya dizilen diğer beyler de onları görüp diz çöktüler. Oturduğu

yerden fırlayan Baoyu de aynı şeyi yaptı. Xiangyun keyifle dürttü onu.

"Sen ne diye onlara katıldın?" diye fısıldadı. "Birdenbire kibarlık yapmak aklına geldiyse, kalkıp herkese şarap sunmak daha yerinde olur."

"Ben de öyle yapacağım." diye fısıldadı Baoyu.

İki beyefendi Büyükanne Jia'ya şarap verdikten sonra Xing Hanım ve Wang Hanım'a yöneldiler.

"Ya küçük hanımlar?" diye sordu Kuzen Zhen, iki hanıma da şarap ikram ettikten sonra.

"Hayır, hayır, gidip yerlerinize oturun!" diye bağırdı Büyükanne Jia ve diğer hanımlar. "Formaliteye gerek yok!"

Bunun üzerine Kuzen Zhen ve diğer beyler çekildiler.

Saat neredeyse on olmuştu; sahnede sergilenen *Fener Festivali'nde Sekiz Yiğit* oyunu zirve noktasına gelmişti. Baoyu ortamın loşluğundan yararlanıp fark edilmeden kaçmaya çalıştı ama büyükannesi onu yakaladı.

"Nereye gidiyorsun?" diye seslendi. "Dışarıdaki havai fişeklere dikkat et, üzerine kıvılcım düşüp seni yakmasın!"

"Çok uzağa gitmiyorum." dedi Baoyu. "Hemen döneceğim."

Büyükanne Jia yaşlı dadılardan birkaçının arkasından gidip göz kulak olmalarını istedi. Ama orada sadece Sheyue, Qiuwen ve diğer birkaç genç hizmetçi olduğunu görünce Xiren'e ne olduğunu sordu.

"Bu kız kendini ne sanıyor? Kendi yerine küçük hizmetçileri gönderiyor."

Wang Hanım, Xiren'i savunmak için fırladı.

"Daha annesi öleli birkaç gün oldu. Hâlâ yas tutuyor. Henüz hizmet etmesini beklemek doğru olmaz." dedi.

Büyükanne Jia başını salladı ama yine de yorum yaptı.

"İyi güzel de efendi ya da hanım söz konusu olduğunda matem falan fark etmez. Hâlâ bana hizmet ediyor olsaydı, o zaman

da böyle yapabilecek miydi? Bu tür şeylerin âdet hâline getirilmesini istemeyiz."

Xifeng, halasını destekledi.

"O matemde olmasaydı bile, bu akşam Bahçe'ye göz kulak olup kazaları engellemek için başka birine daha ihtiyacımız olurdu zaten. Her taraf fenerlerle ve havai fişeklerle dolu, yangın tehlikesi var. Burada tiyatro sergilendiği zaman Bahçe'deki insanlar gizlice seyretmeye geliyorlar. İyi ki orada Xiren gibi dikkatli biri kaldı da işlerin yolunda olmasıyla ilgileniyor. Ayrıca Baoyu döndüğü zaman hemen yatması için her şeyin hazırlanmasını da sağlar. O burada olsaydı, başka kimsenin bu işleri umursamayacağına emin olabilirsin. Yatağını buz gibi bulur, çay içmek için sıcak suyu bile olmazdı. Bu yüzden kalıp eve göz kulak olmasını ve Baoyu döndüğünde her şeyi hazır etmesini söyledim. O her şeyle ilgilenirken bizim burada endişelenmemize hiç gerek kalmıyor. Böylesi daha iyi değil mi? Ama illa burada olmasını istersen, gidip getireyim, büyükanne."

"Yo, yo getirme." dedi Büyükanne Jia. "Görünüşe göre sen her şeyi benden daha iyi düşünmüşsün. Ama bir mesele var. Annesi ne zaman öldü? Neden benim haberim yok?"

"Ama Xiren gelip kendisi söyledi sana." dedi Xifeng, gülerek. "Unutmuş olamazsın, değil mi?"

Büyükanne Jia biraz düşündü.

"Evet, sanki hatırlıyor gibiyim. Hafızam bugünlerde o kadar iyi değil."

"Her şeyi hatırlayamazsınız." dedi diğerleri, rahatlatıcı şekilde.

Büyükanne Jia içini çekti.

"Çocukluğundan beri onca yıl bana hizmet etti. Sonra bir süre Yun'e baktı, son birkaç yıldır da bizim terör estiren deliye katlanıyor. Düşünüyorum da bizden hiç büyük bir yardım falan da almadı. Üstelik dışarıdan geldi, evde doğup büyüyen hizmetçilerden biri de değil. Annesi öldükten sonra cenaze için ona gümüş verilmesini söyleyecektim ama aklımdan çıkmış."

"O iş halledildi." dedi Xifeng. "Wang Hanım geçen gün cenaze masrafları için kırk tael verdi."

Büyükanne Jia başını salladı.

"Ah tamam, iyi o zaman. Aslında geçenlerde Yuanyang'ın annesi de öldü. Ailesi güneyde yaşadığı için onu cenazeye gönderemedim. O da Xiren gibi matemde olduğuna göre neden Xiren'in yanına göndermiyoruz? Birbirlerine destek olurlar."

Orada bekleyen kadınlara, biraz kek ve diğer yiyeceklerden hazırlayarak, Yuanyang Xiren'le beraber yesin diye Kızıl Neşe Avlusu'na götürmelerini emretti.

"Biraz geç kaldınız." dedi Hupo, gülerek. "Yuanyang saatler önce Xiren'in yanına gitti bile."

Bu sözler konuyu sona erdirdi ve topluluğun kısa bir süreliğine dağılan dikkati tekrar kendi meşguliyetlerine yöneldi.

***

Baoyu partiden ayrıldıktan sonra doğru Bahçe'ye gitti. Büyükannesinin arkasından gönderdiği yaşlı kadınlar onun kendi evine geri döndüğünü anlayınca içeriye kadar girmeyip kapıcı kulübesinin çay odasına geçtiler; sobada ısınıp, gizlice içki içme ve kâğıt oynama fırsatından yararlandılar.

Baoyu avlusuna gelince ışıl ışıl aydınlatıldığını ama mezarlık kadar sessiz olduğunu gördü.

"Herkes yatmış olamaz ya." dedi Sheyue. "Sessizce girip onları korkutalım."

Baoyu ve dört kız parmak uçlarına basarak dış odadan geçtiler ve aynalı kapının aralığından içeri baktılar. Xiren ve bir hizmetçi kız sedirin bir ucunda birbirlerine dönük şekilde uzanmışlar; iki üç yaşlı kadın da uzak ucunda uyukluyorlardı. Baoyu tam aynalı kapıyı itip içeri girmeye niyetlenmişken, içeriden birisinin derin bir iç çektiğini duydu; sonra Yuanyang'ın sesi geldi.

"Görüyorsunuz ya, bu dünyada ne olacağı hiç belli değil. Mesela sen. Dışarıda özgür bir ailen var ama burada yalnız başınasın. Bir gün gelip bir yere giderler mi hiç bilemezsin. Son gününde annenin yanında olmayı hiç beklemezdin değil mi? Bu yıl yakınlarında oturuyordu da ölürken iyi bir evlat olup yanına gidebildin."

"Doğru." dedi Xiren. "Buraya ilk geldiğimde, annemi bir daha görebileceğimi hiç düşünmemiştim. Biliyor musun, hanımefendiye öldüğünü söylediğimde bana cenaze masrafları için kırk tael verdi. Kendi kızı olsam daha fazlasını yapamazdı. Benim umabileceğimden çok daha fazlaydı bu."

Baoyu arkasına dönüp Sheyue ve diğerlerine fısıltıyla, "Yuanyang'ın da burada olduğunu bilmiyordum. Şimdi içeri girersem, hemen kaçmaya kalkışır. Son günlerde beni görünce öyle yapıyor. En iyisi gidelim de onları rahat bırakalım. Xiren yalnız başına kalsa kötü olurdu, iyi ki Yuanyang onun yanında." dedi.

Tekrar parmak uçlarına basarak geri çekildi ve bir kayanın arkasında durup kıyafetini yukarı kaldırdı. Peşinden gelen Sheyue ve Qiuwen başlarını çevirip, gülmemek için kendilerini zor tuttular.

"Neden çömeldikten sonra indirmiyorsun çamaşırını? Karnın üşüyecek."

Sheyue ile Qiuwen'in arkasından gelen iki küçük hizmetçi bu molanın nedenini anlar anlamaz, Baoyu ellerini yıkasın diye sıcak su getirmek için mutfağa koştu. Baoyu işini bitirip hizmetçilere döndüğünde yanlarına doğru gelen iki kadın hizmetçi belirdi. Kayaların arasındaki karaltıyı görünce yüksek sesle, "Kim var orada?" diye bağırdı biri.

"Baoyu!" dedi Qiuwen. "Böyle bağırıp durmayın, korkutacaksınız onu!"

"Affedersiniz, bilmiyorduk!" dedi bağıran kadın. "Böyle bir bayram gününde sıkıntı çıkardık. Nasılsınız, genç hanımlar? Tatiliniz iyi geçiyor mu? Bütün yıl çalıştıktan sonra bunu hak etmiştiniz."

İyice yaklaştıklarında Sheyue ellerindekinin ne olduğunu sordu.

"Büyük hanımefendi Bayan Yuanyang ve Bayan Xiren için bir şeyler gönderdi." dedi kadın. "Oyunu seyrederken birden aklına geldi."

"Ya?" dedi Qiuwen. "Ben de *Sihirli Kutu*'yu değil *Sekiz Yiğit*'i seyrettiklerini sanıyordum! Şimdi bu Tanrıça Jinhua[1] nereden çıktı?"

---

1) Ming Hanedanlığı'nın sonları ya da Çing Hanedanlığı'nın başlarında, çeşitli oyun yazarları tarafından yazılan mitolojik opera *Sihirli Kutu*'daki su tanrıçasıdır. Ayrıca Yuanyang'ın aile adı *Jin*, Xiren'in aile adı *Hua*'dır. (ç.n.)

"Kapakları açın da bakalım." dedi Baoyu.

Qiuwen ve Sheyue kapakları açarken iki kadın çömelip yemek kutularını çıkardı. Baoyu eğilip içlerine baktı. Her birinde kendilerinin partide yedikleri en kaliteli keklerden ve lezzetli şekerlemelerden bir seçme vardı. Başıyla onaylayan Baoyu yoluna devam etti. Sheyue ve Qiuwen kapakları kapatıp arkasından koştular.

"Çok candan kadınlar." dedi Baoyu neşeyle. "Çok da nazikler. Bugünlerde kendileri de çok yoruluyorlardır ama sizin için ne güzel şeyler söylediler. Hiçbiri de ne kadar çalıştıkları ve bizim için neler yaptıkları konusunda övünmüyor."

"Bu ikisi çok iyi." dedi Sheyue. "Ama bazıları korkunç, hiç yol yordam bilmiyorlar."

"Aptallıklarındandır!" dedi Baoyu. "Sizin daha zeki kızlar olarak onlara acımanız ve hoşgörülü olmanız lazım ki sıkıntı çıkarmasınlar."

O sırada Bahçe kapısına gelmişlerdi. Kapıcı kulübesinde çay içip kâğıt oynayan kadınlar gafil avlanmamak için sırayla kalkıp dışarıyı gözlüyorlardı. Baoyu'nün kapıdan çıktığını görünce koşarak peşinden geldiler.

Ziyafet salonuna giden koridora geldiklerinde, Baoyu sıcak su getirmeye giden kızları gördü. Biri bir leğen su, diğeri kolunda havlu ve elinde küçük bir şişe yağla bir süredir orada bekliyorlardı. Qiuwen eliyle suyu kontrol etti.

"Büyüdükçe aptallaşıyorsunuz." dedi kıza. "Bu su buz gibi."

"Hava yüzünden, bayan." dedi kız. "Soğuyacağını düşündüğüm için demlikteki kaynar sudan koymuştum ama faydası olmadı."

Tam o sırada yaşlı bir kadın bir demlik kaynar suyla oradan geçiyordu.

"Bana bir iyilik yapıp o sudan biraz verir misin, nine?" diye seslendi kız arkasından.

"Bu su büyük hanımefendinin çayı için." dedi yaşlı kadın. "Git de kendi al, küçük hanım, birkaç adım atmak ayaklarını incitmez!"

"Kimin için olduğu umurumda bile değil." dedi Qiuwen. "Sen vermezsen ben gelir alırım."

Bunun üzerine yaşlı kadın döndü. Qiuwen'i görünce hemen demlikten leğene biraz su koydu.

"Yeter." dedi Qiuwen. "Senin yaşındaki bir kadının daha akıllı olması lazım. Bunun büyük hanımefendi için olduğunu biliyoruz. Ama yetkimiz olmasa ister miydik?"

Yaşlı kadın özür dilercesine güldü.

"Gözlerim pek seçmiyor artık. Bu küçük hanımın sizden biri olduğunu anlayamadım."

Baoyu'nün temizliği bitince öteki kızın avucuna döktüğü yağla ellerini ovuşturdu. Qiuwen ve Sheyue de sıcak sudan yararlanıp ellerini yıkadılar, sonra yağdan sürüp Baoyu'nün peşinden salona doğru gittiler.

Sıcak şarap demliğini isteyen Baoyu Li hala ve Xue teyzeden başlayarak hanımlara şarap ikram etti. Herkes itiraz edip yerine oturmasını söyledi ama Büyükanne Jia bunu yapması gerektiği konusunda ısrar etti.

"O daha çok genç." dedi. "Bırakın da yapsın. Biz kadehlerimizi boşaltalım!"

Böyle söyledikten sonra kadehi kafasına dikti. Xing Hanım ve Wang Hanım da aynı şeyi yaptılar; Li hala ile Xue teyze de mecburen onları örnek aldılar.

"Kızlara da ver." dedi Büyükanne Jia. "Ama işini düzgün yap, doldurmadan önce kadehlerin boş olmasına dikkat et."

"Tamam, büyükanne." dedi Baoyu ve masa masa dolaşıp herkese sırayla şarap verdi. Daiyu'ye sıra gelince bu tür içkilerin onun için iyi olmadığını bilerek biraz tereddüt etti. Ama Daiyu kadehini onun dudaklarına doğru kaldırdı; Baoyu bir yudumda içip bitirdi.

"Teşekkür ederim." dedi Daiyu, minnetle gülerek. Baoyu kadehi tekrar doldurdu.

"Soğuk şarap içme, Baoyu." diye onu uyardı Xifeng. "Ellerin titrer sonra. Düzgün yazı yazamazsın."

"Soğuk şarap içmiyorum ki." dedi Baoyu.

"Biliyorum, biliyorum." dedi Xifeng, neşeyle. "Uyarıyorum sadece."

Baoyu, kendisinden bir kuşak aşağıda olan ve bir hizmetçinin şarap verdiği Hu Shi hariç bütün genç hanımların kadehlerini doldurduktan sonra verandaya çıkıp Kuzen Zhen ve diğer erkeklere de şarap verdi. Bir süre yanlarında oturup sohbet ettikten sonra tekrar salona, kendi koltuğuna geri döndü.

O sırada çorba, hemen ardından da pirinç unundan yapılan yeni yıl hamur tatlısı servisi yapıldı. Büyükanne Jia dışarıda soğukta duran oyuncu çocuklar için endişelendi.

"Söyleyin de biraz ara versinler, zavallıcıklar! Devam etmeden önce sıcak bir çorba içip bir şeyler yesinler. Şu keklerden ve tatlılardan da tatsınlar." dedi.

Birkaç dakika sonra, artık avluda sessizliğe gömülen sahneden, bu eve daha önce de gelen iki kör hikâye anlatıcısı kadın içeri getirildi. İki tabureye oturtuldular, ellerine bir lavta ve bir şamisen[1] verildi. Büyükanne Jia, Li hala ve Xue teyzeye hangi hikâyeyi dinlemek istediklerini sordu.

"Hepsi olur." dediler.

Sonra iki kadına döndü.

"Son günlerde repertuvarınıza yeni bir şeyler eklediniz mi?" dedi.

"Evet." dedi kadınlardan biri. "Tang'ın düşüşünden sonra Beş Hanedanlık döneminde geçen yeni bir hikâyemiz var."

"Adı ne?" diye sordu Büyükanne Jia.

"*Zümrüdüanka Eşini Arıyor*." dedi kadın.

"İsmi kulağa hoş geliyor." dedi Büyükanne Jia. "Ne hakkında olduğunu da söyle, o zaman dinlemek isteyip istemediğimize karar verelim."

"Bu hikâye Tang'ın düşüşünden sonra Beş Hanedanlık

---

1) 16. yüzyılda kullanılmaya başlanan ve baçi adındaki bir mızrapla çalınan üç telli bir Japon çalgısıdır. (ç.n.)

Dönemi'nde geçiyor. O zamanlar Wang Zhong adında bir beyefendi varmış. Art arda iki imparatorun emrinde bir bakan olarak görev yaptıktan sonra, yaşlılığını taşrada geçirmek üzere emekli olmuş. Bu beyefendinin Wang Xifeng adında tek bir oğlu varmış."

Bunun üzerine herkes bir kahkaha kopardı.

"Bizim Feng'ın bir eşi demek." dedi Büyükanne Jia.

Hizmetçi kadınlardan biri hikâyeciyi dürttü.

"Saçma sapan konuşma! O bizim Bayan Lian'in adı."

"Devam et, devam et!" dedi Büyükanne Jia.

Kör kadın ayağa kalktı.

"Çok affedersiniz, Bayan Lian. Sizin adınız olduğunu bilmiyordum."

"Devam et." dedi Xifeng, gülerek. "Sorun değil. İsim benzerlikleri dünyada en çok rastlanan şey."

Kadın tekrar oturup anlatmaya devam etti.

"Yaşlı Bay Wang'ın oğlunu başkente imtihana gönderme zamanı gelmiş. Bir gün, delikanlı seyahatteyken şiddetli bir yağmur başlamış, o da yakınlardaki bir çiftliğe sığınmak zorunda kalmış. Tesadüfe bakın ki bu çiftliğin sahibi yaşlı Bay Wang'ın eski bir tanıdığı olan Bay Li'ymiş. Adam onu birkaç gün çiftliğinde ağırlamayı teklif etmiş ve kendi çalışma odasına yerleştirmiş. Yaşlı Bay Li'nin oğlu yokmuş, sadece Chuluan adında bir kızı varmış. İster lir çalmak olsun, ister satranç oynamak, ister kaligrafi, ister resim, elini attığı her şeyi başaran çok yetenekli bir kızmış."

"Hikâyenin adının neden *Zümrüdüanka Eşini Arıyor* olduğunu anlıyorum." dedi Büyükanne Jia. "Artık ne hakkında olduğunu söylemene gerek yok. Tahmin edebiliyorum. 'Feng' 'Zümrüdüanka' demek, 'Chuluan' da 'küçük dişi Zümrüdüanka.' Belli ki bu, Wang Xifeng'ın Li Chuluan'la evlenme hikâyesi."

"Galiba hanımefendi bu hikâyeyi daha önce duymuş." dedi kör kadın, gülerek.

"Büyük hanımefendi her şeyi duyar. Duymadıklarını da tahmin eder." dedi birisi kadına.

"Bu hikâyeler hep aynıdır." dedi Büyükanne Jia. "Çok sıkıcı! İdeal şekilde seçkin genç bekârlar ve ideal şekilde güzel ve becerikli genç hanımlar yani en azından öyle oldukları kabul edilir ama davranışlarında ideal bir taraf yoktur, aslında hanımefendi bir hâlleri de olmaz. Her zaman ne kadar da soylu oldukları söylenir bize. Babaları ya bir başbakan ya da en azından üst düzey bir memurdur. Mutlaka o beyefendinin tek çocuğu ve göz bebeğidir. Şaşırtıcı şekilde çok iyi bir eğitim almıştır, edep timsalidir, bütün erdemlere sahiptir, ta ki yakışıklı, genç bir delikanlı karşısına çıkana kadar. O ortaya çıkar çıkmaz -kim ya da ne olduğunun bir önemi yoktur- kitaplardan öğrenilenler ve ebeveynlerine karşı görevleri pencereden uçup gider; hemen geleceklerini planlamaya başlarlar ve genellikle de saygıdeğer, eğitimli bir hanımefendiye yakışmayacak şekilde bu yolda ilerlerler. Ne kadar çok kitap okumuş olursa olsun, böyle davranan genç bir hanıma artık bir erdem timsali olarak bakamazsınız; tıpkı hırsızlık yapan genç bir delikanlıyı iyi bir âlim olduğu için cezadan muaf tutamayacağınız gibi. Bu hikâyeleri uyduran insanlar her ağızlarını açtıklarında kendileriyle çelişirler."

"Bir şey daha var. Eğer bu genç hanımlar gerçekten, kızların ve annelerinin iyi eğitim aldıkları kültürlü ve aristokrat ailelere ait olsalar, babalarının erken emekliliği yüzünden azalan maddi koşullarına rağmen bir sürü dadı ve hizmetçilerinin olacağından emin olabilirsiniz. O zaman nasıl oluyor da bütün hikâyelerde genç hanımının neler yaptığını bilen tek bir sırdaşı oluyor? Bütün bu süre boyunca diğer hizmetkârlar ne yapıyorlar? Tabii bu da bütün hikâyelerin kendileriyle çeliştiğini gösteren bir başka örnek."

Orada toplananlardan bir kahkaha koptu ve birisi Büyükanne Jia'nın bu hikâyelerin asılsızlığını ortaya koyuş zekâsına iltifatlar yağdırdı.

"Bunun hep bir sebebi vardır." diye devam etti yaşlı kadın. "Bazılarında yazar kendisinden çok daha iyi durumda olan insanları kıskanır ya da onların himayesini kazanmaya çalışıp başaramadığı için hayal kırıklığına uğrar ve bile bile onları bu uygunsuz duruma sokarak acısını çıkarır. Bazılarında da yazar kendisi yazmaya başlamadan önce bu tür şeyleri okuyarak bozulmaya uğrar ve eğitimli, aristokrat ailelerde hayatın nasıl olduğunu bile bilme-

den, herkes öyle yapıyor diye o da kahramanlarını bu şekilde tasvir eder ve okurlarını memnun edeceğini sanır. Şimdi size soruyorum, yazmaya çalıştıkları bu soylu aileleri bir tarafa bırakalım; bizimki gibi ortalama iyi hâlli ailelerde bile böyle şeyler duydunuz mu? Böyle korkunç yalanlar söylerlerken çenelerinin düşmemesi çok şaşırtıcı! Ben olsam bunların anlatılmasına asla izin vermezdim. Bizim hizmetçilerimiz bile böyle şeyleri bilmez. Son bir iki yıl, yaşlanmaya başladığımdan beri ve özellikle de gençler artık zamanlarının çoğunu Bahçe'de geçirirlerken, birazcık eğlenmek için bu tür hikâyelerin bir, iki tanesini dinlediğim doğrudur ama çocuklar gelir gelmez anlatan kişiyi sustururum."

Li ve Xue hanımlar onu tamamen haklı buldular.

"En iyi ailelerde genel kural budur zaten. Bizim evlerimizde bile çocukların böyle hikâyeler dinlemelerine izin verilmez."

Xifeng yaşlı kadına içki doldurmak için yanına gitti.

"Haydi, büyükanne, bu kadar yeter! Şarabın soğuyacak. Ağzın kurudu, önce bir yudum al. Sonra nutkuna devam edersin." dedi. Ardından gruba döndü. "Şimdi dinlediğiniz hikâyenin adı *Ortaya Çıkarılan Yalanlar* ya da *Bir Büyükannenin Hikâyesi*! Hâlen hüküm süren hanedanlıkta, bu yılın, bu ayında, tam bugün ve bu saatte geçiyor. Nasıl oluyor da büyükannemiz tek bir ağızla çifte hikâye anlatabiliyor? Ah, tabii ya! Bizim hikâyemizin iki kuyruğu var. Hangi kuyruğu sallamalı? Şimdilik hangi hikâyenin doğru, hangisinin yanlış olduğunu sormuyoruz. Biz en iyisi fenerlerin ve oyunun tadını çıkaralım. İki sülaleye şarap içip oyunun bir iki sahnesini seyretme fırsatı ver, büyükanne. Sonra hanedanlıkların yalanlarını ortaya çıkarmaya devam edersin." dedi.

Herkes kahkahalar atarken Xifeng şarap kadehlerini doldurdu. Hikâye anlatıcısı kadınlar bile gülüyorlardı.

"Sizde de ne dil varmış!" dediler. "Biz buna sivri dil deriz. Hikâye anlatıcılığını meslek edinseydiniz, biz bu işten ekmek yiyemezdik!"

"Hemen kendini kaptırma!" dedi Xue teyze, Xifeng'a gülerek. "Senin terbiyeli olman lazım. Dışarıda dinleyen insanlar var. Bugün sıradan bir gün değil, biliyorsun."

"Dışarıda sadece Kuzen Zhen var." dedi Xifeng. "Gençliğimizde ikimiz ne yaramazlıklar yaptık. Son birkaç yıldır büyüyüp de ben Lian'le evlenince, ondan uzak durmaya başladım. Bugünlerde birbirimize ciddi akrabalar gibi davransak da benim maskaralıklarıma aldırmayacağından eminim. *Evlat Saygısının Yirmi Dört Örneği*'ndeki Lao Laizi'yı bir düşünün. Yaşlı anne babasını eğlendirmek için yetmiş yaşında çocuk kıyafetleri giyip maskaralık yapmamış mıydı? Eğer Kuzen Zhen ve diğer erkekler içeri gelip maskaralık yapmıyorlarsa, benim büyükanneyi eğlendirmek ve biraz yemek yemesini sağlamak için bu kadar sıkıntıya katlanmam eleştirilecek değil, onları memnun edecek bir şey olmalı."

"Doğru, gülmeyeli günler oluyor." dedi Büyükanne Jia. "O beni o kadar güldürüyor ki kendimi çok daha iyi hissediyorum. Galiba bir parça daha şarap içeceğim."

Kadehinden bir yudum aldı, sonra Baoyu'ye döndü.

"Kuzenin Feng'a bir kadeh şarap ver." dedi.

"Gerek yok." dedi Xifeng. "Seninkini paylaşayım."

Sonra Büyükanne Jia'nın elindeki kadehi alıp kalan şarabı bitirdi. Kadehi bir hizmetçiye verdi ve daha önce sıcak suyla ısıtılan temiz bir tane aldı. Sonra herkes için aynısını yaparak kirlileri kaldırıp ısıtılan temizleri verdi. Yerine dönmeden önce tüm kadehleri doldurdu.

"Eğer büyük hanımefendi hikâye dinlemek istemiyorsa, belki şarkı söylememizi istersiniz." dedi kör kadınlardan biri.

"Evet, bize *General'in Emri*'ni çalın." dedi Büyükanne Jia.

İki kadın hemen enstrümanlarını akort ettikten sonra canlı bir parça çalmaya başladı; sözlerini sırayla okuyorlardı.

Büyükanne Jia saatin kaç olduğunu sordu.

"Gece yarısı." dedi yaşlı hizmetçilerden biri.

"Havanın bu kadar soğumasından belli zaten." dedi Büyükanne Jia. "Gerçekten çok keskin bir soğuk var."

Hizmetçiler daha kalın giysiler getirmişler, hanımlarının üstlerini değiştirmelerine ya da kıyafetlerinin üzerine bir şey daha giymelerine yardım ettiler.

Wang Hanım gülerek ayağa kalktı.

"Neden sobalı sedirin olduğu arka odaya geçmiyorsun, anne? Li Hanım ve kardeşim yabancı değiller; hoş karşılayacaklarından eminim. Biz kendileriyle ilgileniriz."

"Neden hep beraber gitmiyoruz?" dedi Büyükanne Jia. "Öyle daha rahat ederiz."

"Hepimizin oraya sığacağından emin değilim." dedi Wang Hanım.

"Bak ne diyorum." dedi Büyükanne Jia. "Artık bu masaların hepsine birden ihtiyacımız yok. Sadece iki üç tanesini içeri taşıtalım. Birleştirip büyük bir masa yaparlar, biz de etrafında sıkışıp otururuz, birbirimizi ısıtırız. Daha eğlenceli olur!"

Herkes bu fikri beğendi ve yerlerinden kalkıp taşınmaya hazırlandılar. Masalar temizlendi, üç tane büyük masa iç odaya taşındı, birleştirildi. Yenileri eklenen tatlılar üstlerine yerleştirildi.

"Şimdi, resmiyeti bir tarafa bırakalım." dedi Büyükanne Jia, herkes içeri girince. "Ben nereye dersem oraya oturun."

Xue teyze ve Li halayı güneye bakan uca oturttu, kendisi de onların yakınına, doğu tarafına yerleşti; Xiangyun bir tarafında Büyükanne Jia, diğer tarafında Daiyu ve Baoqin olmak üzere araya sıkıştı.

"Sen annenin yanına otur." dedi yaşlı kadın, Baoyu'ye.

Böylece Xing Hanım ve Wang Hanım doğu tarafında aralarına Baoyu'yü alarak oturdular. Baochai ve diğer kızlar batı tarafında Li halaya yakın yere yerleştiler; sonra oğlu Jia Jun'la Lou Shi, You Hanım ve Li Wan'in arasına Jia Lan, en sona da Xifeng oturdu.

Jia Rong'un karısı Hu Shi masanın kuzey ucunda, çapraz olarak konan masada kendi başına oturuyordu. Herkes yerini alınca, Büyükanne Jia, Kuzen Zhen'e haber gönderip erkeklerin artık gidebileceklerini, kendisinin de az sonra yatacağını söyledi. Bunu duyan Kuzen Zhen diğerlerini de yanına alıp aceleyle içeri girdi.

"Gidin, gidin!" dedi Büyükanne Jia. "Buraya gelmeyin! Daha yeni oturdular, tekrar ayağa kalkmak istemezler. Yatın siz. Sabah yapılacak önemli işlerimiz var."

"Peki, hanımefendi." dedi Jia Zhen. "O zaman Rong'u burada bırakıyorum, içkilerinizi doldursun."

"Ah, evet." dedi Büyükanne Jia. "Onu unutmuştum."

Kuzen Zhen ve Jia Lian çekildiler. Bu kadar kısa sürede serbest kaldıkları için çok memnun bir şekilde, Jia Cong ve Jia Huan'a kendi dairelerine kadar eşlik edilmesini organize ettikten sonra, planladıkları gibi gecenin geri kalanını şarkıcı kızlarla eğlenerek geçirmeye gittiler. Ama bu konuda bu kadarı yeterli.

"Bu gece herkes burada gayet güzel eğlendi." dedi Büyükanne Jia, onlar gittikten sonra. "Ama bu birlikteliğin tam olması için tek eksiğimizin genç evli bir çift olduğunu düşünüyordum. Sonra Rong'u hatırladım. Karının yanına otur, Rong. İkinizi birlikte bir görelim."

Tam o sırada kadın hizmetçiler bir oyun programı getirdiler. Oyuncular devam etmek için hazırlanıyorlardı.

"Ah, tam da güzel bir sohbete başlamıştık." dedi Büyükanne Jia. "Şimdi kendi sesimizi duyamayacağız. Daha fazla gürültü istemiyoruz. Bu zavallı çocuklar da açık havada onca saat geçirince üşümüşlerdir. Biraz dinlensinler. Bizim kendi oyuncularımızı çağırın, onlar bir şeyler yapsın. Diğerleri de burada kalıp onları seyrederler."

Kadınlar gerekli düzenlemeleri yapmak için dışarı çıktılar. Genç oyuncuları çağırmak için Manzara Bahçesi'ne ve kapı görevlilerini çağırmak için iç kapıya haberciler gönderildi. Görevliler yeşil odanın kapısında toplanınca, yetişkin misafir oyuncuları alıp başka bir yerde ağırlamaları söylendi. Böylece küçük aktrisler geldiklerinde sadece küçük aktörler olacaktı. Kısa süre sonra Wenguan ve diğer on bir aktris, baş eğitmenleri ve bohça taşıyan kadınlar eşliğinde Armut Ağacı Avlusu'nun köşesindeki koridordan çıkıp geldiler. Bütün sahne kıyafetlerini getirmek için zaman olmadığından, Büyükanne Jia'nın en çok seyretmek isteyeceği üç dört oyunu tahmin edip onların kostümlerini çabucak bohçalara koymuşlardı.

Oyuncuları toplayan kadınlar onları salona getirdiler ve Büyükanne Jia ile diğerlerine saygılarını sunduktan sonra elleri yanlarında talimat beklediler.

Büyükanne Jia müşfik bir şekilde gülümsedi.

"Yılın ilk ayında bile eğitmeniniz size tatil vermedi mi? Ah canım, canım!" dedi. "Peki o hâlde, şimdi bize ne söyleyeceksiniz? Az önce *Sekiz Yiğit*'i seyrettik, çok gürültülüydü, hepimizin başı ağrıdı. Şimdi daha sakin bir şeyler olsun istiyoruz. Bu gece burada zor beğenen seyircilerimiz olduğunu söylemeliyim. Xue Hanım ve Li Hanım buradalar; ikisinin de kendi oyuncu toplulukları vardı ve kim bilir kaç harika performans seyretmişlerdir. Ayrıca genç hanımlar da müzik ve oyunlar konusunda bizim kızlarımızdan çok daha fazla şey biliyorlar. Dışarıda gördüğünüz oyuncular çocuk yaşta olmalarına rağmen ünlü ustalar tarafından yetiştirilmişler. Bu yüzden eğer rezil olmak istemiyorsak, elimizden gelenin en iyisini yapmalıyız. Haydi bakalım! Çok farklı bir şeyler düşünün. Fangguan bize *Ruhun Dönüşü*'nden *Rüyanın Peşinde*'yi söylesin, sadece bir keman ve bir flüt eşlik etsin, ahşap nefesli çalgılar kalsın. Nasıl olur?"

"Çok iyi, hanımefendi." dedi Wenguan, gülümseyerek. "Bizim performansımız muhtemelen bu hanımefendilerin alışkın oldukları standartlarla boy ölçüşemez. Diksiyonumuz ve sesimiz konusunda bir fikir edinebilirler."

"Doğru." dedi Büyükanne Jia.

İki hanımefendi Wenguan'ın cevabından çok etkilendi.

"Siz ve büyük hanımefendi bizimle eğleniyorsunuz sanırım." dediler.

"Hiç de değil!" dedi Büyükanne Jia. "Bu kızlar sadece bizim özel eğlencemiz için eğitim aldılar, profesyonel değiller. Bazıları gibi onları parayla tutmadık. Bu yüzden de ticari standartlarda değiller." Sonra Kuiguan'a döndü. "*Batı Odası*'ndan *Huiming Mektup Gönderiyor* aryasını söyle; makyaj yapmana gerek yok. Sanırım bu iki sahne neler yapabileceğiniz konusunda misafirlerimize bir fikir verecektir. Elinizden geleni yapın, yoksa dilime düşersiniz!"

Küçük aktrisler dışarı çıktılar. Oyunda rol alacak olanlar kostümlerini giyip geldiklerinde performans başladı: Önce *Rüyanın Peşinde*, sonra da *Huiming Mektup Gönderiyor*. Herkes mest

olmuş şekilde seyretti. Gösteri bitince, Xue teyze, hayatı boyunca yüzlerce farklı performans seyretmesine rağmen ahşap nefesli çalgıların çalınmadığı bir gösteriyi hiç görmediğini söyledi.

"Ah, evet." dedi Büyükanne Jia. "Mesela bugün seyrettiğimiz *Pinkang Sokağı'ndaki Ev*'de kahramanın söylediği *Chu Nehri* aryası. Orkestradaki nefesli enstrümanları hariç bırakan pek çok esere sık sık rastlayabilirsin. Onların yerine başaktör flütle eşlik eder. Kabul ediyorum, bütün sahne boyunca sadece böyle telli enstrümanların çalınması alışılmış bir şey değil ama bunun çok özel bir tarafı yok. Tiyatro topluluğu olan kişinin kendi tercihine bağlı." Sonra Xiangyun'ü göstererek devam etti. "Ben onun yaşındayken büyükbabasının genç aktrislerden oluşan bir opera topluluğu vardı, içlerinden biri çok güzel qin[1] çalıyordu. *Batı Odası*'ndaki o ünlü sahne, *Yeşim Saç Tokası*'ndan Miaochang'ın çaldığı qin sahnesi ve *Lavtanın Hikâyesi*'ndeki *Hun Flütü için On Sekiz Şarkı* gibi pek çok ünlü eserden parçaları art arda sıralardı. Çok etkileyici bir şeydi. Şimdi dinlediklerimizden çok daha müthişti!"

"Evet." diye kabullendi diğerleri. "Çok sıra dışı bir şey."

Büyükanne Jia kadınları çağırıp, Wenguan ve ekibinin lavta ve flütle *Fener Festivali'nde Dolunay*'ı çalmalarını söyledi. Kadınlar bu emri iletmek için dışarı çıktılar. Bu arada Jia Rong ve karısı içkileri tazelemek için dolaştılar.

Xifeng, Büyükanne Jia'nın keyfinin gayet yerinde olduğunu fark etti.

"Hikâye anlatıcıları hâlâ buradayken neden bize davulla *Kaşları Kaldıran Bahar Neşesi*'ni çalmıyorlar? Biz de erik çiçeği dolaştırma oyunu oynarız."

"Tabii ya, ne güzel bir içki içme oyunudur." dedi Büyükanne Jia. "Yılın bu zamanına da çok uygun."

Bir çift davul getirilmesi için emir verildi. İçki içme oyunları için saklanan, kenarları siyah cilalı ve pirinç çivi kakmalı davullar kör kadınlara verildi. Masadan çiçek açmış bir erik dalı alındı.

---

1) Üç bin yıl öncesine dayanan ve Konfüçyüs'ün de kullandığı rivayet edilen, yedi telli müzik aletidir. (ç.n.)

"Şimdi, davul susunca çiçek dalı kimin elindeyse, o önce bir kadeh şarap içecek, sonra bir şey anlatacak. Ama ne olsun?" dedi Büyükanne Jia.

"Sen her şeyi başarırsın, büyükanne." dedi Xifeng. "Ama o kadar zeki olmayan bizler için beceremediğimiz bir şey çıkarsa hiç eğlenceli olmaz. Hepimizin keyif alacağı bir şey olmalı. Davul sustuğunda dalı tutan bir fıkra anlatsın."

Oradaki herkes Xifeng'ın bitmez tükenmez bir yeni ve komik hikâye dağarcığına sahip, iyi bir anlatıcı olduğunu bilirdi. Arka tarafta hazırda bekleyen hizmetçiler de bu teklife en az sedirin üzerindeki masanın etrafında oturan aile üyeleri kadar sevindiler, hatta birkaç küçük hizmetçi koşarak dışarıdaki kardeşlerine ve kuzenlerine haber vermeye gitti.

"Çabuk içeri gelin! Bayan Lian fıkra anlatacak."

İçerisi anında hizmetçilerle doluverdi.

Aktrisler de zaten oyunlarını bitirmişlerdi. Büyükanne Jia onlara çorba ve diğer yiyeceklerden ikram edilmesini söyledikten sonra davulların çalmaya başlamasını emretti. Kör kadınlar bu oyunda oldukça tecrübeliydiler ve özellikle davulun hızını değiştirip duruyorlardı. Bazen bir su saatinin son damlaları kadar yavaş, bazen de bir çuvaldan dökülen kuru fasulye tanelerinin takırtısı kadar hızlı vuruyorlardı; bazen dörtnala giden kaçak bir at gibi, bazen fısıltıların arasına karışıp insanı yerinden sıçratan ani bir gürültü, karanlıkta şimşek çakması gibi oluyordu. Davula yavaş yavaş vurulduğunda erik dalı ağır ağır elden ele geçiyor; davul hızlanınca geçiş de hızlanıyordu. Sonra Büyükanne Jia'nın elindeyken birdenbire durdu. Bu bile herkesi güldürmeye yetti. Jia Rong hemen yerinden fırlayıp yaşlı kadının kadehini doldurdu.

"Büyükannenin ilk şanslı kişi olması doğaldır." dediler. "Biz de senin şansını paylaşalım, büyükanne!"

"Şarap mesele değil de benim endişem fıkra kısmı." dedi yaşlı kadın.

"Haydi ama, büyükanne!" dediler. "Senin fıkraların Feng'ınkilerden daha iyi. Anlat bir tane de bizi güldür."

"Hiç yeni bir şey bilmiyorum." dedi Büyükanne Jia. "Pişkinliğe vurup bir tane anlatayım bari."

Hikâyesine başladı.

"Ailenin birinin hepsi evli on oğlu varmış ama tüm gelinlerinin içinde sadece bir tanesi, en genç olanı çok zeki, hazırcevap ve hoşsohbetmiş. Yaşlı çift bu gelinin üstüne titriyor, diğer gelinlerinde hiç durmadan kusur buluyormuş. Hâliyle dokuz gelin buna çok içerliyor, kafa kafaya verip ne yapacaklarını düşünüyorlarmış. 'Aslında biz de onun kadar saygılıyız ama o cadı gibi dilbaz olmadığımızdan, kayınvalidemiz ve kayınpederimiz sadece onu seviyor. Bu haksızlık karşısında yapacak bir şey yok mu?' diyorlarmış. İçlerinden birinin aklına bir fikir gelmiş. 'Yarın Yama Tapınağı'na gidelim, Cehennem Kralı'na, hepimizin ruhu insan bedenine girdiği zaman, neden sadece bu küçük canavarı bu kadar dilbaz, bizi de suskun yaptığını soralım. Diğerleri bu teklifi çok beğenmiş, böylece ertesi gün hep beraber Yama Kralı'nın tapınağına gitmişler, tütsü adadıktan sonra sunağın merdivenlerine uzanıp uyumuşlar. Onlar uyurken ruhları, Yama Kralı'nın gelmesini beklemişler, beklemişler, beklemişler ama Kral gelmemiş. Sabırsızlanıp umutsuzluğa kapıldıkları anda, Maymun Kral buluttan trapezinde perendeler atarak aşağıya inmiş. Dokuz ruhu orada görünce onlara vurmak için demir sopasını kaldırmış. Dehşete kapılan ruhlar diz çöküp merhamet dilemişler. Maymun orada ne yaptıklarını sormuş, onlar da dertlerini anlatmışlar. Maymun ayaklarını yere vurup anlayışla içini çekmiş. 'Demek öyle! Yaşlı Yama Kralı'yla değil de benimle karşılaşmanız iyi olmuş. O size yardım edemezdi zaten.' demiş."

"Dokuz ruh ne yapacaklarını söylemesi için yalvarmış ona. 'Merhamet et bize, büyük bilge! O zaman dertlerimiz son bulur!' demişler. 'Çok basit' demiş Maymun, gülerek. 'Onunuzun insan bedenine girdiği gün, ben yaşlı Yama Kralı'nın yanındaydım ve yere işedim. Genç gelin doğmadan hemen önce onu içti. Bu yüzden o kadar zeki ve hoşsohbet oldu. Sizin de istediğiniz buysa yine aynı şeyi yapabilirim.' "

Herkes bir kahkaha kopardı.

"İyi ki biz aptal ve suskun yaratıklarız." dedi Xifeng. "İçimizden birinin maymun çişi içtiğini düşünmek bile istemiyorum!"

You Shi ve Lou Shi gülerek Li Wan'e döndüler.

"Kimi kandırdığını sanıyor? Bu odada hangimizin maymun çişi içtiği gayet açık!" dediler.

"Taşı gediğine koyan fıkralar en iyisidir!" dedi Xue teyze.

O konuşurken davullar tekrar çalmaya başladı. Wang Xifeng'ın fıkrasını duymak isteyen hizmetçiler, kör kadınlarla gizlice bir anlaşma yaptılar; içlerinden biri öksürdüğünde davul çalmayı bırakacaklardı. Erik dalı iki tur dönüp ikinci kez Xifeng'a gelince hizmetçiler hep beraber öksürdüler ve davullar sustu. Herkes bir kahkaha kopardı.

"Vay!" dediler. "İşte şimdi seni yakaladık! Haydi hemen şarabını içip bize güzel bir fıkra anlat, yalnız çok güldürme ki karnımız ağrımasın!"

Xifeng bir süre düşündükten sonra anlatmaya başladı.

"Birinci ayın ortalarında, tıpkı bizim gibi bir aile Fener Festivali'ni kutluyor, fenerlerin keyfini çıkarıp şarap içiyorlarmış. Çok güzel bir partiymiş ve herkes oradaymış: Büyükanne, büyük büyükanne, gelinler, kayınvalideler, torunlar, torunların eşleri, torunların çocukları, onların da çocukları, anne ve baba tarafından yeğenler, onların çocukları, kuzen çocukları, kuzen torunları, onların da çocukları... Ay, işte gerçekten çok hareketli bir partiymiş."

Dinleyicileri şimdiden gülmeye başlamışlardı.

"Şu dediklerine bir bakın hele!" dediler. "Acaba bu sefer hangimizi katacak?"

"Eğer beni işin içine sokarsan ağzını yırtarım." dedi You Shi gülerek.

Xifeng ayağa fırlayıp sahte bir üzüntüyle ellerini birleştirdi.

"Ben sizi eğlendirmek için çabalarken siz araya girip duruyorsunuz. Peki o zaman, anlatmıyorum."

"Devam et haydi!" Bakma sen onlara!" dedi Büyükanne Jia. "Sonra ne oldu?"

"Sonra ne mi oldu?" dedi Xifeng. "Hep beraber oturup bütün gece içmişler, ardından da yatmışlar."

Gayet ifadesiz bir surat ve büyük bir ciddiyetle söyledi bunu. Dinleyicileri ağızları açık bir şekilde devam etmesini beklediler ama başka bir şey söylemedi. Sonunda hayal kırıklığı içinde hepsinin bu kadar olduğunu anladılar. Shi Xiangyun gözlerini ona dikip uzun uzun baktıktan sonra, yumuşadı.

"Peki o zaman, size Fener Festivali kutlaması hakkında başka bir hikâye anlatayım. Bir adam şehrin dışına dev gibi bir kestane fişeği taşıyormuş, binlerce kişi de onun peşinden geliyormuş. Yolda giderlerken, daha fazla beklemeye sabredemeyen biri bir tütsü çubuğuyla gizlice ateşe vermiş. Sonra vınnn, bom! Kalabalık bir kahkaha koparıp dağılmış. Sadece sırtında fişeği taşıyan adam kalakalmış. Kendi başına orada dikiliyormuş. 'Bu adamlar da ne berbat bir mal yapmışlar! Daha yakmadan barutu dağılıverdi!' diye söyleniyormuş."

"Hâlbuki patladığını duymuş olması lazım." dedi Xiangyun.

"Adam sağırmış." dedi Xifeng.

Herkes bir kahkaha kopardı. Ama hâlâ önceki hikâyeyi merak ediyorlardı.

"Peki, ya öteki hikâye? Sonra ne olmuş? Onu da bitirmen lazım, biliyorsun."

"Ne kadar da ısrarcısınız!" dedi Xifeng, numaradan bir öfkeyle masaya vurarak. "Ertesi gün ayın on altısıymış, parti sona ermiş, festival bitmiş. Sonra ne olduğunu soracak olursanız, etrafı toplayıp her şeyi yerine kaldırmışlar."

Bu büyük bir kahkaha yarattı.

"Saat ikiyi vurdu." dedi Xifeng. "Büyükanne Jia çok yorgun olmalı. Bence artık biz de sağır adamın kestane fişeği gibi dağılalım."

Herkes mendilini ağzına kapatmış sarsıla sarsıla gülüyordu. You Shi parmağını tehditkâr bir şekilde Xifeng'a doğru salladı.

"Şuna bakın cır cır konuşup duruyor!" dedi.

"Gittikçe daha da arsızlaşıyor, haspa!" dedi Büyükanne Jia. "Bu arada fişekten söz etmişken neden biz de patlatmıyoruz? Belki biraz ayılırız."

Jia Rong hemen fırlayıp dışarı çıktı. Onun gözetimi altında genç hizmetkârlar avluya paravanlar ve stantlar kurdular, üzerlerine havai fişekleri yerleştirdiler. Hiçbiri çok fazla büyük olmasa da hepsi ülkenin farklı bir yerinden hediye olarak gelmiş, kaliteli şeylerdi. Çeşit çeşit ve rengârenkti.

Daiyu çok fazla gürültüyü kaldıramayan narin bir mizaca sahip olduğundan, patırtı ve gümbürtüden korktu. Bunu bilen Büyükanne Jia onu göğsüne bastırıp yatıştırdı. Xue teyze de aynı şeyi Xiangyun'e teklif etti ama Xiangyun gülerek havai fişeklerden hiç etkilenmediğini söyledi.

"Havai fişek patlatmaktan daha çok sevdiği bir şey yoktur." dedi Baochai. "Hiç korkmaz!"

Wang Hanım, Baoyu'yü kucakladı.

"Ya ben?" dedi Xifeng. "Kimse beni sevmiyor mu?"

"Ben varım." dedi You Shi gülerek. "Gerçi neden ürkek bir ufaklık gibi davranıyorsun bilmem ama gelip kucağıma oturabilirsin. Havai fişek sesi insanın kafasını öyle bir yerinden uçuruyor ki sanki balmumu yemişsin gibi oluyor."

"Hele bir bitsin." dedi Xifeng. "Avluya çıkıp bizzat kendimiz patlatacağız. O çocuklardan daha iyi yapacağımdan eminim."

Onlar böyle konuşurlarken, dışarıda arka arkaya çeşit çeşit havai fişekler patladı: Altın yağmur, bulutlara uçan dokuz dragon, ani şimşek, bulut hoplatan ve diğer pek çok çeşit. Gösteri bittiğinde, genç aktörlerin tekrar sahneye çıkıp *Dilenci'nin Şarkısı*'nı oynamaları istendi. Herkes sahneye para saçıp oyuncuların kapmaya çalışmalarını seyrederek eğlendi.

Bir kere daha sıcak çorba servisi yapılırken, o kadar uzun süre uyanık kalan Büyükanne Jia çok acıktığını hissetti.

"Uzun bir gece oldu, çok acıktım." dedi.

"Ördek yahnisi ve pilav hazırlattık." dedi Xifeng.

"Biraz daha hafif bir şeyleri tercih ederim." dedi Büyükanne Jia.

"Et yemeyen hanımlar için glütensiz pirinç ve hurma tozundan lapamız da var." dedi Xifeng.

"O olur." dedi Büyükanne Jia.

Ziyafetten arta kalanlar masadan kaldırıldı, onların yerine çeşit çeşit lezzetli yiyeceklerin olduğu tabaklar getirildi. Herkes kendi zevkine göre bir şeyler yedikten sonra çayla ağızlarını çalkaladılar ve dağıldılar.

***

Ayın on yedisi sabahı aile, Ecdat Tapınağı'nın kapanış töreni için Ning Konağı'na resmî ziyarette bulundu. Bir kere daha adaklar sunuldu, ataların portreleri indirilip yerlerine kaldırıldı. O gün Rong Konağı'na döndüklerinde Xue teyzenin yeni yıl davetine katıldılar.

O yıl Saray'dan başka bir ziyaret gerçekleşmedi. Sabık imparatorun gözde odalığı olan dul eş ciddi şekilde hastalandı ve hüküm süren İmparator'un evlatlık duyguları onun Saray'daki tüm mevsimsel festivallere katılmasına engel oldu. İmparatorluk odalıkları sade giysiler giyip, basit yemekler yediler, evlerine ziyaretleri iptal edildi. Dolayısıyla Yuanchun'den fener bilmecesi gelmedi ve Rong Konağı'nda bu yıl fener bilmeceleri eğlencesi de yapılmadı.

Ardından gelen günlerde konağın kıdemli hizmetkârları art arda partiler ve ziyafetler verdiler ve tabii ki aile davet edildi. Lai Da'nınki ayın on sekizinde, Lai Sheng'ınki Ning Konağı'nda on dokuzunda, Lin Zhixiao'nınki yirmisinde, Shan Taliang'ınki yirmi birinde ve Wu Xindeng'inki yirmi ikisindeydi. Büyükanne Jia keyfi yerindeyse sonuna kadar kalarak, değilse kısa bir süreliğine hepsine katıldı. Ama dostlar ya da akrabalar ziyarete geldiklerinde ya da onu ziyafete davet ettiklerinde hiçbirini kabul etmedi; kendisini temsilen Xing Hanım, Wang Hanım ve Xifeng'ı görevlendirdi. Baoyu de büyükannesinin oyalanmak için kendisine ihtiyacı olduğunu bahane ederek, dayısı Wang Ziteng'ın evi hariç hiçbir aile toplantısına katılmadı. Bütün bu ziyafetler bittikten sonra birdenbire evi kedere boğan bir şey oldu. Xifeng düşük yaptı.

Bu konuda daha fazla bilgi için sonraki bölümü oku.

55. BÖLÜM

Aptal bir odalık, boş bir ağız dalaşında kendi kızını küçük düşürür.

Hain bir hizmetçi genç hanımını alt etmeye çalışır.

Dediğimiz gibi, Rong Konağı'nda birinci ay festivallerinin hemen ardından Xifeng düşük yaptı. Doktorun talimatıyla bir ay odasına kapandı, günde iki üç doktor muayeneye geldi ve tabii evin idaresini her zamanki gibi yürütemedi. Ama kendi iyileşme gücünü biraz abartarak, bütün itirazlara rağmen odasında yattığı yerden, Pinger ile Wang Hanım'a mesajlar gönderip, ev için gerekli olduğunu düşündüğü düzenlemeleri yapmaya devam etti.

Wang Hanım ise kendisini sağ kolunu kaybetmiş gibi hissediyordu. En iyi zamanlarında bile enerjik bir kadın olmayan hanımefendi sadece çok önemli meselelerle kendisi ilgilenip, rutin işlerin çoğunu Li Wan'e devretti. Ama maalesef pek çok bakımdan tam bir örnek olan Li Wan iyi bir idareci sayılmazdı ve işleri kendi bildikleri gibi yapmaları için hizmetçilere bırakıyordu. Kısa süre içinde Wang Hanım takviye olarak Tanchun'ü çağırmak zorunda kaldı. Sadece bir aylığına olduğunu söyledi; Xifeng o zamana kadar iyileşecek ve tekrar işleri devralacaktı.

Ama Xifeng sandığı kadar dayanıklı değildi. Pek çok genç gibi o da kendisine doğru dürüst bakmıyordu ve geçmişte enerjisine çok fazla yüklenmesi zaten pek güçlü olmayan bünyesini ciddi şekilde zayıflatmıştı. Çocuk düşürmesi de aslında vücudunun tü-

kendiğinin bir belirtisiydi. Bir ay sonra kronik şekilde kanamaları başladı. Kimseye bu konuda bir şey söylemek istemediği hâlde, zayıf ve solgun görünüşünden herkes ciddi bir sıkıntısı olduğunu anladı.

Wang Hanım ısrarla iyileşmek için gayret göstermesini söyleyip durdu. Onun için tavsiye edilen tedaviyi sıkı bir şekilde uygulamalı ve ev işleri konusunda endişelenmeyi bırakmalıydı. Xifeng da bu sıkıntının büyük bir hastalığa dönüşüp onu düşmanlarına muhtaç edeceğinden korkmaya başladı ve iyileşmek için gayret gösterdi. Bu konudaki bütün sabırsızlığına rağmen hâlsizliği bir günde düzelecek bir şey değildi. Ancak o yılın sonbaharına kadar yavaş yavaş gücünü toplayabildi ve sonunda kanaması kesildi. Ama bu olayın geleceğe ilişkin ayrıntılarını bir tarafa bırakıp düşükten bir ay sonra Wang Hanım'ın yeğeninin hemen iyileşemeyeceğini, dolayısıyla Li Wan ve Tanchun'ün sorumluluklarına devam etmesi gerektiğini fark ettiği zamana dönelim.

Wang Hanım Bahçe için endişeleniyordu. Orada çok fazla yaşayan vardı ve ihtiyaç duydukları ilgiyi görmediklerinden korkuyordu. Baochai'i yanına çağırıp Bahçe'nin denetimini ona emanet etti.

"O yaşlı kadınlardan hayır yok." dedi. "Ne zaman bir fırsatını bulsalar kâğıt oynayıp içiyorlar. Gündüz uyuyup gece oyun oynuyorlar. Her şeyin farkındayım. Feng sağlıklıyken korktukları biri vardı ama şimdi ortalarda görülmeyince istedikleri gibi davranıyorlardır. Senin güvenilir biri olduğunu biliyorum, canım. Kuzenlerin bu tür meseleler için çok gençler, ben de çok meşgulüm. Benim hatırım için bir iki hafta işlere göz kulak olur musun? Benim gözümden kaçan bir şey görürsen bana bildirirsin. Büyük hanımefendinin haberimin olmadığı bir şey sormasını istemem. Eğer hizmetçilerin uygunsuz davrandıklarını görürsen hemen bana söyle. İtaatsizlik ederlerse haberim olsun. İşlerin çığırından çıkmasını bekleme."

Baochai bu rica karşısında ne düşündüyse, reddedemedi.

Baharın doruk noktasındaydılar. Daiyu'nün mevsimsel öksürüğü tekrar başladı. Hava şartlarından etkilenen Xiangyun sürekli tıbbi bakıma ihtiyaç duyar bir hâlde, Alpinia Parkı'nda yatıyordu. İçinde bulundukları durum için birbirlerinden çok uzakta olan Li Wan ve Tanchun'ün, hizmetçiler bir o tarafa bir bu tarafa ko-

şuşturup onları aramak zorunda kalmasınlar diye evin idaresiyle ilgili konuları görüşmek amacıyla her sabah altıda Bahçe'nin güney kapısındaki üç odalı küçük binada bir araya gelmeleri kararlaştırıldı. Kahvaltılarını orada yapacaklar, öğlene kadar ev işleri hakkında insanlarla görüşeceklerdi. Aslında bu bina İmparator Eşi'nin ziyareti sırasında kıdemli harem ağalarının oturmaları için düşünülmüştü. Ziyaret bittikten sonra artık gündüzleri kullanılmıyordu; geceleri de yaşlı kadınlar nöbet tutarken burada oturuyorlardı. Artık havalar ısındığından çok fazla bir değişikliğe ihtiyaç duyulmamış, genç idarecilerin rahatı için sadece birkaç parça eşya getirilmişti. Girişin üstünde asılı olan tabelada "Mükemmel Hayırseverlik, Gelişmiş Erdem" yazıyordu ama hizmetkârlar buraya kısaca "Görüşme Odası" diyorlardı.

İki genç hanım her sabah altıda orada bir araya gelip öğlene kadar oturuyor, bir uşak ve hizmetçi kadın ordusu girip çıkarak işleri konusunda rapor veriyor ve talimat alıyordu.

Başlangıçta, Li Wan'in yalnız başına evi idare edeceğini duyan hizmetkârlar içten içe memnun olmuşlardı. Ceza vermekten hoşlanmayan, çok müşfik ve uysal biri olarak biliniyordu; onun idaresi altında kaytarmanın her zamankinden daha kolay olacağını düşünüyorlardı. Tanchun'ün devreye girmesi bile beklentilerini değiştirmedi. Tanchun genç ve bekârdı, anlaşıldığı kadarıyla sakin ve yumuşak başlı bir kızdı. O taraftan da herhangi bir sıkıntı beklemedikleri için Xifeng'ın yanında yapmaya cesaret bile edemedikleri şekilde başına buyruk davranma eğilimi gösterdiler. Onun gelişinden bir iki gün sonra önüne getirilen birkaç meseleyi ele alış tarzına bakınca, Xifeng'dan çok daha sakin konuşmasına ve daha ılımlı mizacına rağmen uyanıklıkta hiç de ondan geri kalmadığını anladılar.

Rastlantı eseri bu dönemde, Ning ya da Rong aileleriyle resmî ya da evlilik ilişkileri yoluyla bağlantılı olan bazı aristokrat ve soylu ailelerde terfi, rütbe indirimi, evlenme, cenaze gibi pek çok önemli olay meydana geldi. Günler boyunca Wang Hanım'ın zamanı kutlama ya da taziye ziyaretleriyle doldu. O yokken yerine bakacak sorumluluk sahibi birisine ihtiyaç duyuldu. Li Wan ve Tanchun sabah boyunca görüşme odasında olduklarından, teyzesi ziyaretlere gittiğinde Baochai onun dairesinde zaman geçiriyordu. Geceleri de üç genç hanım nakış işlerinden sonra,

nöbetteki yaşlı kadınlar eşliğinde tahtırevanla Bahçe'yi dolaşıyorlardı. Bu şekilde beraber çalışarak Xifeng'dan çok daha dikkatli bir denetim sistemi geliştirdiklerini fark ettiler. Bu durum hizmetçilerin homurtularıyla da doğrulanmıştı.

"Denizlerin Dehşeti'nden yeni kurtulmuştuk, şimdi de Dağların Belası üçlü onun yerine geldi. Bugünlerde bir içki içip, biraz kâğıt oynama fırsatı yakalamaya imkân yok!"

Bir gün Wang Hanım, Jinxiang Markisi'nin evine öğlen yemeğine davet edildi. Li Wan ve Tanchun erkenden sabah hazırlıklarını tamamlayıp onu kapıya kadar geçirdiler. Görüşme odasına dönüp sabah çaylarını içerlerken, Wu Xindeng'ın karısı rapor vermeye geldi.

"Odalık Zhao'nun erkek kardeşi Zhao Guoji dün öldü. Hanımefendiye bildirdim, size söylememi istedi." dedi.

Bu kısa bilgilendirmeden sonra iki eli yanlarında sessizce durup cevap bekledi. Rapor vermek için kendi sıralarını bekleyen bir grup hizmetçi kulak kabartarak, Tanchun'ün annesinin adının geçtiği bu haber üzerine genç vekillerin verecekleri kararı beklediler. Eğer meseleyi doğru bir şekilde ele alırlarsa, onlara saygı duyacaklardı ama bir kusur edecek olurlarsa, sadece saygı duymamakla kalmayıp, dışarıya çıktıklarında gülerek dedikodu yapacaklardı. Wu Xindeng'ın kansı bu gibi durumlara çok alışkındı. Bu haberi verdiği kişi Xifeng olsaydı, seçmesi için önceden hazırladığı birkaç faydalı öneride bulunup yeterliliğini ortaya koyardı ama şimdi karşısında, birini yumuşaklığı, diğerini gençliği bakımından küçümsediği Li Wan ile Tanchun olduğundan, sadece bilgilendirme görevini yerine getirip gereğini onlara bırakmıştı.

Tanchun sorgular bir bakışla Li Wan'e döndü.

"Geçenlerde Xiren'in annesi öldüğü zaman, kırk tael vermemişler miydi?" dedi Li Wan, biraz düşündükten sonra. "Sanırım biz de öyle yapmalıyız."

"Evet, hanımefendi." dedi Wu Xindeng'ın karısı. Hesap defterini alıp dışarıya doğru yöneldi.

"Dur bir dakika!" dedi Tanchun arkasından.

Kadın geri döndü, biraz isteksiz olduğu belli oluyordu.

"Hemen gitme." dedi Tanchun. "Sormak istediğim bir şey var. Büyükbabam sağken, büyük hanımefendinin dairesindeki odalıklardan bazısı dışarıdan alınmış, bazısı da evde büyümüşlerdi. İkisi arasında bir fark var, değil mi? Evde büyüyenlerin ailelerinden biri öldüğünde ne kadar veriliyor, diğerlerine ne kadar veriliyor? Bize bir iki örnek verirsen ona göre davranırız."

Böyle bir soru karşısında hazırlıksız yakalanan kadın cevap veremedi. Gülümseyerek geçiştirmeye çalıştı.

"Bu çok önemli değil. Ne düşünüyorsanız o kadar verin. Kimse kararınızı sorgulamaz." dedi.

Tanchun de güldü.

"Saçmalama!" dedi. "Diyelim ki yüz tael verin dedim. Olmaz, doğru olanı vermemiz lazım. Yoksa bizimle dalga geçmeniz bir yana, Bayan Lian'in yüzüne nasıl bakarım?"

"Peki o zaman, gidip eski hesaplara bir bakayım." dedi Wu Xindeng'ın karısı. "Şu anda hatırlayamadım."

"Bunca yıldır burada çalışıyorsun ama hatırlayamadın, öyle mi?" dedi Tanchun. "Galiba bizim işlerimizi zorlaştırmaya çalışıyorsun. Aynı soruyu Bayan Lian sorsaydı, gidip hesaplara bakmak isteyeceğini hiç sanmıyorum. Öyle olsa, Xifeng'ın sanıldığı kadar sert değil, hoşgörülü biri olduğunu söyleyebilirdim. Pekâlâ hemen gidip hesaplara bak bakalım! Eğer konuyu geciktirirsek, kabahati senin gafletinde değil bizim beceriksizliğimizde bulurlar."

Saçlarının dibine kadar kızaran kadın hemen dışarı fırladı. Diğerleri dillerini çıkarıp nefeslerini tuttular. İnceleme yapıldıktan sonra Tanchun evde büyüyen odalıkların yirmi tael, dışarıdan gelenlerin kırk tael aldıklarını öğrendi. Ayrıca dışarıdan gelen birisinin yüz tael, bir başkasının altmış tael aldığı örnekleri de gördü. Her ikisinde de özel durumları açıklayan birer not yazılmıştı. İlkinde, ölen kişi gömülmek üzere bir başka vilayete götürülmüştü ve ilave para nakil masrafları içindi. İkincisinde de mezar yerinin satın alınması için fazla para verilmişti. Tanchun hesap defterini incelesin diye Li Wan'e uzatırken, Wu Xindeng'ın karısına kararını bildirdi.

"Yirmi tael ver. Bu hesapları da bize bırak, iyice inceleyelim."

Wu Xindeng'ın karısı hemen gitti. Ardından Odalık Zhao içeri daldı. Li Wan ve Tanchun oturması için onu buyur ettiler ama kadın nezaket girişi yapacak bir ruh hâlinde değildi.

"Bu ailedeki herkes beni ayaklarının altında eziyor." dedi Tanchun'e dönerek. "En azından senin benim tarafımı tutman gerekmez mi?"

Sonra burnunu çeke çeke ağlamaya başladı.

"Kimi suçluyorsun?" dedi Tanchun. "Gerçekten seni anlayamıyorum. Kim eziyormuş seni? Eğer söylersen, belki senin tarafını tutabilirim."

"Başta sen." dedi Odalık Zhao. "Başka kime sızlanabilirim ki?"

Tanchun ayağa fırladı.

"Seni ezmek aklıma bile gelmez!"

Li Wan de ara buluculuk yapmak üzere ayağa kalkıp bir şeyler söyledi. Ama Odalık Zhao yatışmadı.

"İkiniz de oturup beni dinleyin!" dedi. "Ömrümün en güzel yıllarını bu aileye verdim ben. İki çocuk doğurdum onlara, seni ve kardeşini. Şimdi bütün bunlardan sonra Xiren kadar bile olamıyorum. Ne itibarım kaldı? Sadece benim değil, senin de!"

Tanchun keyifsiz bir şekilde güldü.

"Demek öyle!" dedi. "Verebileceğim en basit cevap kuralları uygulamak zorunda olduğum."

Sonra tekrar oturdu, hesap defterini açtı, görsün diye Odalık Zhao'ya uzattı, ilgili maddeleri ona okudu.

"Bu talimatlar herkesin uyması için atalarımız tarafından yazılmış. Şimdi ben onları değiştirmeye kalkışamam. Xiren'in durumu özel bir şey değil. Eğer Huan da bir gün dışarıdan bir eş alırsa, aynı şey onun için de geçerli olacak. Onun ailesinden biri öldüğünde de dışarıdan gelen biri olarak Xiren'le aynı parayı alacak. Kimin kimden daha önemli olduğu meselesi değil bu. Prestij konusu da değil! Zhao Guoji, Wang Hanım'ın kölesiydi. Bu da onun evde büyütülen sınıfa ait olduğunu gösteriyor. Bu sınıf için bir ödeme kuralı belirlenmiş. Benim tek yaptığım bunu uy-

gulamak. Atalarımıza ve Wang Hanım'a cömertlikleri için minnet duymak gerekir. Eğer birisi bunun adil olmadığını düşünüyorsa, o zaman tek söyleyebileceğim aptal ve nankör olduğudur; ne düşündüğünü de kimse umursamaz. İtibar meselesine gelince, Wang Hanım'ın sahip olduğu her şeyi vermesi ya da hiçbir şey vermemesi benim için hiç fark etmez. O yokken kendine biraz hâkim olmaya çalışmanı ve bu hâle gelmemeni tavsiye ediyorum. Wang Hanım bana karşı çok sevecen olsa da senin sürekli sorun çıkararak her şeyi mahvetmenden korkuyorum. Eğer erkek olsaydım, çoktan bu evden çekip gider, onun iyiliğine layık olduğumu gösterecek bir şeyler yapardım ama kızım ve evde kalıp uygunsuz hiçbir şey söylememek zorundayım. O da bunun farkında bence ve beni takdir ettiği için kendimi kanıtlayayım diye evi idare etme işini bana verdi. Ama daha hiçbir şey yapmaya fırsat bulamadan gelip her şeyi zora sokuyorsun. Wang Hanım bunu duyarsa, bu işin bana ağır geldiği sonucuna varıp tekrar benden alır. İşte asıl itibarsızlık o zaman olur, senin için de benim için de!"

Bunları söylerken Tanchun'ün omuzları sarsılmaya başladı ve sonunda gözyaşlarına hâkim olamadı. Odalık Zhao söyleyecek bir şey bulamadı ve başka bir yol denedi.

"Madem Wang Hanım sana o kadar düşkün, bize yardım eli uzatmak için pozisyonunu kullanman gerekir. Ama sen onun gözüne girmek için o kadar heveslisin ki bizi tamamen unutuyorsun."

"Unuttuğum falan yok." dedi Tanchun. "Yardım eli uzatmaktan kastın ne? İyi bir hanım her zaman gayret içinde olanlara ve yararlılık gösterenlere karşı lütufkâr olur ve iyi hizmetkârlar da onun gözüne girmek için başkalarının yardım eline ihtiyaç duymazlar."

Li Wan de ara buluculuk yapmaya çalışarak ikisinin arasına girdi.

"Lütfen sinirlenmeyin, Odalık Zhao. Tanchun'ü suçlamayın. Size elinden geldiğince yardım etmeye çalıştığından eminim ama bunu dile getirmesini beklemeyin."

"Öyle konuşma, Wan!" dedi Tanchun, sabırsızlıkla. "Kime yardım edeceğim? Bir ailedeki genç bir hanımın hizmetkârlara yar-

dım ettiği görülmüş şey mi? Senin de çok iyi bildiğin gibi, onların özel durumları beni hiç ilgilendirmiyor!"

"Biz hizmetkârlardan söz etmiyoruz, benden söz ediyoruz." dedi Odalık Zhao öfkeyle. "Şu anda yetkili sen olmasaydın, sana sormazdım! Ama yetkili kişi sensin. Çok güzel. Annenin kardeşi öldü. Eğer cenazesi için fazladan yirmi otuz tael versen, hanımefendi sana engel olmaz, değil mi? Elbette olmaz. Onun ne kadar iyi ve müşfik biri olduğunu hepimiz biliyoruz. Senin gibi acımasız ve cimri insanlar araya girip onun cömertliğine engel oluyorlar. Neden endişelendiğini hiç anlayamıyorum. Harcadığın kendi paran değil ki. Büyüdüğünde bir gün evlenip Zhao ailesine faydan olur diye umuyordum. Ama yok! Daha tüylerin bile çıkmadan üzerine tüneyecek yüksek bir dal bulmanın derdine düşüp yuvanı unuttun!"

Tanchun bembeyaz oldu, bir anda öfkesi nefesini kesti. Tekrar toparlanınca hıçkırmaya başladı.

"Annemin kardeşi kim? Benim tanıdığım tek dayım Dokuz Vilayetin Başmüfettişi olarak atandı. Gerektiğinde daima ona saygı göstermeye çalışıyorum ama bana hiç kimse Zhao Guoji'nin dayım olduğunu söylemedi. Eğer öyleyse, neden hep Huan'ı destekleyip, sabahları okula giderken arkasından yürüyordu? Huan'ın ona dayı gibi davranması konusunda niye hiç ısrar etmedi? Ama ne fark eder? Beni doğuranın sen olduğunu herkes biliyor. Bunu ilan etme fırsatını yakalamak için her iki üç ayda bir şu ya da bu sebeple olay çıkarıyorsun. Bir de itibardan söz ediyorsun! Neyse ki senin numaralarını anlıyorum. Eğer ahmağın teki olsaydım ve pozisyonumdan emin olmasaydım, çoktan beni deliye çevirmiştin."

Li Wan'in ara buluculuk çabaları ve Tanchun'ün bu çıkışlarının ardından, Odalık Zhao'nun şikâyet homurtuları dışarıdan gelen bir sesle kesildi.

"Bayan Pinger, Bayan Lian'den bir mesaj getirdi."

Odalık Zhao derhâl sustu. Pinger içeri girince yaltaklanarak yanına gitti.

"Hanımın biraz daha iyi mi, Pinger? Gelip görmek istiyordum ama bir türlü zaman bulamadım."

Li Wan, Pinger'ya neden geldiğini sordu.

"Bayan Lian, Odalık Zhao'nun kardeşinin öldüğünü duydu ve ne kadar vereceğinizi bilemeyeceğinizden endişelendi. Kurallara göre yirmi tael olduğunu ama bu özel durumda Bayan Tan'in uygun görürse biraz daha eklemekte serbest olduğunu söyledi."

"Hangi sebeple anlamadım!" dedi, gözlerindeki yaşları çoktan silmiş olan Tanchun. "Bu kişinin özel bir tarafını görmüyorum ben. Annesi onu karnında yirmi dört ay mı taşıdı? Efendisini savaş meydanında ceset yığınının içinden çıkarıp, sırtında güvenli bir yere mi götürdü? Hanımın ne kadar da zeki, bana kuralları bozdurup, eli açıklık konusunda takdiri kendisi toplayacak; başkalarının parasını vererek Bayan Cömert'i oynamak istiyorsa biraz beklemesi lazım. Söyle ona, kuralları bozma sorumluluğunu ben üstlenmek istemiyorum. Kendisi yapmak isterse, iyileşene kadar beklesin. Sonra istediği kadar para ekleme yapabilir!"

Pinger geldiği anda durum hakkında aşağı yukarı bir fikir edinmişti, Tanchun'ün konuşması bitince tam olarak anladı. Çok öfkeli olduğunu görünce her zaman yaptığı gibi gamsız bir şakacılıkla takılmaya kalkışmayıp elleri yanlarında sessizce durdu.

Baochai'in Wang Hanım'ın dairesinden buraya gelme saatiydi. O içeri girerken Tanchun ve Li Wan ayağa kalkıp karşıladılar ve oturması için buyur ettiler. Daha konuşmaya fırsat bulamadan, dışarıda bekleyen kadınlardan biri içeri girdi. Tanchun az önce ağladığı için üç dört hizmetçi yüzünü yıkasın diye su, havlu ve el aynası getirmişti. Leğeni taşıyan hizmetçi, alçak, ahşap bir kanepede bağdaş kurup oturan Tanchun'ün önünde diz çöktü, havluları, aynayı ve makyaj malzemelerini taşıyan kızlar da iki tarafında diz çöktüler. Tanchun'ün hizmetçisi Daishu orada olmadığı için Pinger hemen atılıp onun kollarını sıvadı, bileziklerini çıkardı, elbisesinin önü ıslanmasın diye boynuna havlu sardı. Tanchun ellerini yıkarken, gelen kadın ona rapor verdi.

"Bağışlayın, Bayan Zhu; bağışlayın Bayan Tan. Okul, Efendi Huan ve Efendi Lan'ın yıllık ödemelerini istiyor."

"Acelesi ne?" diye çıkıştı Pinger. "Gözün kör mü? Bayan Tan yıkanıyor. Dışarıda beklesene. Ne diye böyle içeri dalıyorsun? Bayan Lian olsaydı aynı şeyi yapabilir miydin? Bayan Tan iyi bir

hanım olduğundan bu işten sıyrılabilirsin ama döndüğümde Bayan Lian'e ne kadar saygısızca davrandığını bir söylesem, başın ciddi derde girer. Demedi deme!"

Dehşete kapılan kadın, gülümseyerek özür dileyip odadan çıktı. Yıkanma işini bitiren Tanchun makyaj yaparken başını kaldırıp Pinger'ya alaycı bir gülümsemeyle baktı.

"Keşke biraz önce gelseydin. Komedinin en iyi bölümünü kaçırdın. Bütün hayatını burada hizmet vererek geçiren Wu Xindeng'ın karısı zahmet edip kayıtlara bile bakmadan bizi aptal durumuna düşürmeye geldi. Neyse ki kuralları sormayı akıl ettim ama arsız arsız unuttuğunu söyledi. Ben de eğer karşısındaki hanımın olsaydı, unutacağını ve koşup bakmaya gidebileceğini hiç sanmadığımı söyledim."

"Kesinlikle yapamazdı!" dedi Pinger. "Bayan Lian'e böyle bir numara yapmaya kalksa, bacakları kırılmıştı. Bu insanlara güvenilmez. Bayan Zhu sevecen ve aziz gibi biri, siz de sakin ve mahcup bir hanım olduğunuzdan bundan faydalanmaya kalkıyorlar."

Sonra kapının dışında bekleyen kadınlara seslendi.

"Aynen böyle devam edin! Küçük numaralarınızı yapın! Bayan Lian iyileştiğinde neler olacağını görürsünüz!"

"Siz bizi iyi tanırsınız, bayan!" dedi kadınlar gülerek. "Suçu kim işlediyse, cezayı o ödesin! Biz Bayan Tanchun'ü kandırmaya kalkışmayız. Bayan Tan gibi evlenmemiş, genç bir hanım bize gerçekten kızarsa, hayatımız feda olsun."

"Bunu biliyorsanız ne güzel!" dedi Pinger sert bir şekilde. Sonra gülerek Tanchun'e döndü. "Bayan Lian'in ne kadar meşgul olduğunu biliyorsunuz, her şeyi birden düşünemiyor, bazı şeyler dikkatinden kaçmış olabilir. Ne derler bilirsiniz: 'Seyirciler her şeyi daha iyi görür!' Bunca yıldır bir seyirci olarak Bayan Lian'in zaman bulup da ilgilenemediği durumlarda, daha fazla ya da daha az verildiğini fark etmiş olabilirsiniz. Şimdi bunu düzeltmek için fırsattan yararlanırsanız, hem hanımefendiye işinde yardım etmiş hem de hanımıma karşı dostluğunuzu göstermiş olursunuz, onun bunu takdir edeceğinden eminim."

Daha lafını bitirmeden Baochai ve Li Wan gülmeye başladılar.

"Pinger, ne harikasın sen! Feng'ın sana bu kadar düşkün olmasına şaşmamak lazım. Kurallarda bir değişiklik yapmak için ortada hiçbir neden yokken, öyle bir hâle getirdin ki neredeyse sırf seni hayal kırıklığına uğratmamak için bahane bulmaya çalışacağız!"

Tanchun de güldü.

"O kadar sinirliydim ki hırsımı hanımından aldım." dedi. "Ama sen gelip de böyle konuşunca öfkem yatıştı." Sonra birkaç dakika önce Pinger'nın dışarı çıkardığı kadını çağırdı.

"Efendi Huan ve Efendi Lan için okulun istediği ödeme ne kadar?"

"Her biri için yılda sekiz tael. Kâğıt, yazı fırçası ve yiyecekler içinmiş."

"Ama bu masraflar zaten aylık ödemelerle karşılanıyor." dedi Tanchun. "Odalık Zhao, Huan için ayda iki tael, Xiren de Baoyu için hanımefendiden ayda iki tael alıyor. Lan'ın masrafları da Bayan Zhu'nun aylığından karşılanıyor. Şimdi neden ilave sekizer tael ödüyoruz? Okula bu sekiz tael için mi gidiyorlar yoksa? Bence şu andan itibaren bu ödemeyi iptal etmeliyiz. Pinger, gidip hanımına bu paraların artık ödenmemesi konusunda ısrar ettiğimi söyle."

"Çoktan yapılmalıydı." dedi Pinger. "Bayan Lian geçen yıl kesmeye karar vermişti ama yeni yıl için o kadar çok iş vardı ki unuttu."

Okul ödeneği için gelen kadın eli boş döndü.

Sonra Manzara Bahçesi'nden kadınlar kutular içinde Li Wan ve Tanchun'ün öğlen yemeklerini getirdiler. Daishu ve Suyun küçük bir masayla onlara öncülük ettiler ve getirip hanımlarının önüne koydular. Pinger yemek kutularından tabakları çıkarıp masaya yerleştirdi. Ama Tanchun onu durdurdu.

"Eğer söyleyeceğin başka bir şey yoksa kendi işine baksan iyi olur. Burada işin kalmadı."

"Başka bir işim yok." dedi Pinger, gülerek. "Zaten bu yüzden Bayan Lian beni buraya gönderdi. Hem mesaj getirmek için hem de buradaki hizmetçiler size sorun çıkaracak olurlarsa yardımım dokunur diye."

"Neden Bayan Bao'nın yemeği gelmedi, o da bizimle yerdi?" dedi Tanchun.

Hemen hizmetçilerden biri dışarı çıkıp orada bekleyen kadınlara emir verdi.

"Bayan Bao yemeğini genç hanımlarla beraber burada yiyecek. Söyleyin getirsinler."

Onu duyan Tanchun sesini yükselterek azarladı.

"Sen kime böyle emir veriyorsun? Dışarıdakiler bu evin kıdemli hizmetkârları. Onları ileri geri koşturup bir şeyler getirtemezsin. Büyüklere hiç saygın yok mu? Pinger burada bomboş duruyor, neden ona söylemiyorsun?"

Pinger emredilmesini beklemeden bir şeyler mırıldanarak dışarı çıktı ama dışarıdaki kadınlar onun yolunu kesip gülümseyerek gitmesine engel oldular.

"Sizi göndermeyiz, bayan. Olmaz! Zaten birisini gönderdik bile." dediler.

Mendilleriyle merdivenlerin tozunu alıp Pinger'yı oturttular.

"Buyurun, bayan! Güneşte oturup dinlenin. O kadar uzun süredir ayakta durmaktan yorulmuşsunuzdur."

Pinger tam oturmak üzereyken çay mutfağından iki kadın bir kilimle koşup geldi.

"O taş soğuktur. İşte size temiz bir kilim. Buna oturun, bayan."

Pinger başını sallayarak gülümsedi.

"Çok teşekkür ederim."

Başka bir kadın tepside bir fincan çayla geldi.

"Buyurun, bayan." diye fısıldadı. "Her zaman içtiğimiz çay değil bu. Hanımlarımıza yaptığımız çay. Tadın biraz, değişiklik olsun."

Pinger başını eğerek kabul etti. Kadınlara parmağını sallayarak içeriden duyulmayacak kadar alçak sesle uyarıda bulundu.

"Bu sefer çok ileri gittiniz, kesin!" dedi. "Bayan Tan tam bir

hanımefendi ama ağırlığını koymaya kalkışmayacak kadar iyi eğitimli olması ondan yararlanmaya kalkışacağınız anlamına gelmez. Tam tersine ona daha fazla saygı göstermeniz gerekir. Eğer gerçekten sinirlenecek olursa, başınız derde girer. O zaman sadece özür dilemek yetmez. Eğer olay çıkarmayı aklına koyarsa, hanımefendi bile boyun eğmek zorunda kalır. Bayan Lian dahi yoluna çıkmaya cesaret edemez. Nasıl bu kadar cüretkâr olabiliyorsunuz, anlamıyorum. Ona karşı çıkmak, kendisini taşa atan yumurta durumuna düşmek demektir."

"Buna nasıl cüret ederiz?" dedi kadınlar. "Hepsi Odalık Zhao'nun suçu."

"Haydi canım!" dedi Pinger, yarı fısıltıyla. "Duvar sallanırsa herkes itmeye kalkışır. Odalık Zhao'nun fânilerin en akıllısı olmadığını hepimiz biliyoruz. Tamam, her şeyi altüst etmeye bayılır ama bir şeyler yolunda gitmediğinde suçu ona yüklemek ne kolay! Burada olduğum bunca yıl boyunca sizin de kontrolü ne kadar zor ve acımasız olabildiğinizi bilmiyor muyum? Bayan Lian biraz daha kararsız biri olsaydı yıllar önce işini bitirmiştiniz. Hâlâ da her şeyi zora koşmak için hiçbir fırsatı kaçırmıyorsunuz. Kaç kere sizin tuzağınıza düşmekten kıl payı kurtuldu. Herkes onun ne kadar dehşet biri olduğunu ve sizin ondan nasıl korktuğunuzu konuşuyor. Aslında onu en iyi tanıyan biri olarak onun da sizden korktuğunu söyleyebilirim. Daha dün ikimiz bundan söz ettik. Böyle giderse bir kıyamet kopacak. Bayan Tan genç bir kız olabilir ama ona böyle davranmakla büyük hata yapıyorsunuz. Bayan Lian ondan biraz çekiniyor. Bu evdeki bütün hanımlar içinde yalnızca Bayan Tan için böyle hissediyor. Siz de ona her istediğinizi yapabileceğinizi düşünüyorsunuz, öyle mi?"

Tam o sırada Qiuwen geldi ve kadınlar onu selamlamak için toplandılar.

"Biraz bizimle otursana." dediler. "İçeride öğle yemeğine yeni oturdular. Raporunu vermek için masanın toplanmasını beklesen iyi olur."

"Ben size benzemem." dedi Qiuwen, azametle. "Bekleyemem."

Merdivenleri çıkmaya başladı.

"Hemen gel." dedi Pinger arkasından.

Qiuwen arkasını dönüp Pinger'yı görünce güldü.

"Sen ne arıyorsun burada? Nöbet mi tutuyorsun?"

Merdivenleri inip kilimin üstünde, Pinger'nın yanına oturdu.

"Sen neden geldin?" diye sordu Pinger, alçak sesle.

"Baoyu'nün ve bizim aylıklarımızın ne zaman verileceğini sormaya geldim."

"Ne!" dedi Pinger. "Çok mu önemli? Hemen gidip Xiren'e, her ne olursa olsun bugün hiçbir şey sormaya gelmemeni tavsiye ettiğimi söyle. İstediğin her şey reddedilir. Arka arkaya yüz şey istesen, her seferinde cevap 'hayır' olur."

"Neden peki?" diye sordu Qiuwen.

Pinger ve öteki kadınlar, tam da Tanchun etrafında örnek vereceği birilerini ararken, içeri girip Baoyu için bir şey istemenin felakete davetiye çıkarmak anlamına geleceğini açıkladılar.

"Başını taş duvara vursan daha iyi! Şimdi içeri girersen iki türlü sıkıntı olur. Eğer Baoyu'yü örnek verecek olurlarsa, hanımefendiyi incitme riski var; vermezlerse, bu sefer de taraf tutmakla, arkasında hanımefendinin olduğu kişilere dokunmaya cüret edemeyip, zayıf olana yüklenmekle suçlanırlar. Bekle de gör. Bazılarını susturmak için Bayan Lian'in bir iki ricasını geri çevirecekler."

Qiuwen suratını ekşiterek dilini çıkardı.

"İyi ki sizinle karşılaştım. Beni terslenmekten kurtardınız. O zaman hemen geri dönüp ötekilere de haber vereyim."

Kalkıp gitti.

O sırada Baochai'in yemeği geldi ve Pinger servis yapmak üzere içeri girdi. Odalık Zhao da gitmişti. Üç genç hanım ahşap kanepenin üzerinde, alçak masanın etrafında oturmuşlardı; Baochai'in yüzü güneye, kapıya doğru, Tanchun'ünki batıya ve Li Wan'inki de doğuya dönüktü. İçeride servis yapmak üzere sadece şahsi hizmetçileri vardı; başka hiç kimse girmeye cüret

edemiyordu. Dışarıdaki verandada sessizce bekleyen kadınlar fısıltıyla durumu tartışıyorlardı.

"Bundan sonra ayağımızı denk alıp beladan uzak durmak en iyisi. Bayan Wu'ya baksana azarı işitip gitti. Üstelik bizden kıdemli!"

Öğlen yemeği bitene kadar fısıldaşmaları aralıklı olarak devam etti. İçeride yemek çubuklarının tabak ve kâselere çarpan sesi kesilip, ara sıra hafif öksürüp sesi gelince bunu anladılar. O sırada kapıda bir hizmetçi belirdi ve diğer ikisi masayı çıkarsın diye perdeyi kaldırdı. Dışarıda taslarla bekleyen diğer üç hizmetçi de onlar çıkar çıkmaz içeri girdi. Kısa süre sonra onlar da yine ellerinde taslar ve bir tükürük hokkasıyla çıktılar. Ardından Daishu, Suyun ve Yinger ellerinde birer çay tepsisiyle gelip içeri girdiler. Biraz sonra bu üçlü de çıktı.

"Şimdi işinizi doğru dürüst yapın, biz yemeğimizi yiyip gelene kadar işlerle ilgilenin. Biz yokken kaçıp gitmeyin sakın!" diye tembihledi Daishu, geride kalan genç hizmetçileri.

Daishu ve diğer ikisinin gidişi dışarıda bekleyen kadınların rapor vermek üzere teker teker içeri girmeleri için bir işaretti. Hiçbiri daha önceki dikkatsiz arsızlıklarına bürünmeden, sakin bir şekilde işlerini hallettiler. Tanchun'ün o bildik iyi mizacı tekrar yavaş yavaş ortaya çıktı, Pinger'ya dönüp normal ses tonuyla konuştu.

"Hanımına danışmak istediğim önemli bir mesele var. Neyse ki şimdi aklıma geldi. Bayan Bao da buradayken yemeğini yer yemez geri gel de dördümüz bu konuyu konuşalım. Bütün detayları inceledikten sonra hanımının fikrini alırız."

"Tamam, hanımefendi." dedi Pinger ve hemen çıktı. Eve döndüğünde Xifeng neden bu kadar geciktiğini sorunca olan biteni bütün ayrıntısıyla anlattı.

"İyi! İyi!" dedi Xifeng. "Tanchun için çok iyi. Ondan harika bir idareci olacağını hep söylerim. Hanımın kendi kızı olmaması çok yazık!"

"İşte şimdi saçmaladınız, hanımım!" dedi Pinger. "Hanımefendinin öz kızı olmayabilir ama bu yüzden kimse onun hakkında kötü bir şey düşünmüyor; ona da diğerlerine olduğu gibi saygı göstermiyorlar mı?"

"O iş düşündüğün kadar basit değil." diyerek iç geçirdi Xifeng. "Eş ile odalığın çocukları arasında bir fark olmaması gerektiğini biliyorum. Belki erkek çocuğu için olmayabilir ama kızlar için bir eş bulmaya sıra geldiğinde, fark ortaya çıkıyor. Bugünlerde her şeyden önce bu konuyu sorgulayan bir sürü sığ insan var; kızın bir odalığın çocuğu olduğunu duyunca bir daha ilgilenmiyorlar. Bu çok aptalca çünkü bizimki gibi ailelerde, odalık çocukları şöyle dursun, hizmetçilerin bile başka ailelerin öz kızlarından çok daha iyi olduklarını bilmiyorlar. Tanchun ve Yingchun'ün durumu zor. Ayrımcılık nedeniyle kötü bir evlilik yaparlarsa şanssız olacaklar ama bu ayrımları önemsemeyen birisi çıkagelirse o zaman da harika bir evlilik yapabilirler."

Xifeng bir an için durakladı ve Pinger'ya güvenle gülümsedi.

"Son birkaç yıldır uyguladığım tasarruf programı yüzünden bu evde gizli gizli benden nefret etmeyen kimse yok. Ama bu kaplan sırtında gitmeye benziyor. Isırılmak korkusuyla bir an bile kontrolü elden bırakmıyorum. Yine de masraflarımız gelirimizin çok üzerinde. Sorun şu ki bu evde en büyüğünden en küçüğüne kadar her iş, atalarımızın belirlediği ölçü ve kurallar çerçevesinde yapılıyor ama ne yazık ki artık gelirimiz onların zamanındaki gibi değil. İdareli davranırsak aile komik duruma düşer, büyük hanımefendi huzursuz olur, hizmetkârlar acımasızlığımızdan şikâyet ederler; öte yandan idare etmezsek birkaç yıl içinde iflas ederiz."

"Biliyorum." dedi Pinger. "Ayrıca evlendirilecek üç dört genç kız ve iki üç genç erkek var, bir de büyük hanımefendinin cenazesi. Daha bu masraflara sıra gelmedi."

"Onları da hesaba kattım." dedi Xifeng. "Sanırım bu masrafları kaldırabiliriz. Baoyu'nün gelinine ödenecek para ile Daiyu'nün çeyizi aileye masraf çıkarmayacak çünkü büyük hanımefendi onları özel tasarrufundan karşılayacak. Yingchun de büyük beyin tarafına ait. Kızlardan sadece Tanchun ve Xichun kalıyor. Onların da her biri en fazla yedi sekiz bin taele mal olur. Bir de Huan var. Onun için de çok fazla harcanmaz, olsa olsa üç bin. Hepsini toparlayamazsak, akıllıca bir kısıntı yaparak halledebiliriz. Büyük hanımefendiye gelince, büyük masraflar ödendi bile, sadece bazı ufak tefek şeyler kaldı. Dört beş bin tael yeter de artar bile. Biraz-

cık tasarruf ederek günü geldiğinde bu masrafları karşılayabiliriz. Beni asıl endişelendiren, hiç beklemediğimiz bir anda öngörülmeyen büyük masrafların çıkması. İşte o zaman yanarız! Neyse, şimdi bunlar için endişelenmenin faydası yok. Çabucak yemeğini ye de git bak bakalım, konuşmak istedikleri şey neymiş. İşlerin bu şekilde gelişmesine memnun oldum. İstediğim de buydu, birilerinin omuzlarımdaki yükü biraz alması. Baoyu var elbette ama o bizden biri değil. Kendi tarafıma çeksem bile bize bir faydası dokunmaz. Bayan Zhu da sanki kutsal Buda, ondan da hayır gelmez. Yingchun daha da beter, neyse o zaten tam olarak bu aileye ait sayılmaz. Xichun hâlâ çocuk. Lan da bebekten biraz büyük. Huan desen soğukta kalıp donmuş bir kedi gibi üstüne kıvrılacağı bir soba ya da sedir arıyor. Nasıl oluyor da bir anne birbirinden bu kadar farklı iki çocuk doğurabiliyor bilmem! Daiyu ile Baochai çok iyi kızlar ama ne yazık ki bizim aileden değiller, işlerimize dâhil olmaları beklenemez. Ayrıca biri güzel bir kâğıt fener gibi, rüzgâr üflese sönecek; diğeri kendisini ilgilendirmeyen konularda ağzını bile açmamaya öyle kararlı ki bir şey yapmasını istesen ya başını sallar ya da 'bilmiyorum' der. Geriye Tanchun kalıyor. O çok akıllı; kendisini gayet güzel ifade ediyor, evin kızı ve hanımefendi onu çok seviyor, sadece kendine güveni yok ama o da sefil Odalık Zhao yüzünden; yoksa tıpkı Baoyu'ye benziyor. Huan'la hiç alakası yok. Huan berbat bir çocuk. Benim elimde olsa onu çoktan sepetlerdim. Tanchun bu işi yapmaya kararlıysa bırakalım yapsın. Biz de onunla iş birliği içinde yardım ederiz, böylece ben kendimi yalnız hissetmem. Yüce gönüllü ve onurlu bir bakış açısından bakıldığında, onun bize yardım etmesi bizi büyük bir endişeden kurtarır ve uzun vadede hanımefendinin de yararına olur. Ama tam tersi, bencilce bir bakış açısı daha var. Ben çok acımasızım, öyle olduğumu biliyorum. Artık bir adım geri çekilip bir değerlendirme yapmam gerekiyor. Baskıyı daha fazla devam ettiremem. İnsanlar zaten benden yeterince nefret ediyorlar, gülüşlerinde bile hançer gizli. İkimizin beraber dört gözü, iki beyni var. Böyle devam edecek olursam, bizi gafil avlayıp mahvederler. Onun öne çıkıp kumandayı ele almasıyla öfke şimdilik benden uzaklaşacak ve insanların bana olan kırgınlıkları unutulacak.

"Sana söylemek istediğim başka bir şey var. Çok zeki biri olduğunu biliyorum ama bunu anlayamamış olabilirsin, onun için

ben şimdi aklına sokayım. Tanchun gencecik bir kız olsa da bilmediği çok az şey var. Sen onun sessiz sakin durduğuna bakma. Okuyup yazabildiği için işleri idare etme konusunda benden daha donanımlı. Eğer bir çeteyi dağıtmak istiyorsan liderini tutuklamakla başlamak gerekir. İlk düşüncesi otoritesini kurmak için birisini örnek almak olacaktır. Böyle olunca da önce beni seçeceğinden emin olabilirsin. Yaptığım ya da söylediğim bir şeyi eleştirmeye başlarsa, savunmaya kalkışma; çok kibar ol ve eleştirisinde haklı olduğunu söyle. Bana karşı sadık olacaksın diye sakın ona karşı çıkma. Bu yapmanı isteyeceğim en son şeydir."

O anda Pinger gülerek araya girdi.

"Neden diğer insanların aptal olduklarını sanıyorsun? Zaten bunu yaptım bile. Söylemene gerek yoktu."

"Beni düşünürken başkalarını unutmandan korktum." dedi Xifeng. "Seni uyarmamın sebebi buydu. Zaten yaptıysan çok daha iyi. Görünüşe bakılırsa benden daha akıllısın. Bu arada, biraz coştun sanırım, 'sen' 'sen' deyip duruyorsun, 'hanım'a ne oldu?"

"İstediğimi söylerim." dedi Pinger. "Hoşuna gitmiyorsa, işte suratım, vurabilirsin! İlk kez olmayacak!"

"Küçük kaltak!" diyerek güldü Xifeng. "Daha kaç kere bu konuyu açacaksın? Hasta olduğumu gördüğün hâlde neden beni kışkırtmaya çalışıyorsun? Gel, otur. Beraber yemek yiyelim."

Fenger ve diğer üç dört genç hizmetçi alçak bir masa getirip sedirin üzerine koydular. Xifeng'ın öğle yemeğinde kuş yuvası çorbası ve iştahsızlığa uygun bir iki hafif yemek vardı. Daha fazla yiyemediğinden normalde hazırlanacak menüyü iptal etmişti. Fenger, Pinger'ya Xifeng'ın masasında yiyebileceği dört çeşit yemek servisini yaptı ve kâsesine pilav doldurdu. Pinger bir ayağını altına alıp diğerini yere koyarak yarı oturur yarı ayakta pozisyonda sedirin kenarına tüneyip hanımına eşlik etti. Yemeklerini bitirince Xifeng'ın ağzını çalkalamasına yardım etti, Fenger'a birkaç şey tembihledikten sonra Tanchun'ün yanına döndü.

Görüşme odasının dışındaki avlu sakin ve ıssızdı. Daha önce orada bekleyen hizmetçilerin hepsi kendi işlerine gitmişti.

Pinger içeri girdiğinde neler olduğunu öğrenmek için gelecek bölümü oku.

56. BÖLÜM

Becerikli Tanchun kâr etmek ve suistimallere son vermek için bir plan yapar.

Akıllı Baochai hiç itibar kaybetmeden, nasıl küçük ödünler verildiğini gösterir.

Pinger, öğlen yemeğinde Xifeng'a eşlik edip ağzını yıkarken yardım ettikten sonra görüşme odasına geri döndü. Dışarıdaki avlu çok ıssız ve sakindi, sadece hanımları ihtiyaç duyar diye pencerelerin önünde sessizce bekleyen hizmetçiler ve kadın hizmetkârlar vardı. İçeride bir tartışma yapılıyordu. Birkaç ay önce Büyükanne Jia eşliğinde, Xue Pan açısından talihsiz sonuçlar doğuran bir parti için gittikleri Lai Da'nın bahçesi hakkında konuşuyorlardı. Pinger içeri girdiğinde Tanchun sustu ve oturması için bir tabure gösterdi.

"Ben de her ay saç yağları ve makyaj malzemeleri için aldığımız iki taeli düşünüyordum." dedi Pinger'ya. "Her birimiz ayda iki tael alıyoruz, hizmetçilerimizin de maaşları var. Sanki yine çift ödeme yapılıyormuş gibi geliyor, tıpkı daha önce konuştuğumuz sekiz taellik okul ödemesi gibi. Çok önemli bir mesele olmayabilir ama ilk bakışta kötü bir düzenleme olduğu gayet açık. Hanımlarınız bunu nasıl fark etmediler anlayamıyorum."

"Bir sebebi var." dedi Pinger. "Siz genç hanımların bu tür şeylere ihtiyaçları olduğu belli ve herkesin sürekli satın almak için koşuşturmasının bir anlamı yok. Dairelerin makyaj malzemeleri-

ni almak için görevli hizmetkârlar parayı çekip toplu olarak alım yapıyorlar. Hizmetçiler bu görevlilerden malzemeleri alıp dairelere dağıtıyorlar ve dairelerde hizmet veren biz hizmetçiler de ihtiyacınız olduğunda kullanmanız için saklıyoruz. Böylece sürekli birilerini gönderip aldırma derdinden kurtuluyoruz. Aylık iki tael ödeme makyaj malzemelerinden ayrı bir şey. Bu iş için değil. Bir şeye ihtiyaç duyduğunuzda, hanımefendi ya da ilgili kişi dışarıda veya meşgul olduğunda sıkıntı çekmemeniz için paranız olsun diye veriliyor. Ama farklı dairelerde hizmet veren çoğu kardeşimizin kendi paralarıyla bu alımları yaptığını kabul ediyorum. Resmî satın almacılar ya parayı ceplerine atıp malzemeleri dağıtmıyorlar ya da onların aldıkları mallar kaliteli değil."

Tanchun ve Li Wan bilgiç bir şekilde güldüler.

"Sen de fark ettin demek." dedi Tanchun. "Parayı ceplerine attıklarını sanmıyorum ama bazen malzemeler çok gecikiyor. Acele ettirdiğiniz zaman da aldıkları mallar kullanılamayacak kadar kötü oluyor; sonuçta kendiniz almak zorunda kalıyorsunuz. Bunu yapmanın tek bir yolu var. İki taeli bir dadıya vereceğiz, o da sizin adınıza oğluna ya da yeğenine aldıracak. Bu işi görevli personele yaptırmanın bir faydası yok. Eğer bunu yapmaya devam edersek neden bilmem ama önceki gibi berbat ve kullanılmaz malzemeler alacağız. Acaba dükkânda bayatlamış malları mı alıyorlar?"

"Eğer hizmetkârlar sizin için daha kaliteli malzeme alırlarsa, satın almacılarla başları derde girer." dedi Pinger. "Satın almacılar kendilerini işsiz bıraktıklarından şikâyet ederler. Hizmetkârlara kızacaklarına size bozulurlar. Tabii bu işi dadılar aracılığıyla yaptırırsanız yapacakları bir şey kalmaz."

"Bu konu canımı sıkıyor." dedi Tanchun. "Bu durumda aynı parayı iki kere veriyoruz ve aldığımız malzemenin yarısı boşa gidiyor. Satın almacılara ödenen para tamamen iptal edilirse çok daha iyi olur. Meselelerden biri bu. Diğerine gelince, geçen yıl Lai Da'nın evine gittiğimizde, siz de geldiniz. Küçük bahçelerini nasıl buldunuz? Bizimkiyle karşılaştırınca ne düşünüyorsunuz?"

"Yarısı kadar bile değil." dedi Pinger. "İçindeki ağaçlar, çiçekler ve diğer şeyler de çok daha az."

"Biz oradayken kızlarından biriyle konuştum." dedi Tanchun. "Bahçeleri yıllık sözleşmeyle kiraya veriliyormuş. Yıl boyunca kendilerine süslemeler için çiçek ve yemeleri için bambu filizleri, sebze ve balık vermelerinin haricinde, yıllık iki yüz tael gümüş gelir getiriyormuş. O zaman kırık bir lotus yaprağının ya da solmuş bir otun bile bir değeri olduğunu fark ettim."

Baochai güldü.

"Âdeta genç bir züppe konuşuyormuş gibi." dedi. "Ne kadar da tipik bir şey! İncelikle büyütülmüş genç hanımlar, okuyup yazsalar da bu konularda hiçbir şey bilmezler. Belki zamanında Zhu Xi'nin 'Ziyan Etmemek' üzerine yazılarını okumuş olabilirsin."

"Evet." dedi Tanchun. "Ama o yazılarda sadece insanları genel anlamda çaba harcamaya zorluyor. Bunları çok boş ve gereksiz buluyorum. Gerçekte böyle şeyler olmuyor, her kelimesinin ciddiye alınmasını beklemiyordu herhâlde."

"Demek Zhu Xi'nin yazıları bile boş ve gereksiz, öyle mi?" dedi Baochai. "Yo, hepsi doğru. Sadece birkaç gün ev idaresinden sonra, kazanma hırsı Zhu Xi'nin öğretilerini gereksiz bulacak kadar sağduyunu gölgelediyse, dışarıda çarşının pis atmosferinde çalışsan, kısa süre içinde Konfüçyüs'ü bile çok soyut bulacaksın!"

"Çok bilgili biri olarak Jizi'nin[1] görüşlerini bilmemene çok şaşırdım. Bir keresinde, 'Her kim ki çarşıya ayağını basar ya da hesap işlerinin başına oturur, Yao ve Shun'ü unutup Konfüçyüs ve Mensiyüs'ün öğretilerine sırtını döner' der."

"Sonra ne der?" dedi Baochai.

"Benim için gerekli olan kısmını almam yeterli." dedi Tanchun. "Nasıl devam ettiğini söylersem sonunda kendimle çelişebilirim."

"Bu dünyada her şeyin bir faydası var." dedi Baochai. "Bir faydası varsa, mutlaka parasal bir değeri de olmalı. Böyle ciddi bir mesele söz konusu olduğunda senin gibi akıllı birisinin bu aşikâr gerçeği anlayabileceğini düşünüyorum."

---

1) MÖ 11. yüzyılda yaşayan yarı efsanevi Çinli bilgedir. *Belgeler Kitabı* ve *Bambu Tarihi Kayıtları* gibi Çin'in ilk belgeleri onu Shang Hanedanlığı'nın son kralının akrabası olarak tanımlar ve krala karşı geldiği için cezalandırıldığı söylenir. (ç.n.)

"Önemli bir şeyi konuşmak için insanları buraya çağırıyorsun ama kitaplardan başka bir şey konuştuğumuz yok!" dedi Li Wan.

"Ama kitaplardan konuşmak da çok önemli bir şey." dedi Baochai. "Akademik tartışmaların bizim konumuzla da ilgisi var. İşlerimiz kurallara göre yönetilmezse kontrolden çıkar, o zaman da kaba saba tüccarlardan bir farkımız kalmaz."

Üçü bir süre daha sohbete devam ettikten sonra Tanchun konuya döndü.

"Diyelim bizim bahçemiz onlarınkinin sadece iki katı. Onların elde ettikleri geliri iki katına çıkarmak yılda dört yüz tael net kâr demektir. Tabii bizimki gibi bir ailenin bahçesini onlar gibi sözleşmeyle ticaret işine sokması mümkün değil, hiç yakışmaz. Öte yandan her şeyin ne kadar değerli olduğu düşünüldüğünde, işleri bahçe bakımı olan birilerini bulup çalıştırmamak ve herkesin istediği gibi dolaşıp yağmalamasına izin vermek de doğal kaynakların korkunç şekilde israfı demek olur. Bahçe işinden anlayan, yaşlı, tecrübeli ve güvenilir kadınlardan birkaçını seçip bakımını onların eline bırakmamız gerektiğini düşünüyorum. Kira istememize gerek yok, bize sadece ürünlerden yıllık pay versinler. Böyle bir uygulamanın dört avantajı olur. Birincisi, eğer tek uğraşı ağaçlar, çiçekler ve benzeri şeyler olan insanları çalıştırırsak, bahçe yıldan yıla giderek daha da gelişir ve işler tamamen kontrolden çıktığı zamanlardaki telaş ve karışıklığın ardından gelen uzun ihmal dönemleri bir daha yaşanmamış olur. İkincisi, şimdiki gibi bozulma ve israf olmaz. Üçüncüsü, kadınlar da gelirlerine ilave bir şeyler kazanırlar, bu da bütün yıl boyunca sarf ettikleri çabayı telafi eder. Dördüncüsü, bahçıvanlar, taş uzmanları ve bahçe temizleyicilerine vereceğimiz parayı başka işler için kullanırız."

"Ve üç yıl sonra bu topraklarda kıtlık ya da açlık da kalmaz." dedi Baochai. Tanchun konuşurken odada dolaşıp duvardaki kaligrafileri inceliyordu.

"Çok iyi bir fikir." dedi Li Wan. "Eğer bunu gerçekten yapabilirsek, eminim Wang Hanım çok memnun olur. Önemli olan tasarruf etmek değil ama eğer işleri bahçe bakımı olan insanlar bulursak ve onların da bu işten para kazanmalarına izin verirsek,

o zaman bir tarafta cazip bir mevki, diğer tarafta para teşvikiyle işe dört elle sarılırlar."

"Bu teklifin sizden gelmesi gerekiyormuş, hanımefendi." dedi Pinger. "Hanımım da aynı şeyi düşünmüştü ama kimseye söylemek istemedi. Daha gösterişli bir yer olması için ilave şeyler yapmak yerine, tasarruf olsun diye insanların etrafta dolaşmalarına izin verirse, Bahçe'de yaşayan siz genç hanımların bozulabileceğinizi düşündü."

Baochai, Pinger'nın yanına gidip yanağını okşadı.

"Ağzını aç bakayım." dedi. "Dişlerin neden yapılmış göreyim. Sabahtan beri böyle konuşup duruyorsun. Ne Bayan Tan'i haklı buluyorsun ne de hanımının da gözünden kaçabilecek şeyler olduğunu kabul ediyorsun. Ne zaman Bayan Tan bir şey söylese, sen de aynı fikirle peşinden geliyorsun. Yok hanımın da aynı şeyi düşünmüş ama şu ya da bu nedenle bir şey yapamamış! Şimdi de biz burada yaşadığımız için insanları çalıştırıp tasarruf edemediğini söylüyorsun." Sonra ötekilere döndü. "Haklı tabii. Eğer birkaç yaşlı kadının Bahçe'ye bakarak para kazanmalarına izin verirsen, doğal olarak hiç kimsenin tek bir çiçek ya da meyve koparmasını istemezler. Bunu yapan biz olunca hâliyle bir şey söylemeye cüret edemeyecekler ama hizmetçi kızlarla sonu gelmez bir tartışmaya girecekler. Pinger bunu fark edecek kadar ileri görüşlü; korku ya da yaltakçılık olmadan kendi eşsiz tarzıyla bizi uyarıyor. Ne kadar da ince! Hanımıyla aramız iyi olmasa bile, Pinger'yı dinleyince onunla barış yapardık."

"Bu sabah çok sinirliydim." dedi Tanchun. "Pinger'nın geldiğini duyunca, birden hanımı ve yandaşlarının katlanılmaz davranışları geldi aklıma. Hiç şüphesiz onları cesaretlendirdiğini düşünüp daha da sinirlendim. Ama Pinger o kadar sakin ve ürkek ki kedinin peşine düştüğü zavallı bir farecik gibi orada uysalca dikilip duruyordu. Hanımının bana yaptığı pek çok iyiliği hatırlatmak için değil, eğer herhangi bir değişiklik yapacak olursam, hanımını da sevindireceğimi ve beni takdir edeceğini söylemek için konuşuyordu. Bu da benim yüreğimi sızlattı. Sadece sinirim geçmedi, aynı zamanda utandım. 'İşte genç bir kız olarak kimsenin beni sevmeyeceği ve bana ne olacağına aldırmayacağı bir

şekilde davranıyorum. Ne zaman birisine iyiliğim dokunacak bir şey yapacağım?' diye düşündüm."

Tam o anda duygulanıp ağlamaya başladı. Onun bu samimi konuşmasından etkilenen diğerleri de Odalık Zhao'nun sürekli ona iftira attığını ve Wang Hanım ile işlerini zora soktuğunu da hatırlayarak gözyaşlarına boğuldular. Ama onu teselli etmek için ellerinden geleni yaptılar.

"Böyle konuşma." dedi Li Wan. "Ne önemi var? Artık özgür olduğumuza göre, geçmişteki suistimallerden kurtulup kâr elde etmenin yollarını bulalım ve hanımefendinin güvenine layık olduğumuzu kanıtlayalım."

"Planınızın ana fikrini anladım, efendim." dedi Pinger. "Şimdi tek yapmanız gereken şey, hangi kadınları görevlendireceğimizi söylemeniz, hemen gidip halledelim."

"Tamam ama önce hanımına bundan söz etmelisin." dedi Tanchun. "Zaten sağda solda kısıntılar yaparak yetkimizi aştık. Hanımının çok anlayışlı olduğunu bilmesem bu işlere asla kalkışmazdım. Eğer aptal ya da alıngan biri olsaydı, onun aleyhine sivrilmeye çalıştığımdan şüphelenebilirdi. Yine de hiç olmazsa önce ona danışalım."

"Çok iyi." dedi Pinger, memnuniyetle. "O zaman gidip söyleyeyim."

Gittikten bir süre sonra yüzünde gülücüklerle geri döndü.

"Gitmeye hiç gerek olmadığını biliyordum. Tabii ki kabul etti. Böyle güzel bir fikri nasıl reddedebilir?"

Tanchun bu onayı alır almaz, Li Wan'le birlikte Bahçe'de çalışan kadınların bir listesini getirttiler. Baochai de listeyi inceleyip uygun olanları seçmelerine yardımcı oldu. Hemen seçilenleri çağırttılar. Li Wan hepsine genel hatlarıyla tasarıyı anlattı. Kadınlar çok heveslendiler.

"Bambu arazisini ben alayım." dedi içlerinden biri. "Bir yıl içinde iki katına çıkarırım. Filizlerini mutfakta kullanmanız için veririm, ayrıca yıllık kira öderim."

"Ben de çeltik tarlasını alayım." dedi bir başkası. "Tanelerini

kafesteki kuşlarınız için veririm, böylelikle yem için para harcamak zorunda kalmazsınız. Ben de yıllık kira öderim."

Tanchun bir şey söylemeden önce birisi bir mesaj getirdi.

"Doktor geldi. Bayan Shi'ye bakmak üzere Bahçe'ye girmek için bekliyor."

"Bir dakika!" dedi Pinger, kadınlar doktora eşlik etmek için giderlerken. "Onu karşılamak için yüz kişinin birden gitmesine gerek yok. Herhâlde başkâhyaların eşleri vardır."

"Evet, Wu Xindeng'ın karısı ve Bayan Shan Bahçe'nin güneybatı köşesindeki boyalı kapıda bekliyorlar." dedi mesajı getiren kadın.

Pinger bunu duyunca başka bir şey demedi.

Kadınlar gittikten sonra Tanchun, Baochai'e merakla baktı.

"Evet?"

"Genellikle başta çok hevesli görünenlerin sonunda en tembeller olduğu ortaya çıkar." dedi Baochai. "En adil konuşanlar da aslında kendi performanslarından çok kârlarını düşünüyorlardır."

Tanchun başıyla onayladı ve bu sözlerin ne kadar yerinde olduğunu söyledi. Sonra listeye dönüp diğer ikisinin görüşlerini almak için birkaç isim daha seçti. Pinger yazması için bir fırça ve mürekkep taşı getirdi.

"Bayan Zhu çok güvenilir biridir." dedi diğerleri. "Yaşlı kocası bambu konusunda uzmandı, oğlu da öyle. Bahçe'deki bütün bambuların sorumluluğunu ona verebiliriz. Bayan Tian de çiftçi bir aileden geliyor. Çeltik Kokan Köy'deki çeltik tarlaları ve sebzelikler oyuncak sayılır ve ciddiyetle ekilip biçilmeye gerek olmaz ama eğer oradaki bütün sebzelerin ve çeltiğin sorumluluğunu ve uygun dönemlerde ihtiyaç duyulan şeylerin halledilmesi işini ona verirsek, çok daha fazlasını elde edebiliriz."

"Arazisinin ne kadar büyük olduğu düşünüldüğünde Kızıl Neşe Avlusu ve Alpinia Parkı'ndan kâra çevireceğimiz bir şey alamamamız ne yazık!" dedi Tanchun.

"Neden olmasın?" dedi Li Wan. "Özellikle de Alpinia Parkı.

Parfüm dükkânlarında ve pazardaki ot tezgâhlarında satılan kokuların yarısı Alpinia Parkı'nda yetişen bitkilerden alınıyor. Bu Bahçe'deki diğer ürünlerden daha çok kâr getirirlerse hiç şaşırmam. Kızıl Neşe Avlusu'na gelince, diğer her şey bir yana, bahar ve yaz aylarında Japon gülünün çiçeklerini bir düşünsene! Hele o sarmaşık gülleri, yediveren güller, hanımeliler ve çardakların üzerindeki mor salkımlar. Eğer çiçekleri düzgün şekilde kurutulup çay tüccarlarına ve eczanelere satılırsa ne kadar para getirirler!"

Tanchun hevesle başını salladı.

"Öyle ama bizde çiçek kurutma işinden anlayan kimse yok ki." dedi Tanchun gülümseyerek.

"Bayan Baochai'e hizmet eden Yinger'ın annesi bu konuda çok şey biliyor." dedi Pinger. "Bir keresinde ne kadar çok çiçek kurutup sepetlere ve su kabaklarına doldurarak bize hediye ettiğini hatırlamıyor musunuz?"

"Sana o kadar övgüler yağdırmamın teşekkürü bu mu?" dedi Baochai, Pinger'ya.

"Ne demek o?" diye sordu ötekiler, şaşkınlık içinde.

"Bu işi ona vermeniz mümkün değil." dedi Baochai. "Sizin bir sürü yetenekli ve hevesli hizmetçileriniz bu işi alamazken, ben dışarıdan birisini getirecek olursam hakkımda ne düşünürler? Onun yerine ben size başka birisini önereyim. Kızıl Neşe Avlusu'ndaki yaşlı Bayan Ye, Mingyan'in annesi. Çok dürüst bir kadın, üstelik Yinger'ın annesiyle arası çok iyi. İşi ona vermeniz çok daha iyi olur. Herhangi bir konuda emin olmadığı bir şey olursa Yinger'ın annesine danışabilir; hatta işi tamamen ona bile devredebilir. Bu tamamen ikisi arasındaki mesele. Öteki hizmetçiler buna içerleyebilirler belki ama bizi suçlayamazlar. Böyle bir düzenlemenin avantajı, adil olduğu kadar verimli de olması."

Li Wan ve Pinger bunu onayladılar ama Tanchun'ün bazı şüpheleri vardı.

"Olabilir ama ya hırs dostluktan güçlüyse?"

"Bu durum için öyle değil." dedi Pinger. "Daha geçen gün

Bayan Ye, Yinger'ın manevi annesi oldu. Kutlamak için beraber küçük bir parti yaptılar. İki aile birbirine çok yakın."

Bunun üzerine Tanchun itiraz etmedi ve diğerleriyle beraber öteki seçenekler üzerinde düşünmeye devam ettiler; hepsi de geçmişte güvenirlikleri konusunda akıllarına kaydettikleri kadınlardı. Her birinin seçimi diğerleri tarafından da onaylanınca fırçayla ismi daire içine alıyordu.

Kısa süre sonra kadınlar gelip doktorun gittiğini söyleyerek yazdığı reçeteyi verdiler. Reçeteyi inceledikten sonra Li Wan, Tanchun ve Baochai kadınlardan birini ilacı hazırlatıp getirerek hastaya vermek üzere dışarıya gönderdiler. Sonra Li Wan ve Tanchun kadınlara, kimin Bahçe'nin hangi bölümünde ekim dikim işiyle ilgileneceğini ve kullanım şartlarını anlattılar.

"Zamanı geldiğinde ürünlerinizden belli bir miktarı bize vermenizi bekliyoruz; bunun haricinde ürünlerden ne kadar kâr elde edeceğiniz size kalmış. Yıl sonunda hesaplar verilip ödemeler yapılacak." dedi Li Wan.

"Aklıma başka bir şey geldi." dedi Tanchun. "Yıllık olarak hesap verip ödeme yapacaksanız, bu muhtemelen Muhasebe Dairesi'nde olacak. Bu da diğer birçok insanın üzerinizde kontrol kurması ve onların pençelerine düşmeniz demek olur; sizi soyabilirler. Fikir bizden çıktığı ve onları aşıp işi size teslim ettiğimiz için doğrudan söylemeseler de içerleyecekler. Yıl sonunda onlara hesap vermeye gittiğinizde, bunun acısını çıkarmalarına kimse engel olamaz. Başka bir şey daha var. Onları bu işin içine sokacak olursak, üründen pay beklerler. Her yıl bize vereceğiniz miktarın yarısını isterler. Bu eski ve yerleşik bir kuraldır. Herkes bilir. Ama yeni uygulama bizim fikrimiz olduğundan, onları bu işe hiç karıştırmayalım diyorum. Yıllık hesaplaşma işini burada, kendi aramızda yapalım."

"Bana sorarsanız, hesaplaşmaya hiç gerek yok." dedi Baochai. "Bu çok fazla, şu çok az gibi karşılaştırmalar olur. Fazladan bir sürü problem çıkar. İşin emanet edildiği kadınlar o bölgenin masraflarından sorumlu olsun. Böylelikle her şey Bahçe'nin içinde kalır. Düzenli masraflarınızın ne olduğunu kafamda hesapladım. Çok fazla bir şey yok. Saç yağı, makyaj malzemeleri, tütsü,

kâğıt. Her hanım ve hizmetçileri her ay bunlardan belli bir miktar alıyorlar. Ayrıca fırçalar, faraşlar, toz alıcı tüyler ve kuş, tavşan, geyik gibi canlı hayvanlar için yemler var. Hepsi bu kadar. Bütün bu malzemeler için Muhasebe Dairesi'nden para çekmek yerine, bunları ödeme sorumluluğunu kadınlara verelim. Bu şekilde ne kadar tasarruf ederiz?"

"Bu malzemeler küçük şeyler olsa da hepsi bir araya gelince yıllık toplam tasarruf dört yüz tael gümüşten fazla eder." dedi Pinger.

"Buyurun işte!" dedi Baochai. "Bir yılda dört yüz, iki yılda sekiz yüz. Bununla küçük bir ev alıp kiraya verebilir ya da arazilerinize yarım dönüm kadar vasat bir ekim alanı daha ekleyebilirsiniz. Onlara yükleyeceğimiz masrafları ödedikten sonra, bütün yıl o kadar sıkı çalıştıkları için geriye kalan paranın bir miktarını kendileri için harcamalarını isteriz. Bizim asıl amacımız tasarruf etmek ve kâr sağlamak olsa da bunu abartmamalıyız. Fazladan iki üç yüz tael tasarruf edip de adımıza leke sürersek hiç anlamı olmaz! Şimdi teklif ettiğimiz yöntemde, Muhasebe Dairesi her yıl bizim için dört ya da beş yüz tael daha az harcayacak ve kimse dara düşmeyecek. Bu işleri yürütecek olan kadınlar fazladan para kazanacaklar; işi üstlenmemiş olanlar biraz dinlenebilecekler; Bahçe'deki ağaçlar ve çiçekler iyi bakıldıkları için yıldan yıla gelişip büyüyecek; biz kendi kullanımımız için bu ürünlerden düzenli bir miktar alınca daha çok refah içinde olacağız, hem de hiç itibar kaybetmeden. Tek istediğimiz tasarruf etmek olsa bunun için büyük bir zorluk çekmeyiz ama her şeyi ortak hesaba yatırmak hem Bahçe'den hem de dışarıdan itiraz feryatlarına neden olur; bunun sonucunda da sizinki gibi bir ailenin itibar kaybetmesi kabul edilemez bir şeydir.

"Bu Bahçe'de çalışan birkaç düzine kadın vardır. Eğer sadece bazılarına bu işleri verip diğerlerini dışarıda bırakırsanız, haksızlık yaptığınız konusunda sızlanmaya başlarlar. Dediğim gibi, sizin masraflarınızı ödedikten sonra ellerinde çok para kalacak, hepsini onlara bırakırsak bu çok fazla olur. Her yıl ne kadar kazandıklarına bakmaksızın, genel havuza biraz nakit para atıp diğer kadınlarla paylaşmalarını isteyebiliriz. Diğerleri artık Bahçe'nin bakımıyla ilgilenmiyor olsalar da gece gündüz gözleri ötekilerin

üzerinde olur. Kapıların açılıp kapanmasından sorumlu olurlar; böylece sabah erkenden kalkıp gece geç vakit yatarlar. Ne zaman dışarı çıkmamız gerekse, yağmur ya da kar, hava koşulları ne olursa olsun, tahtırevanları taşırlar, sandalları iterler, kızakları çekerler, yani yapılması gereken bütün ağır işleri hallederler. Yıl boyunca Bahçe'de çalışıp didineceklerinden dolayı, Bahçe'den kazanılan paradan onlara da pay verilmesi adil bir şey olur. Bunun bir nedeni daha var." Bu arada Baochai kadınlara döndü. "Açık açık konuşacağım. Eğer sadece bu işten kendiniz için ne kadar kazanacağınızı düşünüp ötekilere pay vermezseniz, bir şey söylemeseler de buna içerlerler ve dalavere yapmaya kalkışırlar. Görünüşte hanımları içinmiş gibi yapıp kendileri için meyve ve çiçek toplamaya başlarlar. Ama sizin ürünlerden kazandığınızdan pay alacaklarını önceden bilirlerse, hiçbir şey çalınmasın diye en az sizin kadar dikkat ederler ve siz ilgilenemediğiniz zamanlarda bile her şeye göz kulak olurlar."

Kadınlar bu teklifin önemini çabucak kavradılar ve Muhasebe Dairesi'nin üzerlerinde bir kontrolü olmayacağına, Xifeng'la hesaplaşmak zorunda kalmayacaklarına ve her yıl sadece biraz nakit paylaşacaklarına memnun oldular; hemen kabul ettiler.

"Muhasebeciler tarafından zora koşulmaktan daha iyi." dediler. "Onlara ödeme yaparsak kendileri için de isterler."

Oradaki kadınlar arasında bahçe işi almayanlar, her yılın sonunda Bahçe'de çalışmadan para kazanacaklarını duyunca, kibarlık olsun diye itiraz etseler de aslında gayet memnun oldular.

"O kadar ağır işten sonra biraz para kazanmak haklarıdır. Bizim hiçbir şey yapmadan sırtımızı dayayıp oturarak parsayı toplamamız adil bir şey mi?" dediler.

"Teklifi geri çevirmeyin." dedi Baochai, gülerek. "Her şeye dikkatle göz kulak olup, gevşeklik yapmaz, diğerlerinin içip kumar oynamalarına izin vermezseniz, siz de hak etmiş olacaksınız. Aksi takdirde beni güç duruma sokarsınız. Aslında bu benim işim değil elbette ama bildiğiniz gibi, Bayan Zhu çok meşgul, diğer kuzenlerim de çok genç olduklarından teyzem sorumluluk almam için çok ısrar etti. Ben de geri çevirerek onun endişelerini artırmak istemedim. Ayrıca sağlığı o kadar bozuk ve ilgilenmek

zorunda olduğu işler o kadar çok ki benim yapacak hiçbir işim yokken teyzem değil bir komşu da olsa yardımı reddedemezdim. Sıkıcı biri olmayı bile göze alıyorum. Tek derdim herkes tarafından sevilmek olsaydı ve insanların istedikleri gibi içip kumar oynamalarına göz yumsaydım, bir gün çok içen biri kavga çıkarırdı. Böyle bir şey olursa teyzemin yüzüne nasıl bakarım? Siz de ne duruma düşersiniz bir düşünün. Sorumlu emektarlar olarak bunca yılda oluşturduğunuz itibarınızı kaybedersiniz. Ne de olsa, bütün bu genç hizmetçiler ve koskoca Bahçe, üç dört kuşaktır efendilerinize hizmet ettiğiniz ve diğerlerinden daha güvenilir görüldüğünüz için sizin denetiminize verildi. Hepimizin itibarımızı korumak için elimizden geleni yapmamız gereken bir zamanda, sizin içkiye ve kumara müsamaha gösterdiğinizi teyzem duyar ve size kızarsa çok kötü olur. Hatta teyzem duymadan, hizmetçilerin sizi görüp ders vermeye kalkışmaları ne büyük utanç! Sizin yaşınızda insanların küçükler tarafından cezalandırılması! Tabii bunu yapmakta haklı olurlar! Hizmetçiler olarak personel üzerinde yetkileri var. Ama kendinize saygınızı koruyacak şekilde davranıp onların merhametine kalacağınız bir pozisyona düşmemeniz çok daha iyi olmaz mı? Bu yüzden biraz para kazanacağınız bir plan yaptım. Şimdi bu Bahçe'nin tam bir disiplin ve iyi idare örneği olması için herkesin iş birliği yapması ve müdahale etme gücü olanların, sizin kendi kendinize düzeni koruduğunuzu gördükleri zaman, rahatlayıp sizi kendi hâlinize bırakmaları tek dileğim. Hem onlardan güç almış hem de kâr etmiş olacaksınız, aynı zamanda israfı önleyip onları endişeden kurtaracaksınız. O zaman biz de sizin için bu ek geliri planlamakla doğru bir şey yaptığımızı anlarız. Bir düşünün!"

"Haklısınız, Bayan Bao!" dedi kadınlar, memnuniyetle. "Hepinizin içi rahat olsun! Siz bizim için bu kadar iyi ve düşünceli olunca, minnetimizi gösteremezsek lanet olsun bize!"

O anda Lin Zhixiao'nın karısı geldi.

"Dün Zhen ailesi Nanking'den başkente geldi. Bugün bağlılıklarını bildirmek üzere Saray'a gitmişler. Hizmetkârları saygılarını sunmak için hediyelerle buraya geldiler."

Tanchun hediye listesini alıp okumaya başladı.

"Saray'da kullanılanlar gibi on iki boy dragon desenli, birinci sınıf saten; on iki boy farklı renklerde saten; on iki boy farklı renklerde tül; on iki boy farklı renklerde tafta; resmî kullanımlar için yirmi dört boy saten, tül, tafta ve ipek."

Li Wan de listeye baktı, Lin Zhixiao'nın karısına, hediyeleri getirenlere en büyüklerinden bahşiş paketi verilmesini söyledi. Sonra Büyükanne Jia'ya birini göndererek bilgilendirdi. O da hediyeleri incelemek için Li Wan, Tanchun ve Baochai'i yanına çağırdı. Ona gösterdikten sonra Li Wan depo sorumlusu kadınlara Wang Hanım gelip görmeden hediyeleri kaldırmamalarını söyledi.

"Zhenler çok özel insanlar." dedi Büyükanne Jia. "Ulaklara en büyük bahşiş paketlerinden verin; elbiselik kumaş da hazırlatsanız iyi olur. Hanımları saygılarını sunmak için gelirler yakında."

Daha bu sözler ağzından henüz çıkmıştı ki Zhen evinden dört kadının geldiği haber verildi. Büyükanne Jia hemen içeri alınmalarını emretti. Dördü de kırklı yaşlarında, öyle ağırbaşlı kadınlardı ve öyle zarif giyinmişlerdi ki görünüşlerinden hizmetkâr olduklarını anlamak imkânsızdı. Selamlaşmalar ve hatır sormalar bittikten sonra, Büyükanne Jia oturmaları için dört tabure getirilmesini istedi. Teşekkürlerini sundular ve Baochai ile diğerleri oturana kadar ayakta beklediler. Büyükanne Jia ne zaman geldiklerini sorunca cevap vermek için tekrar ayağa kalktılar.

"Dün geldik. Bugün büyük hanımımız genç hanımı Saray'a götürdü. Bizi de saygılarını iletmek ve küçük hanımların hatırını sormak için size gönderdi."

"Onlar başkente gelmeyeli çok uzun zaman oldu." dedi Büyükanne Jia. "Birden böyle çıkıp gelmeleri çok beklenmedik bir şey."

Kadınlar güldü.

"Evet, hanımefendi. Bu yıl İmparator çağırttı."

"Bütün aile mi geldi?"

"Hayır, hanımefendi. Büyük hanım, küçük bey ve iki küçük hanım ile diğer hanımlar evde kaldılar. Sadece hanımefendi ve üçüncü küçük hanım beyefendiye eşlik ettiler."

"Küçük hanım nişanlandı mı?"

"Hayır, hanımefendi."

"Birinci ve ikinci küçük hanımlar bizim yakın ahbaplarımızın ailelerine gelin geldiler." dedi Büyükanne Jia.

"Evet, hanımefendi. Her yıl yazdıkları mektuplarda ilginiz için size duydukları minnetten söz ediyorlar."

"Sözünü etmeye değmez. Ailelerimiz çok uzun zamandır tanışıyorlar ve evlilik bağımız var. İlgi göstermemiz çok normal. Özellikle ikinci küçük hanımınızı çok seviyoruz. Mevkisine rağmen o kadar mütevazı ki ona çok bağlandık."

Kadınlar güldüler.

"Çok naziksiniz, hanımefendi."

"O zaman küçük beyiniz büyükannesiyle mi yaşıyor?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Evet, hanımefendi."

"Kaç yaşında? Okula başladı mı?"

"Bu yıl on üç oldu. Okula başladı ama sürekli kaçıyor. Küçüklüğünden beri çok yaramaz. Öyle güzel bir çocuk ki büyükannesi ona çok düşkün olduğundan beyimiz ve hanımımız ona karşı çok otoriter değiller."

"Bizde de durum aynı! Adı ne?" dedi Büyükanne Jia.

"Büyükannesi onun hazinesi olduğunu söylüyor, teni de süt beyazı olduğu için 'Baoyu' adını verdi. 'Değerli Yeşim Taşı' demek."

Büyükanne Jia gülerek Li Wan'e döndü.

"Bak şu işe! Onun adı da Baoyu!" dedi.

Li Wan kibarca eğildi.

"Eski zamanlardan beri hem yaşıtlar hem de farklı dönemlerdeki insanlar arasında isim benzerlikleri çok yaygındır." dedi.

"Ona bu isim verildikten sonra, başkentteki tanıdığımız ailelerde kimseye bu isim verilmiş mi diye merak etmiştik." dedi kadınlardan biri. "Ama on yıldır buralardan uzak kalınca unuttuk gitti."

"Benim torunumun adı." dedi Büyükanne Jia. Sonra hizmetçilerini çağırdı.

"Buyurun!" diye bağırarak öne çıktı birkaçı.

"Bahçe'ye gidip Baoyu'yü buraya çağırın, misafirlerimiz onu görsünler de kendi Baoyu'leriyle kıyaslasınlar."

Kadınlar hemen fırlayıp gittiler ve birkaç dakika sonra Baoyu ile beraber geldiler. Zhen evinden gelen dört kadın onun içeri girdiğini görünce ayağa kalktı.

"Şaşılacak şey!" dediler. "Burada değil de başka bir yerde karşılaşsaydık, bizim Baoyu'müz arkamızdan geldi sanırdık."

Hemen yanına gidip elini tutarak onu soru yağmuruna tuttular. Baoyu gülerek kibarca selamladı onları.

"Nasıl, sizinkine benziyor mu?" dedi Büyükanne Jia.

"Söylediklerine bakılırsa iki Baoyu birbirine çok benziyor." dedi Li Wan.

"Bu tesadüf değil." dedi Büyükanne Jia. "Üst sınıfların şımartılmış çocukları, eğer yüzleri herhangi bir sebeple bozulmadıysa, çok güzel olurlar. Hafif bir benzerlikte şaşılacak bir durum yok."

"Sanki birbirlerinin kopyası gibiler." dedi kadınlar. "Ama büyük hanımefendinin dediği gibi, ikisi de şımartılmış olsa bile, sizin küçük beyiniz bizimkinden daha iyi huyludur herhâlde."

"Ya?" dedi Büyükanne Jia. "Neden öyle düşünüyorsunuz?"

"Onunla konuşurken elini tutmamıza izin verdi. Bizim küçük bey olsa 'yaşlı ahmaklar' derdi bize. Elini tutmak bir yana onun hiçbir şeyine parmağımızı bile süremeyiz. Sadece genç hizmetçilerin etrafında olmasına izin verir."

Li Wan ve kızlar bir kahkaha kopardılar. Büyükanne Jia da güldü.

"Biz de sizin Baoyu'nüzü görsünler diye birilerini göndersek, onlar da onun elini tutsalar, sesini çıkarmadan katlanırdı. Bizimkiler gibi ailelerde yetişen çocuklar, ne kadar tuhaf olurlarsa olsunlar, yabancıların yanında terbiyeli ve asil davranırlar. Aksi tak-

dirde tuhaflıklarına müsamaha gösterilmez. Yetişkinlerin onlara bu kadar düşkün olmalarının sebebi kısmen yakışıklılıkları olsa da aslında pek çok yetişkinden daha iyi olan tavırları onlarla beraber olmayı keyifli hâle getiriyor. Onları tanıyan herkes seviyor ve bu da gözden uzak olduklarında yaptıkları şeylere karşı hoşgörülü olmamızı sağlıyor. Ama sürekli olarak aynı şekilde davransalar ve yetişkinlere ağızlarını bile açtırmasalar, işte o zaman güzel bir dayağı hak ederler."

"Çok doğru, hanımefendi." dedi kadınlar gülerek. "Bizim Baoyu'müz bazen ne kadar acayip ve yaramaz olursa olsun, misafirlerin yanında bir yetişkinden bile çok daha edepli davranıyor, insan seyretmeye doyamıyor. Onu tanıyan sevmeden edemiyor. İnsanlar aile içinde nasıl bir bela olduğunu bilmediklerinden, nasıl oluyor da babasının onu dövebildiğini soruyorlar. Bazen yaptıkları ve söyledikleriyle Zhen Bey ve Zhen Hanım'ı deli ediyor. Sadece bütün çocuklarda gayet normal olan inatçılığı, varlıklı ailelerin oğullarında görülen savurganlığı ve gençlerde sık sık rastlanan tembelliği olsa, zamanla düzelirdi. Ama doğuştan gelen huysuzluğu düzelecek gibi değil."

Tam o sırada Wang Hanım'ın geldiği bildirildi. İçeri girer girmez Büyükanne Jia'nın yanına gidip selam verdi. Sonra dört misafirin saygılarını kabul edip biraz sohbet etti.

"Yorgunsundur sen." dedi Büyükanne Jia. "Gidip dinlen."

Wang Hanım dairesine gitmeden önce kayınvalidesine çay servisi yaptı. O gittikten kısa bir süre sonra dört kadın Büyükanne Jia'dan izin isteyip kalktılar. Dışarıda Wang Hanım onlarla biraz aile meselelerinden konuştuktan sonra selamlar ve hediyelerle uğurladı. Ama bu detaylar bizi ilgilendirmiyor.

***

Misafir kadınların söylediklerine çok sevinen Büyükanne Jia onların ardından bir süre herkese bundan söz etti.

"Biliyor musunuz bir Baoyu daha varmış, hem de tıpkı bizimkine benziyormuş."

Ailenin diğer üyeleri, dünyanın büyük olduğunu, sayısız üst sınıf ailelerinde isim benzerliği örneklerine çokça rastlandığını ve

bir büyükannenin torununa düşkünlüğünün sıradan bir olay olduğunu bildiklerinden, bu rastlantıyı pek önemsemeyip fazla ilgi göstermediler. Ama Baoyu, diğer pek çok genç beyefendi gibi kendi eşsizliğinden o kadar emindi ki kadınların büyükannesini memnun etmek için böyle bir şey uydurduklarını düşünerek ciddiye bile almadı. Hasta yatağında Xiangyun'ü ziyarete gittiğinde kız bu konuda ona takıldı.

"Artık istediğin kadar yaramazlık yapabilirsin." dedi Xiangyun. "Önceden seninki 'Tek bir iplikten bağ, tek bir ağaçtan orman olmaz' durumuydu. Senden sadece bir tane var sanıyorduk. Ama artık iki tanesiniz, kimse seni tutamaz. Baban seni dövmeye kalkışırsa, hemen Nanking'e giderek öteki Baoyu'yü getirip kendi yerine koyarsın."

"Bu saçmalıklara inanmıyorsun ya?" dedi Baoyu. "Nasıl bir tane daha olabilir?"

"Savaşan Devletler Çağı'nda bir Lin Xiangru, Han Hanedanlığı'nda da bir Sima Xiangru varmış ama." dedi Xiangyun.

"Evet ama herhâlde birbirlerine benzemiyorlarmış. Bu örneğine rastlanacak bir şey değil."

"Peki, Kuang'ın adamları Yang Huo'yı Konfüçyüs sanmamışlar mıydı?" dedi Xiangyun.

"Yang Huo ve Konfüçyüs birbirlerine çok benziyor olabilirler." dedi Baoyu. "Ama isimleri aynı değildi. Lin Xiangru ve Sima Xiangru'nun isimleri aynıydı ama birbirlerine benzemiyorlardı. Bizim isimlerimiz de görünüşümüz de aynıymış. Böyle bir şey imkânsız."

Xiangyun bir cevap bulamayınca kurtulmanın kolay yolunu seçti.

"Lafı çeviriyorsun, seninle tartışmayacağım. Öyle ya da böyle, beni hiç ilgilendirmiyor." dedi. Sonra tekrar yatıp gözlerini kapattı.

Ama Baoyu'nün inancı sarsılmıştı. Bir ikizi olabilir miydi? Kendi kendisine bunun imkânsız olduğunu söylerken, belki de vardır

diye düşünüyordu. Öte yandan, daha onu hiç görmeden nasıl emin olabilirdi? Bu belirsizlik üzerine kafa yorarak odasına döndü, yatağına uzanıp sessizce düşünmeye devam etti. Kısa süre içinde uykuya daldı.

Manzara Bahçesi'ne çok benzeyen bir bahçede olduğunu gördü şaşkınlık içinde. Benzerliğe hâlâ hayret ederken, kendisine doğru gelen hizmetçi kızları fark etti. Yine çok şaşırdı.

"Ne tuhaf, tıpkı Yuanyang, Xiren ve Pinger'ya benzeyen hizmetçiler varmış." dedi.

Kızların kendisine güldüklerini gördü.

"Baoyu, burada ne arıyorsun?"

Doğal olarak Baoyu kendisine söylediklerini sanıp onlara gülümsedi.

"Yanlışlıkla geldim. Sanırım bu bahçe ailemin arkadaşlarından birine ait." dedi. "Bana etrafı gezdirir misiniz?"

"Bu bizim Baoyu değil!" dedi kızlar. "Hiç de fena görünmüyor, hem de tatlı dilli."

"Demek buralarda bir Baoyu daha var, öyle mi?" dedi hevesle.

"Büyük hanımefendi ve hanımımız onu Baoyu diye çağırmamızı istiyorlar, uzun ömürlü olsun ve ona şans getirsin diye. Kendisi de bu ismi duymaktan çok hoşlanıyor ama senin gibi uzaklardan gelen bir genç bu ismi böyle rastgele nasıl kullanabiliyor? Dikkat et de seni yakalamasınlar, derini yüzerler!"

"Baoyu onu görmeden gidelim haydi." dedi bir başkası.

"Burada durup bu pis yaratıkla konuşmayalım, biz de kirleniriz sonra!" dedi üçüncüsü.

Aceleyle çekip gittiler.

Baoyu hayretler içinde kalakaldı.

"Daha önce hiç kimse bana böyle kötü davranmamıştı. Neden böyle yaptılar acaba? Burada gerçekten tıpkı bana benzeyen başka biri mi var?"

Hizmetçilerin tuhaf düşmanlıklarını düşünürken ayakları onu

bir yerlere doğru götürüyordu ve kendisini bir avlunun içinde buldu. Şaşkınlık içinde etrafına bakındı.

"Çok tuhaf! Burada Kızıl Neşe Avlusu bile var." dedi.

Verandanın merdivenlerini çıktı ve içeri girdi. Yatakta biri yatıyordu. Odanın öteki tarafında bazı hizmetçiler nakış işliyor, bazıları kıkırdayarak oyun oynuyorlardı. Yatakta yatan kişi -genç biriydi- iç geçirdi ve hizmetçilerden biri gülerek nedenini sordu.

"Uyumuyor musun, Baoyu? Galiba yine kuzeninin hastalığı için endişeleniyor ve yine bir sürü aptalca şey düşünüyorsun."

Baoyu şaşkınlık içinde dinledi bu sözleri. Sonra yataktaki gencin cevabını duydu.

"Büyükannem başkentte tıpkı bana benzeyen bir Baoyu daha olduğunu söyledi ama ben inanmadım. Rüyamda büyük bir bahçeye girdiğimi ve bana 'pis yaratık' diye bazı kızlarla karşılaştığımı gördüm, benimle bir ilgisi olamaz. Bu Baoyu'nün odasını buldum ama uyuyordu. Yatakta gördüğüm boş bir kabuktu. Asıl kişinin nereye gittiğini merak ediyorum."

"Ben de Baoyu'yü arıyorum. Demek sizsiniz?" dedi Baoyu hemen.

Delikanlı yataktan kalkıp Baoyu'nün ellerini tuttu.

"Demek sen Baoyu'sün, o zaman bu rüya falan değil."

"Tabii ki değil." dedi Baoyu. "Daha gerçeği olamaz!"

O sırada birisi geldi.

"Beyefendi Baoyu'yü görmek istiyor."

Bir an için iki Baoyu donup kaldı. Sonra bir tanesi hızla dışarı fırladı, diğeri arkasından bağırdı.

"Gel buraya, Baoyu! Gel!"

Xiren Baoyu'nün uykusunda kendi adını sayıkladığını duydu ve onu sarsarak uyandırdı.

"Baoyu neredeymiş?" diye takıldı ona.

Baoyu uyanmıştı ama nerede olduğunun farkında değildi. Kapıyı işaret etti.

"Şimdi çıktı. Çok uzağa gitmiş olamaz."

"Hâlâ rüya görüyorsun." dedi Xiren, gülerek. "Gözlerini ovuşturup tekrar bak. Ayna bu. Aynada kendine bakıyorsun."

Baoyu öne doğru eğilip işaret ettiği yerin boy aynası olduğunu gördü. Kendisi de buna güldü.

Onun uyandığını gören hizmetçiler tükürük hokkası ve ağzını çalkalaması için bir fincan demli çayla geldiler.

"Büyük hanımefendi boşuna uyarmamış demek." dedi Sheyue. "Çocukların odalarında çok fazla ayna olmaması lazım. Genç bir insanın ruhu zayıf olur, aynada çok sık kendisine bakarsa, uykusunda korkar ve kâbus görür. Yatağını koca aynanın önüne koymuşuz! Üzeri örtülü olduğu sürece bir sıkıntı yok ama bazen özellikle de sıcak havalarda yorgun olduğumuzda örtmeyi unutuyoruz. Şimdi de öyle oldu herhâlde. Uykuya dalmadan önce kendinize baktınız galiba, bu da kâbus görmenize neden oldu. Uykunuzda kendinize seslenmenizin nedeni budur. Haydi, bu yatağı aynadan uzaklaştıralım!"

O sırada Baoyu için bir mesaj geldi. Wang Hanım onu görmek istiyordu.

Ne için olduğu bir sonraki bölümde açıklanıyor.

57. BÖLÜM

Kurnaz Zijuan Baoyu'nün duygularını test eder.

Xue teyze tatlı sözlerle Çatık Kaş'ı yatıştırır.

Annesinin çağrısı üzerine Baoyu hızla Bahçe'den çıkıp Wang Hanım'ın dairesine gitti. Zhen Hanım'ı ziyarete gideceği ve Baoyu'nün de kendisiyle gelmesini istediği anlaşıldı. Delikanlı çok memnun oldu ve üstünü değiştirmek için geri döndü.

Zhenlerin şehirdeki evi Ning ve Rong konaklarına benziyordu, biraz daha büyüktü. Baoyu'nün sorusu üzerine Zhen Hanım Nanking'de gerçekten de bir Baoyu olduğunu söyledi. İkisini yemeğe bırakmayınca bütün gün orada kaldılar. Baoyu sonunda ikna oldu.

Akşam eve döndüklerinde Wang Hanım, Zhen Hanım'ı ağırlama planları yapmaya başladı. Birinci sınıf bir yemek hazırlanmasını emretti, tanınmış bir yetişkin tiyatro ekibi ayarlandı ve Zhen Hanım ile kızı ertesi gün yemeğe davet edildi. Sonraki gün de hanımefendi ve kızı şehirden ayrıldılar. Vedalaşmak için hiç zamanları yoktu çünkü Zhen Bey görevine çağrılmıştı.

Onların gidecekleri gün Baoyu, Xiangyun'ü ziyaret edip belirgin şekilde iyileştiğini gördükten sonra Daiyu nasıl oldu diye bakmaya gitti. Şekerleme yaptığını öğrendi. Onu rahatsız etmek istemedi ve verandada nakış işleyen Zijuan'in yanına gitti.

"Dün geceyi nasıl geçirdi? Öksürüğü düzeldi mi?" diye sordu.

"Evet, biraz daha iyi." dedi Zijuan.

"Buda'ya şükür!" dedi Baoyu coşkuyla. "Umarım yakında tamamen iyileşir!"

Zijuan başını kaldırıp ona gülerek baktı.

"Buda'nın adını pek sık anmazsınız." dedi.

"Umutsuz bir durumda her şeyden medet beklenir."

Bunu söylerken Baoyu'nün gözü kızın kıyafetine takıldı. İnce siyah beyaz bir kumaştan, kapitone bir elbise, üzerine de siyah satenden bir yelek giymişti. Dokunmak için elini uzattı.

"Üzerindekiler yılın bu mevsimi için fazla ince. Üstelik burada cereyanda oturuyorsun. Sen de hasta olursan burada işler sarpa sarar." dedi.

"Bakın, bir daha konuştuğumuz zaman ellerinizi kendinize saklayın, olur mu? Artık büyüyoruz, bu iyi bir izlenim bırakmaz. O korkunç güruh arkanızdan konuştuğu hâlde hâlâ aynı şeyi yapmaya devam ediyorsunuz. Böyle olmaz! Bayan Lin sizinle şakalaşmamamız konusunda bizi birkaç kere uyardı. Bugünlerde kendisinin de size karşı davranışlarına baksanıza. Ne kadar uzak duruyor, fark etmediniz mi?"

Bunları söylerken ayağa kalktı, nakışını da alıp içeri girdi.

Bu çıkışma Baoyu'nün üzerine bir kâse buzlu su dökülmüş gibi bir etki yarattı. Bir süre donup, önündeki bambu kümesine aptal aptal bakakaldı. Sonra bambuların bakımını emanet ettikleri Bayan Zhu'nun filizleri eşeleyip ağaçları budayarak çalıştığını fark edince, hâlâ uyuşuk bir hâlde ne yaptığını bilmeden yürüdü. Sonra bir kayanın üzerine oturup düşünmeye başladı. Hiç farkında bile olmadan yanaklarından yaşlar süzüldü. Bir saati aşkın bir süre, hep aynı soruyu sorarak, kıpırdamadan oturdu orada: "Ben ne yapacağım?" Ama bir sonuca varamadı.

Wang Hanım'ın dairesinden ginseng almak için gönderilen Xueyan geri dönerken oradan geçti. Şöyle bir yan gözle bakarken, bir şeftali ağacının altındaki kayada, çenesini eline dayamış, düşünceler içinde hareketsiz oturan birini gördü. Baoyu olduğunu anlayınca şaşırdı.

"Hava çok soğuk! Burada yalnız başına ne yapıyor ki? 'Hassas insanlar için bahar çok tehlikelidir.' derler. Yine mi aklı karıştı acaba?" diye düşündü.

Hemen yanına gidip önünde çömeldi ve yüzüne baktı.

"Burada ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

Baoyu onu fark edip irkildi.

"Neden böyle yanıma geliyorsun? Sen de kızsın, değil mi? Skandal çıkmasından korktuğu için bana bulaşmamanızı söylemedi mi hepinize? Öyleyse neden yanıma geliyorsun? Konuştuğumuzu bir gören olsa dedikodu çıkar. Evine dön!" dedi.

Daiyu'nün onun canını sıkmış olabileceğini düşünen Xueyan yoluna devam etti. Bambu Evi'ne döndüğünde, Daiyu hâlâ uyuyordu; o da ginsengi Zijuan'e verdi.

"Hanımefendi ne yapıyor?" diye sordu Zijuan.

"O da şekerleme yapıyordu." dedi Xueyan. "O yüzden geç kaldım. Sana komik bir şey söyleyeceğim. Hizmetçi odasında oturup uyanmasını beklerken, Yuchuan ile sohbet ettik. Odalık Zhao kapıdan işaret edip beni çağırdı. Ne istedi biliyor musun? Kardeşi yarın gömülüyormuş, bu gece başında beklemek için hanımefendiden izin almış. Hizmetçisi küçük Jixiang da onunla gidecekmiş ama giyeceği doğru dürüst bir şeyi yokmuş; acaba ben açık mavi elbisemi verir miymişim! Jixiang'ın da en az benim kadar kıyafeti olduğunu düşündüm; kendilerininkiler cenazede kirlenmesin diye başka birisinden almak istiyorlar. Kıyafetlerim konusunda pek titiz değilim, kirletse bile aldırmam ama o bugüne kadar bizim için ne yaptı ki? 'Bayan Lin bütün kıyafetlerimi ve takılarımı saklasın diye Zijuan'e vermemi söyledi. Önce onu görüp sonra da hanımıma haber vermem gerekir. Küçük hanım hasta olduğundan bu biraz zaman alır. Siz gitmeden yetişmez.' dedim. Belki başka birisinden istemesinin daha iyi olacağını söyledim."

"Şeytansın sen!" dedi Zijuan gülerek. "Elbiseni vermek istemiyorsun ama reddetme suçunu bana ve Bayan Lin'e atıyorsun demek? O zaman Odalık Zhao ya şimdi ya da yarın sabah erkenden gidiyor, değil mi?"

"Yola çıkmak üzereydi. Herhâlde gitmiştir."

Zijuan sessizce başını salladı.

"Bayan Lin hâlâ uyuyor galiba?" dedi Xueyan. "Peki, Baoyu'yü kim üzdü o zaman? Dışarıda oturmuş ağlıyor."

"Ya?" dedi Zijuan. "Nerede?"

"İçe İşleyen Koku Kameriyesi'nin arkasındaki şeftali ağacının altında."

Zijuan nakışını bıraktığı gibi ayağa kalktı.

"Sen burada dur da beni sorarsa hemen geleceğimi söyle." dedi ve Baoyu'yü görmeye gitti. Yüzünde rahatlatıcı bir gülümsemeyle yanına sokuldu.

"Sizin ve herkesin iyiliği için zararsız bir iki laf söyledim sadece. Neden alınarak hemen buraya gelip bu rüzgârda oturmuş, ağlıyorsunuz? Ya hasta olursanız?"

Baoyu hemen toparlanıp gülümsedi.

"Alınmadım. Söylediğin şeyi çok mantıklı buldum. Beni üzen şey, eğer sen böyle düşünüyorsan, başkaları da aynı şeyi düşünüyordur. Bu durumda yakında benimle konuşacak kimse kalmayacak."

Zijuan yanına oturdu.

"Biraz öce ben yanında dururken kaçıp gittin." dedi Baoyu. "Şimdi oturmanda bir sakınca yok galiba?"

"Geçenlerde Bayan Lin ile oturup kuş yuvasından konuşurken, Odalık Zhao'nun birden içeri girdiğini unuttunuz herhâlde? Dikkat etmeme neden olan şey buydu. Şimdi burada olmadığına göre güvendeyiz. Bu arada hep size sormak istediğim bir şeyi hatırladım. O içeri girdiğinde kuş yuvasıyla ilgili bir şey söylüyordunuz ama sözünüzü tamamlama fırsatınız olmadı. O zamandan beri bir daha bu konu açılmadı."

"Önemli bir şey değildi." dedi Baoyu. "Kuş yuvası almaya başladınız ya buna devam etmeniz gerekir. Kuzen Bao burada misafir, sürekli ondan istemek kabalık olur. Öte yandan annemden

de istemek olmaz. Büyükanneme bu konuyu biraz çıtlattım; sanırım Feng'a söylemiştir. Araya girdiklerinde Daiyu'ye onu diyecektim. Düzenli olarak size günde otuz gram verildiğini duydum; yani bir şey söylememe gerek kalmadı."

"Ah demek ona söyleyen sizsiniz!" dedi Zijuan. "Ne kadar iyisiniz, size teşekkür borçluyuz. Biz de birdenbire bunu yapmak nereden aklına geldi diyorduk."

"Her gün düzenli olarak içmesi lazım." dedi Baoyu. "İki üç yıl bunu yaparsa sağlığı tamamen düzelecek."

"Burada her gün içer de gelecek yıl eve gittiğinde alacak parayı nereden bulacak?" dedi Zijuan.

Baoyu irkildi.

"Eve gittiğinde mi? Ne evi?" dedi.

"Kuzeniniz Suzhou'ya geri döndüğünde."

"Şaka yapıyorsun!" diyerek güldü Baoyu. "Memleketi Suzhou olabilir ama onu buraya getirmemizin nedeni Lin halam öldüğünde ona bakacak kimsenin kalmamasıydı. Suzhou'ya gitmesini gerektirecek kimse yok ki. Uyduruyorsun!"

"Ne kadar kibirlisiniz!" dedi Zijuan, küçümseyerek. "Galiba dünyadaki tek büyük aile sizinki sanıyorsunuz. Size göre, diğer insanların sadece anne babaları var. Sizin gibi baba tarafından amcaları ve halaları olamaz. Aslında, Bayan Lin baba tarafında gidebileceği hiçbir akrabası olmadığı için buraya gelmedi; büyük hanımefendi, daha çok küçük olduğundan onlarla annesinin akrabalarının yanındaki kadar mutlu olmayacağından korktu. Ama asıl niyeti sadece birkaç yıl burada tutmak. Evlenecek yaşa geldiğinde, Lin ailesine geri dönmek zorunda kalacak. Lin ailesinden bir kızın ömrünün geri kalanını Jialarla geçirmesini bekleyemezsiniz, değil mi? Belki Linlerin mükellef bir yemeğe güçleri yetmiyor ama eğitimli insanlar. Kendilerinden birisinin sorumluluğunu, evlilik yoluyla edindikleri akrabalarına bırakacak kadar alçalmadılar. Gelecek baharda ya da en geç sonbaharda, ya sizin aileniz onu geri gönderecek ya da Linler gelip alacaklar. Daha geçen gece bunu bana Bayan Lin kendisi söyledi. Çocukluğunuzdan beri size verdiği bütün hediyeleri toplayıp ona göndermenizi istiyor, o da aynısını yapacakmış."

Bu sözler Baoyu'ye başının üzerinde birden patlayıveren bir gök gürültüsü gibi geldi. Zijuan biraz durup cevap vermesini bekledi ama Baoyu'nün hiç sesi çıkmadı. Sonra sabrı tükenen kız tam bir şey daha diyecekken Qingwen geldi. Her yerde Baoyu'yü aradığını söyledi. Büyükannesi çağırıyordu.

"Bayan Lin'in sağlığını merak etmiş." dedi Zijuan. "Ben de nasıl olduğunu anlattım ama bana inanmadı. Eğer seninle gelmesini istiyorsan kolundan tutup zorla götürmen lazım." Sonra hemen içeri girdi.

Qingwen, Baoyu'nün yüzündeki boş ifadeyi fark etti. Alnı terden boncuk boncuk olmuştu, yüzü kıpkırmızıydı. Hemen elinden tuttuğu gibi Kızıl Neşe Avlusu'na götürdü onu.

Baoyu'yü o hâlde gören Xiren hâliyle şaşırıp kaldı ama havadandır diye düşündü. İlkbahar sert geçiyordu; çok sıcakta dışarıya çıkıp sonra rüzgâra maruz kalmıştı. Ama kısa süre içinde ateşin aslında belirtilerin en hafifi olduğu ortaya çıktı. Gözlerinde sabit ve donuk bir bakış vardı, ağzının kenarlarından tükürük sızıyordu ve ne yaptığının farkında değil gibiydi. Yastık verirlerse yatıyor, elinden tutup çekerlerse oturuyor; bir fincan çay verirlerse içiyordu ama bütün hareketleri robot gibiydi. Bunu gören hizmetçiler dehşete kapıldılar ama hemen Büyükanne Jia'ya bildirmeye cesaret edemediler; önce Dadı Li'yi çağırıp neler olduğunu sordular.

Dadı Li hemen gelmişti. Bir şey yapmadan önce bir süre Baoyu'yü inceledi. Sonra ona birkaç soru sordu ama cevap alamadı. Bileğini tutup nabzına baktı. Parmaklarıyla birkaç kere dudağını öyle kuvvetli sıkıştırdı ki tırnaklarının izi çıktı ama Baoyu hiçbir şey hissetmedi.

"Olamaz! "diye bağırdı yaşlı kadın, dokunaklı bir sesle ve delikanlıyı kollarına alıp inleye inleye ağlamaya başladı. Yanında duran Xiren yaşlı kadının kolunu deli gibi çekiştiriyordu.

"Dadı, dadı! Bir daha bak da ne kadar ciddi olduğunu bize söyle! Hanımefendiye ne söyleyeceğimize karar verelim. Ağlayıp durma!"

Dadı Li yumruklarıyla yatağı dövüyordu.

"Mahvolmuş!" dedi. "Onca emeğim boşa gitti!"

Xiren ve diğer kızlar Dadı Li için ne düşünürlerse düşünsünler, yaşına ve tecrübelerine saygı duyarlardı, bu yüzden de ne söylediğinin farkında olduğunu anlayıp ağlamaya başladılar. Qingwen, Xiren'e Baoyu'yü ne durumda bulduğunu anlattı. Xiren bir an bile tereddüt etmeden Bambu Evi'ne koştu. Zijuan, Daiyu'ye ilacını veriyordu. Resmiyetle hiç zaman kaybetmeden, Zijuan'in yanına gidip hemen oracıkta sorguya çekti.

"Baoyu'ye ne söyledin?" dedi. "Git de hâlini bir gör, sonra da hanımefendiye haber ver çünkü sorumlusu ben değilim." Kendisini bir sandalyeye atıverdi.

Xiren'in böyle öfkeli ve gözyaşı lekeleriyle dolu yüzü, hiç alışılmadık hareket tarzı Daiyu'yü dehşete düşürdü.

"Ne oluyor?" diye sordu.

Xiren kendisine hâkim olmaya çalışarak gözyaşları içinde cevap verdi.

"Zijuan hanımefendi ona ne söyledi bilmiyorum ama bizim salak oğlan hiç konuşmadan boşluğa bakıp duruyor. Elleri ve ayakları da buz gibi. Dadı Li dudağını çimdiklediği hâlde hiçbir şey hissetmedi. Ben çıktığımda yarı ölü gibiydi. Dadı Li bile mahvolduğunu söylüyor. Şimdi başında feryat ederek ağlıyor. Kim bilir belki de ölmüştür bile."

Daiyu ve diğer kızlar için Dadı Li bütün kusurlarına rağmen tecrübelerine dayanarak konuşan yaşlı bir kadındı. Eğer mahvolduğunu söylüyorsa, doğru olmalıydı. Daiyu korkunç bir sesle, az önce içtiği ilacı çıkardı. Öyle bir öksürük krizine tutuldu ki sanki midesi yanıyor, ciğerleri patlıyor gibiydi. Yüzü kıpkırmızı ve saçları darmadağınık olana kadar öksürdü; gözleri şişti, alnındaki damarlar çıktı, başını yataktan kaldıramayacak kadar nefesi kesildi. Zijuan sırtına masaj yapmaya başladı ama Daiyu büyük bir çabayla başını yastıktan kaldırıp tekrar nefes almaya çalıştıktan sonra onu itti.

"Yapma! Eline bir ip alıp beni boğsan daha iyi."

"Ben hiçbir şey demedim ki." dedi Zijuan. "Şaka yapıyordum. Beni ciddiye aldı herhâlde."

"Ona şaka yapılmayacağını bugüne kadar öğrenmiş olman lazımdı." dedi Xiren. "O kadar aptal ki her şeyi ciddiye alıyor."

"Her ne söylediysen derhâl gidip lafını geri al!" dedi Daiyu. "Tekrar kendine gelir o zaman."

Zijuan hemen ayağa fırlayıp Xiren'le beraber Kızıl Neşe Avlusu'na gitti. Oraya vardıklarında maalesef Büyükanne Jia ve Wang Hanım da oradaydılar. Zijuan'i gören büyükannenin gözleri öfkeyle parladı.

"Seni kaltak!" diye gürledi. "Ne dedin ona?"

"Hiçbir şey söylemedim." dedi Zijuan. "Takıldım sadece."

Yataktan "Ay!" sesi geldi. Zijuan'i gören Baoyu gözyaşlarına boğuldu, bu da herkese rahat bir nefes aldırdı.

Büyükanne Jia, Zijuan'i yakalayıp Baoyu'ye doğru itti. Zijuan'in bir şekilde Baoyu'yü kırdığını ve delikanlı ona vurursa rahatlayacağını sanıyordu. Tersine, Baoyu böyle bir şey yapmak yerine kıza yapışıp yalvarmaya başladı.

"Gidiyorsan beni de götür!"

Hiç kimse bir şey anlamadı, ta ki sorguya çektikleri Zijuan onlara Suzhou'ya geri dönüşle ilgili şakasını anlatana kadar.

"Demek olay buydu!" dedi Büyükanne Jia, gözyaşları içinde. "Ben de çok ciddi bir şey olduğunu sandım!" Sonra biraz daha ılımlı bir şekilde Zijuan'e çıkıştı. "Normalde aklı başında bir kızsın sen. Onun bazen her şeye çabucak inandığını çok iyi biliyor olman lazım. Nasıl oldu da bu şekilde kandırmaya kalkıştın?"

Xue teyze, Baoyu'nün deliliği konusunda daha basit bir görüş öne sürdü.

"Kolay inanan bir çocuk olduğu doğru ama kuzeni Lin buraya geldiğinde ikisi de küçüktü, beraber büyüdüler, birbirleriyle diğerlerinden daha çok yakınlaştılar. Böyle damdan düşer gibi onun gideceğini söyleyerek Baoyu'yü üzmek istedin herhâlde. Hassas bir çocuğu bırak, katı yürekli bir yetişkin bile buna üzülürdü. Durumu çok ciddi değil, Jia Hanım. Sizin ve kardeşimin endişelenmesine gerek yok. Bir iki doz ilaç alınca tekrar eski hâline gelir."

Tam o sırada Lin Zhixiao ve Lai Da'nın eşlerinin küçük bey nasıl diye görmeye geldikleri bildirildi.

"Ne kadar da düşünceliler!" dedi Büyükanne Jia. "Söyleyin gelsinler."

Ama 'Lin' adını duyan Baoyu, Linlerin Daiyu'yü almaya geldiklerini söyleyerek yatakta debelenmeye başladı ve ısrarla hemen geri gönderilmelerini istedi.

"Peki, gönderin onları." dedi Büyükanne Jia, bir yandan da torununu yatıştırmak için elinden geleni yapıyordu. "Tamam, tamam! Lin ailesinden kimse gelmedi. Onlar çok uzun zaman önce öldüler. Daiyu'yü alacak kimse kalmadı. Merak etme sen!"

"Kim olursa olsun!" dedi Baoyu. "Kuzen Lin'den başka hiçbir Lin istemiyorum burada!"

"Başka bir Lin yok zaten." dedi Büyükanne Jia. "Buradaki bütün Linleri gönderdik." Sonra hizmetçilere döndü. "Bir daha Lin Zhixiao'nın karısı Bahçe'den içeri sokulmayacak. Ağzınızdan Lin kelimesinin çıktığını da duymayacağım. Herkes iyice anladı mı?"

"Evet, hanımefendi." dedi hizmetçiler koro hâlinde, gülmeye bile cesaret edemeden.

O anda Baoyu'nün gözü oymalı duvarın raflarından birinde duran, Batı işi, motorlu bir oyuncak tekneye takıldı. Tekrar heyecana kapıldı.

"Bak!" dedi onu işaret ederek. "Şu gemi onu almaya gelmiş. Orada demirlemişler."

Büyükannesinin emri üzerine Xiren oyuncağı raftan indirdi. Baoyu almak için elini uzattı ve gülerek yorganının altına sakladı hemen.

"Artık kaçamazlar!" dedi.

Bu sırada Zijuan'i de öteki eliyle sıkı sıkı tutuyordu.

Doktorun geldiği bildirildi ve Büyükanne Jia hemen içeri alınmasını emretti. Wang Hanım, Xue teyze ve kızlar iç odaya çekildiler. Büyükanne Jia, Baoyu'nün yatağının kenarında oturmaya devam ediyordu. Hizmetçileri de orada olduklarından, doktor

içeri girdiğinde oda kalabalıktı. Gelen Dr. Wang'dı. Yaşlı hanımefendiye saygılarını sunduktan sonra Baoyu'nün nabzını ölçmeye yöneldi. Zijuan'i Baoyu'nün yanında başını önüne eğmiş, mahcup bir şekilde dururken görünce şaşırdı.

Dr. Wang bir süre Baoyu'nün nabzını dinledikten sonra doğruldu.

"Şiddetli bir üzüntü küçük beyefendinin kafasını bulandırmış. Eskiler bu tür tıkanmaların üç şekli olduğunu kabul ediyorlardı: Birincisi, vücudun besinleri emmemesinden kaynaklanan kansızlıkla ilgilidir; ikincisi, öfke gibi şiddetli bir duygusal bozukluktan meydana gelir; üçüncüsü de bir şok sonucunda kapanma olur. Bu da üçüncü tip hezeyan. Neyse ki bunda kapanma geçicidir ve diğer ikisi kadar ciddi değildir."

"Tehlikeli mi değil mi, bize onu söyleyin doktor?" dedi Büyükanne Jia. "Tıbbi bir tez beklemiyoruz sizden."

Dr. Wang bıyık altından güldü ve başını eğerek selam verdi.

"İyileşecek." dedi.

"Gerçekten iyileşecek mi?"

"Hiç şüphesiz." dedi doktor. "Size söz veriyorum."

"Çok iyi." dedi Büyükanne Jia. "O zaman belki dışarı çıkar reçetenizi yazarsınız. Eğer iyileşirse size çok güzel bir ödül sözü veriyorum. Bizzat Baoyu getirecek ve diz çökerek verecek size. Ama iyileşmezse, İmparatorluk Hekimleri Akademisi'nin büyük salonunu başınıza yıkarım!"

"Ne iyi, ne iyi!" dedi doktor, güzel bir ödül ve Baoyu'nün diz çökmesi beklentisi karşısında gülümseyip başını eğerek. Arkasından gelen tehdidi duymamıştı bile, onun için "Ne iyi!" diyerek odadan çıktı, arkasından bir kahkaha koptu.

Yazdığı ilaç hemen hazırlatıldı ve Baoyu içtikten sonra oldukça sakinleşti. Ama Zijuan'i bırakmadı.

"Eğer buradan ayrılırsa, Suzhou'ya gideceklerini biliyorum." dedi.

Büyükanne Jia ve Wang Hanım, Zijuan'i yanında bırakmaktan

başka çare olmadığını anladılar. Hupo'yu Daiyu'ye bakması için gönderdiler. Baoyu'yü çok merak eden Daiyu de diğer hizmetçisi Xueyan'i sık sık gönderip haber alıyordu.

Herkes Baoyu'nün ne kadar asabi olduğunu ve Daiyu ile çocukluklarından beri ne kadar yakın olduklarını bildiğinden, Zijuan'in şakasını doğal karşılayıp Baoyu'nün hastalığının sıra dışı bir şey olmadığına kanaat getirip başka bir nedenden şüphelenmediler.

O akşam Baoyu biraz daha sakinleşince, Büyükanne Jia ve Wang Hanım kendi dairelerine döndüler ama gece boyunca birkaç kere hasta odasına birilerini gönderip rapor aldılar.

Dadı Li, Dadı Song ve diğer birkaç dadıyı da beraberinde getirip hastaya göz kulak oldu. Zijuan, Xiren, Qingwen ve Sheyue gece boyu yatağının başında nöbet tuttular. Baoyu zaman zaman uykuya dalıyor ama sürekli bir kâbustan uyanıp gözyaşları içinde ya Daiyu'nün gittiğini ya da birilerinin onu almaya geldiklerini söylüyordu. Her seferinde Zijuan onu yatıştırıyordu. Büyükanne Jia, zihinsel hastalık vakalarında kötü etkileri uzaklaştırmak için tavsiye edildiğini duyduğu bazı özel tozlar ve haplar göndermişti. Bu şekilde uyandığı zaman ona veriyorlardı.

Ertesi gün, Baoyu Dr. Wang'ın ilacından bir doz daha aldıktan sonra giderek daha da düzeldi. Zihni açıldı ama Zijuan'in gitmesini istemediğinden hâlâ hastaymış gibi davranıyordu. Zijuan de neden olduğu şeyden büyük bir pişmanlık duyarak, yarı deli gencin bütün tuhaflıklarına ve gece gündüz başında beklemenin bitkinliğine sebatla katlandı.

"Onu bu hâle sen soktuğuna göre bakmak da sana düşer." dedi Xiren, Baoyu'nün numara yaptığını anlayıp rahatlayınca. "Ben onun gibi safını görmedim. Güzel bir günde rüzgâr esiyor desen, biraz sonra yağmur sesi duyar. Of! Büyüdüğünde nasıl olacak düşünmek bile istemiyorum!"

Ama konuyu daha fazla uzatmadı.

***

Xiangyun artık tamamen iyileşmişti ve her gün uğrayıp Baoyu'nün nasıl olduğuna bakıyordu. Normal hâline döndüğü-

nü görünce herkese hastalığı boyunca yaptığı çılgınlıkları taklit etti. O kadar komikti ki Baoyu bile utanıp yastığına kapanarak kahkahalarla güldü. Yaptıklarının farkında bile olmayan Baoyu, anlatılanlara inanmıyordu.

Yanlarında kimsenin olmadığı bir anda Zijuan'in elini tutup kendisine doğru çekti.

"Neden beni böyle korkuttun?" diye sordu.

"Takılıyordum size." dedi Zijuan. "Şakaydı ama ciddiye aldınız."

"Şaka falan değildi. Gayet mantıklıydı."

"Hepsini uydurdum. Lin ailesinden kimse kalmadı, olanlar da çok uzak akrabalar ve Suzhou'da yaşamıyorlar, vilayetin çeşitli yerlerine dağılmışlar. İçlerinden biri onu almaya gelse bile, büyük hanımefendi gitmesine asla izin vermez."

"O verse de ben vermem!" dedi Baoyu.

"Öyle mi? Bunlar sadece laf! Artık çocuk değilsiniz. Nişanlı sayılırsınız. İki üç yıl içinde evlendiğinizde başkalarına zamanınız kalmayacak."

Baoyu hayretler içinde dinledi.

"Nişanlı mı? Kiminle?"

"Yılbaşından önce büyük hanımefendi sizi Bayan Baoqin ile nişanlayacağını söylüyordu. Aksi hâlde neden onu öyle el üstünde tutsun?"

Baoyu bir kahkaha attı.

"Herkes bana saf diyor ama sen benden de safsın! Şakaydı o. Baoqin, Akademisyen Mei'in oğluyla nişanlı. Onunla nişanlı olsam bu kadar sakin durur muydum sence? Yeminler edip, bu aptal yeşim taşını kırmaya çalıştığım günü hatırlamıyor musun? Sen de beni durdurmaya çalışmıştın. Tam iyileşmişken beni tekrar kışkırtmak mı istiyorsun?" Dişlerini gıcırdatıp konuşmaya devam etti. "Keşke şu anda düşüp ölsem de kalbimi yerinden söküp sana göstersem! Ondan sonra benden geriye kalan et, kan ve kemiğin küle dönüşmesi umurumda bile olmaz; küllerim rüzgârla dünyanın her yerine savrulabilir!"

Yanaklarından yaşlar süzülmeye başladı. Zijuan dehşet içinde eliyle delikanlının ağzını kapattı, gözyaşlarını sildi. Sanki bir çocukla konuşuyormuş gibi yatıştırmaya çalıştı.

"Tamam, tamam! Bu kadar kızmaya hiç gerek yok. Endişelenmesi gereken biri varsa o da benim. Bu yüzden sizi denemek için söyledim."

"Sen mi?" diye sordu Baoyu, şaşkın şaşkın. "Neden endişeleneceksin ki?"

"Biliyorsunuz, ben Lin ailesine ait değilim. Büyük hanımefendinin hizmetçilerinden biriyim, tıpkı Xiren ve Yuanyang gibi. Bayan Lin'e verildim. Bana Suzhou'dan getirdiği kendi hizmetçilerinden on kat daha iyi davranıyor. Ayrılmaz bir ikili olduk onunla. Son günlerde buradan gitmek zorunda kalacağı düşüncesiyle çok endişeleniyorum. Böyle bir durumda benim de onunla gitmem gerekir. Ama benim bütün ailem burada. Eğer gitmezsem de bunca yıl birbirimize olan yakınlığımıza ihanet etmiş olurum. Öte yandan eğer gidersem, ailemi terk etmek zorunda kalırım. Onun burada kalmasını istemekte bu kadar ciddi olduğunuzu bilmiyordum. Bu yüzden o hikâyeyi uydurdum. Sizi denemek istedim. Öyle bir velvele koparacağınızı hiç düşünemedim, yoksa asla söylemezdim!"

"Demek seni endişelendiren buydu!" dedi Baoyu, gülerek. "Çok safsın. İçin rahat olsun. Lafı fazla uzatmadan anlatmaya çalışayım. Hayattayken beraber yaşayacağız, ölünce de tozlarımız birbirine karışacak. Ne diyorsun buna?"

Zijuan hiçbir şey söylemeden düşünüyor gibi görünüyordu. O sırada yaşlı kadınlardan biri içeri girip Jia Huan ve Jia Lin'in Baoyu'yü görmeye geldiklerini haber verdi.

"Çok nazikler ama uyuduğumu söyleyin, gelmesinler."

"Tamam." dedi yaşlı kadın ve mesajı iletmeye gitti.

"Şimdi daha iyi olduğunuza göre, izin verin de gidip öteki hastam nasıl oldu diye bir bakayım." dedi Zijuan.

"Evet, haklısın." dedi Baoyu. "Ben de dün akşam sana gitmen gerektiğini söyleyecektim ama unutmuşum. Artık tamamen iyileştim. Hemen geri dönebilirsin."

Zijuan yatağını ve tuvalet malzemelerini toparlamaya başladı.

"Çantanda birkaç tane ayna gördüm." dedi Baoyu. "Küçük olanı hatıra olarak bana versene. Yastığımın altına koyup yattığımda kullanırım, dışarı çıkarken de elimin altında olur."

Zijuan aynayı verdi. Eşyalarını taşıyacak birilerini ayarladıktan sonra herkesle vedalaşıp Bambu Evi'ne geri döndü. Son birkaç gündür Daiyu'nün Baoyu için endişeleri yeniden nüksetmiş ve zaman zaman ağlama krizlerine dönüşmüştü. Zijuan'in neden geri geldiğini öfkeyle sorguladığında, Baoyu'nün daha iyi olduğunu öğrenince içi rahatladı. Artık Hupo'nun hizmetine ihtiyaç kalmadığı için onu Büyükanne Jia'nın dairesine geri gönderdi.

O gece herkes yattıktan sonra, üzerini değiştirip hanımının yakınlarındaki yatağına uzanan Zijuan, tedbirli bir şekilde alçak sesle Baoyu'nün niyetinden söz etti.

"Baoyu gerçekten çok saf biri. Neden hasta olduğunu biliyor musunuz? Bizim gideceğimizi duyduğu için." dedi.

Daiyu sesini çıkarmadı. Zijuan bir süre boşuna cevap bekledikten sonra kendi kendine konuşuyormuş gibi devam etti.

"En iyisi olduğumuz yerde kalmamız. Bundan daha iyi bir aile bulamazsınız. İkiniz beraber büyüdünüz ve birbirinizin karakterini çok iyi biliyorsunuz. Başka bir yerde sizi bu kadar iyi anlayan birini nereden bulacaksınız?"

Daiyu bezgin bir şekilde homurdandı.

"Günlerdir orada yorulmadın mı? Kendi kendine gevezelik edeceğine neden biraz dinlenmiyorsun bilmem." diye çıkıştı Daiyu.

"Gevezelik değil ki bu!" dedi Zijuan. "Sizin geleceğinizi düşünüyorum, küçük hanım. Yıllardır endişelenip duruyorum. Ne anneniz var ne babanız ne de kardeşiniz. Sizin için endişelenecek hiç kimse yok. Önemli olan, büyük hanımefendi hâlâ sağ ve aklı başındayken, her şeyi düzgün bir şekilde oturtmak. Ne derler bilirsiniz: 'Yaşlıların sağlığı kışın ılık havasına benzer, hiç güven olmaz.' Eğer birdenbire ona bir şey olursa, sevdiğiniz biriyle evlenme şansını kaçırabilirsiniz. Hiç şüphesiz sizi iyi bir ai-

leden biriyle evlendirmek için ellerinden geleni yaparlar ama bu genç aristokratların kaçının odalıkları olduğunu bir düşünsenize; ilgileri de çok değişken. Bazıları var ki Cennet Kraliçesi'yle evlenseler bir haftada ondan da bıkarlar. En kötü tarafı da ihmale uğramak değil; arkasından kötü sözler ve sert davranışlar gelir. Böyle bir şey olunca da karısının kendisine destek çıkacak güçlü bir ailesi varsa o kadar kötü olmaz ama ya sizin durumunuzdaki biri? Büyük hanımefendi yaşadığı sürece sıkıntınız yok ama o giderse herkesin insafına kalırsınız. Bu yüzden bir karar vermemiz gerektiğini söylüyorum. 'Bir yığın altın kazanmak, anlayışlı bir yürek bulmaktan kolaydır.' derler. Çok akıllı bir genç hanım olarak bunu biliyorsunuzdur."

"Bu kız aklını kaçırmış!" dedi Daiyu. "Birkaç gün uzak kalınca tamamen değişmiş olarak döndü. Yarın Büyükanne Jia'yla konuşayım da seni geri alsın. Artık benimle daha fazla kalamazsın."

"Kötü bir niyetim yoktu!" dedi Zijuan. "Sadece bir düşünün diyorum. Kötü bir şey yapmanızı istemedim ki! Neden büyük hanımefendiye söyleyeceksiniz? Bana sıkıntı vermekten başka ne işinize yarayacak?"

Başka bir şey söylemeden uykuya daldı. Daiyu'yü ise uyku tutmadı. Gerçeği Zijuan'den saklasa da söylediklerinden çok etkilendi ve kız yanında uyurken, gecenin büyük bir bölümünde yatağında ağladı. Sonunda daldığında hava aydınlanmaya başlamıştı. Ertesi sabah güç bela yıkandı. Kuş yuvası şurubunu henüz içmişti ki Büyükanne Jia onu görmeye geldi ve iyileşmenin öneminden söz etti.

***

Xue teyzenin yaş günüydü; Büyükanne Jia'dan başlayarak herkes ona hediye gönderdi. Daiyu de hediye olarak kendi nakışlarından ikisini seçti. Xue teyze bir çocuk oyuncular topluluğu tuttu ve Daiyu ile Baoyu hariç herkesin katıldığı bir parti düzenledi. Büyükanne Jia partiden dönerken diğer herkesi yanına alıp onları ziyarete gitti. Ertesi gün Xue ailesinin çalışanları için bir parti daha verildi ve ev sahipliğini Xue Ke yaptı. Sonraki gün de eğlenceler oldu, böylece kutlamalar üç, dört gün sürdü.

Xue teyze, Xing Xiuyan'in asaletinden ve zarafetinden çok etkilendi. Fakir bir ailede büyümesine rağmen basit ve sade kıyafetler içinde bir erdem abidesiydi. Xue teyze onu gelini olarak düşünmüştü ama oğlunun serkeş mizacı aklına gelince, böylesine hoş bir kızın ziyan olacağına karar vererek vazgeçmişti. Hâlâ bu konuda tereddüt içindeyken, Xue Ke'nın bekâr olduğunu hatırlamış ve Xiuyan ile çok iyi bir çift olacaklarını düşünmüştü. Xifeng'a danışmaya karar verdi. Xifeng çok heveslendi.

"Ama Xing Hanım bazen ne kadar huysuz oluyor biliyorsun." dedi. "Sen bu işi bana bırak, hala! Zaman bulduğumda bu işle ilgileneyim."

Büyükanne Jia kendisine uğradığı bir gün konuyu ona açma fırsatını buldu.

"Xue halam kendisi için bir şey yapmanı istiyor, büyükanne ama sormaya çekiniyor." dedi.

"Ya? Neymiş?" dedi Büyükanne Jia.

Xifeng anlatınca güldü.

"Aman canım, bunda utanılacak bir şey yok! Çok harika bir fikir. Bu konuyu kayınvalidenle bir konuşayım. Reddetmeyecektir, söz veriyorum."

Kendi dairesine döner dönmez, Xing Hanım'ı çağırttı ve güçlü ifadelerle teklifi iletti.

Xing Hanım hızlıca düşündü: Xue ailesi saygıdeğer bir soydan geliyordu; çok zengindiler; Xue Ke yakışıklı bir çocuktu ve bu çöpçatanlığın sorumluluğu Büyükanne Jia'nındı. Konuyu kendisi için avantaja çevirebileceğinden emin bir şekilde, fazla lafa meydan bırakmadan kabul etmesi Büyükanne Jia'yı çok memnun etti. Xue teyze davet edildi; Xing Hanım ile arasında bu gibi durumlarda olması gereken nezaket formaliteleri yerine getirildi. Xing Hanım hiç zaman kaybetmeden erkek kardeşi Xing Dequan ve karısını haberdar etmek için birisini gönderdi. Xing Hanım'ın cömertliğine sığınmış olan aile istese de reddedecek durumda değildi. Hemen memnuniyetle kabul ettiklerini bildiren bir mesaj gönderdiler.

"Başkalarının işlerine karışmaya bayılırım." dedi Büyükanne Jia neşeyle. "Galiba bu sefer başarılı oldum. Umarım çabalarımın karşılığını alırım."

"Elbette." dedi Xue teyze. "Size yüz bin tael gümüş getirsek yeterli bulacağınızı sanmıyorum. Ama bu işe aracılık ettiğinize göre, bizim için nişan töreni organizasyonuyla ilgilenecek birilerini bulabilirsiniz sanırım, hanımefendi."

"Bu ailede insan gücü eksikliğimiz olsa da bir iki kişi bulmaya çalışırız." dedi yaşlı kadın gülerek.

Sonra Ning Konağı'na birini gönderip You Shi ve gelinini çağırttı. Onlar gelir gelmez, neden çağırdığını açıkladı; hanımlar da diğer iki hanıma dönüp tebriklerini sundular.

"Şimdi, bu ailede işler nasıl yapılır biliyorsunuz." dedi Büyükanne Jia, her şey bittikten sonra. "Başlık parası ve yüzgörümlüğü konusunda asla pazarlık yapmayız. Üçüncü kişi olarak bu işi bizim adımıza halletmenizi istiyoruz. Ne çok bonkör ne de çok cimri olun. İkisinin ortası olsun. İki tarafın ne kadar katkıda bulunması gerektiğini hesapladığınızda, gelip bana kararınızı bildirin."

You Shi derhâl kabul etti. Her şeyin gayet yolunda gitmesine çok memnun olan Xue teyze sıcağı sıcağına eve gidip, evlilik organizasyonu için resmî bir davet hazırlatarak onaylasınlar diye Ning Konağı'na gönderdi.

You Shi, Xing Hanım'ı çok iyi tanıdığından, onun içinde olduğu herhangi bir işe, hele de parayla ilgili olanlara karışmaktan hiç hoşlanmazdı. Ama bu sefer Büyükanne Jia istediği için reddedemeyeceğinden kabul etmek zorunda kalmıştı. Bu organizasyonda her şeyi Xing Hanım'ı en çok memnun edecek şekilde düzenledi. Xue teyze hemen hemen her şartı kabul edecek kadar uyumlu ve güvenilir biriydi. Ama bizim hikâyemiz bu tür detaylarla ilgilenmiyor.

Xue teyzenin yeğenini Xing Xiuyan'le nişanladığı kısa sürede bütün evde duyuldu. Önce Xing Hanım kızı Bahçe'den taşıyıp yanına almak istedi ama Büyükanne Jia karşı çıktı.

"Olduğu yerde kalsın. Gençlerin bir arada olmalarında bir tehlike yok. Xue Hanım'ı ve iki kuzenini her gün görmesinde ne

sıkıntı olacak? Ne de olsa hepsi kız. Birbirlerini daha iyi tanımaları güzel olur." dedi.

Xing Hanım da bir daha teklifini tekrarlamadı.

Nişanlılara gelince, Xue Ke ve Xing Xiuyan başkente geliş seyahatlerinde kısa bir süre birbirlerini görmüşlerdi ama bu nişan meselesinde memnun olmamaları için bir neden yoktu. Sonrasında Xiuyan kaçınılmaz şekilde biraz daha çekingen olmuştu; Baochai ve Baoqin'le daha az zaman geçiriyor, beraberken de az konuşuyordu. Ama bunun asıl nedeni Xiangyun'ün dalga geçmesiydi. Neyse ki eğitimli ve terbiyeli bir kız olduğundan, onun pozisyonundaki kızlarda sıkça rastlandığı gibi, kendisini yapmacık gülümsemeler ve komik surat buruşturmalar şeklinde ortaya koyan sahte bir alçak gönüllülük ya da naza bürünmüyordu.

İlk karşılaştıkları günden itibaren Baochai Xiuyan için üzülüyordu. Öncelikle çok fakirdi. Bir de babası vardı ki Baochai'in tanıdığı, beyefendi ve yaşadıkça erdem kazanan çoğu babaya hiç benzemiyordu. Kızının mutluluğuyla hiç ilgilenmeyen sarhoşun tekiydi. Xing Hanım'a gelince, Baochai onun yeğenine gösterdiği sevginin sahte olduğunu ve onu asla umursamadığını görebiliyordu. Dairesini paylaştığı Yingchun ise bırakın başkası adına olmasını, kendi namına bile varlık gösteremeyecek kadar yumuşak başlıydı. Xiuyan kimseden bir şey istemeyecek kadar gururlu olduğundan, herhangi bir şeyi eksik olduğunda, hayati bir önemi olsa bile, onsuz idare ediyordu. Bunu iyi bilen Baochai ihtiyaçlarını tahmin etmek için elinden geleni yapıyor; dedikodulara karşı hassas olan Xing Hanım duymasın diye dikkat ederek gizlice veriyordu.

Xiuyan, bu muhteşem nişandan çok önce Baochai'i, kendisinin ve diğer herkesin hiç ummayacağı bir şekilde, yakın bir dost olarak el üstünde tutmuş, sonrasında da zaman zaman ona sırrını açmaya devam etmişti. Baochai de ona yakın bir arkadaş gibi davranmayı sürdürmüş, bu gibi akrabalıklarda yaygın olan formalitelerin hiçbirini uygulamamıştı.

Bir gün Baochai, Daiyu'yü ziyarete giderken, Xiuyan'i gördü; o da Daiyu'ye gidiyordu. Baochai gülümsedi, el işaretiyle çağırıp, kendisine yetişmesini bekledi. Sonra iki kız minyatür dağın arka-

sına kadar beraber yürüdüler. Meraklı gözlerin onları göremeyeceği bu yerde Baochai durakladı.

"Hava hâlâ çok soğuk. Neden şimdiden kışlık kıyafetlerini çıkarıp ince şeyler giydin?" dedi.

Xiuyan hiçbir şey söylemeden başını eğdi. Baochai onları rehine vermek zorunda kaldığını hemen anladı.

"Çünkü bu ayki maaşını henüz almadın." dedi. "Kuzen Feng nasıl bu kadar düşüncesiz olabiliyor?"

"Hayır." dedi Xiuyan. "Unutmadı. Zamanında ödedi. Ama Xing hala birisini gönderip, benim ayda iki taele ihtiyacım olmadığını, bir taeliyle ailemin geçimine katkıda bulunmam gerektiğini söyledi. Eğer bir şeye ihtiyacım olursa, her zaman Kuzen Ying'den ödünç alabilirmişim." Bastırdığı duygular şiveli konuşmasına neden oluyordu. "Ama soruyorum sana kuzen, nasıl yapayım? Kuzen Ying aldırmaz, o çok uysal biri, muhtemelen farkına bile varmaz ama o bir şey demese de hizmetçilerin bir şey söylemeyeceklerinden emin olamazsın ki! Oradaki dadılar ve hizmetçiler çok aksi ve hain insanlar. Ben de orada yaşadığım hâlde, onlardan bir şey istemeye cesaret edemiyorum; benim için küçücük bir şey yapsalar dört beş günde bir onlara içki parası bulmamı bekliyorlar. İki tael bile yetmezken bir tael alıyorum. Para bulmanın tek yolu kışlık giysilerimi rehine vermekti. Sessizce gidip benim için bu işi halledecek birini buldum."

Bunları duyan Baochai kaşlarını çatıp içini çekti.

"Mei ailesinin yeni bir görev için gitmesi çok kötü oldu, iki yıldan önce başkente dönmeyecekler. Eğer burada olsalardı, Baoqin hemen evlenip gider, biz de senin işlerinle ilgilenip seni bu sıkıntıdan kurtarırdık. Buradan ayrılınca rahat ederdin. Sorun şu ki Xue Ke asla kız kardeşinden önce evlenmeyi kabul etmez. İki yıl daha buna katlanmak zorunda kalırsan sağlığın bozulabilir. Annemle konuşup ne yapabileceğimize bir bakalım."

"Eğer bir daha bu insanlar sana kötü davranacak olurlarsa, sinirlerine hâkim ol, sakın onları memnun etmeye çalışarak hastalanma. Belki de öbür taelini onlara verip susturabilirsin. O zaman içki ısmarlamana gerek kalmaz. Senin için ne söylerlerse

söylesinler hiç aldırma. Eğer durum çok kötüleşirse, yürüyüp gidersin. Bir şeye ihtiyacın olursa ürkek bir fare gibi davranma sakın; hemen bana haber ver. İleride akraba olacağımız için değil, arkadaş olduğumuz için söylüyorum. Öyleyiz, değil mi, hem de buraya geldiğin andan beri. Dedikodulardan çekiniyorsan, bir şey lazım olduğunda kendin gelme, hizmetçini gönder, o zaman kimse duymaz."

Xiuyan başını eğdi, ne dediği çok zor duyuluyordu. Baochai konuyu değiştirmek için belindeki kemerden sarkan yeşil yeşim taşını işaret etti.

"Onu sana kim verdi?"

"Kuzen Tan." dedi Xiuyan.

Baochai başını salladı.

"Herhâlde bütün kızlarda bir tane olduğundan seni utançtan kurtarmak için verdi. Ne kadar düşünceli ve dikkatli. Bu tür süs eşyalarını zengin soyluların büyük ailelerindeki kızların taktığını fark etmişsindir. Bana bir baksana. Hiç mücevherim yok. Birkaç yıl önce ben de takıyordum ama artık eskisi gibi zengin değiliz. Tasarruf olsun diye bıraktım. İleride, evlendiğin zaman senin de bunlardan bir sandık dolusu olacak. Ama şu sıralar şıklıkta diğerleriyle yarışmamıza gerek yok. Dürüst olup durumumuza uygun davrandığımız sürece, görüntü olarak onlarla eşit olmamamız hiç sorun değil."

Xiuyan gülümsedi.

"Eğer öyle diyorsan gidip çıkarayım, kardeşim." dedi.

"O kadar aceleci olma." dedi Baochai. "Onu demek istemedim. Kibarlık yapıp sana vermiş, takmadığını görürse, nedenini merak eder. İleride dikkat etmen için genel anlamda söyledim."

Xiuyan mırıldanarak onayladı.

"Nereye gidiyorsun, kuzen?" diye sordu.

"Bambu Evi'ne." dedi Baochai. "Şimdi gidip bir hizmetçiyle rehine fişini gönder bana. Gizlice eşyalarını aldırayım, akşam kimse görmeden sana geri getirirler. Hemen giymeye başlarsın.

Bu rüzgârda üşütmeni istemeyiz, değil mi? Ah, bir şey daha var. Hangi dükkâna vermiştin?"

"Davul Kulesi'nin batısındaki ana yol üzerinde, Heng Shu adında bir dükkândı galiba."

Baochai güldü.

"Neyse en azından aile içinde kalmış. Eğer çalışanlar bunların nereden geldiğini anlasalardı, 'Gelin gelmeden kıyafetleri geldi.' derlerdi."

Xiuyan dükkânın Xue ailesine ait olduğunu fark edip kızardı. Hiçbir şey demedi ama gülerek fişi getirmeye gitti.

Baochai, Bambu Evi'ne doğru yoluna devam etti. İçeri girdiğinde annesini orada buldu, Daiyu'yle sohbet ediyordu.

"Anne, ne hoş sürpriz! Ne zaman geldin?"

"Son günlerde o kadar meşguldüm ki Daiyu'yü ve Baoyu'yü görmeye fırsat bulamadım. Bugün ikisini de göreyim dedim, gayet iyiler."

Daiyu oturması için Baochai'e ısrar etti.

"Hayat sürprizlerle dolu!" dedi, onu da sohbete dâhil etmek için. "Annenle Xing yengenin bir gün akraba olacaklarını kim tahmin ederdi?"

"Yavrucuğum!" dedi Xue teyze. "Siz bu konuları anlamayacak kadar gençsiniz. 'Bağlayan görünmeyen iptir.' der eskiler. Evliliklere Aşk Tanrısı'nın karar verdiğini söylerler, iki gencin bileklerine gizlice kırmızı ipini bağlarmış, sonra birbirlerinden ne kadar uzakta olurlarsa olsunlar, aralarında okyanuslar bile olsa, önünde sonunda onları bir araya getirecek bir şey olur ve sonuçta evlenirlermiş. Bunlar önceden kestirilemeyen şeyler. Bazen aynı yerde uzun yıllar beraber yaşayan iki gencin aileleri birleşmelerini çok istese ve evleneceklerine kesin gözüyle bakılsa da Aşk Tanrısı onları kırmızı ipiyle bağlamadıktan sonra, ne olursa olsun evlenemezler. Mesela siz ikiniz. Şu anda evleneceğiniz iki gencin burada burnumuzun dibinde mi, yoksa dağların ve denizlerin ötesinde mi olduğunu bilmiyoruz."

"Anne!" dedi Baochai, başını kadının elbisesine gömerek. "Hemen bizi de işin içine katarsın!"

"Şuna bakın hele!" diye takıldı ona Daiyu. "Koca bebek seni! Sen yokken gayet aklı başında bir yetişkin oluyor ama seninle beraberken küçük bir kıza dönüşüveriyor, yenge!"

Kızının kucağına koyduğu başını okşayan Xue teyze içini çekti.

"Feng büyük hanımefendi için neyse bu kız da benim için öyle. Çok ciddi bir konuda ona danışırım. Beni neşelendirmenin yollarını da iyi bilir. Tekrar benim küçük kızım olduğunda bütün dertlerimi unuttuğumun da farkındadır."

Bunun üzerine iç çekme sırası Daiyu'ye geldi. Yanağından aşağıya yaşlar yüzüldü.

"Annem olmadığını hatırlatarak beni yaralamak için bile bile yapıyor bunu." diye düşündü.

"Bak anne!" diye bağırdı Baochai neşeyle. "Şimdi bebek gibi davranan kimmiş?"

"Üzüldüğü için onu suçlama!" dedi Xue teyze. "Zavallıcık! Kimsesi yok."

Daiyu'nün de başını okşayarak teselli etmeye çalıştı.

"Ağlama, canım. Kuzenine ne kadar düşkün olduğumu görmek seni üzüyor tabii ama seni belki de ondan bile çok seviyorum. Chai'nin babası olmasa da ben varım, Pan var; senin en büyük ihtiyacını biliyorum. Her zaman ona seni ne kadar sevdiğimi söylerim. Bunu daha sık gösteremiyorum çünkü bu ev çok kalabalık, insanlar her an dedikodu yapmaya hazır bekliyorlar. Eğer sana iyi davrandığımı görürlerse, bunu her konuda fazlasıyla sevilecek bir kız olduğun için değil de büyükannen seni çok sevdiğinden ona yaranmaya çalıştığım için yaptığımı sanırlar."

"Demek beni Chai kadar seviyorsun." dedi Daiyu. "O zaman beni evlat edin. Eğer reddedersen bu söylediklerinde samimi olmadığını düşünürüm."

"Sen bunu kabul ettikten sonra ben daha ne isterim ki?"

"Hayır, olmaz!" dedi Baochai kesin bir şekilde.

"Neden olmasın?" dedi Daiyu.

Baochai muzipçe güldü.

"Sence Kuzen Xing neden Kuzen Ke'dan daha büyük ve bekâr olan ağabeyimle değil de onunla nişanlandı?"

"Herhâlde ağabeyin burada olmadığı için." dedi Daiyu. "Belki de burçları uyumlu değildir."

"Hayır." dedi Baochai. "Ondan değil. Ağabeyim için birisi seçildi bile. Sadece eve dönüp herkese bunu açıklamasını bekliyoruz. Bir isim söylememe hiç gerek yok. Eğer annemin kızı olamayacağını söylüyorsam, ne demek istediğimi anlamış olman gerekir." Sonra annesine göz kırpıp bir kahkaha attı.

Bu sefer Daiyu başını yengesinin göğsüne gömdü.

"Dövsene şu kızını yenge! Lütfen!"

Xue teyze gülerek kucakladı onu.

"Sen inanma onun dediklerine. Dalga geçiyor." dedi.

"Gayet ciddiyim, anne." dedi Baochai. "Neden zaman bulduğunda büyük hanımefendiden Kuzen Lin'in gelinin olması için izin istemiyorsun? Daha iyisini mi bulacaksın?"

Daiyu, Baochai'in üstüne yürüyüp sanki yüzünü tırmalayacakmış gibi yaptı.

"Delirdin mi sen?"

Xue teyze gülerek ayırdı onları.

"Eğer ağabeyinin Xiuyan için uygun olmadığını düşünüp onu kuzenin Ke ile nişanladıysam, bu kızcağızı hiç yakamam. Daha geçenlerde büyük hanımefendi kuzenin Baoqin'i Baoyu için istedi, onun zaten nişanlı olduğunu söyledim, yoksa çok iyi bir eşleşme olurdu. Xiuyan ile Ke'nın nişan işini konuştuktan sonra bana takıldı. 'Geçen sefer kızlarından birini istediğimde vermedi ama şimdi bizimkilerden birine göz koydu!' dedi. Şaka yapıyordu tabii ama hâlâ Baoyu'yü düşündüğünü ve bana bir teklif getirmem için imada bulunduğunu anladım. Keşke yapsaydım. Baoyu'ye çok düşkün, o da çok güzel bir çocuk, onun için dışarıdan bir kız

bulmaya asla yanaşmaz. En memnun edici çözüm onu Daiyu ile nişanlamak."

O ana kadar ağzı açık bir şekilde dinleyen Daiyu kendi adı geçince kıpkırmızı kesildi ve bir öfke çığlığı atarak Baochai'in üzerine yürüdü yine.

"Seni öldürürüm! Yengemi bile bile bu noktaya sen getirdin."

"Ne saçma!" dedi Baochai, gülerek. "Bunları ben değil, annem söyledi. Neden bana vuruyorsun?"

Zijuan onlara doğru koşup gülerek haykırdı.

"Eğer aklınızdan geçen buysa, neden büyük hanımefendiye konuyu açmıyorsunuz, Bayan Xue?"

"Bu ne sabırsızlık, çocuğum?" dedi Xue teyze, gülerek. "Hanımını evlendirmek için bu kadar acele ettiğine göre, kendin için de birisini düşünüyorsun herhâlde."

"Bayan Xue!" dedi Zijuan, kızararak. "Yaşınızın avantajını kullanıyorsunuz!" Sonra dönüp gitti.

Zijuan araya girince Daiyu ona kendi işine bakmasını söyledi ve bozuntuya uğrayışına güldü.

"Buda aşkına! Bunu hak ettin! İlla her şeye burnunu sokman lazım, değil mi?"

Hizmetçiler ve yaşlı kadınlar dâhil herkes buna güldü.

"Şaka yollu söylenmiş olsa da hiç fena fikir değil." dedi kadınlardan bazıları. "Umarız zaman bulduğunuzda büyük hanımefendiyle bu konuyu konuşursunuz. Siz aracı olursanız bu evlilik hayırlı olur."

"Tabii ya." dedi Xue teyze. "Ben teklif edersem büyük hanımefendi kesinlikle çok sevinir."

Onlar böyle konuşurlarken Xiangyun elinde bir kâğıtla içeri girdi.

"Bu nedir böyle?" dedi.

Daiyu kâğıdı inceledi ama bir anlam veremedi. Kadınlar ne olduğunu anlayıp kıkır kıkır güldüler.

"Genç bir hanım için iyi bir şey!" dediler. "Ne olduğunu merak ediyorsanız, öğrenmek için bedelini ödemeniz gerekir."

Baochai, Xiangyun'ün elinden kâğıdı çekerek alıp inceledi. Xiuyan'in rehine fişiydi. Çabucak katlayıverdi.

"Rehine fişine benziyor, kadınlardan biri düşürdü herhâlde." dedi Xue teyze. "Her kiminse kaybettiğine üzülmüştür. Sen nereden buldun?"

"Rehine fişi ne demek?" diye sordu Xiangyun.

Herkes buna güldü.

"Ne saf şeysin! Rehine fişini bilmiyor musun?"

"Bu çok normal." dedi Xue teyze. "Çok aristokrat bir ailede büyüdüğünü unutmayın, üstelik henüz çok genç. Nereden bilsin? Böyle bir şeyi nerede görecek? Onun geldiği evde hizmetçilerde bile olsa onun görmemesi için çok dikkat ederlerdi. Saf demeyin! Sizin küçük hanımlardan birinin de rehine fişini görünce tanıyacağını hiç sanmam."

"Doğru." dedi kadınlar, gülerek. "Bayan Lin bilmiyor, kesin diğerleri de bilmiyordur. Baoyu bile sık sık dışarı çıktığı hâlde hiç görmemiştir."

Xue teyze rehine fişinin ne olduğunu anlattı. Xiangyun ve Daiyu şaşkınlık içinde güldüler.

"İnsanlar para için neler yapıyor! Sizin dükkânınız da böyle mi, yenge?"

"Ne komik bir soru!" dedi kadınlar. "Bütün kargalar siyahtır. Onların dükkânı neden farklı olsun?"

"Nereden buldun onu?" diye tekrar sordu Xue teyze.

Ama Xiangyun cevap veremeden Baochai araya girdi.

"Eski bir fiş, anne. Yıllar önce süresi dolmuş. Xiangling eğlence olsun diye çıkarmış."

Xue teyze ona inandı ve daha fazla sürdürmedi.

Kısa bir süre sonra Ning Konağı'ndan bir haberci geldi ve You Shi'nin müsait bir zamanında Xue teyze ile konuşmak istediğini

bildirdi. Bunun üzerine Xue teyze kalkıp gitti. O çıkınca Baochai Xiangyun'e fişi nerede bulduğunu sordu.

"Xiuyan'in hizmetçisi Zhuaner'ın gizlice Yinger'a verdiğini gördüm. O da bir kitabın arasına koydu. Fark etmediğimi sandılar. Onlar gidince baktım ama ne olduğunu anlamadım. İkinizin de burada olduğunuzu bildiğim için gelip size göstermek istedim."

"Kuzen Xing neden kıyafetlerini rehine versin ki?" dedi Daiyu şaşkınlık içinde. "Hem öyle yaptıysa bile neden fişi sana gönderdi?"

Baochai, Xiuyan'in içinde bulunduğu şartların daha fazla saklanamayacağını anlayınca neler olduğunu anlattı onlara. Daiyu üzüntüyle bağırdı ama öfkeliydi.

"Hemen Yingchun'e gidiyorum." dedi. "Siz rahat olun, o hizmetçilere ve kadınlara hadlerini bildireceğim."

Baochai engel olmasaydı gidiyordu.

"Aklını mı kaçırdın sen? Otur oturduğun yerde." dedi.

"Erkek olsaydın, şövalye gibi gidip her şeyi yoluna koyardın ama Jing Ke ya da Nie Zheng değilsin ki komik olma!"

"Peki o zaman." dedi Xiangyun. "Kuzen Yin'le konuşmama izin vermiyorsanız, Xiuyan burada bizimle yaşasın."

"Bunu yarın konuşalım." dedi Baochai.

Bir hizmetçi kapıdan başını uzatıp bir mesaj getirdi.

"Bayan Tan ve Bayan Xi geldiler."

Bunu duyan üç kız hemen konuyu değiştirdi.

Bu ziyaretin detayı için gelecek bölümü oku, sevgili okur.